Die Tochter des Göttlichen Erlösers
141.
Ungarn

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLTÓSÁGOSABB OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

DR. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY ÉS VARGA MIHÁLY KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

AZ ORSZÁGOS OLTÁREGYESÜLET MEGBIZÁSÁBÓL

SZERKESZTI

DR. MAKAY LAJOS

FŐMUNKATÁRS: REVICZKY ALADÁR

KIADJA

A BUDAPESTI KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

1910. XI. ÉVFOLYAM

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IX., Üllői-út 77.

BUDAPEST

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

1910.

XI. évfolyam. 1910. 1-2. szám.

ÖRÖKIMÁDÁS

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSÁNAK ÉS MINDENNAPI VÉTELÉNEK TERJESZTÉSÉRE, AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGYASSZONYÁNAK TISZTELETÉRE ÉS A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS HAVI KÖZLÖNYÜL

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY és VARGA MIHÁLY

közreműködésével

az Országos Oltáregyesület megbizásából

Szerkeszti

Dr. MAKAY LAJOS

Főmunkatárs

REVICZKY ALADÁR

Kiadja

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

Budapest, IX., Üllői-út 77.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Előfizetési ára egész évre 3 Korona

A központi Oltáregyesület cimtára 1910-ben.

Egyházi igazgató: Kánter Károly. Elnök: őrgróf Pallavicini Edéné. Alelnökök: Maria de Jerusalem főnöknő, Kiss Aladárné. Választmány: gróf Almásy Dénesné IX., Erkel-u. 15. sz., Cziráky Lujza grófnő IV., Ferencziek-tere 9., Cziráky Almásy Erzsébet grófnő IV., Váczi-u. 48. sz., Fejérváry Coelestin úrhölgy VIII., Rökk Szilárd-u. 22., Felmayer Vilma VIII., Baross-u. 44. sz. I., Ghyczy Ida V., Sas-u. 11., Győri Teréz grófnő IV., Szép-u. 4. sz., özv. Heinrich Ferenczné VIII., Üllői-út 32. I., özv. gróf Korniss Miklósné VIII., Baross-u. 10. sz., özv. Kövér Kálmánné IV., Havas-u. 2., özv. Kürthy Antalné IV., Váczi-u. 70. sz., báró Orosdy Fülöpné VI., Damjanich-u. 12., Orczy Thekla bárónő VIII., Baross-u. 10. I. Pálffy Anna grófnő VIII., Eszterházy-u. 44. sz., özv. Rudnyánszky Ferenczné Szada, gróf Széchenyi Andor Pálné IV., Verespálné-u. 26., özv. Szelmayer Károlyné VII., Dob-u. 14. sz. I., Török Hermin grófnő Szobráncz, báró Vécsey Józsefné, Vécsey Esther bárónő VIII., Rökk Szilárd-u. 24., gróf Zichy Nándorné VIII., Scitovszky-tér 2. sz., Zichy Lujza grófnő VIII., Vas-u. 10., Zichy Kray Irma grófnő VIII., Múzeum-u. 15. sz.

Az Oltáregyesület terjesztőnői. Az első kerületben: Karkis Malvin Tigris-u. 2., Lorenz Adél kir. Várpalota, Miskó Józsefné Attila-körút 22. sz., özv. báró Skerlecz Károlyné, Skerlecz Cara bárónő Uri-u. 64., özv. Zubriczky Józsefné Naphegy-u. 1/c. sz.

A II. kerületben: Gervay Lujza Medve-u. 22., Lutter Nándorné Fő-u. 42. sz., özv. Szabó Alajosné Báró Liptay-u. 9., özv. Zuber Kálmánné Csaba-u. 12. sz. II. 9. A III. kerületben: özv. Laub Jánosné Templom-u. 6. sz., Bernáth Ignáczné Kerék-u. 44.

A IV. kerületben: Eberling Józsefné Verespálné-u. 9. sz., Fischer Ágnes és Róza Városház-u. 4., Galli Betti Régipósta-u. 1. sz., Hellebronth Berta Királyi Pál-u. 4. II. 12. sz., Novák Mártonné Egyetem-u. 3.

Az V. kerületben: Steindl Rezsőné Erzsébet-tér 7. sz.

A VI. kerületben: Blaskovics Ida nyug. pályaudvar I-ső számú raktárpavillon, Kraemer Gézáné Rákóczi-út 10. II., özv. Lafrankó Jánosné Erzsébet-körút 58. sz.

A VII. kerületben: Danczer Alojzia Dob-u. 14. I., Harer Gyuláné Bajza-u. 14., özv. Klär Józsefné Nagydiófa-u. 10., özv. Kluzacsek Rezsőné Vörösmarty-u. 10/b.

A VIII. kerületben: báró Barkóczy Ilona Sándor-u. 23/b., Madaras Józsefné Rákóczi-út, gróf Batthyányi Tivadarné Horánszky-u. 4., özv. Bányai Miklósné József-u. 20. sz. I., özv. Gosztonyi Kálmánné József-körút 63., Hermann Lászlóné Német-u. 37. sz., özv. Hoffmann Tódorné Mária-u. 22., Holéczy Józsefné Kemény Zsigmond-u. 12. sz., Hornyák Istvánné Illés-u. 26., özv. Edvi Illés Gyuláné Népszinház-u. 40. sz. II., Jungmayer Mihályné Nagytemplom-u. 31., Kvassay Jenőné, szül. Barkóczy Margit bárónő Rökk Szilárd-u. 41. sz., Lafrankó Károlyné Mária-u. 21. I., Murmann Alexandra Horánszky-u. 28. sz., Rózsay Valéria Sándor-utcza 13. II., gróf Serényi Istvánné Szentkirályi-u. 16. sz., özv. Stiepek P. Pálné Jázmin-u. 9., Tihanyi Béláné Szentkirályi-u. 11. sz., Tretter Györgyné Magdolna-utcza 15., gróf Zichy Lyvia Klára Scitovszky-tér 2. sz.

A IX. kerületben: Cseley Józsefné Üllői-út 79. I., Kesztely Betti Üllői-út 85. sz., Rabolt Margit Üllői-út 9., Haász Emilia Ráday-u. 8. sz.

A X. kerületben: Herfort Ilona és Irén.

XI. ÉVFOLYAM. 1910. JANUÁR 1. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM: *Dr. Makay Lajos:* Üdvözletünk. — Magyarország katholikusaihoz! — *Klacskó Modeszt:* Imádjátok Őt! — *Reviczky Aladár:* Szent Paszkál életrajza. — *Galambos Kálmán:* Az orleánsi szűz. — A jó Isten a fedélzeten van. — *H. F.:* A vasárnapi szentáldozások. — A francia templomlátogató közönség természetrajza. — *Dr. Bozóky Géza:* Oltáregyesületünk Mária Terézia királynő korában. — *M. L.:* Törökvilág Magyarországon. — Ford. *Lukácsy István:* Jézus szenvedésének története. — *Galambos:* Jézus és szent Terézia. — *Reviczky Aladár:* Gyakori szentáldozás. — *Reviczky Aladár:* A kenyérkérdés megoldása. — *Dr. Szyllaba Emil:* Gyermekvilág. — Egyesületi élet és szervezkedés. — Irodalom.

ÜDVÖZLETÜNK

ÜDVÖZLETÜNKET viszi a robogó vonat a magyar Alföld rónáira, hol a serény munkásnép mindennapi kenyérért fáradozva, a pacsirta hajnali dalával köszönti Teremtőjét, s az imádságból erőt merítve, örömmel dolgozik; édes neki a munka, mert hisz annak gyümölcse a hófehér kenyér mint örök jutalom, mint fölkelő napsugár ragyog fényes glóriában az oltár gyertyái között... Aranykalásszal ékes rónaság! ide visz üdvözletünk, egy csendes faluba, egy boldog, megelégedett otthonba, hol az Úr Jézusnak az Oltáriszentségben igazi evangelistája, az ujabb eucharisticus irodalom megteremtője, a szentségimádás és mindennapi áldozás apostola imádja az Oltáriszentség elrejtett Istenét és egy szebb jövőben bizva egy szebb jövőért dolgozik.

Agitátor volt ő, egy új korszaknak úttörője, mert a Reménységünk, mit Varga Mihály másfél évtizeddel ezelőtt megindított, mint a pacsirta éneke üdvözölte az új ezredév hajnalán a lelkeknek fölkelő napját, az oltáron ragyogó szentséget. S a pacsirtaszó megérintette a lelkeket, új kor virradt reánk s a magyar nemzet második milleniuma az Oltáriszentség imádásával kezdődött. Az Oltáriszentség öntött új erőt a vértelen és vézna magyar katholikus társadalomba s az, ki a nép között való agitációjával az Oltáriszentség zászlaját fennen lobogtatta és a magyar népet az ősök legszebb erényére, az Oltáriszentség buzgó imádására, annak méltó gyakori vételére szoktatta, az a többi apostol működése mellett nagyrészt az ő irodalmi munkásságának gyümölcse. Az Oltáriszentség Nagyasszonyának, a boldogságos szűz Máriának pártfogása alatt kezdette meg az úttörő munkát amott a Duna partján, a váci templomok árnyéká-

ban, melyeket szent István utódai az Árpád-királyok imádatos, buzgó lélekkel emeltek. Itt kezdette meg Varga Mihály munkáját az üdvösség útján; utat tört, útmutatót adott és Liguori után megírta aranyos diszes kötetben az Üdvösség útja könyvét; s ez uton sokan követték; s midőn a lelkes iró már nem százakat, hanem ezreket látott maga előtt, gyűlésen, kongresszuson, zarándoklatokon s ahol csak működött, kialakult lelkében egy szebb jövő, melynek érverése, programmja, jelszava ez lesz: *Örökimádás*. S legott kiadta az Örökimádás imakönyvét. Kiadás kiadást ért s a Duna, Tisza mentén, ahol csak az angyalok kenyerét imádják, ebből a könyvből imádkozza, énekeli karban Dávid király örökszép zsoltárait a hivő nép.

Varga Mihály.

S az ő eszméje visszhangra talált 1900-ban, midőn a magyar katholicizmus az Oltáriszentség vételének kilencszázéves jubileumát ünnepelte, megindult lapunk, az *Örökimádás*, hogy testvéri kezet nyujtson a *Reménységünk*-nek, ideáljának az örök imádásnak megvalósításában. Varga Mihály volt az első, ki lapunkat üdvözölte és nagygyűlésünkön Magyarország katholikusai előtt kijelentette, hogy a szentségi Jézus ügyét két dolog fogja hazánkban előre vinni: az *Örökimádás lap* és az *Örökimádás imakönyv*. És fokozott erővel agitáltunk, dolgoztunk tovább, míg végre Varga Mihálynak ideálja és a Reménységünk reménysége, az örökimádás megvalósult.

Fölépült az Örökimádás-templom, az ég felé merednek hófehér ormai és hirdetik nemzetünknek, hogy Jézus közöttünk uralkodik és szive ott dobog hazánk szivében.

Itt van és örökké imádják. Nincs tehát már mit reményleni, mert amit reméltünk, elérkezett.

Reménységünk immár valóra vált s a neve: *örökimádás*.

Örömet jelent tehát e szó s azért az a lap, mely oly sok magyar család asztalán feküdt, a Reménységünk is fölveszi velünk együtt azt a nevet, amelyért évtizeden át együtt küzdöttünk s amelyet megvalósítottunk és a szent név: *Örökimádás!*

A két egyesült lap az Örökimádás neve alatt folytatja pályafutását.

Ez a lap fog ezentúl járni minden buzgó magyar katholikus család asztalára és imazsámolyára. Ezért üdvözöljük az eszme megindítóját, Varga Mihály alakját, kinek képe mindnyájunkat lelkesedésre int, üdvözöljük lelkes vezéreinket és közreműködő munkatársainkat, az Oltáriszentség apostolát és dalnokát, Székesfehérvár püspökét *Prohászka Ottokárt*, üdvözöljük szent István jobb kezének őrét s az Örökimádás-templom főpapját *Kánter Károlyt*, az Oltáregyesületek országos igazgatóját és vele együtt munkáink és örömünk részesét, az Oltáriszenség irodalmának fáradhatatlan, hazánkban s a külföldön ismert munkását, *Reviczky Aladárt*, mint az Örökimádás főmunkatársát.

Lobogjon fennen a zászló, melyen Jézus arca ragyog, üdvözölje és hivja örök imádásra a magyar katholikus olvasóközönséget. Lapunk a zászló, sorakozzunk alája. Minden harcos szerezzen tizet s az eszme győzni fog!

Dr. Makay Lajos

Magyarország katholikusaihoz!

«Szentséges Atyánk örvendező szívvel nyujtja apostoli áldását a Budapesti Központi Oltáregyesületnek, alapítása ötvenévi évfordulóján.»

Igy szól a távirat, melyet Szentséges Atyánk, X. Pius pápa Merry del Val biboros államtitkár útján küldött a folyó év november hó 6-án őrgróf Pallavicini Edénéhez, a Budapesti Központi Oltáregyesület elnökasszonyához.

Nem kisebb tehát, mint maga a katholikus Anyaszentegyház feje, a Szentséges Atya bontotta ki a Budapesti Központi Oltáregyesület jubileumának zászlaját, melyre jóságos szivének szent áldását írta föl.

Ezen apostoli áldás biztató jegyében lépünk azért édes magyar hazánk katholikus közönsége elé, hogy meghivjuk a jubileumi ünnepségekre, melyeket a jubileumi év folyamán, 1910. május 6., 7., és 8-án akarunk rendezni Budapesten, az ország szivében.

A Budapesti Központi Oltáregyesületet 1859. november 6-án alapították Trautwein Nepomuki János és gróf Cziráky Jánosné. Azóta 50 éven át Oltáregyesületünknek bőven volt része az Úr Jézus kegyelmeiben.

A kis mustármag terebélyes fává növekedett.

Áldásos működését hovatovább kiterjesztette az egész országra. Az 50 éven át ezer és ezer szegény templomot ruházott föl. Nincsen egyetlen egyházmegye az országban, melynek szegény templomai ne érezték volna az 50 éven át a Budapesti Központi Oltáregyesület jótékonyságát.

Ez okból testvéri szeretettel fordulunk úgy a székesfőváros, mint az

egész ország főtisztelendő papságához és a katholikus hivekhez, valamint a katholikus hitbuzgalmi társulatokhoz, jelesen a Budapesti Központi Oltáregyesülettel szerves összeköttetésben levő és az önálló testvér-oltáregyesületekhez, a női kolostorokhoz és intézetekhez, hogy az ünneplésben úgy személyesen, mint pénzbeli adományaikkal és a szegény templomoknak szánt egyházi szerelvényekkel a kiállításon résztvenni szivesek legyenek.

Beszélje meg a főtisztelendő papság, beszéljék meg főleg az Oltáregyesületek gyűléseiken a résztvétel módozatait, hogy kért és reménylett közreműködésükkel ünnepségeink, jelesen a Budapesten május hó 6—8-án rendezendő kiállítás, a legfölségesebb Oltáriszentségben köztünk élő Úr Jézushoz, a Szentséges Atya példátadó kezdeményezéséhez és a jubileumi esztendőhöz méltók legyenek.

Az ünnepségek főbb pontjai ezek:

a) Három napon át és pedig május hó 6., 7. és 8-án ünnepies istentiszteletek a budapesti Örökimádás-templomban;

b) az egyházi szerek kiállítása;

c) az alapító arcképének leleplezése;

d) az Oltáregyesületek igazgatóinak és elnökeinek gyűlése;

e) az egyesület jubileumi emlékkönyvének kiadása. Az «Örökimádás» szerkesztője Makay Lajos hálásan venné, ha az Oltáregyesületek igazgatói saját Oltáregyesületük történetét vagy egyéb adatokat vele idejekorán közölni szivesek lennének!

Jöjjetek tehát el kedves katholikus keresztények minél számosabban az ünnepségekre!

Segítsetek velünk együtt hálát adni a szentseges Üdvözítőnek azon kegyelmekért, melyekkel 50 éven át oly bőségesen halmozott el bennünket! Segítsetek kérni az Üdvözítőt, hogy szent áldásával továbbra is istápolja az Eucharistia dicsőítésére 50 év előtt alakult Oltáregyesületünket.

Legyenek ezek az ünnepségek a legfölségesebb Oltáriszentségben köztünk lakozó Úr Jézus diadalnapjai!

Legyenek a mennyei szent malasztok kieszközlői, a jövőbeli munkásság biztosítékai és a testvériségnek szent ünnepei!

Az ünnepekre szándékolt egyesületi, képviseleti vagy személyes részvétel iránti nyilatkozatot kérjük:

a Budapesti Központi Oltáregyesület Irodájának Budapest, IX., Üllői-út 77. szám

címre bejelenteni és a kiállításra szánt tárgyakat is ugyanazon címre április 15-ig küldeni.

A kiállításra szánt tárgyakat a beküldő egyesület által kijelölt szegény templomoknak fogjuk juttatni!

IMÁDJÁTOK ŐT!

«Hoc est enim corpus meum»:
Ez az én testem.
«Hic est enim sanguis meus»:
Ez az én vérem.
Mindenható e szavakra
Csodálatos fény!
Betlehemmé lett e templom,
Benne pásztor én.

Emberré lett Isten előtt
Térdre borulok;
Megtört szivvel és elmével
Mint a királyok.

Ajándékot nem hozhattam;
De itt van szivem!
Angyaloknak glóriáját
Elénekelem...

Kálváriádon nem álltam
A kereszt alatt.
Nem is sírtam halálodon,
Mint sírt Mária.
Most zokogom el fájdalmam
Az oltár előtt...
Ég, föld, velem könnyek között
Imádjátok Őt!

Klacskó Modeszt.

Szent Paszkál életrajza

HUSZONEGYEDIK FEJEZET.

Csodák csodákra.

A CSODA, mely az isteni mindenhatóság végtelen mélységéből ered, ujabb csodákat von maga után. Vagy a meghallgatottnak hitét és bizalmát élteti s ekkor ez fölbátorítva szent merészséggel még többet kíván, vagy a csodát kérő a szentet mintegy kényszeríti a meghallgatásra, hogy a beléje helyezett bizalom el ne vesszen. Mindkettő föltalálható szent Paszkál csodáiban.

Perec Domonkos az egyházi biráknak így felelt: «Én 25 éves földmíves vagyok. Ibi közelében van egy kis birtokom. Három év óta egy csöpp eső sem esett ezen a vidéken. Mindent kiégetett a nap. A vizek mind kiszáradtak». Emlékeztem reá, hogy Paszkál egyszer vizet fakasztott. Nagy bizalommal fordultam hozzá. Keresztet vetettem magamra, fogtam az ásómat s így sóhajtottam Paszkálhoz: «Nem látod a mi égető szükségünket? A te nevedben fogok vizet keresni, meg kell engem segítened».

A legkopárabb helyre érve, ásómat néhányszor a földbe vágtam, mialatt ezt mondtam: «Az Isten és boldog Paszkál nevében». Erre az ásó nyomaiban víz bugyogott föl. Csakhamar hire ment a csodának és az egész környéken segítve lett. Az egyházi bizottság parancsára P. Zaragosa jezsuita, hires hydrographus megvizsgálta a forrást s ezen nyilatkozatot állította ki: «A forrás természetes úton nem magyarázható, ez

valóságos csoda». Perec hálából e helyre kápolnát építtetett a Szent tiszteletére. Mata Salvator sebész a következőket beszéli: «Paszkál, a szent testvér, nálunk három csodát tett. Öt éves fiacskám, ki heves lázban a halállal vivódott, miután érte a szerzetes-ujoncok imádkoztak s őt Paszkál talárjával érintették, az evangélumi részt fölötte elolvasták, kezdte magát jobban érezni; egy óra mulva fölkelt, vigan sétált a szobában, enni kért s másnap már semmi baja sem volt.

Egy év mulva kis fiam újra nagy betegségbe esett. Az orvos véletlenül ép ellenkező mérget rendelt, mint kellett volna. Ez fiamat közel hozta a halálhoz. Egyik emberemet a kolostorba küldtem, hogy szent Paszkál ereklyéjét hoznák le nagybeteg fiamhoz. Egyik szerzetes lehozta a Szentnek csontereklyéjét és a kis fiúnak megparancsolta, hogy az orvosságot vegye be. Másnapra a kis betegnek baja eltünt.

A harmadik csoda Lajos fiúnkkal történt, ki ekkor húsz hónapos volt. A doktor lemondott róla. «Fiuk elveszett» — mondá. Nemsokára a fiúcska semmi életjelt sem adott magáról. Már ravatalozni akartuk. Feleségem így szólt: «Lajoska meghalt, de Paszkál testvér nem elég hatalmas-e arra, hogy föltámassza? Hozassuk el ereklyéjét s fiúnk élni fog. Amint a páter a kis halott testét az ereklyével érintette, élete visszatért, sírni kezdett és meg volt mentve.

Miralles meggyógyulását a felesége így beszéli el: «Szegény férjem hirtelen rosszul lett, torkán véres daganat képződött, elvesztette eszméletét. A sebész a plébánosnak így szólt: «Siessen Miralleshez. Adja föl neki az utolsó kenetet, mert csak néhány órája van ez életből». Jól tudtam, hogy férjemmel mit veszítek. Kifutottam az udvarra, letérdeltem és így kiáltottam föl: «Ó szent Paszkál, ki oly sok csodát tész, kérlek esedezzél Istennél, hogy férjem meggyógyuljon». E pillanatban hallom a szobából e szavakat: «Mária, Mária!» A beteg hivott. «Nézd — mondá — torkomnak semmi baja, fájdalom nélkül tudok beszélni». Midőn a sebész látta a beteg hirtelen meggyógyulását, keresztet vetve magára így szólt: «Jézus, Jézus, milyen orvos szállt le az égből e házba?»

Paszkál ezeknél nagyobb csodákat is tett: halottakat föltámasztott.

Melgar Angyalka a következőket beszéli: «Szent Mihály ünnepén férjem a riberai ferencrendi templomban hallgatott szentmisét és prédikációt. El volt ragadtatva, amit itt boldog Paszkál erényeiről és csodáiról hallott. Azért összehivta a háznépet és mindnyájukat boldog Paszkál oltalma alá helyezte. Ezen éjjel hirtelen meghalt. Még a szentségek fölvételében sem részesülhetett. S ez volt az én legnagyobb fájdalmam. Meghalt férjem szavaira gondoltam, melyeket szent Paszkálról mindnyájunkhoz intézett. Rögtön elővettem ama ruhadarabot, mely a Boldognak talárjából volt levágva s azt férjemre téve, így esdekeltem Paszkálhoz:

— Ó áldott testvér! Mindenhonnan jönnek a hirek, hogy csodákat művelsz, melyek szentté avatásodat siettetik. Most itt az alkalom, hogy oly csodát tégy, mely biztosan előre viszi ügyedet. Másrészt ne hagyd számításon kívül, hogy férjemnek föltámasztását inkább azért kérem, mert aggódom lelkének üdvössége felől. Te is tudod, mint én, hogy mily lelki állapotban ment át a másvilágra. Kérlek, esdekeld ki Istennél, hogy életre kelljen és lelki dolgait rendbe hozhassa. Szenttéavatási pöröd villámgyorsan fog előre menni.

Erre az ereklyét férjem jéghideg homlokához szorítottam. Reszkettem, féltem. Férjem révedezve, mint ki a másvilágról tér vissza, körültekint s keresztet vet magára. Azután így szól: «Jézus, Jézus, mi történik velem? Hát nem voltam-e halott? És most életre keltem?»

A szomszédok egymásután jöttek. Az egész szoba megtelt. A föltámadt elbeszélte, hogy a tegnapi esti imája után szélhüdés érte s az ágy lábánál összeesett. Igy történt. A halott szemeit vér öntötte el, nyelve kilógott s borzasztó benyomást tett a környezetére.

Legelső teendőm volt, hogy a lelkészért szaladjak. Hazajövet férjem oly jól érezte magát, hogy a fölkelést tanácsoltam neki. Ő az ágyban akart maradni. Az orvosok eret vágtak rajta. Szegény férjem ezzel nem sokat törődött, tudatában volt annak, hogy lelkét kell első sorban gyógykezeltetni. Azért minden idejét arra fordította, hogy az utolsó szentségeket méltón fölvegye. Miután ez megtörtént, harmadik napon nyugodtan adta vissza lelkét Teremtőjének.

Én in megnyugodtam, bár szemrehányást tettem magamnak, hogy a fődolgon kívül miért nem kértem számára az életbenmaradást».

Egy sok gyermekkel megáldott asszonynak férje meghalt. Az özvegy határtalan bizalommal s némi merészséggel így fordult szent Paszkálhoz:

— Hogy akarhatnád te azt, hogy én szegény kis árváimmal egyedül maradjak? Nem, nem, ez lehetetlen! Te részvéttel viseltetsz irányunkban s a családatyát vissza fogod nekünk adni. Ha föltámasztod őt, úgy sírodhoz zarándokolunk és a ravatalra szánt gyertyákat Neked ajánljuk föl.

A Szent nem zárkózhatott el ez előtt. Alig fejezte be az özvegy imáját, férje föltámadott. Az asszony mint egy őrült, az örömtől s boldogságtól megrészegülve szaladta be az utcákat, hogy mindenkinek hirül adja a nagy csodát.

Antal Györgyné a következőket vallotta az apostoli biróságnak:

«Férjem borzasztó fölindulásában testvéremhez akart vágni egy darab fát. A célt eltévesztve, hat hónapos kis leányunkat találta, ki rögtön holtan terült a földre. Orvost hirtelen nem találtam, szomszédasszonyommal keltegettük a gyermeket. Kezeire, lábaira forró viaszt öntve élesztgettük, de hiába. Előkészültünk tehát a ravatalozáshoz. Míg a család teljes lelki alélt-

ságban sírdogált, villámgyorsan terjedt ama hír, hogy férjem agyonütötte gyermekét. Férjemet elfogták, vasra verték. Szenvedéseim leírhatatlanok voltak. Nagy bánatomban szent Paszkálhoz fordultam s így imádkoztam:

— Ah! hát egyszerre rám szakad minden szerencsétlenség? Nem volt elég, hogy gyermekemet elvesztettem? Férjemet a vérpadon kellene látnom? Ó szent Paszkál, csak egy eszköz van, mely engem e végzettől megmenthet s ez: gyermekem föltámasztása. Így férjem is megmenekül a gyalázattól. Elzarándokolunk majd sírodhoz s hálámat egyébként is megmutatom, csak hallgass meg engem.

Órákhosszant ismételtem ezen kérésemet szomszédnőim társaságában. Éjfél felé megholt gyermekem egyszerre fölnyitja szemeit, csodálkozva tekint maga köré, testébe visszatért az állati meleg s a sebhely teljesen eltünt.

A virrasztók széthordták a legujabb csoda hirét, férjem pedig három nap mulva kiszabadult a vizsgálati fogságból s megszabadult egyszer s mindenkorra a harag indulatától.

De végezzünk. P. Sanchez János, villareali quardián ezt mondja: «A szent Paszkál közbenjárására történt csodák száma oly nagy, hogy ha én azokat elősorolni akarnám, egész napot venne igénybe».

P. Sanchez Antal pedig, ki a betegségek nemei szerint rendezte az egyes csodákat, így szólt: «Ha a csodákat mind le akarnók írni, kötetekre mennének a leirások».

Melyik orvosnak van ilyen praxisa és gyógyításának ily nagy eredménye? A fogadalmi tárgyak, az emlék- és hálairatok a kapott kegyelmekért úgy megtöltötték a kápolna falait, hogy időnkint a régieket el kellett onnan távolítani. Hogy mégis fogalmunk legyen a csodák számáról, följegyezték, hogy Paszkál halála utáni két év alatt a csodák száma meghaladta a négyszázat. Ezek után nem volt nehéz a boldoggáavatási pört elrendelni.

Reviczky Aladár.

Az orleánsi szűz.

Boldog Johanna a gyakori áldozás apostola.

Franciaország a XIV. század elején a lehető legszomorúbb állapotra jutott. Volt ugyan királya, VII. Károly, de csak névleg, tényleges királya pedig az angol vérből származott VI. Henrik volt, ki ha jeles hadvezérei által még Orleans várát hatalmába ejté, úgy Franciaország déli része is a folytonos csatározások által eldurvult angolok hatalmába kerül. A valódi király, Károly, országának jövőjét illetőleg teljesen reményvesztett lett, az országos iszonyú csapásokban ő csak saját bűneinek bűn-

tetését látta és már a külföldre menekülni akart; a nemesség a folytonos csatározások folytán sírba dőlt, elszegényedett, anyagilag és szellemileg pusztult; a papság megoszlott s egyrésze sajnos! az angolokkal tartott; a

Az orleánsi szűz.

polgárok Orleansban hősiesen védték ugyan magukat, hanem az angolok is meg feszítették minden erejüket, hogy rájuk a végcsapast mérjék; a földmivelők osztálya pedig a szó szoros értelmében végvonaglani látszott. Franciaország, az örök Egyház ez első leánya haldokolt; de nem volt neki szabad meghalnia: az örökké élő édes Jézus kiragadta őt a halál

torkából egy szűz leány fönséges személyében, kit *D'Arc Johannának* hivnak, kit az Úr Jézus csodálatos hadvezérré emelt és kit Szentatyánk, X. Pius a mennyei boldogok ragyogó dicskoszorújába iktatott.

Ki volt boldog Johanna? Egy egyszerű földmívelőnek leánya, ki 1412. január 6-án három királyok ünnepén, a Lotharingiához tartozó Domrémy faluban született, olvasni s írni nem tanult, csak varrni, fonni, mezei munkákat végezni tudott és a barmokat őrizte; de mit tudott és mit tett? Szeretett imádkozni, naponta szentmisét hallgatott, lévén a templom a szülői kert közvetlen szomszédságában; nem tudjuk ugyan ez egyszerű falusi leánykáról, hogy hányszor járult a szentségekhez, de azt tudjuk a plébános bizonyítványából, hogy ez áldott gyermeknek szive csakis az édes Jézuson csüggött és hogy hozzá hasonlítható leány a faluban nem találkozott; «*nagyon félt ő ugyanis a jó Istent valami bűnnel megbántani!*» írta róla a plébános. Ez a leányka lett a Mindenható és örökké élő Jézus kezeiben azon gyenge eszköz, melylyel Ő Franciaországot haldokló állapotából kiemelte és az ily nemes nemzetet, erősen remélem, most is csodálatos szeretettel kiemelni fogja. Miért választotta is őt e magasztos cselekvésének eszközévé? Azért, hogy «egy ember se dicsekedjék az ő szine előtt»; azért, mert: «a világ erőtleneit választja Isten, hogy megszégyenítse az erőseket»; azért, mert «más alapot senki sem vethet (a nemzetek életében sem) azon kívül, mely vettetett és mely a Krisztus Jézus». Ez alap rendületlenül állt a szüzi tisztaságú boldog Johannának életében; azért is mondotta ő azon kapitánynak, kihez égi parancs folytán kellett neki jelentkeznie, hogy ez őt a királyhoz vezéreltesse: «Franciaországot egy asszony döntötte romokba és egy szűz által fog ismét fölépülni: az asszony Isabeau királyné, a szűz pedig én vagyok». De vajjon a szüzesség hol virágzik? Egyedül az Úr Jézus szeretetében, ki a Szeplőtelen Szűznek isteni Fia, a szüzek tisztasága, a szüzek örökké tartó öröme és boldogsága.

Boldog Johanna a hadviselés ideje alatt is igen sokszor gyónt és áldozott; azután és pedig ismételten hadi parancsban adta ki, hogy ne merjen senki a katonák közül csatába ereszkedni, ha a csata előtti napon meg nem gyónt és áldozott, és hogy a katonák közelében semmi rossz hirű nőnek sem szabad tartózkodnia, mert az Úr Isten az emberek bűnei miatt engedi meg a vereségeket. Mily bölcs és nemes e hadi parancs, melyet főleg a mi korunknak kellene igazán megszivlelnie, mely csak a szuronyok és ágyuk iszonytató számában bizik és nem a Mindenható Úrnak kegyes segélyében. A nyert győzelmek után pedig hálaadó isteni tiszteletet tartott, meggyőződése lévén, hogy a hála csak újabb kérés a győzelemért... Győzött is ő, megtörte az angolok hatalmát a francia földön, sőt ha a király és a főtisztek neki pontosan engedelmeskednek, ő az egész francia földet

visszahódította volna; de nem ő, nem ő, hanem az édes Jézus általa. Azért ő nyiltan ki is mondotta: «Hogy hazámat az idegenek jármából kiszabadítsam, testemet és lelkemet szüziesen kell megőriznem». A magyar költő is énekli:

Minden országnak támasza talpköve
A tiszta erkölcs, mely ha elvész,
Róma ledől s rabigába görnyed.

Szegény hazámat is nem a már túlhajtott iskolázás, nem a fegyveres erő fogja föntartani és fölvirágoztatni, hanem az ifjak és hajadonok tiszta erkölcse, mely az Úr Jézustól elválaszthatatlan. A régi és új s oly veszedelmes pogányságot a tisztátalanság hozta és hozza létre; Jézus nélkül pedig elfonnyad csakhamar a szüzi oly szép tisztaság lilioma s az így elhervadt leányok- s ifjakból csak nagy ritkán válnak jó édesanyák s apák, kik pedig a családnak s így az emberségnek is látható őrző angyalai. Maga a Szentlélek mondja: «Ó mily szép a tiszta nemzedék fényességben!» s e tiszta nemzedék csak ott virul, hol a Szeplőtelen Szűz isteni Fiának szeretete lángol. E szeretet tüze emészti föl a gyilkos tisztátalanság piszokját, neveli a mindkét nembeli szűz-tiszta lelkeket, föntartja és fölvirágoztatja a családoktól eredő nemzeteket. Nem cifra ruhákba bujtatott leányok, hanem a szép tisztaság hófehér mezét viselő nemes szüzek s az ezekből lett igazi édesanyák fogják hazámat a gyászos végpusztulástól megmenteni: nemes szüzek s édesanyák pedig csakis az isteni Jézus családja körében virulnak... Boldog Johanna, ez égi bölcseségű hadvezér, látja egykor, hogy katonái között egy rossz személy is van: oda rohan és pedig kivont karddal és e gonoszt ő úgy megkardlapozta, hogy kardja összetört. Azért apák s anyák, az édes Jézus isteni Szivének szeretetére kérve kérlek titeket, vigyázzatok gyermekeitekre, vezessétek őket példátokkal is a *többszöri szent áldozáshoz* és ha kell, ellenük komoly szigort is alkalmazzatok; fontoljátok meg, hogy ők Istennek gyermekei, kikről ti egykor szigorú számot fogtok adni Urunk itélőszéke előtt, és kik egykor irántatok az egész örökkévalóságon át hálásak fognak lenni, ha ti látható őrangyalokul fogtok fölöttük föleg a mostani oly szomorú viszonyok között hiven virrasztani.

Bölcs szülőket és tiszta életű ifjúságot adj nekünk édes Istenünk!

Galambos Kálmán.

(Folyt. köv.)

Mily érzékies még az a szív, kinek az Oltáriszentség nem elég.
Aki az Oltáriszentséget nem ismeri, nem ismeri az Isten szeretetét.
Eymard.

Ha Jézus lábaihoz térdelsz, akkor vagy közel szivéhez. Higyj és szeress!
Lacordaire.

A jó Isten a fedélzeten van.

(Coppée után.)

EGY SZEPTEMBERI vasárnapon sétálgattam a tréporti molón; azzal szórakoztam, hogy hallgattam a járókelők sokféle megjegyzéseit, — midőn hirtelen megváltozott az idő. Megmozdult a tenger s a következő pillanatban ránk csapott a gáton megtört hullám fehér tajtéka.

Gyorsan vissza sietett néhány halászcsónak, melyekben vasárnapi párisi kirándulók voltak; szerencsésen be is érkeztek. Csak egy, a legutolsó, nagyon nehezen tudott kifelé jutni. Négy halásznak nagy erőfeszítésére már-már elérte a partot, s a benn ülő párisiak már-már megkönnyebbülve föllélekzettek, midőn az utolsó pillanatban keresztben csapott egy óriási hullám. Roppant erővel kapta föl a csolnakot, beburkolta tajtékfellegével s aztán nekilódította a partnak, hogy izzéporrá zúzva. A parton állók megrettenve kiáltottak föl.

A tajtékfelhő eloszolván, a megkönnyebbülés sóhaja szállt föl a keblekből. A kormányos egy szerencsés lendítése az utolsó pillanatban mégis :k megakadályozta a szerencsétlenséget.

A kis hajó — Jeanne Marie — megmenekült. A közönség is eloszlott a partról, az esemény benyomása is lassankint eloszladozott a lelkekben.

Csak két tréporti nő beszélgetett még mindig az izgalmas esetről. Hallottam, amint az idősb azt mondta a másiknak:

«Ugy-e, lányom, mi nem féltünk? Az idén nem történhetett baja sem Cauvinnek, sem Jeanne Marienak Hiszen emlékszel... Ezen a hajón volt az idén a jó Isten».

Valami sajátosan megkapó volt ez utóbbi mondatban. Odaszóltam az idősebb asszonynak, hogy mit akart ezzel mondani? De nem tetszett neki a kérdés a párisi külsejű embertől. Megfontolt tekintettel mért végig s aztán odavágott ezzel: «Ej, ha meg is mondanám, úgy is megcsúfolna hitetlenségével. Maga párisi».

Aztán sarkon fordult s tovább ment.

* * *

De bántott a kiváncsiság, mely különben hamar ki is elégült.

Tovább sétáltam s betérni készültem a kedves kis gótikus templomba, midőn a lelkész jött elém, kinek finom társaságát már többször élveztem, rögtön meg is kérdeztem a dolog felőll.

«A jó Isten a fedélzeten — úgymond — régi szép szokás ez itten. Az Úrnapra sorshuzással jelölünk ki egy kis hajót, melynek árboca tövében virágos oltárt emelünk; ide jön azután a körmenet. A pap a hajóra száll a Szentséggel s innét áldja meg vele a parton sorakozó közönséget. Kis énekkarunk rázendíti a Tantum ergot. Oly megkapó a sok lehajló fej, az égnek szálló hangok... Nagy megtisztelés egy-egy halászunkra, amikor hajóján fogadhatja az Urat. Innét van aztán az öreg néni beszédjének értelme; ne ütődjék meg hát rajta...»

Meghatva feleltem: «Bocsásson meg, látszata se legyen megütközésemnek... De hát tudja, egy hosszú élet hosszú ideig tartó hitgyöngesége úgy látszólag vissza-visszatér még... De bejutok még én is hitem révébe». S hozzátettem még, szivemre emelvén kezemet:

«A jó Isten a fedélzeten van».

A vasárnapi szentáldozások.

NÉHÁNY év előtt — beszéli Fessart atya S. J. — bőjti szentbeszédeket tartottam Páris egyik plébániáján. Egyik vasárnap délfelé, kevéssel a szentmise előtt, gyóntatószékemben helyet foglaltam. Egyszerű, szegényes kinézésű fiatal leány jelentkezett a gyóntatószéknél. Áthatva a vágytól, minél jobban segítségére lenni eme léleknek, kit Isten küldött hozzám, kikérdeztem élete körülményei felől. «Atyám, felelte, reggel az utczát söpröm, este goromba foltozással keresek egy kevéske pénzt.» Többet nem mondott... az igazi szegények és az igazi szentek nem bőbeszédűek. Különben is eleget véltem tudni és felszólítottam bűnbánómat gyónása megkezdésére. Megadatott behatolnom egy époly tiszta, mint alázatos lélek szentélyébe, ki az isteni világosság fénye mellett birálja meg magát, mely még az angyalokon is talál foltot.

Mélyen megindulva ama nagy dolgok fölött, melyeket Istennek ebben a kiváltságos lélekben véghez kellett vinni, s meggondolva, milyen veszélyeknek van ez az angyali tisztaságú lélek kitéve, így szóltam a fiatal leányhoz: «Mi módon képes, gyermekem, Isten iránti hűségét megőrizni olyan emberek környezetében, kiknek nincs hitük, kik gyülölik Istent és káromolják?» — «Minden vasárnap áldozni szoktam», felelte egyszerűen. Nem fogtam föl mindjárt az összefüggést az angyalok élete és az angyalok kenyere közt s újra kérdeztem: «De hát nem tesz semmi benyomást magára, a maga lelkére, a mit lát és hall az utczasöprők között?» És mindig ugyanazon egyszerűséggel felelte ezen szerafikus gyermek: «Atyám, én nem látok semmit, nem hallok semmit: én a szivemben élek. És ott semmi másnak nincs helye, csakis áldozásaimnak. Jézus ma hozzám jött, Jézus jövő vasárnap megint hozzám fog jönni, ez az én egyetlen gondolatom. Az én kedves vasárnapom teljesen elfoglal.» — «Áldozott már ma reggel!» — «Még nem, atyám, mivel édes anyám eltartása végett vasárnap is kénytelen vagyok az utczát söpörni, hogy pár fillért kereshessek. De

yenkor tizenegy órakor abbahagyom a munkát s így gyónásom után áldozhatok a déli mise alatt.» — «Mivel ennyire áhitja, gyermekem, a szent áldozást, miért ne áldozhatna mindennap?» — «Mindennap áldozni, válaszolta élénken, oh! az túlnagy boldogság lenne; belehalnék! Pedig nekem még nem szabad meghalnom. Mi lenne szegény anyámból!» Bőséges könyek hullottak szemeiből. Magam is mélyen megindulva hallgattam s hallottam őt halkan mondogatni: Jézust mindennap magamhoz venni, oh, milyen boldogság lenne! Kissé utóbb megtalálta lelke azon békességes nyugalmat, mely azoknak sajátja, kiket Isten egészen betölt. Ismét megszólalt: «Nem, atyám, Isten nem akarja, hogy a mindennapi szentáldozás gyönyörében részem legyen. A mi Urunk éreztetni akarja velem, hogy a szenvedés kenyerével kell megfizetnem a boldogság kenyerét. De ne sajnáljon engemet. A szenvedés kárpótol azért, hogy nem áldozhatok naponta». Nem sajnáltam őt: bámultam s miután megkérdeztem tőle lakása czimét, elbocsátottam. Szemeimmel kisértem: ment Jézusért, ki annyira magához ragadta szivét.

Pár nappal később egy jótékonyságáról ismert hölgy szives volt elmenni a Montmartre-negyed azon utczájába, melyet a fiatal leány megjelölt. Szemben találta magát egy magas, sötét külsejű házzal, mely első pillantásra szegénységről és nyomorról beszélt. Miután fölment az ötödik emeletre, a látogatónő kopogott az egyik ajtón s bement egy kis szobába, melynek kinézése rögtön elárulta a szegénységet és szükséget. Vasfekvőhelyen feküdt egy asszony; alig látszott ötvenévesnek, de a szenvedés barázdákat vántott arczára és megfehéritette haját. Nagy, nyitott szemei mintegy kialudtak a könyektől. Vak volt.

A látogatónő közeledett a beteg ágyához, ki a lépésekre figyelve, gyenge hangon suttogta: Te vagy az, Angéla?

Nem volt nehéz elmondatni vele élete történetét, de nehéz lett volna sirás nélkül végighallgatni. Fiatal férj oldalán, ki inkább fellengős, mint gyakorlati gondolkodású volt, mihamar veszélyeztetve látta vagyonát, de anyai szeretetéből merítette a szükséges erőt és bátorságot helyzete mélységeinek leküzdésére. Isten azonban úgy az anya, mint leánya lelkét szenvedésre praedestinálta s folytatta titokteljes tervét. Két gyermeket ragadott ki a halál a családi körből. Angéla egyedül maradt s nemsokára egyik csapás a másik után sujtotta. Atyja hirtelen meghalt s első szentáldozása napján érte az a mérhetetlen fájdalom, hogy anyja elvesztette szemevilágát. Ezen tizenkétéves gyermek remegés nélkül nézett a sötét jövőbe, mely előtte feltárult. Bucsút mondott kedves intézetének, kiragadta magát tanítónői és társai szerető köréből és elfoglalta azt a helyet, melyet a kötelesség, az önfeláldozás jelölt ki számára és iparkodott megmenteni az elpazarolt vagyon maradványait. Minden fáradság hiába volt. Eljött ama nap, a melyen el

kellett hagyni a lakást, melynek bérét nem tudták kifizetni... és Angélának ebbe a nyomorult szobába kellett hoznia vak anyját. Ez volt a lényege a beteg előadásának, de a szoba megtekintése és a szomszédokhoz intézett néhány kérdése mindent megmagyaráztak a látogatónőnek.

Az anya vaksága lehetővé tette ezen hősies gyermeknek eltitkolni nagy nyomorúságukat és a goromba munkát, melyet vállalt, hogy a szeretett beteg szükségleteit kielégíthesse. Hajnali négy órakor fölkelve, csak délben távozott az utczáról és esteli munkája mélyen benyult az éjszakába. Éjjeli nyugalma — csupasz szalmazsákon — méltó lett volna egy anakorétához s tápláléka fekete kenyérből és vízből állt. Tizenötéves korában kezdte meg Angéla ezt az életet és nyolcz évig kitartott mellette lankadás nélkül. Midőn gyengéd, irgalmas kezek némi segélyt nyujtottak neki, elfogadta anyja miatt, ő maga azonban tovább is a szenvedés kenyerével táplálkozott, mosolyogva mondván: hagyjanak engemet, az ige Jézusra emlékeztet. Midőn elérkezett a szegény vak számára a szabadulás órája, Angélát egy zárdába vezéreltem, melynek légköre az egyetlen megfelelő ezen a földön tiszta és szerető lelkeknek. Kevés ideig volt ott. Az Eucharistia sugaraiban és a szenvedés tüzében megégett, mint egy tiszta áldozat. Gyakran hallották őt ismételgetni: «Szenvedni és naponta áldozni: ez túlnagy boldogság; nemsokára belehalok».

A mely napon megkezdte mindennapi szentáldozásait, ezt irta nekem: «Atyám, ezentúl szegény Angélának minden napja vasárnap lesz. Úgy tekintem ezt a nagy kegyelmet, mint az örökkévalóság hajnalát, mert lehetetlen — csoda nélkül — élni a szeretet ilyen súlya alatt». Jézus szivén adta ki utolsó sóhaját, miközben a szeretet tüzétől égve hívta Jézust: «Jöjj, jöjj, menjünk együtt az égbe. Odafent szeretni foglak örökké, meghalás nélkül». Majd a szent Szűzhöz, az angyalokhoz fordulva: «Siettessétek Jézust! Oh, jöjjön!»

Ezen szűz isteni barátja valóban eljött érte. Még utoljára mondhatta neki: «Szeretlek»... néhány pillanat mulva már szemtől-szemben énekelhette az örökkévalóságban.

H. F.

A francia templomlátogató közönség természetrajza.

Anatole France szociálista regényiró soraiból.

FRANCIAORSZÁG nem valami vallásos ország. Elég összevetni Itáliával, hogy a dolgot konstatálhassuk. Olaszországban nem csupán a nők járnak templomba, hanem a férfiak is. Sőt még ez utóbbiak többségben vannak.

S bizony Franciaországban a nők vannak e szempontból igen erős

többségben. S ez azt jelenti, hogy a férfiak vallásossága nagyon gyér. Mert sokkal nehezebb a nőnek a háztartást elhagynia a templomért, míg sokkal könnyebb volna a férfiaknak járniok oda.

Még egy bizonyíték van az olasz vallásosság erősebb volta mellett: az ottani bizalmas viszony a nép és a vallás, templom s a pap között.

Egy alkalommal egy kis római templomban voltam s elmerültem egy szószék szemléletében. Néhány utcagyerek egészen fesztelenül ment föl beléje, majd a lépcső korlátján csuszkáltak le nagy-vigan.

Egy pap jött oda eközben. Természetesnek gondoltam, hogy bizonyára el fogja kergetni a gyerekeket... Egy pillanatig rájuk nézett, fejét csóválta, majd elmosolyogta magát s tovább ment. (A szenthely méltósága megkövetelte volna, hogy a nem illő viselet miatt a gyermekek megintessenek, mert még a heves olasz vérmérseklet sem menti az ily viselkedést. *Szerk.)*

Bresciában egy tömeges áldozásnak voltam tanúja... Hogy a látványnak jobban lehessenek szemlélői, néhány gyerek a szentély korlátjára mászott föl s lovagló ülésben nézték a szentély kiszolgáltatását. A pap nem ütődött meg rajtuk.

Itáliában a papok lelkébe nem fér a gyanú, hogy az ily dolgok alatt az istentelenség mozog. Biztosak a közönségükben.

Franciaországban már megbotránkoznának, mert sok okuk van a rendetlenkedés alatt a vallástalanság motivumát gyanítani.

Oltáregyesületünk Mária Terézia királynő korában.

Az Oltáregyesület nem régiben megünnepelt jubileuma alkalmából nem lesz talán érdektelen megemlékezni egy másfélévszázad előtt fönnállott hasonló egyesületről, mely azonkívül ujabb bizonyítéka annak a mély tiszteletnek, mellyel az uralkodóház az Oltáriszentségben jelenlévő isteni Felség iránt mindig viseltetett.

Ennek a régi társulatnak, melynek az akkori idők szokásához képest latin elnevezése volt (Sodalitas SSmi Altaris Sacramen) emlékét az egri érsekmegyei országos hirű nagy könyvtár őrzi s ennek gyöngyét képezi az a vörös bőrkötésű nagy folió kötet, mely e társulat tagjainak névsorát foglalja magában 1757-től 1803-ig.

Nagy értékét ennek az albumnak nemcsak az abban foglalt s részben történelmi nevezetességű nagy emberek eredeti kézaláírásai adnak, hanem az a hét darab vastag pergamenre festett remek műlap is, mely különösen mutatja e társulat tagjainak az Oltáriszentség iránti határtalan tiszteletét.

Az egyesületet Barkóczy Ferenc gróf 1745—1761-ig egri püspök, később esztergomi érsek alapította az Oltáriszentség imádására s első tagjául a királyi családnak tagjai iratkoztak be, kik csodálatos finomságú miniature festményekben visszaadott arcképeik mellé jelmondataikat és sajátkezű aláírásaikat is bevezették a nagy fénnyel kiállított albumba.

A címlapon angyalok láthatók, amint hódolva környezik az Oltáriszentséget. A röpködő angyalok virágos meg gyümölcsös kosárkákat és tálcán sziveket tartanak, jelezve ezzel, hogy nemcsak a föld legjava termékeivel, hanem főkép sziveinkkel is hódolnunk kell az ég és föld Ura előtt. A Szentség előtt bámulatos szinpompájú imádkozó csoport látható egyháziak és világiakból. Legalant a magyar címer.

A második képen Lotharingiai Ferenc, Mária Terézia férje tünik szemünkbe, amint térdreereszkedve imádkozik a távolban tündöklő Oltáriszentség előtt, melyet koronás királyi sas ragad az ég felé. A műlapot maga a császár írta alá: «*1757. In te Domine speravi, Franciscus*».

A harmadik képen Mária Terézia királynő áll; fején gyémánt diadém, vállán biborpalást, díszmagyar ruhája azzal a mesteri aprólékossággal kidolgozva, mely a XVIII. század festészetének sajátja. A ruhára boruló csipkekötény szinte omlani, lebegni látszik. A háttérben uszó fellegek közt aranysugárkévében kenyér s egy kard láthatók. A távlatban hadisátor, vágtató lovasvitéz és kürtösök tünnek föl. Biborbársonyon 4 korona, oldalt kardot tartó sas s egy pajzs fehér lapján Mária Terézia sajátkezű aláírása: «*1757. Justitia et clementia Maria Theresia*».

A negyedik műlapon a későbbi II. József császár mint trónörökös oltároszlopok előtt biborvánkoson térdel. A levegőben felhők között fényben uszó Oltáriszentség, melyet imádkozó angyalok vesznek körül. A királyi herceg vállait hermelin palást fedi. Egyik kezét szivére teszi s mintegy rámutat arra, hogy ezt ajánlja föl a szentségi Jézusnak. Alul kettős koronájú paizs. Egyik a magyar korona. Azután II. József sajátkezű aláírásával jelmondata: «*1757. Pro Deo et populo Josephus*».

Az ötödik lap rendkívül kedves. Mária Terézia királynő négy fia díszmagyar öltönyben térdre hullva imádja az Oltáriszentséget. A kis hercegek közül ez időben még csak ketten tudtak írni. Károly herceg, kinek jelmondata: «*Fortitudo et prudentia*» és Lipót herceg, ki később II. József utódja lett a trónon. Az ő jelmondata: «*Pietate et armis*».

Nem kevésbbé kedves a hatodik festmény, melyen hét királyi hercegnő pompás magyar díszruhában térdelve imádja a fényárban lebegő Oltáriszentséget. A kis hercegnők közül még hárman nem tudtak zsenge koruk miatt írni, de a többi négynek jelmondata és aláírása rajta van a műlapon. Legérdekesebb közülök a Franciaországban életét vérpadon vesztő szerencsétlen Maria Antoniette-nek, XVI. Lajos király nejének aláírása. — Jelszava:

«*Pietate et mansuetudine*», valóban királyi nő szájába illő szavak. Mária Krisztina ezt írta oda: «*Non mihi sed Deo*». Amália hercegnő még alig tud írni, de jelmondatát mégis oda illeszti: «*Pietate et benignitate*». A negyedik hercegkisasszony jelszava: «*Ad nutum Dei*».

Az utolsó kép végül a társulat alapítóját: Barkóczy Ferenc gróf püspököt tünteti föl, amint főpapi díszben hódolattal borul térdre a Szentek Szentje előtt. Az ő jelmondata is rajta van a műlapon: Suaviter et fortiter».

Mind eme képek oly tökéletes finomsággal, bámulatosan élénk szinezéssel és megfelepő rajztechnikával vannak megfestve, hogy, ha történeti becsüktől eltekintenénk, mint képzőművészeti alkotások is igen értékesek volnának. A művész neve, sajnos, ismeretlen. De az a nagy műgond és fényüzés, mely az egész könyvön elömlik, azt tanusítják, hogy az Oltáriszentség iránti határtalan mély tiszteletnek és hódolatnak a társulat tagjai már a könyv külső megjelenésével is kifejezést akart adni, ujolag megerősítve a kath. vallásnak azt az ősrégi szép szokását, hogy a szentségi Jézus iránt való tiszteletünk kifejezésében soha sem fejthetünk ki elég fényt, pompát és bőkezűséget.* *Dr. Bozóky Géza.*

Törökvilág Magyarországon.

Néhány héttel ezelőtt török küldöttség járt a fővárosban. Volt ankét, bankett, pezsgő, sétahajózás, tele asztal s minden, amit csak terem a nagy szultán birodalma. Gül Baba sírja sem maradt ki a programmból s emellett a lipótvárosi Szent István-bazilika is kellő figyelemben részesült. Mikor mi a piros fezes újtörök gentleman-eket a bazilika derengő homályában megpillantottuk, rég elmúlt idők bizarr világa újult meg lelkünkben. Mikor még török volt az úr a Duna, Tisza partjain s templomaink, az Oltáriszentség békés otthonai rablók tanyáivá lettek. Füstölgő templomromok és kormos falak jelezték útjokat.

A vallás szabad gyakorlatát is megengedték, de bizony meglátszott, hogy a török az úr fölöttünk és ezt sokszor éreztette is. El kellett tűrni a nagyobb rossz elkerülése végett, midőn a török főurak istentisztelet alatt körülállották az oltárt, hangos nevetés között kigúnyolták szertartásainkat és pipáikra kedélyesen az oltár gyertyáinál gyujtottak.

A hódoltság területén épen nem lehetett arra gondolni, hogy új

templomokat építsenek, mert hiszen a török hatóságok a keresztények kezén visszamaradt templomok kijavítását vagy befedését is alig alig engedték meg. Csak sok kérésre és ajándéknyujtásra történt meg a hivatalos vizsgálat és csak ezután adták ki a javítást engedélyező, de még akkor is keresztényeket gyalázó okiratot.

Például fölemlítjük a jászberényi, 1624. okt. 16-iki ekként szóló okiratot:

«Ezen igaz beszédű iratunk oka: hogy a hatvani kerületbe bekebelezett Jász-Berényben lakó gaz keresztények és alávaló istentelenek (átkozza őket Allah, a sujtó király, egész az állapodás napjáig szüntelen) az igazságos törvényszék és a törvényes vallásgyülés előtt (áldja Allah szerzőjét) megjelenvén, előadták: hogy a hiábavaló szokásuk és balgatag véleményeik szerinti gaz imádásuk helyének, a Nagy Boldogasszony nevű szerencsétlen egyháznak haszontalan fedele és falrészei romlásnak indulván, megujítására és erősítésére az egyenes törvénytől engedelmet kérnek. A mozlim, igaz és egy Istent hivők elküldetvén s a fennírt egyházat jól megtekintvén, a nevezett keresztényeknek (száradjon rájuk a tűz- és vasbüntetés) gaz feleletét beszédőkhez illőnek és csúf megszólításukat előbb mondott szavaikhoz megfelelőnek találták. Végre a tudósítást adván, fennírt egyháznak ujítása a keresztényeknek törvényszékileg megengedtetett.»

Igy a régi krónika. Ezek ujultak föl lelkünkben, mikor az ottomán küldöttséget a bazilikában láttuk. S képzeletünk szárnyai elragadtak a jövő ezredekbe, mert lesz idő, midőn majd az ő unokáik összekulcsolt kezekkel fognak térdelni az Oltáriszentség előtt. *M. L.*

Jézus szenvedésének története.[1]

Irta: Stanihurst Vilmos S. J.

Íme, közel tizenkilencszáz esztendeje, hogy ami Urunk Jézus Krisztus keserves kínszenvedésének betöltével meghalt a keresztfán. Azóta e szenvedés és halál emléke mindig előlép az elmult idők homályából, megtörve az időnek és távolságnak mindenre fátyolt szövő hatalmát.

A szent kereszt, mely Krisztus előtt a gyalázat s kinos halál jele volt, felkerült a porból az oltárokra s a bakók kezeiből a hivő szivek odaadó szeretetébe. Felszállt a trónusokra, a koronákra, a templomok ormára. A szellő őt öleli át lágyan, a napsugár első csókja az övé.

Ha pedig behunyjuk szemünket, hogy lelkünk annál tisztábban néz-

* Az egri egyházmegyei könyvtárban »Barkóczy Album« elnevezés alatt ismeretes műkincs fenti leirását dr. Huttkay Lipót könyvtáros úr szives közlése alapján adjuk. Azt hisszük: igen érdemes lenne egy oltáregyesületi kiállításon a nagy közönségnek is bemutatni.

[1] A gyakran áldozók használatára.

hessen, magunk előtt látjuk szeretett Megváltónkat, fején töviskoszorúval, vállán a sulyos kereszttel, arcán kimondhatatlan bánatos, megindító tekintettel; ott áll a Kálváriára vezető út előtt s hozzánk fordulva így szól: «*Jöjjetek hozzám mindnyájan*»....

S csakugyan. Attól a pillanattól fogva megindult a vándorlás a keresztet hordozó Krisztus nyomdokában. Elsőbben tanítványai, azután a távol ködéből előléptek a szűzek, vértanuk, hitvallók s a hivő lelkek milliói, mind-mind Krisztus keresztje után. S nem fog megszünni ez az áradat, míg csak a világ fennáll.

Jöjjetek tehát ti is s lépjünk a kereszt útjára; bontakozzunk ki a világ, a test, az anyag kötelékei közül s szenteljétek időtök egy részét a megváltó szenvedésének s kinos halálának. Mert nem másért vállalta magára a szörnyű szenvedéseket s a szomorú halált, minthogy eleget tegyen a mi gonoszságainkért s megszabadítsa a mi lelkünket a kétségbeeséstől s az örök haláltól.

Mikor pedig látjátok a szentmisében vagy a szent áldozásban a hófehér Ostyát, tudjátok meg, hogy az a Krisztus Jézus néz ki annak fátyolán keresztül, ki értünk a keresztet hordozta s utolsó csöppig áldozta drága szent vérét. Azok a szemek vannak ott, melyekkel könyezett felettünk, azok a lábak, melyekkel fölfelé haladt a Golgota sziklás útján, azok a kezek, melyeket durva szegekkel tűztek oda a kereszthez.

Ha kételkednétek, halljátok az ő szavát: «*Én magam, aki szólok, vagyok itt.*» En magam vagyok itt, ki elhagytam mennyei trónusomat, az emberek üdvéért testet öltöttem s emberré lettem. Én magam vagyok itt, akit a katonák megkötöztek, a zsidók bevádoltak, Kaiphas elitélt, Pilátus megostrozott, a hóhérok felfeszítettek.

S *azért vagyok itt*, hogy vezesselek, ha révedeznél, világot gyujtsak a sötétben, a csüggedőnek erőt öntsek tagjaiba, ételt s italt adjak a szükölködőnek, üdvösséget tinektek, szegény lelkek! *Azért vagyok itt ime*, hogy felvilágosítsam értelmedet, tisztítsam emlékezetedet, erősítsem akaratodat, kiengeszteljelek a mennyei Atyával s megujítsam a lelkedet...

Lásd, kitárva két karom: «*jöjjetek mindnyájan hozzám, kik fáradoztok s terhelve vagytok, én megenyhítlek titeket*».

Uram, uram, hozzád megyünk, rászegezzük tekintetünket szent arcodra, ráhajtjuk fejünket megsebzett szent válladra, átkaroljuk szent lábaidat s csókjainkkal borítjuk az öt szent piros rózsát, drága s imádandó szent sebeidet. Szeretnénk beszállani szent szivedbe, melyből szeretetednek sugara tör elő, mert «*kihez menjünk, az örök élet igéi nálad vannak és kivüled nincs másban senkiben üdvösség.*

*

Krisztus Jézust követni az ő szenvedésteljes útján nagy segítségünkre

lészen Stanihurst Vilmos jézustársasági atyának könyve, melyet latin nyelvről fordítunk át magyarra. Senki tán oly élénken maga elé nem képzelte a megváltás megrázó tragoediáját s oly elevenen le nem irta, mint e jámbor szerzetes.

Ámbár negyedfél század mult el, hogy könyvét kiadta, de gondolatai

Szent Agnes. Január 21.

oly frissek, mint a márciusi ibolya s oly melegek s közvetlenek, mintha maga is szemlélője lett volna a szent eseményeknek. Nagy irói tehetséggel Krisztus kinszenvedésének egyes mozzanatait beállítja az emberi élet különféle vonatkozásaiba, mintegy oda gyüjteni látszik a kereszt tövébe minden rendű s rangu embert, hitüket erkölcseiket, munkájukat s szórakozásaikat, hogy onnan a kereszt oltárán felmagasztalt Jézus által adjon nekik tanítást,

növelje hitüket, lángra lobbantsa szeretetüket s vigasztalja csüggedésükben, megjavítsa életüket.

Arra pedig legfőképen hasznos leszen e könyv, hogy az Oltáriszentséget, Krisztus halálának imádandó emlékét, a keresztfa áldozatnak vérnélküli megujítását, az isteni szeretetnek égő csipkebokrát megkedveltesse velünk s rávegye lelkünket arra hogy minél gyakrabban magunkhoz vegyük az angyalok kenyerét, az égből hulló drága mannát, Krisztusunk értünk felfeszített szent testét s igyuk szünet nélkül azt a bort, mely az égi szeretet mámorával tölt el s mely hótisztává mossa minden gyarlóságtól szegény lelkünket.

Mi sem hathatósabb Krisztus Jézus iránt való szeretetünk lángra lobbantására, mint az ő keserves kinszenvedéséről való gyakori elmélkedés. Lelki szemeink előtt felgyullad az isteni szeretet tüze s mi, elérzékenyedve, szivünkben mély részvétre gyulladva, a bánat által meglágyítva úgy sietünk feléje, mint mikor az éji lepke a lámpa fénye felé repül. Mi is odarohanunk Jézus keblére s elmerülünk az isteni szeretet végtelen lángtengerében.

Magát a könyvet hat főrészre osztjuk, melyeket azután több elmélkedésre bontunk fel. — A főrészek cimei ezek: I. Krisztus a Gethsemani kertben. II. Jézus a zsidó főpapok előtt. III. Jézus Pilátus és Heródes előtt. IV. Megostorozás és tövissel koronázás. V. Fenn a Kálvária hegyen. VI. Jézus megváltó halála.

I. Krisztus a Gethsemáni kertben.

1. Út a kertbe. Az örök Atya segedelmével, *ki teremté a mennyet és földet*, az Isten fiának oltalma alatt *kinek adatott minden hatalom égen és földön* s a szent Lélek Úr Isten kegyelmével, *ki betölti a föld kerekségét*, fogok a nagy munkához, hogy leirjam Isten szent Fiának sok szenvedését s megrázó halálát, ki ugyan mint Isten halhatatlan, de hogy érettünk szenvedni tudjon, felöltötte a mi romlatag testünket.

Abban a pillanatban veszem fel a fonalat, mely-

Szent Agnes az Oltáriszentség vértanúja.

ben Jézus érettünk szenvedni kezdett. — Az evangélisták ezt így irják le: «*Kiindulván, szokása szerint az Olajfák hegyére méne, követék pedig a tanítványok a Cedron patakon át, hol egy kert vala, melyen beméne ő és tanítványai*».[1]

Négyezer esztendőnek lezajlása után végre elérkezett a megváltás isteni műve végrehajtásának ideje. Leszállott égi trónusáról a nagy Vezér, kit az Atya azért küldött, *hogy lefegyverezze a hatalmasságokat és fejedelemségeket, diadalmaskodva rajtuk szent keresztje által.*[2] Ki kellett lépnie a názárethi elvonultság titokzatos homályából, ki a nyilvánosságra, a szent Család idylli csendjéből az élet csatamezejére.

Az Atya bizonyságtétele a Fiú istensége mellett felcsendült a Jordán folyónál és a diadalmas Tábor hegye csúcsán. Megvan adva a jel a csatára.

Rajta hát, én Uram én Jézusom, lelkünkben lobog a láng, mi is követünk Téged. Ime a kert nyitvatárva vár Reád: «*Jöjj szerelmesem, menjünk ki a mezőre... Jöjjön az én szerelmesem az ő kertjébe.*[3]

Krisztus az ő szent csatájára a kertet választotta ki, hisz az ember elsőben is a kertben szállt pörbe az Istennel.

De vajjon hányan kisérik a mi vezérünket az ő csatájába, hányan állnak melléje az ő viadalában?

Mikor a *király harcra kelendő más király ellen*[4] országából útra kél, nagy kiséret csatlakozik hozzája. Gyalogos és lovas csapatok sűrű hadosztályai vonulnak fel előtte, vezérek s államférfiak állnak oldala mellett; szállító kocsik töméntelen sora követi...

Mikor M. Tullius Cicerót Clodius tribun számüzetésbe küldette, csaknem tízezer ember kisérte ki az államférfiút a város kapujáig. S valamennyien fekete ruhát öltöttek magukra mély gyászuk jele gyanánt.

Ime, nem egy országnak, de az egész világnak, nem néhány polgárnak, de az egész emberiségnek javáért s megváltásáért, nem pusztuló és romlatag kincsekért de az örök üdvösség megszerzéseért kél útjára a mi királyunk s vezérünk, a mi Urunk Jézus Krisztus.

S hol van az általános nagy gyász, ki szegődik kiséretébe?! Minő magányosan áll, minő elhagyatott itt köztünk a földön, kinek milliók szolgálnak fönn az égben.

A szentirás csak három apostolát emliti mellette...

Mielőtt nyomdokaiba lépnénk, kétdolgot állítsunk lelki szemeink elé: az Atya *igazságosságát*, ki szentfiának vállaira oly sulyos keresztet rak s a Fiú *irgalmasságát*, ki annyi szeretettel karolja azt magához. Az

[1] Máté, 26. 30. Luk. 22. 39. Ján. 18. 1. [2] Kolossz. 2. 15. [3] Ének. é. 7. 11. [4] Luk. 14. 31.

első arra indít, hogy az őszinte bánat könnyeit fakassza szemeinkből, a másik meg hogy nagy szeretettel boruljunk Krisztus lábai elé. Ezzel a két érzéssel, a bánattal s szeretettel tanyát ver a szivünkben az erős elhatározás Krisztus követésében,vagy szent Dávid szerint a tökéletes élet alapelve: «*Irtózás a gonosztól s a jó cselekedetek* folytonos *gyakorlása.*[1]

Szivünk e két meleg érzésével, büneink fölött való mély bánattal, szent keresztedhez való erős ragaszkodással követünk Téged oh Jézus, oh irgalomnak s megváltásunknak Istene, ki vagy az út s az örök élet. Az lesz a jelszavunk, amivel Ethai borult Dávid trónja elé: «*Él az Úr és él az én uram királyom. Akármely helyen lészesz, uram-királyom, akár halva, akar élve, ott lesz a te szolgád.*»[2]

Erősen felteszem magamban, hogyúgy teszek, mint ez a hűséges Ethai, Dávid csatlósa... Bárhol légy, oh Jézusom, akár a gethsemáni kertben, akár Kaiphás házában mély hallgatásban elmerülve, Heródes udvarában a gyalázat tüzében, vagy a Kálvária ormán haldokolva, akárhová jutsz, ott találod magad mellett a te hű szolgádat. Részt is kérek magamnak mindabból, miket szenvedsz, mert tudom: *ha szenvedünk együtt, együtt is országlunk...*[3] Ford. *Lukácsy István.*

Jézus és szent Terézia.

Szent Terézia egykor megy a zárda folyosóján s egyszerre egy kis fiúcskát lát maga előtt; bámulva kérdezi, hogy hogyan jött oda és mi a neve? E kérdésre a kis fiú válaszul adja: «Ha nevemet tudni akarod, mondd meg először, mi a te neved?» — «Jól van», feleli a szent zárdaszűz, «az én nevem: Jézusról nevezett Terézia.» — A kis fiú erre szeretetteljesen mosolyog és isteni fény ragyogja őt körül, azután pedig válaszolja; «Én Teréziáról nevezett Jézus vagyok». Mire az isteni látomány eltünik.

Ez a csodálatosan titokteljes egyesség valóban létesül minden méltóan áldozónál; nemcsak az ő neve füződik a mi keresztnevünkhöz, hanem az isteni Gyermek maga jő hozzánk az ő szent teste- és vérével, mennyei kedvességgel mosolyog reánk és nálunk, szivünkben marad, miként azt Ő is ezen szavával kifejezi: «Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, énbennem marad és Én őbenne.» Csak a néhány évtized előtt elhunyt Vértesy Teréznek, e szent életű magyar leánykának még halálos ágyán is eszméletén kívül ejtett ezen szép szavai mélyen vésődjenek sziveinkbe: «Jaj, csak halálos bűnöm ne legyen, midőn a szentáldozáshoz járulok.»

Galambos.

[1] Zsolt. 36. 37. [2] II. Kir. 15. 21. [3] II. Tim. 2. 12.

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS

Rovatvezető: Reviczky Aladár.

Az Oltáriszentség a nép között.

Levél.

A gyakori szentáldozók száma plébániánkon az édes Jézus szentséges Szive tiszteletének terjesztése és terjedése által szaporodik legjobban. Ugyanis, kik e társulatban vannak, azoknak nagyobb része a hónap első péntekén a szentáldozáshoz is járul. *Ezek száma 70—80-ra tehető,* mi már magában véve is nagy kegyelem az Úr Jézus részéről oly községre nézve, ahol ezelőtt a husvéti és karácsonyi szentgyónáson kívül alig akadtak néhányan, hogyévközben is szentgyónást végeztek. *Vannak, kik minden vasárnap járulnak a szentáldozáshoz: 54-en.* Könnyekig hat az emberre, ha látja, hány lélek tesz tanúságot szeretetéről édes Megváltójához, midőn a vasárnapot nem csak testének pihentetésére, hanem lelkének táplálására, szive vágyának betöltésére használja; igazán megérti az ily lélek az Úr Jézusnak ama hivő szavát, melyet a világ által meggyötört lelkekhez intéz, midőn mondja: «Kik fáradtok és terhelve vagytok, hozzám jöjjetek és én megenyhítelek titeket». Áldassék érte kegyes Megváltónk, hogy módot talált a szentáldozás létesítése által, hogy ki valóban szereti, szeretve egygyé is lehessen vele. A hetenkinti szentáldozók között férfiak is vannak, még pedig nem az öregebbek közül; vannak továbbá hajadonok is szép számmal, szóval egyre szaporodik azok száma, kik számolva a világgal, sietnek Jézus szerető Szivében megnyugodni. Öröm tölti el az ember szivét, ha látja, mint gyújt az Úr Jézus szeretetének szikrája és borít lángba sziveket és lelkeket s miként veti ki az emberből a bünös hajlamokat, habár lassan is. Mily jól esik látni, hogy hány lélekkel cserélheti fel az Úr Jézus a szűk szentségházat, hogy bele szálljon és ott óhajtása betelhessék, kinek óhajtása az emberi lelket boldoggá tenni és ezt a szent áldozás által meg is teszi oly léleknél, ki igyekszik saját

természetét, eszét, sőt ha szükségessé válna, még életét is áldozatul hozni szeretett Jézusának. Hanem ami legszebb, hogy a hajadonok bűntől még tisztább szivei nyílnak meg az édes Jézus szeretetére és az Ő befogadására és vasárnaponkint legalább felajánlják neki lakásul sziveiket, lelkeiket, hogy az ő sziveik által forrón szeretett Megváltójuk, a szentáldozás által vegyen lakást náluk és szentelje meg őket jelenlétével. Az elmult év adott alkalmat reá, hogy ezen hajadonok némelyikének az Úr Jézus kegyelméből a gyakori szentáldozás áldásos hatásairól szólhattam, kikben meg lévén a jóra kész szív és akarat, mert vágyaik beteljesülése céljából, (mit azonban akkor eltitkoltam előttük) minden szentmise alkalmával egy kis imát kértem, hogy végezzenek szándékomra, minek az lett örömteljes következménye, hogy a hajadonok javarésze letörve a világ csábításainak erős gátját, nem törődve a nehézségekkel, mert ebből is kijutott nekik, gúny és csipős megjegyzésekkel, kiállottak bátran mindent, amit ily esetben a gonosz lélek az emberek által szokott velünk cselekedni, hogy megmutassák a világot annyira szeretőknek, hogy igenis nincs a léleknek, a szívnek nagyobb boldogsága, mégha fiatal és életének legszebb virágában van is, mint maga a minden boldogság tengere: az Úr Jézus. És hogy az nem puszta képzelem, megmutatták tettel is, midőn azt a világ fiai legkevésbbé sem tették volna, hogy a fiatalság legkedvesebb élvezetéről, a táncról és mulatásról lemondottak, holott nekik még szülőik sem tiltották talán, mert búcsú volt. De láttam a veszélyt, mely a lelket ily alkalommal erkölcsileg fenyegeti, egy intés elég volt, hogy fékezve a test szenvedélyeit, a természetet megtörve ott hagyták a sokak által annyira kedvelt lelket ölő mulatságot, nem törődve a gúnyos megjegyzésekkel s egyéb előfordult kellemetlenségekkel. Kielégítette őket azon tudat, miszerint ezen silány élvezet helyett örökkétartó vigságot igér az édes Jézus nekik. Adjon is, kiért mindezt megtették, az Úr Jézus soha véget nem érő vigságot a másik életben, itt pedig bátor és erős szivet, hogy tovább is bátran küzdve a világgal, győzhessenek. Ha pedig az ily szellemben nevelkedett hajadonok Isten rendelése folytán a családi élet élére kerülnek, akkor teljesíthetnek igazán missiót, mert ők már áthatva az Úr Jézus szeretetétől, nem az anyagiakat tartva szem előtt, hanem Jézus boldogító szeretetét igyekeznek a gondjaikra bizott lelkekbe bevésni és abba megtartani azt s így lehetnek egy nemzedéknek, mely utánuk következik, hittérítői. Mily édes érzése a szívnek ezen gondolat. Oh bár sok ily sírig tartó példákkal találkoznánk a keresztény életben! De fájdalom, sok e tekintetben még a hiány. Részemről nem mulasztottam és nem is fogom elmulasztani, hogy a fentnevezettekért naponkint ne kérjem az Úr Jézust, hogy ne engedje őket szentséges Szivétől elszakadni, hanem még akik távol vannak, azokat is vonja magához.

Kérem azért legalább az *Örökimádás* olvasóit, hogy úgy maguk, valamint az ily fiatal lelkek erkölcsi életének megváltoztatása, nemkülönben lelkünk üdvössége elnyerhetése végett is *vegyék az Úr Jézust minél gyakrabban magukhoz a szentáldozásban.* Ne kerüljék azt, kit a földi életben látszólag kerülhetnek ugyan, de az örökkévalóságban, vagy mint kegyes Üdvözítővel, vagy pedig mint akkor már kérlelhetetlen szigorú büntető biróval, de minden körülmények között meg fognak ismerkedni, csak az utóbbi be ne következzék.

Vannak továbbá, kik hetenkint 3—4-szer is járulnak a szentáldozáshoz, köztük magam is. Így minden nap volt plébániánkban lélek, ki kész volt szeretett Üdvözítőjének szállást adni az elmult évben. (Folyt. köv.)

A kenyérkérdés megoldása.

A MAI világnak ép úgy, mint az összes koroknak egyik legfőbb kérdése a kenyér-kérdés. Élni kell s kenyér nélkül az emberiség nem élhet. A Miatyánk-ban is arra kérjük a mennyei Atyát: «mindennapi kenyerünket adjad nekünk». Krisztus isteni lelkével bepillantott a világ összes korszakaiba s látta, hogy ezen kérdés megoldása körül fog lejátszódni az emberiség történelme.

X. Pius pápa — isteni sugallatra — egy rendeletével új rendszer szerint akarja a kenyér-kérdést megoldani. Ezen rendelet, mely a gyakori és mindennapi szentáldozásról szól s melyet 1905-ben, december 20-án adott ki, lesz hivatva a világot szellemileg és anyagilag megújítani. Mert ebben a rendeletben foglalt eszme a kenyér-kérdés megoldásának legjelesebb rendszere, milyent a világ összes bölcseivel együtt ki nem találhatott volna s soha ki nem találhat.

A kenyér-kérdésnek ez új megoldási rendszere oly széleskörű, oly óriási méretű s kihatásaiban oly átalakító, hogy az emberiség anyagi, szellemi s lelki világát a legmagasabb szinvonalra képes emelni.

Az ember testből s lélekből áll. Úgy a test, mint a lélek táplálékra szorul, ha élni akar. Az *Élő Kenyér,* mely az égből szállott alá, táplálja a testet is, a lelket is. A lelket kialakítja Isten tervei szerint s az így kialakult lélek oly erőket fejt ki, melyekkel megoldódnak az anyagi kérdések is.

Élet kell az embereknek. Több élet, bensőbb élet, melegebb élet, szeretetteljes élet. Ezt az életet csak az élet Szerzője adhatja, ki midőn magát a gyakori szentáldozásban az embernek adja, egyúttal bőséges, meleg, benső, szeretetteljes életet ad. Az összes emberi bajok gyógyításának kérdését megoldja az Élet Kenyerének gyakori és méltó vétele, ez élő kenyérrel való rendszeres táplálkozás.

Reviczky Aladár.

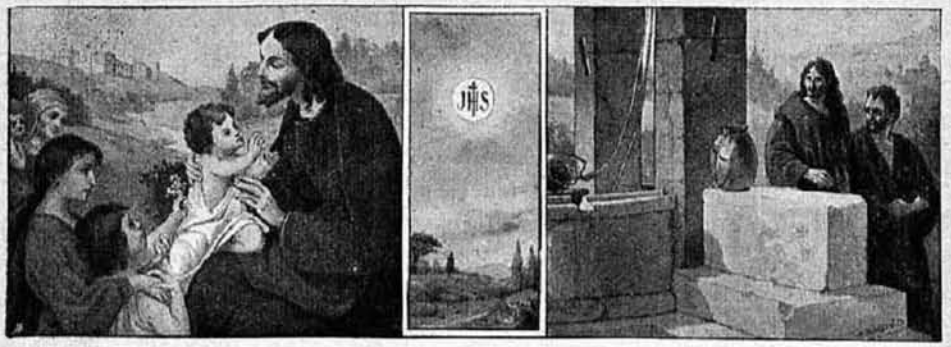

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

Az ifjúság gyakori szent áldozása.

Az Alpesek vidékén működő buzgó pap ezeket írja: A gyakori szent áldozást az iskolásgyermekeknél is erőmhöz képest előmozdítom s egyik-másik eset nagy örömemre szolgált már. Álljon itt néhány példa a sokból: Egyik gyermek gyakran az által készül a szent áldozásra, hogy másoknak, még a szolgálóknak is segít; fát, vizet segít nekik hordani stb. Oktatja a cselédet, mily nagy kegyelmeket nyerhet, ha a kilenc pénteket megtartja és tanítása soknál nem veszett kárba. Nagy örömmel mondta el nekem egy másiknak az anyja, hogy leánykája az első szent áldozása óta föltünően megjavult. Májusban oltárt állított föl a bold. Szűznek s kisebb testvéreivel megtartotta ebben a családban először a májusi ájtatosságot. Kis öccsét figyelmeztetgette, hogy mikép kell másokkal megférni s ő maga jó példájával megmutatja, hogyan kell engedelmeskedni.

Egy harmadik kis hivem másokat toboroz maga köré, buzdítja őket az önmegtagadás és kisebb áldozatok gyakorlatára s gyakran rábeszéli őket, hogy járuljanak vele az Úr asztalához.

Kérdezték az egyik gyermeket, aki az első szent áldozásra készült, hogy miért megy oly örömmel s oly gyakran gyónni. «Azért, mert, ha gyónom gyarapodik bennem a megszentelő malaszt» — felelte a kérdezett. Mily jól értette meg ez a gyermek ezt az isteni adományt és annak hasznát! Bizonyos gyermek oly szerencsétlen volt, hogy fájdalom, már igen korán veszítette el lelkének ártatlanságát. Könnyel áztatott szemmel mondogatta később, mikor az ártatlanság nagy becséről hallott: «Én minden szent áldozásnál kérem a jó Jézust, hogy adjon vissza egy kicsit elveszített ártatlanságomból.»

Egyik szegényebb család gyermeke gyakran kisebb testvéreinek fölügyeletével van megbizva. Multkor ezt beszélte el: «Ha kis öcsém

nem akar nyugton maradni s civakodni kezd, mondok neki egyet-mást a jó Jézusról s a szentekről. Erre aztán elcsendesedik s erőt vesz magán.»

Azonban ezek a gyakran áldozó gyermekek az ő buzgóságukban nem elégesznek meg azzal, hogy csak gyermekeknél apostolkodjanak, hanem a felnőtteket is meg akarják a jó ügynek nyerni. Egyiknek nagyanyja már évek óta nem járult a szentségekhez. Kis unokája gyakran kérte, hogy tegyen már egyszer eleget keresztény kötelességének, de hiába. A kicsike nem veszítette el reményét, hanem sokat imádkozott e szándékra s egy évi állhatatos ima után beteljesedett az óhaja. Egy másik rábirta anyját, hogy azontúl a szent gyónás után ne csak egyszer, hanem kétszer, sőt többször is járuljon az Úr asztalához.

Némelyik anya a szent áldozást nevelőeszközül használja. «Ha megteszed, amit kivánok tőled, megengedem, hogy holnap a szent áldozáshoz mehess», így szólnak és a gyermek örömmel teszi meg, a mit követelnek tőle. Egy anya azt mondta: «Lányomnak nem szerezhetek nagyobb örömet, mintha megengedem, hogy a szent áldozáshoz járuljon.»

A hősök unokája.

Egy kis fiúcska, aki jól tudta, mire való a gyónás és a szent áldozás, de meg szerette is gyakorolni mindkettőt, szomorúan tapasztalta, hogy az ő édesapja sohasem gyónik. Talán hallotta is, hogy édesanyja többször, különösen husvét és karácsony táján, mennyire biztatja férjét, hogy jó lenne már egyszer meggyóni. A bátor fiúcska egyszer nagyot gondol és odaáll szerényen atyja elé és így szól hozzá:

— Édes drága jó apám, nem is képzeled, mennyire megörvendeztetnél minket, anyámat és engemet, ha te mielőbb meggyónnál.

— Ugyan, gyerek, mi jut eszedbe? Hagyj békét nekem a te ostoba gyónásoddal!

— Jól van, atyám; addig, míg meg nem gyónsz, kenyérnél egyebet nem eszem, víznél mást nem iszom.

— No majd elválik, hogy hány zsákkal telik? — Mondotta nevetve az atya.

Vacsoránál a kis hittérítő kenyeret evett és vizet ivott és minden más ennivalót elmellőzött.

— Gyerekeskedés — mondotta rá az apa. — Csak rajta, ha neked ez jól esik.

A következő napon az ebédnél a fiú ismét csak kenyeret evett és vizet ivott. Az apa bosszankodott és duruzsolt a fiúra, hogy miért nem eszik mást. A fiú kitartott.

Mikor azonban még a következő napon is állhatatos maradt a fiú,

az apa végre megsokalta a fiú önkéntes bőjtjét, amelyet őmiatta vállalt magára s így szólt fiához:

— No, csak egyél már ma mindent, mert holnap reggel gyónni megyek.

Úgy is lett.

Nem lehetetlen, hogy a jó fiú ezzel mentette meg atyjának lelkét, mert az aztán Isten szive szerinti életet élt és gyakran áldozott.

Az Oltáriszentség becsületrendje.

Franciaországban a pokol dühével dühöngenek az egyház ellen és mindazt megsemmisíteni akarnák, ami Istenre, szent vallásunkra emlékeztet. Igy a többi között kitették az iskolákból a kereszteket.

Igy történt ez a többi között N. városában is. Az iskolás fiúk szomorúan nézték, hogyan veszik le az iskola faláról a keresztet és mint viszik el onnan. És mit tettek a fiúk? A következő napon minden gyermek egy-egy kereszttel a mellén jelent meg az iskolában. A tanító látván a fiúk mellén a kereszteket, iszonyú dühbe jött és megparancsolta, hogy azonnal vegyék le és rejtsék el a kereszteket. A megszeppent fiúk engedelmeskedtek egynek kivételével, aki a szigorú parancs dacára is meghagyta mellén a keresztet. A tanító büntetésre itélte a nem engedelmeskedő fiút. Valamit le kellett írni. A fiú megírta a büntetést, de a keresztet nem tette le. A tanító megkétszerezte a büntetést, kétszer kellett ugyanazon szöveget leírni. A fiú szépen, tisztán leírta kétszer de a kereszt a mellén érintetlen maradt. A tanító nem tágított a büntetést többszörösítette, egész 500-szorig. Az állhatatos fiúcska leírta a szöveget ötszázszor is, de a keresztet nem tette le. Végre is a tanító látván a fiú dicséretes állhatatosságát és a kereszthez való ragaszkodását, beszüntette a büntetést és többé nem zaklatta az erős hitű tanítványát.

Egyesületi élet és szervezkedés.

Az ország szivében. 1909. december 20-án, hétfőn délután tartott az egyesület választmánya a terjesztőnőkkel együttes ülést, melynek egyik tárgya volt a jubileumi ünnepségek előkészítéséről szóló jelentés. Az ülésről, melyen jelen voltak Kánter Károly prelátus, igazgató, őrgróf Pallavicini Edéné elnök, Kiss Aladárné ügyvezető alelnök és a választmány legtöbb tagja, a következőket jelentjük:

Koch Ferencné titkár és pénztáros bejelentette, hogy november végéig a bevétel 24.669 korona 34 fillér, a kiadás 21.495 korona 27 fillér volt. Készpénz 3174 korona 14 fillér, tartozás 7610 kor. 10 fill. Több egyházmegye már beküldötte a tagsági dijakat, a többiektől az év végére reményli azokat. Dr. Zlinszky ügyész Hamar Luiza jelentékenyebb hagyományáról számol be. Nevezetes mozzanata volt a választmányi gyűlésnek az igazgató abbeli jelentése, hogy Varga Mihály a «Reménységünk» szerkesztője az «Örökimádás» folyóirat javára és gyarapítására, a «Reménységünk» szerkesztésétől visszalép és lapját az «Örökimádás»-sal egyesíteni hajlandó, úgy hogy előfizetői az így megerősödő «Örökimádás» folyóiratot fogják ezentúl kapni.

Igazgató jelenti, hogy Asbóthné úrnő száz koronát adott a jubileumi év alkalmából, hogy január 8-ától 16-ig engesztelő novena lesz az Örökimádás-templomban, amidőn a szentbeszédeket Riesz X. Ferenc jézustársasági atya fogja naponkint délután öt órakor tartani, az utolsót pedig dr. Kohl Medárd segédpüspök fogja mondani.

Igazgató köszönetet mond dr. Jehlicska lelkész úrnak, aki az advent folyamán a pénteki munkaórák alatt magas szárnyalású konferenciákat tartott az úrnők számára.

Igazgató a jelenlevők nagy lelkesedése között meleg szavakkal üdvözölte az őrgrófné elnökasszonyt névünnepe alkalmából, melynek kapcsán konferenciabeszédet tartott az Úr Jézus szeretete és áldozatkészségéről, mely egyaránt nyilatkozott meg a világra születése és a legiölségesebb Oltáriszentség elrendelése által.

Igazgató jelenti, hogy az Oltáregyesület május hóban megtartandó jubileumi ünnepségeire a nagyméltóságú püspöki karhoz, valamint az összes hitbuzgalmi egyesületekhez szóló fölhivás már kikerült a sajtó alól és azokat az Oltáregyesület irodája még a nagy ünnepek előtt szétküldi az egész országban.

Mátyás király szülővárosában. Kincses Kolozsvárról örvendetes hirek érkeznek. A kolozsvári Oltáregyesület november hó 7-én tartotta imádását és gyűlését, melynek értelmében az összes elhunyt egyleti tagokért gyászmisét mondattak. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg korán elhunyt Cordáta nővérről, Zichy Nándor grófot táviratilag üdvözölték; a főpásztorért közösen imádkoztak névnapján. Üdvözölték az elnöknő asszonyt. A szentbeszédet dr. Szentiványi Róbert tanár tartotta.

Marosvásárhely. Az Oltáregyesület társadalmi akciója. Az Oltáregyesület helybeli fiókja október 17-én tartotta ezidei közgyűlését Hatfaludy Istvánné elnöklése mellett. Az egyesület igazgatója, Karácson Márton mélyreható visszapillantást vetett a lefolyt több évi időszakra, végső eredményként megállapítva, hogy ámbár a tagok az imádási vasárnapokon példás buzgalommal látogatják a legméltóságosabb Oltáriszentséget, a templomon kívül mégis kevés elevenség mutatkozik. Pedig az Oltáregyesületnek nagy társadalmi hivatása van. Az Úr Jézus házának felruházása és ékesítése

összehozza a lelkeket s e munka nemesítőleg hat a családokra és egyesekre egyaránt. A nagyobb és elevenebb élet céljából az Oltáregyesületnek új forrásra van szüksége. E forrást véljük föllelni a nagyobb lányok Mária-társulatának tagjaiban, akiket egyesületünknek meg kell nyernünk. A pénztári jelentés fölolvasása után az igazgató indítványozza, hogy ez évben 30 K összeget küldjön az egyesület a központnak. Bemutatja a közgyűlésnek Frána Péter felső kereskedelmi iskolai tanárt, aki Kolozsvárról jött át, ott is az Oltáregyesület titkára volt s ebben a működési körben óhajtaná látni a marosvásárhelyi egyesületben is.

IRODALOM.

Baylon szent Paszkál. Irta Porrentruy, fordította Reviczky Aladár. 138 oldal. Ára 80 fillér, kötve 1·20 korona. Kapható a lazaristáknál Budapest, IX., Gát-u. 6.

Semmi sincs oly nagy hatással az ember életére, semmi sem képes jobbá, tökéletesebbé, szentebbé tenni az ember életét, mint az Oltáriszentség.

Erre egyik legszebb példa Baylon szent Paszkál élete, melyet a fönti munka tár elénk. Ebből láthatjuk, hogy az eucharisztikus Úr Jézus a legjobb nevelő, aki oly bájossá, oly költőivé, oly magas szellemi szinvonalúvá tudja tenni az életet, hogy a mennyei élet előizét érzi ki az, ki ez életrajzot olvassa.

Baylon szent Paszkál ferencrendi testvér volt, ki az Oltáriszentség titkába oly mélyen behatolt, azt annyira szerette, hogy a sok szent közt is ő alakította ki mintegy legtökéletesebben az eucharisztikus életet. Ezért tette meg őt XIII. Leó pápa az összes Oltáregyesületek patrónusává. Ezért kellene úgy a gyakran áldozóknak, mint az Oltáregyesületek tagjainak e Szentnek életét megismerni, hogy azt utánozva önmagukban is úgy áteljék a szentségi Úr Jézus életét, mint szent Paszkál.

Ez életrajz 22 fejezetből áll, nemes egyszerű, de költői stilusban átültetve magyar nyelvünkre. Minden sora az Oltáriszentség illatát árasztja s midőn olvassuk, az Oltáriszentségnek mindeneket átalakító, újjáteremtő légkörében érezzük magunkat. Fordító azt kivánja, hogy e szentnek életébe való hatolás váltsa ki a gyakori szentáldozást, mi reméljük, hogy ez életrajz, mint remek példa, sok követőre talál s magyar testvéreink közt is kialakítja az eucharisztikus lelkületet. Olvasóinknak a legmelegebben ajánljuk e jeles művet.

Szerkesztő: **Dr. Makay Lajos.**

XI. ÉVFOLYAM. 1910. FEBRUÁR. 2. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM. *Feisz Hugolin:* Az Oltáriszentség titkai. — *Clara Adoratrix:* Üdvözlet. — *Dr. Vucskics Gyula:* Mit akar az Oltáregyesület? — *Reviczky Aladár:* Szent Paszkál életrajza. — *Galambos Kálmán:* Az orleánsi szűz. — *Lukácsy F.:* Jézus szenvedésének története. — *Timár Kálmán:* Régi magyar szentségi társulataink. — A gyakorlati áldozás csodái. — *Reviczky Aladár:* Gyakori szentáldozás. — Humboldt levele barátnőjéhez. — *Dr. Szyllaba Emil:* Gyermekvilág. — Az indiánok éjféli miséje. — Röptében a nagyvilág körül. — Egyesületi élet és szervezkedés. — *Vargha Damján dr.:* Irodalom.

AZ OLTÁRISZENTSÉG TITKAI

Szeretet az Isten.

LESZÁLLOTTAM az égből — mondja az isteni Üdvözítő — nem hogy az én akaratomat cselekedjem, hanem annak akaratát, ki engem küldött.»[1] És ezt meg is tette! Jézus szentséges Szive annyira szerette az embereket, hogy semmi fáradtságot nem kimélt, hanem kimerítette önerejét, hogy iránt unk való szeretetét megmutassa. Mindent, mit megtehetett, megtett, mindent, mi végett küldetett, beteljesíté. Végre mondá: «Atyám! Én téged dicsőitettelek a földön, a munkát elvégeztem, melyet rámbiztál, hogy megcselekedjem».[2]

És Ő mégis szivének egész szeretetével még egyet kivánt: hogy szeretettei, övéi közt maradhasson látható, megdicsőült emberi alakban, egész a világ végezetéig. Szive, lelke, egész valója égett e vágytól, ez óhajtól; csak közelünkben óhajtott lenni, csak nálunk kivánt maradni. «Gyönyörűségem az emberek fiaival lenni.»[3]

De a mennyei Atya akarata az volt, hogy miután elvégzendi azt, mi reá bizatott, ismét visszatérjen Hozzá, ahonnan jött, hogy ismét megdicsőitessék azon dicsőséggel, melyet birt Nála, mielőtt e világ lett. Másodsorban a mi javunk is úgy kívánta, hogy Ő ismét visszatérjen dicsőségébe. «Fiacskáim — így szólt apostolaihoz és hozzánk is az ő személyükben — még egy kevéssé veletek vagyok, mert immár ahhoz megyek, ki engem küldött, az Atyához megyek. Ezeket szólottam nektek, szomorúság tölti

[1] Ján. VI. 38. [2] U. o. XVII. 4. [3] Péld. VIII. 31.

be sziveteket. Hasznosabb azonban nektek, hogy én elmenjek, mert ha el nem megyek, a Vigasztaló Szentlélek nem jő hozzátok; ha pedig elmegyek, elküldöm őt hozzátok. Elmegyek helyet készíteni nektek, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is. Én kérem az Atyát érettetek, hogy akármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek».[1]

Ezek után Jézus emberi, látható alakban nem lehetett jelen közöttünk. De «mivel övéit szerette, kik e világon valának, mindvégig szerette őket»,[2] szive végtelen szeretetre gyuladt és sajnálta őket itt hagyni. Egy módról gondoskodott, hogy vágyát teljesíthesse, szeretetét kimutathassa és jelenlétét megörökítse. Ezt bölcsesége találta ki, mindenhatósága pedig megvalósította.

«Ne háborodjék meg a ti szivetek és ne féljen — mondotta ezek után — mivelhogy most Atyámhoz megyek, de békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek.»[3] És Jézus most körültekintett az egész világon. Fölkutatta az egész földet, mit adhatna gyermekeinek emlékül? Mivel örvendeztethetné meg őket? Mivel is oszlathatná el szomoruságukat? Hogy közöttük legyen folyton és minden helyen? Isteni bölcsessége kereste a módot; kereste, hogy hogyan és mikép táplálja bennök az életet, azt az isteni életet, mely beléjök öntetett a Szentlélektől a keresztségben? Azután tekintetét a messze jövőbe függeszté s látta azt az időt, mely az idők végén be fog következni; amidőn a gonoszság mindent eláraszt és megjelenik a bűn embere, ki majd mindenen túlteszi magát, ami isteni, ami szent. Látta, hogy övéi mily szomorú állapotban lesznek majd, menynyire üldözni fogják őket s ők mennyit fognak szenvedni Érette. Látta őket nagy elhagyatottságukban megvetve mindenkitől, mély szomoruságukban és teljes vigasztalatlanságban. Kereste tehát a módot.

De nem talált semmit, ami nekik megfelelne; semmit eléggé magasztost halhatatlan lelkök számára; semmit eléggé gyöngédet megkínzott, megtört lelköknek; semmit erőset, éltetőt, növesztőt az örökéletre teremtett lelkök számára; semmit, mi alkalmas leend majd őket vigasztalni, bátorítani; — szive, mely oly telve volt égő szeretettel, megesett, megkönyörült rajtuk és elhatározta, hogy övéi közt marad mindvégig a legcsodálatosabb módon. És a mennyei Atyjának tetszett egyszülött Fia szeretete, elhatározása.

Ama napon tehát az Úr Jézus nagy szeretettől az emberek iránt elragadtatva: önmagát adta, ajánlotta fel nekik, egészen, osztatlanul, testétlelkét, istenségét, emberségét, egész lényét egyszer és mindenkorra egész a világ végezetéig; és ezt isteni módon, isteni alakban, a legcsodálatosabb jelenléttel mindenütt és mindenki számára: a legfölségesebb Oltáriszentségben a kenyér és bor szine alatt. Fölkiáltott tehát azon öröktől fogva elrendelt órában: «Nem hagylak árván titeket, köztetek leszek, hogy a ti örömötök teljes legyen; mert ime! én veletek vagyok a világ végezetéig»[1]

[1] Ján. XV. XVI. XVIII. 8. [2] U. o. XIII. 1. [3] Ján. XIV. 17.

Ó, isteni bölcsesség! nem találhattál alkalmasabb eszközt és csodálatosabb módot, mivel a kenyér és bor szine alatt, ó! velünk maradhatsz, mindenütt és mindig. Valóban! Az a kenyér a te tested, az a bor a te véred! Hiszem, hogy az Oltáriszentségben jelen vagy mint Isten és ember — a legcsodálatosabb módon.

O, édes Jézus! Imádjuk imádandó szeretetedet. Köszönjük határtalan jóságodat. Megismertük, hogy Te vagy irgalmas Istenünk, ki szeretetednek mindent végtelenül felülmuló bizonyítékát adtad. Érezzük, hogy boldoggá tettél minket, mert számunkra az Oltáriszentségben való jelenléted által a jelen és az örök élet legtisztább, legszentebb örömeit szerezted.

Ó szeretet szent emléke: legméltóságosabb Oltáriszentség! Mi lenne velünk, ha te nem volnál köztünk? Mane nobiscum Domine — maradj velünk Urunk! Hisz nálad, benned, általad van az élet.

Ó emberek! Ime az isteni Szív, mely annyira szerette az embereket. Ő nem kényszeríttetett, hogy köztünk maradjon, jóvolta, szeretete vitte rá; itt vagyon az Oltáriszekrényben, mert maga akará. Mit tegyünk? Mit szóljunk e szeretet láttára? «Az irgalmas és könyörülő Úr emléket szerzett csoda-tetteinek; eledelt adott az őt félőknek».[2] Vajjon megfontoltuk-e nagy irgalmasságát? Avagy megháláltuk-e nagy jóságát?

Édes Jézus a legméltóságosabb Oltáriszentségben! Te eleven kenyér, ki az égből szállottál alá; Te szüntelen köztünk lakozó örök szeretet; Te angyalok eledele és áldásnak kelyhe! Ó, hitünknek titka és minden csodák csodája! Ó, Úr Jézus! az éltető, felséges és az Oltáriszentségben elrejtett Isten és Üdvözítő: irgalmazz minekünk! Hogy ennek a csodálatos Szentségnek mély és alázatos hitét, becsülését és iránta való tiszta és öntudatos ájtatosságát bennünk megtartsad és öregbítsed: mi bűnösök, kérünk Téged, hallgass meg minket!

Feisz Hugolin.

A három bölcs király s az agg Simeon Szűz Máriánál találták meg a kis Jézust, mi is Őnála keressük.

Amennyi vízcsepp van a tengerben, porszem a levegőben s angyal az égben, oly sok édes titok van az Oltáriszentségben. *Szent Bonaventura.*

Ha az egek megnyilnának és mi beléjök tekinthetnénk, nagyobbat nem látnánk ott, mint aminőt oltárainkon látunk. Az Isten itt van egészen.

Aranyszájú Szent János.

[1] U. o. 28. v. és Máthé 28. 20. [2] Zs. 110. 4—5. v.

ÜDVÖZLET

Üdvözlégy Oltáriszentség!
Szivem, lelkem öröme.
Éretted ég, érted lángol
Bensőm minden érzete.
Imádlak itt az oltáron.
Én egyetlen boldogságom.
Üdvözlégy Oltáriszentség!
Minden áldás kútfeje.

Üdvözlégy Oltáriszentség!
Tiszta lelkek élete.
Melyet Jézus, mint legjobbját,
Nekünk étkül rendele.
Hogy lelkünknek védelmére
Légy, örök üdvösségére.
Üdvözlégy Oltáriszentség!
Szeretet lángtengere.

Üdvözlégy Oltáriszentség!
Égből szállott szent kenyér.
Melynek méltó élvezése,
Minden kincsnél többet ér.
Élő hittel itt imádlak,
Alázatos szívvel áldlak.
Üdvözlégy Oltáriszentség!
Melyet elme föl nem ér.

Üdvözlégy Oltáriszentség!
Csodálatos nagy titok.
Melyet buzgó áhitattal
Dicsérnek az angyalok.
Földi éltünk mennyországa,
Bűnös lelkek újulása.
Üdvözlégy Oltáriszentség!
Imádandó szent titok.

Üdvözlégy Oltáriszentség!
Haldoklóknak ereje.
Az életnek végpercében
Te vagy lelkünk menhelye.
Kérlek akkor szállj szívembe,
Segíts engem győzelemre.
Üdvözlégy Oltáriszentség!
Választottak étele!

Clara adoratrix.

Mit akar az oltáregyesület?

Az Oltáriszentség betetőzése a megváltás művének, folytatása és állandósítása az Istenfia megtestesülésének, amely által Betlehemmé lesz minden oltár, jászollá minden tiszta szív és mennyországgá a földi számkivetés. Az emberiség, mióta az első bűn miatt kiűzetett a paradicsomból, mindig ellenállhatatlanul sóvárgott, vágyakozott az Isten után. Még mikor rossz utakon járt is, mikor a bálványozásba merült is el, akkor is ez a vágy vezette. Azért épített oltárokat folyók partján, a ligetekben és berkekben, hogy Isten azokban lakjék. Isten jelenléte nélkül nem tud, nem akar élni az ember a földön; minden rendkívülibb tüneményben, vízben, tűzben, viharban, állatban, emberben anyagi formába rejtőzött istenséget gondolt.

Hogy a bálványozás közepett is fönnmaradjon az igaz Isten ismerete és tisztelete, Isten egy népet választott ki. Ennek körében szentélyt építtetett magának s ott a frigyszekrény fölött felhő alakjában lakozék. Izrael fiai dicsekedve mondhatták azért: «Nincs nép, melyhez istenei oly közel volnának, mint Izraelhez a maga Istene». De e szentélyt a templomtól egy nagy kárpit választotta el, ezen keresztül csak a főpap léphetett be, az is csak évenkint egyszer.

Mikor pedig az Ige testté lőn, mikor az Isten Fia leszállott a földre és közöttünk lakozék és kereszthalálával kiengesztelte a megbántott Istent:

akkor a jeruzsálemi templom kárpitja kettészakadt, mert Istent nem választja el népétől többé semmi.

Mert bár az Isten Fia visszament az Atyához, de úgy szeretett minket, hogy nem tudott, nem akart tőlünk megválni egészen: szeretetének zálogául az utolsó vacsorán az Oltáriszentséget rendelte s itt maradt közöttünk oltárainkon a kenyér és bor szine alatt, mint valami átlátszó fátyol alatt, itt maradt teste s vére, istensége, embersége, minden érdeme, minden malasztja, minden dicsősége. A föld nem rideg pusztaság többé, mint volt — Isten nélkül és szeretet nélkül; siralomvölgye és számkivetés helye ugyan ma is a föld, de az Isten Fiának jelenléte ide varázsolta egyúttal a paradicsomot; és bár testünk alá van vetve a halálnak és az enyészetnek, az isteni eledel halhatatlanságot biztosít számunkra s megnyitja előttünk az örök dicsőséget.

Nincs hát okunk többé siránkozni, mint a Messiás után sóvárgó népeknek, ellenben annál több okunk van hálatelt szívből zengedezni az Oltáriszentség öröménekét: Tantum ergo Sacramentum — Azért ezt a nagy szentséget leborulva imádjuk.

***

És épen ez az első célja az Oltáregyesületnek: terjeszteni a szentségi Jézusnak *imádását*.

Örökké jelen van oltárainkon az Úr Jézus, örökké tartozunk imádni őt és mert erre egyenkint képtelenek vagyunk, egyesülünk százan és százan, hogy így áldassék végnélkül és dicsőíttessék a legméltóságosabb Oltáriszentség.

Ez az imádás abban áll, hogy míg testünk leborul a szentségben jelenlevő Istenember előtt, addig lelkünk szemlélődésbe, elmélkedésbe merülve, előtte, a Felséges előtt csekély, semmi voltunkat szivünk alázatosságában mélyen érezve, mintegy önmagunkat megsemmisítve, minden tehetségünket, önmagunkat hozzuk neki áldozatul.

De mert e szentségben nem mennydörgés és villámlás közt jelenik meg az Úr, mint egykor Mózesnek a Sinai hegyen, sem abban a minden mást megsemmisítő felségben és hatalomban, mint egykor majd az utolsó napon, hanem az egyszerűség szinei, fátyola alatt: azért mi is az imádás ezen órái alatt ne félve és rettegve járuljunk hozzá, hanem bizalommal, őszinteséggel, közvetlenséggel, szeretettel.

Legyen ebben is követendő példánk a szent Szűz, ki azon a bűvösbájos karácsonyi szent éjjelen, mikor az Isten Fia látható alakban jelent meg a földön, ott a betlehemi barlangban az első imaórát végezte. Kétségkívül tökéletesebben imádta az isteni kisdedet, mint akárki más, mint akár az angyalok, hiszen teremtett lélek úgy meg nem közelítette Istent, mint ő. Átvonult lelkén a próféták szent vágyakozása, epedése; és

a vágy és sóvárgás mérhetetlen örömre változott, mikor a világra hozta isteni gyermekét. Elhalmozta őt csodálatának, hódolatának, örömének, szeretetének jeleivel, imádkozó bizalommal szorította szivéhez s keblének tejével beleöntötte; lelke minden édességét, örömét, diadalát és büszkeségét. Ennek az üdvözlésnek, ennek az imádásnak volt visszhangja a Gloria, melyet az angyali karok zengtek üdvözlet és imádás gyanánt a földre szállott Istenembernek.[1]

Legyen a mi imádásunk is meghitt, bizalmas társalgás a szentségi Jézussal, aki tanítónk, atyánk, barátunk, testvérünk, jegyesünk.

A szentséglátogatás e bizalmas óráiban elfelejti az ember a világot s annak búját-baját. Miként a szélvész verdesi ugyan a templom magas ablakait, de a benső, csendes áhitatot nem zavarja meg: akként a lelket is zaklatják ugyan még az élet gondjai, fájdalmai, viharai és kísértései; de azért legbensőbb mélyében magasztos csend lakik, mert megtalálta otthonát, mint a gerlice az ő fészkét.

Ha a szentséglátogatás e bizalmas óráiban teljesen átengedjük magunkat a szentséges Jézus hivó szavának, tapasztalni fogjuk annak csodálatos hatását. Az isteni szeretet tüze ég az oltáron, szikrák esnek onnét a hideg emberi szivbe és viszontszeretetre gyulasztják azt.[2] Az isteni szeretetnek ezen életfakasztó melegénél tenyésznek a szüzesség liliomai; itt nyer a szív bátorságot arra, hogy a jászol Jézusával lemondjon a világ gazdagságáról és szegény legyen; itt nyernek erőt az odaadó önfeláldozásra a szegények és betegek ápolásában; itt születnek a szentek, itt keletkeznek az emberi szívben a nagy elhatározások, melyek képessé teszik az embert az önmegtagadással, szenvedéssel, nagy áldozattal járó igazi szent életre. Hívő lélek nem távozik innen anélkül, hogy benső szózatot ne hallott, új erőt ne nyert volna; nem távozik innét anélkül, hogy szivében ujabb vágy ne támadt volna a magábaszállás, a lelki nyugalom e kedves helye iránt s e vágy mindig visszavonja őt oda, hol Istene tartózkodik.

(Folytatása következik.) *Dr. Vucskics Gyula.*

Az oltár tisztántartása. Az oltárokat évenként kétszer, tiszta időben, szentmise után estig alaposan át kell tisztítani. A terítőket és zsámolyokat — amennyiben ez lehetséges — el kell távolítani, hogy szabad, száraz levegőnek legyenek kitéve. Ne kerülje el a seprő még a lépcső belső oldalát se. Egyébként pedig valahányszor az oltárterítőket és antipendiumokat változtatjuk, a seprőkefével mindig meg kell söpörni az oltár menzáját. Ha az oltárkő viaszkendővel van betakarva, ehhez ne nyúljunk. A képeket, ékesítéseket, tabernákulumot, aranyozásokat finom borzfarkkal, vagy puha kefeseprővel takarítjuk. Az oltár asztala, lépcsői stb. mindennap leporolandók.

[1] Prohászka Evang. (110. l.) [2] Hettinger: A ker. védelme (223—3. ll.)

Szent Paszkál életrajza

HUSZONKETTEDIK FEJEZET.

Boldoggá- és szenttéavatása.

V. Pál pápa, kinek Paszkál védője, P. Szuessa Ferenc sokat beszélt Szentünk erényeiről és csodáiról, nagyon a szivén viselte, hogy a boldoggáavatási pör mielőbb befejeződjék. Ezt megelőzőleg egy Paszkál-szobornak fejét dicsfénnyel vétette körül. Ez az ügynek csak árthatott volna. Mégis a nevezett szobrot hálószobájába fölállíttatta. 1618-ban iktatta Paszkált a boldogok sorába. A ripai ferencrendi templomban óriási pompával ülték meg a boldoggáavatás ünnepélyét, melyen maga V. Pál pápa tartotta az istentiszteletet.

Szent Paszkál látomása.

VIII. Orbán pápa alatt kezdődött a szenttéavatási pör. Bellarmin biboros a konzisztoriumban oly tizennégy csodának bebizonyítását hozta föl, melyek bámulatba ejtették a jelenlevőket s egy kardinális így kiáltott föl: «Valóban! mióta a világ fönnáll, ilyet nem hallott«.

A szenttéavatási pört befejezték s VIII. Sándor pápa 1690-ben október 16-án helyezte boldog Paszkált a szentek tündöklő sorába. Az ünnepélyeket nagy lelkesedéssel és fénnyel ülték meg, főleg Spanyolországban

és Itáliában. Amit a hit és áhitat csak kifejezni tud a költészetben, szónoklatban, képzőművészetben, azt mind a Szentnek dicsőítésére fordították.

Midőn a szent Péter-templomban az új Szentnek zászlaját, melyen Paszkál az Oltáriszentség előtt térdel, fölállították, vették észre, hogy az véletlenül az Oltáriszentség kápolnájával szembe került. Gondviselésszerűnek tartották e körülményt. A legméltóságosabb Oltáriszentség iránt lángoló szeretettel viselkedő szent Paszkálnak a képe fölmagasztalásának ünnepélyén Annak szine elé került, ki imádásának tárgya volt.

Számtalan könyv elbeszéli, hogy mily mély benyomást tettek a hivőkre szent Paszkál példája és ünnepélyei és mennyire előmozdította ez a kultusz a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletét. De semmi sem ad erről szebb bizonyítványt, mint az a körülmény, mely még ma is gyakorlatban van. Ha Villarealban és környékén fölhangzik az Úrfölmutatásra szóló jel, a hivek szent Paszkál emlékére térdre borulnak s hangosan imádkozzák:

«Dicsértessék a Jézus Krisztus a legméltóságosabb Oltáriszentségben!»

Reviczky Aladár.

Az orleánsi szűz

Az egész látható világ csak a mi ideig-óráig tartó lakásunk és mi e lakásba csak azért lettünk helyezve, hogy e bámulatos világ teremtő és fenntartó Urát ismerni és szeretni tanuljuk és halálunk után az ő örök látására és birására érdemesittesünk. Úgy örülök annak, hogy mi pöffeszkedő szegény emberkék mind-mind egyetlenegy piciny homokszemecske előtt is egészen tehetetlenül állunk s azt semmiből létre hozni, de még csak megsemmisíteni sem tudjuk. Gondolhatná valaki, hogy tűz által valamit mégis megsemmisíthetünk! Nem, kedves olvasó; azt a mai fő-főiskolákban is kényszerülnek a tudós urak egész alázatossággal s igazsággal elismerni, hogy mi földi lakásunkban épen semmit sem vagyunk képesek megsemmisíteni. Tehát kicsoda itt az Úr, ha mi oly szégyenletes koldusok vagyunk? Ki adja a mindennapi kenyeret még az aranyos palotákban lakóknak is; ki adja és keveri és tisztítja folyton a levegőt; ki tartja a földet lábaink alatt, hogy el ne guruljon alólunk? Bizony-bizony, aki a jó Istent ismerni nem akarja, az vagy tébolyodott, vagy pedig hazudik, mint az ördög... Mindnyájunknak magasztosan szép hivatása tehát abban áll, hogy a bűn által elvesztett, elrejtett Istent, ez egyetlen és örökkévaló Urat keressük, szeressük és a mennyországban Vele örökké boldogok legyünk.

E magasztos célhoz több úton lehet eljutnunk; vannak itt földmívesek, iparosok, kereskedők, orvosok, ügyvédek, hivatalnokok, papok, királyok, urak, szolgák; a női nemben szüzek, a zárdákban vagy a világban is, férjezett nők, anyák s í. t. Lépjen mindenki arra az életpályára, melyre magát a jó Istentől hivatva érzi: miért is nem szabad e tekintetben hűbelebalázs módjára könnyelműen eljárni, hanem szent hivatásunkat jól fontolóra venni, nehogy oly életpályát válasszunk, melyet a végtelenül bölcs Isten a mi számunkra ki nem jelölt. Igy például Ő a vegyes házasságot bizony nem szeretheti; hiszen a házasfeleknek egy szív és lélekkel kellene birniok, pedig a vegyes házasság épen a legszentebb dologban, a hitnek és az isteni szolgálatnak dolgában szakítja őket szét. A katholikus hajadon maradjon inkább az Úr Jézus iránti szeretetből magasztos szűzi állapotában, és ne törődjék vele, ha éretlen fickók őt vén leánynak hívják. Szent Pál apostol a Szentlélek sugallatából mondja: «Aki házasságra adja szűzleányát, jól cselekszik; és aki nem adja, még jobban cselekszik». A szűzleány ugyan nagyon jól teszi, ha zárdába lép; de oda sincs mindannyi hivatva, hivatás nélkül pedig ne lépjen be; de ha a világban is marad és szüzességét szépen megőrzi, úgy ő az édes Jézusnak égi nemességű jegyese, a szüzek Királynéjának kedves leánya, az orleánsi szűznek édes testvére lesz.

Milyen volt boldog d'Arc Johannának élethivatása? Először, hogy szűzleány maradjon, ez volt a rendes, millió szüzekkel közös állapot; a másik pedig rendkívüli és a maga nemében páratlan! hogy t. i. ő Franciaországot az angolok járma alól felszabadítsa. Rendkívüli volt e bámulatos hivatás; rendkívüliek is voltak az azt jelző és követő tények.

Johanna 14 éves korában dél felé egy nyári napon a szülői kertben van, midőn a szomszédságban levő templom felől nagyon tisztán e szavakat hallja: «Jövök az Úr nevében hozzád és parancsolom, menj Franciaországba a király segítségére, hogy ő trónját ismét visszaszerezze». Kicsoda volt az, ki e gyermekhez így beszélt? Johanna azt állította, hogy az szent Mihály főangyal volt. Ez neki majd magánosan, majd meg számos angyaltól kisérve többször megjelent és megigérte, hogy szent Katalin és szent Margit szüzek az ő tanácsadói lesznek, kikre ő híven hallgasson. Meg is jelennek neki: fejüket ragyogó korona diszíti, hangjuk édes, szelíd, alázatos, Johanna őket túláradó örömmel öleli meg és a belőlük kiáradó mennyei illat arra ösztönzi őt, hogy őmaga is lélek és testben szűztiszta maradjon. Midőn e szent tanácsadói megjelennek, Johanna rögtön térdeire omlik, sír, ha eltávoznak csókolja a helyet, hol állottak, és óhajtja, vigyék el őt is magukkal; de ők csak azt válaszolják, hogy neki az igazi királyt, Károlyt, a francia trónra kell emelnie és Rheims-be kisérnie, hol megkoronáztassék; de ő félénken jegyzi meg, hogy ő csak szegény leány, ki csatázni, lovon ülni nem tud; minderre azonban a

szentek neki, hetenkint kétszer, háromszor megjelenve felelik: «Menj csak, Isten gyermeke, menj Franciaországba!»

E jelenések három éven át tartottak; de róluk Johanna senkinek sem szólt. Csak 1424. június 23-dikán mondotta ő az egyik szomszédnak, hogy egy leány egy esztendő alatt a királyt trónjára fogja segíteni. Talán innen származhatott Johanna atyjának azon álma, melyben őt a katonák között látta, és fiainak azt mondotta: «Ha ezen álmom igaz lenne, és ti Johannát vízbe nem fullasztanátok, úgy nekem kellene azt tennem.» De Johanna mélyen hallgatott és sírt, ha arra gondolt, hogy neki anyját, szülőhelyét, templomukat el kell hagynia és háborúba mennie; de midőn már az angolok Orleáns felé nyomultak, a túlvilági hangok is erősebben sarkalták az örömben és búban egyaránt úszó Johannát: «Siess Vaucouleurs-be az ott levő kapitányhoz; ő tégedet kétszer elutasít; de a harmadik alkalommal a királyhoz juttat». Ekkor tehát Johanna anyja részéről való nagybátyjának mindent híven elmondott, ez hitt is neki és azon ürügy alatt, hogy beteg nejének segélyére legyen, néhány hétre magához kérette, ki egy szomszéd helységben lakott. Az idevezető úton Johanna nagyon elérzékenyült, és térdre hullva keservesen sírni és imádkozni kezdett; de a mennyei hangok ismét megszólaltak: «Csak menj, Isten gyermeke, csak menj: én veled leszek», és ő e szavakkal fölkelt: «Az Isten akaratának meg kell lennie».

Nagybátyja tehát őt a kapitányhoz vezette, ez azonban Johannát gúnyosan fogadta és nagybátyjának azt ajánlotta, hogy őt néhány pofonnal kergesse vissza szüleihez; Johannánk azonban egy ottani szegény jó nőnél vonta meg magát s a népnél mindjobban hitelre talált, mondván: «Örömestebb ülnék a szegény anyám mellett és fonogatnák; de a mennyei Király engemet azzal bizott meg, hogy ha térdeimen csúszva is, siessek a bőjt közepére a királyhoz». Midőn tehát ő harmadszor is a kapitányhoz ment, ez felkiáltott: «Legyen meg tehát, ami lehet!» Erre két nemes ajánlkozott kisérőjéül és a polgárok neki lovat és katona-ruhát szereztek be. Így indult ő 1429. évi február 23-dikán Chinonba, hol a király lakott. Elindulásakor a jó lelkek zokogásba törtek ki; de a hős leány vigasztalta őket: «Ne sírjatok miattam: én erre születtem. Nem félek én hosszú utamon sem a burgundtól, sem az angoltól: hiszen ott is van a mindenható Isten!» Az út tizenegy napig tartott, az ellenséges községek s emberek ezt veszélyessé tették; de a mi gyermekded szívű hősünk bizalma távoltartotta kisérőitől is a bizalmatlanságot és nem egyszer mondotta nekik: «Sebaj! én ugyanis Isten parancsára megyek a francia királyságot megmenteni: veszély minket nem ér».

De hogyan fog ő bejutni a királyhoz? Ez Johanna jöveteléről már értesült; de az a nagy urák iszonyú szerencsétlensége, hogy őket gonosz

hízelgők veszik könnyen körül, kik csak saját érdekeiket, hatalmat, tisztséget, pénzt keresnek s uraikat csalják. Ilyen volt a királynál La Trémouille, ki Johannát a királyhoz be sem bocsátotta és róla azt mondotta, hogy ő bolond, vagy boszorkány. Azonban a király napaasszonya mégis kivívta, hogy őt négy napi várakozás után a királyi kastélyba beeresztették. Ekkor egy katona gúnyt űz ez ártatlan leányból s ő így szól hozzája: «Te a jó Istent bántod, pedig oly közel vagy a halálhoz!». Ez a szerencsétlen egy órára reá a vízbe esett és megfulladt... A királyi lak nagy termében mintegy háromszáz úr és vitéz gyülekezett össze, kik közé a király egyszerű ruhába öltözötten vegyült, hogy a szegény falusi leányt megtévessze; de ez egyenesen feléje tartott, mondván: «Nemes trónörökös, adjon a jó Isten önnek hosszú és boldog életet!» Midőn pedig ez őt egyik udvari emberéhez utasította: «Az ott a király!» Johanna így folytatta: «Istenemre mondom, ön az, nemes herceg és senki más! Én Johanna szűz vagyok és azon küldetést kaptam a jó Istentől, hogy önt és országát megmentsem s az angolokat innen kikergessem. Miért nem hisz ön nekem? Mondhatom, hogy a jó Isten önt és önnek népét sajnálja; szent Lajos pedig és Nagy Károly térdre borultan imádkoznak előtte önért». Erre a király őt félre vonta és vele csendesen beszélt; a jelenlevők pedig észrevették, hogy a király arcára a bámulat s öröm kifejezése ült s ő bevallotta, hogy Johanna iránt bizalma van.

O most a királyi udvarba lett fölvéve, de ott is csak az egyszerű, szelid, csendes és jámbor leány maradt; ha azonban küldetése került szóba, az iskolázatlan lény feltűnően magasztossá lett. Az udvar őt erre magával Poitiers-be vitte, hol szigorú vizsgálat alá vették, nehogy valaki azt mondhassa, hogy ő a sátán eszköze. Ott ültek Franciaország legtudósabb férfiai és hozzá a legelmésebb kérdéseket intézték. Egy pap azt mondja neki: «Ha Isten Franciaországot megmenteni akarja, úgy katonákra nem szorul». «A katonák fognak küzdeni, — felelé Johanna. — Isten pedig fogja adni a győzelmet». Egy másik pedig az ő különös tájszólásával kérdezi: «Mily nyelven beszélnek önnek égi hangjai?» «Ok jobban beszélnek franciául, mint ön». «Neked azt csodával kell bebizonyítanod, hogy tégedet a jó Isten küldött», jegyzi meg egy harmadik. «Én nem azért jöttem ide, hogy csodákat tegyek; de vezessenek csak engem Orleánsba, adjanak nekem katonákat és én Orleáns-t fölszabadítom s a királyt koronázás végett Rheims-ba vezetem. Ez az én hivatásom és hagyjanak is engem működni, mert nekem csak rövid az életem. Én sem Á-t, sem B-ét nem ismerek, (olvasni s írni nem tudok), de én az egek Királyának parancsára jövök, hogy Orleáns-t fölszabadítsam és a trónörököst Rheimsban megkoronáztassam». Erre az urakat bámulatos lelkesültség szállta meg és megható volt látni, hogy öreg törvénytudósok zokogásba törtek ki és nyiltan ki-

jelentették, hogy a király Johanna közreműködését nemcsak igénybe veheti, hanem kell is vennie; mert ha őt mellőzné, a Szentlélek ellen vétkezne. El lett határozva, hogy Johanna katona-ruhát viseljen, hiszen katona-dolgok véghezvitelére van hivatva. Haját tehát lenyirták, arannyal átszőtt egyenruhát adtak reá és melléje, mint hadvezér mellé, egy lovas tiszt, két apród, két futár és egy tábori pap lett rendelve; Péter fivére is az ő kiséretébe lett beosztva. Kezében fehér zászlót tartott, melyen az Úr Jézus képe ragyogott. Égi tanácsosai mondották neki, hogy Fierbois-ban a templom mellett a földbe ásva van egy öt kereszttel jelölt kard, ezt meg is találták; de ő vele senkit sem sebzett meg. Megható, de fölemelő is volt látni lován e 17 éves szűzleányt, kinek hivatása volt Franciaországot a halál álmából fölkelteni. *Galambos Kálmán.*

(Folyt. köv.)

Jézus szenvedésének története.[1]

Kezde *bánkódni, félni* mintha csak a halálharang bús kongását hallanák. Szinte borzalmas rágondolni, hogy «kezde bánkódni»... Ádám! Mikor a paradicsomban az Úr feléd dörögte: «Ádám, hol vagy?», remegve feleltél vissza: «*A te szádat hallám a paradicsomban és megijedék s elrejtém magam*».[2] Ó jöjj elő Ádám rejtekhelyedből s ne félj többet! Maga az Úr hí téged. Nem az többé, *ki a paradicsomban jár vala a szellőn, délután*,[3] hanem a te szegény testvéred, ki a gettsemani kertben bolyong s reszket a nagy félelemtől.

Ám ki ne remegne meg közülünk, ha azt látjuk reszketni, akinek tekintete előtt a mindenség szokott meginogni, ki előtt az ég és föld megremegnek s aki a halál halála s a pokol meggyőzője. Ime, mikor közeledik feléje a sápadt *arcú halál*, elfogja a félelem; a kezét fájdalmasan kulcsolja össze, szemei megtörnek s könny szivárog ki rajtuk; nehezen sóhajt, lehajlik a feje, elnémul a szava. Feltekint az égre, ahonnan nem ragyog egy csillag, széttekint a földön, ahol a sötét terjeszti ki bús palástját... Ó halhatatlan Isten! Reszket a Bátorság, meginog a Szilárdság, fél a Hatalom, sápad az Erő s az örök Élet...

De mond Uram! Nemde azért szállottál a földre, hogy a haláloddal a mi lelki halálunkat megöljed; önkényt engedelmeskedtél mennyei szent Atyádnak; nem kényszerített a szenvedésre senki, saját irgalmad vitt rá, hogy értünk meghalj... Meg azután magad mondtad: «*Ne féljetek azoktól, kik a testet megölik*,[4] mivel a lelket úgy sem tudják megölni... Minek aggódol, mit félsz, mit reszketsz hát?!

[1] Máté 26, 37. [2] Gen. 3, 10. [3] Gen. 3, 8. [4] Máté 18, 28.

De hisz nem is az Üdvözítőt kellene itt kérdéseinkkel zaklatni, hanem tehozzád kellene fordulni, keresztény lélek, hogy vajjon minő feleletet tudsz adni arra a kérdésre: ha a te Megváltód, ég és föld ura, reszket a közeli halál gondolatától, te nem remegsz meg az örök halál fenyegető rémétől? Te, kinek a lelkét annyi bűn súlya terheli?!

Vedd csak fontolóra:

Ha az isteni kegyelem kialudt a lelkedben, a kárhozat gyümölcse vagy. S mi kell ahhoz, hogy e szörnyű vég bekövetkezzék? Talán hosszú idő választ el tőle?! Most még dobog a szived, de mi kell ahhoz, hogy meghalj?! Egy sóhajtás megölhet, egy vércsepp megfojthat... Vagy talán messze távolban nyílik a pokol? Nem. A lábad alatt tátong... Mikor te itt utolsót sóhajtasz, az örökkévalóságban ébredsz fel. S kitől mástól függ mindez, mint Jézustól, kit az Atya az élők s holtak birájává rendelt s kiről szent Pál írja. «*Rettenetes az élő Isten kezeibe esni*».[1] Ha ő kezét rólad leemeli, a lelked úgy hullik alá, mint ősszel a fákról az elsárgult levél.

Midőn tehát az Úr, a te Megváltód a kert lombsátora alatt félni s remegni kezd, tulajdonképen azt akarja hogy te is félj; nem a haláltól, hanem a lelki haláltól, a bűntől s ennek büntetésétől, a pokoltól. Fakadjon e félelem után lelked mélyéből igaz szívbeli bánat elkövetett bűneid felett. Ez a lelki megindulás a szív e bánatos könnyezése egy szárnycsapással visszaemel az Isten kegyelmébe. S ez az igazi megtérés.

«*Térjetek hozzám teljes szivetekből*,[2] — kiáltja az Úr feléd, — mert különben «*közelről öntöm rád haragomat, kitöltöm rajtad bosszuságomat s megitéllek téged a te útaid szerint s rád rakom minden vétkeidet. Megtudjátok, hogy én vagyok a büntető Úr*.[3] — O Uram, elég! Félek s rettegek, de mégis hozzád emelem esengő lelkemet. — Gonoszságaimon irtózva, haragodtól félve futok Hozzád, ki a gettsemani kertben oly mély bánat által gyötörtettél. Félek fenségedtől, de bizom irgalmasságodban. O kegyesség, irgalmazz nekem szegény bűnösnek. Tekints reám kegyesen, te Jóság, te Szelidség. Lelkem egyik fele reszket az örök halál, a másik reménykedik az örök élet után. Hisz te magad mondod prófétád ajkai által: «*Nem akarom a bűnös halálát, hanem, hogy megtérjen és üdvözüljön*».[4]

Mivel nem akarod, hogy örökre elszakadjak tőled, hanem hogy oldalad mellett örökké boldog legyek, a szent reménység belefú lelkem vitorlájába s harsányan zengem: «*Nem halok meg, hanem élni fogok s hirdetem az Úr cselekedeteit*».[5] *Lukácsy F.*

[1] Zsid. 10, 31. [2] Joel. 2, 12. [3] Ezech. 7, 6—9. [4] Ezech. 18, 32. [5] Zsolt. 117, 17.

Régi magyar szentségi társulataink.

A FOLYÓIRATBAN régebben[1] közöltem volt legrégibb szentségi társulataink történetére vonatkozó adatokat. Közleményemben összesen nyolc Corpus Christi társulatról számoltam be a XV. és XVI. századból. Azóta ugyancsak e folyóiratban[2] Herodek Antal dr. ismertette a XV. századbeli körmöczbányai szentségi társulatot. Jómagam is találtam adatokat eddigelé figyelembe nem vett szentségi társulatokról, nevezetesen Selmeczbánya, Szász-Besztercze és Nagyszeben társulatairól. Ezekkel együtt immár tizenkettőre emelkedett régi szentségi társulataink száma, melyekről biztos tudomásunk vagyon. Még valahogy kiderül, hogy az egész keresztény világon épen hazánkban jutottak legszebb virágzásra ezek a Corpus Christi társulatok. Az eddigelé ismeretlen társulatokon kívül még az eperjesi és beszterczebányai szentségi társulatokra vonatkozólag is találtam érdekes adatokat, melyek érdemesek a közlésre. Hadd sorakozzanak ezen ujabb adalékok régebbi közlésemhez!

I.

1. Bányavárosaink hitéletében fontos szerepet játszottak a Corpus Christi társulatok. Példa rá Beszterczebánya, Körmöczbánya és Selmeczbánya. A *selmeczbányai* társulatról említés történik a selmeczbányai oltárok jövedelmének 1520. október 3-án kelt jegyzékében.[3] Olvassuk többi közt, hogy az Úr teste oltárának igazgatója a Corpus Christi társulatbeli tagoktól is huzott némi jövedelmet, nevezetesen boldog Margit ünnepén évente 6 forint és 5 dénárt. Az Úr testének oltára a kimutatás szerint 329 forintnyi tőkével rendelkezett. Oltárigazgatója akkoron Haderlenwenko András vala. Maga a társulat bizonyára sokkal régibb keletű az 1520-ik esztendőnél. Keletkezése egyidőre tehető a többi bányaváros társulatáéval. A körmöczbányai társulatról első okmányolt adatunk 1457-ből, a beszterczebányaira vonatkozólag meg 1463-ból való.

2. A *szász-beszterczei* Corpus Christi társulatról szó esik özv. Moldner Péterné 1531. augusztus 17-ről keltezett végrendeletében. A jámbor özvegy megemlékezik a Corpus Christi társulatról és annak, valamint a szent kereszt és Szentháromság társulatának egyenkint tíz forintot hagyományoz.[4] Többet nem is tudunk e társulatról.

3. Hogy *Nagyszeben* városában is létezett Corpus Christi társulat, arról egy 1533. november 28-ról kelt okiratból[5] értesülünk. A társulat patronusa, Thonhewsser Mihály, beszámol a városi tanácsnak a társulat

[1] 1908. évf. 337. l. [2] 1908. évf. 363. l. [3] Egyháztörténelmi emlékek a magyarországi hitujítás korából. I. köt. Budapest 1902. 14. l. [4] I. m. II. köt. Bpt. 1904. 156. l. [5] I. m. II. 297. l.

ügykezeléséről; a pénztár állapota rendben találtatván, a fölmentvényt megkapja. A társulat ekkor már a hanyatlás képét mutatja. Évi jövedelme mindössze 65 forint és 5 dénárra rugott.

Szebenben akkoron a hitujítás már erősen gyökeret vert. A hiveknek az Oltáriszentség iránti ragaszkodó tiszteletéről tesz tanuságot, hogy annyi zaklatás közepette is képesek voltak a társulatot fönntartani. Már 1526. junius havában kénytelen a szebeni káptalan panasszal élni a luteránusok ellen. A város úrnapi körmenetét is igyekeztek megzavarni. Egyesek így gúnyolódtak: valjon a pápista papok azt hiszik-e, hogy vak az Isten, merthogy annyi gyertyát gyujtanak neki? Mások meg ekként elmélkedtek: talán biz csecsemőnek vélik Istent a papok, hogy vénasszonyok módjára karon hordják körül a városban?[1] Három évre rá (1529.) kiutasítják a városból a szerzeteseket.

II.

1. *Eperjes* város Corpus Christi testvérületére vonatkozólag eddigelé mindössze egyetlenegy adatunk volt, az is csak 1501-ből. Most, hogy Eperjes szab. kir. város jegyzőkönyve (1424—1509.) és végrendeleti könyve (1474—1413.) szélesebb körök számára is hozzáférhetővé vált,[2] szinte bővében vagyunk a társulatra vonatkozó adatoknak.

A legrégibb adat a városi jegyzőkönyvben fordul elő. Dorottya asszony, Péter kőmíves neje, 1430-ban tíz forintot adományos a Corpus Christi testvérület céljaira. Ezenkívül is akad még egy-két adat a városi jegyzőkönyvben. Így például 1458. október 3-ki följegyzés szerint Bender János tíz forintot tartozik adni a társulat céljaira. Thunis nevű szabó, volt városbiró, 1465 március 19-én kelt végrendeletében ezüst övét hagyta a társulatra. Több ilyen hagyatékról is tesz még említést a jegyzőkönyv.

A társulatra vonatkozólag legtöbb adatot azonban a városnak végrendeleti könyve tartalmaz. Az összegyüjtött 47 végrendelet közül húszban találunk említést a társulat céljaira szánt hagyatékról. Nemcsak készpénzt testálnak a társulatnak, hanem ingatlanokat s mindenféle használati tárgyat, például ezüst evőeszközöket, értékes ruhanemüeket stb. Egy-két adatra legyen szabad hivatkoznunk. Gabbert János 1496-ban végrendeletileg a társulatra hagyja az akasztófa körül fekvő négy hold szántóföldjét. Bizonyos Pfirrenné meg két ezüst kanalat hagyományoz a társulatnak. Czurman Lőrinc 1495 január 1-én kelt végrendeletében a társulatra három forintot hagy, mit öccse, Gergely, 32 méhkassal vált meg.

A Corpus Christi testvérületen kívül létezett még Eperjesen hasonló társulat, a boldogságos Szűz, továbbá Mindszentek, szent Katalin és a

[1] U. o. I. 261. l.
[2] Mindkettőt közreadta a «Történelmi Tár» 1909. évfolyamában Iványi Béla dr.

három királyok tiszteletére. Mindezen ájtatos társulatok a céhekkel voltak összefüggésben, de hogy melyikkel, az csak két társulatról vagyon följegyezve. A boldogságos Szűz testvérülete a csizmadiák céhével, a három királyoké pedig a gyapjúszövők céhével volt kapcsolatos.

2. *Besztercebánya* város Úr testének társulatáról eddigelé szintén csak egyetlenegy adatunk volt, egy 1519. évi okmány. Mostani adataink visszanyulnak egész 1463-ra, még pedig a társulatnak szóló pápai búcsulevélre. A társulatnak külön kápolnája is volt az Oltáriszentség tiszteletére. A kápolna építését nagyban elősegítette Mühlstein Vida zólyomi alispánnak a kápolna javára tett malomalapítványa. A kápolna építésére vonatkozik az 1477. évi pápai búcsulevél is.[1]

A besztercebányai társulatra nagyobb fényt derít a hitujításnak egyik érdekes aktája.[2] 1526-ban már a bányavárosokban is fölléptek a hitujítók és elhintették a viszálykodás magvát, mi végre is valóságos munkásforradalomra vezetett. A bányavárosokban kitört lázadás ügyében Werbőczi István nádor és Ráskay Gáspár temesi főispán küldettek ki itélethozatalra. Az itéletlevélben érdekes adatok olvashatók a besztercebányai szentségi társulatról. Werbőczi, úgy látszik, az új hit terjedésének megakadályozására hathatós segédeszköznek gondolta a szentségi társulatot, mely a városban «Czeha sacratissimi Corporis Christi» név alatt régi időktől fogva fönnáll, miért is annak ujjászervezésére és megszilárdítására különös gondot fordít.

A társulat szervezetén annyit változtat, hogy ezentúl négy választott tisztviselő fogja kezelni a társulat jövedelmeit. Kettőt közülük a városi tanács választ, kettőt pedig maguk a bányászok és aknamunkások. Mindenik tisztviselőnél van egy-egy pénztárkulcs; a pénztár kezelésében csak együttesen járhatnak el.

A bányászok és aknamunkásoknak a társulat fönntartására szánt adakozását illetőleg általában ugyanazon szabályokat írja elő az itéletlevél, melyek már II. Lajos 1519. évi rendeletéből ismeretesek. A társulat évi jövedelme ezen adományokból 400—500 forintra rugott. A társulat jövedelmét egyházi és emberbaráti célokra fordították. A templomi célok közt szerepelnek egyházi ruhák és szerelvények, viasz stb. beszerzése, továbbá a káplánok dotálása. Többi közt a theyabai káplán tizenöt, a lipcsei pedig tizenkét forintot húzott évente a társulattól. Az emberbaráti célok közt megemlítendő az aggok, munkaképtelenek, betegek, özvegyek és árvák gondozása és segélyezése, továbbá a szegény sorban elhaltak temetési költségeinek fedezése s hasonló dolgok. Szép szokása volt a társulatnak, hogy Úrnapját követő vasárnapon évenkint húsz asztalnál dúsan megvendégelte a szegényeket. — Ennyit mond el az itéletlevél a társulat működéséről. Ezen ujabb adatok értelmében változást szenved legrégibb szentségi társulataink kronológiája is. Az adatok idő rendjében ekkép sorakoznak a hazai szentségi társulatok: Lőcse (1402.), Eperjes (1430.), Kisszeben (1435.), Pozsony (1439.), Körmöcbánya (1457.), Buda (1461.), Besztercebánya (1463.), Pozsonyszentgyörgy (1514.), Selmecbánya (1520.), Szász-Beszterce (1531.), Kolozsvár (1531.), Nagyszeben (1533.). Ezidőszerint erről a tizenkét Corpus Christi társulatról van tudomásunk. Egyes városok levéltárában még érdekes adatok lappanghatnak régi szentségi társulatainkra vonatkozólag.

Timár Kálmán.

[1] Ipolyi Arnold kisebb munkái. Budapest, 1887. III. köt. 387—88. l.

[2] Egyháztörténelmi emlékek. I. 254—55. l.

A gyakorlati áldozás csodái.

Ha a kisértésekben, amelyeket, örök üdvöd ellensége, majd itt, majd ott előhoz, helyt akarsz állani, úgy járulj gyakran a szentáldozáshoz és itt megtalálod az összes kegyelmeket, amelyekre szükséged lehet. Ezt tapasztalta szent Lidwina.

Hollandiában a XIV. században született. Már gyermekkorában igen jámbor volt. Tizenkétéves korában életét Istennek szentelte. A szenvedés egész csapatja ránehezedett és türelmét próbára tette. Ezen állapotban soká se aludni, se enni nem tudott. Harminc évig nem volt képes ágyát elhagyni és hét évig testének egy tagját se tudta megmozdítani a fej és bal karja kivételével. Betegségének utolsó négy évében nagy fáradtságába került természete ellen küzdeni. Lelkiatyja, Pot János, aki megvolt indulva e sok szenvedés láttára, Krisztus kínszenvedésének elmélkedését tanácsolta neki. Lidwina engedelmeskedett és rövid idő mulva nagyszerű változáson ment át egész lelkülete. Szenvedéseiben csak vigaszt és édességet lelt és szenvedéseinek nagyobbítását kérte a jó Istentől, ha egyszersmind kegyelmet ád, hogy türelemmel is elviselhesse. Ha Istenről és irgalmasságáról beszélt, oly kenetességgel tette, hogy még a legérzéketlenebb sziveket is megindította.

A belső megpróbáltatásokat és kisértéseket Lidwina jól fölhasználta; az imában és az Úr testének vételében keresett és talált is erőt. Ez isteni eledelben találta és táplálta ama isteni tüzet, amely őt fölemésztette és a könnyek forrását, amelyek szüntelenül szemeiből ömledeztek. Alázatossága époly csodálatra méltó volt, mint egyéb erénye. Semmit se óhajtott annyira, minthogy a világ őt ne ismerje és minden teremtmény megvesse. Harminc évi betegség vértanúsága után elnyerte 1433. április 4-én azon koronát, mely azoknak jutalma, akik mint a kereszt kedvelői szenvedtek.

Valóban kemény, nehéz próba harmincévi betegség! De szent Lidwina gyakran áldozik és szájából nem jön panasz; a gyakori szentáldozásban találja az erőt és a kisértések elleni oltalmat. Járulj te is gyakran a szentáldozáshoz és bizton bemész az örökélet örömébe!

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS.

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR.

Az Oltáriszentség a nép között. (Folytatás.)

Ha mint katholikus kereszténygondolkozik az ember, örömmel kell gondolni arra, miszerint az emberek által ezelőtt annyira mellőzött, de azért rájuk mégis szeretettel várakozó, velük jót tenni soha meg nem szünő, szívnek és léleknek egyedüli boldogságát megadó édes szerelmünk: az Úr Jézus talál ily kis községben az évnek minden napján szivet és lelket, kik hozzá vágyódva felajánlják neki magukat, hogy szálljon hozzájuk és vegyen lakást sziveikben, tegye azt kedvessé és szeretetteljessé magának, szentelje meg jelenlétével, miszerint képes legyen legalább viszonozni némileg is a meg nem érdemlett nagy szeretetét.

Hogy a gyakoribb szentáldozás terjed községünkben, nagy köszönet és dicséret illeti meg ezért a jó Istentől megáldott *apostoli lelkű plébános urunkat*, mert mint hivei igazi lelki atyja gondoskodik hivei lelki üdvéről nem és korkülömbség nélkül. Keresi az alkalmat, hogy hol és mi módon férkőzhetik hivei lelkéhez. A legszeretetteljesebb szelidséggel közeledik hiveihez, hogy mindenki bátran szólhasson vele bajaiban. Ha fel nem sorolható kürülmények miatt hivei nem végezhetik nappal szentgyónásaikat, megteszi az évnek bármely szakában, hogy esti 10 óráig is gyóntat. Részt vesz vasár- és ünnepnapi összejöveteleinken esténként majd egyik majd a másik s harmadik háznál, mert most már három házat vettünk igénybe a község különböző részein, hogy az erkölcsöket jobban fejleszteni s a lelki életet többekkel megkedveltetni szélesebb körű érintkezésünk legyen. Ilyenkor tanácsával, bátorításával, ha kell fenyegető szavával sem mulasztja el hiveit a jó útra téríteni. Egy szóval a jóságos Istennek soha meg nem hálálható áldása jó plébános urunk hiveinek. Megszerezte azt az óhajtott örömöt is hiveinek, hogy kieszközölte

miszerint az évet kitett legmélt. Oltári szentségimádásával kezdhettük és az év első napját nyilvános szentségimádásban töltve igazán Jézussal kezdhettük meg ezen évet; mily boldogító tudat egy előre nem látott jövővel való évet ily módon megkezdeni! Oh édes boldogsága az emberiségnek, kegyes Jézusunk, adj hazánknak s vele együtt az egész kereszténységnek ily áldott lelkű papokat, hogy annál jobban virágozzék anyaszentegyházad.

És keresztény katholikus férfiak, kik az *Örökimádást* olvassuk, vegyük szivünkbe az apostol szavait, ki azt mondja: «Atyámfiai, legyünk az igének nem csak hallgatói, hanem cselekvői, követői is» és ott az Úr Jézusnak senki által meg nem másítható igérete és fenyegető szava is szintén az evangéliom szerint, midőn mondja: «Aki megvall engem a világ előtt, én is megvallom őt az én atyám előtt, ki pedig megtagad engem a világ előtt én is megtagadom őt az én atyám előtt, ki mennyekben van.» Tudva ezt, akadna-e józan észszel brró katholikus keresztény, ki nem akarná megvallani az Úr Jézust, ha nem is szeretetből, de erre nézve nagyon sajnos, legalább félelemből is, de úgy valljuk-e meg, hogy az emberi tekintettől félve, nem mernénk vagy pedig mert elég gyengék volnánk természetünk felett uralkodni s ezért nem kezdjük meg a gyakrabbi szentáldozást, micsoda lélekgyilkoság és szívtelenség az Úr Jézussal szemben ha még az emberi tekintet, vagy természetünk is több mint lelkünk üdvössége, vagy mi több: édes Jézusunk szeretetéért semmmi áldozatot sem vagyunk képesek hozni, aki pedig egészen feláldozta magát értünk? Avagy szeretjük-e azt, akivel félünk gyakrabban érintkezni és terhes reánk nézve jelenléte? Úgy hiszem, nem. No hasonlóan szeretnénk az édes Jézust is, ha kerülnénk a vele való egyesülést a szentáldozásban. Tehát ne legyünk olyan *jó* katholikusok, akik csak parancsolt husvéti szentgyónással vegyük a szentségi Jézust és azután pedig egész éven, mert nincs parancsolva, hát mellőzik őt, hát ez megvallása-e szeretetünknek Üdvözítőnkkel szemben? úgy-e bár nincs parancsolva, hogy élvezetből szórakoztató víg társaságok, mulatságok, estélyek, szinházlátogatásokat kell tennünk es mégis megteszik az emberek, mert szeretik ezeket a lélekre káros és amúgy is anyagi áldozatokkal járó haszontalan élvezeteket. Ez már megvallása, de nem az Úr Jézusnak, hanem a világnak, saját bünös hajlamainknak. Ne döfjük még annál is kegyetlenebbül át viselkedésünkkel az Úr Jézus szerető Szivét, mint a katona lándzsája a keresztfán, mit szolnánk mi, ha jótéteményünk hálája fejében kerülne bennünket, kivel jót tettünk, pedig hol áll a mi jótéteményünk az Úr Jézuséval szemben. Mi módon vallhatna meg bennünket az édes Jézus mennyei Atyja előtt, ha a szeretet egyszer sem visz hozzá, csak a parancsolt egyesüléssel is beérjük.

Bizonyára, ha tized részébe keresnék az emberek lelkük üdvösségét mint amennyit anyagiak után fáradoznak, meg találnák Jézust és nem volna a világnak semmi öröme vagy keserűsége, mely az Üdvözítő Jézustól távol tudná tartani őket, ha volna alkalmuk legalább hetenkint a szentáldozásban legalább egyszer is csak vele egyesülni. Fölösleges volna akkor az anyaszentegyház parancsa, hogy husvét táján az Oltáriszentséget magadhoz vegyed, mert ha csak akkor vehetnénk, úgy sem kivánnánk az életet. Tudom, hogy nem hiszi ezt némely *jó* katholikus, de próbálja csak meg valaki közülük, kezdjen tiszta lélekkel a szentáldozáshoz járulni gyakrabban és a tapasztaltak után mondjon itéletet az irottak fölött. (Volt idő, mikor magamnak is nehezen ment.) Sokat lehetne hozzá kötni, hogy aki egyszer őszinte lélekkel megizleli az Úr Jézust a gyakori szentáldozásban, az ha lehetne, meg tudna előbb halni 10-szer, mint hogy a szentáldozást elhagyja, Jézusát ne bírhassa lelkében, miért, mert él benne Krisztus, mint szent Pál apostol mondja, Krisztus pedig örök élet attól pedig eszes embernek elválni semmiképen sem lehet saját akaratából. Még sok mondani valóm volna, de nehogy unottá váljak, zárom Jézus szents. nevének dicsőítésével soraimat és engedje az Úr Jézus, hogy a felsorolt hibák az Örökimádás olvasóiban ne legyenek meg. *Cs. G.*

Humboldt levele barátnőjéhez.

Humboldt Vilmos, a nagy protestáns természettudós, jóllehet Krisztus állandó jelenetét az eucharisztiában nem hitte, azt írja mégis egy barátnőjének: «A templomok szépsége és dísze komoly elmét ugyan át nem térithet más hitre, de kétségkívül igen örvendetes és bizonyos pillanatokban és hangulatokban lélekemelő hatással van. Egy más, ezzel járó tényező azonban még sokkal fontosabbnak látszott előttem, értem azt a szokást, mely a legtöbb katholikus országban divatban van, hogy a templomok egész nap nyitva állanak. A legutolsó ember is oly helyre juthat itt, hol magányosan időzhet anélkül, hogy mások észrevennék, zavartalanul átengedheti magát érzelmeinek és gondolatainak; földi gondjai és bajai között oly helyre talál itt, mely mind ettől a bajtól ment és minden igazán fenséges és fenkölt elmélkedésre tereli őt. A mi protestáns templomaink örökös, gondos elzárásában van valami lehangoló ridegség. Az ember csak úgy juthat be, ha külön kinyitja a sekrestyés, kiért előbb el kell menni. Amaz országokban, hol a templomok egész nap nyitva állnak, az egész nép örömmel és önszántából él ezzel az előnnyel és nagyon tévedne, aki azt hinné, hogy a nép közömbösen, érzék nélkül viselkednék ezzel szemben.»

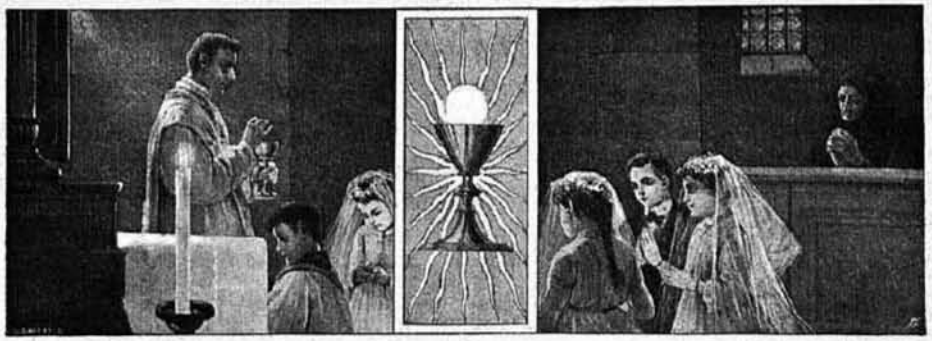

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

Farsangi levelek.

Kedves Gyermekeim! Az Úr Jézus nevében kérlek valamire. Nem fogjátok megtagadni, hiszen az Úr Jézus folyton köztetek lakik a legméltóságosabb Oltáriszentségben.

Úgy lakik köztetek, mint valamikor réges-régen Názáret lakósai közt. A názáreti gyermekek bizonyára nagyon örültek, valahányszor a gyermek Jézus kilépett nevelőatyja házából és feléjük ment. Jól tudták, hogy nincs nekik kedvesebb, nincsen okosabb és jobb barátjuk, mint a gyermek Jézus. Hozzá siettek, mihelyt megpillantották és boldog volt, aki megérinthette; még boldogabb, akire ránézett édes szép szemeivel, mert azokból az isteni szeretet sugárzott.

Azonban azt is gondolom, hogy a názáreti gyermekek nem egyszer látták szomorkodni az ő édes Jézusukat. Nem tudták megérteni, mi lehet szomorúságának az oka, mert hiszen ők nem gondoltak egyébre, csak arra, hogy az Istent szeressék, szüleiknek engedelmeskedjenek és tanuljanak és ha ezt mind megtették, akkor könnyű volt a szivük, ajkuk csak vidám nevetésre nyilt meg és vigan játszadoztak. De hát akkor miért szomorú az ő legkedvesebb barátjuk, Jézus? Hiszen senkinek sincs olyan kedves, jó anyja, mint őneki, azt jól tudták. Aztán egész Názáretben senki sem oly barátságos, mint Jézus nevelőatyja, szent József. És őszintén bevallották a gyermekek azt is, hogy közülük egy sem olyan engedelmes és szorgalmas, mint Jézus. Miért szomorú tehát? Vigasztalták, kérték, hogy legyen vidám, mint ők, és mikor Jézus az ő szeretetüket látta, fölvidult az arca és örömest játszott velük.

Kedves Gyermekeim! A názáreti gyermekek nem tudták, miért búslakodott sokszor Jézus; én megmondom nektek. Jézus tudta, mi történik

az egész világon; előtte nem volt titok, hogy mit gondolnak, beszélnek és cselekesznek az emberek széles e földön; mint ahogy ti kinyitjátok a könyvet és olvastok benne, úgy állt előtte minden ember lelke, aki csak élt Názáretben, egész Zsidóországban és bárhol a föld kerekségén. Ezekből a lelkekből azt olvasta ki, hogy nagyon sok közülük tele van rosszasággal és az ő rosszaságuk oly utálatos volt Jézusnak, hogy bánatában majdnem meghasadt a szive. Mégis megvigasztalódott, mikor a gyermekek kérték, hogy ne legyen szomorú.

Ma is úgy van. Ma is szomorkodik az édes Jézus, különösen a farsangi napok alatt!

Elmentek a templomba, letérdeltek előtte és úgy érezhetitek magatokat, mint a názáreti gyermekek. Veletek van, köztetek lakik. A szentségházban kimondhatatlanul szeret titeket. Orültök annak, hogy köztetek van; kivált akkor örültök, mikor lelketekbe tér és szivetek a szentáldozásban hasonló lesz a názáreti házhoz, amelyben Jézus lakott.

Ámde gondoltok-e arra is, hogy mily tenger keserűség és szomorúság van a szent ostya külső szine alatt Jézus szentséges Szivében? Ő látja azt a sok bűnt, mértékletlenséget és sok csunya vétket, amelyet tán nálatok is elkövetnek az emberek; látja, hogy a farsang utolsó napjaiban csak a korcsmai mulatságot keresik és nem törődnek azzal, hogy mulatságaik sokszor nagyon utálatosak. Még gyermekek is tesznek ilyent és ez fáj az Úr Jézusnak legjobban.

Kedves Gyermekem! Ha Názáretben együtt laktál volna a gyermek Jézussal, úgy-e, te is vigasztaltad volna, amikor szomorkodott? Boldogok voltak azok a názáreti gyermekek, akik az édes Jézusnak mondhatták: «Jézus, ne busulj! lásd, mi szeretünk téged!» Megteheted azt te is, kedves gyermekem! Az nem baj, hogy az Úr Jézust a legméltóságosabb Oltáriszentségben nem látod: annál jobban lát ő téged. Az sem baj, hogy szavát nem hallod: ő hallja a tiedet, érti puszta gondolatodat, szived dobbanását is. Vigasztald őt a farsang utolsó napjaiban, amikor annyi bűnnel keserítik.

Hogyan vigasztald meg? Elmondom röviden:

1. Semmikép se végy részt korcsmai mulatságban. Hiszen, ha az mégakkora örömet szerezne is neked, az Úr Jézus bánkódnék és az őrangyal sirna.

2. Keresd föl ezen a három napon különös nagy szeretettel a templomban lakó Úr Jézust, kivált, ha templomotokban imádásra van kitéve a legméltóságosabb Oltáriszentség.

3. Legjobban annak örülne az Úr Jézus, ha e három nap mindenikén a szentáldozáshoz járulnál és azt mondanád egész szivedből, mikor lelkedbe tér: «Jézusom, ne szomorkodj! lásd, én szeretlek téged!»

Az Úr Jézus föl fog vidulni, mikor szeretetedet látja és meg fog érte áldani.

A tizenkétéves Jézus a templomban. Templombajáró gyermekek példaképe.

A francia király pincére a szentmisén.

Sokszor megtörténik az iskolában, hogy a tanító fölhív egy gyermeket, de mivel az istenadta olyan piciny, hogy ha áll is, akkor sem látszik ki a padból, a tanító mérgesen rákiált: «Hát még föl sem állsz, te fickó? majd megtanítlak!» Erre azután a többiek mind kiabálják, hiszen áll a szegény; csakhogy kicsiny, pöttön fiú, ki még ki se nőtt a földből. Ilyesvalami, csakhogy ennek a megfordítottja történt egy hatalmas francia király miséjén. Franciaországnak van egy szép vidéke, Beaujolais, ahol csupa tagbaszakadt, erős, magas emberek laknak. Valóságos óriások. XIV. Lajos király idejében e vidék bortermelője bort szállított Párisba. Ünnep lévén, megjelent a párisi Notre Dame templomban. Úrfölmutatáskor mindenki térdre hullott, tehát a mi parasztunk is. Ámde a királynak úgy tünt föl, hogy a közember nem térdel, hanem áll. Azonnal hozzászalasztotta egyik emberét, aki meglepetve látja, hogy térdel és így felelt a királynak: «Mais, sire, il est à genoux!» ami magyarul annyit jelent: De Felség, hiszen térdel. A szentmise után magához hivatta a király az óriást, megvette minden borát, sőt ő lett a királyi asztal egyik szállítója.

Józsika imája.

I.

Szép tavaszi reggel van. Egy kis földszintes házból kedves arcú, szép fiatal asszony lép ki, gyönyörű kétéves gyermeket vezetve, kinek aranyszőke haja vállaira omlik. A fiúcska kiváncsian nézeget körül a népes utcán, majd föl-föltekint édesanyjára.

Az anya halvány és szomorú; csak mikor fiacskájára esik tekintete, vonul el arcán futólag egy-egy bágyadt mosoly.

A szép alpesi rózsából halvány passiflóra lett, a szeretet fájdalommá változott. Hányszor gondol vissza lelki tanácsadójának intelmeire: «Nem mind arany, ami fénylik; a férj másként viselkedik, mint a kérő!» Nem volt-e igaza? A hizelgő szép szavak helyett, melyek egykor szivét megnyerték, nem kell-e most durva szitkokat hallgatnia?... Sőt még többet... feje és háta fáj, úgy bántalmazta őt férje.

De a legkeserűbb szenvedéstől mégis megkimélte őt a másvallású férj. Gyermeke, a kis Józsika, katholikus és az is marad. Ezt alighanem jó lelkiatyja búcsuszavainak köszönheti: «El ne feledd Jézust az Oltáriszentségben!» Igen, az édes Jézus volt minden ügyében segítője, minden szenvedésében vigasza, minden küzdelmében erőssége az utolsó három év alatt. Hozzá imádkozott szüntelenül.

Szent Hedvig temploma elé érnek. Kezét az ajtókilincsre téve megáll, lehajlik gyermekéhez és halk hangon mond neki valamit, mire belépnek a templomba.

A gyermek örvendezve nyújtja előre kis kezecskéit és a szentségház felé mutat. Az anya már sokszor mondotta neki, hogy az édes Jézus ott lakik abban az aranyos házacskában.

Odamennek a főoltár közelébe. A gyermek nyugodtan támaszkodik a térdeplőre, szent komolysággal, csendesen, boldogan néz az aranyos házacskára. Otthon oly nyugtalan, lármás minden, de itt, mintha érezné az Isten közeledtét: oly épületesen viselkedik, akárcsak a felnőttek.

Egy pillanatra leülteti őt anyja a padra s int neki, hogy mindjárt visszajön. «A Jézuskáért mégysz?» — kérdi halkan a fiúcska. Az anya igenlőleg bólint s összetett kezekkel lép az Úr asztalához. Mikor visszatér, a gyermek boldogan nevet feléje, karjait kitárva átöleli és nem engedi el magától. Ott akar lenni az Úr Jézus közelében.

II.

Egy kis portáslakás szobájában az ablak mellett ül egy öreg nő és kötöget. Tekintete meg-megpihen egy kedves 5—6 éves fiúcskán, ki lábainál ülve kőkockákból nagy buzgalommal iparkodik valamit összerakni.

— Tudod-e nagymama, mit építek? — kérdi egyszerre, játékát abbahagyva.

— Egy szép nagy házat, melyben a király fog lakni — felel mosolyogva az öreg nő.

— Nem, nagymama, ez nem ház lesz, ez a Hedvig-templom lesz, hová anyuska mindig elvitt, mielőtt az égbe költözött volna.

— Építsd inkább a Miklós-templomot, az tízszer olyan szép, mint amaz, hisz láthattad vasárnap.

— Nem, nagymama — szabadkozott a gyermek — azt ki nem állhatom, az oly borzasztó üres.

— Üres? Hát nem láttad benne azt a sok népet, Józsikám?

— A sok nép nem tölti azt be — szól határozott hangon a gyermek — tudod nagymama, én nem tudom ezt neked úgy megmagyarázni.

— Furcsa egy emberke vagy te, fiam — mond a nő — de majd okosabb leszel később, mondd csak, szereted azt az úrhölgyet, ki a multkor itt volt és veled játszott?

— Azt a szép magas asszonyt?

— Igen.

— Ó azt nagyon szeretem! Ő olyan jó.

— Figyelj ide, fiam. Az a szép asszony a te mamád akar lenni.

Józsika bámulva néz maga elé, ajkai remegnek, de nem szól.

— Tudod — folytatja az öreg — atyád egész nap dolgozik, nem ér rá veled törödni. Itt sem maradhatsz nálam, mert a háziúr nem szereti a gyermekeket.

— Hiszen én nem vagyok útjában.

— Te azt nem érted. Örülök, hogy szivesen elmégy azzal a szép asszonnyal. Látod, annak nincs gyermeke, azért oly szomorú mindig. Téged nagyon szeret és fiának akar fogadni. Nála nagyon jó dolgod lesz.

Az öreg asszony kinéz az ablakon, ép akkor áll meg egy hintó a ház előtt.

— Nézd, már itt is van! Légy hozzá barátságos.

Az ajtón kopogtatás hallatszik s nyomban rá belép egy 45 év körüli, magas, nyulánk úrinő.

— Nos, portásné asszony — kérdi vontatottan s szeme kutatva jár körül a szobában — úgy-e, nem tud jó hírt adni!?

— De igen, grófnő — s előre vonja az ajtó mögé rejtőzött gyermeket.

A grófnő mosolyogva hajlik föléje, a gyermek egy pillanatig még vonakodva áll, azután halk örömkiáltással karjaiba repül.

— Édes kicsi Józsikám — mondja a hölgy szeretetteljes hangon és csókokkal borítja el szőke fejecskéjét. Németből: *Clara Adoratrix.*

(Folyt. köv.)

Az indiánok éjféli miséje.

Sajátságos módon ülik meg karácsony ünnepét a keresztény indiánok. Míg nálunk karácsony a szigorú tél idejébe esik, addig Délamerikában akkor van tavaszi pompájában a természet. A mosolygó ég, a zöld lombok, tarka virágok csalják ki az embert a szabadba. Venezuelában az ünneplő tömeg kivonul az utcákra s így az ünnep sokkal fényesebb, általánosabb lesz. Már hetekkel azelőtt készülnek karácsony illő megünneplésére. A vidéken egyes házakban gyülnek össze és közös imádság, ének és virrasztás között töltik az időt.

Az indiánok lakta hegyvidéken pedig különös karácsonyi szokások divnak. December elején Puebloban a templom előtt megjelenik egy küldöttség zászlókkal és zeneszóval, hogy a keresztet a hegyek közé vigye. A menet a plébánossal élén a templomba vonul, a pap az oltárról leveszi a keresztet és egy zászlórúdra erősíti. A küldöttség kivonul a templomból s visszatér a hegyek közé, ahol a keresztet egy kunyhóban előre elkészített oltárra helyezik. A következő nap más kunyhót tisztelnek meg a kereszttel s így tovább, míg végre karácsony éjjelén a keresztet ünnepélyesen visszaviszik a puebloi templomba és szentmisét hallgatnak.

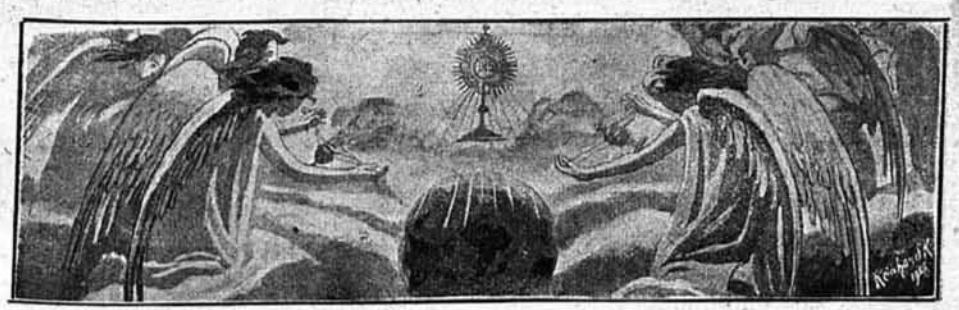

Röptében a nagyvilág körül.

Magyarország. A gyakori áldozás ligája. Folyóiratunkban már kétszer irtunk arról, hogy lapunk főmunkatársa, Reviczky Aladár lazarista atya az 1908. évi budapesti eucharisztikus orsz. kongresszuson fölvetette ama eszmét, hogy a szentáldozás elterjesztése és rendezése végett üdvös dolog volna egy ligát szervezni. E ligának alapszabályait a fönti előadó részletesen kidolgozta «Az Eucharistia-Társulat Értesítője» c. lapnak több számában. Most legutóbb, a győri eucharisztikus Kongresszus újból foglalkozott ez eszmével s azt a határozatot hozta, hogy «kisebb körben, az espereskerületi koronákon, tárgyalják a kérdést a lelkipásztorok és véleményüket foglalják jelentésbe s terjesszék föl az egyházmegyei hatósághoz.» Reméljük, a ligák nemsokára megalakulhatnak, annál is inkább, mert a gyakori áldozás körül több oly gyakorlatias dolog merült fel, melyeket legcélszerűbben egy ilyen liga volna hivatva megoldani. Ilyen például a sok között: a gyermekek reggeli-kerdése, a betegek gyakori áldozása körüli nehézségek eloszlatása, az eddigi kevés ostya sütéseért járó díj fölemelése (egyik helyen megtízszereződött az áldozások száma s így a régi 5 korona díj kevés a jelenlegi ostyasütésért).

Szeged szebb lesz, mint volt. A város hatalmas új templomának, a fogadalmi templomnak vázlatterveit a város közgyűlése elfogadta. A templom alapját az építéssel megbizott Schulek Frigyes műépítész másfél méter magas terraszra képzeli, hogy a templom a környéknek későbbi átalakításához simuljon. Az alapzathoz 640 méter terraszfal és megfelelő lépcsőzet kell, ami körülbelül százezer korona költséget jelent. Az előcsarnokot a főépületből kiugró két taronnyal, a templomot háromhajós külön ajtókkal, a kereszthajót külön kiugrást alkotó külső bejárattal, üvegfallal és szélfogó ajtókkal tervezik. Az előcsarnokból a kórus boltozata után a főhajó nyilik, amelyet zárt boltozat föd. A hajó fölött kupola emelkedik, mely a felső világítást adja. A szentély a főhajó folytatásában a mellékhajókkal keresztalakot alkot. A művész a szentélyt belső berendezésében

diszesebbnek tervezi a templom előrészénél. A szentély mellett van a sekrestye és e fölött az oratórium. A kereszthajókat kápolnaszerű alakulattal és három-három oltárral tervezik. A mellékhajók és szentély érintkezésénél szentsír és keresztelőkút van. A két sekrestyét előszobán át a szentély körül levő folyosó köti össze. A sekrestye alatt lejárat van az altemplomba. A két nagy toronyhoz alkalmazkodik a négy kisebb toronnyal födött kupola. A kisebb tornyok a kupola magasságát és építési egyensúlyát egészítik ki. A templom belsejében a kórus magasságában folyosó köti össze az oratóriumokat. Ez a folyosó egyrészt építési és tisztántartási célból szükséges, másrészt diszíti az épületet. A főhajó hossza 67 méter, magassága 21 méter. A kupola belső magassága 31 méter, külső magassága 51 méter, homlokzatszélessége 46 méter. A kereszthajó hossza 62 méter, ugyanolyan, mint a külső kupola magassága. A főpárkány 20 méter magas, a mellékhajó magassága 9 méter, szélessége 3·10 méter, a tornyok magassága pedig 74 méter. A templomot a jelenlegi tér közepén helyezik el. A templom építésére egyelőre 1,500.000 koronát szavazott meg a közgyűlés.

Az építést 1910. szeptemberében kezdik meg és öt év alatt fejezik be.

Oroszország. Az Oltáriszentség Szibériában. A mohilevi püspök a mult év kezdetén kapott felhatalmazást, hogy Szibériában főpásztori körutat tehessen. Április 17-én indult el; s egészen Szakhalin szigetéig jutott el. Közben mindenütt, városokban ép úgy, mint falvakban egyformán végezte nemes missióját. Körülbelül 30.000 embert bérmált meg, jórészt férfiakat. Több templomnak alapkövét tette le és sok templomnak fölépítésére egyesületeket alapított. Szakhalinnak székhelyén pedig, mint az orosz birodalom legtávolabbi pontján, egy magas keresztet emeltetett látogatása emlékjeléül. Az orosz administráció igen udvarias volt az utazó püspökhöz. Szalonkocsit adott, egy külön kocsit még kápolnának.

Olaszország. Örökimádás Messinában. Kétszázezer halott miséje. — A rettenetes messinai és sziciliai földrengések évfordulóját mult hó 28-án gyászbaborult szívvel ünnepelte egész Olaszország, de főkép Messina. S milyen ellentét a mult és jelen között: akkor, pár nappal az iszonyú pusztulás előtt, a Telefono élclap tréfálózik a Gesu bambinoval, akitől «un po' di terremoto»-t kért ajándéknak s most az évfordulón az Egyház palástja alá menekülnek a megtépett olasz szivek. A nagy leckén okult nép ezer meg ezerszámban tódult a gyászmisékre. A pápa rendelkezéséből az új messinai templomoknak minden oltára privilégiumokat kapott az emlékezés idejére, több napra megengedték a rekviem-mondást az áldozatokért, az Oltáriszentség állandó kitétele mellett. Az érsek tíz órakor délelőtt óriási néptömeg jelenlétében megáldotta a katasztrófában elpusztultak hamvait; s a zokogó ezrek fájdalma megenyhült az irgalmas Egyház áldásának permetezésén. A földrengés borzalmas, de hasznos lecke volt a mngtántorodott, elaltatott olasz szíveknek.

Nem kell az Úr teste. A végzetes miniszteri tárca. Fortis, volt olasz miniszterelnök decemberben meghalt. Ő egyike volt azon kevés olasz államférfiaknak, akik az egységes Olaszországnak a Vatikánnal való kibékülését országos, nemzeti szükségességnek hangoztatták. Midőn halála közeledtét érezte, ismételten azon vágyának adott kifejezést, hogy katholikus módon akar meghalni, mégis kegyetlen s szívtelen családja nem engedte be hozzá a plébánost, ki az utolsó szentségeket akarta neki feladni. Borzasztó felelőség terheli azon családot, mely megakadályozza a betegnek Istennel való kibékülését.

Anglia. *Az első szentmise egy volt anglikán zárdában, melynek apácái most tértek át a katholikus vallásra.* A westminsteri eucharisztikus kongresszusnak egyik ujabb eredménye az volt, hogy a szent Katalinzárda apácái katholikus hitre tértek. Fényes ünnepséggel végezték az áttérést, a westminsteri érsek küldöttjének vezetése alatt. A szent Szűzhöz imádkoztak a szertartás végén Anglia megtéréséért.

Spanyolország. A gárda meghal, de magát meg nem adja. Az Oltáriszentség díszőrségének társulata mostani szent atyánknak papi jubileuma alkalmából hódolatteljes feliratot küldött, mely művészileg készült és 50 spanyol uncia súllyal biró aranytokba volt zárva. A feliratban az volt fölemlítve, hogy a társulat tagjai a szent atyának szándékára 1.172,144 szentáldozást ajánlanak fel. Midőn X. Pius ezen hatalmas számot olvasta, meghatva kiáltott fel: «A díszőrségnek ez az alamizsnája a lehető legbecsesebb, melyet nekem adhat.» E jámbor társulat ez által kétségkívül sok lelki és testi kegyelmet fog nyerni; a jó Isten ugyanis mindig megáldja azokat, kik a mi szándékunkra imádkoznak.

Franciaország. Templomárverések. A XX. század Judásai. Franciaországban kérlelhetetlenül hajtják végre a szeparációs törvényt. Hogy milyen eszközökkel, arra szenzációsan jellemző a Grésy városban történt eset, ahol a polgármester rendeletére a templomot nyilvánosan elárverezték és nemsokára le is rombolják. Maurice Barrés nacionalista képviselő levélben interpellálta meg Briand miniszterelnököt, hogy hajlandó-e nyugodtan nézni, hogy a civilizáció és a szellemi élet kincseit elpusztítsák és mindjárt kifejezi azt a reményét, hogy a kormányelnököt ez a vandalizmus nem érintheti közömbösen. Briand egyelőre nem válaszolt, mire a nacionalista képviselő elhatározta, hogy a kamara egybegyülése után megismétli interpellációját. Barrés elsősorban műtörténeti érdekből fog tiltakozni a templom-árverések ellen, mert ő azt hiszi, hogy ez az eljárás nemsokára egész Franciaországban elhatalmasodik.

Egyesületi élet és szervezkedés.

A központi Oltáregyesület szentségimádása és nagyböjti lelki gyakorlatai. Hamvazó szerda előtti három napon ünnepélyes szentségimádás lesz az Örökimádás templomában ájtatosságokkal egybekötve február 6, 7 és 8-án d. u. 5 órakor szentbeszéd. 8-án este 6 órakor szentségi körmenet az Örökimádás templomában.

A lelkigyakorlatok husvétkor tartatnak. Jegyekért a központi Oltáregyesület irodájába IX., Üllői-út 77., sziveskedjék fordulni.

Kézdivásárhely egyszerre három gyűlésről számol be, erős bizonyítékul az Oltáregyesület tartalmas munkájának.

Márc. 21-én választmányi gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy eddigi sikeres gyakorlatukhoz hiven, vallásos estélyeket fognak rendezni. Tárgyalás alá vették az imádási órák beosztását, egy Mária-szobor beszerzését, új tagok toborzásának módját.

Június 27-én és október 3-án igen látogatott gyűlést tartott. A tagok beszámoltak az Oltáregyleti lap érdekében folytatott agitáció eredményéről, többen újra vállalkoztak előfizetők toborzására. Megszavazták a jövő évi költségvetést; tanácskoztak a templomtisztogatás sikeresebb módjáról, a Mária-szobor beszerzéséről stb.

Sepsiszentgyörgy. A pápa levele. Az Oltáregylet október 31-én közgyűlést tartott. Fehér Manó igazgató általános meghatottság között adott kifejezést annak a meglepetésszerű eseménynek, hogy szentséges Atyánk sajátkezűleg írt levéllel tisztelte meg az egyesület nagyérdemű és mindig agilis elnöknőjét: dr. Künnle Tivadarnét és alelnöknőjét: Fogolyán Endrénét és két kiváló tagját.

Jegyző jelentésében önérzettel és büszkén mutat rá a sepsiszentgyörgyi egyesület folytonos haladására, a tagok buzgóságára úgy a szentáldozásban, mint egyleti kötelességeik teljesítésében.

A gyergyói havasokban. *A gyergyószentmiklósi* Oltáregylet ez évi működéséről a következőkben számolnak be: Az O. E. havi gyűléseit minden hó első vasárnapján pontosan megtartotta. A tagok gyakran és szép számmal járultak a szent gyónás és áldozáshoz, sőt többen naponként gyakorolták e szent ténykedést. Emellett az oltárok diszesen tartása is főgondjukat képezte. Ami hiányt a templomban észleltek, azt a pénztár erejéhez képest igyekeztek pótolni. Kiemelendő Kopacz Lukácsné elnöknő bőkezű jótékonysága, ki egy 800 K értékű villany- és gyertyavilágításra berendezett gyönyörű bronz csillárt ajándékozott, miért fogadja e helyen is a tagok és hivek hálás köszönetét.

Szárhegyen az Oltáregyleti dalárdának december 5-én nagyszerű ünnepe volt. Az egyesület zászlóját szentelte föl Péterffy Lőrinc plébános, zászlószentelés után az iskola előtt a szabadban kedves műsoros ünnepély volt.

A remek lobogó beszerzését — úgy írják Szárhegyről — az egyesület fáradhatatlan elnöknőjének, dr. Szini Jánosnénak köszönhetik, ki Benkes Ignácné 200 K adományát 649 K 90 f.-re gyűjtötte, a lobogót elkészíttette gyönyörű fehér selyemből, egyik oldalán himzett szent ostyával, másik oldalán himzett kehellyel és megfelelő fölirásokkal.

Az ünnepélyt a résztvevők nagy számára való tekintettel szabadban tartották. Programmja és sikere nagyon szép volt. Kiemelendőnek tartjuk Szini Jánosné elnöknőnek beszédét, mely olyan általános hatású volt, hogy a gyűlés jegyzőkönyvbe vétette.

Gaál Sándor kántor indítványára az egyesület daloskört szervez, vezetését a kántor vállalta magára.

Ifjú egyesületünkre vonatkozó rövid évzáró jelentésem közöltetik. Bizom az édes Jézus kegyelmében, hogy egyesületünk rövid idő alatt még igen szépen erősödni fog. *Rendes tagjaink száma jelenleg már: 273. Közös isteni tisztelet* minden hónap első vasárnapján történik, délelőtti isteni tisztelet idejében. Ezen isteni tisztelet mindenkor rövid alkalmi tanítással kezdődik. Ezt követi szentséges mise, melynek végén a misező pap előimádkozása mellett mondjuk a vezérkönyvben levő imákat az élő és megholt tagokért. Mise után egész litániáig nyitva van a templom s délután fél háromkor tartatik litánia Jézus szent Szivéről. Minden hónap első szombatján délután és vasárnap reggel társulati tagok számára alkalom adatik a szent gyónás elvégzésére. Folyó évi november hó első hetében tartott szent misszióra, a tagok szent gyónásuk elvégzése után a gyóntató engedélyével többször járulnak a szent áldozáshoz.

Nagy örömömre szolgál, hogy 273 tag közül *79 férfi-tag* iratkozott be. A férfiak is igen buzgóan végzik imádási órájukat s gyakrabban járulnak a szentségekhez. Újév után, a még hátralevő két nagyobb fiókközségben szándékozom a tagok gyűjtését megkisérleni. Remélem, hogy onnan is kapunk szép számmal jó lelkeket.

Ifjú egyesületünket s vele csekély személyemet is a t. Elnökség ájtatos imáiba ajánlottan, mély tisztelettel maradtam Barstaszáron, 1909. évi dec. hó 29-én, alázatos szolgájuk: Novotny János esp.-pléb.

Levél a vértanúk városából. A boszniai állapotok. Tegnap kaptam meg becses lapjának, az Örökimádásnak, utolsó számát, ezúttal azonban azt átlapozva nem lelkileg felüdülve, hanem nagyon is elszomorodott szívvel tettem azt le. Szinte érthetetlen, hogy itt Európában az Úr Jézus olyan hajlékban, azaz olyan hajléktalan és olyan fájó és reánk nézve szégyenletes szegénységben legyen az ő papjaival együtt, mint Narenta völgyében olvasom. S megvallom igazán, ha nem ebben a lapban olvastam volna, még kételkedni is tudnék. Mert hisz nem a távol keletnek valamely megközelíthetetlen helyén történik, hogy az Úr szolgája az éhhalállal küzdjön,

hanem itt! De még misebor se legyen s mi lenne, ha nem lenne az a jószivű mohamedán!

Ezen szomorú valóságok késztettek e levél irásához, fölhivni Önt útbaigazításra és őszinte tanácsra.

Elhatároztam ugyanis, egyet-mást e szűkös fölszerelésű plébániákra küldeni, de az én elhatározásom csak föltételes, amennyiben szerkesztő úr tanácsát kérem ki, hogy mik legyenek azok. Én 3 drb miseruhát gondoltam venni, hozzá egy, esetleg 2 drb albát készítek és több darab oltárabroszkát, kehelytörlőt, kéztörlőt, ezen apróságokból legalább 6 drbot minden helyre küldenék egy-egy miseruhával. De ha más dolgokat tud szükségesnek, nagyon kérem azt én velem közölni a plébániák cimével együtt. Egyáltalában, hogy mit lehet és szabad küldeni.

Venter Viktória, Arad.

IRODALOM.

Az egyházi év megszentelése az Úr Jézus imádásában és szűz Mária tiszteletében. Bonnefons után franciából szabadon átdolgozta egy székesfehérvári kongreganista. Kiadta a Szent István-Társulat. Ára 1 K. Szentek erénygyakorlatos sorozata.

Élő hittel, elmélkedő lélekkel s szent vallásunk igazságain felmelegedett szívvel készült az *Egyházi év megszentelése* cimen most megjelent könyvecske. Ismételten elolvastuk ezt a nagyon szép s az ifjúság lelki s erkölcsi életének munkálására készült művet s kifejezzük örömünket s köszönetünket a fordító-szerzőnek és kiadó-társulatnak egyaránt.

Erkölcsi életre vonatkozó irányelvek, tanácsok és gondolatok vannak már magyar nyelvű könyvben: de ilyen elmélkedő munka tudtunkkal nincsen irodalmunkban.

Az Úr Jézus és szűz Mária életének — az év 12 hónapja szerint felosztott — 6—6 szakaszát elmélkedi át misztikus meghatottsággal e könyvecske; praktikus reflexiók fakadnak ennek nyomán: lehetetlen lelki áhitat s unctiós melegség nélkül letenni. Az izetlen érzelgőség teljesen távol van tőle, annál mélyebben találhatók benne szent hitünk nemes, komoly igazságai — az élet számára. Az illető hónapban ünnepelt szentek az Egyház szellemében mind segítik a lélek meghatottságát s áhitatát. Nagyszerű gondolat ez e műben, megkapó kifejezése a szentek egyessége tanának.

Vargha Damján dr.

Szerkesztő: **Dr. Makay Lajos.**

Evi jelentés a battonyai «Fiók Oltáregyesületnek» 1908. okt.-től 1909. okt.-ig kifejtett működéséről. (Folytatás.) Gavrilovits Mihályné 2 k, Gorátz Julianna 24 f, Göröncsér Jánosné sz. Kis Erzsébet 24 f, Gyaraky Erzsike 24 f, Gyaraky Vilma 24 f, Győri Erzsébet 24 f, Gyubák Istvánné sz. Jancsó Erzsébet 24 f, Hajdu Jánosné 24 f, Hári Istvánné 24 f, Hári Ilonka 24 f, Heintz Gézáné 2 k, Héja Rózika 24 f, Horváth Anna 24 f, Horváth Mátyás 24 f, Horváth Antalné 24 f, Horváth Ferenczné 24 f, özv. Jurenák Viktorné 2 k, Juhász Erzsébet 2 k, Joó Mihályné sz. Karsai Etel 24 f, Karsai Ferenczné sz. Nagy Mária 24 f, Kasza Józsefné 2 k, Katona Albertné 24 f, Katona Péterné 24 f, Katona Rozália 24 f, Kecskés Margit 2 k, özv. Keller Jánosné 2 k, F. Kiss Jánosné sz. István Veronika 24 f, Klivinyi Lajosné 2 k, Kis Béláné 24 f, Kis Luca 24 f, Kis Rózika 24 f, Kiss Károlyné 2 k, özv. D. Kiss N.-né 24 f, Kovács Juliska 24 f, Kovács Mihályné 24 f, Kovács Jánosné 24 f, Köteles Terézia 24 f, Kókay Krisztina 24 f, Kosztelnik Istvánné, sz. Kivadar Anna 24 f, Kurth Endréné 2 k, dr. Lakatos Árpádné 2 k, Lichtenthal Gyuláné 2 k, özv. dr. Lipcsey Lászlóné 2 k, Lipcsey Mariska 2 k, Láng Jánosné 2 k, özv. Lovrits Pálné 2 k, Losonczy Jánosné 2 k, Maurer Gyuláné 2 k, Mikite Jánosné 24 f, Mikó Józsefné 24 f, Mogyoróssy Elekné 2 k, Nánai Anna 24 f, Orbán Ferenczné 24 f, Oszlár Klára 2 k, Oszlár Klára 2 k, Oszlár Veronika 24 f, Oszlár Károlyné 2 k, Óváry Józsefné 24 f, özv. Pál Jánosné 24 f, özv. Petrovits Györgyné 24 f, Petrovits Ilonka 24 f, Pisny Istvánné 2 k, Pintér Jánosné 24 f, Pintér Károlyné 2 k, Polgár Józsefné 2 k, Póta Józsefné 2 k, Prokopp Gyuláné 2 k, Rapos Anna 24 f, Rezván Anna 24 f, Rezván Pálné 24 f, dr. Simon Ákosné 2 k, Somogyi Amália 2 k, Soós Illésné 24 f, Szabó Péterné, sz. Holobán Mária 2 k, Szalacsekné Anna 24 f, dr. Szegheő Gyuláné 2 k, Szirbik Sándorné 2 k, Szkicsák Terézia 2 k, Szűcs Józsefné 24 f, Tóth Amália 2 k, Tóth Mihályné 24 f, L. Tóth Rozál 24 f, Unghváry Erzsike 2 k, Vargha Ilonka 2 k, Varga Boldizsárné 24 f, Varga Gusztávné 2 k, Varga Péterné 2 k, Vattay Albertné 2 k, Vertán Edéné 2 k, Verzár Béláné 2 k, özv. Zámbory Péterné 2 k, ifj. Zámbory Péterné 24 f, Zilahy Kálmánné 2 k. Vagyis 127, egyszázhuszonhét egyesületi tag évi tagdíja összesen 139·60 kor., azaz: egyszázharminckilenc korona hatvan fillér, mely összeget ·/. alatti póstautalványon van szerencsénk beszolgáltatni. Battonyán, 1909. október hó 25-én Bodor József káplán, egyes. titkár, Fodorné Herzog Vilma elnök.

MEGJELENŐBEN AZ ÚJ KIADÁS

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ KISÉRETÉBEN

Irta Sztáray Irma grófnő. Budapest, Szent-István-Társulat. Ára 5 K, díszkötésben 6 korona. Kapható lapunk szerkesztőségében.

Szerző e könyv eladásából befolyó összes jövedelmet az Erzsébet Örökimádás-templom céljaira ajánlja fel.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYV

Negyedik teljes kiadás; 30 óra.

K. Sávely Dezső festőművész rajzaival.

Megjelent (finom papiron) és kapható, és pedig:

1. vászonkötés, vörösvágás ... ... K **4·—***
2. bőrkötés, vörösvágás ... ... « **6·—***
3. bőrkötés, aranyvágás ... ... « **7·—***
4. borjubőrkötés, párnázva, aranym. « **10·—***

* A könyvkötői munkák drágulása miatt az imakönyvek árát fel kellett emelni.

Megrendelhető Csanyteleken (Csongrádmegye) a Ker. Hitelszövetkezetnél.

Ugyanez a könyv öregbetüs kiadásban

(Nagy negyedrét nagyságban) **Leszállított ár!**

a) vászonkötés, vörösmetszés ... ... K **4.—**
b) bőrkötés ... ... « **5.—**
c) bőrkötés, aranymetszés ... ... « **6.—**

Liguori szent Alfonz.

Üdvösség útja

Forditotta:

Varga Mihály

plébános.

Szép, elmélkedéseket tartalmaz.

Vászonkötés K **3.—**
Diszes kötés « **4.—**
Selyemkötés « **6.—**

Megrendelhető

VARGA MIHÁLY

plébánosnál

KISKUNMAJSA (Pestm.)

Reviczky Aladár C. M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.
Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 16 fill.
A vegyesházasságról. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 20 fill.
Katnoai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.
Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára füzve 80 fill. Kötve 1·20 Kor.
Jöjj, oh Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Sajtó alatt.
Krisztus testének és vérének gyakori vétele. Ára 60 fillér. 10 drb. 3 Kor.
Vissza a gyakori szentáldozáshoz. Ára 30 fillér.

Kaphatók a Lazaristáknál. Budapest, IX., Gát-u. 6.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28*a*.

XI. évfolyam. 1910. 3. szám.

ÖRÖKIMÁDÁS

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSÁNAK ÉS MINDENNAPI VÉTELÉNEK TERJESZTÉSÉRE, AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGYASSZONYÁNAK TISZTELETÉRE ÉS A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS HAVI KÖZLÖNYÜL

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY és VARGA MIHÁLY

Közreműködésével

az Országos Oltáregyesület megbizásából

Szerkeszti

Dr. MAKAY LAJOS

Főmunkatárs

REVICZKY ALADÁR

Kiadja

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

Budapest, IX., Üllői-út 77.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Előfizetési ára egész évre 3 Korona

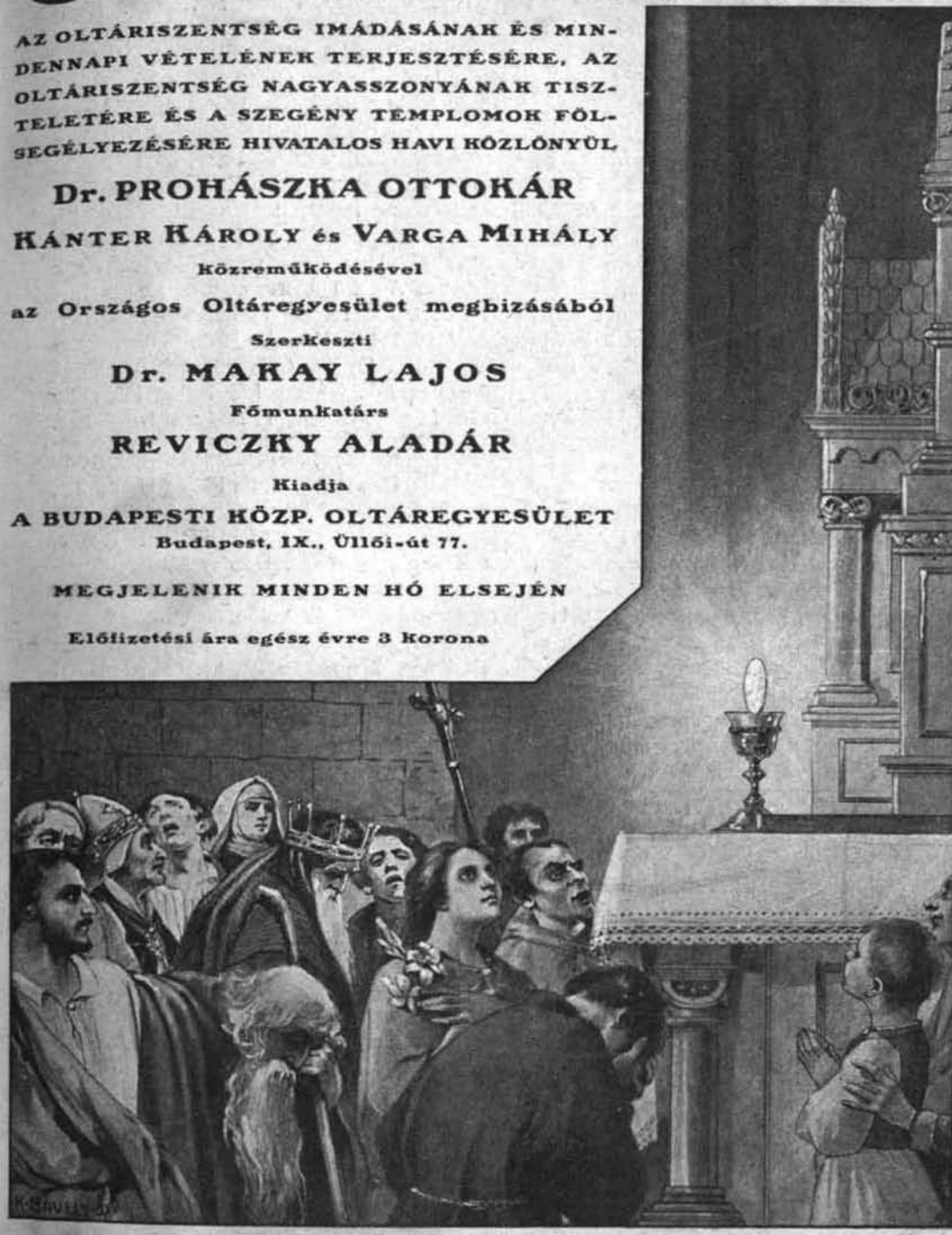

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1909. okt. és nov. hóban befolyt tagdíjak: Kadlitsek Teréz 2 k, Pusaver Erzsébet 2 k, ft. Török M. Lajos úr a csapi hivektől 22 k 56 f, Szőke Sándorné 50 f, Vigkedvű Pálné 1 k, özv. Koch Antalné 4 k, Farkas Ilona 2 k, ft, Ternyei Béla úr a tiszaujlaki hivektől 17 k 40 f, Nazarcsak Zsuzsanna 6 k, Hunkár Ilona 10 k, Iró Erzsébet 40 f, Madaras Rozál 40 f, Iró Mari 40 f, Bóth Rozál 40 f, Kovács Borbála 40 f, Kocsis Gáborné gyűjtése a Balaton edericsi tagoktól 15 k, Micsko Mária 3 k, Ticsman István 24 f, Luzár Anna 1 k, Korsik Jánosné 2 k, özv. Szabadhegyi Zoltánné 5 k és a deméndi tagoktól 12 k, Mádai Erzsébet a handlovai tagoktól 10 k 20 f, Flasits Anna 1 k, Cselley Adolfné 2 k, Thinschmidt Gyuláné 2 k, Záborszki Antónia 60 f, Csanádi Julia 1 k, báró Wodianer Albertné 100 k, Benkovics Istvánné 24 f, Németh Teréz 4 k, Vrbny Vilma gyűjtése a pécskai tagoktól 8 k 12 f, Matula Zsófia 4 k, Pasztirik Mária 2 k, ft. Hazay Gyula a békéscsabai tagoktól 49 k 16 f, Micka Jánosné 6 k, Bokor Sándorné és Antal 1 k 24 f, Windis Erzsébet 24 f, özv. Várady Elekné 1 k, Krippel Mária 2 k, Harsányi Adel 30 f, Meszlényi Ilona 1 k, Halászi Lujza 2 k, Magvassy Matild 4 k, Kiss Aladárné 200 k, Szabó Mária 1 k, Horváth Etel és Emma 16 k, özv. Győry Gáborné 50 f, Danda Jánosné 50 f, Metz Irma 2 k, Bielesch Emma 1 k, Ghyczy Ida 10 k, Hegyessy Flóra 20 k, özv. Karsay Mihályné 40 f, Hitterin Mária 1 k, Sára Irma 1 k.

A kiskúnmajsai Kath. Kör tárgysorsjátékának rendezéséhez február 10-ig kegyes adományokat voltak szívesek küldeni: Országh S. és fia Palota-Ujfalu 2 k, Szabó Sándor kútfelügyelő 2 k, Oberbauer A. utóda Budapest szent Antal szobor, Bohacsek Vincéné szent Péter kép és tűpárna (kézimunkák), Gyulai Béláné Rudna, könyv, N. N. könyv, Nevezánky József Zseliz 2 k, könyv, Dárday Aladár könyvkötő Budapest 11 k, könyv, Rétay és Benedek Budapest 50 különféle tárgy (szobor, kép, rózsafűzér stb.), Hütl Tivadar Budapest 57 különféle porcelán tárgy (szervizek, tálak, tányérok stb.), «Rops» részv. társ. Rops gyorsfőző, özv. Fiala Antalné Pécel könyv, Kontúr Alajos Budapest 2 majolika fali tál, Gáspár Antal és neje Kiskunmajsa arany melltű és 2 arany gyűrű, Tóth Péter Szeged 16 kis doboz szegedi paprika. *Tisztelettel felkérjük az «Örökimádás» olvasóit, hogy kegyeskedjenek szives adományaikkal a tárgysorsjáték rendezését megkönnyíteni.* A kegyes adományok: Varga Mihály plebános, Kiskúnmajsa címre küldendők.

A lugosi gör. kath. egyházmegyében 1909. évben bevételezett tagsági díjakról. — Központi Oltáregyesület czéljaira. — Petrományi gör. kath. hitközség 3 k 96 f, viszági 4 k, zsebelyi 3 k 96 f, kis-tikrányi 1908. és 1909. évre 11 k 96 f, ohaba-forgácsi 1908., 1909. évre 15 k 96 f, mercsinai 3 k 96 f, krivobarai 7 k 96 f, nagy-zorlenczi 3 k 96 f, szkejmi 3 k 96 f, nagy-komlósi 1 k 96 f, komorestyi 4 k 92 f, greováczi 3 k 96 f, klopodiai 7 k 56 f, hissziási 4 k, iklodai 2 k, giládi 6 k 20 f, csukicsi 4 k, laczunai 4 k, paráczi 4 k, sziklási 3 k 96 f, temesvár-gyárvárosi 2 k, temesvári gör. kath. hivők 14 k 50 f, temesvári g. kath. plébánia, Fráter György 2 k, bogsáni gör. kath. hitközség 6 k, román-resiczai 6 k, raffnai 6 k, székási 6 k, tirnovai 6 k, Pascu Hieronym bogsáni gör. kath. lelkész 4 k, Sintoma Péter székási 4 k, Popescu Miklós raffai 4 k, Tierun Axente tirnovai 4 k, Gocaciu Avram germáni gör. kath. lelkész 2 k. Összesen 172 korona 74 fillér. Boros János, kanonok-megbizott.

XI. ÉVFOLYAM. 1910. MÁRCIUS. 3. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM. *Klacskó Modest:* Az apostolok szelleme. — *Dr. Vucskics Gyula:* Mit akar az oltáregyesület? — Páris víz alatt. — *Galambos Kálmán:* Az orleánsi szűz. — Szent Vince és a gyakori áldozás. — Virágvasárnapja a középkorban. — *Lukácsy István:* Jézus szenvedésének története. — Szűz Mária mosolygása. — *E. M.:* A nagypénteki szentsírok díszítése. — Röptében a nagyvilág körül. — *Reviczky Aladár:* Gyakori szentáldozás. — *Dr. Szyllaba Emil:* Gyermekvilág. — A pápa üzenete. — *Fittler M. Róza:* Jubileum. — *Zandi Ödön:* Vitam et sanguinem. — Egyesületi élet és jubileum. — Szerkesztői telefon.

Az apostolok szelleme

Az oltáriszentségben elmerült lélek szeretete lángjait kifelé árasztja. Minden embert maga körül szeretne látni, midőn a szentséghász előtt térdel. Kivált bűnökbe, tévhitbe vagy hitetlenségbe merült rokonát, ismerősét, szomszédját; a falu népét, melyhez tartozik, a várost, melyben lakik; a hazát, melynek polgára. Ennek így kell lennie; ez már a szentáldozások által a lélekben fölszaporodott kegyelemnek természete. Ha ez a törekvő apostoli szellem nincs meg a lélekben, a lélek még nincs az Úr Jézus birtokában. Még az igazi áldozótól távol áll.

Az igazi áldozó olyan mint a nap, mely a szeretet, a szelidség, szívbeli alázatosság, szeretetreméltóság, embertársai iránt a kegyes bánásmód, a készséges alamizsnaszellem, barátság, minden szenvedő, minden elhagyatott iránti irgalomnak sugarait árasztja maga körül. Apostol példájával és szavával: összejövetel, látogatások stb. alkalmával beszél az istenes életről, a szent áldozás erejéről; beszél úgy, ahogy tud, csak akarjon szivéből beszélni. Mindez, de kivált az állhatatos ima a hálaadáskor a leghatalmasabb apostoli eszköz.

Nem érintkezhetnek az oly áldozók igazán, bensőleg az isteni Apostollal, ha maguk nem apostolok. Csak jönnek-mennek. Legfeljebb néhány száraz imát elhadarnak az imakönyvből. De abból a földi paradicsomból, melynek napja akkor kel föl, midőn az Úr Jézus a szívbe száll, ők semmit nem élveztek; ők nem tudják, mi az: áldozni. Pedig mennyei óra az, melyben látogatást tesz szivünk mélyén, aki életét adta értünk; akit egy pár év alatt, lehet, hogy óra alatt látni fogunk az örök élet fönséges

trónusán, az Atyaisten jobbja felől az angyalok és szentek millárdjai fölött országolni. Ó áldozó, gondoltál-e reá? Gondolsz-e reá?...

X. Pápa szózata: «Mindent megujítani Krisztusban», szorosan összefügg azon forró óhajával, hogy minden egyes katholikus, aki a római pápát ismeri el Krisztus földi helytartójának s magát katholikus kereszténynek vallja: naponként áldozzék. A szentséges Atya tudta azt, hogy jéghideg szivű katholikusoktól Krisztusban való megujhodást nem várhat; de az Oltáriszentség naponkénti vétele által feltüzelt hadsereg igenis képes reá!

Jézus tüzet hozott a földre: «Tüzet hoztam» — úgymond; igenis lehozta az isteni kegyelemnek összes lángjait az égből, melyek az emberek által észrevétlen módon ott lobognak a templomok tabernákulumaiban. «És mit akarok mást — folytatja az isteni Mester — mint azt, hogy égjen. Igen, égjen. De ha jeget tartok a tűzbe, az soha meg nem gyulad, legfeljebb elpusztul. Ha jéghideg szivet viszek a szentáldozáshoz, melynek gyúanyaga a szeretet — tudom is én — hol révedez; az nem fog szeretetre gyuladhatni, legfeljebb ellanyhul, elkeseredik, hogy még az áldozás sem segít s végül elpusztul, mint Júdás, akit tudvalevőleg az a bizonyos szentségtörő áldozás pusztított el».

Hideg szivekkel a Szentatya nem ér célt. Necsak imakönyvet vigyünk a szentáldozáshoz; hanem az Úr Jézus iránt lángoló — még egyszer mondom — lángoló szivet! Az ily sziveket aztán képes lesz az Úr Jézus igazi szent apostolokká kinevelni. Ó, ha olyan szívvel tudnánk áldozni, amilyennel Magdolna sírt az Úr Jézus lábainál! Egy pillanat alatt szentté lett az a bűnös csak azért, mert: «Nagyon szeretett». Pedig ő csak kegyelmet nyert. Ő nem áldozott. Nem fogadta szivébe a kegyelem jóságos, drága Teremtőjét — Jézust. Csak lábainál zokoghatott. És az áldozó? Ó, ez a boldog áldozó magát a mindenható, örök Jézust veszi magához. Hát ez nem lesz szentté? És még milyen szentté! Csak Magdolna szerető szive ott dobogjon keblében! Abban a pillanatban, melyben a mennyország Napja szivébe ereszkedett, megzendül a Szentlélek gyönyörteljes dallama: «Fulgebunt justi, sicut sol»: «az igazak ragyognak mint a nap». Ó igenis ragyognak, akik az igazság Napjába merültek a földi lét legdrágább pillanatában, a szentáldozás alkalmával.

A szentáldozás reggeli órája a Mester csendes ujjáteremtésének; a katholikus pap és civilapostolok nevelésének ideje. Itt gyulad ki az égből hozott tűz a készséges szivekben, mely krisztusi lángba borítja a X. Pius kormányzása alatt álló katholikus világot.

Ennek így kell történnie. Ez az örökkévaló Isten jelenre vonatkozó gondolata. Boldogtalanok, kik a legfőbb pásztor szavát megvetik. De boldogok, ezerszer boldogok, akik a boldogságot nem ott keresik, ahol

nincs, hanem ahol van; akik megértik az örök Isten végzését s odasorakoznak X. Pius hadseregébe, melynek fegyvere a modern hitetlenség ellen: Jézus; eledele az inségben: Jézus; kincse a nyomorban: Jézus; békéje a családi zavarokban: Jézus; de mennyországa is: Jézus, a legméltóságosabb Oltáriszentségben. *Klacskó Modest.*

Mit akar az oltáregyesület?

(Folytatás.)

Az Oltáregyletnek második célja az *engesztelés*, engesztelés főleg azon bűnökért, melyekkel Jézust e nagy szentségben illetik. Az Úr Jézus Krisztus földi életének jellege az áldozat, az engesztelés volt. Azért jött a földre, hogy áldozat, engesztelő áldozat legyen értünk, bűneinkért. Áldozat, engesztelés jellemzi egész földi életét a betlehemi jászoltól a Kálvária keresztjéig.

Áldozat, engesztelés a szentségi Jézus élete is. Ezt fejezi ki már neve is: eucharisztia, azaz engesztelő áldozat. A kereszt nagy áldozata újul meg oltárainkon, az engesztelés szelleme árad ki a tabernakulumból.

Az engesztelés a bánat virága; a nagy, a szivet tépő fájdalomnak a kivirágzása. Akinek a szívét bűneiért ilyen bánat, ilyen fájdalom járja át az nem éri be azzal, hogy elnyeri bűnei bocsánatát, hogy elvégzi az elégtételi cselekedeteket, hanem az ő szívét azután is égeti a fájdalom, könnyei hullanak a szentély küszöbére és kész mindent eltűrni, mindent elszenvedni, csakhogy kárpótlást nyujtson bűneivel megbántott Urának, Istenének. Igy bánkódott a bűnbánat csodálatos példaképe, Magdolna, aki könnyeivel áztatta Mesterének szentséges lábait, hogy kárpótlást nyujtson neki hűtlenségéért. Igy vezekeltek, nem a maguk, a mások bűnéért a nagy szentek, Szent Juliánna, szent Terézia és mindazok, kik megértették, mi as isteni szeretet és mi a bűn. És minél jobban megértették és minél jobban szerették Jézust, annál többet szenvedtek érte.

Mi is engesztelést akarunk nyujtani a szentségi Jézusnak imádásunkkal, szent áldozásunkkal, buzgóságunkkal, békén viselt szenvedéseinkkel, engesztelést a magunk és mások bűneiért, főleg azokért a bántalmakért, amelyekkel e nagy szentségben illetik Jézust. Pillantsunk egy kicsit mélyebben lelkünkbe:

Vajjon nem bántottuk-e meg mi is Jézust e nagy szentségben? Nem voltunk-e lanyhák, hidegek, közömbösek szolgálatában? Még előtte is itt a szentélyben? Nem állottunk-e ellent az itt nyert benső sugalmaknak? Méltóan fogadtuk-e mindig szivünkbe őt? Nem járultunk-e valaha készületlenül, sőt talán méltatlanul hozzá? Alig merem kimondani: nem végez-

tünk-e valaha szentségtörő áldozást? Örüljünk, ha e kérdésekre nyugodtan válaszol lelkiismeretünk; de az engesztelő imádást ne hagyjuk abba akkor sem, ajánljuk föl ájtatosságunkat mások bűniért, főleg mindazért a bántalomért, mellyel a gyarló vagy gonosz lelkek e nagy szentségben illetik Jézust.

***

Van az Oltáregyesületnek még egy célja: tehetségéhez képest segíteni és fölruházni a szegény templomokat, hogy tisztaságuk, díszük által az Úr Jézusnak *méltó hajlékai* legyenek.

Az Atyaisten szeretetének minden jelével, mindenhatóságának legnagyobb csodáival ékesítette föl isteni Fiának első földi hajlékát, a boldogságos Szűz testét és lelkét. Olyan kiváltságokkal ruházta föl őt, amilyenekkel sem előtte, sem utána nem birt más senki. Kivette őt már fogantatása első pillanatában az eredeti bűn szeplőjének terhe alól. Az angyal már malaszttal teljesnek köszönti őt s Isten megadta neki az Istenanyaságot szűzességének sérelme nélkül. Fölékesítette tehát őt a képzelhető legnagyobb kiváltságokkal, elhalmozta malasztjainak, kegyelmének teljességével már előre — kétségkívül azért, hogy isteni Fiának méltó hajléka, illő tabernakuluma legyen.

Itt az oltár tabernakulumában ugyanaz az Úr Jézus Krisztus, az Isten egyszülött Fia van jelen, kinek számára az Atya Isten szeretete és mindenhatósága ezt a felséges hajlékot készítette.

Érthető azért, ha hívő és áldozatos lelkek tehetségük legszebb alkotásait fordították és fordítják az Oltáriszentség dicsőítésére s a szentségi Jézus hajlékának díszítésére. A világ legelső festőjének, Rafaelnek legszebb alkotása, melyről a tudósok köteteket írtak, az Oltáriszentséget dicsőíti. A keresztény építészetnek minden törekvése a szentély és az oltár méltó kiképzésére irányul. Az egyszerű hívek a rét és a kert virágait, kézi munkáiknak legsikerültebb darabjait, a tehetősek a tenger igaz gyöngyeit s a messze országok aranyait és drágaköveit ajánlják föl az oltár, a szentségház és a szentségtartó díszítésére.

Az áldozáskor a mi szivünk is igazi tabernakulum, a szentségi Jézus hajléka. Fordítunk-e gondot arra, hogy méltó legyen ez a hajlék az isteni vendéghez? Márványos templomnál, aranyos oltárnál, virágos szőnyegnél mesés értékű drágakőnél drágább, különb, a szentségi Jézus számára kedvesebb az alázatos és tiszta szív, a buzgó és áldozatos lélek.

Mikor a boldogságos Szűz szíve alatt a legdrágább teherrel, meglátogatta nagynénjét, szent Erzsébetet, ez meglepetve kiáltott föl: Honnét ér engem ez a szerencse, hogy az én Uramnak Anyja jön hozzám?! Gyarlóságunk, méltatlanságunk tudatában mi is az alázatosságnak ezzel az érzetével fogadjuk az áldozáskor szivünkbe az isteni vendéget. Domine non sum dignus — Uram nem vagyok méltó. Az angyalok az Úr előtt elfödik arcukat, a próféták földre borulnak, alázzuk meg magunkat mi is az Úr szolgálatában. Emellett főtörekvésünk arra irányuljon, hogy tiszta szivet nyujtsunk neki hajlékul. Ha egyszerű is az a szív, csak nemes és tiszta legyen. A betlehemi jászol minden egyszerűsége dacára is az Isten Fiának trónja lett, mely előtt térdre borultak nemcsak a pásztorok, hanem az angyalok s a napkeleti bölcsek is. Az egyszerű, de tiszta szív is, ha jó indulattal és buzgó áhitattal fogadjuk abba a szentségi Jézust, méltó trónja lesz neki, honnét szeretettel osztja bőséges áldásait és kegyelmeit.

***

Az Oltáriszentségben az Úr Jézus Krisztust a szentségi szinek, a kenyér és bor szine alatt mint valami áttetsző fátyol alatt látjuk az oltáron. De ha hivek maradunk a szentségi Jézushoz mindvégig a földi életben, ha buzgón, lelkiismeretesen teljesítjük kötelességeinket iránta, ha gyakran meglátogatjuk az oltáron és gyakran és áhitattal vesszük magunkhoz a mennyei eledelt, a halhatatlanság zálogát, egykor majd föl fog lebbenni az a fátyol és meglátjuk őt szinről-szinre mondhatatlan dicsőségben és mondhatatlan és örökkétartó boldogságban *Dr. Vucskics Gyula.*

Páris víz alatt

Az életmentő Oltáriszentség.

A MULT hó egyik vasárnapján, amely emlékezetes fog maradni minden párisi lelkében: véget ért az érsek által előírt triduum. Reggeltől késő estig seregestől özönlött a nép a templomba agg és fiatal, gazdag és szegény, különbség nélkül. Mindenütt nagy volt a buzgalom, a keresztények szivük mélyéből kérték az Istent, hogy hárítsa el róluk a csapást. A Sacré-Coeur templomban Mgr. Amette végezte az imát. Hivására sok ezer ember sereglett a bazilikába. Ebben a gyülekezetben egyetértő szivek dobogtak, a lelkek imával akartak erőszakoskodni az égen, mint az érsek írja. Ennek a tömegnek magatartása, kérő tekintete és hangjának alázatos modulációi tanúskodtak a veszéllyel szemben hagyományos hitről. Mgr. Amette a szószékről mondta el mit látott és tapasztalt a károsultaknál tett látogatása alkalmával. Feldult mezőkről, elpusztult házakról, bezárt gyárakról és azoknak az embereknek nyomoráról beszélt, akiknek nevében az egybegyültek könyörületéhez fordult. A hivek meghatottan hallgatták az érsek meggyőzést és erőt nyujtó szavait és amikor lejött a szószékről, egyetlen hatalmas kiáltás hallatszott: Parce Domine! Azután körmenetben megkerülték a bazilikát. Közben bealkonyult s az oszlopcsarnok föltárt kapujában az érsek alakja állott, kezében az Oltáriszentség, előtte a ködbe-

vonult város s e fátyol mögött a pusztító hullámok morajának kisértetes hangjai. Háromszor emelte az ég felé keresztalakban a szentségtartót, míg a nép térdre borulva imádkozott. Ki mondhatná el ez ima és a Mont des Martyrs magaslatáról szétosztott áldás titokzatos hatását? Az éj leszállt, a nép lassankint elszéledt Páris különböző negyedeiben s egyszerre terjedt el a boldogító hir: A Szajna nem árad, de apad.

Most, hogy a veszély elmult, az általa okozott károk okoznak újabb, kifogyhatatlannak látszó gondokat. A sok elpusztult családi tűzhely, a

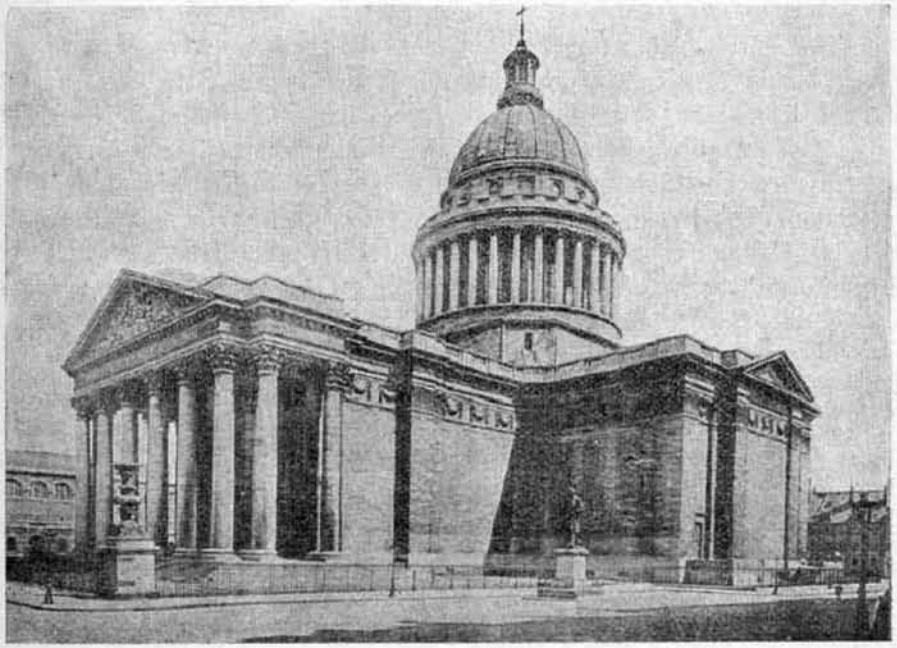

A Pantheon. Páris védőszentjének, Szent Genovévának temploma. Az árvíz-tanuja.

munka- és menedéknélküli emberek százezrei, akik közül a legtöbbnek sem tápláléka, sem ruhája nincs. Helyre kell hozni az áradásokozta károkat a vidéken s elővigyázati intézkedéseket kell tenni a pusztulással együtt járó rettenetes járványok ellen is.

Ekkora nyomor minden ember segítségét megkívánja. Csodás lelkesedéssel áldozzák föl nemcsak pénzüket, de odaadással időt és erőt nem kimélve látnak a munkához. A háborús időben a hadsereg gondozására szervezett Croix-Rouge készen áll, hogy segítségére siessen az áradás áldozatainak. Számos úriné menhelyeket rendez be üres helyiségekben, lakatlan szemináriumokban vagy kolostorokban s iskolákban. Ágyakat állítanak föl, éttermeket és ruhatárakat; minden reggel lovas pósta járja

be a károsultak lakóhelyeit, magukkal viszik azokat, akik nem maradhatnak többé düledező házaikban s fölírják azok szükségleteit, akiket még ott hagynak. Délben visszajönnek a szükségesekkel megrakott automobilok s már messziről látszik a Croix-Rouge lengedező zászlója. Kenyeret, fűtőanyagot, meleg ruhát hordanak széjjel a megpróbáltatásokkal leginkább sujtott negyedekben.

Teljes egyetértéssel teljesítik hivatásukat a Croix-Rouge-beli hölgyek. Tudják, hogy bis dat, qui cito dat. Kora reggel elvégezték mindennapi szentáldozásukat, azután munkához láttak. Adományaikhoz néhány vigasztaló szót is csatolnak, amelyek erőt nyujtanak s fölkeltik a nyomort és nélkülözéseket szenvedők bizalmát és reményét. Az osztályellentétek egészen elsimulnak, erre mutat az alábbi kis epizód is. Két hölgy szállott le az automobilról egy menhely előtt. Szegényesen öltözött pórnő nézte őket, majd odaszólt két kis leányának: «Nézzétek meg jól ezt a két asszonyt, ezek a legnagyobb nyugalommal otthon maradhatnának s mégis elhagyják otthonukat, hogy rajtunk segítsenek, ne felejtsétek el soha, hogy láttátok őket. Sok dolguk van, mert napról-napra újabb, előre nem látott nyomor tárul föl előttük, amelyet a visszahúzódó víz hagy felszinen. Azonban reményük és bátorságuk el nem hagyja őket, a pénzt sem kimélik. Leleményesek s a leggyorsabban s leghatásosabban segítenek a szerencsétleneken». S amerre csak veszély volt, a sürgő-forgó néptömegben, az árvízlepte utcákon, az úszó csolnakok között föl-föltünt egy pap alakja, amint a házak ajtóin vagy ablakain beevezett, hogy az Oltáriszentséget vigye a szerencsétlen embereknek.

Az orleánsi szűz

Alencon herceg Blois-ban háromezer katonát toborzott; Janka tehá idejött s ezek vezényletét vette át. Innen ő először is Bedford angol kormányzóhoz levelet iratott, melyben őt fölszólítja, hogy adja vissza Franciaországnak, amit elrabolt és térjen saját hazájába; ha pedig ő ezt nem teszi, úgy féljen az Isten büntetésétől, melyet Ő egy szűz által reá méretni fog. E levélre a válasz csak gúny és szitok volt. Megindult tehát Orleáns felé Janka kis serege; előtte egy pap vitte a keresztet és a Szentlélek himnuszát hangoztatta, utána jött Janka, lovon úgy ülve, mintha mindig csak ezt tette volna; katonái pedig a legszebb rendet tartották, nem káromkodtak, nem garázdálkodtak, hanem a velük levő papoknál gyóntak, a templomokban a szentáldozáshoz járultak, s a csodálatos szűz jelenlétében nemcsak a tisztaságnak légköre terjedt szét, hanem a bátorság, a hősiesség is mind magasabb fokra hágott. A kis csapat április

29-én már Orleáns közelébe jött és hogy Janka azt a várost nagyrészt körülzáró angol csapatok között magába a városba vezethesse s a várost élelemmel elláthassa, erre utat kellett találnia. Ő ez utat ki is jelölte; de azt a legfőbb tisztek a legveszélyesebbnek tartották és más utat jelöltek ki; utóljára azonban mégis Janka parancsát kellett elfogadniok. «Önök engemet megcsalni akartak; de csak saját magukat csalták meg. A jó Isten terve biztosabb, mint az önöké és én jobb segélyt hozok, mint egy város, vagy sereg, mert hozom a mennyei király segítségét». Bevonult tehát Janka Orleans-ba, fehér lován igazán angyal-képet mutatott és az orleánsi lakósokat már megjelenése maga is egészen fölvillanyozta, úgy hogy még lovának lábnyomait is csókolták. Itt ő először is a főtemplomba ment s a jó Istennek hálát adott. Május 2-án kiment az ellenség sáncait megtekinteni, hova is őtet tömérdek nép követte, bizván az ő természetfölötti hatalmában. Egy orleánsi polgár írta is: «A szűz eljötte előtt kétszáz angol ezer franciát futni kényszerített; most pedig négy- vagy ötszáz francia száll szembe az egész angol sereggel». Tény az, hogy az angolokra az orleánsi szűz látása rendkívüli hatást gyakorolt; de ők benne nem az égnek, hanem a pokolnak emberfölötti hatalmát gyanították.

Május 4-én a vezénylő tisztek támadást parancsoltak, de Janka ellenére; ez reggeltől délig lovon ülve, nagyon kimerült és szobájába jövén, elaludt. Álmából őt égi tanácsosai fölriasztották, hogy Franciaország vére foly s ő rögtön a csata helyére siet és a kapunál sebesültek- és menekültekkel találkozik. Látják őt a katonák s az orleánsi polgárok és hanyatló bátorságuk újra fölbuzdul, úgy hogy az ostromló angol csapat három óra alatt teljesen szétverve lett. Május 6-án, Urunk mennybemenetele lévén, szüneteltek; de már másnap újra folyt a harc, angolok és franciák nagy hévvel csatáztak; amazok segélyére egy hadtest sietett, de Janka ezen harsány hangon hallatott csatakiáltással ütközött meg velük: «Isten nevében!» és az ellenség eszeveszetten futamodott meg. Ezután ő az angolok Tourelles városát akarta bevenni, de a főtisztek más véleményen voltak és Orleáns kapuit bezárták; Janka azonban mondja: «Önök a haditanácsban így határoztak; én pedig fölülről más utasítást kaptam. Az Isten végzése fog teljesülni s az emberi test megsemmisülni». Erre ő a kapukat kinyittatta, a katonák s a polgárok utána rohantak és iszonyúan heves csata fejlődött ki az angolok ezen elsőrendű erőssége ellen, honnan ők Orleánst ostromolni akarták. Ámde a franciák délfelé gyengülni kezdenek; Janka ezt látván, a bástyára akar fölhatolni, miközben őtet nyaka és válla között egy nyíl éri; ő lebukik, elájul, a franciák elragadják és mikor föleszmél, a seb okozta fájdalom szemeiből könnyeket facsar ki. De ő csakhamar ismét föllelkesül, a nyílt saját kezével húzza ki e szavakkal: «Nem vér folyik e sebből, hanem győzelem!» Utána pedig röviden imádkozik. Ekkor a főtisztek visszavonulást akarnak fuvatni; de ő lovára pattanva, kiáltja: «Fegyverre a bástya a mienk!» Erre a sereget valóban természetfölötti lelkesedés fogja el, az angolokat pedig iszonyú rémület szállja meg; a várszerű bástyát a franciák elfoglalják s az egész angol hadtestet fölkoncolják vagy fogságba ejtik. Janka este győzelmi riadalom mellett a városba térvén, leírhatlan örömárban úszva énekelik a templomban a Te Deum-ot... Május 8-án az angolok elhagyják orleánsi ostrombástyáikat és nyílt téren csatasorba állnak. Vasárnap lévén, Janka is csapatát szintén így állíttatja föl és számára szentmisét szolgáltat és parancsolja, hogy katonái, ha a szentmise alatt megtámadtatnának, csakis

Fekete vasárnap.

a védelemre szorítkozzanak; de az angolok bizony egészen csendben elvonultak. Ennek emlékét Orleáns május 8-án hálásan szokta most is ünnepelni.

Janka már május 9-én, habár sebe még sajogva fájt, Orleánstól elbúcsuzott és a királyhoz indult. Útja valódi diadalmenet volt; a nép őt igazán az Úristen angyala gyanánt tekintette, kezeit, ruháit, sőt lovának lábnyomait is csókolták. Ő félt e tiszteletnyilvánításaitól, de ezt mondotta: «Én ezek ellen mit sem tehetek, ha engemet a jó Isten tőlük meg nem véd». A királyhoz érvén, nagyon sürgette, hogy menjen haladék nélkül Rheimsba, a koronázási városba, és koronáztassa meg magát; de a szegény király mindenben késedelmes volt és rossz tanácsosoknak szavára nagyon hallgatott. Janka mondotta neki: «Nemes herceg, ne tanácskozzék annyit; én csak rövid ideig fogok élni». De az ő saját mennyei tanácsosai vigasztalták őtet: «Menj csak, menj, Isten gyermeke, mi veled leszünk!» Ő ment tehát a Loire folyó mentén levő városokat

és várakat az angoloktól visszahódítani; ezek között volt Jargeau, melynek ostrománál Jankát fején egy kő érte s ő a sánc-árokba esett le; de mosolyogva emelkedett föl és katonáit újra tüzesen bátorította: «Előre csak, barátaim, az Úr az angolokat kezeinkbe szolgáltatta: a város a mienk!» Itt az angolokat csaknem az utolsó emberig kardra hányták. Erre mind többen kezdettek az ő kis csapatához csatlakozni, kik azután annál inkább sürgették, hogy a király megkoronáztatása végett Rheimsba siessen. Végre tehát mégis megtörtént az elhatározás s a király tizenkétezer, jobbára lovas katonának élén Rheimsba indult. Angol talajon is kellett áthaladniok, de az ellenség nem igen mert e hősi leány és a lelkesült franciák ellen támadást intézni. Csak Troyes várost kellett ostrom alá venni; de ez is vér nélkül meghódolt, midőn látta, mily bámulatosan készül Janka az ostromhoz. Rheims, a régi koronázási város is végtére kardcsapás nélkül a király pártjára tért és július 17-én, vasárnap, VII. Károly Franciaország törvényes királyává lett megkoronázva. Ott volt a székesegyházban az oltár előtt az «Isten gyermeke», kezében a mindig győztes lobogót tartva, és miután a király a szentolaj kenetével az Úr Istennek szolgájává lett avatva, első volt Janka, ki sűrű könnyhullatással előtte letérdelt és hozzá e szavakat intézte: «Nemes király, ime most teljesült a jó Istennek azon szent akarata, hogy ön Rheimsban királlyá koronáztassék, s ezáltal mutatta, hogy ön a valódi király s egész Franciaország az öné». Erre egy nagy, de szerencsétlen országnak örömriadala tört ki az Isten házában. Franciaország fölkelt a nemzeti halál borzalmas mámorából s ezt Isten ujja egy tanulatlan falusi szűz által tette meg, ki minden dicsőséget csak a jó Istenre hárított és ki szegény, szánandó hazánkat is, ha Őt igazán gyermeki bizalommal kérni fogjuk és megjavulunk, mostani súlyos válságából kiemelni fogja.

Itt Rheimsban látta Jankánk az ő édes szüleit; mutatják ma is a székesegyház mellett felirással jelzett azon házat, melyben őket a város elszállásolta. A király Janka atyját magához hivatta s ő leányának életét volt köteles előtte elbeszélni; hazamenetre pedig hatvan tallért ajándékozott neki, Rheims város pedig egy lovat. Övéi és Domrémy többi lakósai benne most is a falusi csöndes leánykát látták, ki minden dicsőséget csak a végtelenül jó Istenre hárította. «Amit tettem, az csak szolgálat volt». *Galambos Kálmán.*

(Folytatása következik.)

Ha Jézust szereted az Oltáriszentségben, szeresd Szűz Máriát is, mert ő adta nékünk e drága testet.

A szentatyák csak a méltatlan áldozást korholták, de sohasem a gyakori áldozást.

Szent Vince és a gyakori áldozás.

Nehéz betegségeiben, ha nem mondhatta a szentmisét, mivel se állni, se járni nem tudott, ama vigaszban részesült, hogy mindennap, ha csak valami áttörhetetlen nehézség nem jött közbe, áldozott. Mindennapi szentáldozásaira oly tökéletesen volt előkészítve, oly áhitatot és szeretetet tanusított az iránt, akit e szentségben imádott és szivébe fogadott, hogy magán kívül látszott lenni. Midőn egyszer övéihez e szentség hatásairól és azon gyümölcsökről beszélt, amelyekben azok részesülnek, akik kellő készülettel e szentséghez járulnak, azt mondta:

«Nem érzitek-e, kedves testvéreim, ezen isteni tüzet kebletekben fölgyulladni, ha az imádandó Úr Jézus szent testét a szentáldozásban magatokhoz vettétek?»

Ezen lelke mélyéből fakadt szavak eléggé bizonyítják, mit érzett szentáldozásainál. Ezen oknál fogva figyelmeztette a hiveket, hogy a gyakori szentáldozáshoz kellő előkészülettel járuljanak; nem helyeselte, ha valaki elegendő ok nélkül a szentáldozástól elmaradt. Egy személy, aki belső nyugtalanság következtében nem ment a szentáldozáshoz, levélben tanácsot kért, ő pedig ugyanazon napon, amikor a levelet kapta, ezeket írta: «Nem jól cselekedett, hogy azon belső nyugtalansága miatt elmaradt a szentáldozásról; nem veszi-e észre, hogy ez csak kisértése a gonosz léleknek, e szentség ellenségének és hogy távolmaradása által győzelemre segíti őt? Azt gondolja talán, hogy ha az Úr Jézussal nem egyesül, akkor méltóbb lesz hozzá és kedvesebb Ő előtte? Valóban fölötte tévedne, ha ezt gondolná, nagy illusióban volna?»

Virágvasárnapja a középkorban.

Az Oltáriszentség az angol nép között.

Az angol ember a középkorban igyekezett mindennap misét hallgatni. Mivel ez nem volt lehetséges, már az 1281-ik esztendőben elrendelte Peckham canterburyi érsek, hogy Úrfölmutatáskor meg kell húzni a kis harangot, hogy akik otthon vagy a mezőkön vannak, ennek hallatára letérdeljenek és imádkozzanak. Nevezetes emléke az Oltáriszentség tiszteletének az 1138-iki northallertoni ütközet, az úgynevezett Battle of the Standard. Thurstan yorki érsek egy szekéren árbocot erősített meg. Az árbocot a védőszentek zászlóival aggatta tele, tetejébe pedig az Oltáriszentséget erősítette meg. A csatát megnyerték és a diadalt az Oltári-

szentségnek tulajdonították, s midőn a diadalmas árboc a csatából visszakerült, virágot hintettek elébe a gyermekek, mint midőn Jézus virágvasárnapján bevonult Jeruzsálembe.

Az ősi hitről épen az Oltáriszentség virágvasárnapi szertartása tesz tanuságot. Az Oltáriszentséget előre elvitték a temető legtávolabbi sarkába, ahol azt a papok őrizték. A nép a pálmaszentelés után kijött a templomból és az első stációnál foglalt állást. Itt elolvasták a napi evangéliumot, majd előhozták mennyezet alatt az Oltáriszentséget, hogy a nép találkozzék vele, mint hajdan a zsidók az Úr Jézussal Jeruzsálem kapui előtt. Erre a nép leborult; azután az Oltáriszentséget elvitték a temetőkereszthez, itt ismét imádták és utána processzióval bevitték a templomba.

Jézus szenvedésének története.

Kezde *bánkódni és szomorkodni.*[1] Krisztus nagy halálfélelméhez, mely elborította lelkét, hozzájárult még kimondhatatlan nagy szomorúsága. A kertben, melyben a fájdalmak dús vetése sarjadt, Jézus bús arccal, könnyes szemekkel hullott térdre. Egészen elnémult. A mély fájdalomnak nincs szava s e tengernyi keserűség e fenséges némasággal ünnepelt.

Végre e kinzó keservek, e szivtépő fájdalmak közt halk hangon száll el ajkairól szomorúságának bús éneke: «*Szomorú az én lelkem mindhalálig*».[2]

Péter, Jakab, János, gyönyörűségeim, jóbarátaim, egykor a Tábor hegyén dicsőségemnek szemlélői, nézzétek és lássátok, minő nagy szomorúság nehezedett rám. «*Szivem megháborodott bennem s a halál félelme szállott rám*».[3] Hallja ezt Péter s megborzad; hallja ezt Jakab s reszketni kezd, látja szent János Jézus nagy bánatát, s elszorul a szive rajta. Azt érzik át ők is, mit Jób barátai, kik megszaggatván ruhájukat, hét napon keresztül hamut hintének fejükre s mély hallgatással gyászolták vala őt.[4]

Mit is tudtak volna ez egyszerű lelkek az ő rengeteg keservében szólni; mivel is tudták volna az ő hasadó szivét megvigasztalni? Hallgatnak.

Ó lelkem! Nézd te is a te Krisztusodat. Nézd, ő azért oly szomorú, mert te oly könnyelmű vigsággal tértél le Isten szent törvényeinek útjáról, mely pedig nem az életre vezet, hanem a halálba... Lásd! Kihunyt az a forrás, honnan árad minden öröm az emberiségre, az angyalok vigsága, az ég és föld boldogsága. Mint mikor a forró nyár kiszikkasztja a patakot...

[1] Máté 26, 37. [2] Máté 26, 38. [3] Zsolt. 54, 5. [4] Job. 2, 13.

Mi a terved, én lelkem? Nemde az, hogy vége legyen egyszer hiú földi örömnek s vigságnak. Záródj be *lakmározás háza.*[1] Betérek egy pillanatra a gethsemani kertbe, a szomorúság honába. Isten veletek csillogó öröm, fényes vigság; fonnyadjatok el illatozó rózsák s inkább ti nőjetek szúrós tövisek. Némuljon el a zengő ének, a víg dallam s a citera lágy melódiája. Nem illenek e hangok az én lelkem gyászához. Ó jövel te fénytelen bánat, te hallgatag szomorúság, ülj ide asztalomhoz, légy utitársam. Fakaszd föl szemeimben a könnyek árját, indítsd lelkemet sírásra.

Pietá.

S méltán. Krisztus Jézusnak az emberek bűnei miatt magára vett oly nagy szomorúsága miatt az emberiségnek az egész világon egyetlenegy még oly kicsiny bűn miatt is mély bánkódást kellene éreznie. Föl kellene sóhajtania Jeremiás prófétával: «*Ki ad az én fejemnek vizet s szemeimnek könnyforrást, hogy sírjak éjjel és nappal?*[2]

S mégis, hol van a te bánatod oly sok s oly súlyos bűneid után? Krisztus lelke szomorú egész halálig, pedig *bűnt nem tett*;[3] te *magad vétekben fogantattál s bűnökben fogant anyád*».[4] Bűneid számosabbak a tengerpart fövenyénél s szinte föltornyosulnak az égig. Melyik isteni törvényt nem sértetted meg? Melyik parancsot nem tiportad lábbal? Lábadtól egész a fejed tetejéig nincs rajtad épség, a bűn elönti lelkedet, mint a vízáradás a mezőt.

Mindezek terhe alatt hol a bánatod? Hol?... Még vigabban szökdécselsz a bűn ösvényén, ürítgeted az öröm poharait, téped a gyönyörűségeket. Jól megy sorod napról-napra... Mit vársz ily élet után, mit

[1] Eccles. 7, 9. [2] Jerem. 9, 1. [3] I. Pét. 2, 22. [4] Zsolt. 50, 7.

remélhetsz ennyi szerencse nyomán...?! Nem ejt aggodalomba az Úr szava, melyet intézett a pokolban kinlódó dúsgazdaghoz: *Fiam! jusson eszedbe, hogy elvetted a jókat életedben... most te gyötörtetel.*»[1]

Halljátok ezt, ti mindnyájan, kik fulladoztok a pezsgő örömmámorban s reszkessetek, mert Az szól így hozzátok, ki maga a csalhatatlan igazság. Az Isten Fia mondja ezt nektek, ki szomorú volt mindhalálig: «*Ha bünbánatot nem tartotok, mindnyájan elvesztek*».[2]

Ó fájdalmak tengerébe és nagy bánatba merült édes Jézusom! Én, igen! én voltam az, ki annyi sóhajt fakasztottam ajkaidon, annyi könnyet facsartam szemeidbe... De föl is akarom azokat szárítani. Miután tudom, hogy nagy öröm van az égben a megtérő bűnös fölött. Megvallom, vétkeztem az ég ellen s Te ellened. Gyülöltem, elhagytam, megvetettem a jó Istent. De ne aggódjék s ne gyötrődjék tovább felettem a te isteni lelked, hanem gyuladjon örömre. Ha nagy az örömöd a megtérő bűnös fölött, én ez örömödet nem fogom többé megrontani, minthogy nem akarlak Téged bűneimmel többé megbántani... *Lukácsy István.*

Szűz Mária mosolygása.

Egy francia úr írja le a jelenetet. O a jó Bernadetta arcán látta azon égi mosolygást, mellyel a szeplőtelen Szűz utolsó megjelenése alkalmával az ő kiválasztott gyermekétől búcsut vett, hogy ha már őt többé nem is láthatja e földön, anyai mosolyának szent édessége enyhítse szíve fájdalmait és biztassa a mennyországban élvezendő örök boldogságnak erős reményével. Följegyzései így hangzanak:

Én Cauterets-ben voltam akkor, midőn a (lourdes-i) jelenések oly nagy szárnyra kaptak; de valamint nem hittem, hogy Isten létezik, ép oly keveset hittem e jelenésekben is. Minthogy azonban az ujságokban azt olvastam, hogy július 16-án a Szűz a kis látóra mosolygott, arra határoztam el magamat, hogy Lourdesba rándulok és a kis hazugot csaláson érem. Elmentem tehát a Soubirous-házba; és Bernadettát a küszöbön találom közönséges dologgal elfoglalva; egyszerű leánynak látszik, vonásai szenvedést árulnak el, de arcán szelídség uralkodik. Ő kérésemre elmondotta nekem a jelenéseket, de oly egyszerű és biztos hangon, mely engem meghatott. Végre pedig azt mondom neki:

— Mutasd meg hát nekem, hogy ezen oly szép asszony miképen mosolygott?

A kis pásztor-leány erre megütközve néz rám és percnyi csend után azt mondja nekem:

[1] Luk. 16, 25. [2] Luk. 13, 3.

— Ó, Uram, nekem mennyei lénynek kellene lennem, hogy én e mosolygást utánozhassam.

— De vajjon nem tehetnéd-e meg csak az én számomra; én ugyanis hitetlen vagyok és a te jelenéseidben nem hiszek.

E szavaimra a gyermek arcán szomorúság vonult végig s ő szigorúan mondja:

— Uram, ön tehát engem hazugnak tart?

E szavakra le voltam fegyverezve. Nem, Bernadetta nem volt hazug, és én úgy meg voltam hatva, hogy előtte térdreborulva kértem bocsánatot.

— Miután ön hitetlen — mondja a leányka nekem — úgy megkisérlem a szent Szűz mosolygását visszaadni.

Erre ő nagyon csendesen fölemelkedik, kezeit összekulcsolja és oly igazán túlvilági mosolygást láttat velem, milyent halandó ajkakon sohasem észleltem, mellette még arcán is csodálatos fény ömlött el; ő még akkor is mosolygott és szemei az ég felé voltak emelve, midőn én előtte térdeimre omoltam azon szent meggyőződésben, hogy én a szent Szűznek mosolyát az ő kis látójának arcán szemléltem... Ezóta én e túlvilági mosolygást lelkemnek mélyén hordom s az sok könnyet szárított föl arcomon. Feleségemet és két leányomat elvesztettem; de úgy látom, hogy nem vagyok a földön egészen magamra hagyatva: én a Szűznek mosolygásából élek.

Az egész mennyország, melyre az emberiség a végtelenül bölcs és jó Istentől rendeltetve van, a teremtő, megváltó és megszentelő boldog Istennek örökké boldogító mosolygása; a föld pedig csak siralom völgye, csak temető, hol az emberek csak temetni és feledni tudnak bennünket. Ne keressük tehát az emberek, e koldusok kegyét, hanem sursum corda, föl a szivekkel! A mi társalgásunk fönt a fényben ragyogó égben legyen! Úgy éljünk ez óriási temetőben, hogy az Oltáriszentségben élő édes Jézus gyakori szentáldozásainkban hozzánk, a mi mennyei lelkeinkbe édesen mosolyogva jöjjön! Amen.

A nagypénteki szentsírok diszítése.

A szentségmutatóban nagypénteken elhelyezett Oltáriszentséget igen finom fehér vászonlepellel vagy nagyon sűrű fehér selyemfátyollal úgy kell letakarni, hogy az látható ne legyen. A Szentsír ékítésénél a valóság és kép, az ünnep és a gyász, az élet és halál jelvényei és kifejezői találkoznak; az előzők az Oltáriszentségben élő Üdvözítőt környezik az oltárasztal fölött, az utóbbiak az ő sírja körül jelennek meg az oltárlap alatt. Méltó, illő, sőt kötelességünk az édes Udvözítőnek szentséges sze-

mélyét és sírját ékíteni; de mégis figyelmünk, szeretetünk, gondunk tárgya és áldozatunk főcélja az Oltáriszentség legyen. Minél nagyobb mértékben halmozzuk el virágokkal. Virág illeti őt az Oltáriszentségben; szebb talán lehet, de soha oly gyönyörködtető örömben beszédes a virág, mint a természet Ura közelében; ne féltsük, ne kiméljük az élővirágot, ha hervadásban meghajlik feje, Istennek hal meg: amint Istennek élt. S ha szeretteink sírját szivesen borítjuk virággal, Krisztus sírja talán nem érdemli meg? Övezzük a sírt is virággal, illattal, hogy ne csak Ő tudja,

Keresztlevétel.

de az emberek is lássák, hogy mennyire szeretjük Őt. Hintsünk a Szentsír köré is virágot, mit az Ő közelléte nekünk kedves emlékké avasson és szenteljen. Ahol a sírban nyugvó Krisztus-képet vagy szobrot ujonnan szerzik be, ajánljuk, hogy az méltó alkotás legyen s megvalljuk, hogy a lepellel bevontan mintázottaknak előnyt kell adnunk. A szentség körül ne legyen a gyásznak és halálnak semmi jele, sem fekete kárpitozás, sem ehhez hasonló; leginkább megfelel háttér gyanánt az élő növényzöld vagy a fehérszinű dísz, aranyszegélyzettel; de a diszítésnek úgy kell rendezve lenni, hogy a figyelmet ne csak magára ne vonja, hanem inkább az Oltáriszentségre, mint középpontra terelje, Óvakodjunk a szinpadias diszítéstől. *E. M.*

Röptében a nagyvilág körül.

A magyarországi harmadrend és a mindennapi áldozás. Szent Ferenc hirnöke a következő lelkes felhivást küldi olvasóihoz:

Programm az 1910. évre.

«Az igazi erő azon keresztények osztályrésze, akikben az Úr Jézus állandóan jelen van.» Ezt mondta De Sonis tábornok.

Szeretett terciárius testvéreim!

Manapság, amikor olyannyira szükségesnek tartják a katholikusok összetartását; amidőn oly igen nagy szükség van derék, igazán vallásos emberekre, bensőséges hitből táplálkozó katholikusokra; amidőn az «emberiség ellenségének szolgái szemtelen gazsággal ostromolják» az Egyházat, a hitet s mindazt, ami szent, ami kedves, ami tiszteletreméltó, ami becses előttünk és támadják a hívő lelkeket, el akarván tántorítani őket szent meggyőződésüktől, mondom: manapság van igazán nagy szükségünk a gyakori, a minkennapi áldozókra.

Testvéreim! Áldozzunk, áldozzunk gyakorta, sokszor, mindennap!! Hogy átváltozzék bensőnk, s így a belsőtől a külső is átváltozzék. Azaz: hogy táplálván hitünket szivünkben, lelkünkben, bensőnkben; külsőnk, külső viseletünk is eszerint igazódjék! Hogy magunkba szíjjuk az éltető szellemet, Krisztus szeretetét, s ez külsőnkben is megmutatkozzék! Hogy lelki, kegyelmi életet élvén, az egész világ előtt hitvalló módjára valljuk meg hitünket és éljünk aszerint! Hogy Krisztus szellemét lehelje lelkünk ebbe a sivár, anyagias világba!!

Testvéreim! Áldozzunk mindennap!

Legyen ez az 1910. évre programmunk.

X. Pius pápa a szegény templomoknak. A Szentatya mult évi jubileuma alkalmából óriási tömegben érkeztek a Vatikánba az ajándékok, melyeknek túlnyomó része — miután a pápa kifejezte ebbeli kivánságát — egyházi szerekből, miseruhákból, templomi felszerelésekből állott. Ezek az

adományok a pápa rendelkezése folytán a jubileumi évben ki voltak állítva az apostoli paloták folyosóira, most pedig kiosztatja különböző országok szegény templomai között. A szétküldés, melyet két házi prelátus felügyelete alatt az irgalmas nénék végeznek, most vette kezdetét. Összesen 3022 latin és görög szertartású templom, missió, kolostor és zárda folyamodott segítségért, melyek közt mintegy 60.000 tárgyat osztanak szét. Segítséget kap 2242 templom, 275 misszió, 200 kolostor és 305 zárda.

Olaszországi csendélet. Golyó az oltár felett. Rómából táviratozzák, hogy Gianicóban egy ismeretlen ember revolver-merényletet követett el a mise alatt Otelli lelkész és koadjutora, Recaldini ellen. Épp csupán asszonyok voltak a templomban s így a merénylet elkövetése után könnyen elmenekült. Amint azonban a merényletről a faluban tudomást szereztek, a felbőszült tömeg kaszákkal és fejszékkel fölfegyverkezve azonnal üldözésére indult, de még mielőtt megtalálta volna, a merénylőt a csendőrök elfogták. A két lelkész közül Otelli a karján, a koadjutor pedig altestén sebesült meg.

Egy olasz szociálista iró a szentmiséről. A Vita legutóbbi számában Enrico Ferri, az olasz intellektuális szociálista, aki csak nemrégiben különbözött össze a vörös elvtársakkal, cikket írt a «klerikális veszélyről»: «Ma a diákok klerikálisok, misére járnak és aki például Rómában laikus iskolába akarja adni a fiát, nem adhatja, mert olyan iskola nincs». Tehát a mise fáj, a hitélet, a lelki elmélyedés! S ezért elnevezi a katholicizmust — politikai nagyhatalomnak!

Miseimák a párisi árvíz alatt. Amette párisi érsek egyházmegyéje papságához és hiveihez pásztorlevelet intézett, melyben az árvízveszedelem alkalmából nyilvános imádságokat rendel el. A pásztorlevél megjelenésétől számított 9 napon át a misékben a «pro quacumque tribulatione» imádság mondandó; a hivőket felhivja a pásztorlevél, hogy erre a szándékra járuljanak a szentségekhez és imádkozzák a rózsafüzért. Ezeken kívül nyilvános könyörgések is voltak. Egyik vasárnap pedig az összes templomokban gyüjtés volt az árvíz által károsodottak javára, melynek eredményét a párisi plebániák útján fogják szétosztani.

Lengyelország. Az Oltáriszentség milliói. A hires censztochaui kegyhely templomában, mely a magyar eredetű pálos-rend birtoka, mult év okt. 22-én vakmerő rablás történt. Ismeretlen tettesek éjnek idején feltörték a templomot és az abban lévő Mária-kegykép ékességeit elrabolták. A kegyképen lévő igazgyöngyökből készült ruhát letépték, a Szüzanya és a kis Jézus fején lévő arany koronákat ellopták az összes értéktárgyakkal együtt, melyeket a hivők hálájuk jeléül a kegykép körül elhelyeztek. A kárt most még nem is lehet teljesen megbecsülni. Az igazgyöngyből készült ruha 1½ millió, a nagyobb korona 2 millió, a kisebb ½ millió rubel értéket

képvisel úgy, hogy a teljes kár körülbelül 6 millióra tehető. Az elrablott tárgyak értékét fokozza az a körülmény, hogy igen sok volt köztük a régi időkből fennmaradt műkincs. A lengyel hatóságok a katonasággal karöltve lázasan nyomoznak a templomrablók után, de eddig minden siker nélkül.

A lourdesi csodák és az Oltáriszentség. Február 11-én volt a lourdesi boldogasszony ünnepe. Aki az ujabb időben valamit olvasott Lourdesről, az előtt Boissarie dr., a Bureau des Constatations főnökének neve ismeretes. A napokban fogadta őt a Szentatya magánkihallgatáson. Természetesen első kérdése Lourdesra irányult. Rendkívül érdeklődött az eucharisztikus gyógyulások iránt, melyek a szentségimádó körmenet alatt az Oltáriszentség segítségül hivása mellett történtek. «Szeretet az Isten» mondotta. Buzdította s megáldotta a tervezetet, melynek célja keresztény tudósokból egy állandó bizottságot alakítani, melynek minden országban lennének levelezői s célja a hitetlenség támadásainak visszaverése volna. Buzdító szavakat intézett a tarbesi püspökhöz is, aki védelmezi a zarándoklatokat, megáldotta a Bureau des Constatationst s a Lourdes érdekében munkálkodókat mind, különösen dr. Boissariet, kinek köszönetét fejezte ki a Szent Szűz és az egyház érdekében tett szolgálataiért.

Az Oltáriszentség a pincében. Amerikai magyar templomok. A magyar hitközségeknek manap már nagyobbára templomuk is van. Amelyiknek még nincs, az zsellérségben, burdon van más gazdagabb nációk templomában ájtatoskodik. Az amerikai templomoknak ugyanis rendszerint basementjük, azaz a templom alatt épült helyiségük — nem akarom mondani, pincéjük — is van. Ezt ellátják oltárral, padokkal, s köznapon iskolának, hitközségi gyülésteremnek használják, vasárnapra pedig kiadják bérbe istentiszteleti célokra egy-egy szegényebb katholikus hitközségnek. Ezen senki ne csóválja a fejét, mert ez így van s az adott körülmények között bölcsen van így. Az ilyen burdra-járás azonban manap már csak kivétel, mert a magyar hitközségeknek túlnyomó részben van már templomuk. Olyan, amilyen a maguk szegénységétől kitelik. Köztük egy-két igen szép strukturájú téglatemplom. Például a passaici, a buffalói, a trentoni, a new-brunswicki és mások. Különben valamennyi magyar templom, ha még olyan szegényes faalkotmány is, rendkívül tiszta, takaros, izléses.

Madagaszkár. A vademberek gyakori áldozása. A madagaszkári sziget öreg püspökének segédpüspöke, Cazet úr, tavaly Rómában lévén, a szentatya tőle is kérdezé, vajjon e nagy sziget lakóinál virágzik-e a gyakori szentáldozás? A segédpüspök e kérdésre kissé meghökkenve feleli: «Az ottani katholikusok bizony tudatlanok.» Mire a pápa élénken megjegyzi: «Tudják-e ők az Oltáriszentség kenyerét a közönséges kenyértől megkülönböztetni?» «Ó, azt kétségkívül tudják, szentatyám.» «Jól van tehát, mondja a szentatya, ez már elég.»

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR.

Angyali élet.*

TISZTA lelki élet: ez az angyali élet. A mai világ új világokat tár föl előttünk. A test, mintha megszűnt volna a lélek hordozója lenni, uralma alá hajtotta a lelkeket. A modern világ az érzéki ingerek kiváltására magát fölkinálta. Művészet, irodalom és élet neveli a beteges érzékiséget. Az embert korunk állativá teszi, midőn élvezeteiben a testet kívánságai kielégítésére ösztönzi; széttépi az erkölcsi törvényt s ezzel a megelégedettség s boldogság érzését, földulja az egyénnek, családnak, társadalomnak békéjét; fájdalmat, keserűséget, gyülöletet szül, erkölcsi roncsokat nevel s az életuntság és öngyilkosság bűnébe dönt. S ha el nem rabolja egészen az életösztönt, az önzés, anyagias gondolkodás s emberhez teljesen méltatlan élet fertőjébe taszít.

Két táborát látom a világnak: az érzékiségbe mélyen sülyedt s az érzékiségtől megtisztított tábort. Az első a test kívánságainak kielégítésében s folyton fokozott szenvedélyességében undorrá, pokoli gyötrelemmé változtatja az istenfiúság méltóságára hivatott életet, — a másodikban a tiszta lélek világnézete s ebben kialakult élete boldoggá, második paradicsommá varázsolja ez életet.

Ehhez a két táborhoz sorakoznak korunk gyermekei. A testiségért lihegő, erejüket folyton vesztő, a kéjben megcsömörlő, de azért folyton új gyönyöröket kereső lelkek, a modern kor szánalmas áldozatai, eszeveszetten rohannak az első táborba s így romlásukba; míg a megtisztult lelkek öntudatos, diadalmas, boldogító, a lelket teljesen megnyugtató s szent fejlődésben virágzó törtetése hiveit a második táborba gyüjti, mely az angyali élet boldogító érzésében éri el jutalmát s az örök boldogság reményét.

* Szemelvény a szerzőnek «Mindennapi lelki kenyér» c. munkájából, melyet jövő számunkban ismertetünk.

Ezen tábor harcosai előtt új világok tárulnak föl, új és tiszta örömökkel, melyek oly edzetté teszik az embert, hogy annak érzéke eltompul a test kívánságai után.

E tábornak legjelesebb fegyvere a gyakori és mindennapi szentáldozás, melyben a szeplőtelen Bárány saját vérével tisztítja meg a lelket s elveti az angyali élet csiráit. Ez a vér nevel szüzeket, tiszta, a féltékenységtől ment házastársakat, szent özvegyeket.

Új paradicsoma lesz e világnak: a gyakran áldozók angyali élete!

Beteljesedett.

Az olmützi levél.

KÖRÜLBELÜL másfél évvel ezelőtt rokonom egy levelével együtt elküldötte nékem főt. úr «Krisztus testének s vérének gyakori vétele» cimű füzetét. A legnagyobb figyelemmel s örömmel fogtam a kis mű olvasásába, hogy is ne, amikor Róla szólt, mi után szívvel-lélekkel vágyódtam s arra tanított, arra buzdított, hogy minél gyakrabban s minél több hévvel elégítsük ki e szent vágyakozást! Később főt. úr szives ajánlatára megszereztem még Frassinetti hasonló szellemben írt művecskéjét. Mind több gyönyörűséggel mélyedtem bele e tanításokba. Ezentúl kezdtem is gyakrabban gyónni s áldozni; mert mindeddig csak kétszer évenkint, husvétkor s karácsonykor járultam e szentségekhez. S hasonlóra buzdítottam ismerőseimet. Azóta lehetőleg minden vasárnap- és ünnepnapon, de ha tehetem, többször is járulok az Úr asztalához *s végtelen boldognak érzem magam olyankor!* Ismerőseim körében szintén igyekszem terjeszteni főtisztelendő úrnak a gyakori áldozásról elmondott tanait; melyeknek követése szent derüvel s földöntúli létével árasztja el lelki életemet. *S. P.*

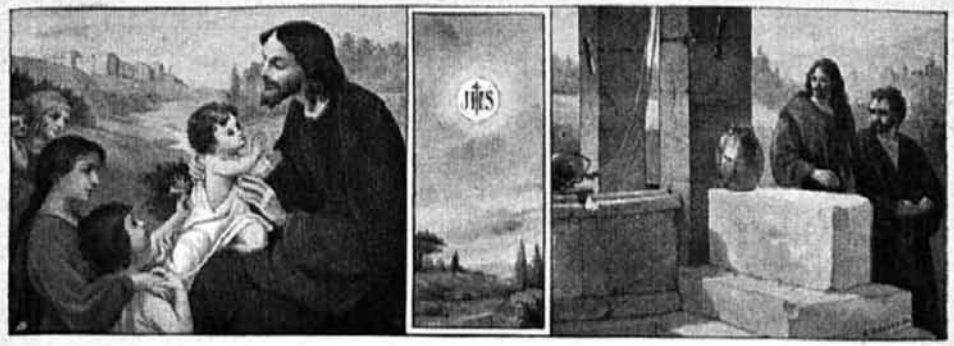

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

Levél az első áldozókhoz.

Kedves gyermekem! Templomotokban az oltárkép violaszinű lepellel van eltakarva, mert a nagyböjtben az édes Jézus szenvedésére gondolunk és szivünk vele szomorkodik. Ámde szomorúságunkba öröm is vegyül. Az egész világon sok-sok millió gyermek készül most arra, hogy életében először vegye magához az édes Jézust a legméltóságosabb Oltáriszentségben. S az Úr Jézust is ez vigasztalja meg. Mert ma is szenved, amint az emberek bűneit látja; de örül, mert látja azoknak a gyermekeknek a lelkét is, akik szorgalmasan készülnek az első szentáldozásra. Közöttük vagy te is, rajtad is örül, ha jól készülsz elő.

Kedves gyermekem, az Úr Jézus nagyon szeret téged. Azért iratta meg az ő szent evangéliumában azt, hogy amikor néhány nappal halála előtt ünnepélyesen bevonult Jeruzsálembe, nemcsak apostolai és más felnőtt emberek kisérték őt ujjongva, pálmaágakkal kezükben, hanem a jeruzsálemi gyermekek is énekelni kezdték örömükben: «Üdvözlégy Dávid fia!» És a rossz embereknek semmi sem fáj jobban, mint az, hogy épen az ártatlan gyermekek dicsőítik az Üdvözítőt. Mondták is Jézusnak: «Parancsold nekik, hogy hallgassanak». Oh ti gonosz emberek! Jézus okozzon a gyermekeknek szomorúságot azért, mert őt szeretik? Jézus nem is hallgatott ellenségeire, hanem ezt felelte: «Hát nem olvastátok soha a Szentirásban: A gyermekek és csecsemők szája fog engem dicsérni?»

Mikor az első szentáldozáshoz járulsz, kövesd a jeruzsálemi gyermekek példáját: örülj nagyon! A szent áldozásban a kenyér szegényes külső szine alatt tér be hozzád Jézus, amint Jeruzsálembe szegényes ruhában, szamár hátán ülve vonult be. Jeruzsálem akkor a legszentebb város volt a világon, mert csak ott állt az igaz Isten temploma, máshol sehol az egész földön: de a te lelked is templom és pedig drágább a jeruzsáleminél.

Mert a jeruzsálemi templomot emberek készítették, kőből építették, a kőnek pedig nincsen szive, az nem tud szeretni: a te lelked olyan templom, amelyet maga az Úr Isten teremtett, nincsen kőből, tudja szeretni az Úr Jézust, aki a szentáldozásban hozzá betér.

Ha azonban azt akarod, hogy nagy örömed legyen az első szent áldozásban, ne hallgass Jézus ellenségére, a gonosz lélekre. Ő azt akarná, hogy szent áldozásod ne legyen jó, azért arra kisért, hogy ne készülj rá lelkiismeretesen. Ép úgy irígyli Jézustól, hogy ártatlan lélekkel vedd magadhoz, mint irígyelték a gonosz zsidók a gyermekek énekét. Ne törődj az ördög csábító szavaival, hanem tedd meg a következőket:

1. Pontosan járj az első szent áldozási oktatásra, egyetlenegyet se mulassz el a magad hibájából.
2. A legnagyobb figyelemmel hallgasd ott a tanítást.
3. Naponkint kérd szent őrzőangyalodat, imádkozzék érted, hogy jól elkészülve járulj majd az Úr asztalához.

A jeruzsálemi gyermekeket is az ő őrangyalaik kisérték, ők adták neki azt a jó gondolatot, hogy Jézust énekkel örvendeztessék meg. Melletted is van a szent őrzőangyal azóta, hogy a bölcsőben feküdtél. Nagyon szivesen fog téged a templomba kisérni azon a napon, amikor először megy be az Úr Jézus szivedbe.

Isten veled, kedves gyermekem! Ne felejtsd el, amit neked csupa szeretetből írok és gondolj első szent áldozásodkor imádságaidban mi reánk is.

A tavasz hirnökei.

Megjöttek az első fecskék. Ragyogó tollú gyermekek, kik szépen tudnak írni az Oltáriszentségről. Ime olvassuk:

Főtisztelendő Szerkesztő Úr! Mily szerencsések és boldogok vagyunk mi is, vasvári nővendékek,* hogy a jó főtisztelendő hitoktató úr hozzánk is behozta a heti szent gyónást és az utána való három napi szentáldozást.

Mikor elkezdett beszélni a jó hitoktató úr a gyakori szentáldozás módjáról, mindannyian nagy áhitattal figyeltünk szavaira és leírhatatlan volt az örömünk, hogy nekünk is megengedte a jó hitoktató úr a heti szentgyónást és a három napi szentáldozást. Már nagyobb kegyelem nem is lehetne annál, hogy az Úr Jézus hozzánk oly gyakran ellátogasson. Mert adhatnak akármilyen drága kincseket, egyik sem volna nekünk oly drága, mint a mi jó Jézuskánk. Minden szentáldozásnál kérjük az édes jó Jézuskát, hogy adja meg soknak azt a kimondhatatlan nagy kegyelmet, hogy hetenkint, vagy legalább kéthetenkint járulhasson a szentáldozáshoz. Mert csak

* Domonkosrendű apácák internátusa, polg. isk. tanulók.

az tudja, hogy milyen nagy kegyelem ez, aki ezt többször gyakorolja. Szivünk nem is tudna másnak annyira örülni, mint annak, hogy az Úr Jézuska hozzánk gyakran ellátogat.

Mindig örömmel várjuk e napot, mikor az Úr Jézusnak drága szent testét magunkhoz vehetjük. A gyakori szentáldozás után jobbak és engedelmesebbek vagyunk. Kedves szerkesztő úr kezeit csókolom. *Bolla Jolán* IV. polg. isk. t.

* * *

Kedves Szerkesztő Bácsi! Mivel azt tetszett írni, hogy írjunk a szerkesztő Bácsinak, azért tudatjuk vele örömünket. Itt Vasvárott lassacskán megismerjük a jó Jézus szeretetét, amit mi is egy kicsit viszonozni akarunk az által, hogy többször gyónunk és áldozunk.

A IV. és V-ik leányosztályban tizen vagyunk heti gyónók és áldozók: Vásárhelyi Böske V., Pintér Teréz V., Lukács Ilka V., Szeliga Mári IV., Szabó Ilona IV., Kovács Anna V., Samu Mári IV., Koller Anna V., Életes Mári IV., Szilvás Ilka V. A többi IV., V., VI-ik osztályúak hónaponként gyónnak. Szerkesztő Bácsi írja meg a többi gyermekeknek is, hogy Jézus nagyon szereti őket és hivja őket áldozni. Minket már meghivott, azért megyünk is nagy örömmel; ha majd több heti gyónó lesz, akkor megírjuk a Szerkesztő Bácsinak. Kezeit csókoljuk.

Józsika imája.

III.

A tavasz még teljes pompájában ragyog. Az akácfák virágoznak, sárgászöld leveleik közül előkandikálnak a hófehér virágfürtök. A kertekben most fakadnak az első rózsák. Az utcákon hullámzik a nép, mindenki élvezni akarja a gyönyörű tavaszi napot. Egy úri fogatban kedves, aranyhajú gyermek ül. Mellette csinosan öltözött fiatal leány, fején kis fehér főkötővel.

— Nem fáradtak még el a lovacskák, Erzsi? — kérdi a gyermek — már régen kocsikázunk ám!

— Nem, sőt inkább örülnek, ha futhatnak egy kissé. Különben már úgyis hazafelé megyünk.

— És mit csinálunk azután?

— Azután kap Józsika jó csokoládét, puha kalácsot.

— De te is velem fogsz enni, Erzsi és azután mit fogunk csinálni?

— Azután jön a mama és játszani fog Józsikával. Talán megint hoz valamit.

— Hisz csak tegnap kaptam egy nagy csoport lovaskatonát.

— De a mama mindennap hoz valamit! Mondd csak Józsika, ugy-e kedves mamád van neked?

— Igen, kedves, édes, aranyos mama; de — tette hozzá elkomolyodva — anyuska még kedvesebb volt. O mindennap elvitt engem a Jézuskához s ezt az új mama sohasem teszi meg.

— Azt nem szabad mondanod, Józsika, a te anyád katholikus volt s ezek mindenféle butaságot elhisznek, de az új mama evangélikus, ami ezerszerte jobb.

— De én katholikus vagyok — mondá határozottan a gyermek. — Igen jól emlékszem! Mikor anyuska már egész vékony és fehér volt, egyszer karjaira vett és azt mondta: «Józsikám, maradj katholikus!»

— Ej, feletjsd el ezt, fogadj szót a mamának és ne emlegesd többé a katholikus vallást!

A gyermek nem figyelt e szavakra. Epedő szemmel nézett ki a kocsiból.

— Nézd csak Erzsi — szólt — itt van a Hedvig-templom, kérlek, mondd Jánosnak, hogy álljon meg!

— Nem, Józsikám, nem állunk meg!

— De miért nem? — kérdé hevesen a gyermek.

— Nem szabad többé ide bemenned; mama azt mondta, hogy ennek meg kell egyszer szünni.

A fiú felugrott s megkisérlette a kocsi ajtaját kinyitni, de a dajka egy gyors mozdulattal elkapta és térdeire ülteté.

— János, hajtson gyorsan — kiáltott a kocsisnak.

Egy ostorpattintás és a lovak sebesen vágtattak előre. Az utcán járó-kelők hátrafordultak, mert a gyermek egy éles, fájdalmas kiáltást hallatott.

IV.

Egy fényesen berendezett szalónban beszélget W.... grófnő egy éltesebb úrral. Arcán a fájdalom s a gyötrő gond kifejezése látható.

— Önnek mindenáron meg kell a gyermeket gyógyítania, doktor úr — szól szenvedélyesen — saját életem függ az övétől.

— Melyet ő mentett meg — mondá helyeslőleg az orvos — s örvendek, hogy én voltam az, ki önnek azt tanácsolta, hogy őt fiának fogadja.

— A kedves angyal volt az én orvosom, ő volt a vigasztalóm férjem halála után. Nem tudom őt nélkülözni többé. Mint régi barátomat kérem, doktor úr, mentse meg őt nekem, hiszen úgy szeretem, mint saját gyermekemet.

— Legyen meggyőződve, méltóságos grófnő, hogy mindent megteszek, amire emberi tudomány képes.

Éles csengetyűszó zavarta meg a további beszélgetést.

— Az Istenért! doktor úr, jöjjön velem ön is, gyorsan, gyorsan!

A grófnő végigfutott a szobák hosszú során, az utolsóban feküdt a kis beteg, kinek hangos, panaszos szava már messziről volt hallható.

— Jézus, édes Jézus! Jöjj hozzám! Józsika nem tud hozzád menni

A grófnő letérdelt az ágy elé s megfogta a lázban égő kezecskéket, de a gyermek hevesen vonta el tőle, felült ágyán és ismét elkezdte fájdalmas panaszát éles, velőkig ható hangon:

— Jézus! O, édes Jézus! Jöjj hozzám! Ó, jöjj el hozzám... én nem tudok hozzád menni!... Azután hirtelen elnyujtott hangon mondta: Mama! Mama! Engedj az édes Jézushoz a Hedvig-templomba. Nagy, égő szemeit könyörögve, mintegy átszellemülten függeszté a grófnőre.

— Mily szép így! — gondolá minden ijedelme dacára a grófnő s tanácstalanul nézett az orvosra, ki aggodalmas arccal hajlott a beteg fölé.

— Amitől féltem, bekövetkezett — mormogá magában. — Hamar vizet és egy kendőt! (Folyt. köv.

A pápa üzenete.

Wolf Patrik, *a Szeplőtelen fogantatásról nevezett chesterfieldi angol* nevelőintézet igazgatója, levélben kérte Szentatyánkat, hogy neki pár szót írni kegyeskedjék; az ugyanis a rá bizott növendékeket a mindennapi szentáldozásra emlékeztetni és bátorítani fogja. Levelében fölemlíti, hogy a gyakori szentáldozásra vonatkozó pápai határozat óta az évi szentáldozások száma harmincötezerre emelkedett, míg azelőtt a hatezeret nem haladta meg; sőt a növendékek naponta egyszer Szentséglátogatást is végeznek és pedig saját jó szántukból és az első szentáldozáshoz is buzgóbban készülnek. A Szentatya brevéje így hangzik:

«Kedves fiúnk! Üdv és apostoli áldás! Szivemnek nagy örömével értesültem arról, hogy a Szeplőtelen fogantatás intézetének növendékei a naponkénti szentáldozás üdvös szokását vették föl. Ezáltal ők csak Jézus Krisztus Szive óhajának, az Egyház buzdításának és az én tanácsomnak is tesznek eleget. Miért is mi első helyen a te kollégiumod elöljárói iránt elismerésünket fejezzük ki; ezt ők megérdemlik, mert a reájok bizott gyermekek nevelésének alapjául azon rendületlen áhitat-gyakorlatot vették, melyet a mindennapi szentáldozás nyujt. De mi a növendékeket is megdicsérjük, akik lelkeiknek megszentülésén oly buzgón és állhatatosan fáradoznak. Ha ők ugyanis naponként a jó Isten, a kegyelmek e forrását, magukhoz veszik, úgy ez meggyőződésünk szerint nemcsak a legbővebb áldásokban fogja őket jó példájuk jutalmául részesíteni, hanem egyszersmind a kollégium és saját családjaik, az Egyház és a haza is fogják dús hatását érezni. Ezen ifjaknak mindegyike már e földön is békét, boldogságot és örömet, a síron túl pedig örök boldogságot fog élvezni. Mi az Úrban való kiváló szeretetünk jeléül és a mennyei áldások zálogául küldjük Tisztelendőségednek, társainak és az összes növendékeknek apostoli áldásunkat. X. Pius, pápa.»

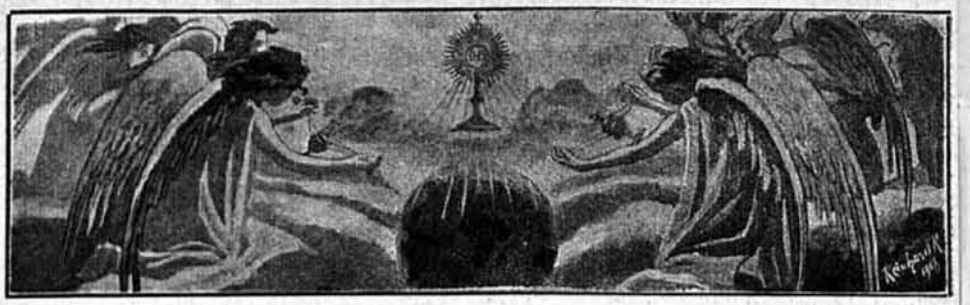

JUBILEUM

Az Oltáregyesület bölcsője.

Tetszett a szentségi Üdvözítőnek, hogy a tiszteletére és imádására alakuló Oltáregyesület bölcsője és 40 éven keresztül hajléka az angolkisasszonyok budapesti «Sancta Maria» nevelőintézete legyen, hol az intézeti növendékek, e kis ártatlan gyermekek ajkairól és liliomtiszta szivekből szálljon föl égi trónjához az imádás és hódolat azok imájával egyesülve, kik a nagyvilág zajából ide a szentségi Jézushoz jönnek menedéket, gyógyító balzsamot keresni az élet sokféle megpróbáltatása közepett.

Boldog az intézet, hogy az édes Jézus ezt választotta oly sok éven át lakóhelyéül, hogy kegyelmét, irgalmát árassza mindazokra, kik a tiszteletére alakult Oltáregyesületben Őt imádják és ez imádásnak s tiszteletnek terjesztését tüzik életük föladatául.

Míg az Oltáregyesület mint kis mustármag zsengekorát élte, az angolkisasszonyok budapesti intézetének több tagja is résztvett az ügyvezetésben. Így pl. a jegyző (tollvivő) vezette az igazgató felügyelete mellett az egyesület számadását, teljesítette a tagok fölvételével járó teendőket; szétküldte a tagoknak az ország különböző vidékeire egyenkint vagy tömegesen a kivánt nyomtatványokat; vezette a gyűléseken a jegyzőkönyvet, előterjesztette az összegyüjtött kérvényeket, melyekben szegény templomok számára kértek segélyt és gondoskodott a gyűléseken hozott határozatok végrehajtásáról. Ugyancsak ő gondoskodott az egyesület helyiségeinek tisztántartásáról, a világításról és fütésről, mely utóbbiakkal járó kiadásokat az intézet viselte.

Az igazgató nagyobb mennyiségben megrendelte az egyházi ruhaneműekhez szükséges vásznat, csipkéket; hasonlóképen egyéb templomi fölszereléseket. A kincstáros teendője volt a gyűléseken hozott határozatoknak megfelelően a segélyezésre szánt fehérneműek elkészítéséről gondoskodni; a fehérneműeket kiszabta és így adta át megbizható, rendes varrónőknek, kik azokat mérsékelt díjazásért kifogástalanul elkészítve adták

át neki. A varrásért járó díjakat megegyezés szerint vagy az igazgató, vagy a kincstáros egyenlítette ki és a kifizetett számlákat a jegyző vezette be a számadási naplóba.

A választmány több hölgytagja, sőt maga az elnök és a rendes tagok közül évenkint többen önként vállalkoztak egyházi ruhák elkészítésére vagy más templomi fölszereléseket ajándékoztak az egyesületnek. Az egyesület első elnöke, Cziráky grófné leányaival együtt, számtalanszor áldozta idejét szórakozás helyett az egyesület ügyeinek és ezenfelül még saját készítésű munkákkal is kedveskedtek az édes Jézusnak. Tudomásunk van arról is, hogy a kegyelmes elnökasszony férje, maga a gróf úr is tagja volt az egyesületnek és imádási óráját éjjel tartotta.

Később, mikor az egyesület gyors fejlődés következtében mind nagyobb arányokban fejtette ki szent működését, az igazgatóság a választmány számát a jelenlegi módon magasabbra emelte.

Az egyesület közös istentisztelete kezdettől fogva az intézeti templomban minden hó második vasárnapján volt; a legfölségesebb Oltáriszentség reggel 6 órától este 6 óráig ki volt téve; reggel 8 órakor szentmise, orgona és énekkel (a hívek énekeltek), csak később váltotta föl a bentlakó növendékek énekkara. Szentmise közben áldoztak az egyesület tagjai, amikor az Oltáriszentséget két ministráló fiú égő gyertyákkal kisérte minden áldozóhoz. Hányszor volt az intézet annak a lélekemelő látványnak tanúja, hogy az egyesület elnöke, Cziráky Jánosné grófné férjével és felnőtt gyermekeivel ott térdeltek az áldozók között, kik szintén jelenvoltak az istenitiszteleten.

Szentmise után szentbeszéd volt, melyet később délután 5 órakor tartott az egyesület jelenlegi igazgatója. E napokon az imádási órákat az egyesület tagjai 3—3-an közvetlen az oltár előtt a szentélyben az e célra oda készített imazsámolyokon tartották.

Istenitiszteleteknél a világításról szintén az intézet gondoskodott. Az egyesület ügyvezetésére az intézet egyik földszinti helyiségét engedte át; itt tartották a rendes havi gyűléseket és itt volt az egyesület raktára; később a gyűléseket az intézetnek jobb világítással ellátott dísztermében tartották.

Az egyesület kezdettől fogva rendezett évenkint kiállítást, ezek kezdetben a kegyesrendiek házában voltak; később az intézet dísztermében, ahol az ünnepies megnyitásnál a bennlakó növendékek énekkara közreműködött.

Az egyesület tisztikara és választmánya részére a nagyböjtben három napon át szentgyakorlatokat is tartottak; ez később az összes tagok részére kötelezővé vált, amelyre oly nagy számban jelentkeztek, hogy az intézeti templom is szűknek bizonyult, míg előbb a házi kápolna is elegendő volt.

Az Oltáregyesület emlékére intézetünk megtartotta egyházhatósági engedélylyel a második vasárnapi szentségimádást, midőn az imádási órákat az intézeti tagok végzik ugyan, de a helyet átengedik az egyesületi tagoknak is. Hasonlóképen megtartjuk a nagyhét három napján a szentgyakorlatokat, melyeken az intézeti bentlakó és bejáró növendékek hozzátartozói igen szép számmal szoktak résztvenni. A szentségimádási napokon a szentbeszédek most is délután 5 órakor vannak.

Fittler M. Róza.

Vitam et sanguinem!

A koronázó város Oltáregyesülete.

A POZSONYI OLTÁREGYLET fönnállásának és működésének szintén ötven éves jubileumát ünnepli az idén. Az üléseiről szóló jegyzőkönyvek tanúsága szerint az 1860-ik évi május hó 26-án tartott ülésében b. e. Scitovszky János bibornok-hercegprimás személyesen elnökölt és dicséröleg nyilatkozott a már akkor szép-számban kiállított egyházi szerelvényekről. Az egylet egyházhatósági megerősítésének okmánya 1860. március 21. van keltezve. Az egylet első elnöknője Kray Mária báróné, de ez már a föntemlített ülésen lemondván, utódjául gróf Zichy Ferraris Emilia lett kinevezve ugyanakkor; egyházi igazgató Coeck József virágvölgyi plebános; a választmány hölgytagjai ugyanakkor Kampfmüller Anna, Fellner Theresia, Farkas Erzsébet, Tomka Aloyzia, Bemm Anna és Sváby Olympia. Az egyletnek első értékes helyi adománya — egy teljes fekete ornátus — a Szent András-temető kápolnájának jutott; mely kápolnát, illetve templomot ugyanezen év szeptember 14-én szentelte föl ugyancsak b. e. Scitovszky hercegprimás. Már ez első évben 22 miseruhát és 5 vecsernyepalástot készített és osztott szét az egyesület. Azóta állandóan évenkint átlag 30 miseruhát és 10 pluviálét, több kelyhet és monstranciát ajándékozott egyéb mindenféle szerelvénnyel együtt. Az elnökségben Zichy grófnét 1863-ban követte Walterskirchen Ida bárónő; ezt 1867-ben gróf Pálffy István szül. Dessewffy Matilde, ki 38 évig működött; a jelenlegi elnöknő 1905. óta gróf Széchen Ernesztine, kit nővérei, Theréz és Mária grófnők serény működésében hathatósan támogatnak; az egylet egyik munkás, régi tagja, Krammer Hedvig kisasszony, azon alkalomból, hogy az 1000-ik casulát montirozta, pápai érdeméremmel lett kitüntetve. Az egylet igazgatója 1892 óta

Zandt Ödön.

Egyesületi élet és jubileum.

A jubileum védnökei. Az oltáregyesület ötvenéves jubileumának védnökségét az országos püspöki kar elfogadta. Fővédnök *Vaszary* Kolos biboros-primás. Apostoli szavaikkal üdvözölték az egyesületet *Városy* Gyula kalocsai érsek, báró *Hornig* Károly veszprémi püspök, gróf *Csáky* Károly váczi püspök, gróf *Zichy* Gyula pécsi püspök, *Radnai* Farkas beszterczebányai püspök, *Boromisza* Tibor szatmári püspök. Gróf *Zichy* Gyula, báró *Hornig* Károly és *Boromisza* Tibor püspökök *200—200 koronát ajándékoztak az egyesületnek* a jubileum céljaira. *A jubileumi bizottság a nemeslelkű adományért hálás köszönetét nyilvánítja.*

Jubileumi gyűlések. Az oltáregyesület választmánya és jubileumi bizottsága 1910. január 10-én közgyűlést tartott *Kánter* Károly egyházi igazgató és őrgróf *Pallavicini* Edéné elnöklete alatt. Igazgató jelenti, hogy *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás mult év december 22-én az oltáregyesület küldöttségét fogadta és magára vállalta a jubileumi ünnepségek fővédnökségét. Jelentést tesz a püspöki kar kegyes közreműködéséről és a vidék csatlakozásáról. A jubileummal kapcsolatban eucharisztikus nagygyűlés fog tartatni, melyet az igazgatóság *Dr. Hanauer* István papi imaegyesületi és eucharistika társulati igazgatóval karöltve rendez. Igazgató a jubileum alkalmából hasznos olvasmánynak ajánlja lapunk főmunkatársának, *Reviczky* Aladárnak legujabb munkáját *Szent Paszkál*-nak, az oltáregyesület védőszentjének életét. Jelentést tesz a szatmári és beszterczebányai oltáregyesületekről és Örökimádás templomban a jubileum alkalmából tett misealapítványokról.

Jubileumi ünnepségek. *Jézus nevenapja az Örökimádás templomában.* Az oltáregyesület jubileuma alkalmából az előzőknél még fényesebben ülte meg az idén Jézus nevenapját az Örökimádás temploma. Jézus nevenapját kilenc napi ájtatosság előzte meg, mely alatt a délutáni szentségimádáson *Riesz* Ferenc jézustársasági atya mondott szentbeszédet. Mindennap 11 órakor szentmise volt fényes segédlettel, melyeket Kánter Károly prelátus, Bán Sándor plébános, Kmoskó Mihály egyetemi tanár, dr. Metzker József, dr. Saly László, Klimkovics F. katonai lelkész, dr. Makay Lajos tartottak. A délutáni ájtatosságokon dr. Nemes Antal prelátus, Várady K. apát, dr. Hanauer István pápai kamarás, dr. Glattfelder Gyula egyetemi tanár tartottak fényes segédlettel. Jézus nevenapján reggel 8 órakor közös szentáldozás volt, melyen Riesz Ferenc jézustársasági atya tartott hatalmas allokuciót. Délután dr. Kohl Medárd püspök fényes Te Deummal fejezte be az ünnepségeket.

A jubileumi évben minden hó 1. csütörtökjén este 8—9 óra között a boldog Alacoque Margittól származó szentóra ájtatosság tartatik.

Jubileumi lelkigyakorlatok. Az oltáregyesület jubileuma alkalmából tömeges lelkigyakorlatok tartatnak az oltáregyesület lelkigyakorlatozó otthonában. A keresztény anyák szent Anna gyülekezetének gyakorlatait *Riesz* Ferenc jézustársasági atya tartotta, az Engesztelő Boldog asszony gyülekezete tagjainak pedig *Ruzicska* jézustársasági atya tartott nagybőjti szentbeszédeket. Francia nők szintén az oltáregyletben tartottak lelki gyakorlatot. Külön lelki gyakorlatai lesznek a választmánynak és terjesztőnőknek, külön a rendes oltáregyleti tagoknak. Az utóbbiaknak március 17—21. között. *Jegyekért szíveskedjék az oltáregyesületi irodába folyamodni.*

Az Örökimádás templom köszönete. Dr. Babura László esztergomi theologiai tanártól a következő sorokat vettük.

Bátorkodom «Sötét lapok, fényes lapok» cimű szerény kiadványomból 100 példányt ingyen felajánlani oly kéréssel, hogy azt tetszés szerint értékesítve, a befolyt kis összeget az Örökimádás-templom céljaira a legjobb belátásuk szerint fordítani szíveskedjenek. Szolgáljon e szeretetfillérek adománya az eucharisztikus Úr Jézus nagyobb dicsőségére!

Hálás köszönetünk a jeles irónak.

A királyhágón túl. A kolozsvári oltáregyesület jan. 2-án tartotta imádását és gyűlését. Örömmel jelezhetjük, hogy a zárda nagyterme tömve volt. Mégis csak van a világon érdeklődés és lelkesedés.

A gyűlés a pénztárvizsgálatra három tagot küldött ki. Nagyon életreval ó indítványt tett a főjegyző.

Az indítvány értelmében a nagybőjt folyamán minden csütörtökön munkadélutánt tartunk más és más helyen; ezáltal az egyesületi életet ébrentartjuk és a munkakedvet fokozzuk.

A szent beszédet Zombory László püspöki titkár tartotta.

Petőfi sírhelyén. A segesvári Oltáregylet minden hó első vasárnapján megtartotta a lefolyt évben imádását és gyűlését. Az imádási félórákat pontosan betartották, csak a déli órákban volt észlelhető némi hiány. A szentbeszéd ilyenkor mindig délután, a visszahelyezés alkalmával tartatott. Ez itt régi gyakorlat. A tagok közül sokan járultak a szentségekhez. Az anyagiakban is szép haladás volt észlelhető. Egy ezüst turibulum, ezüst víztartó hintővel és két új kazula lett beszerezve, összesen 800 korona értékben. Az oltárok diszítése körül a tagok, különösen az egyesület elnöknője nagy buzgóságot fejtettek ki. A karácsonyi ünnepély rendezése, valamint 52 szegénysorsú gyermek felruházása szintén az oltáregyleti tagok buzgó működésének eredménye volt. Deus retribuat.

Kilyénfalvai közgyűlés. Tartatott 1909. nov. 28-án. Igazgató-plébános örömmel jelenti, hogy az egyesület a lefolyt esztendőben is előre haladt valamint magasztos céljainak megvalósításában: mennél több tagot vonzani az Úr Jézus szivének meg-

kérlelésére és a köztünk lakó Istenember házának lehető ékesítésére. Az év történetében van egy homályos pont is: a gyakori szentáldozásra csak vagy három férfi tudott magának bátorságot venni. (Általános gyengeség ez, egyebütt is úgy van!) Hivatkozik Zichy Nándor és néhány kiválóságunk példájára.

Azután beszámol az egyesület egy nagyszerű charitativ munkájáról. Egy szegény családot, — nyolc év óta ágyban fekvő anyát, beteges, munkaképtelen apát s egyetlen gondozójukat, nyolc éves kis leányukat — segítették ruházatban, ágyneműekben, mindennapi kenyérben és mindenekfelett álló vigasztalással, szerető részvéttel. Az érdekes gyűlést Kristó Károly jegyző felolvasása (Messina pusztulásáról) zárta be.

A Nyitra völgyében. A nadlányi plébánia-templomban már régebb idő óta van oltáregyesület, az alapítási idő nincs ugyan feljegyezve, de Boltizár József püspök, érseki vikáriusnak 1899. július 25-én 3620. sz. a. kelt leiratával meg van engedve, hogy minden hó első vasárnapján ki legyen téve az Oltáriszentség, hogy a hívek egyleti kötelességüknek eleget tehessenek s ezt én azóta, hogy a plébánia vezetését átvettem, hiven megtartottam s be is küldtem az egyh. hatóság útján a tartatni szokott gyűjtések eredményét, 40 koronát.

A hívek buzgón teljesítik az imádást, az imádás napján mindig vannak többen a templomban, szentségekhez is járulnak. kiváltképen az 1909. december 8-án megalapított Mária-leányok kongregációjának tagjai. Nadlány. Dr. Bundala János plébános.

Barsmegye népe. Az elmult január hónap a mi ifjú oltáregyesületünkre igen bő aratást hozott. Január hónapban plébániám területén 497 új rendes tagot gyűjtöttünk Ezek névsorát csatolva tisztelettel beterjesztem, kérve ezek neveit a főtörzskönyvbe bejegyezni. December hó végén még csak 273 tag volt s ma már hála az édes Jézusnak az időközben is bejelentett tagokkal együtt 937-en vagyunk. Barstaszáron, 1910. febrnár 1-én. Novotny János, esp.-plebános.

Szerkesztői telefon. 75—77.

S. I. Kalocsa. Költeményét április 1-én megjelenő husvétheti számunkban közöljük. Ezer köszönet.

Timár Kálmán, Kalocsa. A becses kutatásoknak ezen állandó rovatáért elismerésünk és köszönetünk. Mindenünnen érdeklődnek a jeles iró iránt.

Feisz Hugolin. Máriaradna. Becses cikkeit tovább is kérjük.

M. K. Pécs. A központi oltáregyesület választmányi titkára Koch Ferencné; igazgatósági titkár: dr. Makay Lajos.

Szerkesztő: **Dr. Makay Lajos.**

Adományok az Oltáregyesület 50. évi jubileumára. Brucker M. Ágoston 20 k, dr. Takács Menyhért prépost 100 k, Boromisza Tibor szatmári püspök 200 k, gróf Zichy Gyula pécsi püspök 200 k, báró Hornig Károly veszprémi püspök 200 k, Geiger Alajos plébános csanádegyházmegyei igazgató 30 k, Pietsch Róza 1 k, Wagner Vilmosné 8 k, Varga Mihály kiskúnmajsai plébános 50 k.

A «Katholikus Háziasszonyok Lapja» az egyedüli folyóirat, amely nyiltan bevallott katholikus szellemben küzd a nők érdekében és első sorban a családi tüzhely védelmét és ezzel kapcsolatosan az égetően sürgős cselédügy rendezését tüzte ki föladatául.

Munkatársai a katholikus irók legkiválóbbjai és ezeknek szociális irányu, oktató és szórakoztató cikkei méltán helyet foglalhatnak bármely család asztalán.

Külön rovat tárgyalja a gazdasági és háztartási teendők összes hasznos tudnivalóit, amelyekre úgyszólván naponkint szükség van.

A lap minden hó 15-én jelenik meg, előfizetési ára egész évre 3 korona.

Az előfizetési pénzek a szerkesztőséghez Budapest, Váczi-utca 18-ik szám alá küldendők.

Kérelem az összes m. t. Olvasóinkhoz. A kiskúnmajsai Katholikus Kör javára püspöki és miniszteri engedéllyel tárgysorsjátékot rendezünk (huzás f. évi december 26-án); tehát mentül több ingyenes nyereménytárgyra van szükségünk. Mivel pedig minden háznál akad egy-egy nélkülözhető alkalmas tárgy (könyv, kép, kézimunka, dísztárgy stb.), azért bizalomteljes tisztelettel kérjük az «Örökimádás» m. t. olvasóit, legyenek oly jók, segítsenek bennünket célunk elérésében ilyen tárgyak szives beküldésével. A tárgyak bérmentve Kiskunmajsára *Varga Mihály* plébános, elnök cimére küldendők.

Kelt Kiskúnmajsán, 1909. nov. hó. *A Katholikus Kör igazgatósága.*

MEGJELENŐBEN AZ ÚJ KIADÁS

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ KISÉRETÉBEN

Irta Sztáray Irma grófnő. Budapest, Szent-István-Társulat. Ára 5 K, díszkötésben 6 korona. Kapható lapunk szerkesztőségében.

Szerző e könyv eladásából befolyó összes jövedelmet az Erzsébet Örökimádás-templom céljaira ajánlja fel.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYV

Negyedik teljes kiadás; 30 óra.

K. Sávely Dezső festőművész rajzaival.

Megjelent (finom papiron) és kapható, és pedig:

1. vászonkötés, vörösvágás ... ... K **4·—***
2. bőrkötés, vörösvágás ... ... « **6·—***
3. bőrkötés, aranyvágás ... ... « **7·—***
4. borjubőrkötés, párnázva, aranym. « **10·—***

* A könyvkötői munkák drágulása miatt az imakönyvek árát fel kellett emelni.

Megrendelhető Csanyteleken (Csongrádmegye) a Ker. Hitelszövetkezetnél.

Ugyanez a könyv öregbetüs kiadásban

(Nagy negyedrét nagyságban) **Leszállított ár!**

a) vászonkötés, vörösmetszés ... ... K **4.—**
b) bőrkötés ... ... « **5.—**
c) bőrkötés, aranymetszés ... ... « **6.—**

Liguori szent Alfonz.

Üdvösség útja

Forditotta:

Varga Mihály

plébános.

Szép elmélkedéseket tartalmaz.

Vászonkötés K **3.—**
Diszes kötés « **4.—**
Selyemkötés « **6.—**

Megrendelhető

VARGA MIHÁLY

plébánosnál

KISKUNMAJSA (Pestm.)

Reviczky Aladár C. M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.
Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 16 fill.
A vegyesházasságról. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 20 fill.
Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.
Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára füzve 80 fill. Kötve 1·20 Kor.
Jöjj, oh Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Sajtó alatt.
Krisztus testének és vérének gyakori vétele. Ára 60 fillér. 10 drb. 3 Kor.
Vissza a gyakori szentáldozáshoz. Ára 30 fillér.

Kaphatók a Lazaristáknál. Budapest, IX., Gát-u. 6.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28*a*.

XI. évfolyam. 1910. 4. szám.

ÖRÖKIMÁDÁS

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSÁNAK ÉS MINDENNAPI VÉTELÉNEK TERJESZTÉSÉRE, AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGYASSZONYÁNAK TISZTELETÉRE ÉS A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS HAVI KÖZLÖNYÜL

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY és VARGA MIHÁLY

Közreműködésével

az Országos Oltáregyesület megbizásából

Szerkeszti

Dr. MAKAY LAJOS

Főmunkatárs

REVICZKY ALADÁR

Kiadja

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

Budapest, IX., Üllői-út 77.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Előfizetési ára egész évre 3 Korona

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1909. okt. és nov. hóban befolyt tagdíjak:

Budai Teréz 1 k, Gödölle Emma 1 k, özv. Szűts Istvánné 3 k, Marovcsik Verona 3 k, Brunner Irma 1 k, Mayer Jolán 2 k, Barcza Mária 2 k, Friedrich Hermin 2 k, Krcž nar ž Teréz 4 k, Kollatsek Róza 3 k, Kunst Julia 2 k, Landsteiner Gizella 2 k, Toth Julianna és Rozália 2 k, Deák Anna 1 k, Csiky Gizella 2 k, Kubesek Katalin 2 k, Dabos Istvánné 60 f, Palecz Borbála 1 k, Aperiási Ferenczné 1 k, a Sárvár-i péntekfalvi tagoktól 26 k, Dióssy Jánosné és Messik Gyuláné 4 k, özv. Nedeczky Gyuláné 8 k, Schnierer Mária 2 k, Csizmadia Anna 1 k, Csányi Mária 1 k, Kameniczky Ilona 2 k, Nagy Julianna 4 k, Szekuli Ilona 1 k, Kalikin Teréz a vingai tagoktól 7 k 40 f, Bősz Emil plébános úr a jobbányi hivektől 6 k, Toma László gk. lelkész a mezőzombori tagoktól 25 k 60 f, Steinkugler Edéné 1 k, Bosnyák Erzsébet 1 k, Szlancsik Lucor 2 k, Scefelder Lajosné 1 k. Galli Betti gyűjtése: özv. Törley Józsefné 10 k, özv. Grundt Józsefné 8 k, Ébner Béláné 8 k, Balás Béla és neje 8 k, Zeleni Mariska 4 k. Lafrankó Károlyné gyűjtése: Walther Ernőné 10 k, Mares Antal 2 k, Pártos Gyuláné 2 k, dr. Pausz Géza 5 k, Matheidesz Béláné 2 k, összesen 21 korona.

Csernyi István és neje 2 k, Czarnó József és neje 1 k, Czibula János 2 k, Gál Lajos 1 k, Gzemankó Ernesztine 1 k, Siska Julianna 1 k, Trenier Jánosné 1 k, Kulcsár Lajosné 1 k, Gleviczky Julia 2 k, Nagy Erzsébet 2 k, Nagy Lajosné 2 k, Prezsinczky Mária 60 f, Balog Gyuláné 50 f, Kósa Erzsébet 50 f, Lakatos Jánosné 50 f, Dombos Anna Mária 24 f, Kovács Ilona 24 f, Bányai Imréné 50 f, Csernák Mártonné 60 f, Pécsi Józsefné 50 f, Ruscsák Jánosné 40 f, Rusinszki Imréné 60 f, Runper Károlyné 24 f, Keresztesi Róza 1 k, Kántor Józsefné 1 k, Lengyel Jánosné 50 f, Kuczora Pálné 50 fillér.

Lander Irén 2 k, özv. Richter Paula 1 k, dr. Schwartz Ottóné 1 k 20 f, Horváth Kálmánné 1 k, özv. Biszterszkyné 2 k, Vudy Antalné 2 k, özv. Reisingerné 2 k, Áts Ferenczné 2 k. Összesen: 14 korona 20 fillér.

Lakatos Viktória 1 k, Juhász Anna 1 k, Sőregi Verona 1 k, Bagi Viktoria 1 k, Bander Mária 1 k, Repa Erzsébet 1 k, Nandori Etel 1 k, Huszár Gizella 2 k, Szekeres Erzsébet 60 f, Juhász Borbála 1 k, Sőregi Rozália 1 k, Howanecz Erzsébet 1 k, Benei Rozália 1 k, Kiss Borbála 1 k, Horváth Mária 1 k, Benei Christina 1 k, Csusdi Rozália 1 k, Tóth Eszther 1 k, Jenes Piroska 1 k, Uracs Terka 1 k, Virág Mária 1 k, Király Mária 1 k, Uracs Jolán 60 f, Kolosvári Mária 1 k, Medve Rozália 1 k, Kolosvári Erzsébet 1 k, Csuzdi Erzsébet 24 f, Sőregi Erzsébet 1 k, Juhász Anna 1 k, Benei Teréz 1 k, Szaloki Rozália 60 f, Csuzdi Teréz 60 fillér.

Sinka Viktória 2 k. Dr. Lindenberger plébános úr a gyulai hivektől: Biró Erzsébet 1 k, Müller Katalin 1 k, Sessner Katalin 1 k, Stefanovics Mária és Rozália 4 k, Seres Klára 50 f, Beleznay Erzsébet 40 f, Góg Borbála 40 f, Bognár Julianna 40 f, Ménesy Julia 40 f, Szénásy Katalin 1 k, Fekete Rozália 50 f, Kis Anna 60 f, Kis Katalin 60 f. Összesen 11 korona 50 fillér.

Pucher Istvánné 10 k, Kostka Irén 4 k, Kostka Pálné 4 k, Bodogh Zsigmondné 4 k, Ámán Jánosné 2 k, Wederber Józsefné 2 k, Pieke Józsefné 2 k, Ampfel Józsefné 6 k, Fekete Emerenczia 2 k, Jordán Ferenczné 4 k, Jordán Magda 4 k, Bálint Ernőné 4 k, Pesthy Árpádné 4 k, Pesthy Margit 2 k, Spett

XI. ÉVFOLYAM. 1910. APRILIS. 4. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM. *Mészáros Aladár:* A dicsőséges sir. — *S. J.:* Husvéti áldozás. — *Feisz Hugolin:* Az Oltáriszentség rendelése. — *Timár Kálmán:* A győri csodás ostya. — *Galambos Kálmán:* Az orleánsi szűz. — *Lukácsy István:* Jézus szenvedésének története. — Szűz Mária gyermeke. — *Reviczky Aladár:* Gyakori szentáldozás. — *Dr. Szyllaba Emil:* Gyermekvilág. — Jöjjetek hozzám mindnyájan. — Röptében a nagyvilág körül. — Szentségtörés és engesztelés. — Jubileum. — Egyesületi élet. — Mire van szükségünk? — Az Oltáriszentség a tengeren.

A DICSŐSÉGES SIR

Husvét ünnepének készületnapja van. Jeruzsálem utcáin nagy néptömeg tolong. Sok görög szó hangzik. Ott vannak a külföldi zsidók, akik közül akárhányan el is felejtették már atyáik nyelvét. Ismerősök üdvözlik egymást. Ráterelődik a beszéd a nap nagy eseményére. A főtanács a názáreti Jézust halálra itélte. Most vitték a helytartó elé. Valószinűleg még ma fel is feszítik. Meghallja ezt egy dúltképű ember. Arca elfehéredik. Tagjait reszketés fogja el. Kezét mintha görcs szállotta volna meg. Ruhájába nyul. Előránt övéből egy kis zacskót. Megcsörgeti tartalmát. Magasra emeli. Elkezd rohanni. Futása az üldözői elől menekülő, kétségbeesett, lelkiismeretének vádjától zaklatott bűnösnek rettenetes vergődése. Rohan, rohan. Az a harminc ezüst pénz iszonyú súlyával agyon akarja nyomni. Annak a csörgése a pokoli lelkek hangos gúnykacaját juttatja eszébe. Ijedten áll félre az útjából mindenki. Vad tűzben égő szeme, halálravált fakó arca, csapzott haja, hulló hideg verítéke, rémes, fuldokló lihegése megborzaszt minden szembejövőt. De Júdás csak rohan és meg sem áll, míg a főtanács elé nem ér. Odaveti lábukhoz szörnyű terhét és felkiált: «Vétkeztem, elárulván az igaz vért!» «Mi gondunk rá? te lássad», hangzik a válasz. S az áruló elvetvén az ezüstpénzt, visszatére és fölakasztá magát.

***

Hat óra tájban nyugtalanság lepi meg az egész földet. Sötétedik, pedig dél van. Vihar közeledik? Az ég felhőtelen. Napfogyatkozás van? Lehetetlen, holdtölte van. Mi történik hát? «Vagy a természet Istene

szenved, vagy a világ tengelye válik ki sarkaiból», adja meg a feleletet messze nyugaton, Aténben, Dénes, az areopagita. Valóban a kereszt veti árnyékát a földre, amelyen a természet Ura gyötrődik. Valóban a világ tengelye készül megváltoztatni a helyzetét. Nem a kérlelhetetlen szigorúság szab neki ezután irányt, hanem az irgalmazó szeretet. Kilenc óra körül újból kisüt a nap. A föld megrendül. Az ó-szövetség szentélyének kárpítja pedig kettéhasad.

***

«Meghalt, vége van», szól tompán, könnyektől elfojtott hangon a kereszt tövében álló Szűzanyához János, a szeretett tanítvány. «Meghalt, nincs többé», sóhajtja utána a szent Szűz. A fájdalom tőrét forgatja meg szívében az anyai szeretet. Volt fia, egyetlen gyermeke, de már nincs. Vértől ázó teste itt van, áldott lelke elszállott. Elnémult az ajak, amely az édesanya nevét oly tisztelettel tudta kiejteni. Kialudt a szemek nemes tüze, amelyek oly hálásan tudtak reátekinteni. Szive vérzik, lelke sajog. Nincs azonban egy panaszszava sem fiának kegyetlen hóhérai ellen. Megbocsát nekik. Imát rebeg érettük. Hisz ő is úgy tett. Mellette hangosan zokog a bűnbánó Magdolna, tördeli kezét, szaggatja haját, siratja Mesterét.

***

«Győztünk! meghalt a lázító!» Igy köszöntik egymást a papi fejedelmek. Kárörvendő, gonosz mosoly fut végig a ravasz arcokon. De csakhamar komorság váltja fel örömüket. Úgy látszik, eszükbe jut az a gyalázatos szerep, amelyet az ember fiának halála körül vittek. Visszaemlékeznek arra a nyugodt, isteni tekintélyre valló tekintetre, amellyel fondorkodó kérdésükre megfelelt: Istennek fia vagy-e? Maguk előtt látják őt Pilátus házának erkélyén, amint töviskoronával a fején, összekötözött kezében nádszállal, némán jelenik meg a sokaság előtt. Érzik, hogy nem közönséges ember volt. Hisz érezték felsőbbségét egész nyilvános működése alatt. Végiggondolják elméjükben, miről beszélt ő életének vége felé. Csodálatos éleslátással világított bele álnok szivükbe. Egyszerűen és mégis ellentmondást nem ismerő határozottsággal mondotta: «Az ember fia átadatik, megkötöztetik, megostoroztatik, felfeszíttetik, meghal, de — de harmadnapra feltámad.» Hah! Mit mondott? Feltámad? Mint villám, járja át agyukat e szó. Feltámad? Mi lesz akkor övelük? Azt meg kell akadályozni, annak nem szabad megtörténnie! Mit tegyenek? Felugranak, hogy a helytartóhoz siessenek. Ma már késő, majd holnap kérünk őrséget a sír mellé és nem lesz baj. Nem lesz? Tüzünk el nem alszik, férgük meg nem hal.

***

«Meghalt a Mester», jut a hír a félelmökben elrejtőző Apostolok fülébe. Meghalt a Mester! Összenéznek. Szólnának, de torkuk elszorul. Egy hang nem sok, de annyit sem birnak kiejteni. Megújul emlékezetükben az isteni Mester szeretetének számtalan tanújele. Keserű, csendes, hangtalan zokogás tör elő keblükből. Az érző lelkű férfiak megható fájdalma rázkódtatja meg egész valójukat. Nincs többé az a drága Mester, aki végtelen szelidséggel korholta gyengeségüket, hitetlenségüket, tudatlanságukat. Nincs többé az az áldott Mester, aki szerető buzgalommal, higgadt bátorsággal kelt védelmükre ellenségeikkel szemben. Ki lesz már most a vezérük? Ki oktatja, ki szereti, ki oltalmazza majd őket? Tanácstalanul ülnek ott, ahol az előző este első ízben vették az ő kezéből az élet kenyerét. Ám a Mester helye üres. Szemük önkéntelenül odatéved arra az üres helyre. És néznek oda és sírnak.

***

A földtől búcsuzó nap utolsó sugarainak fényében. Pilátus háza felé iparkodik arimateai József. Bátran belép és kéri a kivégzett Jézus holttestét. Mi az? hát már meghalt? A helytartó elsápad. Tudja, hogy itélete igazságtalan volt. Restelli gyengeségét. A názáreti Jézus oly benyomást tett reá, mint még egy ember sem. De minden hiába, már késő. Felesége, Claudia Procula szólal meg: «Intettelek. Miért tetted? A názáretit büntetlenül nem lehet megbántani.» És feltünik szeme előtt a távoli Gallia. Ott élnek számkivetésben. Pilátust mardossa a lelkiismeret. Egy napon meg elterjed az a hír Vienna Városában: Pilátus, Judeának egykori helytartója öngyilkos lett. A názáretit nem lehet büntetlen megbántani.

***

Az est leszállott. Jeruzsálem utcái elcsendesedtek. A házakban a húsvéti bárányt fogyasztják, míg az igazi áldozati Bárány sírjában pihen. De az ő sírja dicsőséges leszen!

Mészáros Aladár.

«Soha sem volt Krisztus szebb, soha sem volt dicsőbb, mint a keresztfán. Ámbár kevesebb kínnal is megválthatott volna minket, mégis leirhatatlan kínszenvedésében egészen fel akarta magát áldozni értünk. De annyiszor intett minket, vigyük utána keresztünket, ha részesei akarunk lenni dicsőségének és országának. Igen, azért szenvedett ő, hogy nyomdokait kövessük. Oly sok gyalázattal és sebbel jogot szerzett arra, hogy őt valljuk keresztünk viselésében és őt dicsőítsük, különösen, mivel velünk van, velünk szenved, minket erősít és kegyelmet ad nekünk.»

Kláver Szent Péter.

HUSVÉTI ÁLDOZÁS

Ó mély titok, megfoghatatlan!
Csak jöjjenek a tiszta lelkek,
Keblökben érte kik hevülnek;
Megtérők is a bűn után:
Feltámadott Krisztus sirjából,
Hogy az, ki bűnökből kigázol:
Vendége légyen asztalán.

Ó mély titok, megfoghatatlan!
Szeráfok lángszivvel leszállnak
Ma és mély hódolattal állnak
Oltár előtt az angyalok;
Hogy vélök hálatelt kebellel
Zengjünk s magasztos hevülettel
Bennünk is keljenek dalok.

Ó mély titok, megfoghatatlan!
Fény árad innen a homályban.
Kételyben, búban vagy halálban
Fekvő lélekbe s kedvesen
Szólítja résztvevő szivében
Testvérinek szent örömében,
Hogy itt is fent is részt vegyen.

Ó mély titok, megfoghatatlan!
Bár látná föld összes határán,
Hol Szentség nélkül jár mogorván
Sok megcsalt lélek: mily szelid
Az Úr emitt! Bár hatna messze
Hivó szava: Nincs soh'se veszve,
Ki oltárunkhoz közelít!

Ó mély titok, megfoghatatlan!
Az üdv szerzője hasson újra
S leheletével biztos útra
Tereljen élőt s holtakat;
Egyek legyünk mind szent hitünkben
Egy Isten képe mindegyikben
S malasztja szül hű fiakat.

Ó mély titok, megfoghatatlan!
Éljék meg a világ összhangját
S a szivek egységes danáját
Az ég keringő fellegi;
Zúgják felülről dicsviharban
A csillagok harsogva karban
«Örök imádat Ő neki!»

S. J.

Az Oltáriszentség rendelése.

Az Oltáriszentség titkaiból.

Nagy néptömeg gyűlt össze a kafarnaumi zsinagógában, minden rendű és rangú, minden nemű és korú. Júda háza teljesen képviselve volt ott. Ez a nép csak az imént evett a megszaporított kenyérből, most bámulja és csodálja Jézust és zavarba jött, mert nem tudja, nem birja megérteni, jól fölfogni, hogy kit lát, nem-e az Isten küldöttjét, vagy tán magát az Istent emberi alakban? Sejti, érzi, de nem biztosan. E tömeg Jákob házának népe, a zsidónép, mely örököse lett ez igéreteknek: «Ime maga az Isten jő el hozzátok».[1] És: «Ez a mi Istenünk,... ki a földön láttatott és az emberekkel társalkodott».[2]

Mikor ez a néptömeg még lelkesült a csoda hatása alatt, Jézus Krisztus ebből alkalmat vesz megmagyarázni neki, hogy ő oly kenyeret fog neki adni, oly eledellel táplálni, melyre az emberiségnek szüksége

[1] Is. XXXV. 7. [2] Baruch III. 36, 38.

van, mely után az emberiség sóvárog, mely adomány isteni ajándék, végtelen szeretetet és határtalan mindenhatóságot tételez föl.

Mondá tehát nekik Jézus: «Bizony mondom nektek: Én vagyok az élő kenyér, ki mennyből szállottam alá, és e kenyér életet ad a világnak; mert a kenyér, melyet én adandó vagyok, az én testem a világ életéért; ha valaki e kenyérből eszik, örökké él, és aki issza az én véremet, annak örök élete vagyon; mert az én testem bizonnyal étel és az én vérem bizonnyal ital».

Mondák azért neki: «Uram! mindenkor ezt a kenyeret add nekünk».[1]

Ezek történtek Kafarnaumban, midőn Jézus tanítá a népet zsinagógában.

Mily csodálatos! mily átlátszó! mily világos és biztató igéretek! Ismételjem-e még? «A kenyér, melyet én adandó vagyok, az én testem, és az én vérem bizonnyal ital a világ üdveért». Mily isteni egyszerűség! mily nyiltság! a kételynek, vagy épen a képletes beszédnek semmi nyoma, semmi jelvény, semmi hasonlat; a tiszta, egyszerű és nyilt értelmű szavak mind, egytől-egyig.

Ez a megigérés jelenete.

Tehát az emberiség táplálkozni fog isteni eledellel, melyet Jézus Krisztus adandó neki. De hogyan? mily alakban? mi módon? ez még titok előtte, ezt majd csak a végső búcsunak fönséges szavai fogják megfejteni. Igy kellett az emberiséget előkészíteni az Oltáriszentség megértésére és elfogadására.

A nap, melyet választott, hogy azon megtegye a teremtés csodáját is végtelenül fölülmúló csodát, halálának előestéje: a búcsu óra volt, «mikor szeretteinktől megválván, nemcsak jobban a szívből beszélünk, hanem tisztábban, világosabban is, mert hiszen halálra válunk és nem leszünk itt többé, hogy szavainkat megmagyarázzuk». Tehát Jézus is világosan, nyiltan beszélt, teljes isteni hatalommal és semmit nem mondott hasonlatosságban, vagy képletesen, annyira, hogy az apostolok a meghatottságtól és a szavak erejétől mintegy elragadtatva fölkiáltottak: «Ime most nyiltan szólasz és semmi példabeszédet nem mondasz».[2]

Végre megjött a várva-várt óra, az idők teljessége elérkezett, a szeretet titkának nyilvánvalóvá kellett lennie az egész világ előtt. Megérkezett a nap, amely után Jézus annyira kívánkozott, melyre oly szivesen gondolt. Itt van már halandó, földi életének utolsó napja: halálának előestéje.

Jézus kiadta rendeleteit a szokásos husvéti bárány elkészítésére vonatkozólag; minden, mit parancsolt tanítványainak, el van készítve. «És letelepedék a tizenkettővel».[3] Már vacsora elköltése alatt bizonyos —

[1] Ján. VI. §. [2] Ján. XVI. 29. [3] Matth. XXVI. 20.

Feltámadott!

az apostoloknak még eddig soha föl nem tünt — izgatottság, valami titkos, benső, isteni akarás látszott arcán, mely valami nagyot, valami, eddig még soha meg nem történtet kíván, s akar megvalósítani, létrehozni. Az apostolok szent félelemmel eltelve néztek ragyogó ábrázatára, mely most oly isteninek, oly fönségesnek tünt föl, s gondolkozóba estek. Nem értették, nem voltak képesek maguknak megmagyarázni szeretett isteni Mesterük szent türelmetlenségét. Arca égett, ragyogott, szemei fénylettek, ajkain kimondhatatlan báj honolt, szavai mint a tűz, úgy hatottak az apostolok szivébe; egész külseje elbűvölte a tanítványok szivét, örömmel tölté el keblüket, annyira, hogy a mennyben és nem a földön képzelték magokat.

Valaminek történni kell.

Mondá tehát nekik Jézus: «Kívánva kívántam e husvétet megenni veletek, mielőtt szenvedjek».[1] Jézus tehát az asztalhoz ült tanítványaival: Ő maga a főhelyet foglalta el, mint atya gyermekei között; Péter balján, János jobbján ült, a többiek az őket megillető helyeikeh. Jelen volt Júdás is. Mily ünnepies jelenet ez! Ennél meghatóbbat elképzelni sem lehet. Jézus beszél, tanítványai pedig örömmel hallgatják, majd csend áll be, s ezalatt elköltik a husvéti bárányt.

Most az ó-szövetségi törvény szerint végének kellett volna lennie a vacsorának, de ime, most kezdődik a dolgok új rendszere. Mindenekelőtt az isteni Mester sorra megmossa a tanítványok lábait. Ez alacsony, és cselédi szolgálat, e mélységes és látszólag az isteni Mester tekintélyével össze nem egyeztető alázatosság zavarba hozta őket. Nem tudják mire vélni e mély megalázást, álmélkodik mindegyik s várja, hogy mi fog történni. Mondja is nekik Jézus: «Amit én cselekszem, ti most nem értitek meg, megértitek pedig ezután».[2] Minekutána tehát megmosta lábaikat és ruháit fölvette, ismét leüle. Az apostolok most lélegzet visszafojtva várakoznak a történendőkre.

És Jézus ez ünnepies csönd közepette kenyeret vesz kezébe, az akkoriban keleten szokásos lapos, kerek, lángos vastagságú kovásztalan kenyeret) fölemelkedik, szemeit az égre emeli, ajkait kinyitja és hálát ad Atyjának: hogy elérkezett az idő, melyben szabad folyást engedhet határt nem ismerő szeretetének. Megengedi most neki a mennyei Atya, hogy önmagát átadhassa mindenkinek, mindenkorra, anélkül, hogy akár lényegéből, akár dicsőségéből és kiváltságaiból valamit is megtartana magának, magát egészen s osztatlanul. És Jézus e pillanatban átszellemült, megdicsőült, olyan volt mint szineváltozásakor a Tábor hegyén. Az apostolok lelkét mennyei öröm hatja át, sőt a terem is fényözönben fürdik. Ó boldog pillanatok!

Feisz Hugolin.

[1] Luk. XXII. 75. [2] Ján. XIII. 7.

A győri csodás ostya.

Midőn «*Szentségi csodák magyar földön*» cimű dolgozatom[1] napvilágot látott, e folyóirat olvasói közül többen érdeklődtek a szerkesztőségnél, vajjon lesz-e folytatása dolgozatomnak. Jómagam e fölszólalások nélkül is folytattam volna a hazai szentségi csodákra vonatkozó adatok gyüjtését, hogy minél teljesebb képet nyujthassak a megkezdett témáról. Minapában tüzetesebben szóltam e folyóiratban[2] a *bátai* szent vér tiszteletéről s ezzel kapcsolatban hivatkoztam a *kassai* székesegyház hasonló hajdani kincsére is. Ezúttal a *győri* csodás ostya történetére óhajtom újból ráterelni a figyelmet; jobban mondva eleget tenni olvasóközönségünk szives érdeklődésének.

A győri csodás ostya történetét hiven elibénk tárja egy vatikáni okmány. Első közleményem alkalmával csupán kivonatos tartalmát ismertem ezen okmánynak; most kezem ügyében vagyon az okirat teljes szövegkiadása.[3]

Maga a szentségi csoda nem Győrött történt, hanem a győri egyházmegye egyik plébániatemplomában, melynek nevét az okmány — sajnos — elhallgatja. Utóbb, mint látni fogjuk, Győrbe került a csodás ostya. Innét az elnevezés: *győri csodás ostya.*

A szentségi csoda vasárnapi mise alatt történt, tehát népsokaság jelenlétében. Midőn a misező pap, a győri egyházmegye egyik papja, úrfölmutatás közben a kenyér átváltozása után épen a bort akarta konzekrálni, tekintete a konzekrált ostyára esik és — csodák csodája — vércseppeket vesz észre rajta. Összesen kilenc csepp vér mutatkozott a szent ostyán. Ennek láttára szent borzalom járja át a papnak tagjait. Egyelőre félbeszakítja miséjét, kifordul a néphez s odaszólítja a hiveket. A hivő nép szintén látja a jelenséget. A templomban jelenlevők mind saját szemeikkel akarnak meggyőződni a csodáról; ámulattal szemlélik valamennyien Jézus szentséges vérének cseppjeit a szent ostyán. Ennek utána a pap folytatta miséjét; mise végeztével pedig a csodás ostyát illő tisztelettel korporáléba göngyölte s a szentségházba helyezte.

A szentségi csoda hire futótűzként terjedt tova. Értesülést szerzett róla Monyorókerék földesura, *Elderbach* Bertold is és szentségtörő tettre ragadtatta magát. Fegyveres emberei fedezete alatt rátört az illető plébániatemplomra s a csodás ostyát két udvari káplánja által elvitette *Monyorókerékre* s ott őriztette. Hiábavaló volt a győri püspök tiltakozása s a nép

[1] «Örökimádás» 1907. évfolyam 360. lap.
[2] U. o. 1909. évfolyam 363. lap.
[3] Monumenta Romana Episcopatus Vesprimiesnis. T. III. Budapestini 1902. pg. 201.

zúgolódása, a földesúr nem volt hajlandó a Krisztus vére ereklyét a püspöknek kiszolgáltatni. *Csupor* Dömötör győri püspök s a győri káptalan végre is 1469-ben a pápánál emelnek panaszt az erőszakoskodó földesúr ellen; II. Pál pápa 1470. június 23-án az esztergomi érseket s a veszprémi püspököt bizta meg az ügy elintézésével.

Ennyit tudunk meg a vatikáni okirat alapján a győri csodás ostyához füződő eseményekről. Minthogy pedig az okirat közelmult eseményekről szól, a szentségi csoda ideje 1468. avagy 1469. évre tehető.

Van ezen okiratnak még egy érdekes passzusa, mit hallgatással nem mellőzhetek. Azt olvassuk benne többi közt, hogy a mise alatt, melynek idején a szentségi csoda is történt, a hivek közül sokan magán áhitatból a szentáldozáshoz járultak. Jól jegyezzük meg, nincs szó például husvéti áldozásról, hanem privát buzgóságból végzett szentáldozásról. Ime egy ékesenszóló adat a gyakori szentáldozás hazai történetéből!

E kitérés után kisérjük figyelemmel a győri csodás ostya további történetét. Hogy a pápa elrendelte vizsgálatnak megvolt a hatása s a csodás ostya eljutott Monyorókerékről a győri püspök kezeihez, arra világot vet *Wann* Pál passaui kanonok és hitszónoknak (meghalt 1489-ben) prédikációiba szőtt följegyzése,[1] melyben elmondja, hogy Győrött megtekintette a csodás ostyát. Számításunk szerint[2] Wann legkésőbb 1477. táján járhatott Győrött; ekkor tehát a csodás ostya már Győrött volt s ott tiszteletnek örvendett. Igaz ugyan, hogy Wann leirása a csodás ostyáról s az említettem okiratnak leirása nem födi egymást teljesen; mindamellett összegyeztethető a két leirás. Továbbá mind a két följegyzés Győrre vonatkozik s irásidejüket alig tíz évnyi időköz választja el egymástól: így szükségképen mind a két följegyzés egyazon csodás ostyáról szól.

A győri csodás ostya további sorsáról — sajnos — nem értesülünk. Hihetőleg a török pusztítás vetett fátyolt erre a Krisztus vére ereklyére is, miként szent hajdanunk annyi más ereklyéjére.

A *paray-le-monial-i* eucharisztikus múzeum (hivatalos néven: «Hieron» vagy «Museé Eucharistique») igazgatója összegyüjtötte az egész keresztény világon történt szentségi csodákra vonatkozó adatokat. Ámde a magyarországi szenségi csodák emlékei hiányoznak ezen gyüjteményből. Térképet is készíttetett a múzeum igazgatósága Európáról, melyen föl vannak tüntetve mindazon helyek, melyekhez valami szentségi csoda füződik. Ezen a térképen Wien-nél végződik Európa; Magyarországot legalább is Ázsiába képzelik. Ezt a fonákságot folyóiratunk egy izben[3] már fölpana-

[1] Sermones de Tempore (Pataviae 1491.) S. 83. O.
[2] Wann 1477-ig mint egyetemi tanár Bécsben működött; hihetőbb, hogy még Bécsből látogatott el hazánkba, semhogy Passauból.
[3] «Örökimádás» 1904. évfolyam 350 lap.

szolta. Nem elég azonban csak fölhánytorgatni a francia felületességet; ez ellen tenni kell. Gyüjtsük össze a hazai szentségi csodákra vonatkozó adatokat, mellékeljünk hozzá térképet s az egészet küldjük meg az eucharisztikus múzeumnak. Nemzeti feladatot teljesít, ki erre vállalkozik. Véleményem szerint jobb volna, ha nem valami magánszemély végezné el ezt a feladatot, hanem például az «Örökimádás» szerkesztősége, vagy akár a jubiláló Központi Oltáregyesület hivatalos átiratban. Ez mindenesetre nagyobb súllyal esnék a latba.

A hazai szentségi csodákra vonatkozó adatok egybefoglalását megkönnyítik folyóiratunknak idevágó közleményei. A győri és kassai csodás ostyákról vagyon egy-egy vatikáni okiratunk; azonfölül az irodalmi emlékek is szólnak a dologról. A bátai szent vérre vonatkozó adatoknak meg egyenesen bővében vagyunk. Csupán a *szegedi* szentségi csoda okmányait kell még beszerezni az ottani minoritáktól. Ezen szentségi csodák mellett a *győri frigyszekrényről* [1] sem szabad megfeledkeznünk az eucharisztikus múzeumnak küldendő beszámolóban.

Sőt mi több, amit a francia leleményesség létrehozott a paray-le-monial-i eucharisztikus múzeumban, azt szűkebb keretek közt megvalósíthatnók mi is idehaza; egyelőre például a budapesti Központi Oltáregyesület *eucharisztikus könyvtárával* kapcsolatosan. Helyezzük letétbe ezen könyvtárban elsősorban is a hazai szentségi csodák aktáinak másolatát. Lassacskán azután kiterjeszthetjük a gyüjtést egyebekre is. Hogy csak úgy futtában egy-két példára hivatkozzam, a győri frigyszekrény képe avagy a kalocsai főegyházmegye szentségimádási térképe s hasonló dolgok egyaránt számot tarthatnak az érdeklődésre. *Timár Kálmán.*

Az orleánsi szűz

(Folytatás.)

Másnap, habár sebesült volt, újra ostromot akart rendezni; de a szerencsétlen király ezt nem engedte meg, hanem őt saját táborába vitte. Itt volt ő mintegy fél évig tétlenül; 1430. április közepén pedig kis hűséges csapatjával saját felelősségére szeretett volna harcolni; de a mennyei hangok neki ismételten mondották: «Janka, te csakhamar fogságba kerülsz!» és vigasztalták, hogy ez a jó Isten akarata, ki őt segíteni fogja.

Burgund hercege megint nyugtalankodni kezdett és Compiègne francia várost akarta elfoglalni; de Janka 2000 fegyveresével védte. Egy

[1] Lásd «Örökimádás» 1905. évfolyam 328. lap.

reggelen mondja itt a templomban: «Barátim, engemet elárultak és nekem rövid idő alatt meg kell halnom. Imádkozzatok értem, mert már én sem Franciaországnak, sem a királynak többé segélyére nem leszek.» Ő május 24-ikén a városból az ellenségre kirohanást intézett. S a visszavonuláskor az utolsó maradt; de Flavy várparancsnok előtte a kaput bezáratta, Janka künnszorult, őrségét, testvérét Pétert is a burgundiak felkoncolták, őt pedig ruhájánál fogva a lóról lerántották s oly ujjongást tettek, mintha egy egész hadsereget fogtak volna el, Párisban pedig ellenségei Te Deumot énekeltek. Az angolok erre követelték, hogy a burgundiak őt nekik adják át, ki Luxenburg várkastélyának tornyába lett elzárva. Itt is ő csak Compiègne felszabadításáról tervezgetett és habár mennyei tanácsosai őt óva intették, ő mégis a hatvan láb magasságú toronyból magát valami rögtönzött kötélfelén lebocsátotta, miután lelkét a jó Istennek ajánlotta, a kötélféle elszakadt és őt a földön elájulva találták, testén azonban semmi törés sem volt. Ekkor három napon át ő sem nem evett, sem nem ivott, ajkaira a kétségbeesés szavai jöttek, de az égi hangok őt azzal vigasztalták, hogy gyónjék meg, hogy a jó Isten neki megbocsát és hogy Compiègne városon is segítve lesz. E bűnös menekülésre őt főleg az birta, hogy valaki ez angyali gyermeken gyalázatos erőszakot akart tenni. Luxenburg őtet, pénzre levén szüksége, a burgundi hercegnek tízezer aranyért eladta, ez pedig gyönyörűséges szövetségeseinek, az angoloknak kiszolgáltatta.

Igy jött Janka a rouen-i nagy vártoronyba. Itt kezeit és lábait vasláncokba verték, sőt az angolok őt, mint valami vadállatot, vas-ketrecbe zárták. A francia király, ki koronáját az Úristen után neki köszönhette, megszabadításáért épen semmit sem tett, pedig könnyen tehette volna azt; a nemesen érző franciáknak sajgott fölötte a szivük, ők imádkoztak érte, búcsujárásokat tettek; ellenségei, főleg a királyi körben levők, érte kis ujjukat sem emelték; az angolok pedig őt oly törvényszék elé állították, mely az áruló Judáshoz és azon papi fejedelmekhez hasonlított, kik magát a legszentebb ártatlanságot, az édes Jézust a kereszt-halálra itélték. E törvényszéknek elnöke a francia születésű, de teljesen angol érzelmű Cauchon püspök volt, ki az angol kormánytól naponta 4 aranyat kapott, valamint a többi hatvan egyházi és világi birákat is az angol fizette és ezek csaknem mind Janka ellenségei voltak. A birák egyike, Lohier, ezt föl is hozta és követelte, hogy Jankát is egy ügyvéd képviselje; de Rouen-ből rögtön el is távozott; az angolok ugyanis akkor egy nőt égettek meg, ki az orleánsi szűznek pártját fogni merészelte. Erre a többi birák is megijedtek és el-elmaradoztak; azokat is, kik fölötte itélkeztek, csak a teljesen vak gyülölet vezette. Estivet kanonok volt Janka ügyében az előadó, ki is ellene tizenkét pontot hozott fel, például, hogy ő «bűbá-

jos nő és hamis próféta, ki a gonosz lelkeket idézi, hamis hittel bir, bálványozó, ki sok gonoszt cselekszik, gyalázza Istent s az ő szenteit, zavarja a békét, háborúságra izgat, vérszopó, szemtelen, mert katona-ruhában jár és magát isteni tiszteletben részesítteti, mert kezeit és ruháját csókoltatja.» Láthatni ebből, mily vak lett az ellene való pokoli gyűlölet. Janka az ellene felhozott pontokra nyugodtan és tanulatlan létére is okosan felelt; végül pedig megjegyezte: «Én hitemben sohasem inogtam és a világ minden kincseért sem akarnék ellene véteni. Amit tettem, azt csak az Isten s az ő szenteinek parancsára cselekedtem. Én jó keresztény vagyok és mint keresztény, akarok meghalni.» A birák azt is kérdezték tőle, vajjon Isten az angolokat gyülöli-e? Mire ő bátran feleletül adta: «Isten Franciaország királyát szereti és azt akarja, hogy az angolok innen haza menjenek.» Szent bátorsággal mondotta még: «Az én királyom az ő egész országát fogja hét év leforgása előtt visszanyerni, s én csak azt sajnálom, hogy az oly sokáig huzódik»; a püspököt pedig intette, hogy lelkét őmiatta veszélybe ne hozza, mert ha ő saját lelkét ismerné, bizony nem kivánná, hogy az kezeiben legyen. A mennyei hangok egyébiránt őtet még hosszú fogsága alatt sem hagyták el, hanem intették, hogy csak a jó Istenben bizzék, mindent türelmesen viseljen el, ne epessze magát vértanúsága miatt, mert épen az által fog ő a mennyországba jutni. Fogsága egy évnél tovább tartott és a fölötte végrehajtott törvénykezés a lehető leggyalázatosabban folyt le; Jankának ugyanis az angolok sehogy sem akartak megbocsátani, neki véres boszújok áldozatául kellett esnie; azért is az egész törvénykezés pokoli furfanggal és hazugságokkal volt telítve, melyek a tanácsülések okmányaiban, jegyzőkönyveiben maguk az angolok, vagy legalább angol érzelmüek által lettek az utókor számára áthagyományozva és még ma is egészen az eredetiben olvashatók. Mi azokat itt föl nem frissítjük, hanem csak fölemlítjük, hogy a hosszadalmas tanácskozás után a biróság őtet csak böjttel szigorított, örökös börtönre itélte; de azt a világi hatósággal suttyomban egyetértve, máglya-halálra változtatta. Ez áldott bárány mondja akkor a közelében levő papokhoz: «Vigyenek tehát engemet az önök börtönébe, mert én az angolok kezei között maradni tovább nem akarok»; de Cauchon az őröknek parancsolja, hogy vigyék csak oda őtet, ahonnan hozták. Az egyházi börtönökben a nők őrizetére csak nőszemélyek voltak alkalmazva; de itt az ártatlan Jankát három katona őrizte és szüzi ártatlansága ellen itt is egy angol főúr gaz merényletet akart elkövetni, ő azonban harsányan segélyért kiáltott és a gonosz rabló elosont.

Ide tehát 1431. május 30-án egy dömés szerzetes jött, ki Jankát meggyóntatta és megáldoztatta kijelentve, hogy ez az ő utolsó reggele.

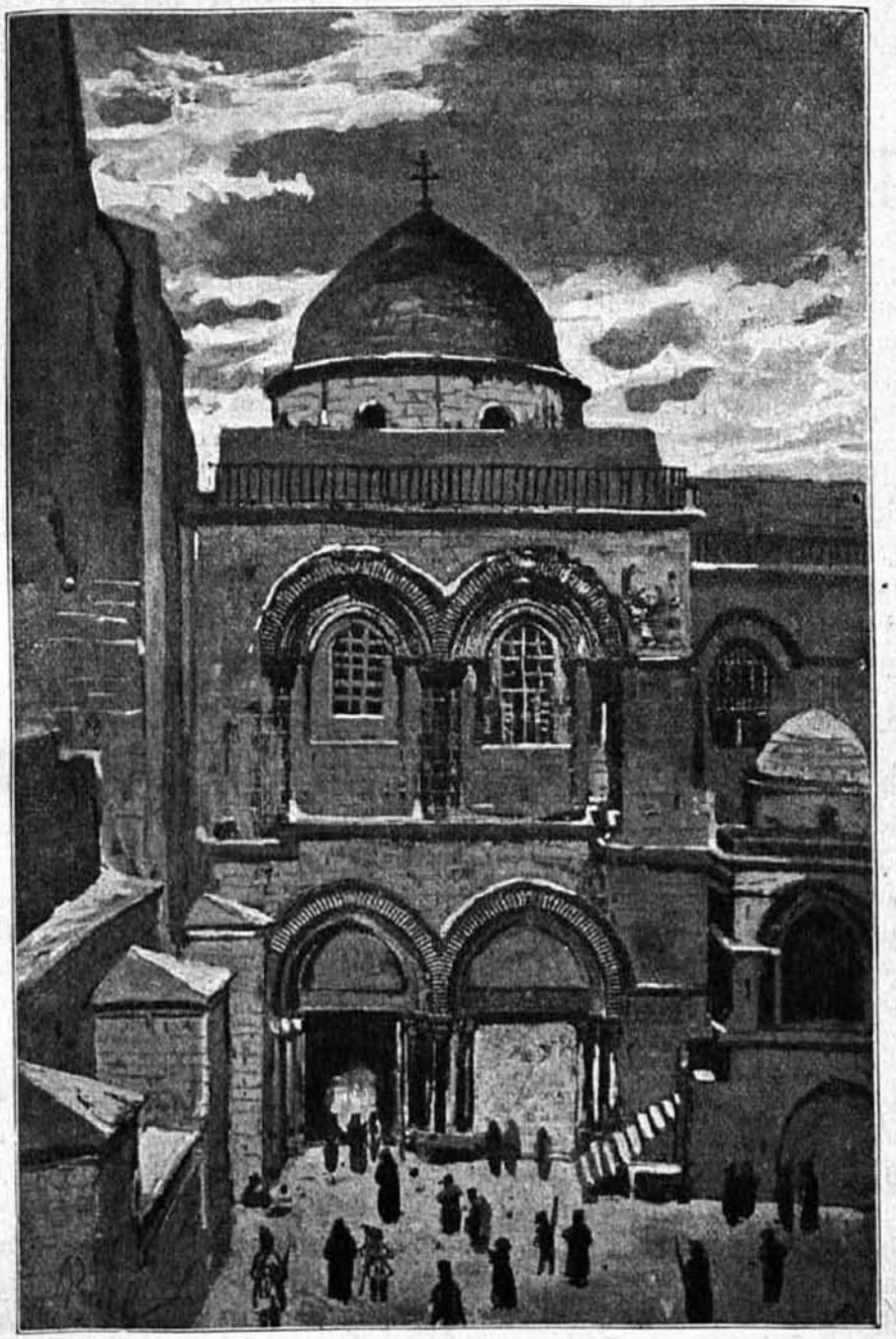

A jeruzsálemi szentsír kápolna.

Jézus szenvedésének története.

4. Jézus szomorúságának okai.

Mélyebb, megrendítőbb bánatot, mint amely tüzével Jézusunk szivét égette, már Isten mindenhatósága sem teremthetett volna. Nagy volt e bánat azért, mert *a)* Krisztus minden ember minden bűne fölött szomorkodott. E sok bűn egyszerre óriási rajban jelenik meg lelki szemei előtt. *b)* Rajta kívül senki oly tisztán nem látta a megsértett Isten méltóságát s a bűn gonoszságát, mely a sértést okozza. *c)* Senki úgy nem szerette Istent, mint Ő. Senki előtt oly fényesen nem ragyogott Isten szentsége, mint Krisztus lelke előtt s senkinek jobban szivén nem feküdt Isten akaratának teljesítése, mint ép Jézus szivén... *d)* Mennél jobban szeretünk valakit, annál jobban sajnálkozunk az ő megbántásán. Egyedül Krisztus, az Istenember tudta mennyei Atyját végtelen tiszteletben és szeretetben részesíteni. Nagyon természetes tehát, hogy az emberek bűnei fölött, melyek Istennek kimondhatatlan megbántást okoznak, a mi jó Jézusunk szinte halálig elszomorodott.

Míg ott térdelt a földön, kezeit mellén összekulcsolva, mélyen a földre hajolva, lelki szemei előtt, mint nagy látványosság alkalmával szokott, elvonult az egész mult, jelen, jövő...

I. Visszatekintve a *régmult idők* ködébe, melynek homályában csak Isten szeme tud eligazodni, maga előtt látta az emberiség nagy sokaságát. Ah! örökre elkárhozva, a pokol kimondhatlan kinjai közt hánykolódva. Miként ha előtte megnyilt volna a pokol mélységes örvénye s onnan szállna fel hozzá az a sok kín, gyötrelem, üvöltés, jajgatás, a fájdalmak őrületes hördülése, Isten átkozása, a kétségbeesés sikolya. Oh, mily mély, minő fájdalmas volt Krisztus szomorúsága, ki annyira szereti a lelkeket, hogy kész lett volna egyért azt elszenvedni, mit szenvedett az egész világért. Mennyire fájhatott szivének az a gondolat, hogy ezek a lelkek mind részesülhettek volna szent vére hullásának érdemeiben, az örök dicsőség örömeiben...

II. Multról elfordítva tekintetét, a *jelennek* szemléletébe merül. Itt ismét gyászos dolgok bontakoznak ki előtte. Maga előtt látja az ő korát, az ő világát, az ő társadalmának életét az örök kárhozat veszedelme fölött lebegve. Minő tudatlanság, tévelygés borul rájuk, mint a sötét éjszaka. Nagy bűnök fertőjében forog előtte a világ. Csak kevesen, épen csak a választott nép, a zsidók ismerik az igaz Istent s azok közt is csak néhányan vannak, kik méltóképp szolgálnak az Úrnak. Szinte halljuk, amint ajkain ellebben a koronás próféta szava: «Nincs, ki jót cselekedjék, egyetlen egy sincs». (Zsolt. 13, 1.) Jeruzsálem a gyönyörű város, a népek asszonya, mely egykor a többi nemzetek fölött ragyogott, most a népek hibáit látszik önmagában összegyűjteni. *Lukácsy István.*

Szűz Mária gyermeke.

Aki az Úr Jézust imádva szereti, annak az ő Szűzanyja iránt is nagy tisztelettel kell viseltetnie s e tisztelet az ő üdvének zálogát fogja képezni. Szent Gertrúd, szent Mechtild, pazzisi szent Magdolna, Istennek kiválóan szentelt ezen szűzek a bold. Szűzhöz való tiszteletben elsőrangú helyet foglaltak el és arra lettek méltatva, hogy mennyei látományokra érdemesíttettek.

Szent Gertrúd elragadtatásba esvén, látta a szent Szüzet, mint az irgalmasságnak szent anyját, vállain királyi, messze kiterjedő fényes palásttal; e fényes palást alá a vadállatok egész serege remegve menekült; de ő azokat örömmel fogadta és palástjának redőibe rejtette. Gertrud erre azon felvilágosítást kapta, hogy a legnagyobb bűnösök is megmenekülnek az örök haláltól, ha a szent Szűznek pártfogását kérik.

Szent Mechtild szintén ehhez hasonló látományban részesült, csakhogy a túlvilági képben gyermekeket látott, kik a szent Szűz trónja elé futottak és térdre omolva kérték az Isten Anyjának hathatós pártfogását, melyben gazdagon részesültek is: a boldogságos Szűz szeretettel nézett reájok, őket védelmének jeleül palástja szegélyével betakarta, sőt némelyeket anyai karjaira is vett és isteni fiának végtelen kegyességű Szivéhez emelt, hol enyhet találtak.

Pazzisi szent Magdolna szűz Mária anyai pártfogását egy másik képben látta: ez egy roppant hajó volt, mely a boldogságos Szűznek összes tisztelőit magában foglalta, ez a nyilt tengeren haladt és minden akadályon diadalt aratott. A mennyei Anya pedig a kormányt tartotta kezében, egész lénye túlvilági fényárban uszott és habár a tenger nagyon háborgós volt, de a hajó szépen előre haladt.

Ezek mind csak annak jelképei, amit a szentek általán véve ezen szavakkal fejeznek ki: Szűz Mária gyermeke nem vész el.

«Oh örök Ige, Isten egyszülött Fia, taníts engem igaz nagylelkűségre, taníts engem neked szolgálni, amint te azt megérdemled: adni kislelkű számítgatás nélkül; küzdeni nem törődve a sebekkel; harcolni anélkül, hogy nyugalmat keresnék; magamat föláldozni anélkül, hogy más jutalmat keresnék, mint azt a tudatot, hogy néked szolgáltam.» *Szent Ignác.*

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR.

A vakok intézetében.

Levél.

A VAKOK INTÉZETÉBEN, vak felebarátaink körében élve, sok alkalmam van az ő lelkivilágukat is megfigyelni. Olvasva az Örökimádásnak «a gyakori szentáldozás» című rovatát, mely oly sok szép, a szentáldozásról szóló, a gyakorlati életből kiragadott s odaható példát tartalmaz; sokak okulására Reviczky Aladár rovatvezető úrnak szives engedelmével, pár szerény szóval elmondom, hogyan lett egy vak ifjú a szentáldozásban az Úr Jézus mindennapi vendége.

***

Kis vak fiúval van dolgunk, ki éppen most lép ki sugárzó arccal a vakok intézetének kapuján, hogy az annyira epedve várt nagy nyári vakációt otthon, édes anyjának s kedves testvérkéinek körében töltse el. Szeretettel fogja kezét az intézetbe érte jött édes anyjának s meséli el az intézetben tanult sok szépet s jót.

Az oly gyorsan száguldó vasparipán, a vasuton hamar hazaérkezve, örömmel ölelik magukhoz kis testvérkéi s odavannak a csodálkozástól, milyen ügyes emberke is lett az ő kis testvérkéjükből, kitől mikor elbucsúztak, sem írni, sem olvasni, sem zenélni, sem evőeszközzel elbánni, sőt tekintettel óriási testi fogyatkozására, vakságára, még csak járni is alig tudott, illetve nem merészelt s mindezt most a legügyesebben végzi.

Csodálkozással vannak eltelve a falubelieknek nemesebb lelkű emberei, még a jó plébános úr is, mikor a fiúcskát a templomban megpillantva, annak mély vallásosságát látják. Meg is jegyzi a falu becsületben megőszült birája: «Ugyan-ugyan, ki is plántálhatott ebbe a kis emberbe annyi vallásosságot abban a romlott nagy városban». Meghallja ezt a kis diák, illedelmesen köszön s így szól: «Hála a jó plébános

úrnak, hogy engem abba az intézetbe felvétetett, hol vallásosan érző jó igazgató urunk, az értünk oly nagyon sokat fáradozó pauli szt. Vincének leányaival, az irgalmas nővérekkel gondoztat bennünket. Nekünk, a velünk igazán sok irgalmassági cselekedetet tévő kedves nővéreknek köszönhetem én s sok társaim vallásosságunkat». Megértették ebből a jó emberek, hogy abban a nagy, romlott városban is vannak Krisztus szellemében élő emberek, kik ha nagy önfeláldozással is, mégis hasonló lelkületű egyéneket igyekszenek nevelni az egyház s hazának.

Míg kis barátunk ily szépen töltötte a vakációt otthon, addig iskolatársai közül sokan nem így, hanem éppen ellenkezőleg töltötték el azt. Rossz társaságokba kerülve, sok-sok rosszat sajátítottak el azoktól, úgy hogy mire a vakáció véget ért, úgyszólván teljesen megromlottak.

Amily lassan érkezett meg a várva-várt szünidő, épp oly gyorsan el is mult. Kis barátunk érzékeny bucsút vesz kis testvérkéitől s édes anyja kiséretében visszatér az intézetbe, hol miután beteges, jó édes anyjától a válás keserű pillanatától áthatva elbucsúzik, régi barátainak viszontlátásában keres vigasztalást.

E barátok azonban nem a régi szép, nemes lelkű, hanem most már romlott lelkületű fiúk voltak. Ezek kis barátunknak a lehető legtetszetősebb formában mondták el vakációi élményeiket, tapasztalataikat, kinevették őt vallásossága miatt s addig-addig igyekeztek őt romlott gondolkozásuknak megnyerni, míg végre ő is megromolva, teljesen az ő selejtes elveiknek hódolt. Ehhez járult még az is, hogy miután édes anyja régi betegségének áldozatául esett, meghalt; a legközelebbi vakációt — már csecsemő korában elhunyt édes atyja s most pedig vallásos édes anyjának is hijával — egy romlott lelkű rokonánál töltötte. Itt aztán teljesen megromlott úgy annyira, hogy mikor iskolaév elején ismét az intézetbe került s hittanórán az Úr Jézusnak a kenyér s bor szine alatt való valóságos jelenléte képezte az előadás tárgyát, a főtisztelendő hittanár úrnak eltávozásával, romlott társaival azt egyenesen kétségbe vonja.

E romlott gondolkozást és okoskodást tett is követi. Elérkezik az intézetben tartani szokott közös szentgyónás és szentáldozás napja s a most már nem is éppen gyermeknek mondható ifjú szentgyónás nélkül készül az Úr asztalához. Felmutatja már az Úr szolgája a keresztre feszítettnek szent testét — az ifjú mellett küzdenek még mindig jó őrzőangyala és gonosz szelleme — a háromszori csengetés elhangzott s az ifjú befogadja a Legszentebbet.

E pillanatban azonban a kisértő gonosz szellem bűnös gyönyörtől eltorzult arca elkomorodik, gyorsan távozik s az ifjú őrzőangyala pedig boldogan hull térdre, mert az a kegyes Úr Jézus, kit oly sok és nagy bűneinkkel keresztre feszítettünk és még sem taszított el magától, hanem

mindig szeretettel fogad bennünket, a halálos bűn állapotában Őt befogadó ifjút is ahelyett, hogy eltaszítaná magától, vagy ott rögtön a helyszinén halállal sujtaná az áruló Judást, kegyelmeinek sugarát önti belé.

Az ifjún borzasztó érzés vesz erőt, mintegy támolyogva megy ki a kápolnából és a még lenyelni nem merészelt szent testet szájából kiveszi s zsebébe rejti. De lelkiismerete továbbra sem hagyja őt nyugodni. Zokogva, teljesen megtörve mondja el az őt már úgy is megfigyelőknek szörnyű bűnét. Rögtön a legtöredelmesebben meggyónik és másnap mindjárt tiszta szívvel járul a szentáldozáshoz, melyet csekély engesztelésül ajánlott fel az Úr Jézusnak súlyos bűneiért. Kegyelem állapotában, mély áhitattal járult másnap megint az Úr asztalához, mely szent áldozását felajánlotta az Úr Jézustól nyert azon nagy kegyelemért, mellyel őt ismét kegyes volt gyermekévé fogadni.

Ezen naptól fogva minden héten 3-szor egy vak ifjút látok intézetünk kápolnájának szép kis oltárához menni. Legbuzgóbb és legnagyobb bensőséggel veszi magához a legnagyobb bűnösnek is szeretettel Megbocsájtónak szent testét és szentmise végeztével az ifjú, ki valamikor csupán az intézet szabályainak kényszerhatása alatt ment a szent misére, most mint mindennapi szentmise-hallgató és gyakran áldozó hagyja el a kápolnát.

***

Félre útjából, félre a kápolnából éppen mostan kilépő s a lelki boldogságnak sugaraitól égő arcú ifjúnak útjából. Menjetek útjából ti a szentáldozástól annyira fázók. Mert az egykor az Úr Jézust elárulni akaró s most az Ő szent testét oly gyakran magához vevő ifjú mindjárt dörgő hangon fogja felétek kiáltani: «Ne huzódozzatok ti kishitűek, mert én mondom, én, ki ezen lelki kegyelmeket átéltem, én mondom, hogy Ő a legbűnösebbeteknek is szeretettel nyujtja kezét s mondhatom akinek kezét Ő egyszer megfogja, el nem ereszti azt többé soha, ha csak ti a halálos bűnhöz vonzódva ki nem ragadjátok erőszakkal kezeteket az Ő a gyakori szentáldozás útján örök boldogságot nyujtó, kegyelmekkel telt kezeiből. Egyszer, csak egyszer járuljatok testvéreim buzgón, nagyon buzgón a szentáldozáshoz. Egyszer, csak egyszer nyujtsátok kezeteket az Úr Jézusnak a szentáldozás útján, hogy Ő azt megfoghassa s ha már kezetek az Ő kezében lesz, biztosan tudom, hogy az Úr Jézus azt el nem eresztve lesztek gyakori szentáldozók s ebből kifolyólag az örök boldogságot élvező lakosai a mennynek mindörökké».

Igen helyeslem azt a föltételemet, hogy az iskola előtt és után a legméltóságosabb Oltáriszentséget meglátogassam. *Berchmans Szent János.*

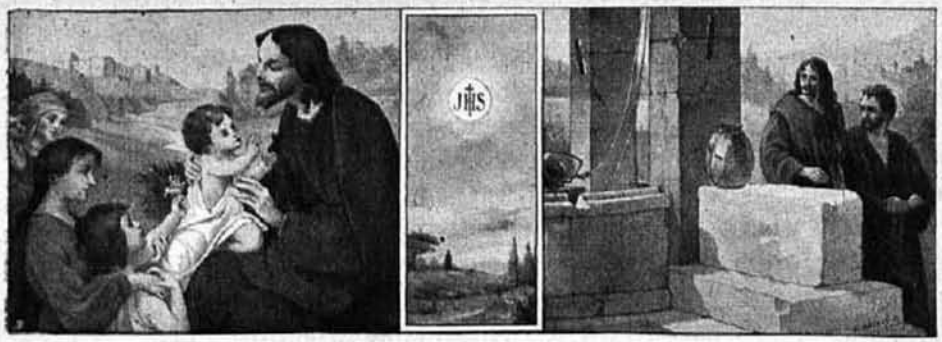

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

László főherceg első szentáldozása.

Igazán megható volt első szentáldozásának lefolyása. József Ágost főherceg, aki szerető figyelemmel kisérte öcscsének egész életét, a következő, megindítóan szép szavakban ecseteli a megboldogult életének e fontos mozzanatát:

«... Midőn első szentáldozására készült, megfeszített figyelemmel, ragyogó szemekkel hallgatta a tanárának ajkairól elhangzó szavakat. 1890-ben, dec. 28-án dr. Steiner Fülöp székesfehérvári püspök elmélkedést tartott a szentáldozásról; elmélkedésében kifejté Krisztus Urunk véghetetlen kegyelmét, mellyel hozzánk, szegény bűnösökhöz közeledik és megmagyarázta a következő nap fontosságát.

— Holnap lesz az ő legboldogabb napja a földön, mikor Üdvözítője jön hozzá és emlékezzék meg ezen szent és magasztos óráról egész haláláig, midőn újra egyesül Jézusával!

E szavak fejezték be az elmélkedést. Dec. 29-én a nagymise alatt hangosan megujitotta a keresztségi fogadást és a meghatottságtól zokogva vette magához az Úr Jézus szentséges testét. A mise alatt, közvetlen az áldozás előtt, dr. Steiner püspök a következő szavakkal buzdította az áldozót:

— Most készül a jó Jézus, iránta való véghetetlen szeretetből szivébe jönni; annyira szereti, hogy egészen egyesülni akar vele és az élet minden viszontagságaiban támogatni, vezérelni és oltalmazni akarja és egykor vele egyesülve a mennyországban boldogítani. Adja oda tehát szivét, mindenét és legyen hozzá hű mindvégig!

... Egész nap és a következő napon — így fejezi be az első szentáldozás e megható leírását József Ágost királyi herceg — lelki nyugodtságtól és boldogságtól sugárzott László arca».

Milyen sokatmondó, milyen jellemző ez első áldozás története! Vajjon lehet-e szebb, ékesen szólóbb megnyilatkozása a mélyen gyökerező, benső vallásosságnak? Ez mutatja, mily eredménnyel valósították meg az ifjú királyi herceg nevelői a főhercegi apától eléjök tűzött cél első felét is: «neveljék fiamat vallásos embernek!»

Mély vallásosság vert gyökeret az ifjú királyi herceg szivében. Minden hónapban meggyónt és megáldozott. *Dr. Baján Mihály.*

Gyémántok az iskola porában.

Főtisztelendő Szerkesztő Úr! Igazi gyermeki örömmel és áhitattal hallgattuk, illetőleg olvastuk is az «Örökimádás» 1—2. füzetében megjelent «Farsangi leveleket». Mikor olvastuk, oda képzeltük magunkat a Názáretben lakó kis Jézus mellé s azt suttogta a mi lelkünk is: «Kis Jézus ne szomorkodj, mi szeretünk Téged».

De nemcsak a názáreti kis Jézusra gondoltunk mi, de még inkább a legfölségesebb Oltáriszentségre s azonnal el is határoztuk magunkban, hogy a három farsangi napon lelkiatyánk engedelmével elmegyünk a szentgyónáshoz és megáldozunk. Meg is kaptuk az engedélyt és pedig úgy, hogy mi nagyobbak, az V. és VI. osztályú tanulók áldozhatunk is mind a három napon. Boldogok voltunk. Éreztük, hogy megértettük a farsangi üzenetet. Részt vettünk ezenkívül a három napon tartott szentségimádási ájtatosságokon is. Valamit még meg akarunk írni. Hamvazó szerdán a mi templomunkban igen sokan járultak a szentáldozáshoz. Szokatlanul sokan. Mintha csak tőlünk kaptak volna kedvet és bátorságot kedves szüleink és mások is. Isten fizesse meg a főtisztelendő Szerkesztő úr drága sorait. Tessék máskor is sok szépet és jót írni nekünk. Ha meg tetszik engedni, mi is megírjuk a Szerkesztő úrnak, hogy a mi iskolánkban mily állandó ájtatosságokat végzünk különösen az Oltáriszentséggel szemben.

Maradunk a főtisztelendő Szerkesztő úrnak hálás gyermekei. *A hársküti elemi iskola növendékei.*

Józsika imája.

V.

Hat órával később az orvos ismét a beteg ágya mellett állott, figyelmesen vizsgálva a kis gyermek szemeit és ütőerét.

— Igen el van gyengülve. Mi történt vele időközben? — kérdé az ott álló ápolónőt.

A grófnő int az orvosnak, hogy kövesse őt. Szemei vörösek a sok sirástól. A mellékszobába érve, így kezd beszélni:

— A vizes borogatás után elszenderült; azt véltem már, hogy túl van a veszélyen. Ekkor egyszerre csak kiugrott az ágyból s mielőtt megakadályozhattam volna, az ajtónál termett s azt ki akarta nyitni. De tovább már nem tudott menni, ájultan esett karjaim közé. Mindig az a rögeszme üldözi, hogy elmegy a Hedvig-templomba, az úrvacsorát fölvenni, vagy amint ők nevezik, áldozni.

Anyja borzasztóan babonás lehetett, amint ezt a gyermek előbbi elbeszéléseiből tudom. Mindennap magával vitte őt a templomba. Elég oktalanul eleinte magam is elvezettem, meg a dajka is, mert olyan szívrehatóan tudott könyörögni. De végre szigorúan megtiltottam, hogy mégegyszer elvigyék. Bármennyire szeretem is a gyermeket, nem tudok lelkiismeretem ellenére cselekedni. Erősen el vagyok határozva, hogy azt a hamisítatlan, tiszta evangélikus vallásban fogom felnevelni s minden katholikus babonaságot kiverek fejéből.

— Tisztelem elhatározását, grófnő, de most legelőször is a gyermek testi életéről van szó. Lehetőleg távol kell tőle tartanunk mindent, ami őt felizgathatja és azt ajánlom önnek, grófnő, hivasson hozzá egy katholikus papot.

— Soha! — kiáltá villámló szemekkel a grófnő. — Az én házam küszöbét nem fogja átlépni soha egy pápaimádó. Őseim küzdöttek és vérzettek az igaz hitért; jól tudja, hogy anyám svéd nő volt!

Az orvos vállat vonva felelt:

— Én vallási dolgokat illetőleg teljesen közönyös vagyok s csupán mint orvos beszélek. Ha katholikus lelkészt nem akar, hivasson lutheránus pásztort; a gyermek tán nem ismeri meg a különbséget. A fő, hogy vágya teljesítve legyen.

— Ez csakugyan jó eszme, kedves doktor! Rögtön meg is valósítom.

Az orvos távozni készül, az ajtóból mégegyszer visszaszól:

— Ismétlem, grófnő, teljesítse a gyermek kivánságát. Ha egészséges lesz, nem bánom, nevelhet belőle akár egy második Luther Mártont.

VI.

— Józsikám, minden kivánságod szerint lesz, csak ne kiabálj és ne sírj többé. Jön mindjárt a lelkész és elhozza neked az Úr testét.

A gyermek fáradt szemei megélénkülnek e szavakra. — Igazán?... Köszönöm, — rebegi, — te olyan jó mama vagy. De Erzsi készítsen el egy asztalt, fehér terítővel; tegyen rá két gyertyát, úgy mint anyuskánál volt. Tudod, őhozzá is eljött az édes Jézus, mielőtt az égbe ment volna.

A grófnő intésére a dajka kis asztalkát hozott. Leteríté fehér terítővel s két ezüst gyertyatartót helyezett reá. A gyermek minden mozdulatát figyelemmel kisérte. Egy friss virágcsokrot helyeztek az asztalra.

— Ez az édes Jézusnak lesz! — örvendezett a beteg gyermek. Ily tisztán, vidáman rég nem hallották már beszélni.

A nevelőanya gyengéd szeretettel szemlélte kedvencét, ki lehunyt szemekkel, mellén keresztbetett kezekkel pihent ágyán, mint egy angyal. Az ajtó lassan felnyilt s egy nyájas arcú úr lépett be rajta. Majd odalépve a gyermek ágyához, barátságos hangon szólítá meg őt:

— Nos, kicsi betegem, örülök, hogy úgy vágyakozol az Üdvözítő után. Fogadd tehát most, mint az apostolok az utolsó vacsorán, hittel, szeretettel a megáldott falatot, mert ez az Úr teste.[1]

A lelkész nyujtani akarja a kenyeret, de a gyermek végtelen rémülettel néz rá.

— Nem! nem: — kiáltja mindkét kezével tiltakozva. — Ez nem az édes Jézus, ki anyuskához jött!

— Kedves gyermekem, — inti őt a pásztor, — ha anyád most lejöhetne az égből, bizonyára azt mondaná neked, hogy fogadj szót és higyj nekem.

De a gyermek nem akarja őt hallgatni, kezeit arcára szorítja, fejét mélyen a vánkosba temeti s izgatottsága egyre nő. — El, el vele!... Nekem nem kell az, amit te idehoztál; vidd innét! — kiáltja.

— De Józsikám! — mondja ijedten és zavarodottan a grófnő, — most megtettem kivánságodat és te olyan illetlen vagy! Nap-nap után az Úr Jézusért kiáltoztál...

— De ez nem az édes Jézus! — nyögi keservesen zokogva, végtelen fájdalommal a gyermek.

A grófnő vigasztalhatatlan. — Sajnálom, — fordul a pásztorhoz, — hogy hiába fáradt; de látja, a beteg gyermek beszámíthatatlan.

— Kérem, grófnő, miattam ne aggódjék. Szívből sajnálom én is, hogy emberbaráti szándéka — hogy a kis betegen segítsen, meghiusult. Ismét egy példa arra, hogy milyen ártalmas a katholikus vallás ily korán-fejlett gyermek lelkére. Ezt az igaz vallásban felnevelni nem lesz könnyű feladat. Magamat ajánlom.

A pásztor elhagyta a szobát; a gyermek erre, mintegy nehéz nyomás alól szabadulva, megkönnyebbülten lélegzett fel.

— Józsika, Józsika! Mit tettél? — mondá gyengéd szemrehányással a grófnő.

A fiú nem felelt. Fejét ágya szélére támasztva, esdő tekintettel néz rá; fehér átlászó arcán a láz rózsái égnek; ajkai szárazak, repedezettek; fénylő, nagy szemei még nagyobbaknak látszanak, mint előbb.

Igy néz rá félig nyilt, szomjazó szájjal. Hallgat, de beszél helyette egész alakja, vádolja a grófnőt oly súlyosan, hogy egész lelke megremeg.

[1] A lutheránusok hite szerint a vétel pillanatában Jézus jelen van a kenyérben.

A gazdag főnemes asszony előtt, ki sírva esik térdre az ágynál, egyszerre világos lesz minden. Végtelen nagy igazságtalanságot követett el a gyermek ellen; megcsalta, ámítgatta őt. A megkínzott védtelen lélek panaszos tekintete szive, lelke legmélyéig hat.

Ápolta, gondozta a gyermek testét, de lelkét nem enyhíté meg halálos szükségében. Teljesítette volna idejében a kis vértanú kivánságát, talán még meggyógyulhatott volna s vigasza, öröme lehetne életének végső napjaiban.

— Mama, — suttogá a gyermek elhaló hangon, — ha az édes Jézus nem jön el hozzám, nekem kell hozzá elmennem.

Németből: *Clara Adoratrix.*

(Folyt. köv.)

Jöjjetek hozzám mindnyájan.

A mindennapi áldozás röpirata.

Röpirat a mindennapi szent áldozásról. Irta Reviczky Aladár, lapunk főmunkatársa ki tömegterjesztésre való formában, röpirat alakjában adta ki legujabb lelkes füzetét a mindennapi szentáldozásról. Ezzel valóban a célnak megfelelőleg járt el, mert hisz a Szentatya célja nem az volt, hogy kiváltságos lelkek a heti áldozás helyett még gyakrabban áldozzanak, hanem hogy maga a keresztény hivők nagy serege járjon az élet kenyeréért az Úr asztalához. A röpirat olcsó, a legszegényebbek között is terjeszthető s még is mindent feldolgoz benne a szerző, amit az Oltáriszentségről tudni kell s ami a mindennapi áldozáshoz a kedvet, a lelkületet megteremteni képes. Ha ezrek és ezrek fogják olvasni az élő Krisztusról szóló igéket, majd a tömeghatalom is — ami nagy psychologiai tényező — segíteni fogja, hogy megszeressék az emberek a gyakori áldozás gondolatát. Szánom a sereget — mondotta az Úr tanítványainak. Aki végig néz a mai lelkeken, ugyanezt mondhatja. Az igazságot, a szép és nagy életet nélkülöző éhező és szomjuhozó seregnek lelki táplálék kell. Nem érzelgős frázisokból, hanem a Krisztus rendelte Szentségből. Reviczky könyve ez irányban sok jót fog tenni, mert az emberi lelkek vágyairól, a szentáldozás hatásairól, társadalmi kihatásairól, örömérol, igen szépen ír. Irása Krisztushoz vezet. A történeti rész is jó, valamint a kor és nevek tekintetbevételével adott praktikus tanácsok is. A röpirat ára 10 fillér, 100 darab 8 korona, 1000 darab 60 korona. Kapható a lazaristáknál, Budapest, IX., Gát-utca 6.

Röptében a nagyvilág körül.

Az Oltáriszentség és a világbéke. Ahol a kondorkeselyű repül, a délamerikai Andok hóval borított vulkánjaira száll el képzeletünk. Annak idején említettük, hogy egy választott békebiróság Chili és Argentina köztársaságok közt a békét helyreállította; a békekötés emlékére és az örök béke jeléül a két állam közköltségén az Andes hegység 4200 m. magaslatán egy óriási Krisztus-szobrot állított. A szobor fölszentelését tömeges áldozás követte.

Most az argentinai Propace társulat felszólította a minisztériumot, hogy ezen szobor mását készíttesse el a hágai nemzetközi békepalota előcsarnoka részére. A minisztérium belement a kívánság teljesítésébe és 30.000 frankot vett föl e célra költségvetésébe. A németalföldi minisztérium és Vilma királynő önkénytelenül is egy igazság mellett tett tanuságot: Krisztus alakja fog ragyogni a világbéke palotájában, csak az Ő alakja, az Ő testének vétele és imádása hozza meg egykor a nemzeteket megváltó világbékét. Krisztust kivánják a népek s a hő kivánság olyan, mint Edmond Rostand szinpadján a *Chantecler* napot hivó dala:

Harsogó kiáltása a fény felé
Mindannak, ami szépség, egészség s mindazé,
Ki dolgozni akar és dolgát, hogy vidáman
Maga is, más is látni akarja napvilágon.

Csehországi orvosok a miselátogatás ellen? Bacillusok és egyebek. Furcsa a gablonzi orvosi gyűlés vallásfoglalása az iskolásfiuk mindennapi miselátogatása ellen. A doktor urak a lélek higiéniáját egyszerűen ignorálják s a testi higiéniát is meglehetős alaptanul féltik a miselátogatástól, mondván, hogy a gyermekek alvása idejének megrövidítése (?) és a meghűlés, infekciók ezer lehetősége kivánatossá teszi a mindennapi miselátogatás beszüntetését. Mindenesetre jellemzi, milyen furfangos módon tud a vallásgyülölet argumentálni.

Chantecler szülőföldjén. Az Oltáriszentség elrablott kincsei. Hivatásának lett áldozatává a napokban Robert Blot, a párisi rendőrség alprefektusa és Mugat rendőrségi tisztviselő. A párisi rendőrség ugyanis egy év óta keresi számtalan katholikus templom, könyvtár és múzeum fosztogatóit. Jól szervezett banda elvetemült tagjai rövid idő alatt a betörések, rablások légióit követték el. A limogei, brivesi katedrálisba, Gueretben a Szent-Ambrus templomába törtek be, Corrésban pedig legutóbb a Saint-Vianna templomba. A rendőrség besugás révén értesült a főcinkos tartózkodási helyéről és letartóztatását Robert Blot alprefektusra bizta a rendőrfőnök. Ez meg is jelent a főcinkos rendkívül előkelő lakásán Mugat tisztviselővel és rendőrügynökeivel. Midőn azonban bekopogtatott és a főcinkos Delonnay nevét említette, ez revolverlövéssel felelt, mely halálosan megsebezte az alprefektust. Erre berontott Mugat, rávetette magát a gyilkosra és kétségbeesett küzdelem fejlődött ki közöttük. Mire a rendőrügynökök felrohantak, Mugat három golyótól találva holtan összesett. A gyilkos, látván, hogy nincs menekülése, magára zárta az ajtót és agyonlőtte magát. A gyilkos lakásán egész múzeumot találtak a rablott értékekből és templomi műkincsekből. De ne vegyük rossz néven ezt a gonosztevőtől, ő az Oltáriszentség megrablását a francia kormánytól tanulta. Chantecler kukorékolt és Duez likvidátor zsebre vágta a tízmilliót.

Szent Ilona szigetén. A számüzött Oltáriszentség. Napoleon egykori börtöne csak igen kevés katholikus hivőt számlál; ezek vallásilag a Nyugati Fokváros apostoli vikáriusához tartoznak. Míg a brit csapatok a szigeten tartózkodtak, volt egy katholikus pap is köztük, ezek távoztával azonban évenkint csak egyszer vizitálja a szigetet katholikus pap. Például a mult évben tizenkét hónapi időköz után április havában vetődött a szigetre egy katholikus lelkész. Szomoruan kellett tapasztalnia, hogy a csinos jamestowni kőtemplom, de még inkább a szomszédos paplak borzasztóan elhanyagolt állapotban van. Az évek hosszú során keresztül úgyszólván lakatlan parochiát fehér hangyák pusztították, ezek emésztették fel a paplak kis könyvtárát is. Katholikus hivőt mindössze 35-öt talált a lelkész. Mennyire örültek, hogy újra pislogni látták a templomban a mécset a tabernakulum előtt és hogy a számüzött Oltáriszentség visszaérkezett. Gyermekeik meglehetősen ismerték a hit igazságait s mindannyian buzgón járultak a misszionárius ottléte alatt a szentségekhez.

A newyorki felhőkarcolók között. Templomtorony és gyárkémény. Newyorkban egy gyár magyar munkásai sztrájkot rendeztek a gyártulajdonos Schwab ellen. Várlaky Sándor plébános kemény szavakkal ostorozza a gyárosokat. «No látják, uraim, mondta South-Bethlehem derék plébánosa Schwabnak, mire viszi a munkásságot ez önök istentelen rendszere. Látják, mi az eredménye a vasárnapok megszentségtelenítésének? Sztrájk, rombo-

lás és szenvedés. És mindezt önök idézték elő, mikor Isten törvényeit lábbal tapostatták vallásához hű népünkkel. Így akarták szivükből kiölni a hitet és amint ezt tették, felcsapott a szivükben az elégedetlenség és a szocializmus, úgy hogy ma már 12.000 ember egy lélekkel küzd önök ellen. Drágán fogják önök a sok vasárnapon elmulasztott szentmiséket megfizetni!»

A mikádó és az örökimádás. Japánt a fölkelő nap országának hívják. Van ebben talán jóslat vagy sejtelem, mert valamikor még e bűvös szigetvilágot az Oltáriszentség fölkelő napja fogja beragyogni. A mikádó verseket ír. Vallásos szellem és imádás ihleti át őket, hogy az öröklámpa fénye mellett az Oltáriszentség előtt imádkozhatná el minden szentségimádó.

«A szív sohse tegye magát túl a földi gondokon, mint a nap, amely reggel fényben ragyogva, emelkedik a felhők fölé. Ember, tekints Istenre! Még a boldogság és büszkeség óráiban is, amikor a nemzet előrehaladásán örvendhetsz, imádkozzál az Úr kegyelméhez, amely az egész földön szétárad. A szív, amely azt hiszi, hogy minden rendben van és ezért nem vigyáz magára, állandóan sokkal nagyobb veszedelemben forog, mint az ember, akit életre-halálra viaskodik ellenségeivel.»

Szentségtörés és engesztelés.

Egész Kőbánya egy táborban.

Szentségtörő kézzel néhány elvetemült ember a főváros egyik legszebb templomát: a kőbányai plébánia-templomot kifosztotta. A templomból elvittek minden értékes fémtárgyat; fölfeszítették a perselyeket, sőt még az Oltáriszentséget sem kiméltek meg. Baltával feszítették föl a szentségtartót, kiszórták a Legszentebbet, hogy magukkal hurcolhassák az arany szentségmutatót, az áldoztató kelyhet.

A templomrablók valószinűleg éjszaka, tíz óra után, tolvajkulcscsal felnyitották a toronyba és a karzatra vezető ajtót. A toronyba mentek előbb, ahol levágták az egyik harang kötelét. Visszatértek a karzathoz, amelynek ajtaját ugyancsak tolvajkulccsal felnyitották. A karzatra jutva, a kötelet az orgona lábához erősítették és ezen ereszkedtek le a 12 méter magasból a templomba. A plébánia-templomban előbb a főoltárt rabolták ki. Valószinűleg baltával feltörték a szentségtartót, amelyből kivették a nagy áldoztatási kelyhet. Feldulták az egész oltárt. A hatalmas, iparművészetileg kidolgozott gyertyatartókat darabokra törték, de miután látták, hogy nem nemesebb fémből valók, hanem ezüstözött réz, otthagyták.

A templomból bementek a sekrestyébe, ahol valamennyi szekrényt feltörték és kifosztották. Elvitték a szegények perselyét, amelyben 56 korona volt, elvitték a Páduai Szent Antal-perselyt, a Szentsír-perselyt, amelyek nagyobb összeget tartalmaztak. Elraboltak két misekelyhet és Hock Jánosnak egy remekmívű misekelyhét, melyet neki 25 éves papi jubileuma alkalmából hivei ajándékoztak.

Az elvetemült emberek nem hagytak átkutatatlanul egy zugot sem. Amikor aranynemüt többet nem találtak, az ezüstöt szedték össze. Több ezüst keresztet, kereszteléseknél és utolsó keneteknél használt ezüst olajtartóedényeket és ezüst tálcákat is elrabolták. Feltörték azokat a szekrényeket is, amelyekben a misemondó ruhák voltak, de innen nem vittek el semmit.

A kőbányai Szent-László templom.

A sekrestyéből elloptak négy aranyozott ezüst kelyhet, köztük Hock János misekelyhét, amelyben H. J. monogramm és három lila kő van, négy darab ezüstből való olajtartót, amelyeket kereszteléseknél és utolsó kenetnél használnak, négy alpakkatányért, négy aranyozott ezüst kehelyfedő tányért, egy sárgaréz aranyozott beteglátogatási kelyhet és két tömjénfüstölőt. A rendőrség véleménye szerint a betörők legalább ketten voltak és az ellopott tárgyakat a sekrestyében talált két fekete bőrtáskában vitték el. Azóta a tettes, György L. nevű lakatos, megkerült. Körülbelül 150 szentostyát magához vett és utána a sekrestyében bort ivott.

A központi oltáregyesület március 13-án tartott az Örökimádás templomában engesztelő ájtatosságot és a rákövetkező hetet engesztelő áldozókkal a kirabolt szentélyért ajánlotta fel. A kőbányai oltáregyesület virágvasárnap tartotta az engesztelést magában a templomban. A zsufolt közönségnek *Kánter* Károly prelátus tartott nagyhatású engesztelő beszédet. Április 3-án, fehérvasárnapon pedig, midőn a lelkes gyermeksereg járul az első szentáldozáshoz, egész Kőbánya tanuságot fog tenni a megbántott Üdvözítő mellett, az egész napon engesztelő ájtatosságok lesznek, melyen *Hock János beszél és egész Kőbánya ünnepélyes hódoló és engesztelő körmenetet fog tartani. Legyünk ott mindannyian!*

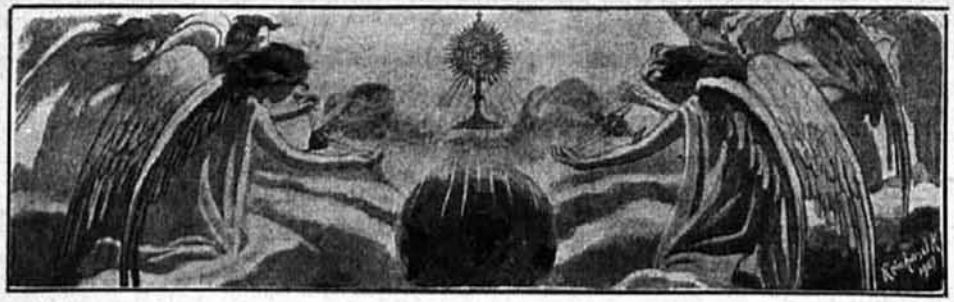

JUBILEUM

A jubileum napjai. — A pápa levele. Rohamosan közeledik az idő, mely után szivünk vágyódik; ötven év letüntével hálát adunk az Oltáriszentségnek a kincsekért, melyben ötven év alatt a szegény templomokat részesítette. Jubileumunkban résztvesz lélekben az anyaszentegyház, hisz annak feje a római pápa, megemlékezik rólunk szentmiséjében, Ő üdvözölt minket a jubileumi év legelső napján és saját kezeirásával Ő küldötte a napokban üdvözlő sorait a jubiláris oltáregyesületnek. Viszonzás volt ez azért a szeretetért, melyet az oltáregyesület tanusított akkor, midőn két évvel ezelőtt a pápa tartotta ötvenéves jubileumát. Az oltáregyesület üdvözlő iratát, melyet klasszikus latin nyelven *Tomcsányi* Lajos Jézustársasági atya írt, *Kohl* Medárd püspök, *Nemes* Antal prelátus kiséretében adta át a szentatyának, ki azt kegyesen fogadta és *Belmonte* pápai nuncius útján meg is küldötte a saját kezeirásával aláírt választ. A levelet jövő havi jubileumi számunkban közöljük. A szentatya Isten áldását kéri az egyesületre és a *tagoknak a jubileumi év bármely napján elnyerhető teljes szent búcsut engedélyez.*

Jubileumi gyülés. Március 14-ikén a jubileumi bizottság és az oltáregyesületi választmány gyülést tartott *Kánter* Károly egyházi igazgató és őrgróf *Pallavicini* Edéné elnöklete alatt. A gyülés rendkívül látogatottságnak örvendett. Kánter Károly igazgató jelentést tett az ország minden részéből érkező üdvözlő iratokról és résztvevési nyilatkozatokról. Jelentést tett a mult hónap eseményeiről, a beérkezett okmányokról, a jubileumi emlékkönyvről, a vidéki oltáregyesületekről. A gyülésen *Zlinszky* János ügyész tett jelentést a Polsovich-hagyaték ügyéről, melynek örökösödési eljárása véget ért s így a jubiláris oltáregyesület vagyona 30.000 koronával gyarapodott. Az örökhagyót az egyesület a kerepesi temetőben exhumálja és az egyesületi bizottság részvéte mellett kriptasírba helyezi.

A jubileumi ünnepségek programmja. A napokban küldi szét a bizottság az ünnepségek programmját. Az ünnepségek május 5-én, áldozócsütörtökön, Urunk mennybemenetelének napján kezdődnek. A kiállítást délután 3 órakor *Kohl* Medárd püspök nyitja meg; a megnyitást házi ünnepély követi, melyen *Kánter* Károly igazgató és *Dr. Makay* Lajos igazgatósági titkár tartanak beszédet. Utána a templomi szentbeszédet *Dr. Glattfelder* Gyula tartja. Május 6-án, pénteken és a következő napokon a nagyméltóságú püspöki kar egy-egy tagja tart ünnepélyes szentmisét. 6-án délelőtt jubileumi díszgyülés a belvárosi katholikus körben; délután az eucharistikus papi értekezlet, 7-én szombaton délelőtt az oltáregyesületi megbizottak konferenciája, délután pedig a megbizottak és oltáregyesületi elnöknők közös értekezlete. Utána a főváros templomaiban szentgyónás. Vasárnap reggel közös áldozás, ünnepélyes mise és délután ünnepélyes Te Deum.

Egyesületi élet

Lelkigyakorlatok a központi oltáregyesületben. A budapesti Oltáregyesület kápolnájában, (Üllői-út 77. sz.) március 9—13-án szentgyakorlat volt, melyet a *Kath. Háziasszonyok Szövetsége* tagjai és más jelentkező hölgyek számára Főtisztelendő *P. Buttykay Antal* házfőnök úr lelkivezetésével tartott. Március 9-én délután ½5-kor előkészítő elmélkedés. 10., 11., 12-én reggel 9-kor szentmise, utána elmélkedés. Délután 3 órakor elmélkedés, utána szünet, 5-kor elmélkedés és áldás. 13-án 9 órakor befejező elmélkedés, szentmise, szentáldozás. Jelentkezni a Kath. Háziasszonyok Szövetsége irodájában, (Váci-utca 18.) személyesen, vagy a mellékelt értesítés beküldésével lehetett. A jelentkezők jelentkezésük sorrendjében számozott helyet kaptak. Mivel az Oltáregyesület háza most már állandó szentgyakorlatokra van berendezve, azon Úrnők, kik teljesen a magányba akarnak visszavonulni, a Mária Reparatrix apácák gondozása és vezetése alatt lakást és teljes ellátást nyerhetnek napi tíz koronáért. Csak napközi étkezést a szentgyakorlatok idején naponkint 4 koronáért, csak ozsonnát 1 koronáért kaphatnak, ha ezt a mellékelt Értesítésen bejelentik.

A pozsonyi oltáregyesület jubileumához. Az «Örökimádás» utolsó számában közölt, a pozsonyi oltáregyletre vonatkozó adatok az egyleti jegyzőkönyvekből merítsék s így a valóságnak teljesen megfelelnek. Annyiban azonban mégis hiányosak, amennyiben az akkori időknek és viszonyoknak most is élő ismerői és tanúi azt bizonyítják, hogy bár a pozsonyi oltáregyesület első elnöknői tényleg Kray báróné és Zichy Ferraris grófné voltak az egyletnek tulajdonképeni kezdeményezője és

buzgó, fáradhatlan szerzője mégis az Istenben boldogult Dezasse Katinka grófné volt, Cziráky-Dezasse grófné hajadon nővére; ki utóbbinak Budapesten ez ügyben kifejtett tevékenysége és példája és talán buzdítása által is lelkesítve. Pozsonyban hasonló sikeres eredménye működött; azonban igazi keresztény jámbor szerénységénél fogva sohasem kivánt előtérbe lépni és nevét szerepeltetni.

Igy történt, hogy neve az egyleti jegyzőkönyvekben elő sem fordul, jóllehet az egylet életrehozása egészen az ő érdeme.

Ezért hisszük ugyan, hogy neve annál fényesebb betükkel be van írva az örök élet könyvébe; de az igazság és méltó kegyelet kivánalmának tartjuk, hogy Dezasse Katinka grófné neve méltó helyet foglaljon el a pozsonyi oltáregylet történetében is, mint ennek tényleges megalapítója és mindhalálig legbuzgóbb tagja.

A székesfehérvári oltáregyesület története. A székesfehérvári oltáregyesület 1897. november 15-én alakult meg 25 taggal és a megalakulást dr. Steiner Fülöp megyés püspök 1897. november 29-én jóváhagyta. Kezdetben mint fióktársulat a budapesti központi oltáregyesülethez csatlakozott, de már 1898. december 13-án önálló lett és a római főtestvérülethez lett csatolva. Az Oltáregyesületnek kezdettől fogva igazgatója Szuborits Jenő apátkanonok; elnöke Szögyény-Marich Julia; alelnőknője Lichtnecker Józsefné, választmányt tagjai: Anjedczky Adolfné, Moinich Károlyné és dr. Szabady Józsefné, kik mellett mint titkár, egy áldozár működik. A választmány terjesztőnőket nevez ki, kiknek feladatuk a társulatot terjeszteni, új tagokat, jótevőket gyüjteni. Ők szedik be a tagsági dijakat s adják át a titkárnak.

Közös istentiszteletek minden hó első vasárnapján, reggel 8 órakor tartatik a szemináriumi templomban és pedig az Oltáriszentség kitétele mellett szentmise és szentbeszéddel; s mise alatt a jelenlevő tagok legnagyobb része szentáldozáshoz járul. Minden hónap első keddjén választmányi ülést tart, melyen a terjesztőnők is megjelennek.

A szegény templomok felsegélyezésén kívül a tagok kötelességöknek tartják, hogy az Oltáriszentség tiszteletét és imádását mindinkább terjesszék; a betegeket meglátogatják s a szentségek felvételére buzdítják és elkészítik; szentségimádásokon, körmeneteken testületileg vesznek részt s ujabban kebeléből Wense Róza bárónő elnöklete alatt bizottság alakult, mely főkép a szegényebb sorsban levő s jobban elhanyagolt gyermekeket készíti elő első szent áldozásukra.

Tizenkét évi fennállása óta több mint 50 ezer koronát fordított szegény templomok felsegélyezésére; működési tere kiterjed Székesfehérvár egyházmegye területére s tagjainak száma a városban 1500 s ezenfelül a legtöbb plébánián meg van alapítva fiókja. Számos jótevői

közül kitünik Zichy Lujza grófnő és a mult év végén elhunyt gróf Cziráky Antalné.

Évenként, virágvasárnapján kiállítást rendez s husvéti ünnepekre minden templom megkapja a kért szerelvényeket.

Oltáregyleti kiállítás Zomborban. Most rendezett első ízben kiállítást a zombori Oltáregyesület, mely, mint a kalocsainak fiókegylete, 1907-ben alakult meg. A kiállításról részletesen beszámolt a «Bácskai Napló». Lapunkban csak egyetmást említhetünk meg.

A «Miasszonyunk»-ról nevezett iskolanénék intézetében elhelyezett kiállítást *Fejér* Gyula apátplébános nyitotta meg *március 6-án.* Reggel 9 órakor ünnepi szentmisével kezdődött az ünnepély; a misén a tanuló leánykák énekeltek. Ezután Kropsch Irén IV. polg. oszt. tanuló szavalt igen szépen az Oltáriszentségről. *Agatity* Boldizsár hitoktató ünnepi beszédének végeztével a nagyszámú intelligens közönség a kiállított tárgyak termébe vonult, ahol Fejér apát lelkes megnyitó beszéddel üdvözölte a nagy számban megjelent oltáregyleti tagokat.

A szép számmal kiállított tárgyak javarészt az oltáregyleti tagok és egyes jótevők — köztük *Mayer* Béla püspök úr őméltósága — adományaiból kerültek ki. Magának az Oltáregyletnek a pénztárából csupán 1 alba, 1 kazula, meg két ministráló ruha költsége lett fedezve.

A kiállítás hatása alatt igen sokan iratkoztak be az Oltáregylet tagjainak sorába, kiknek száma — a legutóbbi kimutatás szerint — a félezer körül jár Zomborban.

Testvéri üdvözletünket küldjük a Bácskába, hol Szabadka után immár Zombor buzgó urihölgyei is tevékenyen közreműködnek az Oltáregylet nemes feladatainak megvalósításában.

Mire van szükségünk?

Az OLTÁRISZENTSÉG atyáinak bozeni anyaházával 1903 óta fiúnevelőintézet van kapcsolatban, melybe olyan jóindulatú, tehetséges fiúkat vesznek föl, akik később papokká akarnak lenni és magukat mint az Oltáriszentség kongregációjának tagjai az Oltáriszentség imádására és apostoli szolgálatára akarják szentelni.

A nevelőintézetben és a noviciatusban már különböző nemzetek vannak képviselve, csak a magyarok hiányzanak még teljesen. Jöjjenek, nemeslelkű magyar ifjak, az Oltáriszentség szolgálatára. Az érdeklődőknek részletes felvilágosítással szolgál a konvent elöljárósága. (Levélcím: Konvent vom Allerheiligsten Sakrament. Bozen. Südtirol.)

Az Oltáriszentség a tengeren.

Hírek a keletázsiai missiókból.

LIMBROCK, az isteni igéről nevezett hittérítő társulat tagja, Német-Új-Guineában már régen buzgólkodik azon, hogy egy uszó misszió-állomást létesítsen, vagyis egy gőzhajót építtessen, mely teljesen a misszió céljait szolgálja. Bizva a jószivű emberek segítségében, Hongkongban meg is építette a missziós gőzhajót. Midőn a hajó elkészült, legelső útját a hongkongi apostoli vikáriussal és hiveivel Sancián szigetére, Xavéri szent Ferenc halálozási helyére tette. A sanciáni öbölben Pozzoni apostoli vikárius fölszentelte s «Gábor»-nak keresztelte a hajót.

Az első útról egy hongkongi angol lap a következőket írja:

Május 12-én rendkivül érdekes kirándulásban volt részünk. «Gábor» uj gőzhajó, melyet a helybeli Ulderup és Schlutter cég épített az új-guineai missiótelep számára, próbautat tett Sancian szigetére, ahol xaveri szent Ferenc érdemekben gazdag, hősies életét befejezte. Az utasok közt volt Pozzoni püspök, apostoli vikárius több olasz pap kiséretében, továbbá a francia és spanyol missió-telep számos papja. Az építő cég valóban derék munkát végzett. A legügyesebben oldották meg a problémát, hogyan lehet takarékosságot, gyorsaságot s kényelmet egyszerre biztosítani.

A hajó óránként 9 és fél csomónyi sebességgel halad, igen egyenletesen. A gépezet a hajó hátsó részét foglalja el, a többi az utasok számára való. Számos izlésesen és praktikusan berendezett kabinja van. A fedélzet igen tágas s vastáblák borítják. A hajó a forró égövi éghajlat káros befolyását szem előtt tartva, a legerősebb teákfából épült.

Délelőtt 9 órakor hagyta el a «Gábor» a hangkongi kikötőt s kedvező hajózás mellett esti 6 órakor ért Szancian szigetéhez. Másnap reggel Pozzoni püspök a hittérítő atyák segédletével ünnepélyes misét mondott xaveri szent Ferenc sírja fölött. Már régebben az a hír járta, hogy a nagy szent sírja felett épült templomot gonosz kezek tönkretették s abban istentiszteletet többé tartani nem lehet: azonban hamis hír volt ez, a templomot a rablók okozta sérülése után helyreállitották, új fedéllel látták el. A templom belső felszereléséből persze sok hiányzik, a drága márványkeretet, melybe a szent sírja foglalva volt, továbbá egy értékes üvegfestményt elraboltak, az oltárokat is kifosztották, de reméljük, hogy a szent apostol tisztelői csakhamar helyrepótolják azt, amit gonosz kezek elvittek.

Mielőtt a zarándokok az emlékezetes szigetet elhagyták volna, az apostoli vikárius magára öltötte a főpapi díszruhákat s felszentelte s megkeresztelte az új hajót. A honkongi katholikus szeminárium zenekara pedig élvezetes darabokat játszott s mindenki csodálkozott azon a pontosságon és és könnyedségen, mellyel a kis kínaiak az európai zenedarabokat előadták. Most már «Gábor» indulhat útjára, hogy Uj-Guineában a missionáriusok segítségére legyen az Isten országa terjesztésében.

Szerkesztő: **Dr. Makay Lajos.**

Miczi 2 k, Tóthfalusy Eszter 2 k, Fok Emma 1 k, Szőllősi Ilona 1 k, Alegszi Ilona 1 k, Komjáty Ilona 1 k, Almásy Zsuzsi 1 k, Jeszenczky Róza 1 k, Kiss Józsefné 1 k, Mészáros Mihályné 1 k, Seregi Györgyné 1 k, Balog Istvánné 1 k, Bodnár Istvánné 1 k, Krizsák Andrásné 1 k, Farkas Ilona 1 k, Fejes Lina 1 k, Benne Mari 1 k, Ottinger Károlyné 1 k, Ottinger Lajoska 1 k, Ottinger Ilonka 1 k, Ottinger Irén 1 k, Ottinger Nándorné 1 k, Vermes Mihályné 1 k, Winkler Erzsébet 1 k, Kramarik Karola 1 k, Sziver Lujza 1 k, Platon Constantin 1 k Tóth Erzsike 1 k, Perger Józsefné 1 k, Grósz Róza 1 k, Hornyik Otillia 1 k, Fok Ferenczné 1 k, Fok Mariska 1 k, Jeclsperger Katalin 1 k, Murmann Alexandra 4 k, Kampf Karolina 50 f, Kaster Erzsébet 50 f, Bartl Erzsébet 50 f, Rusó Rozália 50 f, Fréts Juli 50 f, Bartlinczky Mari 50 f, Shäfer Juli 50 f, Hegedüs Mari 50 f, Wetcel Erzsébet 48 f, Keller Magdolna 48 f, Miczik Ignácz 48 f, Miczik Rozália 48 f, Wéber Katalin 48 f, Lambrecht Katalin 48 f, Stein Terézia 48 f, Kuhn Margareta 48 fillér.

Dvorák Ferenczné 2 k, Gebard Rezsőné 6 k, Lenr Ferenczné 4 k, Hallenbühl Jánosné 2 k, Gigler Istvánné 2 k, Lenz Barbara 2 k, Haszmann Ferenczné 2 k, Gebhardt Erzsébet 1 korona.

Kérelem az összes olvasóinkhoz. A kiskúnmajsai Katholikus Kör javára püspöki és miniszteri engedéllyel tárgysorsjátékot rendezünk (huzás f. évi december 26-án); tehát mentül több ingyenes nyereménytárgyra van szükségünk. Mivel pedig minden háznál akad egy-egy nélkülözhető alkalmas tárgy (könyv, kép, kézimunka, dísztárgy stb.), azért bizalomteljes tisztelettel kérjük az «Örökimádás» m. t. olvasóit, legyenek oly jók, segítsenek bennünket célunk elérésében ilyen tárgyak szives beküldésével. A tárgyak bérmentve Kiskunmajsára *Varga Mihály* plébános, elnök cimére küldendők.

Kelt Kiskúnmajsán, 1910. április 1. *A Katholikus Kör igazgatósága.*

MEGJELENŐBEN AZ ÚJ KIADÁS

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ KISÉRETÉBEN

Irta Sztáray Irma grófnő. Budapest, Szent-István-Társulat. Ára 5 K, díszkötésben 6 korona. Kapható lapunk szerkesztőségében.

Szerző e könyv eladásából befolyó összes jövedelmet az Erzsébet Örökimádás-templom céljaira ajánlja fel.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYV

Negyedik teljes kiadás; 30 óra.

K. Sávely Dezső festőművész rajzaival.

Megjelent (finom papiron) és kapható, és pedig:

1. vászonkötés, vörösvágás ... ... K **4·—***
2. bőrkötés, vörösvágás ... ... « **6·—***
3. bőrkötés, aranyvágás ... ... « **7·—***
4. borjubőrkötés, párnázva, aranym. « **10·—***

* A könyvkötői munkák drágulása miatt az imakönyvek árát fel kellett emelni.

Megrendelhető Csanyteleken (Csongrádmegye) a Ker. Hitelszövetkezetnél.

Ugyanez a könyv öregbetüs kiadásban

(Nagy negyedrét nagyságban) **Leszállított ár!**

a) vászonkötés, vörösmetszés ... ... K **4.—**
b) bőrkötés ... ... « **5.—**
c) bőrkötés, aranymetszés ... ... « **6.—**

Liguori szent Alfonz.

Üdvösség útja

Forditotta:

Varga Mihály

plébános.

Szép elmélkedéseket tartalmaz.

Vászonkötés K **3.—**
Diszes kötés « **4.—**
Selyemkötés « **6.—**

Megrendelhető

VARGA MIHÁLY

plébánosnál

KISKUNMAJSA (Pestm.)

Reviczky Aladár C. M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.
Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 16 fill.
A vegyesházasságról. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 20 fill.
Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.
Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára füzve 80 fill. Kötve 1·20 Kor.
Jöjj, oh Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Sajtó alatt.
Mindennapi lelki kenyér. Ára amateur kötésben 1·60 Kor.
Jöjjetek hozzám mindnyájan. Ára 10 fillér, 100 drb. 8 Kor.

Kaphatók a Lazaristáknál. Budapest, IX., Gát-u. 6.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28*a*.

XI. évfolyam. 1910. 5. szám.

ÖRÖKIMÁDÁS

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSÁNAK ÉS MINDENNAPI VÉTELÉNEK TERJESZTÉSÉRE, AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGYASSZONYÁNAK TISZTELETÉRE ÉS A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS HAVI KÖZLÖNYÜL

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY és VARGA MIHÁLY

közreműködésével

az Országos Oltáregyesület megbizásából

Szerkeszti

Dr. MAKAY LAJOS

Főmunkatárs

REVICZKY ALADÁR

Kiadja

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

Budapest, IX., Üllői-út 77.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Előfizetési ára egész évre 3 Korona

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1909. okt. és nov. hóban befolyt tagdíjak:

Jankovich Jánosné 2 k, Bodnár Istvánné 2 k, Krautz Józsefné 4 k, ifj. Zubriczky Józsefné 2 k, dr. Zubriczky József 2 k, Huber Antalné 1 k, Katinszky Etelka 1 k, Sík Magdolna 60 f, id. Zubriczky Józsefné 8 korona.

Mohácsi Karolin 2 k, Pálfi Jánosné 2 k, Skalicsár Mari 24 f, Erdélyi Angelika 2 k, Ürge Ágnes 2 k, Bus Margit 1 k, Nagy Mari 1 k, Vizi Erzsi 40 f, Tott Viktor 40 f, Tóth Rozál 40 f, Árpás Magdolna 40 f, Erdélyi Fáni 40 f, Ürge Lini 40 f, Ürge Viktor 1 k, Nyisó Marczel 40 f, Katona Apolonia 2 k, özv. Erdélyi Györgyné 2 k, Erdélyi Ignácz 2 k, Ürge Borbála 2 k, Ürge Magdolna 2 k, özv. Ürge Dávidné 4 k, Morvai Lajosné 2 k, Deák Emilia 2 k, Ürge Angelika 2 k, Erdélyi Ágnes 2 k, özv. Erdélyi Imréné 1 k, özv. Morvai Józsefné 50 f, Morvai Ferenczné 50 f, Morvai Ferencz 50 f, Ürge Katalin 1 k, Kis Magdolna 1 k, Kováts Ferenczné 2 korona.

Clibériusz Zsuzsána 40 f, Sándor Józsefné 8 k, Molnár Györgyné 1 k, Kucsera Pál és neje 2 k, Suhajda Mihály és neje 4 k, Borbély Károlyné 1 k, Hornyák Istvánné 1 k, Szedlacsek Antalné 50 f, Krakofszky Pálné 1 k, Sztarchorszky Józsefné 1 korona.

Vágó Jánosné 5 k, Braun Ferenczné 5 k, Nagy József és neje 4 k, Hochstein Károlyné 4 k, Nagy Istvánné 4 k, Házmán Kornélné 4 k, Schwartz Erzsébet 2 k, Dallia Antalné 2 k, Ványa Sándor 2 k, Zselesznik A.-né 2 k, Sick Anna 2 k, Benedik Sámuel 2 k, özv. Siegl Ferenczné 2 k, Millók Károlyné 2 k, Sipos József 5 k, Sipos Józsefné 5 k, Sipos Paula 2 k, Sipos Róza 1 k, Szhilbersky Margit 1 k, Szedlak A. 1 k, Bosznyakovits Miklósné 1 k, Vogl Ferencz 2 k, Bulusek Jánosné 2 k, Horváth Erzsébet 4 k, Priem Irén 10 k, özv. Hürzenberg Józsefné 2 k, Gozsa Teréz 4 k, Burgmayer Jánosné 4 k, Juhász Mária 2 k, Rusznák Károlyné 2 k, Hegyesy Ferenczné 2 k, Reinwein András és Éva 8 k.

Uracs Rozália 1 k, Tóth Andrásné 1 k, Uracs Andrásné 1 k, Király Józsefné 1 k, Kolosvári Matild 50 f, Kolosvári Mária 50 f, Visztra Erzsébet 1 k, Howanecz Erzsébet 1 k, Howanecz Mária 1 k, Szücs Mária 24 f, Uracs Anna 1 k, Juhász Péterné 1 k, Juhász Andrásné 40 f, Jenes Antalné 60 f, Benei Katalin 40 f, Lami Jánosné 60 f, Trecskó Erzsébet 40 f, Juhász Jánosné 40 f, Juhász Rozália 1 k, Szücs Péterné 40 f, Vig Erzsébet 60 f, Fehér Rozália 1 k, Szalóki Rozália 60 f, Bella Borbála 24 f, Juhász Terézia 1 k, Ficzik Amália 40 f, Koncsek Józsefné 40 f, Király Erzsébet 40 f, Papp Imréné 24 fillér.

Jubileumi adományok: Mastalir Annuska Komáromfüss 1 oltárterítőt, özv. Zubriczky Józsefné 20 k, Niessenberger Irma 20 k, Chimani Erzsébet 1 k, Dunkl Ida 3 k, N. N. Sz. Józsefnek 50 k, Notter Karolin 10 k, Geiger Alajos 30 k, Chumani N. 3 k, Pesendorfer Mária Altmünster 10 korona. (Folyt. köv.)

A kiskúnmajsai Kath. Kör tárgysorsjátékának rendezéséhez április 11-ig kegyes adományokat voltak szivesek beküldeni: Jurena Antal Budapest 4 fali kereszt, Konrád János Brüx 150 lev.-lap, Rózsa Kálmán és neje Budapest 19 imakönyv, Holzer Budapest 3 bőr ridikül és 3 sz. Antal szobrocska, Kertész Tódor

XI. ÉVFOLYAM. 1910. MAJUS. 5. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM. *Prohászka Ottokár:* Az imádás és szorgosság ötvenéves jubileuma. — *Mészáros Aladár:* A szent titok vértanuja. — Jubileum. — A történet muzsája. — Üdvözlet az első áldozóknak. — *Hortobágyi József:* Pünkösdkor. — *Krasznyánszky János:* Az úrnapi körmenet. — *Jeszenák Gábor báró:* A margitszigeti zárda emlékei. — *Marianus:* Szűz Mária és az Oltáriszentség. — Az Oltáriszentség és a szociáldemokrácia. — *Feisz Hugolin:* Az Oltáriszentség rendelése. — *Dr. Bozóky Géza:* Egy eucharisztikus lélek a XIX. században. — *T. K.:* Az Oltáriszentség magyar hitvallója. — *Hortobágyi József:* Ima a hegyen. — *Knapp Nándor:* Eucharisztikus élet a családban. — *Krasznyánszky János:* Falusi képek. — *Reviczky Aladár:* Gyakori szentáldozás. — *Dr. Szyllaba Emil:* Gyermekvilág. — Röptében a nagyvilág körül. — A kőbányai diadalünnep. — Egyesületi élet.

Az imádás és szorgosság ötvenéves jubileuma.

Irta: PROHÁSZKA OTTOKÁR.

A BUDAPESTI OLTÁREGYLET ez évi májusban üli ötvenéves jubileumát; jubileumát annak a lelkes fölismerésnek, hogy a hitnek a maga imádását, a szeretetnek pedig a maga hálás viszonzását az Oltáriszentség felé kell fordítania, hogy a bensőségnek itt kell gyöngéddé s a figyelemnek itt kell leleményessé válnia s bebizonyítania, hogy érti s szereti Urát s Üdvözítőjét s hogy van szive az isteni nagy szív legszeretőbb rendelkezése iránt. Ez a figyelmes bensőség s ez a leleményes szeretet azt súgta régtől, azt ötven év óta, hogy a kath. áhitatnak az Oltáriszentség a központja, hogy Istent imádni, világosságának örülni itt kell; sőt mondhatom, hogy az anyaszentegyházat már kezdet óta s oltáregyleteinket az egyház nyomában annyira átjárta az Oltáriszentséggel szemben a hála s a ragaszkodás lelkülete s oly uralkodó érzéssé emelkedett bennük ez a hála, hogy az egyház magát ezt a szent titkot a keresztény szivek uralkodó érzéséből, a *hálából* Eucharistiának vagyis hálának, hálaadásnak nevezte el s oltáregyleteink elsősorban a hála e szent adóját rójják le imádásban.

De az imádással a szerető szivek be nem érték!

Ugyanaz a hálás s figyelmes szeretet figyelmeztette a kereszténységet abbeli kötelességére is, hogy az Oltáriszentség keretét, a templomot s az oltárt, az istentiszteleti ruhát s díszt nagylelkűen gondozza s figyelmeztette arra, hogy e keret fényét emelje, hogy az áhitatot a környezet varázsával fokozza, hogy a templom s oltár, liturgia és áhitat hirdessék a nagy, boldogító tényt, hogy Jézus itt van, köztünk lakik, hogy Jézus nálunk otthon van s úgy érezze is magát.

Ez a szellem lelkesíti ötven év óta a budapesti Oltáregyletet; ez buzdítja s vigasztalja tagjait s adja Isten, hogy a jubiláló egylet minél szélesebb körben árassza ki e lelkületét és segítse tevékenységével valóra váltani az Úr Jézus szándékait. Toborozzon sok munkást, kik az oltár diszéért dolgoznak, de elsősorban neveljen sok buzgó imádót!

Főleg kettőre gondolok a lelkek e kinevelésében, mint amelyek kiváló módon jellemzik Krisztusnak köztünk való szentségi időzését. Az első az, hogy járjon át minket közelségének fölséges vigasza s megszentelő ereje. Az Oltáriszentség ugyanis Krisztus közvetlen környezetébe állít bele minket s mi nem menekülhetünk az öntudatunkra jutó befolyás alól, hogy oltárainkon lévén, köztünk van, kimondhatlanul közel van. Igaz, hogy a kenyér szine alatt, lefátyolozott emberségével időz itt; de mit vesz el a fátyol a valóságból? A valóságon ugyancsak nem változtat. De ez a térbeni közelség más közelséget sürget, közelséget, melyet csak hitben s szeretetben való folytonos közeledés által érhetünk el, közelséget, melyben szív szívhez, Krisztus lelke lelkemhez közel áll s amely közelség pihenni nem hagy, hanem Krisztushoz folyton közeledni késztet. Azért van ő ugyanis oly közel hozzánk, hogy mi hozzá közeledjünk, hogy folyton s folyvást közeledjünk. Ez a közeledés célt végleg sosem ér, a közelséggel sem érjük be soha; mindig távolságokkal teli közelség lesz az nekünk. A távolságok a hideg érzület, a feledés, a közöny, az ellentétes érdekek ütközése; mindezt azonban közelséggé kell változtatnunk; a közelséget magát hűséges ragaszkodássá fejlesztenünk. Érezzük is valóban, hogy mily meghitt közelségben vagyunk Krisztushoz, ha

szándékainak megfelelünk s ha kegyelmét mint uralkodó s minket szerető s eltöltő hatalmat magunkban magvalósulni engedjük. Akkor az a Krisztus oly közel áll hozzám, hogy szinte érezem leheletét s az a sok más, idegen, érzékies, világias befolyás elveszti erejét rajtam. Érezze is meg egész belső világom, hogy Krisztus közelében napközelben élek; érezze meg főleg az a sok sötét gondolat, zavaros érzelem, ösztönös veszedelem, mely belém tódul s lelkemben fakad s ha nem is simíthatom el lelkem hullámzását, de sikerüljön legalább, hogy Jézus közel lévén, befolyást gyakoroljon rám s segítsen, hogy megóvjam lelki világom egyensúlyát. Többet mondok, Jézus közelsége befolyással legyen ösztöneimre, idegeimre, véremre; nem tudom, hogyan, de éreztem s élveztem ezt sokszor, igénylem is tehát, hogy így legyen.

Azért hát lelkem vágya az, hogy csak közelebb jussak az Úrhoz s bármily közel jutottam már, közeledjem hozzá még jobban, közeledjem hozzá folyton. Nem sokallom a fáradságot s a küzdelmet, melybe ez a közeledésem kerül. Hiszen út a közeledés útja is s az úton járni s előre törekedni annyi, mint munkát kifejteni. A közeledés sok alakuláson és elváltozáson vezet át s némelyiknek gyökeresen kell elváltoznia, míg a közellét varázsát s vigaszát élvezheti. De az nem baj, megéri a munkát. S aki ezen fárad, az végre is eléri, mindegyik a maga módja szerint, a nagy tudós épúgy, mint a sok gondú családanya, a tisztaszemű fiú épúgy, mint a viharedzett férfiú. Minden léleknek a napközelben, a Krisztus-közelben van a helye, sőt minél viharosabb s keservesebb valakinek az élete, annál inkább szorul rá, hogy Krisztushoz közel legyen s hogy az a szerető Krisztus ép a küzdelmes lelkeket vegye föl s állítsa közelségének hathatós befolyása alá.

A második szándéka az Úr Jézusnak az lesz, melyet szent Pál jelez, mikor a léleknek való kenyérről, az őszinteség s igazság kovásztalan kenyeréről beszél. Jézus az Oltáriszentségben tényleg azért táplál minket, hogy az őszinteséget s egyenességet nevelje ki bennünk. Akarja, hogy vele szemben bennünk csalfaság, látszat, tettetés ne legyen, hanem az érzések igazsága s valósága füzzön egybe. Az az egyenesség, mellyel lélek léleknek szemébe

néz; az érzéseknek az a valósága, melyből az élet közössége fejlik ki.

Igen, nemcsak közelség, hanem életközösség, ez a szentségi Úr Jézusnak programmja. Ki ne értené, aki már jól áldozott?! Az érti, hogy jóllehet ketten volnánk: ő meg én, de egy lelkület hat at minket s egy élet melegít, a közös érzés s a közös élet. Nagy dolog ez, álomlátásba való s mégis igazság s valóság, mert Jézus akarja. Ő akarja, hogy bárki legyek, akár tanult, akár tanulatlan, akár előkelő, akár közönséges halandó, vágyódjam a vele való életközösség után. Akár az apostoli korszak hivője, akár a XX. század gyermeke legyek, rám olvassa az evangélium, hogy Krisztus a tőke s én a szőlővessző, az én helyem tehát benne s életem belőle van. Ez az életközösség változatlan igény, kifogyhatlan szent kincs, melyet Krisztus biztosított mindnyájunknak. Olyasmi ez, mint a szülői szeretet; ez a szeretet minden korban, minden éghajlatban, minden műveltségi fokon lényegében egy s ugyanaz; akár selyemruhában, akár házi kötényben járjon az édesanya, akár akadémiai polcról, akár műhelyből térjen haza az édesatya, a gyermeket nem ijeszti sem selyemruha, sem polc s époly kevéssé zavarja meg érzésében kötény s műhely; neki nem ezekhez, hanem a szeretethez van köze. Így vagyunk Krisztussal az életközösségét illetőleg; ez a mi életelemünk bármily korban éljünk s bármely társadalmi rétegből valók vagyunk. De ebből nem is engedhetünk; lehet valaki a méltóság magas fokán vagy siethet 6—7 gyermek lármás köréből az Úrvacsorához: mindenütt ugyanaz az igény vezet, mindenütt ugyanaz a gravitáció vonja s húzza a lelkeket, mindenütt ugyanaz az elmélyedési folyamat megy végbe: Krisztussal egyesülni, Krisztus életéből élni akarunk. Ó be jó ez a közvetlenség, ez a szent közösség! Be jól esik a léleknek, az élet valóságának, az érzések őszinteségének kenyere! Az táplál, az fejleszt, ez eledelből vonul belénk a krisztusi élet s alakul ki az Isten gyermekének üde, friss, tiszta árnyalatán a krisztusi hasonlóság!

Hát tapasztaljuk meg gyakran s éljük és érezzük át mélyen, hogy Krisztus közel van s hogy bennünk van s hogy életét éljük,

kik szent testével táplálkozunk. Sugározzék ki ez a lelkület a Krisztust imádó s élvező lelkekből! Legyen az Oltáregylet e lelkületnek köre, az érzületnek otthona s töltse el azt a köztünk élő Krisztusnak jelenléte s áldása, mint ahogy eltöltötte azt a régi, bethániai házat, hol Mária imádása egyesült Mártha szorgosságával. Imádja az Oltáregylet is a szentségi Urat s ne fáradjon ki háza, oltára gondozásában... legalább megint ötven évig!

A SZENT TITOK VÉRTANÚJA.

Nepomuki szent János ünnepére.

Az Úrhoz hív, hős vértanú,
Kit mély folyóba vet gyanú,
Hallgatván bátran, ő nem vét,
Mert tiltja néki szent pecsét.

A bősz király halált igér,
S testén a seb már csontig ér,
Kezén kínzó kötél feszül,
Minden tag rajt' tűztől hevül.

De mindezt János megveti,
Király szavát nem követi,
A titkot híven őrizi,
Gyónás pecsétjét tiszteli.

Áll, mint az ártatlan bárány,
Titkát magába elzárván,
S mivel királya célt nem ér,
Halál lesz bér ez érdemért.

Folyóba őt belévetik,
A mély víz testét elnyeli,
De a helyet, mely őt ölti,
Égő tüzekkel jelöli.

A vizen úsznak csillagok,
Hogy megmutassák, mint ragyog
Jánosnak hős erénye már,
Ki mennynek szent fényébe' jár.

Alig ölé Jánost a sír,
Csodák felől beszél a hír,
Mert zár alatt van teste bár,
Segélyt a hív lelkeknek ád.

Sírjánál ellenségei,
Kik irigylék erényeit,
A büntetésük elvevék,
Az Úr boszúját érezék.

Javuk vesztén siránkozók,
Sérelmükön panaszkodók,
Itt visszanyerték kárukat
S jóhírükkel nyugalmukat.

Betegség itt a testeket,
Viszontagság az életet.
És minden baj a szíveket
Elhagyta, mert ő kérte ezt.

A vértanúnak nyelve él,
S a vér szavával itt beszél,
Miként Ábel boszút kiván
Azért, mit tőn a bősz király.

Adjad meg, három s egy Urunk,
Nekünk, kik hozzád fordulunk,
Hogy a Jánost kérő hívek
Nyerjék meg azt, mit ő kiesd. Ámen

Római zsolozsmáskönyv után *Mészáros Aladár*

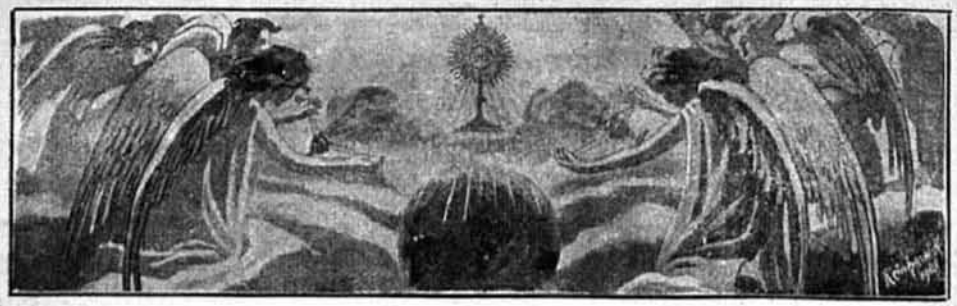

JUBILEUM

Szentséges Atyánk!

Ötven esztendeje immár, hogy a budapesti oltáregyesület az esztergomi érseki szék jóváhagyásával létesült, a mindenható Isten segítségével pedig idők folyamán a katholikus ügy javának előmozdítására Magyarország legtöbb püspöki megyéjében is elterjedt.

Társulatunk nem csupán azon törekvést szolgálta, hogy a legfölségesebb Oltáriszentséget a buzgalom és hódolat minden nemével körülvegye, de célja volt az is, hogy a szegény templomokat támogassa és azokat egyházi készletekkel ellássa.

Ezen munkásságának eredményét mutatják az adományok: hétezer miseruhát, ötezernégyszázkilencvennégy vállkendőt, háromezernégyszázharmincnégy miseinget, ezerötszáznegyvenhét misekelyhet, ötszázkilencvenhárom áldoztatókelyhet, hatszáz gyertyatartót, háromszáz szentséghházat, ezernyolcszázhárom vecsernyepalástot adományozott egyesületünk a szükségben szenvedő szegény templomoknak.

S mit mondjunk azon tárgyakról, melyek a templom diszítéséhez és a szent szertartások szükségleteihez tartoznak, mint aminők az oltárok, mennyezetek, szentségtartó vállkendők, karingek, burzák, kehelytörlők, keresztek stb., ezek nagy számuk miatt egyenkint föl sem sorolhatók.

S amit egyesületünkben tettünk, azt igazi ügybuzgalommal, azt igazán örömteljes lélekkel tettük.

De nem is ez volt végső törekvésünk; hanem azt akartuk, hogy a keresztény tökéletességre vezető erényeket lelkünkben élesztve, a havi szentségimádást, melyet egyébként társulatunk alapszabályai már kezdetben meghonosítottak, továbbra is fenntartsuk, remélve ezáltal azt is, hogy az Anyaszentegyháznak jelen nehéz napjaiban folytonos imáinkkal az Oltáriszentségben lakozó istenséget kiengeszteljük.

Ezt az örvendetes körülményt kivánjuk Szentséges Atyánknak vigaszára tudtul adni.

Sok örvendetest hallott Szentséged arról is, hogy a hivő nép mily buzgalommal vesz részt az eucharisztikus mozgalmakban, melyeknek létesítésénél, legyen Szentséged kegyesen meggyőződve, a mi oltáregyesületünk is munkájának nem csekély adóját rótta le.

De tudva azt, hogy minden, ami emberi, erejében megfogyatkozik, hogy mi jubileumunk után újra munkához fogva, erőnkben meg ne törjünk, Szentséges Atyánk apostoli áldásáért esedezünk. Szentséged lábaihoz borulva, kérjük egyszersmind, hogy ezen ünnepélyes alkalomból az egyháznak kegyelemkincseit, melyeknek őrzőjévé az Úr Szentséges Atyánkat rendelte, számunkra megnyitni és minket az ég búcsúajándékaiban részesíteni kegyeskedjék.

Ezen alázatos kérelemmel esedezve vagyunk Budapesten, Magyarország fővárosában 1910 január 15-ik napján az oltáregyesület elnöksége: Őrgróf Pallavicini Edéné Majláth Etelka grófnő, Kánter Károly apátplébános, Szentséged házi prelátusa.

Üdv és apostoli áldás.

Kedves fiaink, üdv és apostoli áldás veletek! Egészen helyesen gondoltátok, hogy fölötte kedves előttünk az a fölirat, melyet az általatok vezetett ájtatos egyesület megalapításának félszázados évfordulóján hozzánk intéztetek. Hiszen mi sem lehet szentebb, mi sem lehet üdvösebb, mint az, amit magatok elé célul tűztetek, előmozdítani a legfölségesebb Oltáriszentség tiszteletét és istápolni a szegénységbe jutott szentélyeket. És ebben ti valóban kiváló és eredményes munkát végeztetek. Fölötte üdvözlünk azért titeket és nagyon köszönjük nektek, hogy az Úr Jézus iránt a saját és a közjóra irányzott jámbor törekvéseitekkel a szentegyház javára oly sok érdemet szereztetek. Azonkívül, hogy irántatok való atyai jóindulatunknak emlékezetre méltó tanujelét adjuk, nektek mindnyájatoknak, akik ezen társulat tagjai vagytok, az egész esztendőnek általatok választott bármelyik napján, ha kiengesztelt lélekkel a szent áldozáshoz járultok, teljes búcsút engedélyezünk. Egyebekben igen-igen óhajtjuk, hogy a jámbor lelkek mindnyájan alamizsnáikkal és buzgó ügyekezetükkel előmozdítani törekedjenek egyesületeket, melyről örvendező lélekkel tudjuk, hogy Magyarország minden egyházmegyéjében széltében el van terjedve. A mennyei javak bőségét és a mi apostoli áldásunkat kiváló szeretettel adjuk reátok és egyesületetek minden egyes tagjára.

Kelt Szent Péternél Rómában, 1910. február 27-én. Pápaságunk hetedik esztendejében. *X. Pius pápa.*

Kedvelt fiainknak Kánter Károly pápai főpapnak és őrgróf Pallavicini Edéné Adélnak, az Oltáregyesület elnökeinek Budapesten.

A jubileumi ünnepségek.

Május 5-én, áldozócsütörtökön. Délután 4 órakor: A hazai szegény templomok számára készült egyházi szerek kiállításának megnyitása: *a) Kohl Medárd dr.* segédpüspök fogadtatása; *b)* az igazgató üdvözli a segédpüspök urat; *c)* emlékbeszéd Istenben boldogult gróf Cziráky Jánosné, a Budapesti Középponti Oltáregyesület társalapító elnöke fölött. Tartja: *Makay Lajos dr.*, az «Örökimádás» folyóirat szerkesztője; *d)* a kiállított tárgyak megáldása és megtekintése. Délután 5 és egynegyed órakor: *a)* Szentbeszéd a templomban. Tartja: *Glattfelder Gyula dr.* egyetemi rendes tanár, az «Örökimádás» folyóirat volt szerkesztője: *b)* pontifikális áldás. Tartja: *Kohl Medárd dr.* segédpüspök.

Május 6-án, pénteken. Reggel 9 órakor: Pontifikális szentmise. Tartja: *Fischer-Colbrie Ágost dr.* kassai püspök. Az éneket a Szent Imre Kollegium énekkara szolgáltatja. Délelőtt 11 órakor: Jubileumi díszgyűlés a budapesti kath. kör nagytermében (IV., Molnár-u. 11.). Elnök: *Majláth Gusztáv Károly* gróf erdélyi püspök. *a)* Elnöki megnyitó; *b)* visszapillantás a Budapesti Középponti Oltáregyesület 50 évi történetére. Előadja: a Budapesti Középponti Oltáregyesület igazgatója. *c)* «A keleti egyház és az Oltáriszentség». Előadja: *Hosszu László dr.* lugosi gör. szert. r. kath. püspök; *d)* «Az egyház szeretetéről a szentségi Krisztus iránt». Előadja: *Prohászka Ottokár dr.* székesfehérvári püspök. Délután 4 órakor: A papok eucharisztikus társulatának országos értekezlete, melyen csak egyházi férfiak vehetnek részt. Külön sorrenddel. Szervezi: *Hanauer István dr.*, Őszentsége kamarása, országos igazgató. Délután 6 órakor: Szentbeszéd és pontifikális áldás. Tartja: *Rajner Lajos dr.* fölszentelt püspök, általános érseki helynök.

Május 7-én, szombaton. Reggel 9 órakor: Pontifikális szentmise görög kath. szertartás szerint. Tartja: *Firczák Gyula* munkácsi püspök. Délelőtt 11 órakor: Az oltáregyesületi igazgatók értekezlete külön sorrenddel. Ezen értekezleten csakis egyházi férfiak vehetnek részt. Délután 3 órakor: Az oltáregyesületi igazgatók és elnöknők közös értekezlete külön sorrenddel. Ezen értekezleten csakis a nevezettek és az oltáregyesületek választmányainak tagjai és a terjesztőnők vehetnek részt. Délután 4 órakor: *Velics László S. J.* «Mutatványos előadása a miseruhákról és himzéseiről történeti és gyakorlati szempontból». Délután 6 órakor: Szentbeszéd és pontifikális áldás. Tartja: *Csernoch János dr.* csanádi püspök.

Május 8-án, vasárnap. Reggel 7 és fél órakor: Szentmise, mely alatt a hívek a szentáldozáshoz járulnak. Mondja: *Majláth Guszláv* gróf erdélyi püspök. Reggel 10 órakor: Pontifikális szentmise. Tartja: *sipeki Balás Lajos* rozsnyói püspök. Az éneket a budapesti középponti papnevelőintézet énekkara szolgáltatja. Délután fél négy órakor: «Az Oltáriszentség képei». Előadás vetített képekkel. Tartja: *Filkorn Jenő* igazgató, Nyitráról. Délután 6 órakor: Szentbeszéd és pontifikális áldás, Te Deum. Tartja: *Radnai Farkas*, beszercebányai püspök.

A történet múzsája

A Központi Oltáregyesület oly intézmény, mely nemcsak a magyar katholikus társadalomnak, de az egész magyar kulturának is nagy szolgálatokat tett. Egy félszázad óta ápolja ez az egyesület templomaink oltárán azt a szent tüzet, mely már honunk dicső alapítóinak lelkét élesztette, szent István királyét, ki a nemzeti lélek megerősítésére templomokat pített és Gizella királynéét, ki a templomokat fölruházta. A hazának ujjáalkotásáról volt szó akkor is, midőn a Központi Oltáregyesület megalakult. Alapítása abba az időbe esik, melyben a szabadságharc után leigázott nemzet újra reményleni kezdett: az Oltáregyesület azon időben alakult meg, amidőn I. Ferenc József menyasszonyát Erzsébet királynét az oltárhoz vezette. A hazafias piarista-rendnek volt a tagja az a férfiú, aki az eszmét először megpendítette, Trautwein János, a világhirű hitszónok Bécsben Erzsébet császárné és királyné menyegzője napjaiban a Johanniták-templomában a Kärthner Tor-nál és a Wiedenen sokszor prédikált az Oltáriszentségről és szűz Máriáról és a bécsi népet ép úgy magával ragadta, mint néhány év előtt Kossuth Lajos. Látta, mint működik a lajtántúli ország fővárosában az oltáregyesületek intézménye s elhatározta, hogy a hazafias magyar arisztokráciával egyetértve, Magyarországon is megalapítja az egyesületet. Meg volt győződve, hogy az Oltáriszentség kultuszában nemcsak hitéletünknek, hanem az egyesülés égisze alatt nemzeti életünknek is új lendületet fog adni. Pestre jött s többekkel beszélt, Nagyboldogasszony napja végleg megerősítette őt határozatában és hozzálátott a munkához. Tervét legelőször gróf Cziráky Jánosné, Dézasse Lujza bárónő karolta föl. Nem hagyták ki programmukból a magyar iparvédelmet sem s így az új társulat 1859. november 6-án megalakulva, minden magyar szivének megnyerte rokonszenvét.

Nagy ünnep volt e nap az egész országban. Scitovszky primás Esztergomban aranymiséjét tartotta s az ország nagyjainak jelenlétében ünnepélyes Te Deumot mondott. Ugyanekkor Pesten az angolkisasszonyok templomában fölhangzott az áhitatos Veni Sancte és a tolongó nagy tömeg az ég segítségét kérte az Oltáregyesület munkásságára. Ez állott akkor

a Szent-István-Társulattal együtt a magyar katholikus közélet homlokterében. De a külföld is érdeklődött iránt unk. Gróf Cziráky Jánosné maga is külföldi származású volt s ismerte jól Belgiumot, hol az 1848. évben P. Boone jezsuita atya Méus Anna bárónővel az első brüsszeli Oltáregyesületet megalapította. Trautwein is a külföldről származott; atyja egy luteránus württembergi varga volt, ki Pesten letelepedve, becsületesen folytatta mesterségét. A két alapító utazásai révén a külföld megismerte a magyar Oltáregyesületet, mely Középponti Oltáregyesület neve alatt az Oltáriszentség folytonos imádására — így nevezték akkor az örökimádást — és a szegény templomok fölsegélyezésére alakult. Az egyesület próbaévét a Czirákyak kastélyában, Lovasberényben tartotta. Ott volt az első oltáregyesületi kiállítás is, mely a legelső ajándékot a jászkiséri templomnak juttatta. Az abszolutisztikus központi kormány szintén fölkarolta az egyesületet, ami a Bécsben élő gróf Apponyi Györgyné Sztáray Juliának volt érdeme; így történt, hogy a pénzügyminisztérium a postaküldeményekre bélyegmentességet adott az egyesületi irodának. Az egyesület legelső háza az angolkisasszonyok mellett a Lipót-utca 15. szám alatti házban volt. A tagok az angolkisasszonyoknál gyültek egybe, hol Trautwein a szentségimádással együtt a májusi ájtatosságokat is meghonosította, mely kedves áhitatgyakorlat addig ismeretlen volt hazánkban. Csakhamar az egész országban szervezkedni kezdett az új intézmény! míg az első esztendőben 862 beírt és 123 résztvevő tagot számlált az egyesület, az Emich Gusztávnál nyomtatott másodévi tudósítványban azt olvassuk, hogy csupán a beírt tagok száma már 12.142-re növekedett. Nemsokára kis gócpontok keletkeztek az egész országban, a még különálló Erdélynek már is volt saját oltáregyesülete Nagyszebenben. Nemsokára Pozsony is szervezkedett. Székesfehérvár, melynek már a XVIII. század végén volt egy örökimádási testvérülete, a Központi Oltáregyesület keretében fölevenítette a régi tradiciókat. Eger példával járt elő; különösen Szolnok, Jászberény és az egész jászság a sűrűn ismétlődő szentségimádások szervezésében tünt ki. A görög katholikusok föltünően nagy sikereket értek el s náluk most is virágzik az egyesületi élet. A «Katholikus Néplap» állandó tudósításokat hozott az egyesületről és annak kiállításairól. Különösen sikerültek a pesti kiállítások a reáltanodában, a piaristáknál, utóbb az angolkisasszonyoknál. A hatvanas évek országgyűlésein egybegyült förendek és képviselők sorba látogatták és nagy dicsérettel halmozták el e kiállításokat, melynek ajándéktárgyait a tulajdonképeni Magyarország határain túl Boszniába és Dalmáciába is elküldötték. Fölvirradt az 1867-ik év tavasza. Ismét ott láttuk Erzsébet királynét immár tündöklő koronával fején a Nagyboldogasszony-templomában Magyarország főúrhölgyei között. A főúrnők, kik őt körülvették, nagyrészt az Oltáregyesület tagjai voltak s az egyesület fölhasználva az ünnepélyes

alkalmat, gazdag ajándékokban részesítette az örömben uszó ország templomait. Azóta fokozódó tevékenységgel munkálkodott és fejlődött az életrevaló intézmény nagynevű alapítóinak kezei alatt. Az 1882. év január 1-től kezdve a budapesti Központi Oltáregyesület a római törzstársulattal egyesíttetett. A központi vezetőség főleg a püspöki kart igyekezett a szent ügy részére megnyerni s nagy súlyt fektetett arra, hogy a papneveldék is megismerkedjenek az egyesület nemes céljával és szervezetével. A mult század kilencvenes éveiben memorandumot intézett a központ a püspöki karhoz, amelyben az egyházmegyei oltáregyesületek szervezését és azoknak a budapesti központtal való szoros együttműködését kérelmezte. Az egyházpolitikai harcok közepette az engesztelő ájtatosságot és a szentségimádást szervezte az egyesület s ezen összejövetelek szították először a lelkekben a katholikusok egyesülésének gondolatát. Ugyanekkor nagy veszteség érte az egyesületet; az 1893. év őszén Trautwein János, az egyesület alapítóigazgatója elköltözött az élők sorából. Örömmel terjedt el a hír, hogy Trautwein utóda *Kánter Károly* lett. E férfiú szereplése összeesik a katholikus restauráció születési évével. A Központi Oltáregyesület a katholikus egyesületi élet magva lett. S amidőn ennek mintájára és az egyesület tagjainak kebeléből ujabb hitbuzgalmi egyesületek alakultak, Kánter Károlyt ott látjuk az összes egyesületekben, propagálva az eszmét, hogy a közélet porondján csak akkor egyesülhetünk, ha előbb az oltárnál a szentség imádásában és vételében egyek leszünk. Az oltár, a tűzhely, a Szentség, a tűz, ez éleszti lelkünkben a katholikus öntudatot. Ez az Oltáriszentségben megerősödött, öntudatos katholicizmus, mely tizenöt év óta püspökökben, főurakban, főúrnőkben, szerzetesekben, tudósokban és egyszerű ismeretlen emberekben oly sok apostolt és közhasznú intézményt adott az országnak, teremtette meg áldozatkészségével és nagyarányú agitációjával a Központi Oltáregyesületnek legnagyobb büszkeségét, az *Örökimádás-templomot.* Gróf Cziráky Jánosné, ki az eszmének hangot adott, 1900-ban eltávozott az élők sorából. Pótolhatatlannak vélte mindenki azt a nőt, aki több mint negyven éven át vezette az egész országra kiterjedő intézményt. De az isteni Gondviselés, mely ott virraszt az Oltáriszentségben, gondoskodott az Oltárgyesületről s egy oly apostoli lelket állított annak élére, aki elődéhez hasonlóan életének minden pillanatát munkában töltötte. A Központi Oltáregyesület választmányának élére az elhunyt elnökasszony helyébe *Őrgróf Pallavicini Edéné,* Majláth Etelka grófnő lépett. Az imában buzgó, a munkában fáradhatatlan elnökasszony eddig ismeretlen agitációval látott a munkának s rövidesen összehozta azt az alapot, melyből a Központi Oltáregyesületi Ház az Örökimádás-templommal és zárdával fölépülhetett. *Kiss Aladárné* az egyesület másodelnöknője és *Koch Ferencné* az egyesület titkárnője, vállvetve működtek a lelkes elnökasszonnyal a sikeres

munka megvalósításán. Csakhamar megalakult az «*Örökimádás*» *cimű hitbuzgalmi folyóirat is*, mint az egyesület hivatalos közlönye, melyben *dr. Glattfelder Gyula* a Központi Oltáregyesület másodigazgatója és az Örökimádás-templom építési mozgalmának vezetője a sajtó hatalmas erejével propagálta a központi vezetőség programmját.

Mikor az oltáregyesületi iroda a Rákos-utcai Örökimádás-zárdába költözött, az egyesület már 140.000 tagot számlált. Most ez a másfélszázezer lélek úgy tekinthet az Örökimádási-templomra és a Központi Oltáregyesületi Házra, mint édes otthonára. Az imádságból merített munkának szelleme üli a mai napon diadalát s a lelkesedést, mellyel az új falakat a magyar katholikus társadalom körülveszi, fokozza az is, hogy örömünkben a pápa is résztvesz.

A pápa kezeláirásával apostoli áldását küldi, teljes búcsút hirdet és a magyarországi katholikus hivek buzgó támogatását óhajtja. Épen azért szent reménnyel nézünk a jövő elé, mert tudjuk, mert érezzük, hogy X. Pius apostoli szózata, hazánk szivében a magyarországi oltáregyesületek országos szövetségét fogja létrehozni.

Üdvözlet az első áldozóknak.

Régi keresztény szokás, hogy a hivő lelkek az első áldozók imáiba ajánlják magukat. Hiszen még az utolsó vacsorán is az egyház első feje, pápája, szent Péter a legfiatalabbik apostolhoz, szent Jánoshoz fordult: kérdezze meg az Úr Jézustól, melyikük fogja őt elárulni. Szent Péter is tudta, hogy Jézus a legfiatalabbakat szereti legjobban, azokra hallgat legszívesebben. Ez évben ti vagytok a legfiatalabbak Jézus asztalánál, jól gondoljátok meg tehát, mit kérjetek szüleitek, testvéreitek és magatok számára a szent áldozásban.

Talán betegség, szomorúság költözött be házatokba: bátran kérhetitek ennek eltávolítását az Úr Jézustól; meghallgat titeket, ha igazán jó a lelketeknek, hogy ezek a bajok megszűnjenek. De különösen egyről ne feledkezzetek meg. Mindenekelőtt arra kérjétek az édes Üdvözitőt, hogy magatok is, testvéreitek, szüleitek és minden ember gyakran járuljon a szentáldozáshoz. Mondjátok az Úr Jézusnak, mikor szivetekbe tér: «Édes Jézusom! add, hogy minden ember legnagyobb kincsének tartsa a szentáldozást! Óh segíts meg, hogy inkább meghalni akarjak, minthogy csak nagy ritkán vegyelek magamhoz».

PÜNKÖSDKOR

Szentlélek Isten, szállj be a szivünkbe,
Gyulassza lángra hő szerelmed azt,
Szíved tüzétő izzó lesz a lélek,
Parázs-szivekben él csak a malaszt!
Parázs-szivekben, hol az Isten arca
Ragyog, mint egykor Tábor szent hegyén,
Átszellemülten azt kérjük ma Tőled:
Tüzes nyelvedből szálljon ránk erény!

Viruljon bennünk, mint pünkösdi rózsa,
A hit, remény és szeretet virág,
Tanuljon tőlünk lelkesülni, égni
Eszményekért is a kufár világ!
Mutassa lelkünk gyémánt csillogása,
Hogy nem tapad rá piszkos porszeme,
Tépjük szivünkből azt az izmot is ki,
Mely földi bérért önzőn küzdene!

Ne égjen bennünk szikra, mely az Isten
Dicsőségén kívül még mást keres!
Küzdő csatára készüljünk, amelyben
A paizson kívül kell egy szent tegez!
Ezért esdeklünk, Szentlélek Úristen,
Piros pünkösd pittymalló hajnalán:
Martyr-erőt önts lankadó szivünkbe,
— S nem félünk többé: jöjjön a halál!

Hortobágyi József.

Az úrnapi körmenet.

1. Néhány év előtt úrnapi körmenetre készültek az emberek. Richard gróf nem igen gondold erre, mert halálos betegségben lévő tizenkétéves fia miatt aggódott. Előtte való este a harangok zúgtak-búgtak s hirdették mindenkinek, hogy másnap az Oltáriszentség ünnepe lesz.

— Atyám, miért haragoznak? — kérdi a kis gróf.

— Holnap Úrnapja, édes fiam.

— Ó mily szép ünnep! Tavaly még én is résztvettem. Édes apám, engedje meg, hogy legalább az ablakból végignézhessem a körmenetet. A jó Isten meggyógyíthat engem.

A szülőket nagyon meghatotta e kérés. Oltárt készítettek, szépen földiszítették. Visszaemlékeztek az evangélium eme szavaira: «Midőn Jézus látta a beteg hitét, meggyógyítá őt!»

A körmenet közeledik. A gróf és felesége az erkélyen letérdelnek, köztük a betegágy, benne a halvány beteggel.

— Uram, ha akarod, gyógyíts meg engem — sóhajtja a beteg.

Másodszor, harmadszor még hangosabban s nagy bizalommal.

A papot meghatják e szavak. Áldást ad az Oltáriszentséggel a betegre. Midőn a körmenet elhalad, betegünk így szól atyjához:

— Minden percben jobban érzem magamat. Erőm, egészségem visszatért. Meggyógyultam.

A halálos beteg e naptól kezdve teljes egészségnek örvendett.

2. 1866. évben fordult meg Itáliában a dán protestáns, Stenon Miklós. Livornóban időzött épen Úrnapján. Ott látott életében először úrnapi körmenetet. Megnézte s épült a látottakon. A hivők nagy sokasága, a Legszentebbet vivő püspök, a hercegi udvar oly mély benyomást gyakorolt Stenonra, hogy önkénytelenül is fölkiáltott: «E kenyér szine alatt tényleg jelen kell lenni az Úr Jézusnak!» De nem maradt meg csak a puszta benyomásnál. Imádkozott sokat, tanulmányozta a Katéchismust és a szent atyák iratait, katholizált, pappá lett s meghalt mint püspök.

3. Christianiában, a protestáns Norvégia fővárosában, 1849-ig tilos volt kath. papnak tartózkodnia. Aki a kath. hitre visszatért, arra számkivetés és a vagyonelkobzás várt. Jelenleg Christianiának van kath. temploma és püspöke (Msgr. Falice személyében). Falice megnyert 1894-ben arra a merész gondolatra jutott, hogy Úrnapján kis körmenetet tart. Nem hirdette előre a dolgot, csak néhány hivét avatta be a dologba. Az úrnapi szentmise után az adott jelre kivonult a körmenet Christiania utcáira. A protestáns lakosság csodálkozva nézte a szokatlan menetet s sehol rendzavarás nem történt.

A következő évben Falice püspök kihirdette a körmenetet, kijelölte az utcákat is, merre haladnak majd s virágdíszt is rendelt. Felhivására sok protestáns is hozott virágot, sőt a királyi üvegházból is küldtek dísznövényeket. A körmenetnek újból sok nézője akadt, akik tiszteletteljesen levették kalapjaikat. Csak egy tanuló maradt föltett kalappal. Nem nézhette ezt egy mennyezetvivő katholikus, odament a tanulóhoz s leütötte fejéről a kalapot. A püspököt kellemetlenül érintette a dolog, mert félt, hogy a protestánsok majd tüntetnek emiatt. Este felé járt az idő, amikor egy fiatal ember becsenget a püspök lakásán. Bemutatkozik, hogy ő az a fiatal ember, akinek délelőtt a körmenet alatt fejéről leütötték a kalapot. A püspök bocsánatot kér, majd sajnálkozását fejezi ki. «Ne tessék fölöttem sajnálkozni — feleli az ifjú — mert nem jöttem szemrehányást tenni, hanem bocsánatot kérni. Annyira elbüvölt kultuszuk szépsége, hogy csodálkozás és meghatottság közepette ellelejtettem levenni kalapomat. Kérem, szíveskedjék engem oktatni a kath. hittanra». A következő évben ez a jólelkű tanuló vitte az úrnapi körmenetnél a pásztorbotot, mint papjelölt, s négy év után épen Úrnapján mondta első szentmiséjét s utána a körmenetben ő vitte a Legszentebbet. Közli: *Krasznyánszky János.*

Ó csak jobban ismernék az emberek az Oltáriszentséget! *Gróf Czirákyné.*

A margitszigeti zárda emlékei.

Boldog Ilona és az Oltáriszentség.

ILONÁNAK a megfeszített Jézus iránti gyöngéd tisztelete a szent sebhelyek elnyerésén kívül még más jeles kegyelmekkel is nyert megjutalmazást. Így midőn az apácák Nagyboldogasszony ünnepének éjtszakáján az Isten anyját szent énekekkel dicsőítették, ezek befejezte után nyugodni tértek. Egyikük mindazonáltal úgy gondolkozván, hogy amennyiben úgyis csak az egyes testvérek szabad tetszésére van az bízva, vajjon nyugalomra térjenek-e vagy sem, a mi szentünk ezen időt minden valószinűség szerint imában fogja eltölteni. Észrevétlenül félrevonult tehát a templom egyik félreeső helyére, hogy megfigyelje annak minden mozdulatát, erősen meg lévén róla győződve, hogy az Isten szolgálóját ezen a napon valamely különös kegyelemben fogja részesíteni.

És ime várakozásában nem is csalatkozott, mert a Boldogot az oltár fölött elhelyezett feszülethez, amely felül valami ellenállhatatlan erő vonzotta, közeledni látta és amidőn oda ért, hirtelen elragadtatásba (extasis) jött. Azután a feszület a keresztről levált, megelevenedett és Ilona felé közeledett, ki azt jobb kezével görcsösen átszorította és ebben a pillanatban egy mennydörgésszerű zörej reszkettette meg a templomot. Az őt megfigyelő apáca erre magánkívüli állapotban társnőiért futott. Ezek a főnöknőjükkel együtt a helyszinén teremnek s megkisérlik tőle elvenni a feszületet; de a legnagyobb csodálkozásukra minden igyekvésük hiábavalónak bizonyult, mert semmi emberi erő sem volt képes kinyitni ama kezet, amelyet a lángoló isteni szeretet oly szorosan összeszorítva tartott. Jézus az övé, ő pedig Jézusé volt; a jámbor szűz isteni Jegyesét görcsösen tartotta és semmikép sem akarta elereszteni és még másnap délben is ezen mély elragadtatásban volt elmerülve. Midőn ezután abból ismét a földi életbe visszatért, önmaga tette újra helyére a szent-feszületet, amely neki mindenkor oly sok kegyelemnek az eszköze volt, de melyeket azonban mindig a legszorgosabban titkolt.

Más alkalommal a vecsernye után Ilona a templom egy mellékkápolnájába vonult vissza, hogy ott csendben imádkozzék. A kereszt, amelyre tekintete a szó szoros értelmében rá volt szegezve, magától hagyta el az oltárt és a Boldog közelében a levegőben függve maradt, hogy ez ekként annak szemlélete mellett áhitatát kielégíthesse.

Ami megtörténvén, az hasonlókép magától foglalta el ismét azt a helyet, amely számára az oltáron kijelölve volt.

Boldog Ilonának az Üdvözítő kínszenvedése iránti ezen lángoló szeretete a legfölségesebb Oltáriszentségben birta természetfölötti táplálékát.

Oly forró vágy égett benne a szent áldozás után, hogy amikor pap, ki neki a szent ostyát nyujthatta volna, rendelkezésére nem állott, néha maga az édes Jézus áldoztatta meg őt sajátkezűleg.

Rendesen mozdulatlanul, sőt sokszor elragadtatás állapotában volt jelen a szentmisén és egy ilyen alkalommal ép az úrfelmutatás pillanatában egyszerre csak ájulás kerülgette őt; azonban a Boldogságos Szűznek a közvetlen közelében álló szobra ekkor hirtelen megelevenedett és miután isteni magzatját Ilona karjaira fektette, egyszersmind benső erővel és vigasztalással is töltötte őt el.

A krónikások általánosan állítják, hogy az Úr maga lett tanítójává, aki, hogy szolgálója nehézség nélkül imádkozhassa el a szent zsolozsmákat, személyesen vezette be azt az olvasás mesterségébe. Úgyszintén a szentek és angyalok is nem egy izben maguk részesítették a Boldogot a szükséges lelki vezetésben.

Időnkint elmélkedései közben a körülállók a magasba látták őt fölemelkedni és mellőle angyali dallamok voltak hallhatók, amelyek mint mindmegannyi égi hangok az Isten dicsőítésére és imádására az övéibe vegyültek.

Amidőn pedig a mi szentünk az egyik napon több órát a rendszerint megvetés tárgyát képező és fárasztó munkában töltött el, közben oly ritka lelki tökélyről tett tanuságot, hogy az Isten maga sietett efölötti tetszésének adni kifejezést. Igy beesteledvén, a nővérek a befejező istentiszteletre (completorium) és a «Salve Reginára» siettek és ime abban a pillanatban, amelyben Ilona, aki szintén köztük volt, az oltár elé ért, a gyertyák maguktól meggyultak és vakító fényt árasztottak szét maguk körül.

Más alkalomkor mennyei fény vette őt körül, amely különösen az egyik éjtszakán, amelyen az apácák a zárda védőszentjének, szent Katalinnak a zsolozsmáját énekelték, olyan erősen világított, hogy magán a templomon kívül is észrevehető volt.

A történetírók tanusága szerint Boldog Ilona csodákat is tett. No de hogy is tagadhatta volna meg az Isten ezen erőt attól, aki vele állandóan oly szoros egyesülésben élt?

Igy a jámbor szűznek csak meg kellett érintenie az elfonnyadt növényeket és azok rögtön megzöldültek és kivirágzottak, amelyeket azonban, hogy nyoma ne maradjon e kegyelemnek mindjárt szét is tépett.

Jeszenák Gábor báró.

Jöjjetek népek a halhatatlan szent titokhoz és a nagy áldozathoz; hittel és félelemmel közeledjünk; bűnbánatos tiszta kezekkek hajtsuk végre az áldozatot... egyedül őt imádjuk és az angyalokkal dicsérve áldjuk: Alleluja!

Őskeresztények áldozási éneke.

Szűz Mária és az Oltáriszentség.

Kis történetek.

A megmentett Máriakép. 1. A XIII. század első felének egyik legcsodálatraméltóbb alakja s vezérférfia volt szent Jácint. († 1257.) Szent Domonkosnak egyik legelső követője és tanítványa; az északi népeknek apostola. Nagy tisztelője volt a legmélt. Oltáriszentségnek és a bolds. Szűznek.

A kievi zárda sokáig volt apostoli munkálkodásának középpontja. Itt történt vele a következő esemény. A tatárok 1239-ben tűzzel-vassal pusztítottak mindent, ami csak kezeik ügyébe került. Legelső gondja volt a szentnek, hogy az Úr Jézust a legm. Oltáriszentségben megmentse a pogányok pusztítása elől. Papi öltözetben a templomba ment, az Oltárszekrényből kivévén az Úr szent testét, magával biztosabb helyre óhajtá vinni.

Útja szűz Máriának szobra előtt vitt el. Szomorúan gondolt arra, mily kiméletlenül fogják a pogányok e szobrot szétrombolni. Azonban nem vélt segíthetni. De ime Mária a szoborból így szólt a menekülőhöz: «Fiam Jácint, egyedül engem akarsz a pogányok kezébe juttatni?» «Ó anyám — felelt a bánatos szent — igen nehéz a te szobrod, nem vagyok képes magammal vinni.» A bolds. Szűz így folytatá: «Isteni fiam, kit magaddal viszesz, meg fogja könnyíteni terhedet!»

Egyik kezében a legm. Oltáriszentséget tartva, a másikkal a bolds. Szűz szobrát vevé föl s egész könnyűséggel vivé tovább a Dnieper folyóig.

2. A hagyomány szerint Batthyány Károly a mohácsi csatában nem akarván a boldogságos Szűz képével ékesített zászlaját a pogány törökök kezébe jutni hagyni, miután a nagy zászlót egészen el nem vihette, kivágta abból a Szűzanya a «Patrona Hungaria» képét és ruhája alatt elrejtve, szerencsésen eljutott németújvári várába, hol azt azóta kegyelettel őrzi a család.

Ifjúkori emlékek. 1. Lindau hidján állott egy ifjú, hogy a tó hullámaiba temesse szégyenét, bűneit. Az esti aranyos fényben ragyogtak a mehreraui cisztercita apátság tornyai, amelyek őt emlékeztették arra az időre, midőn mint gyermek a kongregáció kápolnájában térdelve Máriának szentelte magát. Ez a visszaemlékezés megmentette, bátorságot és bizalmat öntött belé és megtalálta újra lelke békéjét.

2. Dr. Schuselka, aki 1882-ben tért vissza az ó-katholicizmusból az egyház kebelébe, írja, hogy nagy hálával tartozik egykori hitoktatójának, aki nagy tiszteletet és kegyeletet oltott szivébe a bolds. Szűz iránt, mert szűz Mária tisztelete és kegyelete volt az első segítő eszköz, amely őt újból a helyes útra terelte.

A megfordított Máriakép. 1. 1906. február 23-án hozták a lapok azt a hírt, hogy a fiatal Vincenzo Pignatelli Tromboli herceg főbelőtte magát.

Epen az eljegyzést kellett volna megtartania a dúsgazdag Corigliano hercegnővel. Pár nappal azelőtt még jegyese házánál időzött s mindent megbeszélt előre az eljegyzés napját illetőleg. Az öngyilkos hálószekrényén ott találták Nietzsche és Schopenhauer műveit. Az ágy fölött függő Máriaképet a herceg a fal felé fordította. Az öngyilkosság tulajdonképeni okát nem tudták meg; jellegzetes a dologban, hogy Nietzsche és Schopenhauer műveiből táplálta lelkét, s az utolsó pillanatban hűtelen lett a bolds. Szűzhöz.

2. Ellentétes képet mutat bold. Canisius élete, aki élete folyamán ragaszkodott a bolds. Szűz Máriához, úgy hogy méltán felírhatták sírjára: *Adhaesit Mariae!* (Ragaszkodott Máriához.) *Marianus.*

Az Oltáriszentség és a szociáldemokrácia.

Május van. Megindul a sztrájk s a fennen lobogó vörös zászló ezt hirdeti: Jogot a népnek!

Hogy a világmegváltó szociáldemokrácia mennyire tiszteli a népjogokat, tanuljuk meg a következő esetből.

A szombathelyi egyházmegye egy fiatal papja télvíz idején beteghez vitte az Úr testét; útközben egy még be nem fagyott folyóhoz ért, melynek hidján át akart menni. Vele szemben jött egy csapat vörös nyakkendős szociálista. Midőn meglátták a papot, torkuk szakadtából ordították: «Le a büdös papokkal! Üssétek agyon a népbolondítót». A fiatal káplán nem hederített rájuk, tovább akart menni, de útját elállották. Az «elvtársak» nem engedték tovább s az egyik rászólt: «Hé, papocskám, dobd a vízbe ezt a szamárságot, akkor nem bántunk» s az Oltáriszentségre mutatott. A mi papunk határozottan és élénken tiltakozott: «Ilyen alávalóságra nem vagyok kapható». Erre ki akarták ragadni kezeiből a nagy kincset, de hasztalanul. A hit erősítette kezeit, nem csikarhatták ki vaskarjaiból az Úr testét. Dühükben megfogták s a folyó hideg hullámaiba dobták a kötelességtudó bátor hitvallót. A jéghideg víz összecsapódott feje fölött, de hősünk nem ejtette el a Szentséget, magasra tartotta és uszott evickélve, prüszkölve és köhögve vergődött ki vele a túlsó partra, bőrig ázva, csurom vizen, vérző kezekkel. A hidon toporzékoló szocik pedig hangosan hahotáztak, mulattak «kitünő» viccükön. «Megmostuk a főtisztelendő Úr piszkos reverendáját», ezt ordítva távoztak vihogva és nevetve. Majd megpukkadtak nevetésükben. A káplánra ráfagyott a nedves ruha, mégis elment a beteghez; megáldoztatta és megvigasztalta. Aztán kiverte didergő testét a láz; hazamenni már nem tudott; szekéren szállították plébániájára; ágyba dűlt és tüdőgyulladásba esett Életéről lemondott az orvosi tudomány, de imádsága megmentette.

Az Oltáriszentség rendelése.

Miképp ecseteljelek ó Jézus!? hogy vonalozzam körül isteni, mennyei szépségedet, mely e pillanatban oly tündöklően ragyog szemeim előtt. Érzem, hogy erre képtelen vagyok, hogy szivedet lefesteni nem birom. Leteszem tehát tollam s elmerülök az öröm tengerébe. Mind végtelen, mind fényben uszó, mind fölfoghatatlan, mind kimondhatatlan, mit látok. Hogy minő volt szived e fönséges pillanatban, nem tudom, csak annyit tudok, hogy mérhetetlen szeretettől túláradozott, hogy szeretetből lőn alkotva. A buzgalom megsemmisítette volna szent emberségedet, ha istenséged föl nem tartja és módot nem nyujt szereteted megvalósítására.

Ó Jézus! hogy ecseteljem azt a tenger szeretetedet, mellyel el voltál árasztva? hogy ecseteljem buzgóságodat, mellyel annak megfelelni törekedtél? Egy szentnek adtál, hogy méltó lett téged látni ily állapotban, midőn elragadtatott s ő mondotta nekünk, hogy meg kellett volna halnod, ha angyal nem támogatja emberségedet. Egy másik látnok is szemlélt téged elragadtatásában s ő is azt mondotta, hogy úgy látszottál, mintha kiöntenéd magad, mintha átlátszó voltál volna, mintha világító árnyék lennél. Bármint is történt, az apostolok most fölkiáltottak: «Most tudjuk.. és elhisszük, hogy az Istentől jöttél ki».[1]

Mig imádkozott Jézus és hálákat adott, minden szava, mint a tűz, mint a világosság hatoltak az apostolok szivébe; — kivéve Judásét. És e pillanatban, ez ünnepélyes hangulatban, e nagy díszszel rendezett, türelmetlenül várt ünnepélyen, a tanítványok szemeláttára és legnagyobb bámulatára, ime, Jézus Krisztus, az Isten egyszülött fia, az örök Ige, a világ Megváltója a szeretett Üdvözítő, ime, a kezében tartott kenyeret megszegi, megáldja és határozottan és világosan mondja: «Ez az én testem». És ugyanekkor, amint ezt kimondotta, fény özönlött belőle, szavai világítottak valamint a kenyér is és úgy látszott, mintha Jézus köszöntené magát a kenyérre és egyesülne vele, egy és ugyanazon lett.

Ó isteni szavak! ó mindenható igék! tündöklők, mint a villám s a megrettent elmének nincs ellenök szava. Mily hatalom a szavakban; mily teremtő erő az igékben!

Megtörtént tehát a hallatlan csoda, megtörtént a nagy dolog! A szeretet meghalt, kiüresítette önmagát. «Ipse dixit et facta sunt, ipse mandavit et creata sunt.» «Mert ő szólt és lett, parancsolt és előtermett».[2]

«Ez az én testem.»[3] Tehát Jézus Krisztus a kenyér szinében lett jelen.

[1] Ján. XVI. 30; — [2] 148. Zsolt. 5. [3] Máth. XXVI. 26; Márk XIV. 22; Luk. XIV. 19; I. Kor. XI. 24.

És Jézus megkönnyebbült, de még nem egészen. Vágya, egyetlen óhaja beteljesedett, megvalósult, de még nem mindenben. Mit oly világos szavakkal megigért egy év előtt Kafarnaumban, azt most beteljesítette Jeruzsálemben, az utolsó vacsora termében tizenkét apostola előtt, de csak részben.

Midőn kimondotta Jézus az isteni átváltoztató szavakat, oda ment remegő tanítványaihoz, rájuk nézett szeplőtelen tekintettel és túláradó örömmel és mondá nekik: «Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely értetek adatik»[1] és oda nyujtá nekik a kenyeret, mely már az ő teste, mely mint világító tárgy ömlött az apostolok szájába; úgy látszott, mintha magától folynék beléjök.

Ez volt az első szentáldozás a földön; e pillanatban táplálkozott először az ember Jézus Krisztus testével a kenyér szine alatt.

De Jézus szive még mindig dobogott, még nincs vége a csodának, még akar tenni valamit. «És hasonlóképen véve a kelyhet, — melyben szeplőtlen, tiszta szőlőfürtből kipréselt tiszta bor, néhány csepp vízzel keverve volt — és mondá: «Igyatok ebből mindnyájan; ez az én vérem».[2] Ó titokzatos szavak? Ó áldott szeretet! van-e még, mit adhatnál övéidnek?

— Nincs!

És vévén a kelyhet, nekik adá, mondván: «Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az új szövetségé, mely sokakért kiontatik a bünök bocsánatára». — És az apostolok a szent testtől csodálatosan megerősödve, fölbátorodva «ivának abból mindnyájan».[3]

És az apostolok lelke megértette a nagy titkot. A Mester szavaiban nem kételkedtek, azért nem is kértek magyarázatot. Ettek a kenyérből, mely őket egyszerre szentté tette s ittak a kehelyből, melynek édessége felülmul minden édességet.

Igy lőn megalapítva a legméltóságosabb Oltáriszentség.

«Igy szerette Isten a világot».[4]

Ó isteni szentség! a megindulástól és lelkesedéstől térdre hullok előtted. «Ó magnum pietatis Sacramentum» — «Ó az isteni kegyességnek nagy titka».[5] «Ó Krisztusnak megvizsgálhatlan ajándéka».[6]

Úgy van Uram Jézus! imádlak, porba hullva imádlak a legméltóságosabb Oltáriszentségben.

Feisz Hugolin.

[1] Math. XXVI. 26; — [2] u. o. 27; [3] u. o. 28; [4] Ján. III. 16; [5] I. Tim. III. 16 [6] Eph. III. 8.

Jézusnak szegénysége, hosszú utazásainak fáradalmai, nyugtalan napjai s álmatlan éjei, tanításai, csodatettei, minden szava, tette és szenvedése hangos szózathoz hasonlít, mely folytonosan ismétli: «Szeretlek!»

Trautwein

Egy eucharisztikus lélek a XIX. században.

Gard Adrienne Vavasseur Edmond grófné születésének százados évfordulójára.

A RÉGI barátot jobban szeretem, mint az újakat, az Úr Jézust is jobban szerettem ezredik áldozásom alkalmával, mint akkor, midőn legelőször vettem magamhoz szent testét.» E szavakat intézte Vavasseur grófné, kinek életrajzát röviden ismertetni akarjuk, egyik leányához, midőn első szentáldozásának negyvenedik évfordulóján e nagy napról megemlékezett. Valóban ezt a gyönge asszonyt az Oltáriszentség mindennapi vétele tette erőssé, mert olyan vállalatokat engedett megvalósulni kezei alatt, melyeknek hatását századok érzik meg. Nevét tán az ismeretlenség homálya fogja elborítani, alázatos lelke csak örülni tud ennek, de az általa létrehozott nagy mű terjed s egyre jobban árasztja áldásait, hasonlóan a fölkelő naphoz, melynek sugarai is annál nagyobb területet világítanak meg, minél előbbre halad a délpont felé. E lap hasábjain annál is inkább illik e nőről megemlékezni, mert ő volt az, ki 1841-ben legelőször vetette föl *Affre* párisi érsek előtt az «Örökimádás» eszméjét. Az ő lángbuzgalmának köszönhető, hogy a föltornyosuló nehézségek dacára, alig három év mulva, 1844-ben, március első péntekjén Franciaországban tényleg meg is kezdődött az Oltáriszentség örökimádása s ezzel együtt a gyakori áldozások számának növekedése.

Franciaországban a mult század elején a gyakori áldozás ügye még nagyon rosszul állott; a hívők alig mertek évente 3—4-szer áldozni s midőn *Harpain Mária*, az Oltáriszentség egy másik buzgó tisztelője, havonként kétszer, majd később hetenként egyszer kezdett az Úr asztalához járulni, valóságos fölzúdulás támadt vakmerősége ellen. De az elvetett mag kikelt, sőt erőteljes csemetévé fejlődött. Látszott rajta, hogy egykor hatalmas fa óriás lesz belőle, mely bátran dacol minden viharral.

Igy történt az «Örökimádás» ügyével is. Isten sorba támasztotta azokat az egyéneket, kik az eszme nagyszerűségétől elragadtatva, más és más úton, de ugyanezt a célt igyekeztek megközelíteni.

Ime alig telik el másfél évtized s megjelenik *Eymard* atya, ki megalakítja a «Legfölségesebb Oltáriszentség Társulatá»-t; majd jön *Cohen Hermann*, ki megkezdi az éjjeli órákra is kiterjedő szentségimádást, azután *Dubouché Theodolinda*, ki létrehozza a «Kiengesztelő imádás kongregációjá»-t, végül föllép *Hooghvorst* báróné is, ki 1856 május 1-én megalapítja a «Mária Reparatrix-társulat»-ot, mely kizárólag az örökimádás szolgálatára szenteli minden erejét.

Ime ilyen gyümölcsöket terem a nemes eszme. Pedig még csak a

fejlődés kezdetén vagyunk. Mivé lesz az «Örökimádás» 100, 200 év mulva, ha a gyakori áldozás hivei is egyre jobban szaporodni fognak? Úgy kell, hogy egykor az egész világ meghódoljon a «minden idők halhatatlan Királyá»-nak és ne csak «örök», hanem «általános» imádás szinhelye is legyen az a föld, melyet a Mindenség Ura azzal tüntetett ki, hogy a világ végéig állandóan lakói között kívánt maradni.

Gard Adrienne 1810 január 28-án született Reimsban, tehát az idén, midőn az Oltáregyesület félszázados jubileumának ünnepségei fognak lefolyni, egyúttal 100-ik évfordulóját üljük az ő születésének is. Adrienne egy előkelő, vallásos és nemes francia családból származott. Atyját korán elvesztette s így egyetlen vigaszát képezte anyjának, kit az Ég csupán ezzel a gyermekkel áldott meg. Már kora gyermekségétől kezdve feltünő volt a kis leány nagy intelligenciája és szeretete az Oltáriszentség iránt. Életrajzában olvassuk, hogy első áldozása előtt rendkívül nagy örömet okozott neki, ha a levelek leragasztására szolgáló ostyával önmagát áldoztatta meg, sőt e játék közben nagy áhitatra ébredt. Nő létére megtanult latinul. Bár úgylátszik, a XIX. század elején ez nem volt épen nagy ritkaság más családok leányainál sem. Nevelése egyébként olyan volt, mint hasonló korú és állású leányoké ez időben.

A testileg-lelkileg egyaránt szép hajadont korán nőül kérték. A fiatal leány választása *Vavasseur Edmond* grófra esett, mert jövendő férjéről megtudta, hogy mindennap jár a szentmisére és egyébként is buzgó katholikus. A gróf királyi ügyész volt Párisban, de az 1830-iki júliusi forradalom folytán lemondott állásáról s ettől kezdve a fiatal házaspár minden működését arra szentelte, hogy jótékonyság, emberszeretet és önmegtagadás által az Úr szolgálatában tüntesse ki magát. A francia forradalom atheista tanai által megmételyezett Franciaország valóban nagyon rászorult arra, hogy akadjanak olyanok, kik erkölcsi bukásából fölemelve, ismét visszavezessék népét Ahhoz, ki egyedül képes az embernek tartós nyugalmat szerezni: a Mindenhatóhoz.

Vavasseur grófné társadalmi és vallási kötelmei mellett nem feledkezett meg családi kötelességeiről sem. Négy gyermekük fölnevelése legnagyobb gondját képezte s alig kezdett bennük az agy működése ébredezni, már is minden törekvése arra irányult, hogy megszerettesse velük az Üdvözítőt, azt a jó Jézust, kinek tiszteletére a grófné még 17 éves korában egy gyűrűt csináltatott ezzel a fölirással: «Szeretem Jézust». E gyűrűt valóságos jegygyűrűnek tekintette s állandóan kezén hordozta. Mária és Jézus tiszteletére a gyermekeket nem nagy fáradságba kerül megtanítani. Ezek az ártatlan, tiszta lelkek önkéntelen vonzódást éreznek az ártatlanság égi forrásához, de ha természetszerű buzgalmukat még fokozzuk, valóságos angyalokká lesznek.

Különösen nagy gondot fordított azonban a gondos anya gyermekeinek első szent áldozásra való előkészítésére. Már hónapokkal az előtt megkezdte lelkeiknek erényekkel való felékesítését.

«Gyermekem, mondotta, már alig hat hónap választ el e nagy naptól. Légy szelid, előzékeny, ájtatos, udvarias, győzd le magad, ne mulasz el soha semmi jót, amit megtehetsz, kötelességeidet pedig épen ne merjed elhanyagolni, hogy mindenki lássa nemes törekvésedet s azt mondhassák az emberek: «Ime, az első áldozásra készül».

Az első áldozás napját azután évről-évre mindig megünnepeltette gyermekeivel, még évtizedek mulva is eszükbe juttatta e nagy napot s azt a szerencsét, mely őket az Üdvözítő látogatásával érte. «Jézus sziveitekbe szállt — írja egyik levelében — és nem akar e pillanattól kezdve többé onnan eltávozni; ezt a világért el ne feledjétek. Az anya szive sohasem unja meg gyermekét, hogyan unná meg tehát őket Jézus? Hiszen Ő azt kívánja, hogy egy örökkévalóságon át veletek maradhasson.»

Gyermekei nevelését nem is bizta másokra; bár százféle jótékonysági egyletben és vallási társulatban vállalt vezető szerepet, mégis mindig volt ideje arra, hogy háziasszonyi kötelességét soha egy percre el ne hanyagolja. Mindig kedves, előzékeny és szeretetreméltó volt; az Isten iránti szeretet valósággal kiáradt szivéből s ez különös bájt kölcsönzött lényének a vele való találkozásnál.

Korán kelt. Miután reggeli imáit elvégezte és elmélkedett, a plébánia első miséjére sietett, hol megáldozott. Hazatérvén, megkezdte mindennapi munkáját, melyet remekül tudott beosztani. Ez a titka annak, ha az ember sokat és jól akar végezni. Legelőbb is kiterjedt levelezéseivel készült el, azután gyermekeivel foglalkozott. Majd következtek a beteglátogatások, a különböző egyletekben való teendők. Mindent a jó Istenre irányzott szándékból tett meg. Bármi történt, nyugodtan fogadta, mert Isten küldte a legváratlanabb eseményt is. Külső dolgait elvégezvén, ismét az otthon került sorra. Mindkét munka egyaránt pontosan és lelkiismeretesen lett teljesítve.

Gyermekeit nagyon szerette. Fiát, ki a katonai pályára lépett, folyton figyelemmel kisérte s nem szünt meg egyre szeme elé tartani vallási kötelességeit. Meghatók azok a levelek, melyekben a grófné fiának szivéhez szól és őt lelke üdvének nagy kérdésére figyelmezteti. Milyen ügyesen és szellemesen tud hatni gyermekére! Egyik levelében például Jézusról, mint az ember végcéljáról ír neki, a katonának. «Ez a név, mondja, a legnagyobb; meghajlik előtte mindenki, még az is, ki e földön nem akart soha elismerni maga fölött urat, maga I. Napoleon kénytelen bevallani, hogy egyetlen igazi Úr van, kinek ő is aláveti magát s ez Jézus Krisztus.»

(Folyt. következ.)

Dr. Bozóky Géza.

Az Oltáriszentség magyar hitvallója.

Folyóiratunkban (1905. évf. 366.) részletesen leírtuk már azt a nagyszerű jelenetet, mely a harminc éves háboru elején 1619-ben játszódott le a morvaországi Hradist városkában, midőn P. *Somlyai* Mihály, ferencrendi gvárdián hősi bátorsággal mentette meg a templomfoglaló protestánsok kezéből a szent György-templom szent edényeit és a legméltóságosabb Oltáriszentséget. Méltán illetjük tehát ezen derék szerzetest az Oltáriszentség hitvallójának nevével. Hitvalló tettét megörökítettük már lapunkban; kiegészítjük régebbi közleményünket e magyar hitvalló életrajzi adataival.

P. Somlyai Mihály, a hazai Ferencrend dísze, az isteni Üdvözítőtől nevezett rendtartománynak volt tagja. Származását illetőleg csak annyit tudunk, hogy Szilágysomlyó szülötte volt. 1605-ben még mint klerikust, a hradisti kolostor első magyar tagjainak sorában találjuk. Tanulmányai végeztével hol kezdette meg működését, arról nem értesülünk a rendi krónikákból. Későbbi időkben különböző helyeken töltötte be a házfőnöki tisztet, így Szécsényben (1613—16), Hradistban (1616—22), Szakolcán (1622. és 1650. között öt ízben), Gyöngyösön (1632—35.), Sebesen (1638—40.) és Füleken (1642.). Házfőnöki teendői mellett váltakozva mint definitor vagy custos, a rendtartomány kormányzásába is befolyt. Rendtársai bizalmából két ízben is (1626—29. és 1644—47.) viselte a tartományfő tisztét. 1633-ban, mint a tartományfő képviselője, P. Privigyei Ágoston kiséretében kiküldetett a Toledoban május 14-én tartott rendi nagykáptalanra; ámde a rend kebelében dúló pártpolitika cselszövései következtében nem juthattak útjuk céljához, hanem megrekedtek Barcelonában. Sok viszontagság után értek haza Szakolcára szeptember 17-én. Viszontagságos útjuknak leírása egy gyöngyösi kéziratban maradt ránk. *T. K.*

IMA A HEGYEN

Oltárok a hegycsúcsok,
Melyeken a nap ragyog,
Erző szivek könnyei
Áldozatként hullnak ott.

Puszta halmon térdelek,
A természet van csak itt,
Imádkozom s kibontom
Szeretetem szárnyait.

Imádom azt, akinek
Lelke jár a fák között,
Kinek képe ott ragyog
A hullámzó hab fölött.

Imádom azt, akinek
Műve a szép rózsaszál,
S imádságom szárnyain
Lelkem is az égbe száll.

Böttger után: *Hortobágyi József.*

Eucharisztikus élet a családban.

Nemrég egy vallásos katholikus férjjel találkoztam. Azzal a kérdéssel lepett meg, hogy mivel az idén vízkereszt után következő harmadik vasárnap már hetvened vasárnap, — mi lesz a szent család ünnepével?

E gyengéd érdeklődés mindenesetre kedves és napjainkban, midőn a korszellem hideg szele a családi tűzhely mélyébe rejtett erkölcsi erőt is alaposan megtépázta, — fölötte vigasztaló. Vannak tehát, kik szeretettel érdeklődnek a legszentebb, legnemesebb példakép: a szent család iránt.

Igaz ugyan, hogy ebben az esztendőben az anyaszentegyház bánatos szava cserélte fel a szent család ünnepének örvendetes introitusát: «exsultet gaudio pater Justi» — örömmel örvend az igaz atyja... örüljön atyád és anyád és örvendezzen, aki téged szült (Példabesz. 23., 24., 25.), — mégis, mikor az egyházi év folyamán a szent család egyes tagjainak ünnepeivel találkozunk, gyakran az egész szent családnak képe élénkül meg emlékezetünkben. Az isteni szeretet összefűzte őket s azért még gondolatainkban sem tudjuk őket elvonni abból az édes kapcsolatból, — melyet szent családnak nevezünk.

Most mult el a szent család egyik tagjának, szent Józsefnek napja. Elzarándokol lelkünk Názáretbe. Magunk előtt látjuk a szent jegyespárt. Betlehemben a szent család boldogsága, öröme kimondhatatlan. Jézus születése feledteti Máriával és Józseffel az út fáradalmait s a sok nélkülözést és mellőztetést, amit szenvedniök kellett. S e szenvedések csak növekednek. Herodes gyilkoló fegyvere elől menekül a szent család. S hová mennek? Idegenbe, alig van helyük, hova fejüket egy kis éjjeli nyugalomra lehajthatnák. De mégis csak boldogok. Velük van az édes Jézus! Jobban érzik magukat a hosszabb nélkülözések közepette, mint az a három nap alatt, mikor az ő szeretett, féltett kincsüket bánkódva keresték. Jézus nélkül. Szörnyű gondolat. Máriára és Józsefre nézve nem lehetett borzasztóbb szerencsétlenség. De Jézus megvan ismét. A templomban megtalálják s most boldogan élnek Názáretben még tizennyolc éven át.

Szent József szerepe lejárt, — Jézust már felnevelte. Meghal a szent ács. Halálos ágyánál áll Jézus, nevelőatyját hálás szeretettel boldog kimulásra s az Égbe segíti. A szent családból már csak ketten maradnak a földön. Az Úr Jézus elhagyja Názáretet és nyilvánosan kezd tanítani. Édes anyja mindig szerető szemével kiséri Jézust s megjelenik a keresztfánál. Jézus ekkor a gyermeki szeretet legszebb megnyilatkozásával gondoskodik édes, jó anyjáról s legkedvesebb tanítványainak szeretetébe ajánlja őt s mivel maga az Üdvözítő érezte, hogy a család a szeretet legerősebb vára a földön: azt mondja szűz Máriának és Jánosnak, hogy úgy tekintsék egymást, mintha a szülői s gyermeki viszony szerető kötelékei fűznék őket össze.

Jézus, Mária, szent József. E nevek egymás mellett oly édesen csengenek, hogy kiérezhetjük azt a harmoniát, mely a szent családban uralkodott. Vallásosak voltak, Isten akaratában megnyugodtak, a törvényt tiszteltték, a világi hatóságnak engedelmeskedtek; azért mentek Betlehembe. Együtt szenvedtek zugolódás nélkül, Mária és József együtt keresték az elvesztett Jézust s azért együtt örvendtek annak megtalálásán.

Ilyennek kell a jó keresztény családnak is lennie. Egységes harmóniának kell abban uralkodnia. Nemcsak a nőnek kell vallásosnak lennie, hanem férjének is. Amilyen ritka jelenség, épen oly fenséges látvány, ha a hitvestársak együtt járulnak a szentségekhez. Élénken emlékezetükben marad az a szent igéret és hűségeskü, mellyel egymást kölcsönösen megajándékozták azon a napon, mikor mint mátkapár, együttesen első ízben járultak az Úr oltárához.

A szent család programmja: «Jézussal». Ezt a programmot valósította meg József és Mária. Ha Jézussal lehettek, boldogok voltak, mikor három napra elvesztették — búsultak.

Jézus minden családba el akar jutni. Minden családba be akar férkőzni. Oda akar férkőzni mindon atyához, hogy fáradságos munkájában letörülje arcának verejtékét, meg akarja erősíteni a szenvedő anya gyengéd lelkét, meg akarja őrizni a gyermek ártatlanságát, hogy az isteni kisdedhez annál hasonlóbb legyen.

Soha olyan közel nem vagyunk az Úr Jézushoz, mint a szent áldozáskor. Hiszen az Oltáriszentségben ugyanaz a názáreti Jézus van jelen, a ki Józsefnek, az ácsnak házát boldoggá tette. Milyen szomorú jelenség, ha a szülők nem engedik a gyermekeket gyakran áldozni. Pedig a tisztelendője ajánlja, a gyermek szeretné az édes Jézust magához venni, de a szülő ellenzi. A legtöbb esetben a gyermek megérti, mily veszteséget okoz neki szülője, s kész a családi zavar, a gyermek érzi, hogy milyen más volt a szent család s az, melyben neki kell lennie. Hallgatag tűr a gyermek, — de fájdalma annál mélyebb. Keresztény szülők ne tartsák vissza gyermekeiket az édes, hatalmas, jóságos Jézustól, fogadják be őt a családba. Hisz gyermekük jóságot, engedelmességet tanul az isteni gyermektől s így az édes Jézus áldásának sugarait tükrözteti a családba. Értsék meg a szülők is az Úr Jézus hivó szavát, fogadják be őt otthonukba, maguk is vegyék magukhoz az édes Udvözítőt, gyermekeik mellett térdepelve szent oltár előtt.

Milyen szomorú az a helyzet, mikor a szülők nem is vehetik magukhoz az édes Jézust, ha a szülők nem törvényes házastársak, ha a házasság szentségének hatalmas kegyelme nélkül élnek. Atya, anya, gyermekek és még sincs család, a tűzhely nem ad meleget, inkább a pokol előképe; fénye a nyugtalan lelkiismeret félelmes árnyékát vetíti a nagyvárosi házak szobáinak piszkos falára. Így élnek Budapesten is százezrek. Ide nem jön a

Jézus teste, itt mindhalálig csak a bűnnek emberei laknak. Ha a gyermek megtudja, pedig előbb-utóbb mégis tudomására jut, miért nem gyónhat és áldozhat szülője oda a szülői tekintély, oda a tisztelet s kész a botrány.

Boldogabbak mégis a szomszédok, hol a tisztességes otthon falát Jézus, Mária, szent József képe diszíti, a család tagjainak szivét pedig a szent család erényei. Segítsük a lelki nyomor rákbetegségében: vadházasságban szenvedő embertársainkat, hogy megtalálják az Úr Jézust. Utaljuk őket a Regiszi Szent Ferenc János irodához (V., Nagy-koronautca 23.), hol ügyüket tovább intézik és rendbe hozzák. Csak figyelmeztetnünk kell ilyen embertársainkat és a Regiszhez vezérelni, a többit elvégzi az iroda: visszavezeti feleit Jézushoz.

Legyen minden család szent. A család alapja a társadalomnak. Aki az alapnál épít jól, annak a háza lesz erős. Erősebb, mint egy bazilika, a názáreti József háza, mert mélységes erkölcsi alapokon nyugszik. Jézus nélkül ilyesmi lehetetlen. *Knapp Nándor.*

Falusi képek

1. Vasárnapi szentmise. Turzófalva Trencsén vármegye legnagyobb kiterjedésű plébániája. 15 ezer lelket számlál. A hivek hegyen-völgyön laknak elszórva. Az egyik téli vasárnapon, amelyet 2–3 napig tartó erős havazás előzött meg, rajtam volt a sor a reggeli kismisét mondani. Töprengve hagytam el a szobát, lesz-e valaki a szentmisén? A templom előtornácában hószóró lapátokat vettem észre egy rakáson. Bemegyek a templomba; a templom eléggé megtelt a hivőkkel. Később tudtam meg, hogy több erőskarú férfiú az előtornácban hagyta lapátját, amellyel utat csinált a többieknek. A felebaráti szeretet megnyilatkozásának ime egy ténye.

2. Köznapi szentmise. Ép az aratás idején kerültem új kápláni állomásra egy vágvölgyi faluba. A főnököm instrukciói között az is szerepelt, hogy köznapokon reggel 5-kor misézünk, sőt esetleg még korábban. Nem értettem meg rögtön ezen intézkedés nyitját. Csak reggel a templombamenetkor a templom falához támasztott sok kasza, gereblye és sarló adta meg a magyarázatot. A földmives nép az aratási munka idején is talál módot, hogy köznapokon is elmenjen szentmisére. Dicsérendő és követendő példa!

Krasznyánszky János.

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR.

A lelkek örök tavasza.

A TERMÉSZETBEN változik a négy évszak: tavasz, nyár, ősz, tél. A lelkiéletben viruló, virágzó, a zöldnek ezer árnyalatában ragyogó, szín-, fény-, hang- és ózondús illatban úszó, folyton fejlődő szépségeit bontogató örök tavasznak kell lenni.

A föld ősereje kihajtatja a szunnyadó természetet. Az eucharisztikus Úr Jézus isteni ereje kifejleszti a lelket az örök tavasz pompájában. A gyakori és mindennapi szentáldozás végtelenül nagyobb ereje örökös tavaszban tartja a lelket. Egy püspök ötvenéves korában azt mondta: «Életemnek szebb részét csak most fogom élni». Más ötvenéves korában elaggott, kifáradt, a pihenés után vágyik s visszasírja az aranyifjúság boldog éveit. A lelkiéletet élő az örök tavasz hangulatában és érzelemvilágában azt mondja: «Szebb az életem ma, mint fiatal koromban, a mát a boldogabb holnap váltja föl, bár arcomat a ráncok szántják végig, nem öregszem lelkületben, nem unom az életet, nem teher nekem az élet, mert a tavasz ki nem hal belőle». A tetteiben és lelkében egyformán nagy Windhorst öreg korában mondta a feleségének: «Mi úgy szeretjük egymást, mint esküvőnk napján, sőt ez a mai szeretet sokkal gazdagabb, öntudatosabb, tapasztaltabb, boldogítóbb, mint a fiatalkori».

Az ember élete alkonyát a fiatalos, üde, friss és soha nem vénülő lelkületben tarthatja, ha az *Élet*-et veszi magához. Az Élet Krisztus, ő maga mondotta: «Én vagyok az út, igazság és *élet*». Az ilyenben nem vész, nem fogy az életkedv s a lélek ereje. Nem lesz kifacsart citrom, mely senkinek sem kell, nem lesz besavanyított, fásult lélek, azt mondhatnám: állatember, hanem örökifjú lélek, ki az örök élet gyermekkorát éli e földön. S e gyermekkor lelkülete legjobb előkészület az örök életre.

Ki szereti a novemberi ködös, nedves, nyirkos estét?... ki szereti a

májusi virágillattal telt alkonyt?... A lelki életben örök májusnak kell lenni. A lélekre sohse boruljon a novemberi köd s a decemberi zuzmara!

A léleknek örök májust termő és éltető ereje a gyakori és mindennapi szentáldozás.

A gyakori áldozás krónikája.

Ez is akadály. Egy valaki panaszkodott nekem, hogy egy 12 éves leány gyanusan köhög, rossz szinben van, mert én engedem őt hetenként többször áldozni. Az illető sajnálná a leánykát, ha elpusztulna. Emiatt! Deus sit propitius!

A gyermekek. Városunkban egy hitoktató a 10—12 éves fiuknak alkalmat ad a heti szent gyónáshoz. Az 1908—9. iskolaévben két osztály 130 tanulója közül 50 fiú körülbelül 200-szor gyónt. Az idén lassan indult a dolog. De amikor a hitoktató az Értesítőtől buzdítva kijelentette, hogy az ezután gyónók kétszer áldozhatnak, a gyónók száma azonnal megkétszereződött. Érdekes volt, hogyan villantak meg a szemek ezen kijelentés alkalmával.

Férfiak. S. városban néhány év óta férfiak számára három kongregáció áll fenn. Azóta évenkint hatszor megismétlődik a szép látvány, hogy két templomban elosztva legalább 200 férfiú vonul föl testületileg s járul a szent áldozáshoz. Azelőtt egyszer vagy kétszer ment a legtöbb. Azonban ezen férfiak közt van elég heti és sok havi gyónó. És ami a fő, hoznak nagy számmal másokat is.

N. faluban ezelőtt az egész falu karácsonyi és husvéti gyónását — többször nem mentek — S. városban végezte. Az új plébános buzgólkodása következtében minden hónap legelején 200-an áldoznak. Eszembe jut egy szlovén község (Hl.-Kreuz, R.-Sauerbrunn mellett), ahol a nyáron július hó első péntekjén 120, első vasárnapján 200 áldozót számláltam s nagy részük több órányi utat tett meg.

S. városban az egyik apácazárda polgáristái egy szent gyónás után háromszor áldoznak.

D. faluban az öreg plébános az elemi tanulókat áldoztatja meg háromszor egymásután.

R. faluban az elemi iskolások IV—VI. osztálya havonkint gyónik.

Egy magyar bányászközség népe megtalálta szociális bajainak leghatásosabb gyógyszerét. A bányászok engedtek buzgó papjuk lelkes szavainak s átlátva a gyakori szent áldozás nagy hasznát, letértek a régi ösvényről, s ma már a 700 hivő közül a mindennapi áldozók száma 80—100, a vasár- és ünnepnapokon áldozóké 200—260. A bányászok már hajnalban bezörgetnek lelkészükhöz, s csak miután az Úr Jézussal egyesültek, indulnak le a bánya mélyébe. Az iszákosság megszünt, a józan és mértékletes életmód terjed, a családi élet békés.

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

A szentségimádás.

Valamelyik európai városban történt. Egyik afrikai hithirdető magával hozta Józsefet, a kis keresztény néger fiút. A gyermek természetesen nagy kiváncsisággal nézett mindenre. Többek között azon is csodálkozott, hogy egy nagy ház előtt katona jár föl-alá folytonosan kimért lépésekkel. «Miért jár itt ez a katona, atyám?» kérdi a hittérítőt. «Mert abban a szép nagy házban a király lakik!» volt a válasz.

A hithirdető ismét visszatért Afrikába. Egyik nap reggelén bemegy a kis templomba, hogy a szentmise-áldozatot bemutassa. Amint a templomba belép, csodálkozva áll meg. Mert ime, mit lát!? A kis József, aki Európában játékfegyvert s katonaruhát kapott ajándékba, teljes díszben és fegyverzetben jár föl-alá nagy komolyan az oltár előtt. «Mit csinálsz fiam?» kérdezi a hittérítő. A fiú feleli: «Őrt állok a királyok Királya, az Úr Jézus előtt!»

Kedves gyermekem! tanítson minket a kis József példája két nagyon fontos dologra.

1. Állj őrt az Úr Jézus előtt, mikor szentáldozásban szivedbe tért, azaz ne engedj be lelkedbe semmiféle vétket. Mert hiszen, ha szivedet kinyitnád a halálos bűnnek, az Úr Jézus nem maradhatna meg benne. Úgy tekintsd lelkedet, mint a legdrágább és legszentebb szentséghází és gondolj a királyok Királyára, aki ott lakik.

2. Végezz úgynevezett szentségimádást, azaz látogasd meg az Úr Jézust a templomban és imádd ott. Ha a szentmise idején kívül is nyitva van a templom, úgy bármikor mehetsz be az Úr Jézust imádni. Ha pedig csak a szentmisére, litániára nyitják ki templomotokat, úgy végezd a szentségimádást a szentmise alatt, kivéve, ha énekelned kellene. Legjobb lesz, ha akár otthon, akár a templomban elolvasod a történetet, melyet a

következő számokban közlünk s melynek cime: «*Szent Alajos szeretete a legfölségesebb Oltáriszentséghez*». Azután mondd el lassan és figyelmesen az imákat, melyek a történet után ily cím alatt következnek: «*Szentségimádás Szent Alajos példájára*». — Ha gyakran vagy a templomban, Jézus házában, és gyakran imádod őt a legfölségesebb Oltáriszentségben, akkor igazán Jézus kis katonája vagy, aki az ő házában őrt áll.

A magyarok Tarcisiusa.

Boldogult *Schinszky* Ferenc (1878—1902.), a korán elhunyt Jézustársasági növendékpap életéből szándékozunk fölelevenítení egy jellemző epizódot. Schinszky szülővárosában járta a gimnáziumot, midőn alább említendő hősi tettével rászolgált a «magyar Tarcisius» nevére. Ámde átadjuk a szót Schinszky rendtársának és első életírójának. «Tanulókoráról — írja Martinovics Sándor S. J. — elég, ha azt mondom, hogy szorgalomban és jámborságban társainak mintaképül szolgált. Erre az időre esik az az elszánt tette, mely a serdülő ifjú nemes szivére némi fényt sugároz. Egy alkalommal egyik tanulótársa, bizonyára igen elvetemült lurkó, áldozás után a szent ostyát kivette szájából, hogy belőle gúnyt üzzön. — E gyalázatos bánásmód Krisztus szent testével Schinszkyt szent haragra lobbantotta, oda ugrott a galád fickóhoz, erőszakkal elvette tőle a szent ostyát s imakönyvébe rejtve, mint egy második szent Tarcisius, azt nagy tisztelettel a jezsuiták rektorához vitte. Ki tudja, nem ez a hőstette szerezte-e meg számára a szent hivatás nagy kegyelmét».

Magyar ifjak, gyermekek! Nemde, csakis az Oltáriszentség lángoló szeretete, tisztelete hevíthet ily hőstettre. Kedvesim, ezt a lángoló szeretetet, tiszteletet a szentségi Úr Jézus iránt, ezt tanuljátok el a «magyar Tarcisius» példájából. *T. K.*

Józsika imája.

VII.

Tiz év mult el azóta. A grófi kastély kertjében hulldogálnak a sárga falevelek. Ősz van. Egy facsoport árnyékában ül a grófnő, könyvvel kezében s oly mélyen van elmerülve az olvasásban, hogy nem is veszi észre a hozzá közeledő férfiut. Csak midőn ez őt köszönti, pillant fel könyvéből.

— Már megint szorgalmas a tanulásban, grófnő?

— Isten hozta, főtisztelendő úr! Köszönöm, hogy eljött — szólott szivélyesen a kérdezett, mialatt üléssel kinálta meg a lelkészt. — Már nagyon türelmetlenül vártam! Legjobban szeretném, ha már a jövő héten vennének föl a katholikus anyaszentegyházba!

— Ne olyan gyorsan; először meg kell dönteni a lutheránus tanítást — mond a lelkész mosolyogva.

— Már nem hiszek bennük; úgy jártak, mint Jerichó falai: legalább tízszer átolvastam elejétől végig a katekizmust s egyetlen pontot sem találok, mely nemcsak igaz, hanem végtelenül szép és fenséges nem volna.

— Ezen csodálkozom s szívem mélyéből örvendek, hogy a Szentlélek úgy felvilágosította értelmét. A más vallásúak rendesen igen nagy küzdelmeket állnak ki, mert az ördög minden lehetőt megkisérel, hogy őket az egyházba való visszatéréstől elriassza. Rendesen a gyónásban, a tisztítóhelyben, a boldogságos Szűz és a szentek tiszteletében nem tudnak hinni; nem ritkán Jézusnak az Oltáriszentségben való igazi jelenlétében kétkednek, ezt nem akarják elfogadni.

— Épen ez a hittitok vezet engem a katholikus egyházba!

— Így tehát maga az Úr Jézus nyerte meg szivét — szólt meghatottan a pap. Ily esetek megtörténnek néha, én is kereszteltem tavaly egy fiatal embert, ki egyszer — nem tudni hogyan — egy katholikus templomba jutott s ott annyira hatott reá Jézusnak szentségi jelenléte, hogy mint hivő keresztény hagyta azt el, sőt nemcsak mint hivő, hanem mint tanult keresztény. Az isteni tanítás ismeretét egy pillanat alatt nyerte meg. Az ilyen csodák nagyobbak, mint a betegek hirtelen gyógyulása.

— A jó Isten nem épen igy tett velem — mondá a grófnő — ehelyett egy angyalt küldött hozzám, habár nem az égből. Nemde, látta már azon emlékkövet a park végében?

— Látszik a teteje, ha a faluból jön az ember. Azt beszéli a nép, hogy a grófnő az ő fogadott fiának emeltette.

— Igen — felelt mélyen felsóhajtva a grófnő. — Engedje meg, hogy az Oltáriszentség nagyobb dicsőségére ennek történetét elbeszélhessem — és elkezdte beszélni; amit mi már tudunk.

Azon ponthoz érve, midőn a lutheránus lelkész elhagyta a szobát, szünetet tartott, azután igy szólt:

— Ez volt az utolsó áldozat, melyet lutheránus meggyőződésemnek hoztam.

Midőn láttam, hogy a hitében oly állhatatos hat éves gyermeket félrevezetni nem lehet s láttam miként közeledik mindinkább halálához, az iránta való szeretetem győzött minden más érvelésem felett s megtettem a legvégső kisérletet, hogy őt az életnek megmentsem. A legvégsőt, ezt jelentette nálam akkor még egy katholikus papnak megjelenése házamban.

Elküldtem a Hedvig-templomba s lelkészt kérettem. Mikor az áldozópap megérkezett, ott álltam a beteg ágya mellett.

Clara Adoratrix.

Röptében a nagyvilág körül.

A kanadai világkongresszus. Diadalkocsin Montrealban. Ez év őszén hat hófehér méntől húzott aranyos diadalkocsin, virágoktól elborítva, fényes szentségtartóban fog az Oltáriszentség végigvonulni Montreal terein. Montreal Kanadában van, New-Yorktól több száz kilométernyire, a regényes Szent Lőrinc-folyam partján. 300.000 lakosa közül 230.000 katholikus. Székesegyháza, a hires St. Jagues, a római Szent Péter-templom utánzata. A városban harminc szerzetesrend imádja az Oltáriszentséget. *A XXI. nemzetközi eucharisztikus kongresszus* Kanada székvárosában, Montrealban fog lefolyni szeptember 7—11. napjain. Az előkészítés munkái már teljes erővel megindultak és a város legelőkelőbb embereiből összeállított helyi bizottság mindent elkövet, hogy a nemzetközi eucharisztikus kongresszus, midőn első izben tartja ülését Amerika földjén, méltó fogadtatásban részesüljön. Mgr. Bruchesi montreáli érsek meghivására nemcsak a kanadai, hanem az egész amerikai püspöki kar is részt fog venni a kongresszuson, melyen az apostoli legatus X. Pius pápa megbizásából ismét Vannutelli biboros lesz. A nemzetközi kongresszus állandó titkára, Mgr. Heylen namuri püspök már a tél folyamán Montreálban járt, hogy a szükséges előkészületekre nézve útmutatást adjon. A kongresszusra nézve részletes fölvilágosításokat a következő cim alatt lehet nyerni: Sécrétaire du comité international des congrés euch. Paris, 25 rue Nicolo. A lelkesedés oly nagy, hogy még a protestánsok is a kereszténység közös szent érdekének tartják a kongresszust. Az evangelikus polgármesterjelölt visszavonult a szavazatok elől, mert nem akarta, hogy az Oltáriszentség diadala napjaiban protestáns polgármestere legyen a városnak. Egy milliomos protestáns 25.000 frankot adott a kongresszus céljaira és palotáját a városba érkező püspököknek ajánlotta föl. Vaggonszámra fogják a buzakévéket és a gyümölccsel terhelt szőlővenyigéket, mint az Oltáriszentség jelképeit, a diadalút diszítéséhez küldeni.

Lift a Szent Péter-templomban. Rómából jelentik, hogy a Szent Péter-templom kupolájára már liften lehet följutni, mely az eddigi lépcsők helyén fog közlekedni. A liften egyszerre tíz ember fér el és föl lehet jutni rajta egész a legfelső loggiákra. A liftet Rampolla biboros avatta föl és a szertartás után több biboros társaságában ő szállt föl először rajta. A kupolát körülfutó loggiáról csodás kilátás nyilik az örök városra, de eddig kevés ember vállalkozott a sok lépcső megmászására.

Éjjeli szentségimádás a tűzhányó alatt. Néhány hét előtt a láva egyre jobban fenyegette Belpassot és Nicolosit. A tűzhányó működése folyton fokozódik, így terjedett a hir. A lávafolyam már csak öt kilométernyire volt Borenotól. Nava kardinális Belpassoba érkezett, ahol megáldotta a népet és azért imádkozott, hogy Isten állítsa meg a láva előrenyomulását. Az Aetna vérvörösen vált ki az égboltozatból. A templomok tele voltak emberekkel. Sok százan félelmükben ott töltötték az éjjelt és holmijukat is odaszállították s a veszély közepette ott érezték magukat legbiztosabban az Oltáriszentségnél, az isteni szeretet ez örök tűzfolyamánál.

Belgiumi nevezetességek. *A legmagasabb templomtorony.* Belgium primási székhelyének, a mechelni Szent-Rombald székesegyháznak tornya 1552-ből származik, de befejezetlen. A kormány most állítólag 1½ millió költséggel be akarja fejezni a torony építését, mely 167 méter magasra van tervezve, tehát 44 m.-el lesz magasabb az antwerpeni Notredame tornyánál. Fölül fogja mulni a világ legmagasabb templomát, a 161 méter magas ulmi dómot és messziről fogja üdvözölni a vonaton tovarobogó idegent és a fellegekbe törve ékesen fogja hirdetni az Oltáriszentség dicsőségét.

Berlini állapotok. Az Oltáriszentség hiánya. Hahn-Hahn Ida grófnő, a hires konvertita, az evangelikus templomokat léleknélküli hulláknak nevezte, mert a templomok lelke, az Oltáriszentség hiányzik belőlük. S így ott lassankint megszünik minden élet. Hogy ez így van, nézzünk csak szét a berlini evangelikus templomokban. Egy berlini lapban a «Reich» egyik novemberi számában a következő komikus kis közlés jelent meg «Berlini templomcsőd» cimen: «Mint már említettük — irja e lap — az elmult vasárnap, azaz október 24-én az István-templom délelőtti istentiszteletén mindössze csak 12 hivő jelent meg; 3 férfi, 7 asszony és 2 gyerekember; ebből állott az aznapi eklézsia. A templomszolga erre kihirdette, hogy az istentisztelet a fogyatékos frequentálás miatt elmarad. Bővebb ismertetésül hozzá kell e dologhoz fűznünk, hogy az egész hitközségi tanács, valamint a templom három lelkésze is a szabadelvű irány hivei. Ez hát liberális templomcsőd. Föl hát, ti pozitiv hitű választók!» Erre aztán a szociáldemokrata «Vorwärts» szörnyű flegmával magyarázza másnapi számában, hogy mivel a templom munkáslakta részen fekszik, nagyon valószinűlettlennek látszik a lap előtt, hogy egy pásztor nem tartott volna istentiszteletet pusztán csak a résztvevők gyér száma miatt. «Alig hisszük – irja a lap — hogy az Isten-igék hirdetői annyira el lennének e helyen kényeztetve (sic), hogy kemény tizenkét emberből álló csapatot oly igen gyérnek tartanának. Sőt mi azt hisszük, hogy már sok pásztor örülhetett itt Berlinben, ha szószéküket tizenkét juhocska ülte körül». Természetesen a pozitivek eme provokációjára duló harag a válasz a tuloldalról. A kérdéses templom lelkészei sietnek kijelenteni, hogy az istentisztelet nem maradt el és hogy a hivek száma «körültekintő becslés után» megütötte a 150-et legalább is. A «Reich» erre is megmaradt előbbi állítása mellett. Erre aztán a liberális egyházi hivatal megindíttatta a nevezett lap ellen a panaszt. A tárgyalások igen érdekesnek igérkeznek. Ahol nincs ott, ne keress!

A nandersi vak szobrász Krisztus-képei. Boldogok, akik nem látnak s mégis hisznek. Az Úr Jézus e vigaszteljes szavai bizonyosodtak be a nandersi vak szobrászon, ki csak Krisztus imádandó testéért élt s egész életében azzal foglalkozott. Ismeretes, hogy a testi fogyatkozásban szenvedőknél a hiányzó érzékszervezet legtöbb esetben valamely másik szerv fokozott képessége pótolja, például a vakok tapintása sokkal finomabb, mint az épszemüeké. Kleinhaus József nandersi vak szobrász, ki 1853. évi július 10-én halt meg, öt éves korában vakult meg himlő következtében s unalomból rendesen faragcsálással foglalkozott. Egy mestertől oktatást kapva a képfaragásban, 12 éves korában már Krisztus-képet készített életnagyságban. Niszl szobrász műtermében Fügenben még jobban kiképezvén magát, csakhamar szép hirnévre tett szert. Különféle művei nagy számmal kerültek ki keze alól, így csak Krisztus-képei meghaladták a négyszázat.

A mennyei birodalomban. Kinát mennyei birodalomnak nevezik sárgaszinű hajtincses lakósai. A szónak nemcsak földi, de mennyei értelmében lesz azzá. A jézustársaságiak kinai missiója érdekes adatokkal zárja be mult évi jelentését. E szerint már 65.024 keresztény és 8861 katechumen, 341 missió állomás (templommal és kápolnával) és 1630 expositura áll vezetésük alatt. Van két papnevelő-intézetük 87 növendékkel, 5 kollégiumuk 613 tanulóval, 9 apáca-noviciatusuk 184 taggal, 61 tápintézetük 1793 gyermekkel, 253 fiúiskolájuk 4204 és 285 leányiskolájuk 3765 tanulóval, 4 árvaházuk 161 gyermekkel (családoknál 265 árvát helyeztek el). Szegény gyógyszertáruk van 25 és egy kinai-európai nyomdájuk. A missió személyzete 71 áldozópap (köztük 20 kinai), 17 laikustestvér (5 kinai), 620 hitelemző (köztük 303 tanító), 473 hitelemzőnő (314 tanítónő) és 154 szolga. A lefolyt évben 2927 felnőttet és 16.689 gyermeket kereszteltek meg. X. Pius pápának a gyakori szent áldozásról szóló rendelete itt is üdvösnek bizonyult, 238.000-ről 309.000-re emelkedett az áldozók száma. A 7969 növendék közt még 1647 pogány van; 2206 növendéket a missió tart fönn, a többiek csekély járulékot fizetnek.

A kőbányai diadalünnep.

Valóságos diadalünnep volt az az engesztelési nap, melyet a kőbányai hívek az Oltáregyesülettel karöltve április hó 3-án tartottak. A nagyböjti szenvedés napjaiban érte az Üdvözítőt az a szentségtörés, melyet egy szerencsétlen ember ellene elkövetett, husvét után a föltámadás ünnepének nyolcadán dicsőségesen vonult be ismét az Úr hiveinek imádó szeretetétől környezve a templomba, hol most a megpróbáltatás napjai után mint féltve őrzött kincset, még nagyobb szeretet és dicsőség környezi. Kőbánya lángszavú plébánosa a kőbányai Oltáregyesülettel már napokkal előbb készítette elő a főváros közönségét a nagy ünnepségre, melyen nemcsak a hivősereg s a főváros illusztris publikuma, de még vidékiek is résztvettek, kik külön e célra a fővárosba utaztak, hogy tanui legyenek annak a csodálatos szeretetnek, mely az élet kenyerét az ország szivében övezi. Mindenkit meghatott az a figyelem és áldozatkészség, mellyel *Herfort Ilona*, a Központi Oltáregyesület terjesztőnője az ünnepélyt előkészítette és annak fényes sikerét biztosította. Nővérével, *Herfort Irénnel* fáradságot nem kimélve bejárta a házakat és közreműködésre lelkesítette mindazokat, kik az Oltáriszentségnek mindig hív tisztelői voltak. Egész Kőbánya egy táborban volt.

Délelőtt 10 órakor harangzúgás között indult meg az engesztelő körmenet; a templom kicsiny volt a lelkes tömegnek és a templom előtti nagy téren vonult végig szerető szivének áldásait osztva a megbántott Üdvözítő. Elől számtalan lobogó, több száz fehérruhás gyermek, utánna a kongregációk, majd az oltáregyesületek, élén a Központi Oltáregyesület zászlójával *Kánter* Károly igazgató, a Központi Oltáregyesület választmánya, terjesztőnői üvegvédővel ellátott gyertyákkal kezükben. Szentségi énekek mellett vonult be a diadalmas Oltáriszentség, ki a széttört aranyedények helyett a hivők aranysziveivel kárpótolta magát. A körmenet után szentséges szentmise következett, melynek befejeztével *Hock János* a szószékre lépett és szivrehatóan meggyőző lelkes beszédet tartott az örök szeretet nagy titkáról: az Oltáriszentségről. Itt van közöttünk s velünk marad a világ végezetéig; hallgatagon trónol oltárain, de hallgatagságát az Egyház tanító hivatalával pótolja. S az Egyház vallja, hiszi, hogy Jézus itt jelen van, mert ő maga mondotta. Mondotta azt halála előtt s ezen vallomásával ezen vallomásáért halt meg. A haldokló tanubizonyságot a törvénykezés is igaznak tartja; mindannak dacára megtörténhetett, hogy valaki hazugsággal halt meg ajakán; de az nem történt meg, hogy valaki hazugságért haljon meg. Jézus az Oltáriszentség igazságáért halt meg végtelen szeretetből irántunk. Hasonló halált nem mutat föl a világtörténelem. Sokrates, a girondisták halála árnykép ő mellette. Még halálában

is reánk gondolt az Úr. Emberi szólásunk szerint nagy szeretetünknek tárgyát a megevésig szeretjük. Az Úr Jézus velünk érzett; ha már a mi szeretetünk törvénye az, hogy a megevésig szeretünk, az Úr Jézus hozzánk alkalmazkodott, s hogy szeretetünk az övé legyen, ezért mondá saját testére: Vegyétek és egyétek s nékünk adta magát az Oltáriszentségben. Rettenetes nagy titok, melynek még előképét, a mannát is félelmetes tiszteletben tartották a zsidók; s akik a pusztában azt megvetették és más eledel után vágytak, döghalált haltak s testük elrothadt. Ott a test rothadt el; aki korunkban az Oltáriszentséget megveti, annak lelke rothad el. Az Oltáriszentség megvetése eredményezte azt, hogy a társadalmat fenntartó erkölcseink megrothadtak, bomlás állott be mindenütt, olyannyira, hogy a tulajdon szentsége sincs már biztosítva, s tolvajkezek a szentség tulajdonába is betörnek. Ezt a bűnt jöttek kiengesztelni a buzgó hivők s e napot késő estig a kiengesztelt Oltáriszentség boldogító közellétében fogják tölteni.

Egyesületi élet

A budapesti központi oltáregyesület választmánya 1910 április 14-én, csütörtökön délután rendes havi gyűlését tartotta Kánter Károly egyházi igazgató és őrgróf Pallavicini Edéné elnöklete alatt. A gyűlés tárgya az oltáregyesületi jubileum volt. Igazgató bemutatja az ünnepségek programmját és a választmány jubileumi kiállítás rendezésére szükséges intézkedéseket teszi meg.

Igazgató mély fájdalmát fejezi ki azon gyász felett, mely az Örökimádás zárdát és az Oltáregyesületet érte; az Örökimádás apácák egyike, *Istenes Szent Jánosról nevezett Mária anya* szenderült át az örökkévalóságba. A megboldogultnak temetése április 15-én volt; az ünnepélyes halotti mise után, melyet az egyesület igazgatója tartott, a halottat ideiglenesen a kerepesi-uti temetőbe helyezték örök nyugalomra.

Mozgófényképek az oltáregyesületben. A jubileum programmjának egyik legkiemelkedőbb része az Oltáriszentségről szóló előadásnak mozgófényképekben való bemutatása lesz. Nekünk legszebb s legfönségesebb feladatunk: az Eucharistia külső, mint belső kultuszának intensiv terjesztése. Az eucharisztikus külső kultuszhoz — de a bensőhöz is — egyik legkiválóbb eszköz a vetítés. A vetített képek a szemléltetés és a magyarázat folytán mély impressziót tesznek a szemlélőre és a hallgatóra. Az ismeretszerzés egyik könnyű és kényelmes módja a vetített képek szemlélése. A modern világ ezt már régen fölhasználta — használjuk fel mi is, hogy az eucharisztikus Úr Jézust minél többen megismerjék.

Ez a gondolat lelkesítette a nyitrai kath. tanoncinternátus buzgó igazgatóját s a Nyitramegyei Ujság szerkesztőjét: Filkorn Jenőt, hogy a vetített képekkel és az ezeket kisérő előadásokkal terjeszsze a lelki kul-

turát. Nem elégedett meg azzal, hogy a nyitrai kath. ifjúságot védő egyesületbe bevezette e jeles kultureszközt, hanem egyúttal e vetítő-képeknek szervezett központot csinált. Megindította az «Előadások» cimű füzetet, melynek első száma «Az élet kenyeré»-ről szól Reviczky Aladár tollából. «Az élet kenyere» 34 képben mutatja be az Oltáriszentséget különféle vonatkozásaiban. Az Úr Jézusra még a következő képsorozatok vonatkoznak: 1. Jézus élete. 2. Jézus szenvedése. 3. Jézus győzelme a lelkeken. 4. Karácsony. 5. A szentségek. 6. A szentmise szertartásai. 7. A templom. 8. Az oltár. Ezeken kívül 23 képsorozat.

E vállalatról a következőket teszi közzé az «Előadások» cimű füzet: «Édes hazánk keresztény megújhodásának magasztos munkájában a nyitrai kath. ifjúságot védő egyesület is részt venni óhajt és vetítőképes előadásokkal akarja a nemes cél elérését előmozdítani. Azért 1500 vetítőképet szerzett be, melyeket tagjainak csekély évi tagdíj ellenében bocsát rendelkezésére; egyben megfelelő előadásokról is gondoskodott, melyek mint eredeti irodalmi termékek nagy értékkel birnak. Az egyesület résztvevő tagjainak évi tagdíja 20 kor. Ez összeg ellenében a tagok a 32 képsorozatból tetszés szerint választott 6 képsorozatot kapnak kölcsön 3—3 napra és megkapják az «Előadások» c. füzetet.

Oltáregyesületi lelkigyakorlatok. **A Dunaföldvári Oltáregyesület** márc. tizenhatodikától kezdődőleg megtartotta szokásos háromnapi lelkigyakorlatát, melyet P. Oslay Oswald szent Ferencrendi áldozár, filozofiai tanár, az Oltáregyesület igazgatója vezetett. A kiváló szónok magasan szárnyaló, mély tudású szent beszédeivel nagy hatást, óriási lelkesültséget keltett hivei között.

Battonya. Az itteni Oltáregyesület folyó évi március 30-tól április 3-ig lelkigyakorlatot tartott főtisztelendő dr. Saly László budapesti Szent Imre kollégiumi prefektus úr vezetésével a r. kath. templomban óriási érdeklődés mellett. Összesen nyolc szentbeszédet tartott az illusztris szónok olyan hatással és szerencsével, hogy igazán megtalálta a hallgatóság szivébe-lelkébe vezető utat. A templom minden zuga állandóan megtelt ájtatos közönséggel s könnyekig megható látványt nyujtott nézni a sok isteni igére éhes embert. Fehérvasárnap reggel volt a közös szentáldozás (együtt az először áldozó iskolás növendékekkel) és hosszú ideig feledhetlen lesz az a kép, amelyet az Úr asztalához járulók impozáns tömege nyujtott. Joggal hisszük, hogy a lelkigyakorlat a legszebb gyümölcsöket fogja hozni még a jövőre is. Áldja meg az Oltáriszentségi Úr Jézus az apostoli buzgóságú, fáradságot nem ismerő vezetőt, akiért azóta nem szününk meg imádkozni a jó Istenhez!

Oltáregyesületi kiállítás Kalocsán. Bevett szokás szerint *virágvasárnap* tartja meg évi kiállítását a kalocsai O. E. S oly jól illik ez a kiállítás a virágvasárnap hangulatához. Az első virágvasárnapkor a néptömeg, köztük a jeruzsálemi asszonyok is, ruháikat, meg faágakat terítettek a bevonuló Úr Jézus útjára; most meg a jeruzsálemi nők unokái, az oltáregyesületi hölgyek gondoskodnak a szentségi Úr Jézus oltárának ékességéről, annak fölszereléséről, fölruházásáról.

Az idei kiállítást szent József napján, *március 19-én* d. u. 4 órakor nyitotta meg a kalocsai érsek úr, *Városy* Gyula dr. A főpásztort a kalocsai, bajai és szabadkai oltáregyleti elnöknők fogadták. *Kőszeghy* Mihály dr., oltáregyleti igazgató rövid üdvözlő beszéde után a főpásztor intézett beszédet a nagy számmal összegyült tagokhoz az eucharisztikus életnek és az Oltáregyesületnek szoros kapcsolatáról.

A mostani kiállítás gazdag készletével igazán felülmulta az eddigieket. Két termet is megtöltöttek a kiállított tárgyak. Az egyik teremben a kalocsai O. E. munkái, a másikban pedig a fiókegyletek adományai voltak elhelyezve. Részt vettek a kiállításon a *zombori, bajai* és *szabadkai* fiókegyletek; utóbbi egyletek kiküldöttekkel is képviseltették magukat. Bajáról megjelent *Koller* Imréné elnöknő és *Nikolausz* Béláné alelnöknő, Szabadkáról meg *Polyákovits* Mária elnöknő.

Jelen beszámolónkban főleg csak a kalocsai O. E. készletére fogunk kiterjeszkedni. A zombori kiállításról, mely Kalocsán is méltó feltünést keltett, már közöltünk rövid tudósítást; a bajai és szabadkai tárgyakról pedig sajnosan nélkülöztük a kiállításon a részletes kimutatást.

A kalocsai O. E. kézimunkáit a tagok áldozatkész buzgósága teremtette elő. A közös munkadélutánokon állandóan résztvettek a város urihölgyei közül a következők: Jámbory Lajosné, Petrovácz Józsefné, Szücs Zoltánné, Husszy Istvánné, Musza Józsefné, Kunszt Gusztávné, Horváth Mária, Jámbory Mariska, Grósz Ilonka, Farkas Teruska, Jurcsó Antalné, Petrovácz Iduska és Jagicza Józsefné. Amde még *Budapestről* és *Fajszról* is küldöttek tárgyakat a kalocsai O. E. egyes tagjai. Az értékes tárgyaknak részletes jegyzéke a «*Kalocsai Néplap*» husvéti számában található.

Évről-évre számot adtunk a kalocsai O. E. sikerült kiállításairól. Méltatásunkban könnyen ismétlésbe bocsátkozhatnánk. Egy kritikai megjegyzést azonban el nem hallgathatunk. Amit még két év előtt is dicsérőleg említettünk föl, hogy t. i. a kalocsai kézimunkákon következetesen érvényesülnek az egyházias motivumok, mintha most ebben a tekintetben némi hanyatlás mutatkoznék. Különösen ügyelni kellene az albák és karingek készítésénél, minthogy azoknak a diszítése jobban szembetünik, mint a többi fehérneműé. Ne aggassunk rá akármilyen csipkét, hanem olyanokat, melyeknek motiválása egyházias szellemet lehel. Hiszen a keresztény szimbolika olyannyira gazdag, hogy szinte kifogyhatatlan forrása a megfelelő motivumoknak. Ehez természetesen szükség volna a csipkékből olyan mintagyüjteményre, minőt például *Münchenben* állítottak össze az Oltáregylet hozzáértő tagjai. Már most az egyes Oltáregyleteken a sor, hogy ilyen mintagyüjteményre tegyenek szert, hogy aztán a tagok a munkadélutánokon tanulhassanak belőle s aszerint dolgozhassanak. Ami a minták összeállítását illeti, alkalmas vezérfonalul szolgálhatnak egyebek közt *Braun* József jezsuita atyának folyóiratunkban is már ajánlott munkái. Szerény észrevételünk ugyan a kalocsai Oltáregyletre van cimezve, de egyazonképen szól az a többi egyletnek is széles e hazában.

A kalocsai O. E. a kiállítás látogatóinak *Reviczky* Aladár legujabb röpiratával (Jöjjetek hozzám mindnyájan!) kedveskedett. Mindenesetre tanulságos egy emlék! *T. K.*

A kalocsai Oltáregyesület gyásza. Buzgó tagját vesztette a kalocsai O. E. választmánya. Március hó 3-án hunyt el Kalocsán *Merkovics* Mária Hildegárd iskolanéne, életének 40., szerzetesi fogadalmainak 17. évében. A boldogult, mint az Oltáregylet kincstárosa, éveken keresztül odaadó buzgalommal vezette a kézimunkák készítését. Temetésén testületileg vett

részt a kalocsai O. E. Nyugodjék békében!

A vértanuk városában. Vasárnap, április 10-én délután fél öt órakor tartotta rendkívül nagy érdeklődés mellett évi közgyűlését az aradi Oltáregyesület. A közgyűlést özv. *Hauser* Károlyné elnöknő vezette, ki elnöki megnyitójában megköszönte azt a nagy és odaadó érdeklődést, melyet a tagok az egyesület működése iránt tanusítottak. Az elnöki megnyitó után *Lakatos* Ottó dr. minorita rendfőnök, az egyesület igazgatója tartott lendületes, szép beszédet. Konstatálta, hogy az egyesület intenziv működése rövid idő alatt megszilárdította Aradon a hitéletet, mit leginkább bizonyít az a körülmény is, hogy az egyesület tagjai számában örvendetes gyarapodás állott be. Lakatos Ottó dr. után *Lengyel* Gyula dr., az Oltáregyesület titkára olvasta fel szép és gondosan megszerkesztett titkári jelentését. A titkári jelentés felölelte az egyesület egész évi működését, méltatva azt a nagy célt, melyért oly kiváló eredménnyel dolgozik az Oltáregyesület. *Biró* Albert indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel úgy Lakatos Ottó dr. igazgatónak, mint az egész tisztikarnak önzetlen munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A közgyűlésnek kiemelkedő mozzanata volt *Monay* Ferenc dr. minoritarendi tartományi titkár nagyszabású ünnepi beszéde. Nagy vonásokban a következőket mondta: — A legenda szerint az öröm virága, a piros rózsa ott fakadt a Getsemane kert talajában, az Üdvözítő véres verejtéke-öntözte földből, mintha csak igazolva volna, hogy a vérző szív fájdalma a boldogság talaja. Az élet nagy problémája együttal a boldogság problémája is, mert aki megtalálja a boldogságot, megtalálta élete célját. Érzi ezt a halandó ember s azért keresi a boldogságot. Keresték a filozófusok: Buddha a megsemmisülésben, Arisztoteles az ész fejlesztésében, Antisthenes a cinizmusban, nyomukban Rousseau, Beranger, Lamartin, Murget a naturalizmusban, de egyik sem tudja megtalálni, úgy, hogy Schopenhauer már csak kínról és szenvedésről beszél, Nietzsche meg kimondja, hogy csak az Uebermensch-nek van e földön életjogosultsága. Igy jutott az ember odáig, hogy keresve a boldogságot, nemcsak, hogy meg sem is találja, de létét is tagadja, sőt tagadja saját létezésének jogosultságát is. Pedig a boldogság közel van, Isten maga kinálja számunkra. Az utolsó vacsorán, mikor önmagát adja kenyér szine alatt eledelül, azt akarja, hogy Vele egyesüljünk, lényéből kapjunk: az Istennek pedig lényegéhez tartozik a boldogság. Boldogságát, azt az örök, elfogyhatatlan boldogságot akarja velünk megosztani. Első tanítása is, ott a galilei hegyoldalon, a boldogságról szólott s ha több sem maradt volna fel evangeliumából, már ez is képes volna az élettel kibékíteni, amire egyetlen filozofiai iskola sem képes. Az igazi boldogság Krisztustól árad reánk s ebben áll épen az Oltáregyesület nagy jelentősége, hogy közelebb vivén Krisztushoz, közelebb visz boldogságunk örök forrásához. Monay Ferenc dr. gondolatokban gazdag beszéde mély hatást tett a jelenvoltakra. A közgyűlés végezetül *Róka* József indítványára elhatározta, hogy a titkári jelentést jegyzőkönyvben megörökíti, a központi Oltáregyesület 50 éves jubileumán képviselteti magát s megbízta Lengyel Gyula dr. titkárt, hogy az aradi Oltáregyesület történetét írja meg.

Szerkesztő: **Dr. Makay Lajos.**

Budapest 6 különféle tárgy, Hüttl Tivadar Budapest (másodszor) 10 különféle porcellántárgy, dr. Kiss János egyet. tanár Budapest 9 kötet irodalmi munka, Komáromy L. Rákospalota faoltár szobrokkal, Müller J. München 14 szinnyomatú kép, Kunz és társa Budapest 2 diványpárna, Veisz Frigyes Budapest (Kálvin-tér) 1 gipsz Krisztus-szobor, Miasszonyunkról nevezett isk. nővérek Nagybecskerek 8 különféle tárgy, Ambrus Annuska Hódmezővásárhely 2 kézimunka, özv. Sors Mária Vác 3 kép, Dárday Aladár Budapest (Scitovszky-tér) 2 irómappa és 12 kötet elbeszélés és regény, Stuflesser Gröden 1 fafaragványos kereszt. Tisztelettel felkérjük az Örökimádás olvasóit, hogy kegyeskedjenek szives adományaikkal a tárgysorsjáték rendezését megkönnyíteni. A kegyes adományok: *Varga Mihály plébános Kiskúnmajsa* cimre küldendők.

Kérelem az összes olvasóinkhoz. A kiskúnmajsai Katholikus Kör javára püspöki és miniszteri engedéllyel tárgysorsjátékot rendezünk (huzás f. évi december 26-án); tehát mentül több ingyenes nyereménytárgyra van szükségünk. Mivel pedig minden háznál akad egy-egy nélkülözhető alkalmas tárgy (könyv, kép, kézimunka, dísztárgy stb.), azért bizalomteljes tisztelettel kérjük az «Örökimádás» m. t. olvasóit, legyenek oly jók, segítsenek bennünket célunk elérésében ilyen tárgyak szives beküldésével. A tárgyak bérmentve Kiskunmajsára *Varga Mihály* plébános, elnök cimére küldendők.

Kelt Kiskúnmajsán, 1910. április 1. *A Katholikus Kör igazgatósága.*

MEGJELENŐBEN AZ ÚJ KIADÁS

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ KISÉRETÉBEN

Irta Sztáray Irma grófnő. Budapest, Szent-István-Társulat. Ára 5 K, díszkötésben 6 korona. Kapható lapunk szerkesztőségében.

Szerző e könyv eladásából befolyó összes jövedelmet az Erzsébet Örökimádás-templom céljaira ajánlja fel.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYV

Negyedik teljes kiadás; 30 óra.

K. Sávely Dezső festőművész rajzaival.

Megjelent (finom papiron) és kapható, és pedig:

1. vászonkötés, vörösvágás ... ... K **4·—***
2. bőrkötés, vörösvágás ... ... « **6·—***
3. bőrkötés, aranyvágás ... ... « **7·—***
4. borjubőrkötés, párnázva, aranym. « **10·—***

* A könyvkötői munkák drágulása miatt az imakönyvek árát fel kellett emelni.

Megrendelhető Csanyteleken (Csongrádmegye) a Ker. Hitelszövetkezetnél.

Ugyanez a könyv öregbetüs kiadásban

(Nagy negyedrét nagyságban) **Leszállított ár!**

a) vászonkötés, vörösmetszés ... ... K **4.—**
b) bőrkötés ... ... « **5.—**
c) bőrkötés, aranymetszés ... ... « **6.—**

Liguori szent Alfonz.

Üdvösség útja

Forditotta:

Varga Mihály

plébános.

Szép elmélkedéseket tartalmaz.

Vászonkötés K **3.—**
Diszes kötés « **4.—**
Selyemkötés « **6.—**

Megrendelhető

VARGA MIHÁLY

plébánosnál

KISKUNMAJSA (Pestm.)

Reviczky Aladár C. M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.
Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 16 fill.
A vegyesházasságról. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 20 fill.
Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.
Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára füzve 80 fill. Kötve 1·20 Kor.
Jöjj, oh Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Sajtó alatt.
Mindennapi lelki kenyér. Ára amateur kötésben 1·60 Kor.
Jöjjetek hozzám mindnyájan. Ára 10 fillér, 100 drb. 8 Kor.

Kaphatók a Lazaristáknál. Budapest, IX., Gát-u. 6.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28*a*.

XI. évfolyam. 1910. 6. szám.

ÖRÖKIMÁDÁS

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSÁNAK ÉS MINDENNAPI VÉTELÉNEK TERJESZTÉSÉRE, AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGYASSZONYÁNAK TISZTELETÉRE ÉS A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS HAVI KÖZLÖNYÜL

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY és VARGA MIHÁLY

Közreműködésével

az Országos Oltáregyesület megbizásából

Szerkeszti

Dr. MAKAY LAJOS

Főmunkatárs

REVICZKY ALADÁR

Kiadja

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

Budapest, IX., Üllői-út 77.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Előfizetési ára egész évre 3 Korona

Kiállítási adományok.

Kiss Aladárné 1 fehér miseruha, gróf Csekonics Endréné 1 aranynyal hímzett miseruha, 1 viola miseruha, gróf Széchényi Andor Pálné 1 viola miseruha, Cziráky Lujza grófnő 1 burza, 2 vörös, 2 viola, 1 fehér miseruha, Tömöry Károlyné és özv. Heinrich Ferencné 1 mennyezet, gróf Csáky Gyuláné 1 vörös miseruha, herceg Hohenlohe, nagyszebeni plébános, 1 aranyhimzésű vörös miseruha, Finta Róza 1 aranyhimzésű fehér miseruha, gróf Wenckheim Frigyesné 1 ezüsthimzésű fehér miseruha, gróf Serényi Istvánné 1 miseruha, gróf Almássy Kálmánné 1 miseruha, 2 pluviale, gróf Korniss Miklósné 1 miseruha, 1 velum, 2 palla, Fejérváry Coelestin 1 miseruha, gróf Zichy Nándorné 1 miseruha, Várjon Mariska 1 viola miseruha kézimunkával, özv. Rudnyánszky Ferencné 3 miseruha, özv. Szelmayer Károlyné 5 fekete, 2 viola és 4 fehér stóla, a debreceni O. E. tagok 1 antipendium és 1 ciboriumköpeny, a kalocsai Olt. E. 1 fekete miseruha és fehérneműek, a beszfercebányai Olt. E. 1 miseruha, 1 karing, 1 stola, 1 ciboriumköpeny és fehérneműek, R. J. és Halácsy Ilona 6 miseruha, Pichler Erzsébet 1 miseruha, San Markó hercegnő 1 miseruha, Felmayer Vilma 1 miseruha, Skerlecz Mária bárónő 1 miseruha, Riegler József Edéné 1 miseruha, Harer Gyuláné 1 velum, Wohlgeschaffen Mária 2 miseruha himzése, Kovács Szidónia 1 miseruha himzése, Novák Mártonné 3 miseruha himzése, Barkóczy Ilona bárónő 3 miseruha himzése, Tihanyi Béláné 3 miseruha himzése, Madaras Józsefné 1 miseruha és 2 dalmatika himzése, Leinner Mihályné 2 miseruha himzése, báró Piret Bihain Lajosné 1 miseruha, Miskó Józsefné 1 vecsernyepalást, Torma N. 2 miseruha himzése, Yournet Anna 2 miseruha himzése, Fischer Róza 2 miseruha himzése, Pichler Mariska 2 miseruha himzése, Haasz Józsefné és Haasz Emilia 1 velum, 2 miseruha, Hergerth Szerena 1 vecsernyapalást himzése, Herfort Irén 1 vecsernyepalást himzése, özv. Payr Lajosné és Bodnár Aranka 1 vecsernyepalást és 1 mennyezet himzése, Mihályfi Edéné 1 dalmatica himzése, gróf Cebrián Istvánné, Karkis Malvin, B. N., gróf Dessewffy Miklósné, Wittemberger, Stiepek Ilona, Hermann Lászlóné, Podhoszky Irma, Brasay Zoltánné, Marik Józsefné 1—1 miseruha himzése, Berger Gizella 1 velum, dr. Cseley Józsefné, Erőss Ilona, egy Mária-gyermek, több Mária-gyermek 1—1 stóla, Ráth Gizella 2 antipendium, Kis Vilma 1 antipendium, Korompayné 1 antipendium, Oberbauer A. utóda 1 casula, 1 kehely, 1 ciborium, 4 gyertyatartó, 1 készlet canontábla, Tömöry Károlyné 1 csillár, Göndöcs Katalin 1 tálca ampolnákkal, báró Manndorf Gézáné Kis Velence 1 ciborium, Felmayer Vilma 1 kehely, báró Orosdy Fülöpné 2 kehely, Berger Gizella 1 monstranciafátyol, Semián Ágoston 1 oltárlámpa, Miskó József 1 kehely.

(Folytatása következik.)

XI. ÉVFOLYAM. 1910. JÚNIUS. 6. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM. *Prohászka Ottokár:* A szentségi Krisztus szeretete. — *Kánter Károly:* Ötven év története. — A jubileumi ünnepségek. — *Glattfelder Gyula:* Az oltáregyesületek hivatása. — *Dr. Makay Lajos:* Emlékbeszéd. — *Dr. Hosszú Vazul:* Az Oltáriszentség imádása a keleti egyházban. — *Krasznyánszky János:* A mindennapi áldozás országa. — *Dr. Szyllaba Emil:* Gyermekvilág. — Röptében a nagyvilág körül. — Egyesületi élet. — Kiállítási adományok. — Jubileumi adományok. — Kérelem az összes olvasóinkhoz. — Hirdetések.

A szentségi Krisztus szeretete

Irta: Prohászka Ottokár.

Az Úr Jézus az Oltáriszentséget az anyaszentegyház kezébe tette le és nem rendelt reá vonatkozó jogot vagy fegyelmet, nem hozott törvényt, parancsot nem adott, liturgiát nem teremtett; csak egyet mondott: Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Az én emlékezetemre! vagyis azt kívánom, hogy az én testem által áttüzesített lelketek legyen ennek a szentségnek az emlékezete.

Emlékezet ez, amely mint élő lelkiismeret virraszt az oltárok mellett; emlékezet, amely nem felejti, de látja, méltányolni tudja, hogy a felséges Isten nagy kegyelmének szintere, titka, misztikus mélysége van itt; emlékezet, amely oly friss, oly lágy, mint a szívnek legédesebb, legközvetlenebb vágya; emlékezet, mely nem felejt, felejteni nem tud; az ő tudománya az életbe beleoltott folytonos és közvetlen átérzése annak, hogy Krisztus itt van és én tartozom neki. Emlékezet, mely ugyanakkor tehát fölérti azt, hogy kapcsolódás van az isteni kegyelem nagy szándékai és az akarat között, érintkezés lélek és Isten közt. Tudja, hogy itt van szeretet, hódolat, miszticizmus; azt itt öntik, azt itt döntik és visszaszármaztatják, ahonnan jött: Jézus lelkébe, Jézus szivébe, e titokzatos jelenlétébe. Hogy ez így van, nem is csodálom, hiszen a fa is kinő szárában, törzsében, ágazódik gallyakban, fürdik a levegőben, szövődik a napsugárban; de hiába, mégis minden levél, minden virág, minden gally és törzs maga is visszaomlik a földbe, mert a földből jött és jóllehet a vízpára és a gőz fölfelé száll, felhőhöz úszik, mégis minden cseppje lefelé kivánkozik,

tengerbe vágyik, tengerbe szakad, mert tengerből való; épen úgy az egyház lelke, szeretete, érzése, szenvedélye, áldozata is visszavágyik oda, ahonnan jött: beleömlik, beleszakad, beletorkolik abba mélységbe, mely az Oltáriszentség végtelen szeretetében mutatkozik. Az anyaszentegyház, ha szeretni tud, ha szeretni kényszerül, szeretetét az Oltáriszentséggel szemben mutatja ki, viszontszeretetével megtiszteli az Oltáriszentséget.

Ezen a ponton mondhatom azt, hogy az anyaszentegyház szeretete itten lesz Istent, Krisztust imádó liturgikus szeretetté, vérpiros áldozatos szeretetté.

Ami az elsőt illeti, az anyaszentegyház lelkisége itt lesz Istent imádó szeretetté. Mert hiszen a szeretetet nem kell sarkalni arra, hogy imádja Urát, imádja Istenét. Imádja a szeretet a természetben is az Istent, imádja a kinyilatkoztatásban, de az anyaszentegyház imádja főleg Krisztusban az Istent. Imádata az Oltáriszentség körül gyúlt lángra. Látjuk bár, hogy a földön járva elvétve talál imádókat; voltak vakok, kik látni kezdettek és épen azért, mert láttak, leomoltak az Úr Jézus lábaihoz. De a kereszténységnek nem lett liturgiája csak az Oltáriszentség körül, nem lett közös istentisztelete csak az Oltáriszentség tiszteletében. Eltalálta a szépet, mikor az Oltáriszentség előtt az Isten közvetlen jelenlétét úgy érezte, hogy már állni nem birt lábain, térdre borult, leomlott a porba és imádta őt, mert köztünk van, érezte. Az Eucharistia a hála imája, az az ima, mely az emberiséget és minden véges lényt Isten iránt eltölt; az anyaszentegyház csak egyet lát, a hálát. Az Oltáriszentség titkát, szenvedélye oda vonja. Az Oltáriszentség körül fonta az isteni imádás koszorúját. A név rajta maradt a szentségen: itt imádunk hálásan, itt hódolunk feltétlenül.

Nekünk is, hogy szivünk tele van, ha a lelkünk egy közvetlenebb érintkezést keres, nem megyünk a tengerre, nem az égbenyuló magas hegyekre, nem a titokzatos erdőkbe, hanem ahol Krisztus szeretete él, az Oltáriszentség elé. Hic Deum adora. Itt imádd az Istent!

De nemcsak Isten-, de Krisztus-imádóvá is változott a szeretet, az Oltáriszentség körül; átváltozott misztikus, vonzalmas, szimpatikus szeretetté. Szimpátia minden szeretetben van, a szeretet a mérték, a megértés, az együttérzés mértékével jár. Ha az ember azt, kit szeret, igazán közel birja, ha azzal együtt él, ha az élet egységével birja fokozni az együttélés életét, akkor ez a szimpatikus szeretet ünnepét üli. Természetes, hogy volt szeretet abban a kereszténységben és ez a szeretet eszményi együttélés volt az isteni Megváltóval. De az Oltáriszentség körül ez az irányzat szenvedéllyé nőtte ki magát, mert egység, egyesülés, együttélés lehet másutt is, de nincs oly titokzatos, mint a keresztény léleknek az Oltáriszentségben való egyesülése Krisztussal. És Krisztus ezt akarta. Hisz a mélység vonz, húz, az óceán kitárja kebelét, vonzza bele való elemeit, úgy az Oltáriszentség is úgy nyujtja kegyelmeit, hogy a mi szeretetünk az Oltáriszentségben legyen szenvedélyes szeretetté.

Szent Pál is átélte a szeretetnek ezt a fokozódását és épen ebben a fokozásban lesz Krisztus a mi hitünk és életünk. In fide vivo filii Dei. Isten fiának hitében élek. És továbbá mondja: mihi vivere Christus est. Nekem pedig életem Krisztus. Az egyesülés bensőségesebb, az egység szorosabb lesz őbenne. De tovább kell még mennünk, felejteni kell, felejtsük el magunkat, hogy mondhassuk: vivo jam sed non ego vivit in me Christus. Élek, de nem én, hanem Krisztus él énbennem. Szent Bernát azt mondja: Jézus neve nélkül a beszéd üres, emlékezése nélkül az emlékezés üres, az Ő gondolata nélkül a gondolat lapos. Nem a nevet, hanem a név alatt rejlő valóságot érti. A szimpatikus szeretet kitalálta, hogy a templom üres ház, az oltár nélküle rom, hogy az evangélium és az anyaszentegyház üres keret, miből hiányzik a drágakő, hogy az egész kereszténység formalizmus, hogy nincs benne az, a kit lelkünk keres és forrón óhajt, fölismerte az Oltáriszentségben s neki mondja: Jöjj el, jöjj el, Úr Jézus.

És még inkább áldozatossá változtatta a szeretetet a kereszténységben az Oltáriszentséggel szemben. A szeretet iránya feléje tolult, élni akart, nem magáért, hanem másért.

A kereszténységnek az Oltáriszentségben való életét ugyancsak Szent Pál fejezte ki e szavakban: Krisztus tegnap és ma, Krisztus mindörökké. Nem tegnap, nem ma, hanem mindörökké. Krisztus nem ontotta vérét, hanem ontja vérét; Krisztus nem törte meg testét, hanem töri testét; nem lángadozott a szeretete, hanem lángadozik. Voltaképen úgy szeretném fordítani: Krisztus nem tegnapi, hanem mai, örökké mai. Az örök ma. O ma szeret, ma hevül, ma ontja vérét, ma töri testét. Viszont ő is azt óhajtja a kereszténységtől, hogy az ne legyen tegnapi kereszténység, ne legyen kereszténység a gót dómok misztikus homályában, hanem fakadjon a mából, a jelenből. A kereszténység nem ismeri a tegnapot, hanem azt az örök mát, Jézus szeretetét kultiválja.

Azért szeretem az anyaszentegyházat, mert Krisztus nyomai nem tegnapiak, hanem maiak. Úgy látom őt, mintha Krisztus meleg lábnyomát ma nyomta volna bele a kereszténység szivébe, lelkébe, arcán még a könnyek nem száradtak fel, az a seb nem hegedt be; a vér nem aludt, hanem friss vér.

Krisztus szeretete nem parázs, mely virít ugyan, de hamu alatt, hanem láng, mely fellobog, gyujt és élettel melegít. Ez a felséges psychológiája az Oltáriszentségben való szeretetnek. Ő olyan, mint akinél nem kell emlékezni, mint csüngtünk nyakán, mint borultunk rá, hanem mint csüngünk nyakán, mint borulunk reá ma.

Az Oltáriszentségben fölnevelt emberek kellenek, akik ma élve O vele

a régi idők heroizmusát megújrázzák a tizenkilencedik, a huszadik században. Őt itt látom, mert vérét ontja, testét adja, csókját ma csattantja el ajkainkon, hogy ma, most adjon életet.

Felséges remeklése az isteni géniusznak.

A misztikus imádás tárt kapui kinyilnak, ez az iskolája a krisztusi imádásnak. Minden szentáldozás egy misztikus egyesülés, egy szimpátiára való ránevelése a léleknek.

Amit a nyelv szóvirágában kifakasztani bir, az mind rávall, Jézus mindazt nekünk adja, amit az Oltáriszentség rejt.

Rásegít arra a szeretetre, mely nem türi, hogy a nagy példa előtt törpe maradjon, hanem maga is azzá legyen, amit a példa nyujt.

A mai kereszténységnek temperamentuma kell, hogy legyen ez a szenvedéllyé fokozott szeretet. Hogy lássák és mondják, mint az ősökről: nézzétek, szeretik Őt, szeretik egymást. Ma kell bevallanunk, hogy szeretjük Ot, másképen nem tehetünk, azért tesszük, sőt mindig meg akarjuk tenni. Az Oltáriszentségben életté akarjuk a szeretetet fokozni, életté váltani, hogy Istent imádó, szimpatikus, áldozatos szeretet legyen belőle. Ezzel a hármas koszorúval homlokán valósítja meg az anyaszentegyház az O szavait: Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.

Ötven év története

Irta: KÁNTER KÁROLY.

1848-ban, tehát épen azon esztendőben, amidőn a forradalom emésztő tüze lángba borította Európát, a legfölségesebb Oltáriszentség iránti lelkesedés tüze valóságos mennyei erővel lobbantotta lángra egy nemes főuri nőnek szivét, aki látva, hogy a folyton köztünk élő Jézus Krisztus milyen szegényes templomokban lakik közöttünk, lelki vezetőjével, Boon jézustársasági atyával elhatározta, hogy az édes Üdvözítő iránti áldozatkész szeretet gyarapítására és szegény hajlékainak fölsegítésére egy olyan egyesületet alakítanak, mely egészen a szentségi Udvözítőnek legyen szentelve.

Ezen egyesület a belgiumi oltáregyesület, amely hazájában megerősödve, nemsokára vándorútra kelt és egymásután hódította meg a lelkeket, meghódította a jámbor magyar sziveket is.

Amint Belgiumban egy jámbor főuri nő és ugyancsak egy gyengéd lelkű szerzetes, úgy hazánkban is egy szerzetes és főuri nő alapították meg az Oltáregyesületet.

Az ő lelkükben visszhangra talált a külföldön megfogamzott szép eszme. Lelkünk égni kezdett a vágytól, vajha édes hazánk fővárosában is

sikerülne egy ily egyesületet megalakítani. Az óhaj testet öltött. Az egyesület Magyarország akkori bibornok hercegprimása, Scitovszky János jóváhagyásával 1859. nov. 6-án lépett életbe.

A biboros hercegprimás ezen a napon ülte áldozárságának ötvenedik évfordulóját. A magyar Sionnak templomában ugyanazon a napon hangzott el a Te Deum a biboros hercegprimás ajkairól, amelyen az Oltáregyesület székházának, az angolkisasszonyok kolostorának templomában a Veni Sancte akkordjai szállottak föl egy szép jövő nyitányául a minden jóknak adományozójához.

A templom egészen megtelt ájtatos hivőkkel, akik állandóan épültek a nagyszámú áldozók áhitatán, amidőn ezek sűrű sorokban járultak az Úr asztalához.

Azóta 50 év telt el és az 50 év folyamán az első tagok legtöbbjei, köztük a két jámbor alapító: Trautwein Nep. János és Cziráky Jánosné grófné átköltöztek az örökkévalóságba!

De az egyesület él! Ötven éven át vezette és a mai napig fönntartotta azt az Úr Jézus kegyelme, hiszen ma ünnepeljük annak ötvenévi jubileumát és most e diszes gyülekezet előtt volna az egyesület igénytelen igazgatójának kötelessége, hogy az egyesület történetét előadja.

Ámde ezen kötelesség alól fölment engem főtisztelendő dr. Makay Lajos úrnak, a Budapesti Központi Oltáregyesület igazgatósági titkárának, az «Örökimádás» folyóirat szerkesztőjének avatott tollal megírt alkalmi műve, melynek cime: «Az Oltáregyesület 50 évi működésének története», melynek csak egy hibája van, az, hogy amíg másokról sokat, addig önmagáról úgyszólván semmit sem ír.

Nem akarok én a mélyen tisztelt Díszgyülés türelmével visszaélni, nem is akarom az egyesület történetének statisztikai adataival a mélyen tisztelt Díszgyülés türelmét próbára tenni, csak egy elvet szeretnék kiemelni, egy elvet, mely Oltáregyesületünket 50 éven át vezette és a jó Jézus segítségével továbbra is vezetni fogja.

És ezt a szolgálatot teljesítette is Oltáregyesületünk az 50 éven át, amidőn az Oltáriszentség imádása, engesztelése, az oltáregyesületi szentgyakorlatok ápolása és a szegény templomok felruházása által igyekezett annak megfelelni.

Hogy miképen teljesítette ezeket, az legjobban kitünik, ha a multat a jelennel rövid vonásokban összevetjük.

a) Akkor, amidőn az egyesület megalakult, 985 rendes és résztvevő tagja volt az egyesületnek; ma, Makay számítása szerint, 140.000 tagja van Oltáregyesületünknek;

akkor *b)* egy templomban, az angolkisasszonyok templomában, ma száz és száz templomban tartja imádás isteni tiszteletét;

akkor az angolkisasszonyok kisded templomában volt *c)* vendégképen, ma az Örökimádás templomában van a saját otthonában;

akkor *d)* csak Budapesten volt az Oltáregyesület, de nemsokára egymásután alakultak az oltáregyesületek és ma az ország minden egyházmegyéjében virágzanak azok;

akkor az Oltáregyesületnek *e)* még nem voltak rendi imádói, kiknek főhivatása az imádás és engesztelés, ma a Maria Reparatrix apácák teljesítik szakadatlanul az imádást és engesztelést;

f) a lelkigyakorlatok eleinte 20—25-én voltak a résztvevők, ma a budapesti lelkigyakorlatokat évente több csoportban kell megismételni és az ország számos egyházmegyéjében sóvárogva sereglenek a lelki magányba vonulók ezrei;

akkor az első kiállításon *g)* 52 templom részesült adományokban, ma már a templomok ezreit ruházta föl az Oltáregyesület és nincsen egyházmegye, ahová nem küldött volna sokszor igen nagy értékben adományokat.

Akkor *h)* adományainak száma korlátozott volt, máig azonban már 7000 kazulát, 5494 vállkendőt, 3434 miseinget, 1547 kelyhet, 593 áldoztatókelyhet, 600 gyertyatartót, 300 tabernakulumot, 1803 vecsernyepalástot adományozott a szükségben levő szegény templomoknak.

És hogy *i)* mily tekintélyes a száma az egyházi szerelvényeknek, amelyeket most a jubileum alkalmából fog elküldeni a hazai szegény templomoknak, arról meggyőződést szerezhet mindenki, aki az Üllői-uti házban rendezett jubiláris kiállításunkat megtekinti.

Nem is mulaszthatom el, hogy ezen ünnepélyes alkalmat felhasználjam arra, hogy hálás köszönetet mondjak Oltáregyesületünk jótevőinek, Oltáregyesületünk nagyméltóságú elnökasszonyának, őrgróf Pallavicini Edéné főúrnőnek, egyesületünk választmányának, terjesztőinek a szorgalmas úrnőknek, kik munkájukkal segítették elő egyesületünket és a kiállítás főrendezőjének, ki holnap üli az ő névünnepét, egyesületünk fáradhatlan alelnökének, nagyságos Kissné Tömöry Gizellának. Köszönettel tartozunk még özv. Heinrich Ferencné úrnőnek, nagyméltóságú gróf Wenckheim Frigyesnek, Meskó Józsefné úrnőnek, akik a jubileumi ünnepség alkalmával nagyobb adományokkal gazdagították az egyesületet.

De végzem előadásomat!

Mélyen Tisztelt Díszgyűlés! A budapesti Oltáregyesület ötven éven át szolgálta az Úr Jézust, a nagyméltóságú püspöki kart, a papságot és a szegény templomokat, és ma, ötvenévi fönnállásának ezen jubileumán, nincsen más szándéka és óhajtása, mint az az erős fogadás: hogy amíg csak az Úr Jézus fönntartja és élteti, továbbra is szolgálja az egyházat, e szép hazát és a katholikus hiveket!

A JUBILEUMI ÜNNEPSÉGEK.

Az a jubileumi ünnepség, mely Budapesten kezdetét vette, a Központi Oltáregyesületé, nem ver föl nagy port, nem jár vásári lármával, azt nem kiséri külső fény és pompa. De ezren és ezren, a szentségi Jézus csendben működő seregének tagjai áhitatos komolysággal, földiszített lelkekkel és szivekkel vesznek részt benne valóságban, vagy legalább lélekben és — hisszük és biztosra vesszük — százezrek lelki javainak ujabb növelését fogja előmozdítani.

A kiállítás.

A Budapesti Központi Oltáregyesület jubileumi ünnepségei május 5-én áldozócsütörtökön kezdődtek meg a hazai oltáregyesületek általános részvétele mellett. Délután nagy tömegben csoportosult a nép az Örökimádás temploma előtt, kocsik robogtak fel, az előkelő világ automobilokon jelent meg s a vidéki küldöttségek tarka csoportjai élénk hangulatot hoztak az országos Oltáregyesület székházának előcsarnokába. A templomon nemzeti szinű zászló lengett, a zárda épületén a pápai zászló, az oltáregyesületi szárnyon pedig a Budapesti Oltáregyesület kiállítási zászlaja.

Az előkelőségek sorra jelentek meg, közöttük ott láttuk őrgróf *Pallavicini* Edéné az ünnepségek fáradhatatlan és minden áldozatra kész rendezőjének vezetése alatt az oltáregyesületi választmány tagjait, a gróf *Zichy, Csekonics, Wenckheim, Forgách, Sztáray, Cziráky, Széchenyi*-családokat; a papság között *Firczák* Gyula munkácsi püspök, *Várady* Árpád c. püspök, dr. *Hanauer* I., a magyarországi papi miseegyesület és eucharista-társulat igazgatója, dr. *Mihályfi* Ákos, a hittud. kar dékánja, *Hohenlohe* Egon herceg, *Galcsek* György prel.-kanonok, *Fischer* Ágoston, *Varga* Mihály és többen foglaltak helyet. Képviselve voltak a különböző szerzetesrendek, jelenvolt a szentségimádó atyák társulatának igazgatója, P. *Rücker* Bozenből.

A kiállítás az oltáregyesületi ház nagytermét és kápolnáját, valamint az épületet félkörben átkaroló folyosót tölti be. Az összbenyomás elragadó. A részletek oly kiválóak, hogy a kiállítás alapos megtekintése egy teljes napot vesz igénybe. A vidéki oltáregyesületek úgyszólván versenyeztek egymással, hogy az ünnepélyt széppé és emlékezetessé tegyék.

A kiállítási terem gyönyörű perspektivát nyujt; a hófehér ruhákat, a különböző stilű egyházi öltönyöket, a csodás szinvegyüléket az arany, ezüst és csillogó drágakő még jobban fokozza, a teremben elhelyezett örökzöld és virágdísz a kiállítás hangulatát emeli.

A terem végén lépcsőkön juthatunk föl a kiállítás pódiumára, mely ráccsal van elkerítve és közepén egy oltár díszlik remek kandeláberekkel.

Itt a főhelyen pálmától, babértól körülvéve díszlik gróf *Cziráky* Jánosnénak, szül. Dezasse Lujzának, az Oltáregyesület alapítónőjének élethű képe. A terem megtekintése nemcsak esztétikailag uyujt élvezetes pillanatokat, de a leghasznosabb útmutatást is nyeri a szemlélő. A missziókazetták, a mintaasztalok mind sok tanulságot nyujtanak. E kiállítás mintaszerű rendezésében őrgróf *Pallavicini* Edénének, *Kiss* Aladárnénak, gróf *Cziráky* Lujzának, az alapítónő leányának és *Heinrich* Ferencnének van nagy érdeme a Mária Reparatrix apácák mellett.

Feszült várakozással várta a közönség a kiállítás megnyitását.

Pont négy órakor érkezett meg a biboros hercegprimás képviseletében dr. *Kohl* Medárd fölszentelt püspök dr. *Nemes* Antal prelátussal. A püspököt az Oltáregyesület kapujában fényes papi segédlet fogadta.

Az apácák énekkarának hangjai mellett vonult föl a püspök az oltáregyesületi ház emeletére, hol a központi választmány és a vidéki küldöttség fogadták. A terembe érve, a püspök a kiállítási főoltár előtt foglalt helyet, mire *Kánter* Károly prelátus, az Oltáregyesület igazgatója mondott üdvözlő beszédet. Hű képet nyujtva az Oltáregyesület hivatásáról, a püspöktől a kiállítás megnyitását kérte. Ezt megelőzőleg dr. *Makay* Lajos, az egyesület igazgatósági titkára és az «Örökimádás» szerkesztője tartott az egyesület alapító elnöknője fölött emlékbeszédet. Majd dr. *Kohl* Medárd fölszentelt püspök szólott általános figyelem mellett az ünneplő közönséghez.

Az Oltáregyesületnek a mai ünnep nem alkonya, hanem delelő pontja. Ez az egyesület az, melynek hazánkban a katholikus hitélet újjáteremtésében a legnagyobb érdemei vannak. Ötven év előtt vajmi kevés buzgalom élt még a nagy tömeg lelkében; nem ismerték az Oltáriszentséget, a templomok nem voltak oly tele, mint manapság, áldozni csak a házasulók áldoztak, a lelkipásztorkodás bürokrácia volt, de lélek és szellem még nem hatotta át az óriási népanyagot. Az Oltáregyesület olyan volt, mint a sivatagba vetett palánta. De öntözte azt az isteni kegyelem, s az emberek buzgósága és az egyesület az Angolkisasszonyok zárdájától az Örökimádás zárdájáig nagy utat tett meg s amire törekedett, azt elérte. Most nincs más hátra, mint gróf Czirákyné jelszavát teljesíteni: Folytassuk! Folytassuk a nagy müvet imádásban és munkában!

Az apostoli szavak könyekig hatották meg a kiállítást zsufolásig megtöltő közönséget. Az egész bár országos keretben folyt le, a maga melegségében az Oltáregyesületnek igazán házi ünnepe volt. A beszéd után a püspök megáldotta a társaságot és a kiállitást megnyitottnak nyilvánította ki. Mielőtt azt megtekintették, felolvasta az üdvözleteket.

Mária Valéria főhercegnő a következő üdvözlő táviratot intézte az Oltáregyesület elnöknőjéhez:

Sajnálom, hogy itt lévén Feldkirchben, nem vehetek részt a szép ünnepélyen. Gondolatban és imádságban önök közt vagyok, magamat pedig ájtatos imádságaiba ajánlom. *Mária Valéria.*

Az Oltáregyesület védnöknőjének távirata általános örömöt keltett.

Ezek után a püspöknek bemutatták a választmány tagjait és a következő egyesületek küldöttségeit: A Váci Oltáregyesület, Nagyszebeni Oltáregyesület, nagyváradi, esztergomi, székesfehérvári, szabadkai, pécsi, temesvári, veszprémi, besztercebányai Oltáregyesületek, hárskuti, barstaszári, dunaföldvári, németcernyai egyletek, Papok Mária-kongregációja, Erzsébet-egylet, Nőegylet, Szent-István-Filléregyesület, Mária-kongregáció, Fehérkereszt-egylet, Szeréna-egylet, Regnum Marianum, Katholikus Tanoncegyesület küldöttségeit. A küldöttségek vezetői őrgróf *Pallavicini* Edéné, *Győry* Teréz grófnő, báró *Orosdy* Fülöpné, báró *Barkóczy* Ilona, *Ruffy* Pálné, *Tihanyi* Béláné, *Nikolich* Szeréna, *Wenckheim* grófnő, *Eberling* Józsefné, *Krőmer* Gézáné voltak.

Az alapitónő képe.

A kiállítás megtekintése után az Örökimádás templomában hálaadás volt, melyen dr. *Glattfelder* Gyula egyetemi tanár tartott ünnepi beszédet.

A szentélyt a Szentségimádó papok nagy tömege töltötte be. Az oltárt dísznövények ékesítik, a templomban a Központi Oltáregyesület díszzászlaja leng. A szentséges áldás után a jelenlevők az egyesület termébe vonultak, hol az egyesület igazgatója bemutatta az Oltáregyesület félszázados történetét ismertető díszmunkát, mely harmadfélszáz oldalon százhúsz fényes illusztrációval az egyesület multját és jelenét mutatja be.

Az országos diszgyűlés.

Másnap délelőtt kilenc órakor a gyönyörűen földiszített Üllői-uti Örökimádás templomban gyültek össze az Oltáregyesület tagjai szentmisére. Az ünnepélyes szentmisét dr. *Kohl* Medárd fölszentelt püspök pontifikálta fényes segédlettel. A mise alatt a Szent-Imre-Kollegium — *Toma* István prefektus vezetése alatt álló — énekkara adta elő Perosi D-moll miséjét. A magánszólamokat *Jakoby* Antal és *Mamusich* Mihály énekelték. A kart *Hackl* N. Lajos dirigálta.

Fényes publikum töltötte meg a Katholikus Kör nagy fehértermét. A püspöki kar tagjai, főuraink, főuri hölgyeink és a katholikus társadalom szine-java foglalta el a sűrű széksorokat. Ott voltak a vidéki Oltáregyesületek küldöttségei és más katholikus társadalmi egyesületeink képviselői is. A zsufolásig megtelt teremben ott láttuk a püspöki kar tagjai közül: gróf *Mailáth* G. Károly erdélyi püspököt, *Firczák* Gyula munkácsi, *Hosszu* László lugosi és *Szabó* János szamosujvári gör. kath. megyés püspököket, gróf *Széchenyi* Miklós győri, *Radnai* Farkas besztercebányai és *Prohászka* Ottokár székesfehérvári megyés püspököket. Ott voltak még: *Kránitz* Kálmán veszprémi kanonok, fölszentelt püspök, dr. *Várady* L. Árpád c. püspök, gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter, herceg *Pálffy* Miklós magyarországi udvarnagy, őrgróf *Pallavicini* Edéné, *Hohenlohe* hercegnő, dr. *Pap* Antal pápai protonotárius, *Kánter* Károly prelátus, gróf *Zichy* Livia, gróf *Károlyi* Lászlóné, gróf *Zichy* Jánosné és sokan mások.

Pont tizenegy órakor nyitotta meg gróf *Mailáth* G. Károly erdélyi püspök a jubiláris közgyűlést gondolatokban gazdag, lelkes beszéddel.

— Összesereglettünk — mondotta — az ország minden részéből, hogy hazánk legelső, legrégibb, leglelkesebb Oltáregyesületünk jubiláris ünnepén részt vegyünk. Nemcsak azért ünnepelünk, mert ötven évvel ezelőtt egy buzgó matróna és egy lelkes és szentéletű piarista tanár megalapította a most jubiláló egyesületet, sok nehézséggel, sok buzgósággal és kitartással; megküzdve azzal a jozefinista szellemmel, amellyel még most is sok bajunk van; nem azért ünnepelünk csupán, mivel az isteni Gondviselés megengedte, hogy ezen ötven év alatt az egyesületnek csak két elnöke és két igazgatója volt, amivel a buzgó jó szellem sikeresebben meg volt őrizhető; nemcsak azért, mivel ezen ötven év alatt az egyesület

számos szegény templomot ékesített föl; nemcsak azért, mivel ezen ötven év alatt sikerült nagy áldozatok révén a fővárost egy diszes templommal gazdagítani; nemcsak azért, mivel az Oltáriszentséget folyton imádó apácákat sikerült ide telepíteni; hanem főleg azért ünnepelünk, mivel ezen ötven év alatt számos lélek köszöni az Oltáregyesületnek, hogy megtalálta a valódi életet, a boldog életet, a tartalmas életet. Ezért oly nagy az ünneplők száma. Együtt ünnepel velünk a szentek egységében az üdvözültek serege, meg a szenvedő egyház is, hisz ennek tagjai érzik legjobban

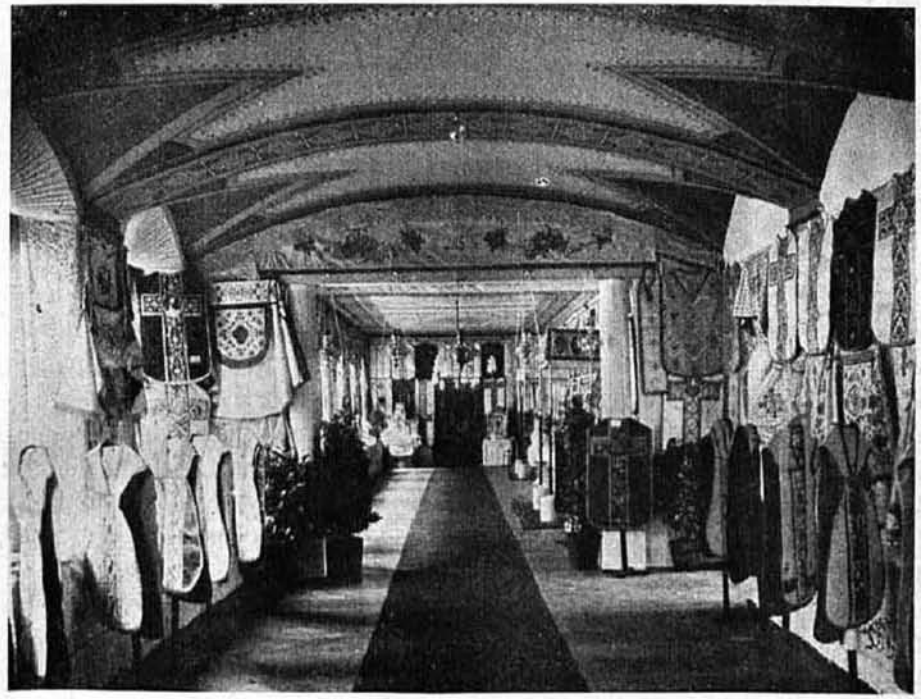

A kalocsai, aradi, temesvári, pozsonyi, nagyváradi, besztercebányai, székesfehérvári, pécsi, nagyszombati csoport.

az oltáregyesületi tagok imájának segítő hatalmát. Ezért a lelkek ünnepe ez a jubileum. Rövid megnyitó beszédemet egy forró kivánsággal zárom be: Legyen ez a jubileum kiindulási pontja a magyarországi Oltáregyesületek bensőbb egyesülésének. Erezzék át az összes egyesületek, hogy kötelességük ezt a központi egyesületet, mely a legrégibb közöttük, támogatni, gyámolítani. Ezen kivánsággal az Úr szent nevében megnyitom a jubiláris közgyűlést.

A zugó tapssal fogadott elnöki megnyitó után a Budapesti Központi Oltáregyesület igazgatója, *Kánter* Károly prelátus olvasta föl visszapillan-

tását az Oltáregyesület ötvenévi történetére. Beszámolóját külön cikkben közöljük.

Az érdemekben gazdag igazgató beszámolója után dr. *Hosszú* Vazul lugosi görög-katholikus püspök tartott fényes, eszmékben gazdag, tudományos szinvonalon álló beszédet az *Oltáriszentség imádásáról a keleti egyházban.* A beszéd után, melyet más helyen közlünk, dr. *Prohászka* Ottokár lépett a jubiláló közönség elé s kibontva lelke fényes szárnyait, beszélt élete legszebb tárgyáról: az Oltáriszentségről.

A jubiláris díszgyűlés közönségét egészen magával ragadta a magasröptű beszéd, mely valóságos himnusza volt az Oltáriszentségben lakozó Krisztus iránti szeretetnek.

Az elnöklő gróf *Majláth* püspök meleg hangon mondott köszönetet *Prohászka* püspöknek és fölkérte őt, hogy mivel ő nemcsak a székesfehérvári egyházmegyéjé, hanem az egész magyar katholicizmusé, kimélje magát a sok fáradságtól, melyben eddig mértéket tartani nem akart.

A papság eucharisztikus értekezlete.

A délutáni eucharisztikus értekezleten gróf *Mailáth* Gusztáv Károly erdélyi püspök, dr. *Prohászka* Ottokár székesfehérvári megyés püspök és *Kránitz* Kálmán fölszentelt püspök elnökségével száznál jóval több szentségimádó pap jött össze, szerzetesrendek és egyházmegyék kiváló képviselői, hogy együttes hódolattal áldozzanak az Eucharisztiának s közösen vitassák meg a szentségi Jézus nagyobb tiszteletére, szeretetére vivő utakat-módokat.

Az elnöki megnyitót dr. *Prohászka* Ottokár székesfehérvári püspök tartotta meg.

Krisztus iránt való kiváló szeretetnek — mondotta — kell eltölteni a pap lelkét. Tudása is szeretetté, cselekedetté válik; akar tudni, hogy tegyen, többet akar tudni, hogy jobban, mélyebben tegyen. A dogmatika, filozófia sok dologban eligazít bennünket, de teljesen nem nyugtat meg. De ha életünkkel az egész krisztusi szeretetet lefoglaljuk: akkor eleget tudunk ahhoz, hogy amit értünk, azt átéljük, magunkban, másokban Krisztus életét kialakítsuk. Ez a természetfölötti tevékenység a programmunk, ennek megbeszélése, célja mai összejövetelünknek is.

A megnyitóbeszéd után dr. *Hanauer* István, az Eucharisztia-társulat magyarországi igazgatója, bemutatta a biboros hercegprimás leiratát, amelyben a gyülés megtartását megengedi s munkálkodására Isten áldását kivánja.

Az első előadó dr. *Wiederkehr* József kalocsai lelkiigazgató volt s arról beszélt, minő szerepe van az Oltáriszentségnek a pap életében? A pap Krisztus küldöttje, tehát gyakori szentséglátogatás alkalmával kell

megkérdeznie ura akaratát. A pap mintegy folytatója Szűz Mária Istengondozó anyai szerepének, tehát a Szentséget gyengéden gondoznia kell. A pap az Úr oltára körül ültetett olajfa, amelynek ott kell virágoznia és gyümölcsöt érlelnie. A papszentelés szertartásai is figyelmeztetik a papot, hogy főgondja az Oltáriszentség legyen. Legalább egyszer napjában meg kell látogatnunk a szentségi Úr Jézust. Hiszen a sokféle kisértés, bűn, hithidegség a papot sem kiméli s ha nem menekül az Oltáriszentséghez,

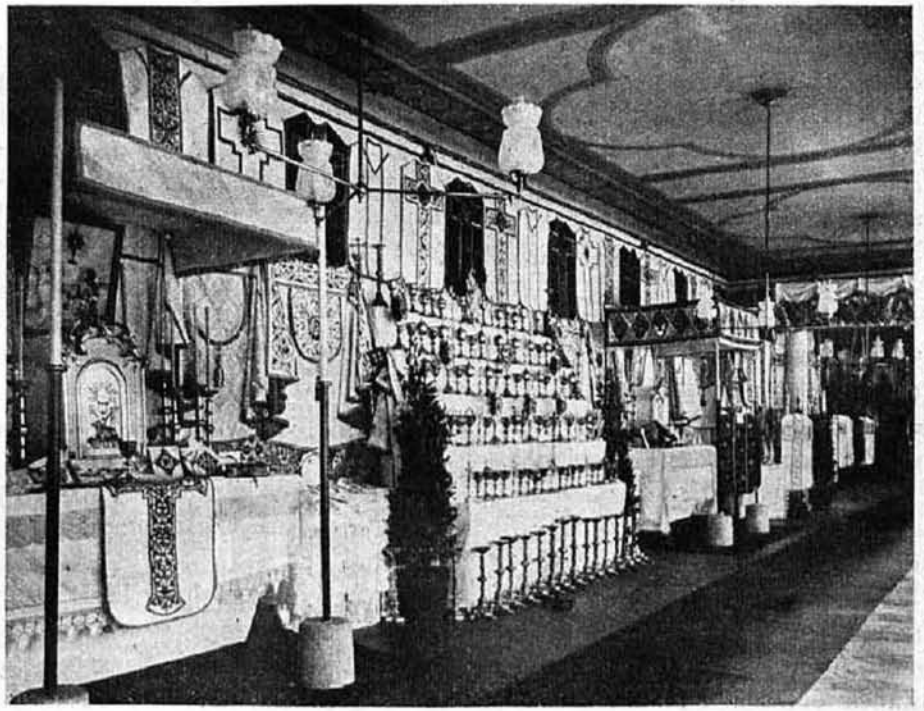

A kiállítás műszaki csoportja.

nem lesz ereje a küzdelemre. Az oltár legyen a pap társalkodó helye, ha ott jól érzi magát, nem fog egyéb örömöket kivánni. Bajait, szenvedéseit csak úgy, mint jó föltételeit, tervezgetéseit mind az Oltáriszentség elé kell vinnie, itt lesz egyedül hathatós a könyörgése, erős az elhatározása.

Utána *Izsóf* Alajos szerkesztő mondott sok érdekes és komoly megfontolásra való dolgot a gyakori szentáldozásról. A Szentségház a fárosza a katholikus lélek utainak. X. Pius a nagy kormányos intuiciójával mutat az Oltáriszentségre s kivánja, hogy áldozzunk gyakran, mindennap. És az emberek mégis nagyon nehezen melegednek föl. Mi tartja vissza őket? Előadó nézete szerint az, hogy a középkor jól egyensulyozott atmoszférája

elmultával a vallási pszichológia nem tartott lépést kulturánk pszichológiájával, a vallásban még mindig a régi módon keressük az egyensúlyt, a középkorból ránk maradt accidentiák még mindig közbejátszanak, így aztán sokszor csak sírőrök vagyunk ósdi alabárdokkal. Egy ily régiség az aszketikus irodalomban a «Weltflucht», az elvonulás, elvonatkozás a világtól, pedig az lenne a célunk, hogy az expresszvonaton is lehessenek szent mozdonyvezetők. A temperamentumot, kulturát kizárni a lelki nevelésből nem szabad. A másik középkori hagyaték az intellektuális irány túltengése, pedig az a fő, hogy a szívbeli bensőség kapjon szárnyra s a kulturának is van annyi hajtó ereje a jóra, mint a skolasztikának. Többet ér a kegyelmet birni, mint a definicióját tudni. A harmadik akadály a kegyelmi élet egyoldalú individuális felfogása, pedig a kegyelmi életnek igenis köze van az emberiség kulturfokához. A nyomor, barakk, pincelakás, a romlott vér, ideges szervezet nem jó természetes alapja a természetfölötti életnek. Tehát a kegyelmi életet a társadalmi életből nem kell kiragadni, hanem az egészséges természetre fölépíteni. A kegyelemnek is vannak szociális és kulturális föltételei; ezeket kell megteremteni. Az erkölcsi nevelés fokozottabb hangsulyozása, a szentferenci lelkület ifjítja meg a világot, csak akarjunk tájékozódni, a módot megtaláljuk. A beharangozás már megtörtént, most kezdődjék meg az istentisztelet, a lelkek szakszerű, elmélyedő, megértő gondozása, szakirodalomban, prédikációkban kezdődjék meg a finom, bensőséges munka.

Izsóf előadása csakugyan új erők küzködő jelentkezése volt s a szerző modern embereket nevelni akaró lelkének megnyilatkozása, ahogy Prohászka püspök jellemezte.

Dr. *Piszter* Imre, a ciszterci tanárképző igazgatója a hiveknek a szentmisén való részvételét tárgyalta tartalmas előadásában.

A régi egyházban a hivek valósággal együtt miséztek a pappal. Ennek emlékei minduntalan előfordulnak a mai szentmisében. Neveljük tehát a hivőkben a gondolatot, hogy a szentmise-áldozatban ők is tényleges működők lehetnek. Tanítsuk meg őket az imakönyvekben több liturgiára, az egyházi énekek segítsék elő és ne hátráltassák a szent cselekmények megértését, a kántor magánbetétjeivel ne vonja el a figyelmet az áldozatról, a minisztráns-fiúkban neveljük az öntudatot, hogy a hivők helyettesei lehessenek, végül a szentáldozást lehetőleg kapcsoljuk össze a szentmisével, hogy a hívek egyek legyenek a pappal a kenyértörésben.

Dr. *Wolkenberg* Alajos a lelkészkedő papságot arra kérte előadásában, hogy a szünidőben helyettesítse a hittanárt, vagy papnevelőintézeti előljárót olyformán, hogy foglalkoztassa a vakációzó ifjút a munka és az áhitat gyakorlataival s tartsa szemmel szórakozásait, élessze benne a természetfölötti iránt való érzetet. A paphiányon úgy segítünk legjobban,

ha a gyengédlelkületű fiatal papnövendékeket nagy szeretettel s körültekintéssel gondozzuk, hogy hivatásukban megmaradjanak és erősödjenek.

A tanácskozás végén az Eucharisztia-társulat bozeni általános igazgatója, P. *Rücker* szólott néhány szót, hogy a papságnak a szentségimádás társulatát ajánlja. A társulat munkásságának tárgya a legfölségesebb, maga az Isten Fia, alanyai a papok a világ minden részéből és minden egyházi fokozatból. Magyarországból a társulatnak körülbelül 1400 tagja van; ezt

A budapesti középponti oltáregyesület főcsoportja.

örömmel mondja, de még nagyobb buzgóságot szeretne látni. Örült, hogy ma sok oly hivőt látott áldozni az Örökimádás-templomban s hogy oly buzgón áldoztak, de a hivek buzgósága csak akkor emelkedik, ha a papok is egyre fokozottabban fogják szeretni az Oltáriszentséget. A Szentirás azt mondja az Úr Jézusról, hogy erő ment ki belőle. Nekünk is erőforrásoknak kell lenni a világ előtt. Okosan, biztosan, eredményesen csak az Oltáriszentség erejével működhetünk.

Dr. *Kiss* János prelátus, *Varga* Mihály, *Csepy* Pál hozzászólásai után *Kránitz* Kálmán fölszentelt püspök indítványára az értekezlet egyhangúlag elhatározta, hogy a pápa Ő szentségét a hercegprimás Ő eminenciája köz-

vetítésével fel fogja kérni, hogy az Oltáriszentség litániáját, úgy mint a Jézus szent szive litániáját, a hivek közös istentiszteletének használatára engedélyezze.

A diszes gyűlés méltó befejezése dr. *Rajner* Lajos püspöknek az Örökimádás templomában tartott apostoli lélektől ihletett szentbeszéde volt.

A görög szertartás.

A Budapesti Központi Oltáregyesület jubileumának mai harmadik napja az Örökimádás-templomban délelőtt kilenc órakor tartott ünnepélyes görög katholikus szertartású püspöki misével vette kezdetét, melyet dr. *Firczák* Gyula v. b. t. t., munkácsegyházmegyei görög szertartású katholikus püspök celebrált *Melles* Emil budapesti görög katholikus apátplébános, *Pap* Antal pápai protonotárius, prelátus és a központi papnevelő-intézet görög katholikus szertartású növendékeinek segédletével.

A mise a kezdő, az átlényegülés s befejezés részein kívül, melyeket a püspök hangosan intonált, olvasott volt. A mise végén a görög katholikus szertartás szokása szerint Firczák Gyula püspök *X. Pius* pápát, *I. Ferenc József* apostoli királyt, *Vaszary* Kolos biboros hercegprimást, *Mária Valéria* főhercegasszonyt és a püspöki kart, valamint a hiveket éltette, *Melles* Emil apátplébános pedig a celebráló püspököt. A mise alatt a budapesti görög katholikus plébániatemplom énekkara énekelt *Boksay* János karnagy vezetésével.

Délelőtt 11 órakor az oltáregyesületi igazgatók tartottak értekezletet, mely zártkörű volt.

Az országos szövetség.

A hazai Oltáregyesületek igazgatói az Oltáregyesület tanácskozótermében tartották meg értekezletüket gróf *Mailáth* Gusztáv Károly püspök elnöklete alatt. Jelen voltak: *Kánter* Károly prelátus, központi igazgató, *Soóthy* Gyula (Gyulafehérvár), *Hohenlohe* Egon herceg (Nagyszeben), dr. *Galcsek* György, (Vác), *Szuborics* Jenő (Székesfehérvár), dr. *Lestyán* Endre (Nagyvárad), *Engelhardt* Ferenc (Veszprém). dr. *Puchovszky* Bálint (Nyitra), *Virág* Ferenc (Pécs), dr. *Császik* István (Besztercebánya), dr. *Lakatos* Frigyes (Székesfehérvár), *Geiger* Alajos (Csanád), *Pallmann* Péter (Nagykároly), *Hlavaty* István, *Papp* Antal (Ungvár), *Zimányi* Gyula (Budapest kegyesrendiek), *Lakatos* Ottó (Arad), *Porubszky* József apátplébános (Csongrád), *Boros* János gör. kath. kanonok, prelátus.

Az elnöklő püspök s jegyzőkönyv vezetésére dr. *Makay* Lajos igazgatósági titkárt szólította föl, majd *Kánter* központi igazgató meleg üdvözlő szavai után az értekezlet főcéljául az Oltáregyesületek Országos Szövetségének létesítését jelölte meg, azon meggyőződésének adva kifejezést, hogy az egyesületek között való kapcsolatot szükségesnek, előnyösnek, hasznosnak tartja úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben.

Zemann Jenő hárskuti plébános bevezető előadásában mély meggyőződéssel, lendületes szavakkal, életből vett megkapó példákkal beszélt a gyakori áldozás szükségességéről. Mindenekelőtt az Oltáriszentségnek megismerése szükséges, hogy az a népnek tudatába, vérébe menjen át; hogy az oltáregyesületi igazgatók a periferiákra menjenek és a helyzetet tanulmányozva, az Oltáregyesületek megalakítását körútjaik alkalmával szorgalmazzák. Tapasztalataikról naplót vezessenek, nem annyira számstatisztikát, mint inkább jellemző példákat. Az 1905. december 20. gyakori áldozásról szóló római dekretumot üstököshöz hasonlítja, melytől eleinte megijedtek, félvén, hogy ölni fog, pedig főtörekvésünk az legyen, hogy azt minél fenségesebben ragyogtassuk'

Az elnöklő püspök dúsgazdag tapasztalataiból hozott föl példákat, föltüntetve, hogy mily nevelő hatása van a gyakori szentáldozásnak az életre. Igy lehet az Oltáregyesületeknek életerős tagokat szerezni. Másodszor azon jelenségre mutat rá, hogy a görög katholikus ifjúság gyakori áldozása az iskolában mily gyakori nehézségekkel van összekötve és azon óhaját fejezi ki az értekezlet nevében, hogy a különböző szertartásuak gyakori áldozása az akadályok elhárításával megkönnyíttessék. *Virág* Ferenc, a pécsi Oltáregyesület igazgatója a papi lelkigyakorlatok, dr. *Galcsek* György váci igazgató a közös papi szentségimádások alkalmával óhajtja az igazgatók révén az egyesület ügyét terjeszteni. Szóló főleg azt tartja szükségesnek, hogy az Oltáregyesület terjesztése a főpásztor nevében és a hivatalos formák előnyeinek felhasználásával (bélyeg-, portómentesség, erkölcsi súly) terjesztessék. Főelv a kölcsönösség és a szeretet és a központi Oltáregyesület hatalmas diadalútját ennek köszöni. Az egyesület lelke és szelleme a pap legyen. *Kánter* Károly központi igazgató indítványára az értekezlet a püspöki kartól kérelmezni fogja, hogy az Oltáregyesületek megalakulásuknál fogva már jogot nyerjenek szentségkitétel és nyilvános imádás tartására.

Boros János, lugosi görög katholikus kanonok-prelátus szintén a két szin alatt való áldozással és a gyakori áldozás következményeivel foglalkozik. Mint egyházmegyei tanfelügyelő szervezi körútjában az egyesületet; püspöki körlevelek és zsinatok foglalkoznak ezzel. Erre szükség is van, miután a románok egyesülése a központi Oltáregyesülettel egyidős, még a templomok rendezetlenek, csak bérelt kápolnák vannak. Bejelenti a szászvárosi keresztény nőegylet megalakulását a szegény templomok fölruházására; ha a lugosi egyházmegye Oltáregyesületei rövid idő alatt szerveztetnek, belépnek a Budapesti Központi Oltáregyesületbe.

Dr. *Babura* László esztergomi igazgató betegsége folytán kimenti magát s irásban nyujtja be indítványát az oltáregyesületi vezérkönyv megalkotására és az *Örökimádás* folyóiratnak az Oltáregyesületek hivatalos közlönyéül való elfogadására.

A nagy elismeréssel fogadott indítvány után az értekezlet főtárgyalásához, az *Oltáregyesületek Országos Szövetségének* befejezett tényéhez ért.

Az a lelkesedés, mely az egész jubileum alatt a sziveket áthatotta, az a testvéri szeretet, mely úgy a kiállításon, mint a gyűléseken, valamint a személyes érintkezések alatt megnyilatkozott, a vidéki oltáregyesületek meleg érdeklődése, ügybuzgalma, sikeres eredményei és fáradtságot nem kimélő áldozatkészsége s mindaz, mi a lefolyt napokban ismeretessé vált, arra késztette a pécsi Oltáregyesületet, hogy indítvánnyal lépjen az országos igazgatói értekezlet elé.

Virág Ferenc, a pécsi Oltáregyesület igazgatója hármas indítványt nyujt be:

Indítvány.

1. Mondja ki az oltáregyleti igazgatók értekezlete, hogy a magyarországi oltáregyletek a budapesti Oltáregyesület vezetése alatt országos szövetségben egyesülnek, az egyes egyesületek autonómiájának legkisebb sérelme nélkül.

2. Küldjön ki az értekezlet egy három tagból álló bizottságot oly célból, hogy az a jelzett szövetségnek alapszabályait szerkessze meg a jelen értekezleten idevonatkozó hozzászólások és megállapodások alapján.

3. Küldessenek meg a kidolgozott alapszabályok az összes magyarországi egyesületeknek, hogy ezek mind megvitatván, azokat ugyanazon alapszabályok alapján az Oltáregyesületek Országos Szövetségéhez való csatlakozásukat bejelentsék és a szövetség ekkép életbelépjen.

Az indítványt az egész értekezlet örvendetes eseményként üdvözölte. Az elnöklő püspök azonnal körvonalazta azon elveket, melyek szerint a szövetség alapszabályai kidolgozandók s ennek teljesítésére a hármas bizottság tagjául *Kánter* Károly prelátus, központi igazgatót, dr. *Galcsek* György kanonokot, a váci Oltáregyesület igazgatóját és *Makay* Lajost, az Örökimádás szerkesztőjét ajánlotta.

Az orsz. oltáregyesületi szövetség hivatalos közlönye az *Örökimádás* lesz, mellyel a hasonló irányú vidéki lapok is hajlandók egyesülni.

Ezzel a délelőtti értekezlet az elnöklő püspök éltetésével véget ért.

Az elnökök és igazgatók értekezlete.

Impozáns volt a kép s az a lüktető élet, mely a május 7-én az Oltáregyesület környékén látható volt. A vidékiek kedves csoportjai, a zarándokmenetek, a kiállítási publikum, a gyüjtőasztalkák, aktacsomókkal járó igazgatók mindannyian egyről tettek tanuságot: hogy hatalmas élet lüktet itt és lakik az üllői-uti palotában.

A délután különösen mozgalmas volt. Már két óra felé gyülekezni

kezdettek a vidéki Oltáregyesületek igazgatói, elnöknői és választmányi tagja s mire a gyűlés kezdetére kitüzött három óra elérkezett, már zsúfolásig telt terem várta az erdélyi püspököt, az oltáregyesületi jubileum vezérszónokát.

Pont 3 órakor kezdődött meg a gyűlés grófi *Mailáth* Gusztáv Károly, őrgróf *Pallavicini* Edéné és *Kánter* Károly prelátus elnöklete alatt.

Jelen voltak többek között: Gróf *Károlyi* Gyuláné, herceg *Hohenlohe* Klodvigné, herceg *Hohenlohe* Egon, *Szögyény-Marich* Julia Székesfehérvár, gróf *Mailáth* Zichy Mariette, gróf *Cziráky* Lujza és Erzsébet, *Pálffy* Anna grófnő, *Ruffy* Pálné Szabadka, dr. *Galcsek* György Vác, *Rapcsák* Imréné Vác, *Báthory* Miklósné, *Schnébli* Jánosné Nagykároly. *Tihanyi* Béláné, *Reviczky* Gáborné, *Kőcsy* Jánosné, *Rössel* Ödönné, *Várhegyi* Anna, *Nagy* Sándorné, *Köller* Arthurné, *Rappensperger* Andorné, *Harrer* Gyuláné, *Novák* Mártonné, *Haasz* Emilia, *Hermann* Jánosné Kalocsa, *Bruzér* Mihályné Dunaföldvár, *Péchy* Heléna Nagyszeben, *Szücsné Moenich* Jolán Székesfehérvár, *Szabady* Józsefné Székesfehérvár, *Edvi-Illés* Gyuláné, *bonyhádi Perczel* Crescencia, *Pataki-Horváth* Ilona, *Murmann* Alexandra, *Pajor* Istvánné Besztercebánya, *Tausch* Hermin, *Kraemer* Gézáné, báró *Skerlecz* Károlyné, báró *Skerlecz* Cara, *Halász* Mariska, *Miskó* Józsefné, *Káldy* Gyuláné, *Raichl* Konrádné, *Kurcz* Erzsébet, *Haasz* Emilia, *Hoffmann* Tódorné, *Gervay* Lujza, *Hermann* Jánosné Kalocsa.

Üdvözlő leveleket és táviratokat küldöttek a szabadkai, segesvári, dunaföldvári Oltáregyesületek, a szabadkai Mária-kongregáció és *Reviczky* Aladár Abbáziából.

A délutáni gyűlés a délelőtti határozatoknak ünnepélyes proklamálása volt.

Az elnöklő püspök apostoli szavai atyai szeretettel üdvözölték a magyarországi Oltáregyesületeknek soha még ily nagy számban együtt nem látott diszes tiszti karát. Örömmel jelenti az örvendetes eseményeket méltatja a Budapesti Központi Oltáregyesület önzetlen tevékenységét; az egyesület a tagok filléreit kizárólag a szegény templomoknak szánja, saját házának fönntartására azt nem fordítja; utóbbit vezetőinek más gyüjtése fedezi; majd *Zemann* Jenőt szólítja föl előadása megtartására. Az előadó ép oly lelkes, meggyőző és meleg hangon mondotta el a hölgyközönség jelenlétében a gyakori áldozás napikérdését, mint azt délelőtt az egyesületi igazgatók előtt tette. Prohászka szavai szerint Jézus nem tegnap szenvedett, hanem ma szenved. Legyenek körülötte Máriák, kik mint jó anyák gondozzák és Veronikák, kik az egyházi öltönyökkel, mint Veronika, kendőkkel könnyeit törlik le. Erre nevel minden beszédünk Amen-je: a gyakori áldozás; a pápa, ki az élet minden fázisán keresztülment, azt mondja: csak ezzel lehet ma megmenteni a világot.

A lelkes beszéd után *Virág* Ferenc pécsi igazgató az országos szövetségről szóló javaslatát indokolja. Szükséges, hogy egységes szellem vezettessék be az Oltáregyesületekbe (estélyek, jótékonycélú mulatságok kérdése). A kölcsönös érintkezés és tapasztalat által az itt-ott fölmerülő nehézségek könnyebben megoldódnak. Sokat javíthat a központban fölállítandó himzőminta-kiállítás, szövetek gyári raktára stb. Szükségesek az oltáregyleti könyvtárak; azok országos katalogusa áttekintést fog nyujtani az egyesületek szellemi életéről; a szövetségi tagdíj (a pécsi Oltáregylet e célra évi 50 koronát szavaz) aközös költségeket könnyebben fedezi, a szövetkezés munkakedvet fokozza.

A legvitálisabb kérdésekkel foglalkozó előadás után dr. *Galcsek* György apátkanonok az Oltáregyletek eszközeiről beszélt. Az embereket az Oltáregyesület céljaira nevelni kell; amit ők adnak, annak viszonzásul valamit kell kezdetben nyujtani; e célból belenevelő hatást tulajdonít a jótékonycéló mulatságoknak; a megerősödött és fölnevelt egyesületek ezekről később maguktól leszoknak; ezen külsőségek fokozzák a belépési kedvet. Másik eszköz a közös imaóra; ajánlja Walser-Varga Örökimádás imakönyvét; annak olcsó kiadásáról kell gondoskodnunk. A főeszköz a pap vezető személye; fejtegeti az elnökök, terjesztőnők teendőit; az eljárás módszerét. Az életből vett megkapó példák kedélyessé, élvezetessé tették a gazdag tapasztalatokról tanuskodó, életbevágó kérdésekről szóló előadást, melyet a jelenlevők elismeréssel méltányoltak.

Az elnöklő püspök ezek után a jelenlevők lelkes éljenzése között a gyűlést bezárta.

Művészettörténeti előadás.

A gyűlés után *Velics* László jézustársasági atya, jeles műtörténész tartott egy emelvényről mutatványos előadást az Örökimádás-templom főhajójában a miseruhákról és azok fejlődéséről.

Este 6 órakor *Csernoch* János csanádi püspök tartott szentbeszédet az Oltáriszentség szeretetéről és az Oltáregyesületek céljáról.

Vázolta a jubiláris Oltáregyesület apostoli működését, mint hódította meg a sziveket, Isten és ember szivét. Gyakorlati példákkal és útmutatásokkal szolgált s azon kivánatát fejezte ki, hogy a pápa szavai szerint minminden együttérző szív támogassa ez intézményt.

A beszéd után áldás volt a fényesen kivilágított templomban, hol a késő óráig tömegesen járultak a gyónáshoz.

Befejezés.

Vasárnap fejeződött be az Oltáregyesület jubileumi ünnepe. Reggel fél 8-kor gróf *Mailáth* Gusztáv Károly erdélyi püspök, a jubileumi ünnepségek vezérszónoka lépett a szószékre és hatalmas allokucióban üdvözölte az ország minden részéből egybegyült oltáregyesületi tagokat, rámutatott a nap jelentőségére, a katholicizmus erőteljes egységére, mely a jubileumi ünnepségen megnyilatkozott.

Az apostoli szavak után szentmise és közös áldozás következett.

10 órakor *sipeki Balás* Lajos rozsnyói püspök tartott fényes segédlettel ünnepélyes nagymisét.

Délután félnégy órakor a Ranolder-intézet dísztermében *Fülkorn* Jenő igazgató (Nyitra) tartott *Milakovszky* J. fővárosi hittanár segédlete mellett vetített képekkel előadást az Oltáriszentségről. Az előadás szövegét *Reviczky* Aladár írta. Klasszikus bibliai képek, az egyháztörténelemből vett ujabb keletű művészi képekkel váltakoztak és egészen lebilincselték a közönséget.

A nagy díszterem utóljára látta együtt az Oltáregyesület jubileumára egybegyült nagy közönséget s ez alkalmat a jubileumi ünnepségek fáradhatatlan szervezője, *Kánter* Károly prelátus, az Oltáregyesület igazgatója arra használta föl, hogy búcsuszavait intézze a közönséghez.

Este 6 órakor ünnepélyes *Te Deum*-ot tartott *Radnai* Farkas besztercebányai püspök, mellyel a sok tanulsággal és kegyelemmel teljes jubileumi ünnepségek befejeződtek.

Az oltáregyesületek hivatása.

Irta: Glattfelder Gyula.

A legnagyobb vallási, társadalmi és politikai mozgalmak tulajdonképeni tényezői igen gyakran nem azok, akik a nyilt szinen küzdenek, dolgoznak és sokak által elismert sikereket érnek el, hanem a háttérben megvonuló, csendben agitáló, lelkesítő embernek ezrei. A világ babért nyujt és szobrot emel sokszor felkapott nagyságoknak, akiknek érdeme tulajdonkép az, hogy szerény de serény, külsőleg kicsiny, de a lélek igaz kvalitásai szerint óriás szellemek munkáját nevükhöz fűzték. Az élet könyvének irója azonban nem itélhet a külszin szerint, az igaz érdemek elismerése nála nem maradhat el.

Az ujabb idők sok vallási és társadalmi műve szintén nem egyszer olyanok nevéhez fűződik, akik csak a külszin szerint szolgáltak rá az elismerésre; a tulajdonképeni úttörők azonban mások voltak, akik nem hirért és látszatért, hanem az Isten gondolatának megértéseért dolgoztak. S ha repeső szívvel szemléljük, mint erősödik sudár fává sok katholikus szervezetünk, mint izmosodik s tesz szert tekintélyre sok katholikus intézményünk, tisztelettel kell, hogy emlékezzünk azokról a bensőséges, gyengéd,

igazi krisztusi életet élő lelkekről, akik buzgóságból fakadó tevékenységükkel a lelkek talaját a krisztusi gondolat befogadására elkészítették és igen sok jó műnek névtelen szerzői voltak.

Egész nyugodtan merem állítani, hogy az utóbbi évtizedek sok katholikus akciójának gyökere — ép az említett diszkrét katholikus tevékenység erejénél fogva — az Oltáregyesületben van Budapesten ép úgy, mint a vidéken. Az oltáregyesület nevelte és tömörítette azokat a bensőséges hitéletre törekvő lelkeket, akiknek a társadalmi, karitativ vagy vallási tevékenység és áldozat nem divat vagy szokás szülte kiváncsi kisérletezés, hanem hivő s az Úr Jézus közelségétől megihletett szivüknek jóságos gyümölcse, mely állandóan érik, mivel önmagában egészséges benső erőt hordoz s az Úr Jézus kegyelmében soha ki nem hülő érlelő napja van.

Sokszor elnéztem a központi Oltáregyesületben azokat a jóságos, finom lelkű hölgyeket, amint a munkában és áldozat hozatalában meg kérésében egyaránt fáradhatatlan igazgató magyarázta, hogy most ezt az egyesületet kell felkarolni, most pedig ennek a kegyeletes célnak szolgálatában kell fáradni, majd ismét missió-célokra vagy Péter-fillérre kell adakozni s gyűjteni, beteget kell látogatni és ezer önkéntes kötelességet kell vállalni és mindig oly készségesen követték a buzdító szót és tettek annyit, mint száz nagyhangú egyesület együttesen sem. A főváros majd minden katholikus és jótékony egyesületének megalapozásánál a központi Oltáregyesület hölgyeié volt az oroszlánrész. S mindez oly könnyen és simán ment. És kérdeztem magamtól, mi ennek a magyarázata? S igen hamar megleltem abban a tényben, hogy az Oltáregyesület azt a lelkületet neveli, mely a közjóért való állandó munkálkodásnak forrása, a magáról egészen megfeledkező, egy felsőbb cél szolgálatára minden utógondolat nélkül vállalkozó szellemet. Az igazi oltáregyesületi tagnak az Úr Jézus az első és utolsó gondolata, ez pedig az áldozatos, kitartó munkálkodásnak föltétlen biztosítéka.

Ép ezért az oltáregyesület arra van hivatva, hogy igazi katholikus, evangéliumi szellemet vigyen be társadalmi, sőt politikai mozgalmainkba is. Mert nem lehet tagadni, hogy ezekben nem egyszer több a katholikus név, mint a katholikus tartalom. Oly emberek, akik az egyház kegyszereit nem ismerik, a szentségekhez nem járulnak, a bensőségesebb hitbuzgalmi élet gyakorlásától fáznak, nem fogják a rekrisztianizáció munkáját elvégezni. Erőfeszítéseik csak külső sikerekre fognak vezetni, már pedig a lelkület átalakítására van szükség, hogy a magyar társadalom élete megint keresztény legyen.

Az oltáregyesületi tagok a legbensőbb egységben kivánnak élni a kegyelem forrásával s minden keresztény élet megteremtőjével. Annak tiszteletét kivánják terjeszteni, akinek egyedül ezen ereje lelkeket formálni és hősökké avatni. Törekedjenek, hogy katholikus egyesületeinkbe és intézményeinkbe mindenüvé bevigyék az eucharisztikus gondolatot, a szentségi Üdvözítő után való bensőséges vágyat. Abban az arányban fog mélyebbedni katholikus mozgalmunk, amely arányban harcosai nem csak önszivük buzgalmából, hanem a szentségi Üdvözítő ihletéből merítenek majd erőt és kitartást.

Minden egyesületi és karitativ tevékenység, amelyet a tagok az Oltáregyesületen kívül is kifejtenek, az Eucharistia jegyében álljon. Ha a patronázsban a szentségi Üdvözítőhöz vezetjük az embereket, ha jótékonyságunkat úgy aranzsirozzuk, hogy érte egy szent áldozással mondjanak köszönetet a segélyzettek, ha beteglátogatásaink eredménye a többszöri szent áldozás, s ha ezen felül családunk körében is érvényre juttatjuk azt a gondolatot, hogy a legnagyobb öröm, amellyel nekünk kedveskedni lehet, egy jó szent áldozás, akkor teljesítettük a jó oltáregyesületi tag legszebb kötelességét. S ily módon az oltáregyesületek annak a mélységes katholikus szellemnek lesznek terjesztői, mely nem engedi, hogy jelszavas katholikus mozgalmaink legyenek csak, hanem a legtartósabb és legerősebb motivumok, az eucharisztikus hit és szeretet erejével fognak oly katholikus mozgalmat megteremteni, mely nagyot nemcsak merni és kezdeni kíván, hanem azt végre is hajtja, hogy az Isten országa terjedjen s az Úr Jézus dicsősége gyarapodjék.

Emlékbeszéd

1910. május 5.

MIDŐN A VÁNDOR hosszú út után a hegytetőn megpihen s letörölve arcának izzadtságát, boldogan tekint vissza a nagy útra: előszedi a legkedvesebb emlékeket, melyek lelkét az édes otthonba titkon visszavonják; feltünik előtte a kies vidék, átfut lelkén az otthoni harangszó, mely őt munkára ébresztette, eszébe jutnak szerettei; önkéntelenül is előszedi az emléktárgyakat, mit útján magával hordozott, — legelőször is az édes anyának képét, ki őt imára, munkára tanította.

Ily érzés vesz erőt Magyarország legelső oltáregyesületén, midőn egy félszázados hosszú út után hegytetőre ért s a magaslaton, melyen most áll, körültekint; egy jól végzett munka tudatában visszanéz oda, ahonnan elindult s maga elé varázsolja a mult emlékeit.

Félszázados nagy múlt van immár mögötte.

A mult év novemberében ötvenéves születése napját ünnepelte az egyesület, a mai nap ötvenéves emléke annak, hogy az oltáregyesület leg-

első kiállítását megtartotta. Ötven évvel ezelőtt a lovasberényi kastély kápolnájának harangja az első kiállításra hívta a buzgó egyesületi tagokat, kik époly lelkesedéssel jöttek el oda, mint most az Örökimádás-templom harangszavára az ország szine-java idejött. Akkor is telve volt a kiállítási terem, minden arcon meghatottság és öröm reszketett; és a várakozástel-jes pillanatokban belépett a kastély úrnője: gróf Cziráky Jánosné, Dezasse Lujza. Az ő munkája volt az oltáregyesület, az ő kastélyában ringott annak bölcsője. Itt áll előttünk az ő képe. Elővettük azt, mint a vándor anyja képét.

Nem tagadhatjuk meg kegyeletteljes érzéseinket s igazat szólunk, midőn neki a legszentebb érzést tulajdonítjuk. Mert anyai szeretet kellett ahhoz, hogy az oltáregyesületet megalakítsa és azt gondozza; az emberi érzések legszentebbikének, egy gondos anyai szeretetnek kellett annak szivében laknia, ki Szűz Máriához hasonlóan az édes Üdvözítőt imádta, ruházta, gondozta.

Az imádatos buzgalom, mely az oltáregyesület alapítónőjében élt, a bethlehemi barlangból származott, azon szent helyről, melyet ő szentföldi zarándokútján oly sokszor meglátogatott, s ahol órák hosszat térdelve, tiszta szívvel szívta magába szűz Máriának anyai szeretetét.

Minden, ami körülötte volt, e szent célra nevelte őt. Gróf Cziráky Jánosnak volt neje, s a lovasberényi kastélyban ott látta az ősök képeit, kik királyért és hazáért életüket és vérüket adták; a Czirákyak hazaszeretetben és királyhűségben minden magyar embernek példaképei. S midőn a nagynevű elődök az ős Cziráky-karddal Szent István utódját védelmezték, boldog tudatában voltak annak, hogy ezzel együtt a királyok királyát Jézus Krisztust védelmezik, kit koronázásakor a király jog és törvény szerint magához vesz az Oltáriszentségben; látták a királyt, hogy az a nagyar oltáregyesületek mennyei védőasszonyának boldog Gizella királynénak miseruhájában mondja el koronázási esküjét, átérezték, hogy egy szredéven át az Oltáriszentség magyar nemzetünknek igazán kenyere, orsa lett, s hogy annak tisztelete nemcsak hitvallássos, de nemzeti rényeinknek volt legszentebbike; ez az erény a magyar nő legdrágább incse.

Ezt az erényt szívta magába az alapítónő az ősi kastély kápolnájában. olyton imádkozott. Családja francia földről származott, mely a szent Szív isztelőjének, boldog Alacocque Margitnak ringatta bölcsőjét. Ő is Jézus zivét imádta ősi hazájának áldozatkészségével, lángoló szeretetével. Mindenütt imádkozott és mindenkor imádkozott. Az imádás és engesztelés olt életének célja. Legboldogabb volt a dénesfai magányában, mert ottan gy tető alatt élhetett az Oltáriszentséggel; ha munkáiban kifáradt, odaépült egy-egy pillanatra az oltárhoz s új erőt merítve, tovább dolgozott;

ha a parkban sétált, elmélkedett; ha egy keresztfa elé ért, letérdelt és alázattal imádkozott; mint a szerény ibolyát a tölgyfa alatt, úgy látták őt odanőve, odatapadva a keresztfához. Ha utazott, akkor is boldogan imádkozott. A vonat az alföldek rónáin tovarobogott, átrepültek, a hegyeken, eltüntek az alagutak homályában, mindenütt, bármerre jártak férjével, messze távolból is az Oltáriszentséget imádták. Szentmisét néha többet is hallgatott s a szentmisében naponta áldozott; férje, családja követte őt. Mondhatjuk, ő volt hazánkban a mindennapi áldozás apostola. Hányszor látták őt Budapesten a ferenciek templomában, amint a nép közé vegyülve koldusasszonyok között áldozott. Jelenvolt az esti ájtatosságokon, s midőn mindenki elment, ő ott maradt, s még sokáig térdelt az oltár előtt. Az idő mulott, az órák repültek, az emberek hazamentek s még mindig ott térdelt: a kegyelmes asszony. Kegyelmes, nemcsak családi vér, rang, cím és kitüntetés szerint, de kegyelmes volt, mert Krisztus vére csergedezett benne a szentáldozás isteni kegyelmében. Példát adott sokaknak. O csak jobban ismernék az emberek az Oltáriszentséget! mondotta sokszor. S hogy megismerjék, ő járt elől világító példájával. Budapestnek első nagyszabású körmeneteit ő segítette rendezni; résztvett azokon és vidéki kastélyainak lombjait küldötte föl azokra. Nagy gondja volt a lelkigyakorlatokra, mert tudta, hogy azok nélkül sikertelen a munka.

Ő a munka asszonya volt; a bibliai erős asszony tipusa. Hogy jártkelt, dolgozott az oltáregyesület érdekében; példájában az ima munkává értékesült, a munka imává magasztosult. A külföldi egyesületeket látogatta, bement a gyárakba, maga választotta a szövetmintákat, maga végezte a levelezéseket, számadásokat, maga rendezte a kiállításokat művészileg, összhangzóan, úgy, hogy annak szemlélete az angyalok összhangzó imájára ihlette a szemlélőt. Tevékeny volt; bejárta a külvárosok viskóit és ott hirdette az oltáregyesület szent céljait. Szent Alajos volt mintaképe az imádásban. Borromei szent Károly az apostolkodásban. Az oltáregyesület történetének irója a hitvallók unokájának nevezi őt, s valóban az is volt. Hitét, szeretetét vallotta meg. Mint borromei Károly, a milanói pestis betegek között, úgy apostolkodott ő Pesten a kolerajárvány alatt; maga ment el papot keresni, hogy a haldoklókhoz eljuttassa az Oltáriszentséget. Nekünk vigasztalni kötelességünk! mondogatta ilyenkor. Kezében, szivében az oltáregyesület hitbuzgalmi és charitativ-egyesület volt egyszersmind. Jótékonyságával kitüntetést szerzett magának, csillagkeresztes hölgy lett. Az volt nemcsak külsőleg, de bensőleg is; mert a csillagos ég reményei s a szent kereszt titka: az Oltáriszentség volt életének legszebb kitüntetése és jutalma.

De mielőtt az örök hazába eltávozott, még egy nagy munkát alkotott. Midőn magyar hazánk ezeréves fönnállását ünnepelte s nemzetünk

nagyjai a király előtt hódoló díszfölvonulást tartottak, gróf Czirákyné szive gondoskodott, hogy a királyok királya előtt is hódoló díszfölvonulást tartson a nemzet akkor, midőn Magyarország hercegprimása Jézus szivének oltalmába ajánlotta az országot. Feledhetetlen még most is az a milleniumi hódoló díszfölvonulás, melyet a legfölségesebb Oltáriszentség előtt az oltáregyesület az ő imáira, kérésére rendezett. De nem ez, amiről szólunk. Ez csak bevezetője volt annak, amit ő megteremtett. A nemzet egy ezredév ünnepélyes pillanatában nagy időkhöz szokva átértette az apostol szavát: Krisztus tegnap és ma, Krisztus mindörökké, az örökimádással kezdette az új ezredév hajnalát. Örökimádás! e büvös szó akkor jelent meg az ajkakon. Aki ezt átértette és átélte, az az oltáregyesület alapítónője volt. Szükségét érezte egy fényes palotának, hol szivünk szerint örökké imádhatjuk az Oltáriszentséget. Palotahölgy volt, s a királynét akarta a szent célnak megnyerni. Erzsébet királyné, kit egy képünk a haza bölcsének sírjánál imádkozó helyzetben örökített meg, lett volna az Örökimádás templomának megvalósítója; életében nem lehetett, de a gondviselő Oltáriszentség halálában tette azzá. A királyné meghalt; az oltáregyesület alapítónője engesztelni jött. Éjjel-nappal dolgozott, hogy a templom létrejöjjön. Középkori irók szerint nőknek szivében fogamzottak meg a hatalmas gót dómok tervei, Magyarországon is egy nő szivében alakult ki az Örökimádás templomának szent eszméje. A nő gróf Czirákyné volt. Lerajzolódott lelkében a jobb kor, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán. Járt, kelt, írt, agitált, aláírásokat gyüjtött s minél közelebb érezte magát az örökkévalósághoz, annál jobban érezte az örökimádás szükségét és szívvel-lélekkel dolgozott a templomért. A gyüléseken ő elnökölt; s midőn azok a késő éjszakába elhúzódtak s mindenki fáradt volt, mindenki kimerült, a jegyző kezéből kiesett a toll, ő volt az, ki nem fáradott, nem csüggedett, csak a szent célra gondolva, azt mondotta: Folytassuk!

Ez volt a szó, mely teremtett. Az alapítónő az örökkévalóságba költözött, de emléke itt maradt. Mi folytattuk az örök munkát és áll az Örökimádás temploma. Ma, az első kiállítás félszázados évfordulóján e templom magaslatáról tekint szét az oltáregyesület, mely gróf Czirákyné gondos anyai szeretetének örök emléke. A nemzet nagyjai emlékére múzeumokat állít, gróf Czirákynét művei hirdetik. Isten élő igéje Jézus Krisztus az Oltáriszentségben itt van közöttünk az Örökimádás templomában s ez élő isteni szó a legszebb emlékszó az alapítónő fölött.

Urunk mennybemenetelének napja van. Az oltáregyesületnek százegyvenezer tagja mint megannyi apostol e szent magaslaton egy pillanatra megpihenve, vágyódva tekint az Üdvözítő felé, Ő mutatja az utat, mely felé az oltáregyesületnek a delelő után haladnia kell. Gróf Czirákyné nyomdokain kell haladnia. Ötven év áldott emléke könnyeket csal szemünkbe, s midőn a könny a szempillákon át rezeg, vándor tekintetünk az ő képére esik; e kiállítási termet a lovasberényi kastély parkjának levegője tölti be s itt látjuk pálmalombok között a zöldben, mint akkor ötven előtt gróf Czirákynét. Édes emlékeket varázsol elénk a kép, ragyogó példájának emléke mint öröklámpa ég az Örökimádás templomában. Mária Terézia királynő a máriacelli templom oltára elé szívalakú örökmécset helyezett, melyet köröskörül apró szivek lángjai öveztek: ez a királyi anyának és gyermekeinek az oltár előtt lobogó szivét jelentette. Igy egyesüljenek sziveink gróf Czirákyné lángoló szivével az Örökimádás templomában, hogy az anyai példaképnek szeretetében egyesülve, igazán eggyé legyünk és vélünk általunk az oltáregyesületek széles e hazában még századokon át viruljanak! *Dr. Makay Lajos.*

Az Oltáriszentség imádása a keleti egyházban.

Irta: Hosszú Vazul dr.

Azon visszapillantásból, mely az imént hangzott el az egyesület ötvenéves működéséről, mindnyájan meggyőződést szerezhettünk, hogy jubiláló Oltáregyesületünk fényesen felelt meg a maga elé tüzött kettős célnak:

a) Élesztette ugyanis és gyarapította a legfölségesebb Oltáriszentségben jelenlevő Jézus Krisztusnak megismerését, szeretetét és imádását és ezen őszinte szeretet gyarapítása által igyekezett kipótolni azon bántalmakat, melyekkel édes Üdvözítőnk ezen legfölségesebb Szentségben illettetik, továbbá: *b)* tehetségéhez képest igyekezett fölszerelni és segíteni a szegény templomokat, melyekben hiányzanak az isteni szolgálat méltó ünnepléséhez szükséges tárgyak, hogy tisztaságuk és diszök által az imádandó legméltóságosabb Titoknak illőbb hajlékai legyenek és ez által is fokoztassék az áhitat.

Jubiláló egyesületünk ezen kettős működéséről és elért eredményeiről különösen nekem van szerencsém tanuságot tehetni, mint a lugosi egyházmegye főpásztorának. Egyházmegyém alig egy évtizeddel idősebb a most jubiláló Oltáregyesületnél, ezen egyesület bölcsőjénél mint kisded volt jelen, az egyesülettel együtt serdült és mint maga is támogatásra szoruló fiatal palánta, már kezdettől fogva részese volt az Oltáregyesület buzgó tevékenységének, megismervén hova-tovább a legfölségesebb Oltáriszentségben jelenlevő Jézus Krisztust. Őt szeretvén, utána epedezvén és egyúttal igyekezvén az egyesület nagylelkű támogatása által illőbb hajlékokat készíteni a legméltóságosabb Titok befogadására.

Tudom, hogy latin szertartású testvéreink között igen sokan vannak, akik azt gondolják, hogy a keleti egyházakban nincsen meg a legméltóságosabb Oltáriszentségnek azon buzgó imádása, szeretete és tisztelete, amely a nyugati egyházakban oly gyönyörüen nyilvánul meg. Ez, igen tisztelt ünneplő közönség, téves fölfogás. A katholikus anyaszentegyház szertartásra való tekintet nélkül teljesen egységes a szentségi Krisztus iránti szeretetben. Az egyház egy és leginkább egy abban, ami az egész egyháznak alapját, velejét, életét, erejét és mindenét képezi: a legfölségesebb Titok hitében, szeretetében és imádásában.

Ami különbség van, az kizárólag külső megnyilatkozásokra vonatkozik.

A latin egyház, mint sok másban, alkalmazkodott az idők követelményeihez. Behozván az Oltáriszentségnek a szentmisén kívüli kultuszát, a különböző alkalmakkor megtartani szokott szentségimádásokat és az Oltáriszentséggel való áldásokat, processiókat; — mindenesetre gazdagabbá és változatosabbá tette a hivek lelki életét.

Ellenben a keleti egyházak ebben is következetesen követték apostoli tradicióikat, amelyek oly élénk megvilágítást nyernek a byzánci stylusú festményekben, melyekben az egyes alakok ünnepélyes merevsége a változhatatlan örökkévalóságot hirdetik.

Ámde ezért nem mondhatni, hogy a keleti egyházakban kevésbbé volna bensőséges avagy hódolatteljes az Oltáriszentségben jelenlévő Jézus Krisztus imádása.

A keleti egyházakban a szentségimádás és kultusz a szentmisére van korlátozva és úgyszólván kizárólag a szentmise körében nyilvánul meg.

Az Oltáriszentséggel való áldásosztás is a szentmise folyamán történik csak, de ekkor aztán minden egyes mise alkalmával történik, eltérően a latin egyháztól, ahol nem minden misével van egyúttal szentségi áldás egybekapcsolva, sőt a latin egyházban tulajdonképen miseközben Oltáriszentséggel való áldásosztás nincs is összekötve.

Hogy milyen bensőségteljes az Oltáriszentség imádása a keleti egyházakban, az legjobban fog kitünni, ha rövidesen ismertetem egy görög mise lefolyását, illetve a hivők részvételét a szentmisénél, az Oltáriszentség iránti szempontból tekintve.

Méltóztatnak igen jól tudni, hogy az egyház első évszázadaiban az egész egyházban, tehát a nyugoti egyházakban is megvolt az a szokás, hogy a szentmiseáldozathoz szükségeltető kenyeret és bort a hivek adományozták. Ezen szokásnak az volt az alapja és értelme, hogy a szentmiseáldozat mindnyájunkért mutattatván be, abban a lehetőség szerint minden hivő résztvehessen és pedig nemcsak imáival és jelenlétével, hanem áldozatával is, legalább az áldozathoz szükségeltető anyagot szolgáltatván.

Egy, a VII. századból való kódexben, a «*Codex Sessorianus*»-ban le van írva egy «*Ordo Romanus*», amelyben részletesen van szabályozva ezen szokás és azon ünnepélyes szertartás, melylyel a hivőktől át lett véve az egyháziak által az áldozatra fölajánlott kenyér és bor.

Ezen ősi szokás mai napig megvan a keleti egyházakban és megható nézni, mily áhitattal viszik a jó hivők az áldozatra szánt és erre a célra külön készített kenyeret és a bort a templomba és mily megelégedettség és boldogság tükröződik vissza arcukról, mivelhogy ezzel ők is hozzájárultak a szentmise alatt az Ur testévé és vérévé átváltozandó szent áldozathoz.

Vajjon ezen ősi és változatlan tiszteletben tartott szokás nem-e mutatja a keleti egyházakban élő mélységes tiszteletet a legfölségesebb Oltáriszentség iránt?

A hivek által átnyujtott áldozati kenyér és bor az előkészítő mellékoltárra kerül, hol a misező pap mindent elrendez a szent áldozathoz, az előírt imádságok kiséretében. Az imádságok tulajdonképen a profétákból vett idézetek és mindannyian a sóvárogva várt Messiás eljövetelét hangoztatják, mint ami a szentmise alatt az átváltozás által tényleg és valósággal el is fog jönni. Mielőtt azonban a misező pap az áldozati kenyérhez és borhoz nyulna, előbb a felajánlási asztalhoz lépve, háromszor mélyen meghajol, mondván mindannyiszor: Isten légy irgalmas nekem bünösnek. És csak miután kezeit megmosta, akkor veszi kezeibe az áldozati kenyeret és vágja ki abból a négyszögletü ostyát, elhelyezvén azt a patena, avagy diszkos közepére. Ezután önt bort kevés vízzel vegyítve a kehelybe és ezután különböző kenyérrészecskéket helyez a patena közepén levő ostya mellé, megemlékezvén elsősorban az Istenszülő boldogságos Szűzanyáról, a prófétákról, apostolokról, szentekről, pápáról királyról, püspökökről, élőkről és holtakról, kiknek közbenjárása által, illetve kiknek üdvösségére szándékozik bemutatni a szentmiseáldozatot.

A misező pap mindeme ténykedése még csak bemutatandó áldozat anyagának előkészítése körül nemde mindmedannyi fényes bizonysága ama mélységes áhitatnak, mellyel a keleti egyházak a legfölségesebb Oltáriszentség iránt viseltetnek?

De még meghatóbb ezen rendkívüli hódolat, mellyel az előkészítő oltárról a főoltárra vitetnek és kisértetnek át az áldozatra előkészített kenyér és bor az offertorium alkalmával. Míg a misező pap mélyen megjolva imádkozik és arra kéri a dicsőség Királyát, hogy érdemessé tegye őt arra, hogy azon szeplőtelen ajándékokat bemutathassa, addig a hivek együttesen éneklik a Kerubok fenséges énekét, melyben egymást fölszólítják és buzdítják, a bekövetkezendő szent áldozat tartama alatt minden világi gondot elűzni, lévén ők az oltár körül a láthatatlan mennyei sere-

gek látható helyettesei. «Kik a Kerubokat titkosan ábrázoljuk és az életet nyujtó Szentháromságnak háromszor szent éneket ajánlunk, tegyünk félre mostan minden földi gondot; mert a mindenek Királyát fogadjuk. kit láthatlanul környeznek az angyali rendek».

És amíg a pap a fölajánlási asztalról fölemelve a patenát és kelyhet, tömjénfüsttel megelőzve, ünnepélyes körmenetben kijön a szentélyből a a templom hajójába és a főajtón belép a főoltár elé és arra helyezi a szent edényeket, a jelenlévő nép mélyen meghajol, sőt igen sok helyen letérdel, vagy egészen a földre borul, sőt szokásban van az is, hogy igen számosan félkörben sorakoznak, hogy a pap a szent edényekkel megérintse fejüket, mitől vigaszt, betegségekben pedig gyógyulást várnak. És ne feledjük el, hogy mindezen hódolat még mindig a bemutatandó áldozatra előkészített kenyér és bornak szól.

Az előadottak után nem lehet csodálni, ha úgy a lelkész, valamint a hivek hódolata a konzekráció, az átváltozás alatt egyesül azon megható imádásban, amelyet a legszentebb és legfölségesebb Titok csak ki bir váltani egy halandó porhüvelybe zárt halhatatlan lélekből. És amíg a pap a Szentlélek Istenhez fohászkodik, hogy a most már bemutatott szentáldozat legyen a részesülők javára, a bűnök bocsánatára, a mennyország teljességére, nem pedig itéletre vagy kárhozatra, addig a hivők ezt a mélységes dogmatikai értelmű éneket zengik: «Téged éneklünk, téged áldunk, neked hálát adunk Urunk és imádunk Téged Istenünk», kifejezésre juttatva ezáltal a szentmiseáldozat négyszeres jellegét.

«Pater noster» után jön a szentáldozás. Elsőnek megáldozik a pap. Előbb azonban figyelmezteti a hiveket, hogy ők is készüljenek a szentáldozásra. Teszi pedig ezt háromszor a földig meghajolva a szentáldozat előtt és fölmutatván az Úr szentséges testét, fenhangon mondván: «Szentség a szenteknek», mintegy óván a hivőket, nehogy valaki áldozni menjen, aki nem szent és bűntől mentes.

Megáldozván a pap, a patenán levő részecskéket a kehelybe teszi, hogy azután a hiveket megáldoztassa és pedig mindkét szin: a kenyér és bor szine alatt.

A szentáldozáshoz a pap a következő szavakkal hívja meg a hiveket, miközben a szent kehellyel a főajtóban megállva a nép felé fordul: «Isteni félelemmel és hittel közeledjetek», mire az énekkar következőképen felel: «Áldott, ki az Úr nevében jő, Isten az Úr, ki megjelent nekünk». Erre a hivek szép sorrendben a szentáldozáshoz járulnak.

Amint ezekből látni méltóztatnak, a keleti egyházban minden misében megvan a hivők szentáldozása, amely a szentmise kiegészítő részét képezi. Igy volt ez a nyugati egyházban is. Épen ezért nem lehetünk eléggé hálásak dicsőségesen uralkodó Szentatyánknak azért, mert a gyakori, lehetőleg mindennapi szentáldozás ajánlása által, vissza akar vezetni minket az első századok keresztényeinek lelki életéhez. És ugyancsak ma időszerűbb, mint bármikor ezen nagyérdemű Oltáregylet, amely Szentséges Atyánk szándékaihoz alkalmazkodva földeríteni igyekszik a Szentségi Jézus imádását és szeretetét a gyakori szentáldozások buzgó ajánlása és tagjainak utánzandó jó példával való gyakorlása által.

A hivek megáldoztatása után következik az, ami a nyugati egyházak miséje közben nincsen meg. Ugyanis a pap magasra emelvén a szent kelyhet, melyben a legfölségesebb Oltáriszentség van elrejtve, azzal megáldja a földre borult hiveket, ezen szavakat mondván: «Üdvözítsd Isten a te népedet és áldd meg örökségedet», mire az énekkar emígy felel: «Láttuk az igazi világosságot, vettük a mennyei Szentlelket, megtaláltuk az igazi hitet, imádjuk az osztatlan Szentháromságot, mert ez üdvözített minket».

Ime tehát, megvan a keleti egyházakban is az Oltariszentséggel való áldásosztás és pedig minden misében, miáltal a szentmise még jobban domborul ki annak, ami az Úr Jézus alapítása következtében kell, hogy legyen: a Golgotán bemutatott áldozat folytonos megújulásának.

A keleti egyházakban misén kívül csak a nagyhéten van szentségimádás. Nagypénteken a vecsernyénél ünnepies körmenetben lesz a legfölségesebb Oltáriszentség a szentélyből kihozva és a szentsírba helyezve, honnan legtöbb helyen nagyszombat hajnalán lesz ismét ünnepi körmenettel kiemelve és miután háromszor lesz a templom körül kordozva, ismét a szentsírba lesz elhelyezve. Ezen processziók a hivek óriási részvétele és példás buzgósága mellett tartatnak meg. Egyházmegyémben például különösen székesegyházamban az egyik funkciótól a másikig. tehát nagypéntek délután három órájától nagyszombat hajnali három óráig a templom nem ürül ki, a hivek folyton jönnek szentségimádásra és vannak olyanok is, akik ez egész tizenkét órai időt folytonosan a templomban töltik.

A vázlatosan előadottakból méltóztattak meggyőződést szerezni jelen előadásom kezdetén hangoztatott azon állításom igazságáról, hogy meg van a keleti egyházakban is a legméltóságosabb Oltáriszentség iránti tisztelet, imádás és szeretet, habár — ismétlem — latin egyházban ezen kultusz kétségtelenül gazdagabb és változatosabb és jobban felel meg a különböző társadalmi osztályok életviszonyainak és lelki szükségleteinek.

Másrészt azonban kétségtelen az is, hogy a keleti egyházakban a szentmisére lévén korlátozva a Szentségimádás, az Oltáriszentség kultuszának terjesztése egyúttal a szentmise iránti tisztelet és ragaszkodást alkalmas gyarapítani. És ez igen fontos. Mert hiszen az egyházi élet alapja a szentmise, melyben folyton megújulnak részünkre a kegyelem forrásai. Már pedig sajnosan tapasztaljuk, mily könnyen és igazán, mily jelenték-

telen okok miatt teszik magukat túl igen-igen számos keresztények a szentmise hallgatásának kötelezettségén.

Épen ezért talán nem lesz túlzás, sem a görög szertartás iránti elfogultságnak tekintve, ha azt merem állítani, hogy van abban is igen jó és bölcs előrelátás, ha az Oltáriszentség kultusza a szentmise keretében lesz kifejtve, mert így ezen kultusz tárgya nemcsak a szentség, hanem az áldozat is, szóval Krisztus, az áldozó és áldozat, Sacerdos et agnus.

És ezekben meg van adva egyben a jubiláló középponti Oltáregyesület jövendőbeli programmja is. Dicső munkakör, méltó folytatása egy félszázados lankadatlan törekvésnek: megismertetni, megszerettetni és kiengesztelni a legfölségesebb Oltáriszentségben jelenlévő Jézus Krisztust és Ő szent Felségének mindinkább méltó hajlékokat készíteni.

A gyakori szentáldozások terjesztése által a keleti egyház gyermekei is visszatérnek ősi tradicióikhoz, a szentmisében együtt áldoznak papjukkal és mise közben részesei lesznek az Úr Jézus áldásának, melyet az Oltáriszentség által nyernek ugyancsak mise közben.

Én ezen ünnepi gyűlésen azt kívánom jubiláló Oltáregyesületünknek: vajha sikerülne neki a boldogságos Szűzanya, hazánk égi Patronájának közbenjárása és az Oltáriszentségben jelenlévő Úr Jézus Krisztus kegyelme által, édes hazánkat az örökké boldogító, diadalmas mennyország előcsarnokává varázsolni.

A mindennapi áldozás országa.

A nemeslelkű bajor királyné, Mária, aki 1874. okt. 12-én konvertált, a nyár nagy részét Tirol egyik kies fekvésű falujában, amely klimatikus gyógyhely volt, töltötte. Napközben gyakrabban betért a templomba, hogy az Úr Jézust a legméltóságosabb Oltáriszentségben meglátogassa. Egy alkalommal, amint épen térdelt a királyné, imádva az Úr Jézust, belépett a falu lelkésze, hogy egy beteghez vigye a Legszentebbet. Kijön a sekrestyéből karingbe öltözve, meggyujtja a gyertyát, kiveszi a szent ostyát s már indulni akar, akkor veszi csak észre, hogy a kisérő ministráns nincs még ott. A királyné észrevette a pap zavarát, odament az oltárhoz, fogta az egyik kezébe a lámpást, a másikba a csengetyűt s látható örömmel elindult a pap előtt, hogy az Úr Jézusnak tehet egy kis szolgálatot. Sok vendég látta e királyi, de sokan megfeledkeztek a köteles tiszteletről, melylyel az élet Urának tartoznak, pedig katholikusok voltak. A királyné elkisérte a papot a beteg házához s jelen volt az egész szent ténykedésnél. Egy alkalommal egy tiroli ember beszélte ezt el egy papnak s a tiroli ember szive egyszerűségében hozzáfűzte: «Tisztelendő úr, a királyné ugyan világraszóló tettet nem tett, de mégis szép volt e cselekedet».

Krasznyánszky János.

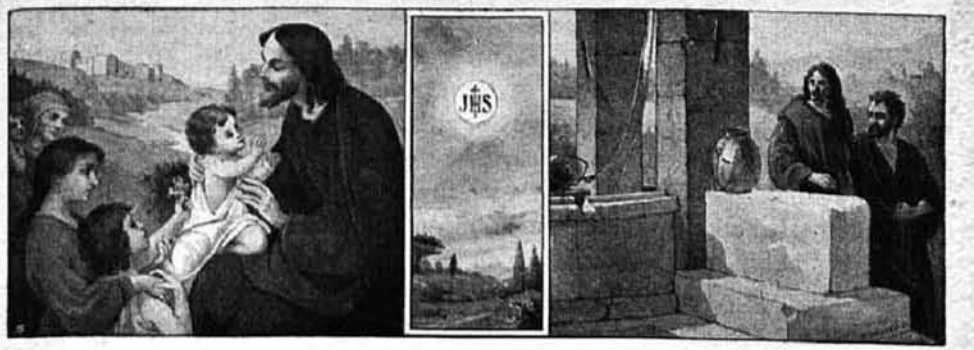

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

Június havának megszentelése.

Kedves gyermekem! Nem az első tavaszt éred meg e világon: már kilencszer, tízszer, talán többször is láttad nyilni a virágokat, rügyezni és virágozni a fákat. Tudod, hogy tavasz után nyár következik. Ha mindig tavasz lenne, sohasem tudna megérni a termés, mert a földnek és a fáknak gyümölcsét nem a tavasz érleli meg, hanem a nyárnak a melege. A tavasz tehát kellemes és kedves, de nyár nélkül semmit sem érne, mivel nem volna termésünk, nem volna kenyerünk. A tavasz hasznos ugyan nekünk, mert a rügyeket fakasztja a fákon s a vetést nőni, zöldelni engedi a szántóföldeken s ez annyi a vetésnek, mint az embernek a táplálkozás: de ha a szép tavaszt soha se követné a nyár a maga égető napsugaraival, úgy utóvégre is elszáradna a rügyből kibújt éretlen gyümölcs és a vetésből sohasem lenne kalász, hanem fű maradna, amelyet zölden kellene lekaszálni és szénának megszárítani.

Lelkünknek tavasza a boldogságos szűz Mária, nyara az édes Jézus. A mult hónapban, a tavasz legszebb hónapjában májusi ájtatosságot végeztünk. Isten szent Anyja tiszteletére, övé volt az egész hónap. Azonban mit használna nekünk szűz Mária Jézus nélkül? Annyit, mint a tavasz nyár nélkül. Lelkünknek nem volna kenyere, tápláléka, mert Jézus nélkül nem lenne Oltáriszentségünk és a mi lelkünknek nem volna semmiféle gyümölcse sem. Mi a lélek gyümölcse? Talán hallottad már, hogy az édes Jézus a jó embert jó fának mondja, amely jó gyümölcsöt terem, vagyis jót tesz és a rossz embert rossz fának nevezi, amely rossz gyümölcsöt terem, azaz rosszat cselekszik. Tehát a mi jó gyümölcsünk a mi jó cselekedeteink, amelyekért jutalmul a szép mennyországot kapjuk. De úgy-e, azt tanulod a katekizmusban: «Hogy üdvözülhessünk, ahhoz leginkább Istennek malasztja, vagyis kegyelme szükséges nekünk!» A malasztot, a

kegyelmet azonban az Úr Jézus szerezte meg nekünk az ő keserves kínszenvedésével és halálával. Igen, gyermekem, Jézus szent szívének a jóságából kapjuk azt az erőt, amellyel jót tehetünk és üdvözülhetünk. Ezért ez a Szentszív az a mi lelkünknek, ami a meleg nyári nap a fa bimbójának, virágának és a szántóföld vetésének. S azért az anyaszentegyház Jézus Szentszívének szenteli ezt a hónapot, melyben a nyár kezdődik.

Szenteld meg te is erre a célra, hiszen annyit bántjuk bűneinkkel Jézus Szentszívét! Keresd fel gyakran, hiszen tudod, hol találod meg: ott van teljesen a legméltóságosabb Oltáriszentségben. S ha akarod, hogy a te lelkedben is legyen nyár, vagyis, hogy a te szíved is gyümölcsöt teremjen az Úr Jézusnak, úgy:

1. Sokszor légy az ő közelében, látogasd meg gyakran a templomban, végezz kis szentségimádást. Neked kedves a gyümölcs, hidd el, Jézusnak még jobban esik a te imádásod. Nem tudnál élni, ha nem volna táplálékod: ó hidd el, Jézus annyiszor érzi a halál kínjait, ahányszor szeretetlen lelket lát.

2. Áldozz ebben a hónapban is gyakran. Kérdezi az édesanya az ő kis gyermekét: Hol szeretsz engem? A gyermek szivecskéjére mutat és feleli: Itt szeretlek, anyám! Mondja, de úgy-e nem úgy érti, mintha anyja igazán az ő szivecskéjében volna? Lám, az Úr Jézust igazán úgy szerethetjük, hogy szívünkben legyen. Amikor megáldozol, mondhatod: Jézusom szivemben szeretlek... igen szivemben, mert csakugyan ott vagy, ott lakol.

Ó lakozz hát, édes Jézus, ebben a te hónapodban a mi sziveinkben!

Józsika imája.

(Folytatás.)

Két nap óta feküdt már a gyermek mozdulatlanul, érzéketlenül, de alig közeledett hozzá a pap, felnyitotta szemeit. Látott-e már, főtisztelendő úr, virágot hirtelen a nap felé fordulni? ép olyannak látszott ő ebben a pillanatban.

Mindkét kezével megragadta a pap jobbját és megható gyengédséggel esdekelt:

— Ó hozd el, kérlek, nekem az Úr Jézust!... te megteheted...

A pap azonnal megérté, hogy rendkívüli kegyelmekkel megáldott gyermekkel van dolga: Józsikát teljesen elkészültnek, oly szeretettel s vágyódással teljesnek találta, hogy nem vonakodott őt hat éves kora dacára a szentáldozásban részesíteni. A gyermek az Úr szent testének vétele után kezeit keblére szorítá s mintegy átszellemülten suttogá:

— Édes Jézus, ez te vagy! most már Nálad maradok — azután feje félrehanyatlott és ő nem volt többé... Ártatlan tiszta lelke felszállt Ahhoz, ki után rövid földi életében oly igen vágyakozott... Hogy mit

éreztem én e pillanatban, azt leírni lehetetlen. Mondhatnám ebben a pillanatban lettem katholikussá.

A haldokló gyermek erős, élő hite csodálatos volt. Az a feltünő körülmény, hogy megismerte egyrészről, hol nem volt jelen Jézus s másrészről megragadta a katholikus pap kezét, mint az Úr Jézus testének egyedüli adóját, azon meggyőződésre juttatott, hogy az igazságnak ott kell lennie, hol Jézus jelen van s ily feltünő módon működik.

— Engedelmet kérek, grófnő, ismerte a gyermek azon papot azelőtt?

— Ép ezen kérdést tettem fel én is magamnak, hiszen megoldásától reám nézve sok függött. Tudakozódtam efelől s megtudtam, hogy az említett pap, néhány nappal azelőtt tartotta első miséjét. Tehát a gyermek, ki már akkor hetek óta feküdt betegen, őt semmiképen sem ismerhette. Azóta folyton szemem előtt lebegett a gyermek az ő csodálatos fényű szemeivel, melyekből oly világosan sugárzott forró vágyódása az élet kenyere után. Éreztem, hogy a vágy, mely e szemekben ült, az én lelkemet óhajtotta, mintha mondaná:

— Nem érted meg, miért küldettem hozzád?... azért, hogy az igazság útjára vezesselek.

Mindent elkövettem, hogy ezen képet magamtól elűzzem. Utaztam, szórakoztam, tanultam.

Végre sikerült tőle szabadulnom; de most az utolsó hónapokban, midőn betegen feküdtem, ismét feltünt lelkem előtt és pedig tisztábban, mint valaha.

Kimondhatatlan vágy fogott el a kis vértanú után. Betegségem mármár a sír szélére vitt s úgy óhajtottam meghalni, mint ő, az ő hitével, az ő szeretetével, Istennel egyesülve, miként ő. A grófnő elhallgatott, a lelkész gondolatokba merülve ült mellette, szemeiből a meghatottság gyöngyei peregtek alá.

— Ha valaki egyszer kérdezné önt, grófnő, hogy ki készítette elő a kath. egyházba való visszatérésre, úgy kérem ne nevezze meg a W...i plébánost, hanem mondja inkább azt, hogy egy B...i kocsis fia, egy hatéves hittérítő — ez lesz a való igazság.

(Vége.)

Clara Adoratrix.

Szent irgalmad a keresztfán Megsebezte szivedet; Krisztusom mily áldozatra Készteti ez hivedet? A kenyérnek szine alatt, Mily kicsiny az, a ki nagy! Mondd óh, mit adjak te érted, Aki lelkünk értke vagy?

Szent Alajos.

Röptében a nagyvilág körül.

Egyházművészeti tanfolyam június 26-án este kezdődik és július 2-án este végződik. Az első tanfolyamon csak theologiai tanárok vehetnek részt, akik eddig 48-an jelentkeztek. Jelentkezéseket még elfogad a rendezőség. (*Fieber* Henrik, Budapest, I., Fehérvári-út 17.) Főként kivánatos volna, ha a görög szertartású megyék is képviseltetnék magukat, ami eddig igen gyéren történt, pedig az ő ügyük is bevonatott a tanfolyam keretébe. Az elméleti előadások délelőtt lesznek, míg délután műemlékek és műtermek, múzeumok látogatása következik. Tárgysorozat nagyjában a következő:

Csányi Károly, múzeumi igazgató-őr: Történelmi templomi stilusok áttekintése. *Czakó* Elemér dr., múzeumi igazgató-őr: Az anyagok igazsága az iparművészetben. *Éber* László dr., egyet. m. tanár: A műemlékek gondozása és restaurálása. *Fieber* Henrik: A modern művészet fény- és árnyoldalai tekintettel az egyházi művészetre. *Foerk* Ernő építész-tanár: Modern technika az egyházi építészetben. *Gyárfás* Tihamér dr., főgimn. tanár: Az oltár. *Járosy* Dezső, papnev. aligazgató: Az orgonák művészi fölépítéséről és kezeléséről. *Konrády* Lajor, akad. tanár: Az országos egyházművészeti tanács tervezetéről. *Mihályfi* Ákos dr., egyet. tanár: A templomok berendezése és liturgikus fölszerelése a keleti egyházban. *Nagy* Virgil, műegyet. tanár: Térprobléma az egyházi építészetben. *Némethy* Gyula dr. theologiai tanár: A miseruha. *Szőnyi* Ottó dr., akadémiai tanár: Egyházi műemlékek gyűjtése. *Svoboda* Henrik dr., a bécsi egyetem rektora: Über Freiheit u. Gesetzmässigkeit der kirchlichen Kunst. *Velics* László S. J.: A kehely.

Jézus szive városa. A fővárosi élet zajában talán elenyészik annak a csöndes kis templomnak belső élete, amely itt Jézus szentséges Szívének van szentelve; a körülötte emelkedő nagy épületek mintegy eltemetik az anyagiság súlyával a szentélyt, amelyben a lelkek királyának, az Úr Jézusnak isteni Szive dobog az Oltáriszentségben. De e csöndben is, e külső

eltemetettségben is terjed az isteni Üdvözítő boldogító uralma, nem az anyag, hanem a lelkek, a szivek fölött. Hány háborgó, zaklatott szív talált már megenyhülést itt Jézus szent Szivénél, hány lelte meg ismét elvesztett lelki békéjét e templom gyóntatófülkéiben! Lassan, de fokozatosan terjeszti áldásait az isteni Szív e tűzhelyéről. Mig 1892-ben az összes áldozók száma 13.568 volt, már 1902-ben meghaladta a 40 ezret, 1907-ben 65.000 volt s az elmult 1909-ikben 90 ezer fölé emelkedett. Tehát átlag véve egy napra esik körülbelül 240 oldozó. Valójában naponként vagy 120—140 áldozót számíthatunk, míg a hónap első péntekjén és vasárnapján s egyes ünnepeken felszökik a szám 300-ra, 500-ra sőt ezerre is. Nem a számok szerint itéljük meg a lelki élet gyümölcseit. De a számok is mondanak valamit. Mutatják a szivek vonzódását az isteni Szívhez. Hogy mily belső átalakulást idézett elő a gyakori áldozás a szivekben, — hogy hányan mondhatják már magukról, hogy a sok szent áldozás folytán győzedelmeskedtem a bűn fölött, azt az Isten után csak az egyes jó lelkek magok tudnák megmondani. Reméljük, hogy a többiekben is győzni fog a szentséges Szív hatalma a tudatlanságon, a megrögzött rossz szokásokon s egyre többen fogják tapasztalni, hogy csak Jézusban található meg az a béke s az orvosság a társadalom jelen nagy bajai ellen is.

Az Oltáriszentség diadalútja Kelet felé. Bukarest 120 temploma közt nemsokára egy új fog mint a kath. hitnek és áldozatkészségnek fényes tanujele ragyogni. A katholikus románok Szent-Bazil-temploma ez, melyet Bukarest lángbuzgalmú s nagytudományú bencés érseke, Netzhammer Raymund fáradozása s útmutatása szerint, a keleti egyház rituális szabályaihoz hiven festenek a beuroni bencés művészek. A katholikus románok, kik eddig csak az érseki palota kápolnájára voltak utalva, immár teljes fényében fejthetik ki ünnepélyes szép ritusukat a maguk, s mint remélni lehet, sok tévelygő a sizmába esett lélek vigaszára meg üdvére.

A szabadkőműves és az Oltáriszentség. Arcueilben a minap temettek egy liberális katholikust. Gazdag birtokos volt és így természetes, hogy széleskörű ismerősei teljes számban részt vettek a gyászszertartáson. A templomban egy szabadkőműves testvér is megjelent, ki jó ismerőse volt a megboldogultnak. Azonban a hivők megdöbbenésére és felháborodására vonakodott kalapjának levevésével a kellő tiszteletet megadni a szent helynek. Miután minden kérés, felszólítás hiábavaló volt, rendőrért voltak kénytelenek küldeni. Midőn ez felszólította a kellő tisztelet megadására, sarkon fordult a .·. testvér és elhagyta a templomot. Természetesen ezen incidens megzavarta a gyászszertartás áhitatosságát és a szabadkőműves ügyvéd eljárását a legszélesebben itélte el az egész város lakossága.

Az Oltáriszentség imádása és a hólabda-ima. Korunk egyik elterjedt babonája, az imádságos levelezőlapok küldése ellen emeli föl dr. Széchenyi

Miklós gróf győri megyés püspök óvó szavát. Fölvilágosító és figyelmeztető rendelkezése, melyet mai körlevelében tett közzé, a következő:

«Utóbbi időben gyakrabban hallottam panaszt jólelkű katholikus hivőktől, hogy a levelezőlapon valamely imádságot küldenek cimükre névtelenül azzal a kéréssel, hogy ez imádságot leírva ismét kilenc címre küldjék el. Ez esetben nagy szerencse, boldogság lesz jutalmuk. Ha azonban nem továbbítják az imádságot, szerencsétlenség éri őket. Megkérem a ntdő plébános urakat, hogy e babona terjedésének vegyék elejét. Szentbeszédeikben figyelmeztessék hiveiket arra, hogy ezen eljárás nem férhet össze a ker. kath. anyaszentegyház tanításával. Akik jó szándékkal, de tudatlanságból vesznek részt ily eljárásban, kioktatandók arra, hogy a kath. vallás szellemének nem használnak, ellenkezőleg ártanak e hamis felfogással, helytelen jámborsággal. E hamis buzgóság senkinek sem lehet lelki hasznára. Mivel inkább városokban van elterjedve e hamis felfogás, a ntdő plébános, hitoktató urak, Kongregációk vezetői ne mulasszák el a kedvező alkalmak felhasználását, hogy ismételten kitérjenek oktató beszédeikben e babona megszüntetésére.

Hogyan épülnek az afrikai templomok? Bélyeggyüjtés az Oltáriszentség szolgálatában. Milliárd használt bélyeg értékesítéséből befolyt százötvenezer koronán számos rabszolga a legszörnyűbb rabszolgaság igája alól megváltatott, fölszabadíttatott, míg ezeknek számára ugyancsak használt bélyegek eladásából öt nagyobb, tizenkilenc kisebb falu és egy kórház építtetett templomokkal együtt Közép-Afrikában. Ilyen eredménytől fölbátorítva, bélyeggyüjtő társulat alakult a lüttichi (Belgium) püspök védelme alatt. Az öt világrész országaiban működnek teljesen dijtalanul, sőt példás áldozatkészséggel a társulat önkéntes ügynökei, gyüjtői. Hasonló minőségben buzgólkodik minálunk Magyarországon Van Mons Alfréd lelkész (Alsó-Jára, Torda-Aranyos megye), aki tizenöt év óta métermázsánként szállítja Lüttichbe a rabszolgaságellenes mozgalom támogatására összegyüjtött bélyegeket. Akik emberi szeretetből e cél elérésére közreműködni óhajtanak, azok küldjenek a fenti cimre, postacsomagonként bérmentesen minél több használt bélyegeket és használt levelezőlapot. Elhasznált bélyegekről és levelezőlapokról van szó: egészen közönséges bélyeg kilója 2 korona 25 fillér, megyen egy kilóra 10—12 ezer bélyeg, hozzáértve a bélyeggel együtt letépett borítékszegletet. A magyar posta-, ujság- és okmánybélyegek jobbára darabszámra adódnak el. A levelezőlapok értékéhez járul a rajta levő lepecsételt postabélyeg is. Közönségesebb képes és nem képes levelezőlapok a súly után; finomabb képes levelezőlapok darabonként értékesíttetnek.

Egyesületi élet

Budapesti munkaórák. A pénteki munkaórák juniustól kezdve október 1-ig nem lesznek megtartva.

Akik otthon kivánnak dolgozni az egyesület számára, kérjük, forduljanak Üllői-út 77. sz. alá kézimunka végett.

Ostyák küldeménye. Kérjük a főtisztelandó urakat, kik szentmiséhez szükséges ostyákat akarnak beszerezni, forduljanak a Mária Reparatrix-zárda főnöknőjéhez, Ullő-út 75.

Szent-Óra-ájtatosság. A Szent-Óra-ájtatosság junius 2-án este 8 órától 9-ig lesz megtartva az Örökimádás templomában. A szentbeszédet dr. Hanauer István fogja tartani.

Kérjük a hiveket, hogy az énekben résztvegyenek; énekfüzetkéket a 75. és 77. sz. atatt a portásnál lehet beszerezni.

A Szent-Óra-ájtatosság alatt térdeplők vannak fönntartva a szentélyben a főtiszt. papság számára, kik azon résztvenni óhajtanak. Ez alkalomra karingeket a sekrestyében találnak. A templom egyik karzata szintén fönn lesz tartva a férfiak számára.

A Szent-Óra-ájtatosság minden hónap első pénteke előtti csütörtökön lesz megtartva és a fent megemlített helyek mindenkor le lesznek foglalva úgy a főtiszt. urak, mint a férfiak számára.

A székesfehérvári Oltáregyesület köréből. Hirt adtunk már róla, hogy a fehérvári Oltáregyesület tagjai bizottságot alakítottak azon célra, hogy főleg a szegényebb sorsú gyermekeket előkészítsék az első szentáldozás méltó fölvételére. Magáról a szentáldozási ünnepségről alábbi tudósítást közölhetjük:

Végtelenül kedves *fehér-ünnep* volt *május 1-én* reggel 8 órakor a szemináriumi templomban: kétszázhatvan gyermek első szentáldozása. A sok viharverte erős Egyház tavasza, fakadó hajtásai voltak ezek a gyermekek. Ezen alapgondolathoz gyönyörűen hozzásimult az ünnepség rendezése. Súlyos, komoly szertartásokhoz szokott lelkünket még sohase emelte ilyen bájosan könnyed megünneplés a jó Istenhez. A szentmisét és remek szentbeszédet megyéspüspök urunk mondotta, ugyancsak ő osztotta ki a gyermekeknek a szentáldozást. A rendezést az *első szentáldozásra előkészítő hölgybizottság* végezte, kik buzgó hitoktatóinkkal együtt az előkészítés munkájában is tevékenyek voltak. Fontos dolognak, valósággal az idők jelének tartjuk a tünetet, a világi katholikusok öntudatra ébredésének. Annak meglátása ez, hogy az Egyház tanító és nevelő munkáját nem szabad a világiaknak közönyösen nézniök, hanem a családon kívül is részt kell venniök benne, mert e munkának, ha életalakító eredményeket várunk tőle, olyan mélyenjárónak és intenzívnek kell lennie, hogy a papság egyedül végezni nem tudja. Úttörő e téren az előbb említett hölgybizottság, mely *Szögyény-Marich* Julia elnök mindenre kiterjedő figyelmével a

helybeli Oltáregylet kebelében alakult a következő összeállítással:

Elnök: *Wense* Róza bárónő, udvarhölgy.

Tagok: Lichtnecker Antalné, Sturm Mária és Erzsébet, Sárkány Margit, Bilkei Lenke, Höbert Margit, Mangert Irén (ki a gyermekek meghatóan kedves közös imáját vezette), dr. Györke Margit, dr. Neiszer Mária, Hang Mária.

Délután 4 órakor az első áldozók ismét egybegyültek, megtartották az Úr Jézus szent Szivéhez való felajánlási ünnepélyt, azután a püspöki kertbe vonultak ozsonnára.

A marosvásárhelyi Oltáregyesület választmányi ülést tartott, amelyen az utolsó közgyűlési jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után az elnöknő, Hatfaludy Istvánné bejelentette a gyűlésnek, hogy az első közgyűlési határozatnak megfelelve, Karácsony Márton apátplébánossal, mint az egyesület igazgatójával megbizatásukban eljártak és fölkérték Jaross Béla fő-gimn. hittanárt, mint a helybeli nagyobb Mária-társulat főnökét, hogy a Mária-társulat tagjait az Oltáregyesületbe átvéve, indítsa meg az újjáalakítás munkáját. Jaross Béla hivatalosan el lévén foglalva, irásban adta be véleményét, amely szerint az Oltáregyesület újjászervezése sikeresen eszközölhető volna. Eszerint az eddigi Oltáregyesület tagjai, főleg akik működésük jelét semmiképp sem adták, eo ipso megszünnek azok lenni s új taggyűjtés indul meg. Szóbeli és irásbeli felhivásokkal kérjük azokat a hivőket, akiket arra Isten kegyelme hív s a kötelezettségek pontos betartására vállalkoznak, hogy jelentkezzenek fölvételre. E kötelezettségek: 1. havonkint legalább egy szentáldozás, mint elengedhetetlen föltétel; 2. egy órai szentségimádás, szintén havonkint; 3. évi tagdíj fejében legalább 24 fillér. Ezzel szemben a tagok előnyei: 1. havonkint egy szentségi mise a tagokért; 2. a sok búcsu; 3. minden hónap utolsó vasárnapján a zárda nagytermében vallásos összejövetel és műsoros előadás tisztán a tagok részére; 4. jó keresztény szellemű kölcsönkönyvek; 5. legfőbb előny a szentségi Jézus békéje és áldása. — Egyúttal figyelmeztetjük a jelentkezőket, hogy a belépésre csak komoly megfontolás után vállalkozzanak, mert ámbár a kötelezettségek be nem tartása semmiféle bűnnel nem jár, mégis azok, akik vállalt kötelezettségeiket következetesen elmulasztják, úgy vétetnek, mint akik az egyesületből önként kiléptek. — A gyűlés mindenben hozzájárult fentiekhez s a határozatot összefoglalva, Karácsony Márton apátplébános kijelenti, hogy Jaross Béla vállalkozását örömmel és készséggel fogadjuk, az eddigi tagokat nem tekintjük azoknak s fölkérjük a Mária-társulat igazgatóját, hogy egyesületünk renoválása céljából készítse elő a fiatal tagokat, buzdítsa őket az egyesület céljainak terjesztésére, húsvét után pedig szervező gyűlés tartása határoztatott el.

A pozsonyi oltáregyesület jubileumát a júliusi szám tárgyalja.

Szerkesztő: Dr. Makay Lajos.

Jubileumi adományok.

Gróf Wenckheim Frigyesné 2000 korona, Fischer Ágoston 20 k, gróf Széchényi Antalné 100 k, gróf Pálffy Pálné 500 k, özv. Lafrankó Jánosné 100 k, Pesti Teréz 20 k, Pinfsich Jánosné 1 k, Győry Teréz grófnő 200 k, Harcz Gyuláné 10 k, Rudnyánszky Ferenczné 200 k, Bodor József a battonyai O. E.-től 50 k, ft. Spuller Gyula plébános hivei részéről 6 k az O. E.-nek, 6 k az Örökimádás templomának, Berger Gizella 30 k, Tihanyi Béláné 50 k, L. A. 120 k, Lafrankó Istvánné 10 k, Miskó József 70 k, özv. Aigner Lajosné 100 k, Hang Jánosné 100 k, Chimáni N. és Erzsébet 4 k, Dunkl Ida 3 k, Natter Katalin 10 k, Sz. József tiszteletére 50 k, ft. Geiger Alajos 30 k, Pesendorfer Mária 10 k, ft. Kassay Pál plébános a lúnyi O. E.-től 6 k, Brecskó Mária a barcsi O. E. tagjaitól 22 k, ft. Schandl Ignácz gyűjtése Kossúthfalváról, nmélt. dr. Fircsák Gyula, munkácsi püspök úr 100 k, a Munkács egyházmegyei székeskáptalan tagjaitól 100 k, Frits Etelka gyűjtése: Kisgömör 11 k és Várgede 20 k, a szegedi alsó közp. plébániától 5 k, Deák Vilmos Úrmező 2 k, N. N., Jalsovszky úr által 50 k, ft. Csény Antal plébános a Bars alsóváradi O. E. és rózsafüzér társulattól 16 k 10 f, gróf Korniss Miklósné 50 k, Murmann Alexandra 20 k, Kliszenbauer Rozália 1 k, Niessenberger Irma 20 k, az eperjesi O. E. 30 k, Vajda Ödön Apát-Zircz 100 k, gróf Mikes Árpádné 20 k, Hering József 10 k.

Kérelem az összes olvasóinkhoz. A kiskúnmajsai Katholikus Kör javára püspöki és miniszteri engedéllyel tárgysorsjátékot rendezünk (huzás f. évi december 26-án); tehát mentül több ingyenes nyereménytárgyra van szükségünk. Mivel pedig minden háznál akad egy-egy nélkülözhető alkalmas tárgy (könyv, kép, kézimunka, dísztárgy stb.), azért bizalomteljes tisztelettel kérjük az «Örökimádás» m. t. olvasóit, legyenek oly jók, segítsenek bennünket célunk elérésében ilyen tárgyak szives beküldésével. A tárgyak bérmentve Kiskunmajsára *Varga Mihály* plébános, elnök cimére küldendők.

Kelt Kiskúnmajsán, 1910. április 1. *A Katholikus Kör igazgatósága.*

Új diszmunka. *Siessen megrendelni.*

A BUDAPESTI KÖZÉPPONTI OLTÁREGYESÜLET FÉLSZÁZADOS TÖRTÉNETE

Közzéteszi: **dr. Makay Lajos,** az «Örökimádás» szerkesztője.

A vaskos díszmunka fényes műnyomó papiron harmadfélszáz oldalon száznál több fényes képpel illusztrálva jelent meg. Kitünő vezérkönyv.

Ára 2 korona 50 fillér.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYV

Negyedik teljes kiadás; 30 óra.

K. Sávely Dezső festőművész rajzaival.

Megjelent (finom papiron) és kapható, és pedig:

1. vászonkötés, vörösvágás ... ... K **4·—***
2. bőrkötés, vörösvágás ... ... « **6·—***
3. bőrkötés, aranyvágás ... ... « **7·—***
4. borjubőrkötés, párnázva, aranym. « **10·—***

* A könyvkötői munkák drágulása miatt az imakönyvek árát fel kellett emelni.

Megrendelhető Csanyteleken (Csongrádmegye) a Ker. Hitelszövetkezetnél.

Ugyanez a könyv öregbetüs kiadásban

(Nagy negyedrét nagyságban) **Leszállított ár!**

a) vászonkötés, vörösmetszés ... ... K **4.—**
b) bőrkötés ... ... « **5.—**
c) bőrkötés, aranymetszés ... ... « **6.—**

Liguori szent Alfonz.

Üdvösség útja

Forditotta:

Varga Mihály

plébános.

Szép elmélkedéseket tartalmaz.

Vászonkötés K **3.—**
Diszes kötés « **4.—**
Selyemkötés « **6.—**

Megrendelhető

VARGA MIHÁLY

plébánosnál

KISKUNMAJSA (Pestm.)

Reviczky Aladár C. M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.
Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 16 fill.
A vegyesházasságról. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 20 fill.
Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.
Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára füzve 80 fill. Kötve 1·20 Kor.
Jöjj, oh Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Sajtó alatt.
Mindennapi lelki kenyér. Ára amateur kötésben 1·60 Kor.
Jöjjetek hozzám mindnyájan. Ára 10 fillér, 100 drb. 8 Kor.

Kaphatók a Lazaristáknál. Budapest, IX., Gát-u. 6.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28*a*.

XI. évfolyam. 1910. 7. szám.

ÖRÖKIMÁDÁS

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSÁNAK ÉS MINDENNAPI VÉTELÉNEK TERJESZTÉSÉRE, AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGYASSZONYÁNAK TISZTELETÉRE ÉS A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS HAVI KÖZLÖNYÜL

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY és VARGA MIHÁLY

Közreműködésével

az Országos Oltáregyesület megbizásából

Szerkeszti

Dr. MAKAY LAJOS

Főmunkatárs

REVICZKY ALADÁR

Kiadja

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

Budapest, IX., Üllői-út 77.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Előfizetési ára egész évre 3 korona

A jubileumi kiállításra beérkezett adományok.

Ércnemű: Őrgróf Pallavicini Edéné 1 ciborium. **Fehérnemű:** Cziráky Lujza grófnő 1 karing, gróf Csekonics Endréné 11 alba varrása, gróf Wenkheim Frigyesné 12 alba varrása és mosása, Ghyczy Ida 23 ministránsing varrása, özv. Heinrich Ferencné 24 alba, 40 oltárterítő, Hunyady Györy grófnő 24 ministránsing varrása, gróf Cziráky Almásy Erzsébet 12 karing varrása, Györy Teréz grófnő 12 karing varrása és mosása, Kraemer Gézáné 12 karing, 12 ministránsing varrása és mosása, Mária Testvérek Intézete 12 karing varrása, Erzsébetrendiek zárdája 12 alba varrása, Zichy Kray Irma grófnő 12 alba varrása, Zubriczky Józsefné 6 alba varrása, Lafrankó Károlyné 1 alba, 12 palla, 25 stóla gallér, 12 purificatorium, 12 lavabo varrása, Enessay Edith 6 stóla gallér, 11 palla, 4 pár kézelő, Löffler Mariska 3 palla, 3 purificatorium, 3 lavabó készítése, Tuszovszky Gyuláné 60 purificatorium szegése, Rabolt Margit 1 alba himzése, Tihanyi Béláné 1 alba himzése, Hellebront Berta 1 alba himzése, Kobacsük Angela 2 alba himzése, Puteany Ilka bárónő 2 alba himzése, Ghyczy Ida 1 alba himzése, Sára Irma 1 alba himzése, gróf Korniss Miklósné 2 palla, kománfalvi Fejérváry Coelestin 1 karing, ft. Matuszka Mihály plébános Pásztó fehérnemű, Bálint Kornélné 1 alba, özv. Rudnyánszky Ferencné 3 alba, 1 karing, 1 palla, Lafrankó Károlyné 1 alba vörös himzéssel, özv. Zuber Kálmánné 1 karing, a nagyszombati Orsolya-rend zárdája 1 ciborium köpeny, 1 alba, 25 stólagallér, 2 csipke, 18 corporale, 27 lavabó, 33 purificatorium, 22 palla, 16 humerale, a budai nők Mária-Congregatiója 12 corporale, 24 palla, 24 purificatorium, 12 kéztörlő, Felmayer Vilma 12 alba varrása és mosása, Skerlecz Mária bárónő 2 alba himzése, Madaras Józsefné 1 alba himzése, Haasz Józsefné és Emilia 1 alba himzése, Hermann Lászlóné 1 alba himzése, Herfort Irén 1 alba himzése, Fischer R. 1 alba himzése, Bodnár Aranka 1 alba, Harer Gyuláné 1 alba, dr. Tuszkay Ödönné, Patzenberger, Fehrwohr, Jungmayer Mihályné, Duhant k. a., Koós Ottóné 1—1 alba himzése, Éberling Józsefné 2 alba készítése, özv. Lafrankó Jánosné 2 oltárterítő csipkével, özv. Kadlitz Józsefné, Haasz Józsefné, Holma Irma, Mastalic Annuska oltárterítő, Szeniczey Mária 1 állvány takaró, Wohlgeschaffan Mária 2 cingulus, Göndöcs J. 1 oltárterítő, Tót Sándor és Biró Rozália 1 oltártakaró.

Csipkék: Kraemer Gézáné 20 méter csipke, kézimunka, Zwekits Jánosné 15 m. csipke, kézimunka, R. Irma 50 m. csipke, kézimunka, Kovács Szidónia, Madaras Józsefné, Haasz Emilia csipkék készítése, Hergerth Szeréna 1 karing csipkéje, Harer Gyuláné több csipke, Takács Karolin karingcsipke készítése, Kraemer Gézáné 12 karing és 12 ministránsingre csipke, Metz Mária és K. több csipke kézimunka, özv. Kalandra Antalné 2 széles csipke, Duhant k. a., özv. Gorovené, Ferenc-utcai patronage, Kump Klára és Gertrud, Zubriczky Anna 1—1 csipke, Martinovics Elekné ezüst csipke 1 fekete miseruhára és csipke készítése, Brünner Mária több csipke készítése, Rózsay Valéria csipke oltárterítőre, Domenis Erzsi, Mezei Johanna, Gervay Lujza, özv. Rakitáné, Kövesi Teréz, Fábry Sarolta, Alandrik Józsefné, Kovács Szidorné, Mosincki Lujza, Tót Teréz, Mitskó Emilia, Zubriczky Lujza, Nándori Teréz oltárterítő és ministránsingcsipkék készítése.

XI. ÉVFOLYAM. 1910. JÚLIUS. 7. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM. *Kloti István S. J.:* Napkeltekor. — *Sz. F. H.:* A boszniai királynapok után. — *Galambos Kálmán C. M.:* Az orleánsi szűz. — *Dr. Bozóky Géza:* Egy eucharisztikus lélek a XIX. században. — Az andriai szent tövis. — A bécsi nő és az Oltáriszentség. — Gyakori szentáldozás. Rovatvezető: *Reviczky Aladár.* A gyakori szentáldozás és az árvagyermekek. — A gyakori áldozás és az egyke. — *Krasznyánszky János:* Az indiánok életéből. — *Dr. Szyllaba Emil:* Gyermekvilág. — Röptében a nagyvilág körül. — Ujmise az amerikai indiánfalvakban. — Irodalom. — Egyesületi élet.

NAPKELTEKOR

Nem ritkán megesik, hogy e remek szépségű völgyet, hol e sorokat irom, sűrű, nyirkos köd borítja. Beh kellemetlen ilyenkor az élet! Oda minden szépség, minden báj. Az emberek idegesek, fáznak; a madarak danája, ép mert annyira elütő a külvilág ridegségétől, inkább sértő, bántó, mint az énekben a rosszul választott félhang; a kis mókusok, melyek máskor fogyhatatlan jókedvvel kergetődznek az örökzöld ágakon, most dideregve odujokban lapulnak, vagy éhségtől gyötörve eleség után futkosnak bőszülten, marakodva a prédán. Önkénytelenül is eszébe jutnak ilyenkor az embernek a költő szavai:

«Mit nekem te, zordon Kárpátoknak
Fenyvesekkel vadregényes tája!»

De hamarosan megbánjuk itéletünket, mert ime valami titokzatos erő rezzen át a légen, a lomha ködtömeg lustán, boszúsan, mint akit idő előtt vertek föl az édes éjszakai nyugalomból, megmozdul, egy ideig ide-oda támolyog, majd emelkedni kezd. Sűrűsége lassankint megritkul, itt-ott óriási darabokra szakad, egyszerre csak elakad egy-két percig a lélekzetünk. Amit e pillanatban érezünk, megközelíti némileg a paradicsomi boldogságot.

Fent az ég magasában a nyári nap teljes pompájában, távol a kopár, majd sötétzöld hegyóriások, mintha hatalmas pipafüst-felhőben az éjszakai nyugalomról méláznának, köröskörül az ébredő természet, az üde fűszál,

a virág égre nyilt kelyhe, az erdei dalosok vidám éneke. A szivek megnyilnak, a szemek tágulnak, vidámság ül az imént még mogorva arcokra.

Ó mint emelkedik ilyenkor szivünk önkéntelen is a hatalmas Teremtőhöz és zengi a zsoltárokat: Uram, mi Urunk, mily csodálatos a te neved az egész földkerekségen!

Mily tehetetlenek, elenyésző csekélységek vagyunk mi a mindenható Istennel szemben! S mily nagy az ő jósága irántunk, hálátlan teremtményei iránt!

Hasonló örvendetes jelenség játszódott le az egyházban és a lelkek világában 1905 december 20-án. Mert ime! az egyháznak és a lelkeknek is meg van az éltető, a vidámságot keltő és erőt adó isteni napjok. Napjok, mely a bánat és csüggedés ködén diadalmasan átragyog, mely elűzi az éj sötétségét és új életre kelti a szunnyadó vagy dermedő lelket, napjok, mely boldogító sugaraival a menny örömeit varázsolja a földre.

E nap, ez áldott, ez imádott nap: az «igazság napja», a szent ostyában elfátyolozott Istenarc, a legfölségesebb és imádandó Oltáriszentség.

De ime e nap sem ragyogott mindig teljes pompájában. Gyönyörűségesen tündöklött a keresztény hajnalán és sugarainak éltető melegén a legbájosabb rózsák és liliomok milliói nyiladoztak az egyház édeni kertjében.

De aztán mintha homályosodni kezdett volna. Sugarai erejüket vesztették. A szivek elhidegültek. Föl-fölragyogott közben, de utána annál nagyobb homályba borult. A hivek elszoktak a legméltóságosabb Oltáriszentségtől, a rideg tisztelet, a balul értelmezett alázatosság, majd a megszokás bénító köde ült a lelkek és a fölséges isteni nap közé. Megszokták, hogy évenkint csak egyszer áldoztak, sőt volt idő, midőn jámbor lelkek és Istennek szentelt szüzek csupa tiszteletből még halálságyukon sem merték a legm. Oltáriszentséget magukhoz venni az egyház akarata és parancsa dacára. Ó fagyasztó, ó gyilkos köd!

Még mi is nagyrészt e ködben nevelkedtünk. Nem tiltottak ugyan el az Úr asztalától. De nem is biztattak, hogy gyakrabban járuljunk hozzá. A megszokás pedig elhomályosította az isteni napot és elhidegítette szivünket. Áldoztunk, miként szüleink és kortársaink, egyszer, ha buzgóbbak voltunk, kétszer, háromszor az esztendőben és ezzel azt hittük, hogy megfeleltünk az Úr kivánságának és a legm. Oltáriszentség céljának. Arra, hogy tulajdonkép naponként kellene áldoznunk, hogy az Oltáriszentség, mint valamikor a manna a pusztában, lelkünk napi tápláléka, napi orvossága: nem is gondoltunk. A köd elfogta szemünket.

Fájt ez évszázados közömbösség az Úr Jézus szent Szivének és elhatározta, hogy végre áttöri a sűrű burkolatot és megin felragyog teljes

pompájában, mint egykor a dicsőséges reggelen és megint beleragyog a lelkekbe, a szivekbe, azok mélységeibe és lángra lobbantja, magához vonzza, új életet, új vidámságot költöget bennük, a maga életét, a maga Istenbe merült boldogságát kölcsönözve nekik. «Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, az én bennem marad és én őbenne.» (Ján. 6.)

Klett István S. J.

A boszniai királynapok után.

Fiatalabbnak érzem magamat! Ezt sürgönyözte a király leányának Boszniának vadregényes csodaszép tájairól. Hisz itt még minden fiatal. Nem is az ifjúkor, de a gyermekkor bűvös-bájos napjai jutnak eszébe annak, ki a déli ég eme országainak földjére lép.

S mit szólna a királyok királya, mit szólna az Oltáriszentségben élő Üdvözítő, ha őt kérdenők? A betlehemi napok újulnának föl lelkében, bölcsődalát hallaná, mert körülötte még minden csak kezdetleges. A templomok kicsinyek, furcsák, törpék, de a nép jó, angyali.

Han Campagnie vasuti állomás közelében Boszniában, három órai távolságra áll egy kis faházikó: ez a «Kisded Jézus szolgálóinak rendháza», ezt a kongregációt Jézus legszentebb Szivének apostola Stadler József érsek alapította. Szerajevóban van az anyaház, neve: «Bethlehem».

Az érsek Han-Campagnieben vett egy darab földet a nővéreknek, melyet József-földnek nevezett el. Az apácáknak kell ezt megmunkálniok és azon egy iskolát és egy otthont a szegény gyermekek közt is a legszegényebbeknek: a hülye gyermekeknek alapítaniok.

A nővérek 1907-ben jöttek ide és foglalták el a kis házat, melyben három kis szoba van és ők heten vannak.

Miután a föld még bérlő kezén volt és az apácáknak még sem igavonóállatjuk, sem szerszámuk a földmunkára nem volt, a következő évben alig volt egy kis termésük, s így ők csak szegényesen, bab, tej és krumpliból éldegéltek. De azért boldogok és megelégedettek voltak. Csak egy esik nagyon nehezükre, hogy nincs kápolnájuk és alig részesülnek lelkigondozásban. A plébániatemplom egy kis órányira van hozzájuk, ide kell az apácáknak járniok, ha szentmisét hallgatni vagy a szentségekhez járulni akarnak. Rossz időben vagy nagy hóban egy nagy parasztszekéren mennek az istenitiszteletre.

Egyszer egy áldozár a Szentséget, melyet egy beteg már nem vehetett magához — egy éjjelen át az ő kis házukban hagyta. Mily boldogok voltak a jó nővérek! Az egész éjjelt imádságban és énekelve töltötték

mennyei vendégüknél. De milyen boldogok lettek volna még, ha kis házukban a Megváltónak egy állandó kis helyet tudtak volna létesíteni! De ki adja hozzá a szükségeseket?

Igy hát minden bizalmukat szent Józsefbe helyezték, kinek már a földjük és maguk is fölajánlva voltak és a kis kápolna is Ő neki leend majd fölajánlva.

Egy szent kilencedet kezdtek védőszentjükhöz és megigérték, ha egy kis kápolnához segíti őket, egy szegény gyermeket vesznek föl házukban. Novenájuknak kilencedik napján a főnöknő egy nővérrel hozzánk jött Travnikban, pénzt akart kölcsön kérni, hogy két lovat vehessenek maguknak. Amint a jezsuita-templomhoz akartak menni, észre vette őket egy Páter, ki épen pár nappal előbb hallott az apácák nagy szegénységéről és indítva érezte magát őket üdvözölni és megkérdeni, hogy nem szerezhetne-e valamit be kis házikápolnájuk számára, miután ő szegény templomok boszniai főalamizsnása.

Szavainál a kisérő nővér sírvafakadt, a főnöknő pedig nehéz sóhajjal válaszolta: «Istennek és szent Józsefnek legyen hála!» És elmondotta, hogy miképen igérte meg a szentnek, hogy egy szegény gyermeket fognak fölvenni házukban, ha őket egy kápolnához segíti, és hogy épen ma van novenájuknak kilencedik napja, melyet a szent tiszteletére végeztek. A nővér azért sír, mert szent József oly gyorsan és oly szembetűnően meghallgatta őket.

A Páter osztozott a jó apácák örömében és megigérte nekik, hogy azonnal megkezdi számukra a jó embereknél a kéregetést. És alig egy hónap mulva már az apácák átalakíthattak egy szobát szent József kápolnává. Egy szegény asztalos ingyen készítette el az oltármenzát 12 frt értékben, hogy «ő is tegyen egyszer valamit szent Józsefnek».

1907-ben nov. 11-én dr. Stadler József szentelte föl a kis kápolnát és mondta benne az első szentmisét. Az egész ájtatosságnak majd az a szinezete volt, mint Krisztus Urunk születésénél Bethlehemben. A parányi kápolna tele volt pásztorokkal, kik a közeli hegyekből jöttek be; közöttük térdelt a főpásztor az apostoli érsek. Amint az Úrfelmutatás után a kisded Jézus szolgálói a karácsonyi éneket diadalmas örömmel — «Jöjjetek imádjuk» — énekelni kezdték, kevés szem maradt szárazon. *Sz. I. H.*

«Isten igaz szeretete nem áll csupán gyönyörből és édességből, hanem mindenekelőtt abban, hogy Istennek őszintén s tiszta szándékkal szolgáljunk, mindig csak Isten akaratára figyeljünk, s készek legyünk érte mindent eltürni és szenvedni. Ki így szeret, nem fél sem a világtól, sem a pokoltól.» *Szent Alfonz.*

Az orleánsi szűz

(Folytatás.)

Kilenc órakor a máglyán kell földi pályafutását bevégeznie. E halálnem hallatára feljajdult e 19 éves szűz és felkiáltott: «Borzasztó, hogy az én fiatal és tisztán megőrizett testemnek a tűz által kell elhamvasztatnia!» És midőn erre Cauchon a börtönbe jött, azt mondja neki: «Püspök, ön oka az én halálomnak.» Azonban ő egyre csendesebb lett és végül őt börtönéből kivezették. A vár udvarán egy talyigaféle várta, mely körül százhúsz katona volt fölállítva; ezen lett ő a halpiacra vive. Janka ez úton imádkozott és sírt s a nép iránta nagy részvétet tanusított. Midőn a vesztőhelyre értek, fölolvastatott a fölötte hozott itélet, neki pedig megengedve lett, hogy a halálra készüljön. Ezalatt ő visszanyerte ismét lelki erejét, mi is a körülözönlő népre nagy hatást gyakorolt. Most azonban az egyházi itélkezés után az akkori szokás szerint a világi hatalomnak is kellett volna itéletet hoznia; egy hang azonban, valószinűleg gróf Warwick rouen-i várkormányzóé, a hóhérnak harsányan kiáltja: «Tedd meg a kötelességedet.» Erre Jankát két katona megragadja és a máglya felé vonszolja, hol őt az oszlophoz kötik, kezéből a feszületet kiragadják és homlokára egy szalagot kötnek, melyre írva volt: «Eretnek, hitehagyott, bálványozó», mire a mi boldogunk megjegyzi: «Nem, nem, én eretnek és hitehagyott nem vagyok; hanem jó keresztény vagyok»; azután a két dömés szerzeteshez fordulva, mondja: «Kérem önöket: mihelyt meggyujtják a máglyát, tartsák elém végig a feszületet. Én esküszöm, hogy sugallataim a jó Istentől jöttek, és mind azt a jót, amit tettem, az Isten parancsára cselekedtem. Nem; a hangok engem sohasem csaltak meg, azok valóban a mennyekből jöttek.» Ezalatt a hóhér fáklyát gyujt és ő aggódva mondja a dömés atyáknak, menjenek el a máglyától és tartsák eléje utolsó lehelletéig a keresztet.

Erre a nagy máglya kigyulad, az ártatlan áldozati bárányt sűrű füst borítja és ő szentelt vizet kér és csak az égnek végtelen fönségű királyára gondol, ki őt Franciaország fölszabadítására hívta meg; hosszú és kínzó martiriuma alatt ő csak Jézus szentséges nevét hangoztatta... Szemtanúk azt állítják, hogy a lángok Jankánk feje fölött az édes Jézus nevének betüit képezték. Egy katona a máglyáról lehullt égő fahasábot dob a tűzbe, s e pillanatban Janka utoljára oly átható hangon hívja segélyül Urunk legszentebb nevét, hogy a jelenlevők mind csodálkoznak. Erre szép lelkét Teremtőjének visszaadja, feje lehull s e katona megrettenve látja, hogy a tűzből egy fehér galamb az ég felé repül, mely látvány őt annyira meghatotta, hogy rögtön elájulva összerogy. A boldog szűz az ő isteni Jegyeséhez szállt.

A máglya végre egészen elhamvadt és midőn a hóhér azt még utoljára megbolygatta, borzadva látva, hogy e nemes szűznek az ő Jézusát követő és szerető szive egészen ép maradt: ő tehát rája olajat és kénport hint, éleszti kitelhetőleg a tüzet, de e szívnek szeretettüze hatalmasabb, mint az emésztő földi láng, a szűztiszta szív az Úr Jézusnak e kedves lakhelye nem ég el. A megrettent hóhér azután megkérdezteti az angol hatalmasságokat, mit tegyen e szívvel s a winchesteri kőszivű érsek felelé: «Dobjon mindent a Szajnába». A hóhér látta, hogy itt csoda történt és bujában a dömések zárdájába sietett, mondván: «Az Isten nekem sohasem fog megbocsátani, mert én egy szentet égettem el». Sőt az egész városban csak azt lehetett hallani: «Ő igazán szent volt; egy szentet égettek el!»

* * *

Janka egy napon 13 éves korában arra érezte magát indíttatva, hogy reggeli helyett egy kis önmegtagadást gyakoroljon, bőjtöljön; dél felé ő a szülői ház kertjébe megy, mely a plébánia-templom tőszomszédságában volt és bámul, midőn a templom felől őtet egy hang a nevén szólítja és ő magát ragyogó fénytől körülvéve látja; ekkor ő azonnal a földre borul és a legtisztábban e szavakat hallja: «Janka, Janka, légy jó és ájtatos, szeresd az Istent és látogasd meg gyakran a templomot!» E szavakat ő fölértette, hogy magát egészen az Úr Jézusnak kell szentelnie, s azért örök szűzességi fogadalmat tett, melyet a leghivebben meg is őrizett. Az angyalok, főleg szent Mihály főangyal és a mennyben már megkoronázott szent szüzek, Margit és Katalin lettek ezentúl legbensőbb barátnői, tanácsadói és a földi élet keservei között vigasztalói.

Kedves olvasóm! Ha gyermek, ifjú vagy hajadon vagy és ha felbuzdultan akarnál szüzességi fogadalmat tenni, úgy kérd ki előbb mindig lelkiatyádnak és édesanyád vagy atyádnak tanácsát: ez a rendes út. Jankát a végtelenül jó Isten rendkívül utakon vezette, ezt ő azonnal fölismerte s azért bölcsen és jól tette, hogy az Úr Jézusnak magát azonnal eljegyezte és szent fogadalmát oly szeplőtelenül megőrizte. Az a fő, hogy állapotbeli szent tisztaságunkat az édes Jézus kegyelmével szépen megőrizzük; azért kérve-kérem főleg szegény hazámnak hajadonait: ne menjenek ők nagyobb városokba, főleg az egészen elzsidósodott Budapestre szolgálni, maradjanak ők szépen csak otthon, elégedjenek be egyszerű, de tiszta ruháikkal és csak legdrágább kincsüket, szent tisztességüket őrizzék meg az Úr Jézus szent kegyelmével!... Janka zászlóján volt az ő isteni Jegyesének képe, ő e zászló alatt harcolt és az volt az ő legszebb győzedelme, hogy ő önmagát győzte le és Jézusához még szenvedésében is hű maradt. Te is győzni fogsz, de csak az Úr Jézus kegyelmével: «Bizzatok,

Én meggyőztem a világot!» mondja Ő, és te is fogod azt mondani, de csak Általa és Vele.

Orleáns hős és szűz leánya a háborúk idején is, mikor csak lehetett, még hétköznapokon is szentmisét hallgatott, nagyon gyakrán gyónt és áldozott, a csata előtt a jó Istentől győzedelmet kért, a győzelem után pedig Neki hálát adott. De midőn őtet az angolok durva hatalmukba kerítették és Rouen vártornyába zárták, e szent szokása az igazság és méltányosság arculverésével megszakítva lett; szeretetének szent tüze azonban ottan is kitört és igazán megható tényekben jelentkezett. Midőn Jankát a börtönből azon terembe vezették, hol a birák tanácsüléseiket tartották, úgy a várkápolna előtt kellett elhaladnia. O erre azt kérdezi az őtet kisérő felügyelőtől, vajjon itt Oltáriszentség van-e? ki midőn igennel felelt, ez áldott lélek hozzá azon kéréssel fordult, engedje meg, hogy ő az ajtó előtt néhány percig imádkozhassék. A jószivű felügyelő ezt neki megengedte, és ő a kápolna ajtójánál újra kérdezi: «Igazán itt van az Úr Jézus teste?» Ekkor ő az újból igenlő válaszra a kápolna ajtaja előtt térdre borul s imádja az isteni Szeretet foglyát az Oltáriszentségben. Cauchon, ez az önfeledett püspök, neki azonban ezt is megtiltotta. Ilyen emberek itélkeztek fölötte.

Kivégeztetése napján, miután már meggyónt, szomorúan hozta föl lelkiatyja előtt, hogy félév óta nem bocsátották őtet az szentáldozáshoz; legalább most halála előtt engedjék őt az Oltáriszentségben részesülni. Az akkori szokás szerint az egyházilag elitélteknek haláluk előtt nem nyujtották a szentáldozást. A kőszivű püspöknek szive most mégis meglágyult. Janka szivébe fogadta isteni Üdvözítőjét és Vele ment a tűzhalálba és végső szava, nemes szivének végső sóhaja volt

JÉZUS!

Jankát egy áruló püspök halálra itélte, de a püspökök püspöke, a római pápa, III. Kalisztus őt anyjának és testvéreinek sürgetésére 1455-ben száznegyvennégy minden rendű és rangú tanúnak kihallgatása után ártatlannak nyilvánította; a francia nemzet szine-java sohasem tudta feledni, sőt még a hitetlenek sem igen merészelték gáncsolni; jelenleg uralkodó szentatyánk, X. Pius, pedig őtet 1909. április 18-án a boldogok mennyei karába iktatta!

Galambos Kálmán C. M.

«Ha az Isten előtt való kegyelemben előre akarsz haladni, tartsd Krisztust mindenütt szemed előtt; legyen mindenkor s mindenütt főelved: Mindent egyedül Krisztushoz való szeretetből fogok végezni.»

Szentek életéből.

Egy eucharisztikus lélek a XIX. században.

(Folytatás.)

Hosszas volna elszámlálni mindazokat a jótékony intézményeket, melyekben a grófné tevékeny részt vett vagy épen maga alapított. Egyről mégis néhány szóban meg kell emlékeznünk. Ez a szegény betegek fölsegítésére alakult társulat, mely áldásos működését Páris legszegényebb lakosságára terjesztette ki. Alapítása a mult század negyvenes éveire esik. Ez az egylet 12 évi működése alatt negyedfélszázezer frankot osztott ki a szegények között, pedig csak 519 tagja volt. A társulat nemcsak a szegény betegek testi ápolását tűzte ki céljául, hanem azoknak gyakran szintén beteg lelkét is meg akarta menteni az örökkévalóság számára. A tagok látogatásait fényes siker koronázta. Gyakran a megtérés valódi csodáit jegyezhette föl róluk az, ki működésüket figyelemmel kisérte. De egyébként is az isteni áldás valóságos zuhatagként kisérte e jótékony nők fáradozásait. Így például 1851-ben az egylet tagjai 16.441 beteget látogattak meg; ezek sorában 58 vette föl a szent keresztséget, 19 tért vissza a katholikus hitre, 170 megrögzött bűnös járult a gyónáshoz, 52 lett megbérmálva, 120-an járultak az első szent áldozáshoz, 1227-en kapták meg az utolsó kenetet, 1094 beteg halt meg kibékülve Teremtőjével és 177 vadházasságban élő pár lépett az oltár elé. S e tömérdek szerencsétlen között Vavasseur grófné vigasztaló angyalként jelent meg. Ki tudná megmondani, hogy miféle áldozatokat hozott e látogatásai közben a jó Istennek, csak azért, hogy egy-egy lelket megmentsen. Volt rá eset, hogy némely megrögzött bűnös csak úgy volt hajlandó magát megkereszteltetni, ha az hajnalban történik, hogy az emberek meg ne lássák s neki szégyenkeznie ne kelljen. A grófné erre mit tett? Fölkelt hajnal előtt, csakhogy védencét, kinek keresztanyaságát is elvállalta, a keresztelőkút vizében új életre kelni lássa. Vagy előfordult, hogy a vadházasok egyházi esküvője után személyesen megjelent a lakodalmi ebéden, csakhogy jelenlétével rehabilitálja őket. Gyöngéd lelkülete ilyen kérdésekben kész volt a legnagyobb áldozatokra. «A lélek megmentésére nem lehet semmi áldozatot vagy fáradtságot sokalni», ez volt jelszava. Ha erről volt szó, először is az Istenhez fordult s buzgó imával esdette ki segítségét, azután a megnyerendő lélekre igyekezett befolyást nyerni. Élelmiszerek, ruházat, lakbér kifizetése, gyógyszerek, orvos, könyvek kölcsönzése, perek megnyerésére ügyvéd fölfogadása, szóval minden eszköz föl lett használva, de nem csüggedt s a beteg végül is megadta magát Istenének, ki viszonzásul elfogadta Vavasseur grófné föláldozott nyugalmát, imáit, szent áldozásait, pénzét és önmegtagadásait.

Legszebb koronája azonban ez Istenért égő lélek minden vállalkozásának az «Örökimádás» meghonosítása.

Föntebb már vázoltuk, hogy ő volt e csodás szépségű áhitatosság első apostola Franciaországban. Nézzük, mit tett e téren? Ha végig nézünk a XIX. század közepéig a keresztény szeretet által létesített műveken, lehetetlen, hogy őszinte bámulattal ne adózzunk az elért eredménynek, mert iskolák, gyermekvédelem, hitterjesztés, kórházak, menházak, szövetkezetek és százakra menő egyéb intézmények vonulnak föl szemeink előtt. Csak egy Szegényről nem gondoskodtak, egy Foglyot nem látogattak meg e nemes alapítók s ez Jézus az Oltáriszentségben. Róla megfeledkeztek, elhagyták, sőt föl sem ismerték. Milyen ritkaság számba ment az Oltáriszentség nyilvános tisztelete, annak meglátogatása! Vavasseur grófnénak e fájdalmas tény föltünt. Hogyan? Hát szabad-e arról megfeledkezni, ki az embereket annyira szerette, hogy mintegy magáról megfeledkezve elhagyta égi lakát s állandóan közöttünk lakozik, csakhogy elárasszon bennünket kegyelmi kincseivel s megkönnyítsen bennünket, ha elfáradtunk az élet küzdelmeiben? Nem! Az nem lehet, hogy meglátogatjuk a rablógyilkost, de nem törődünk Jézussal az oltárszekrényben. A legkevesebb, amit a Megváltó tőlünk elvárhat, az, hogy ne hagyjuk magára, midőn hódolatunkat kivánja ezernyi jótéteményeiért!

Vavasseur grófné elmondta tervét: az örökimádás eszméjét, *Girard József* lazarista atyának, a későbbi algeri püspöki helynöknek, aki csodálatra méltó apostoli tevékenységet tanusított mint lelkész és misszionárius. Girard atya azt tanácsolta, hogy az egész tervet alaposan meg kell fontolni, előkészíteni s azután a párisi érsek elébe terjeszteni. Az eszme oly magasztos és szép, hogy okvetlenül diadalt fog aratni. Mint Vavasseur grófné bevallotta, az örökimádás eszméjét egy Mária-szobor előtti imája közben nyerte s az valósággal elragadta lelkét.

Az érsek természetesen beleegyezését adta, de elfoglaltsága, majd hősi halála meggátolták abban, hogy az ügyet lényegesen előmozdítsa s így számtalan nehézség leküzdése után csak 1844-ben lett az első örökimádás megtartva az Abbaye au Bois-i (Páris) plébánia-templomban, de csakhamar átterjedt egyéb templomokba s végre 1850-ben *Sibour* párisi érsek hivatalosan is behozta Franciaországban. Ezt követte IX. Pius pápának a következő évben kiadott rendelete, melyben az örökimádási ájtatosságot azokkal a bucsúkkal és kiváltságokkal ruházta föl, melyekkel az Romában bir. Olaszországban tudvalevőleg az örökimádás legelső apostola az 1560-ban elhalt *Ferni* József kapucinus atya volt, ki az úgynevezett «Negyvenórás imákat» hozta gyakorlatba az Oltáriszentség előtt azon 40 óra emlékére, melyet az Üdvözítő teste a sírban töltött. Így terjedt el lassanként az örökimádás mindenfelé. Néri szent Fülöp, Szalézi szent Ferenc, Loyolai

szent Ignác szintén buzgó terjesztői voltak ez ájtatosságnak, mely más alakban Franciaországban sem volt ismeretlen, de elterjesztésének s így mintegy újjá alapításának érdeme Vavasseur grófné nevéhez fűződik. Ő azonban nem csupán az örökimádás behozatalával akarta a szentségi Jézus iránti hódolatát kifejezni, hanem az ő műve volt az is, hogy a francia papság soraiban egy liga keletkezett, mely feladatául tűzte ki a szentmisének arra a célra való bemutatását, hogy ezzel kiengesztelteszenek azok a közönyösségek és sérelmek, melyekkel a Szentségben jelenlevő Üdvözítőt a világ napról-napra megbántja. E társulatnak csakhamar 800 egyházi tagja volt, közöttük mintegy 20 érsek és püspök és évenként mintegy 18.000 misét mutattak be a föntebb említett célra. Maga IX. Pius pápa is helyeselte a nagy vállalkozást s azt bucsúkkal gazdagította.

Természetes, hogy ilyen nagy eredményekkel csak olyan tiszta szivet jutalmazhatott meg a Mindenható, minő a Vavasseur grófnéé volt, ki mindennap magához vette az áldott jó Jézust. Ez adott neki erőt, kitartást és sikert. A mindennapi szent áldozásról még utazásközben sem mondott le. Képes volt egész délelőtt étlen-szomjan maradni s midőn olyan helyre érkezett, hol templom volt, kiszállt és sietett a szent áldozáshoz. A mult század első évtizedeiben az utazás még akárhányszor póstakocsikon történt. Előfordult, hogy a buzgó grófnénak csak épen annyi ideje maradt az áldozáshoz, míg valamelyik állomáson lovakat váltottak, de ez neki elég volt, hogy szive vágyát lecsillapítsa s siessen magához venni Üdvözítőjét. Akinek komoly szándéka van, valóban alig ismer lehetetlenséget célja eléréseben. «Nem engedem, mondotta Turquand jézustársasági atyának, hogy valaki jobban szeresse Urunkat, mint én.» S ez nem volt nála üres frázis, mert tényleg képes lett volna a legnagyobb kínokra is, csakhogy szivének az Úr Jézus iránti lángoló szeretetét minél jobban fokozza. A szent áldozástól semmi sem tudta volna visszatartani; azt tartotta, amit szent Gertrud, hogy örömmel sietne az oltárhoz még akkor is, ha csupa éles kardok között kellene utat törnie odáig.

S ép ilyen nagyon kívánta a gyónást is. Szeretett volna mindennap gyónni, de a mindennapos szent áldozások lelkét olyan ragyogóvá tették, hogy gyóntatóatyja ugyanazt mondhatta volna el róla, amit Bellarmin bibornok szent Alajosról, ki az angyali ifjú gyónása után valósággal zavarba jött, hogy mire nézve adjon föloldozást, mert oly csodás tiszta lélekkel találkozott. A legkisebb bocsánatos bűn már elég volt arra, hogy bánatkönnyei zápor módra mossák szivét tisztára. S a legfigyelemreméltóbb e buzgóságban az a körülmény, hogy az sohasem lankadt, hanem egyre erősebb lobot vetett. Tökéletes szeretetét ez egyre növekedő lánggal jutalmazta legjobban Isten,ki a grófné szemeiben minden volt, hiszen a vallásért, a lelkekért, kezdve saját lelkén, bárminő áldozatra készen volt.

Kiválóan szerette a lelkigyakorlatokat. Ezekbe annyi belemélyedt s ezek annyira fölemelték, különösen szent Ignác lelkigyakorlatai, hogy valósággal elvált a földtől s lelke az égi szférákig emelkedett. Azok a följegyzések, melyeket e lelki magányban papirra vetett, élénk tanúságot tesznek arról a tökélyről, amelyet Vavasseur grófnénak elérni sikerült. Fölösleges említeni, hogy az Üdvözítő iránti nagy szeretet mellett e nagyszerű lélek a boldogságos Szűznek is legbuzgóbb tisztelői közé tartozott. Zsolozsmáját naponként elimádkozta s Mária iránti tisztelete csak ujabb buzdítás volt arra, hogy a szentségi Jézushoz való szeretete is egyre növekedjék.

Három szóval lehet ezt az igazi eucharisztikus lelket jellemezni

1. Szeretet. 2. Tudomány. 3. Önfeláldozás. 1. Szeretni Jézust mindenek fölött, azok helyett is, kik őt nem szeretik, vagy épen megbántják. Pótolni azokat a szentáldozásokat, melyek elmaradnak, azokat az imákat, melyeket mások elhanyagolnak.

2. Megtanítani a szentség tudományára azokat, kik Jézust nem ismerik. Miért nem áldoznak oly sokan? Mert nem tudják, ki az, aki a szentségházban lakozik. Ezt a tudatlanságot el kell oszlatni.

3. Önfeláldozás e szent cél érdekében.* Áldozatot hozni az oltárok tisztántartására, az öröklámpákra, miseruhákra, templomok építésére stb. Ime ebben rejlik az eucharisztika minden tartalma.

Szent Ágnes officiumában olvassuk a következő szavakat: «Éjfél tájban kiáltás hallatszott: Ime jön a vőlegény, menjetek az Úr Krisztus elébe».

Ezt a fölhívást intézte az isteni Mester Vavasseur grófnéhoz is 1868 január 21-én éjfélkor épen szent Ágnes napján, azon szentnek ünnepén, kit különösen tisztelt volt életében.

Mindössze néhány napi torokgyulladás előzte meg halálát. Hirtelen, minden föltünés nélkül távozott el a földről az égi hazába. Nem volt szüksége hosszú előkészületre e nagy úthoz, hiszen egész élete sem volt egyéb, mint folytonos készenlét az örök élet megkezdésére.

S ha majd egykor az utolsó itélet napján ki fog tünni, kik szerették legjobban földi pályájukon a szentségi Jézust, Vavasseur grófné bizonyára azok sorában lesz, kiknek égi koronájában a legvakítóbb ékkövek fogják mutatni, hogy szeretetük tökéletes volt. E nagy tökélyre pedig a mindennapi áldozás vezette. Ez életének egyik legszebb tanusága.

Dr. Bozóky Géza.

* Vavasseur grófné Versaillesben, hol 1852 óta lakott, Oltáregyletet alakított s a hasonló egyleteket mindig bőkezűen támogatta.

Az andriai szent tövis

Jézus vérének csodája napjainkban.

Az andriai székesegyháznak a hagyomány szerint II. Anjou Károly ajándékozta Krisztus Urunk töviskoszorújának egyik legnagyobb tövisét, melynek az a csodálatos tulajdonsága van, hogy míg rendesen csak egy kis halvány vérfolt látható rajta, addig olyankor, mikor nagypéntek véletlenül március 25-ére esvén, az Annuntiatio ünnepét kiszorítja, e tövisen látható vérfolt néhány milliméterrel megnagyobbodik és élénkebb vörös lesz. A kalendáriumi összetalálkozás e ritkasága épen az idén ismétlődvén. Mgr. Staiti, a jelenlegi andriai püspök, már bőjti pásztorleveleiben kifejezte aggodalmát, hogy vajjon hitetlen korunkban fog-e csoda ismétlődni? s bűnbánatra hívta föl a hiveket, hogy a csoda ismétlődésének kegyelmét kiérdemeljék. És már mult évi július 10-én orvosok és gyógyszerészek által megvizsgáltatván az ereklyét, az ereklyetartót saját és a polgármester pecsétjével ellátva még egy szekrénybe zárta, melyet szintén lepecsételtek s az eljárásról a közjegyző jegyzőkönyvet vett föl. A szekrényt nagypénteken a székesegyházban a tömeg szemeláttára nyitották föl, az ereklyét kitették nyilvános tiszteletre s elkezdődtek a könyörgések. Miután a csoda nem következett be, az ereklyét visszavitték a püspöki palotába s a város mély gyászba borult a várva-várt csoda elmaradása fölött. Nagyszombat reggel ismét kitették s a tömeg gyászának oly hangosan adott kifejezést, hogy a szentmisét csak nehezen lehetett megkezdeni s többször félbe kellett szakítani, Gloriánál a tömeg még hangosabb zokogásba és kiáltozásba tört ki — s ime ekkor az ereklye mellett őrt álló pap látja a csodát — hirtelen örömujjongás — a katonaság alig képes a tömeget visszaszorítani. Úrfölmutatáskor megérkezik az orvosok és gyógyszerészek bizottsága, mely megvizsgálja a szent tövis elváltozásait s a pecsétek sértetlenségeit és kihirdeti a csodát. Az egyik bizottsági tag kifejezvén óhaját, hogy nagyobb világosságnál szeretné látni az ereklyét, azt a főoltárra viszik s ott a bizottság ismét coram populo eskü alatt tanusítja a csodát. Azután jegyzőkönyvet vesznek föl, mely szerint: III. Viktor Emanuel Isten kegyelméből s a nép akaratából Olaszország királyának uralkodása alatt 1910. március 26-án 13½ órakor az andriai püspöki palotában Mgr. Staiti József andriai püspök fölkérésére Chieppa Rikárd, Intonti Alajos, Del Giádice Ferenc és Rikárd közjegyzők megjelentek s a püspök által fölkéretvén, hogy a szent tövis csodáját hitelesen tanusítsák, a székesegyház szentélyébe vonultak, ott megállapították a pecsétek sértetlenségét s visszavonulva a püspöki palotába, ott Terlizzi, Sgarra, Lops Marano és Merra orvosok és Porziotte, Memeo Gioscia gyógyszerészek kijelentették, hogy a szent tövisen látható az 1909. július 10-iki jegyzőkönyvben megállapított folt ma néhány milliméterrel megnagyobbodott és élénkebb szinű. Húsvéthétfőn hálaadó körmenetet tartottak, melynél a csoda még láthatóbban ismétlődött, majd április 1-én újból s azóta a csoda folyton tart, amelynek láttára a zarándokok özönlenek. A barii székesegyházban is őriznek egy Anjou Károly által ajándékozott szent tövist, melynek ugyanez a tulajdonsága; ott is megismétlődött idén a csoda, de már nagypénteken félnégykor.

A szent tövis csodája kevésbbé ismeretes, mint a szent Januarius csodája, de élénken emlékeztet arra.

A bécsi nő és az Oltáriszentség.

A bécsi nő egy tipus; a Wiener Chic és a Wiener Mode világtipussá avatta őt. De ne gondoljuk, hogy a császárvárosi körutakon automobilozó arisztokrata nő s a Práter alléei között korzózó vagy a Grabenon sétáló elegáns urihölgy csak a divatnak királynője, nem! Öbenne több van: apostoli lélek. Hofbauer szent Kelemen tette az Oltáriszentség szeretetét a bécsi urinő jellemvonásává.

A hitbuzgó keresztény nőnek — akár anya, akár hajadon — mindenkor szent vágya az, hogy a szivében honoló szent érzelmeket, mély vallásosságát másokra is átszármaztassa. E szent vágy lelkessé tett néhány bécsi katholikus hölgyet és vagy nyolc évvel azelőtt jöttek arra a gondolatra, hogy az iskolásgyermekek vallásoktatásának ismétlésére, mélyítésére vállalkozzanak s különösen az első gyónók és áldozók előkészítésében közreműködjenek. A bécsi katholikus közéletben oly fontos szerepet játszó Vittinghof-Schell báró kezdeményezésére e hölgyeket előbb egyik kiváló hittanár a gyakorlati vallásoktatásban tanította s így felfegyverkezve megkezdték apostoli működésüket, melynek csakhamar látható üdvös eredménye arra buzdította a tagokat, hogy az egyesület formális megalakulását is sürgessék.

Az egyházi hatóság szivesen erősítette meg az új jámbor társulatot, mert hiszen már V. Pius pápa is 1571-ben «a kereszténytan jámbor egyesülete» cimén jóváhagyta azon római katholikus világiak testvérületét, kik a lelkészeknek a gyermekek, inasok és cselédek hitoktatásában segédkezet nyujtottak. V. Pál pápa pedig különös búcsukban részesítette az ilyen egyesület tagjait.

A bécsi egyesület célja: az illetékes egyházi és iskolai hatóságok

beleegyezésével az iskolásgyermekek vallásoktatásában, különösen az első gyónók és áldozók előkészítésében nevelői tevékenységet gyakorolva közreműködni és az iskolából kilépő tanulóknak is valláserkölcsös neveléséről gondoskodni. E cél elérésére szorgoskodik az egyesület, hogy tagjai a segédoktatás nyujtására az egyházmegyei hatóságtól kirendelt lelkész útján kellő előkészületet nyerjenek és az így képzett tagok a délutáni szünetekben hitoktatással foglalkozzanak.

E működésükben azonban teljesen az illető lelkésztől függnek a tagok. Vele kell megbeszélniök a tanítandó gyermekek s a tananyagnak megválasztását, a szentségekhez való bocsátást s a külső körülményeket: a hely, idő, óraszám tekintetében, az első áldozás ünnepélyességeit stb. Mindezekben az illető hitoktató lelkész határozataihoz kell alkalmazkodniok.

Hogy valósítják meg e nemes célt? A hitoktató lelkésztől kijelölt tanulók minden hét szerdáján és szombatján a Bécs városától átengedett iskolahelyiségekben gyülnek össze. Vannak külön fiú- és külön leányosztályok az első gyónók s áldozók számára s úgynevezett ismétlőkurzusok olyanok részére, kiket a hitoktató máris előkészített, vagy akik már járultak a szentségekhez.

Vasár- és ünnepnapokra e hölgyek vezetik a rájuk bizott gyermekeket istentiszteletre! olykor meglátogatják őket otthon, hogy a szülőkre is jó hatást gyakorolhassanak. Van külön könyvtáruk, mely alkalmas olvasmányokkal látja el a tanulókat és szüleiket. Az iskolából kilépő növendékeket kath. mesteremberhez adják s megfelelő kath. ifjúsági egyesületekbe juttatják. A hitoktatások után mindenkor kis uzsonnát kapnak a tanulók, az első szent áldozás alkalmával pedig új ruhát. A jelen tanévben már 1500 gyermek részesül ilyen ismétlő hitoktatásban, a rájuk költött alamizsna meghaladja a 28.000 koronát.

A keresztény szeretetnek ez újabb művét Liechtenstein Fanni hercegnő és Chotek Henriette grófnő vezetik.

«Ki a világtól fél, soha nem fog valami nagy dolgot művelni az Istenért; mert részünkről semmi Istenhez méltó nem történhetik anélkül, hogy a világ fel ne lázadna.»

«Ha Isten sok szenvedést bocsát reád, annak jele, hogy téged nagy szentté akar tenni. Az isteni szeretet lángjainak nincs jobb tápláléka a kereszt fájánál, amelyet Üdvözítőnk magának kiválasztott, hogy a kimondhatatlan szeretet áldozatát bemutassa.» *Loyolai Szent Ignác.*

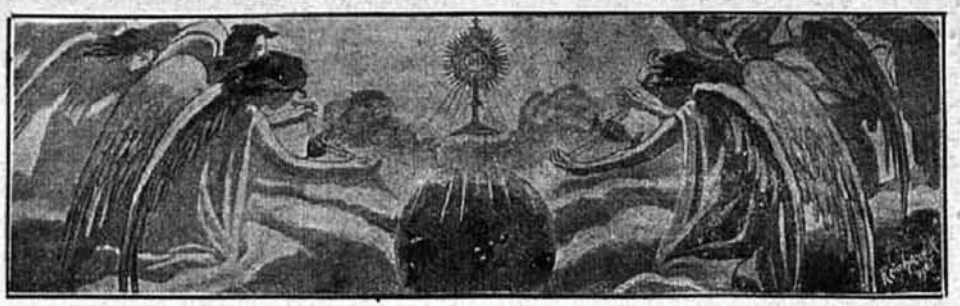

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR.

A gyakori áldozás és az árvagyermekek.

Egy kép az életből. Egy irgalmas nővér beszéli el a következőket:

«Mult évben fehérvasárnaptól kezdve az árvaházban bevezettük a gyakori szentáldozást. A gyermekek első áldozása előtt fölolvastuk és megmagyaráztuk Reviczky Aladár «Krisztus testének és vérének gyakori vétele» cimű munkáját, melyet bámulatraméltó figyelemmel hallgattak. Valóban igaz, mi e kitünő könyvben áll: «a gyermekek kimondhatatlanul vágyódnak az eucharisztikus Úr Jézus után, csak jól ki kell őket oktatni, hogy mi az Oltáriszentség». Az is csodálatosan, pár hét alatt beteljesedett, hogy «a gyakran áldozó gyermekeknek az Úr Jézus a nevelőjük». Most soha semmi bajunk nincs a gyakran áldozókkal, oly jók, szófogadók, szorgalmasak s bámulatos, hogy hit és erkölcs dolgában mily finom érzékre, gyengéd lélekre s öntudatra tettek szert. Azelőtt sokkal többet kellett velök vesződnünk, hogy valamit megértsenek, hogy engedelmesek legyenek. Most egy szép szó, vagy csak egy tekintet elég, hogy a jót tegyék, a rosszat kerüljék. Mondhatom — s ekkor könnyek csillogtak a jó nővér szemeiben — hogy ki vannak cserélve árváink és valóban az Úr Jézus neveli őket s azóta a mi dolgunkat nagyon, de nagyon megkönnyítette. De tessék egypár példát meghallgatni: egyiktől kérdeztem: «Fogsz-e holnap áldozni?» Azt felelé: «Igen, fogok, mert nincs halálos bűnöm s a Jézuskámat nagyon szeretem». A másiktól kérdeztem: «Miért nem áldoztál ma?» Felelet: «Kedves testvér, készülés nélkül csak nem mehetek áldozni!» Egy harmadiktól: «Mikor fogsz áldozni?» Felelet: «Én mindennap szeretnék áldozni, mert jussom van hozzá». (Ime, mennyire tudatában vannak már a 8—10 éves gyermekek, hogy nekik is joguk van a szentségi Úr Jézushoz! Mily öntudat!) Egy dacos leánykát sehogy sem birtam megtörni; mióta gyakori áldozó, olyan, mint a bárány. Két

leányka így beszélgetett egymás közt: *A.*: «Láttam valamit s nem merek áldozni holnap». *B.* így felel: «Azt én is láttam, de elfordítottam fejemet s azt mondtam magamban: ez csunya dolog, nem egyezem bele, én bizony fogok holnap áldozni». A könnyekig megható, mikor elmondják, hogy hogyan készültek a szentáldozásra s hogy adtak hálát, mikép ébresztették föl kis szivükben az erények érzelmeit, indulatait. Egy züllött református apát két katholikus leányának (13 és 9 éves) mindennapi ájtatos áldozása térített vissza a kath. egyházba. E két gyermek sok szentáldozást ajánlott föl édesatyjok megtéréseért s egy nap mindhárman ott térdeltek az áldoztató korlát előtt. Leírhatatlan az az öröm, melyet e két gyermek aznap érzett, mintha a mennyországban lettek volna! Most az apa is többször áldozik. Az árvaházba kapnak igen sokszor teljesen züllött, tudatlan s majdnem semmi erkölcsi érzékkel sem biró gyermekeket. Említésre sem méltó kevés kivétellel mind megjavultak a gyakori áldozás következtében. Mikor egyik növendék nem mehetett az Úr asztalához, vigasztaltam őt, de a kicsi így felelt: «Kedves testvér, maga nem pótolhatja a szentáldozást semmivel! Mondhatom, hogy növendékeim jól áldoznak, hogy jól éljenek s jól élnek, hogy jól áldozzanak.»

A gyakori áldozás és az egyke.

A gyakori áldozásnak egyik legjelesebb szociális kihatása az egyke megszünése. A szociológusok a következő orvosszert ajánlják: a kötött birtok fölszabadítását; a hadmentesség behozatalát; az elsőszülöttségi jog behozatalát; az ipari kereseti alkalmak fokozását; a földszerzés megkönnyítését; államsegélyes tehermentesítést; adóelengedést; az egykések megadóztatását; a többgyermekes családapáknak adandó kedvezményeket; állami biztosítást.

Ezen orvosszereknek erejét semmiféle szempontból sem akarom gyengíteni, de meg nem szünök hangoztatni, hogy a legfőbb, kihatásaiban a legbiztosabb gyógyerővel biró orvosszer a gyakori szent áldozás. Itt a házastársak tiszta erkölcsi érzékre tesznek szert, megborzadnak a gyermekgyilkosság gondolatától, nem veszik igénybe a javasasszonyok kuruzslásait, legyőzik a megélhetőség félelmét, nagyobb bizodalmat találnak az isteni Gondviselésben.

A katholikusoknál tehát az egyke megszünése a gyakori szent áldozás behozatalával könnyen menne.

Egyik plébánián a gyakori szent áldozás kézzelfogható eredménye az, hogy a kath. hivek között a születések száma két év alatt 30%-tel emelkedett! Ha minden plébánián behoznák a gyakori szent áldozást, úgy

rövid idő alatt sok ezerrel növekednék a születések száma s így az ország lakossága.

Ezeknek megvalósítására elég volna a Jézus Szentséges Szivének Társulata, melynek keretében a hónap első péntekein és vasárnapjain tömegesebb gyóntatás és áldoztatás szükségeltetnék nemcsak az asszonyok, de a férfi-világ köréből is.

Midőn a gyakori szent áldozás terjedése körül apostolkodunk, apostolkodunk egyúttal a magyar haza fönnmaradásának érdekében is és növeljük a mennyország szentjeinek számát. *Reviczky Aladár C. M.*

Az indiánok életéből.

Egy Északamerikai indiántörzsfőnök egész törzsével egyetemben fölvette a kath. vallást. Buzgó katholikus lett és népe is. Egy alkalommal bement az ország fővárosába, hogy ott a kormányzó körökkel tárgyaljon egy ügyben. A tárgyalás bevégeztével megmutatták neki a város nevezetesebb épületeit. Többi között egy nem katholikus templomba is vezették őt. Az indián nézi a különben remek épületet, csodálja azt s végre így szól kisérőjéhez:

— Ez aligha lesz a nagy szellem háza, mert hiányzik belőle a szív. Ha egy sátorban, vagy pedig egy nagy pajtában nincsen oltár, akkor az nem a nagy szellem lakása. S ott nem is szeretnék lenni. Inkább visszamegyek az én erdei magányomba. De ha ennek a helynek szive volna, ha itt oltár lenne, akkor szivesen maradnék itt. Térdre borulnék s beszélnék a nagy szellemmel.

***

Egy missionárius, aki több éven át működött az északamerikai indiánok között, a következőkben jellemzi az egykor oly vad, vérengző és félelmetes siouxindiánok buzgóságát. «Összejöttek sok helyről, hogy üdvözöljék a püspököt és a kiséretében lévő papokat, hogy hallják az élet igéjét s a szentségekhez járuljanak. Eljött a nap, amikor közösen járultak a szentáldozáshoz. A püspök ünnepies misét mondott. A templom tömve volt. Példás rend uralkodott. Nagy áhitattal hallgatták a szentmisét. Megérkezett a szentáldozás pillanata. Lassan és tiszteletteljesen fölemelkednek a padokból, csendben és mély tisztelettel közelednek az áldoztató korlathoz a vad és félelmetes siouxindiántörzs ivadékai, hogy a béke és a szeretet királyát vegyék magukhoz. Megható egy jelenet volt az. A jelenlévők szemei könybe lábadtak, amikor látták az egykor oly vad és harcias népet alázatosan és összeszedetten közeledni az oltárhoz».

Közli: *Krasznyánszky János.*

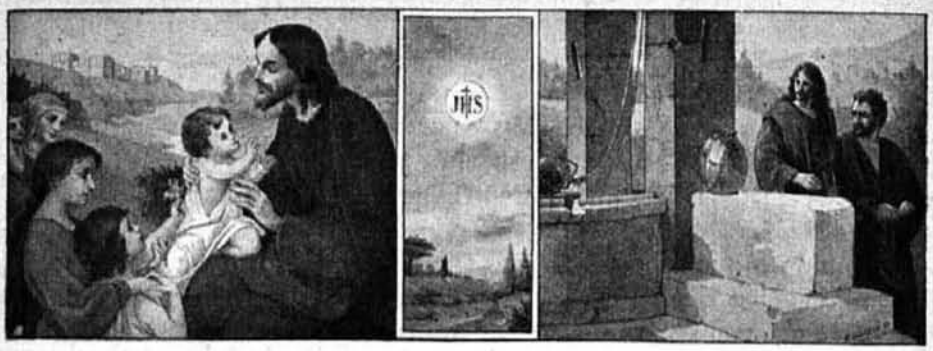

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

Szent Alajos.

Az őrangyal. Kedves gyermekem! Sok-sok gyermeket és ifjút láttam már a legfölségesebb Oltáriszentség előtt térdelni. Nehéz volna elmondanom nevüket s még nehezebb elbeszélnem, mennyire hitték, hogy a kenyér és bor szine alatt csakugyan az Úr Jézus szent teste és vére van jelen. Ó mennyire imádták a szent ostyát! Az Úristen azt mind tudja és az utolsó itéleten az egész világnak fogja elmondani. Te is fogod hallani. nem beszélhetem el valamennyinek az ájtatosságát, de legalább azét mondom el, aki épen a tanulók védőszentje. Tanulj tőle!

Ez a szent a Gonzaga grófi családból származott körülbelül 350 évvel ezelőtt. A neve szent Alajos. Már gyermekkorában megmutatta, mennyire szereti az Úr Jézust a legfölségesebb Oltáriszentségben. Legfőbb öröme az volt, ha a szentmisén ministrálhatott. Az emberek, akik őt ministrálni látták, szerencséseknek tartották magukat. Angyalnak nevezték el, mert oly ájtatosan viselte magát az oltárnál. Maguk az áldozópapok is csak azt kívánták, hogy szent Alajos ministráljon nekik.

Mikor 13 éves lett, először járult a szent áldozáshoz. Ettőlfogva alig gondolt másra, mint Jézusra az Oltáriszentségben. Öccsének, Rudolfnak, csak róla beszélt. Csak azokat a könyveket szerette olvasni, melyekben a legfölségesebb Oltáriszentségről volt szó. A szentmise alatt Úrfelmutatáskor gyakran hangosan sírt, annyira vette szívére azt a nagy dolgot, hogy az Úr Jézus leszáll az égből a földre és magára veszi a kenyér és bor alakját.

Első szent áldozásától kezdve minden vasárnap ment áldozni. De hogyan? Csütörtökön, pénteken és szombaton folyton készült a szent áldozáshoz, hogy méltóképen vehesse magához az Úr Jézust. Vasárnap elő-

ször egy teljes órán át imádkozott, azután oly arccal járult az Úr asztalához, mintha angyal lett volna. A szent áldozás után még sokáig maradt a templomban és hálát adott az Úristennek. Ilyenkor az ő öccse, Rudolf, kiment sétálni s mikor hosszú idő mulva visszatért, szent Alajos még mindig imádta a lelkében lévő Úr Jézust. S így imádta hálladatosságból még hétfőn, kedden és szerdán; csütörtökön pedig ismét a következő vasárnapra kezdett készülni, hogy akkor áldozzék.

Néha szent Alajost kinevették nagy ájtatosságáért, de ő nem hagyott föl vele. Miksa királyunknak az özvegye, Mária királyné, meg akarta látogatni testvérét, II. Fülöp spanyol királyt. Vele ment szent Alajos is, aki akkor 14 éves volt. De a spanyol királyi palotában nem lehetett annyit a templomban, a legfölségesebb Oltáriszentség előtt, mint otthon. Mit tett? Más hely nem volt, ahol nem háborgatták volna — a fakamrában rejtette el magát és onnan gondolt órákon át az Úr Jézusra, aki a szentségházban lakik.

Később szent Alajos kolostorba lépett, jezsuita lett és meghalt 23 éves korában.

Kedves gyermekem! Szent Alajos csak ezt az egyet érezte, mikor az Oltáriszentségre gondolt: Tied vagyok, jóságos Jézusom! tied az én lelkem egészen. És csakugyan Jézusé minden lélek, mert az Úr Jézus a keresztfán megvett és az Oltáriszentségben megerősít minden lelket. Milyen erőssé tette szent Alajos lelkét! Szent Alajos oly szent volt, hogy teljes életén csak két egészen kis bűnt követett el. Ezekbe is csak gyenge kis korába esett, amikor még a legfölségesebb Oltáriszentségről alig tudott. Amióta pedig az Oltáriszentséget ismerte és imádta, sohasem vétkezett többé. Különösen szemérmetlen gondolata nem volt soha s azért így nevezték: angyali ifjú. Az Úr Jézus tette őt oly szentté, mert ő lakik a kenyér színe alatt és ő mindenható. Ha teheted, jer most mindjárt vagy később velem a templomba az Úr Jézust imádni vagy legalább valamely szent mise alatt mondd el a következő imát: az Úr Jézus a te lelkedet is akarja erőssé, szentté tenni.

Az én ministránsom.

Ott lakott az Üllői-úton. Velünk szemben.

Szegény fiúnak született. Édesatyjának egy kis szabóüzlete volt, amely bizony a mai nagy gyáripar mellett — hiszen már a nagy szabóüzletekre is rámondhatjuk, hogy gyártják a ruhát — nem valami sokat jövedelmezett. De a fiú szorgalmas volt, maga is keresett tanítással s így feljutott a nyolcadik osztályig. Ekkor jött el nekem ministrálni. Már korán reggel ott volt az intézet kápolnájában. Várt reám. Sohasem kellett nekem

várnom rája. Szépen felöltöztetett a miseruhákba, elvégezve a misét, mindent rendberakott és ment haza tanulni. Még a téli hónapokban is pontosan megjelent reggel 6 órakor. A ministrálásra maga ajánlkozott, egész önzetlenül. Semmi érdek sem kötötte hozzám, sem az intézethez. Nem volt tanítványom, csak ministránsom.

Csendes mindennapiságban telt így el majdnem az egész iskolaév. Az én ministránsom szorgalmas, pontos fiú volt. Szerette a könyveket, ha valamicskéje maradt abból az összegből, amit tanítással szerzett, de aminek nagy részét átadta édesatyjának, mindjárt könyveket vásárolt. Olvasott, tanult. Érezte, hogy önmagának kell fönntartania magát, hogy dolgoznia kell. De meg szeretett is foglalkozni, nemes törekvéssel, nagy ambicióval.

Azért midőn eljött az érettségi ideje, kétszeres buzgalommal fogott hozzá.

Minden eddigi indítékon kívül, még más is ösztökélte: édesatyja betegeskedett, nem birt eleget dolgozni, eleget keresni. Lassan rájaszakad az egész család eltartása. Testvérkéi is ott voltak mellette, azokról is kell gondoskodnia; azokért is kell dolgoznia. Pedig egyizben maga is beteg lett kissé s egy-két napig nem jöhetett ministrálni. Ekkor azután átküldöttem jutalmul és köszönetül fáradságáért csekélyke összeget aranypénzben. Mint mikor a pályamunkákért, avagy jóviseletért, tanulásért jutalmat osztanak.

Aznap délután kopogtatnak az ajtómon.

— Szabad — szólok rája.

Félénken kinyilik az ajtó s belép azon az én ministránsom édesatyja. Nem tudtam elgondolni, miért jön. Talán meg akarja köszönni a küldött jutalmat? Avagy talán azt gondolja, hogy ezzel egyúttal azt is jeleztem, hogy ezután már fia ne jöjjön ministrálni s így talán attól fél, hogy ettől a keresetforrástól — ma már mindent annak tekintenek az emberek — is elesik? Pedig olyannyira rászorulnának!

Nem, egyikért sem jött!

— Főtisztelendő uram — így szólott — visszahoztam küldeményét: az aranyakat! Az én fiam nem pénzért, nem aranyért ministrált! Megbüntetne az Isten, ha az ő kegyelmeért pénzt fogadnék el, mert kegyelem az, ha a szentmisénél ministrálhatunk. Az én fiam Jézus kegyelmeért és nem pénzért ministrált.

— De, kedves barátom — mondottam — nem fizetség ez, nem vásár ez itt Isten kegyelmével. Ez jutalom azért a buzgóságért, azért a fáradságért, amellyel fia naponkint korán kelve oly pontosan szolgált a szentmisénél. Nézze, ez csak olyan jutalom, mint midőn év végén megjutalmazzák az iskolában a jóviseletű fiút. Csak tartsa meg azt az egy-két

fillért, tekintse, mintha a jó Isten segítené — tudom — úgyis szűkös állapotukban!

— Az igaz, hogy szükséget szenvedünk, az igaz, hogy beteges a fiam s beteg vagyok magam is. De, Főtisztelendő Uram, ez nem hozna házamhoz segítséget. Amely dolgon nincsen Isten áldása, bármily anyagi segítséggel járjon is, az végső eredményben csak kárunkra lehet. Majd gondoskodik a jó Isten rólunk máskép. És pedig akkor inkább és hamarább, ha én ezt a pénzt el nem fogadom — mondotta a szegény mesterember.

Szeme tele lett könnyel. Fejét lehajtotta, azzal a megadással és megnyugvással, mely csak Istent szerető lelkek tulajdona lehet. Mert nem honol béke az istentelenek szivében!...

Ez a szegény ember mennyi mást megszégyenített!

Megvallom, bámultam, hogy itt Budapesten, ebben a nagy és mindinkább romlottabb városban ily lélekre akadtam.

Megsemmisült előttem az egész város, palotasoraival, villanyfényével, vágtató fogataival és automobiljaival együtt. Semmi becse sem volt e pillanatban előttem a sok fénynek, pompának, gazdagságnak, mert előttem oly drágakő csillogot, mely mindezt a fényt, pompát elhomályosította s minden gazdagságnál többet ért.

Bámultam e lélek nagyságát, szépségét s láttam, hogy egy szikra fénylik előttem abból a másik, abból az örök városból, amely nem e világból való!

E szegény ember lelke gazdagabb volt, mint e nagy város milliomosainak erszénye!

Mégis csak velünk van, mégis csak velünk lakik az Úr!

Ily atyáknak fiai lehetnek csak ilyen ministránsok!... *Dr. M. K.*

Az örökimádás póstagalambjai.

Kedves Szerkesztő bácsi! Egy örömet akarunk ezzel a levélkével kedves Szerkesztő bácsinak szerezni, t. i. hogy amióta hozatjuk az Örökimádást, azóta mindig jobban és jobban várjuk az édes Jézus jöttét szentáldozásban. Azóta mindig jól tudjuk leckéinket és kedves tanítóinknak és előljáróinknak mindig szót fogadunk.

Kérjük a kis Jézust, áldja meg a Szerkesztő Bácsinkat hosszú élettel, hogy kedves lapjával még sok gyakori áldozót szerezzen a kis Jézuskánknak. Kezeit csókoljuk: *Gregorovits Ella* és *Szarka Ilona.*

Röptében a nagyvilág körül.

Szentségsértés Bácskában. Az Úrnap oktávájának lélekemelő ünnepi hangulatát kéthelyütt is otromba kegyeletsértés zavarta a magyar Kánaánban, Bácskában. Közmondásszerű birkatürelmünkkel odáig jutottunk, hogy néhány zsidó gyerkőc meri lábbal taposni a kalocsai egyházmegye hetedfélszázezer katholikusainak legszentebb vallásos meggyőződését, kigúnyolva legmagasztosabb szertartásainkat. A fölháborító esetekről részletes tudósítást is kaptunk.

A választás küzdelmeiből. Úrnapján programmbeszédet tartott *Bácsalmáson* a kerület néppárti képviselőjelöltje, dr. Kőszeghy Mihály. Veréb Gyula dr. szabadkai ügyvéd és szerkesztő beszéde alatt közbeszólást kockáztatott meg egy heccpolgár:

— Beszéljen a fekete miséről!

— A fekete miséről? — vág vissza éles hangon Veréb — azután épen magának, hisz azt se tudja, mit jelent, amit mondott!

Beszéde után Heitzmann Ferenc, bácsalmási káplán zárta be a gyűlést, de csattanósan. Azt mondotta: t. polgárok! hogy van-e szükség néppártra, kereszténypártra? azt láthatják az imént elhangzott közbekiáltásból. Itt, ahol 4—5 ezer keresztény polgár egybegyülve, közel három órán keresztül hallgatja a szónokainkat, akad egy nem keresztény, aki ami szent hitünk legszentebb titkára, a szentmisére mer gyalázó közbeszólást megkockáztatni: hát van-e szükség néppártra?

Nagyon okos dolog volt, nyomban a helyszinén megadni a méltó választ a zsidóság sértésére!

Szentségsértés és lapbojkott. Egy szabadkai zsidó lap, a zsidógyerekek szerkesztésében féktelenkedő «Bácsmegyei Napló» Úrnap alkalmából durva sértést követett el a kath. vallás ellen. Gyalázta a legméltóságosabb Oltáriszentséget, kigúnyolta a katholikusokat, kik hisznek a szentségben, akik ettől és nem a föld trágyázásától várnak jó termést stb. Ezen istenkáromló

cikk méltó fölháborodást keltett nemcsak *Szabadkán*, hanem az egész egyházmegyében. Az ilyen ujság csak megvetést, bojkottot érdemel. A keresztényszocialista «Bácskai Napló» igen helyesen kiadta a jelszót a bojkottálásra s egyben a legkiméletlenebb harcot indította meg a lap ellen. Szabadka kath. közönsége ezen szennylappal szemben remélhetőleg tudni fogja kötelességét s egyetlenegy kath. családban, egyletben, üzletben, kávéházban stb. sem fogja azt megtűrni.

A légberöpülő templom. A madárember bejelentette létezését. A kattogó gépmadarak kibújnak a sárga hangárokból s midőn az esti csend leszáll, a madárember kifeszíti szárnyait és csodás melódiát zengve, a felhők közé repül. A repülés korszakában kisértetbe hoz minket a fenti cím. Tehát már a templomok is repülnek, szárnyai nőttek, hogy a levegő városának népeit gondozza és a madáremberhez oda is fölvigye az Istenembert az Oltáriszentségben. Még nem erről van szó. Szomorú történet. Szabadkőműves mese. Szereplői a szabadkőművesek; az ő dicső elődeik, mint ők mondják, a középkorban templomépítő céhek voltak; a mit őseik építettek, azt ők most lerombolják. Ez a repülés századának kőműves munkája. A napokban történt a franciaországi Cinqueux nevű kis községben, hogy a falu büszkeségének, az átmeneti stilben épült (XII. századbeli) gyönyörű templomnak tornya megrepedt. A hatóság megvizsgálván a tornyot, kimondotta fölötte a halálos itéletet: levegőbe kell röpíteni, nehogy összedülvén, a szomszédokban kárt tegyen. Felsőbb rendeletre a versaillesi tüzérség egy csapata szállott ki a helyszinére és megkezdte romboló működését. Az első robbantás — öt kiló melinit — csak egy kis rést ütött az ezredéves szilárd épületen, a második robbanást is szilárdan kiállotta s csak harmadszorra sikerült szétrobbantani azt a tornyot, melytől a szomszédépületeket féltették. Igy bánnak Franciaországban a középkori műemlékekkel. A jobb érzésű lapok azonban mélyen sajnálták az esetet és szemrehányást tesznek a francia műemlékek bizottságának, hogy miért nem sietett a remek harangtorony megmentésére.

A salzburgi tragédia. Július 11-én tömeges áldozással ülik meg egy életrevaló derék gyermek halálának emlékét a salzburgi szen ségimádó társulatok tagjai. Mint annak idején az ujságok jelentették, borzasztó tragédia játszódott le Salzburgban 1909. július 11-én. Egy családatya először agyonlőtte nejét és három gyermekét, azután felakasztotta magát. A megölt leány H. Eliz, 16 éves volt s egy év óta a salzburgi orsolyiták tanítónőképző intézetének volt növendéke; épen elvégezte az előkészítő tanfolyamot s az első évi tanfolyamra kellett volna átlépnie. Abban az egy évben, mely alatt az orsolyiták növendéke volt, Isten feltünően sok kegyelemben részesítette az elhunytat. Az év elején alkalma volt szentgyakorlatot tar-

tani; a Jézus szivének szentelt pénteket nagyon buzgón ünnepelte meg s egyébként is szorgalmasan — hetenként — járult a szentáldozáshoz. Néhány héttel előbb a következő kijelentést tette egyik tanítónője előtt: «A mult évben — amikor t. i. még egy világi iskolában tanult — csak ötször, akkor is kedvetlenül járultam a szent áldozáshoz; az idén már 37-szer voltam az Úr asztalánál». Nagy örömet okozott neki az is, hogy május végén a Mária-kongregáció jelöltjei közé léphetett... Tragikus halálát megelőző vasárnap áldozott s halálának napján is a szentáldozáshoz akart járulni; kérte környezetét, hogy korán keltsék föl. Ezt kivánságát, sajnos, már nem teljesíthette, mert reggel 4 órakor atyja agyonlötte. Mikor holttestét megtalálták, boldog mosoly játszadozott ajkai körül.

Ragyogó napkelte az Athos hegy ormain. Törökországban vagyunk. Citrom, narancsfák, illatos rózsaligetek. A Balkán-félsziget keleti csucsán, az Athos-hegyi független görög szerzetes köztársaságban sétálunk. Itt-ott már olyan nézet kezdett tért hódítani, mintha a görög egyházban elhanyagolnák az Oltáriszentség tiszteletét. Mint de Meester O. S. B. «Voyage de deux Bénédictius aux monastéres du Month Athos» cimü müvében irja, ez nem felelel meg a valóságnak. Az athos-hegyi zárdákban pl. igen nagy gondosság található mindarra vonatkozólag, ami az Oltáriszentség szolgálatában áll, mint a főoltár, tabernákulum szent edények, öröklámpa. Különösen tanulságos az a nagy buzgóság, mellyel a szerzetesek — és gyakran a hivek is — a szent áldozásra előkészülnek. A szerzetesek, akiknek csak egy része felszentelt pap, tizennégy, bőjti időben pedig nyolc naponként szoktak áldozni. A gyónáson kívül még 3—4 napos bőjttel készülnek a méltó áldozásra. A görög ritusnak egyébként külön officiuma is van a szent áldozásra való előkészületre és az utána való hálaadásra. Az Oltáriszentségben jelenlevő Istenember iránt való mélységes tiszteletet fejeznek ki ama szavak is (τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις: Szentet a szenteknek), melyekkel a pap szent áldozáshoz hivja a hivőket.

Fény a londoni ködben. London háztengeréből egy csodálatos magas torony emelkedik ki. Midőn először jártam a Temze-parti világvárosban, e tornyot messziről világítótoronynak gondoltam; később tudtam meg, hogy ez a katholikus székesegyház óriási kampaniléja. De hisz talán igazam is volt! Világítótorony ez a londoni ködben, mert a zürzavaros felekezetek összevisszaságába fényesen világít be e toronyból az Oltáriszentség kegyelmének sugara. Az angol katholikusok ez évi június 28-án nagy kettős ünnepet ültek. Ekkor volt ugyanis ötven esztendeje annak, hogy a Westminster-kathedrálisnak, az angol anyaegyháznak alapkövét letették. És hetven évvel ezelőtt ugyancsak június 28-án ajánlották föl ünnepélyesen Angliát Isten anyjának, a Boldogságos szűznek. Wisemann kardinális még alig remélte, hogy egy katholikus székesegyház valaha létesülhet a Westminsterben. Utódja Manning kardinális a telek biztosításával megtette az első lépést a remény megvalósítására. Azután jött Vaughan kardinális, aki ritka erélyességgel és fáradhatatlan kitartással a nagy müvet tényleg megvalósította. Mostani utódja Bourne érsek a nagy elődök alkotására június 28-án rátette a koronát azzal, hogy a Westminster székesegyházat az alapkő letételének 50-ik évfordulóján az egész angol katholikus klérus jelenlétében ünnepélyesen konszekrálta. Minthogy pedig ez a nap egyúttal 70-ik évfordulója az angol hierarchia megújhodásának: azért június 28-ika nagy jelentőségű kettős ünnep volt, mely egy új határkövet jelöl az Oltáriszentség világbirodalmának történetében.

Az Oltáriszentség kincsesbányája. Nemrég hozta az Osservatore Romano ama egyházi szerek kimutatását, melyeket a pápa jubileumi ajándékul kapott s a különböző államok szegény templomai között kiosztott. E szerint kiosztásra került: 760 kehely, 338 ciborium, 205 monstrancia, 110 kusztódia, 100 szentelt olajok edénye, 36 kannácska, 23 keresztkút, 56 kereszt, 406 gyertyatartó, 11 szenteltvíztartó, 78 füstölő, 30 csengetyü, 16 lámpa, 7 ereklyetartó, 12 kandelaber, 92 hordozható oltár, 32 könyvpolc, 3 keresztút, 41 kis mennyezet beteglátogatási menetekhez, 4 tabernaculum, 378 misekönyv, 10 rituálé, 3 szobor, 24 virágpohár, 16 oltárkép, 85 teljes miseruhafölszerelés, 310 füstölő köpeny, 276 velum, 450 ciboriumköpeny, 750 stóla, 215 burza, 2812 miseruha, 60 oltárvánkos, 15 ministránsruha, 16 zászló, 10 szőnyeg, 2610 alba, 1305 cingulum, 1105 karing, 1322 oltárabrosz, 60 oltárterítő, 8450 vállkendő, 7252 palla, 8718 korporále, 11.618 purifikatorium, 10.368 lavabo-kendő és 60 törülköző kendő a sekrestyék részére.

A francia iskolák padjaiból. Jutalmat osztani a hitetlenség ápolására, ez a legfrisebb ujdonság a francia egyházüldözés mezején. Dél-Franciaország egyik tanítója egy egészen új jutalmazási módot eszelt ki. Az a tanuló, aki nem járul a szentáldozáshoz, jutalmat kap. Különben a jutalomosztással nem fukarkodik a tanító. Egyik nap reggelén megszólítja az egyik tanitványt: «Hol voltál?!» «Szentmisén tanító úr!» — «Micsoda, a templomban? Te szerencsétlen, fanatikus idióta, sötétenc. Hogy merészkedel te a templomba menni, a legaljasabb babona tanyájára? Te szamár, te papi rabszolga, 50-szer irod majd büntetésül: «Én a sötétség és a jezsuiták fia vagyok!» Majd odafordul egy másik tanulóhoz s kérdi tőle: «Hát te Jules te is oly buta vagy, hogy misére jársz?» «Én misére tanító úr?» — «Nos hát hol voltál a mise alatt?» «A plébános kertjében almát loptam!» — «Bravó fiam, te fölvilágosult fej vagy, tied a legelső jutalom.» (St. Cal. Al. 1910. Nr. 8. 124. S.)

Ujmise az amerikai indián falvakban.

Irokézek! Kicsoda nem ismerné e nevet, az összes indián törzsek legvadabb törzsének a nevét?! E törzs volt a ker. huronok egykori réme, s akiknek neve hallatára eszünkbe jutnak a nagy hithirdetők hős alakjai: Brébeuf, Lallement, Joques és sok más! De a szeretet «erősebb a halálnál», s a vadonnak egykori vadfiai — legalább részben — Krisztus szelid igája alá hajtották fejüket.

A megtért irokézeket védelmi szempontból a többi vadtörzsek ellen szent Lőrinc folyam mentén telepítették le. Így keletkezett 1667-ben egy hitközség, 10 mértföldnyire Montrealtól a folyam jobb partján Xavéri szent Ferencnek szentelve, *Caughnawaga*, amely csakhamar mintaközséggé fejlődött. Lakóit a többi indiánok ezen megtisztelő névvel illetik: *emberek, akik nem isznak és igaz módon imádják az Istent.* Itt Caugnawagaban élt *Mohawk lilioma* († 1680. április 17.) Telgakwitha Katalin, akik boldoggáavatása a közel jövőben várható. E missiótelep egyike azon keveseknek, amelyek a pusztító idő viszontagságainak ellent tudtak állani. 1667—1783-ig Jézus-Társasági atyák missziókodtak ott. P. Hugnet utolsó jezsuita után világi papok vették át a missió vezetését, majd az oblátusok (1855—1892), ezeket újból világi papok váltották föl. 1902-ben — 119 évi megszakítás után — újból a jezsuiták jöttek oda, akiket az indiánok emberemlékezet óta *Ratsihenstatsi onwe* = *igazi fekete kabát* néven hivtak.

Jóllehet a civilizáció behatolt már az indiánok közé is, Caughnawaga mégis egy külön kis világot alkot. Igaz, a civilizáció sokat csiszolt az indiánokon is, de sajátos szokásaikat, főkép mély vallásos meggyőződésüket hiven megtartották. A külvilággal való érintkezés egyik fő akadálya nyelvük nehezen való elsajátítása. Hogy a nyelvet könyebben elsajátíthassák a a jezsuiták, a fiatalabb rendtagokat hosszabb időre küldik C-ba, hogy ott gyakorlatot szerezhessenek a nehéz nyelvben. Így jutott oda Pater Gras József, még mint növendékpap, akit az irokézek nagyon megkedveltek. Közeledett P. Gras felszentelési ideje. Az irokézek nagyon, de nagyon kivánták, hogy a fölszentelés falujukban menjen végbe. Racicot, a montreali fölszentelt püspök szivesen engedett a kérésnek. A papszentelés végtelen örömet okozott a rézbőrüeknek; a tőlük telhető pompát és díszt fejtették ki, amikor a püspök falujukba érkezett. A szentelés délutánján P. Grast a szokásos «irokéz keresztséggel» törzsükbe fogadták, ami náluk a legnagyobb kitüntetés.

A szentelést követő napra tűzték ki P. Gras első miséjét. Mivel a fölszentelt rendtársai, akik Bouchevilleben töltötték a szünidőt, szintén jelen akartak lenni az első szentmisén, 1/210 órára kellett a szentmise idejét halasztani. Dacára e késői időnek, sok nép jött össze, akárcsak vasárnapon.

A szent Család társulatának tagjai (P. Chaumonos József † 1693 alapítása), éhom maradtak, csakhogy az új misés kezéből vehessék az Úr Jézus szent testét. De nemcsak asszonyok, hanem férfiak is jöttek nagy számmal. «S ha el is veszítem a fél napi bért — mondotta az egyik — de el kell jönnöm, csakhogy lássalak».

Délután eljött a paplakba egy 77 éves indián, kérdezősködött «a fiatal fekete kabát» után:

— Eljöttem, hogy kikérjem áldását!

Az újmisés épen abban a pillanatban nem volt otthon. Amikor ezt tudtul adták az öreg indiánnak, azt mondotta:

— Nem tesz semmit, majd megvárom őt! s indián szokás szerint rögtön helyet is foglalt.

P. Gras hazajött. Az öreg rögtön elébe ment s kérte áldását.

— Atyám — mondotta az öreg indián — már jó ideje beteg vagyok, alig hagyhatom el ágyamat s azért nem lehettem jelen tegnap a fölszentelési ünnepségen. Ma azonban így buzdítottam magamat, el kell menned, hogy megkapjad a fiatal fekete kabát áldását, ez majd használ neked. Útra keltem, útközben többször kellett megpihennem; végre ide értem s most már birom áldásodat s boldognak érzem magam.

IRODALOM.

A gyakori szentáldozásról. Olasz, horvát és német után összeállítva. Magyarul közzéteszi *Drebitka* Ferenc S. J. főgimnáziumi tanár. Nyomatott és kapható: Werner Károlynál Kalocsán. Ára 4 fillér. 100 példány 3 korona.

A Jézus-társasági atyák temploma *Kalocsán* is, mint Budapesten, igazi tűzhelye a gyakori szentáldozásnak. Sokat tesznek a gyakori áldozás terjesztésére a főt. atyák vezetése alatt álló hitbuzgalmi egyletek, főképen a Mária-kongregációk és Jézus szentséges Szivének társulata. A gyakori, sőt mindennapi szentáldozás évről-évre örvendetesebben terjed. Hadd beszéljenek a számok! 1907-ben 51.456 volt a szentáldozások száma a kalocsai J. t. templomban, 1908-ban 75.083, 1909-ben pedig már 86.566.

Imakönyvbe ragasztható kis nyomtatványokat adnak ki a főt. atyák, hogy a gyakori szentáldozást mindjobban megkedveltessék. P. Drebitka most megjelent kis füzete — mindössze egy kisnyolcadrét ív — is ily célból iródott. Röpirat ez a mindennapi szentáldozásról. Az Egyház tanításával s meggyőző érvekkel buzdít-bátorít a tridenti zsinat óhajának megvalósítására: «Ahányszor a szentmisénél jelen vagy... naponkint egyszer áldozhatol is!»

A röpirat irálya tömör, lendületes, bár hellyel-közzel magyarosabb is lehetne. Szerző kérdések és feleletekbe foglalta fejtegetéseit. Leghosszasabban időz a fölhozni szokott kiiogások, nehézségek tárgyalásánál; ezekkel azután alaposan el is bánik.

A tanulságos fejtegetésekből mutatóba ideiktatom a zárószót:

«A szentáldozás alapja és gyökere az igazi keresztény életnek. Áldozni annyit jelent, mint imádkozni; áldozni annyit jelent, mint a vétkeknek ellenállni, a lelkiismeret tisztaságát megóvni; áldozni annyit jelent, mint erősen hinni, mindent föláldozni, a hit szerint és a hitből élni és a kegyelem állapotában állhatatosan megmaradni.

A szentáldozás földi paradicsom, mennyország a földön.

Menj hát, járulj gyakran, járulj mindennap a szentáldozáshoz!

Jegyezd meg magadnak ezen szavakat!

Légy apostola a gyakori, a mindennapi szentáldozásnak, terjeszd azt minden erődből!»

Reviczky Aladár jeles röpirata (Jöjjetek hozzám mindnyájan!) inkább az egyszerűbb híveknek van szánva, Drebitka atya a műveltebb elem igényeit tartotta szem előtt. Szükség is van rá, hogy az intelligenciát odavezessük a krisztusi élet forrásához — a legméltóságosabb Oltáriszentséghez.

Drebitka atya kitünő röpirata kiválóan alkalmas a tömeges terjesztésre. Ajánljuk is e célra elsősorban is a szentségi egyletek vezetőinek, továbbá a főt. hittanár uraknak s a Mária-kongregációk prézeseinek jóindulatú figyelmébe.

A füzet nyomdai kiállítása igen csinos, papirja finom; borítéklapját az «angyali kenyér» képe diszíti. Ára olcsóbb már nem is lehetne.

«Tolle et lege!» (Vedd és olvasd.) Hozzáteszem még: vedd és terjeszd! *Timár Kálmán.*

Egyesületi élet

A pozsonyi Oltáregyesület jubileuma. Az apostoli idők ragyogó erényei ujultak fel pünkösdnek ünnepén a pozsonyi dóm árnyékában: a budapesti Oltáregyesület testvére, a pozsonyi Oltáregyesület ülte fennállásának félszázados fényes jubileumát. Lapunk több számában cikkeztünk e jubiláris egyesületről, melyhez úgyszólván rokoni kötelékek fűznek minket; örömmel írunk ez alkalommal, midőn számos résztvevő között tanuskodhatunk a pozsonyi Oltáregyesületben lüktető hatalmas életről.

A pozsonyi koronázó dóm harangjai szólaltak meg 1910. *május 16-án,* pünkösd hétfőn délután és a katholikus körbe hivták Pozsony társadalmát. *Kohl Medárd dr.* felszentelt püspök ünnepélyesen megnyitotta az Oltáregyesület kiállítását. *Zandt Ödön* prelátus, a kiállítási ünnepségek fáradhatatlan rendezője igazgatói beszédet mondott, lelkes szavakban vázolva az Oltáregyesület történetét, annak jelenét és biztató jövőjét. Az Oltáregyesület a legszebb munkát végezte; annak buzgó elnöknője, *Széchenyi grófnő* és az Oltáregyesület többi tagjai művészi munkákat nyujtottak. A kiállításnak egy nagy termet betöltő helyiségében volt másnap szent Paszkálnak, a szentségi társulatok védőszentjének ünnepén az eucharisztikus papi értekezlet, melyet a dómban szentmise és szentségimádás előzött meg. Itt *dr. Breyer István* primási levéltáros tartott fényes szentbeszédet az Oltáriszentség imádásáról és gyakori vételéről.

A gyűlést Kohl Medárd dr. felszentelt püspök nyitotta meg a papsághoz intézett allokuciójával, utána *Epölyi F.* esperes tartott mélységes gondolatokkal telt felolvasást a szentáldozásról. A tetszéssel fogadott előadás után *dr. Makay Lajos,* a budapesti központi Oltáregyesület kiküldöttje tartott ünnepi beszédet, melynek tárgya volt: *Az Oltáriszentség a hivek kincse.* A szónok az oltáregyesületek megalakítását hirdette, mert a hivek azokban működve, az Oltáriszentségért fáradozva, azt valódi kincsüknek fogják tekinteni, magukénak fogják tartani. A lelkes beszéd után *Velits László* jézustársasági atya tartott szakszerű és élvezetes előadást a *Kehelyről.* Gyönyörű művészi minták bemutatása után *dr. Hanauer István* a magyarországi papi imaegyesület és Eucharistia Társulat igazgatója a papság eucharisztikus szervezkedését sürgette és a vidékről nagy számban összejött papságot szivhez szóló és apostoli lélekből fakadó előadásával egymáshoz közelebb fűzte. Az elnöklő püspök befejező apostoli szavai mély nyomokat hagytak a jubiláris gyülekezetben, mely a gyűlés utáni szeretetlakomán ezen szavakkal búcsúzott: A viszontlátásra!

Gróf Szápáry Béláné. A hazai oltáregyletek jubileuma alkalmából több névről történt említés, mint amelyeknek viselői sok érdemet szereztek az oltáregyletek alapítása, mint általában Isten házának diszítése, Isten dicsőségének emelése körül. Ahol Isten dicsőségének, az eucharisztikus Krisztus imádásának előmozdításáról van szó, ott özv. gróf Szápáry Béláné Gabriella neve nem hiányozhatik; sőt, az elsők között kell, hogy helyet foglaljon. Mert bár a pozsonyi Oltáregylet vezetésében előtérbe lépni szintén nem óhajt és csak mint rendes imádó és fizető tag kiván szerepelni, mégis személyesen és saját erszényéből számos hazai templomot segélyez önkéntes adományaival; lakásában annyi egyházi ruha, stilszerű casula, fehérnemű készül, mintha az egyházi szerelvények műhelye volna; el nem felejtve a számos ezüst-arany tárgyakat, kelyheket, melyeket főuri bőkezűséggel juttat szűkölködő templomoknak.

Özv. gróf *Szápáry Béláné* érdeme az Oltáriszentség havi imádásának behozatala a pozsonyi Szt Orsolya-templomban is. És amennyit jelenleg fáradozik a most épülő új gimnáziumi templom stilszerű kiépítése és belső berendezése körül, arra csak egy igazi vallásosságtól egész a szenvedélyig áthatott szív és lélek képes. Aki tudja, mily nehéz, kínos betegség gyötörte gyönge testét éveken át, — és most látja, miként használja föl visszanyert gyönge egészségét az Úr szolgálatában, annak önkénytelenül eszébe jutnak az írás szavai: «Zelus domus tuae comedit me — A buzgóság házad iránt megemészt engem». — És mégis, e buzgóság, mintha nem emésztené, nem merítené ki, hanem inkább mindig újra fölvillanyozná a nemes grófné életerejét és új tettekre lelkesítené. Ő valóban életet merít az élet forrása iránti folytonos gondoskodásából.

Ex fide vivit — a hitből él!

Adja Isten még számos évekig — a szegény templomok és egyéb szegények és szükölködők javára és saját örök jutalmának gyarapítására!

Az erdélyi Oltáregyesület jubileuma. A Királyhágóntúli Oltáregyesület is jubileumát ünnepeli, melyről a következő örvendetes közleményt kaptuk:

Központi egyletünk tizéves jubileumán (1910. február 20-án d. u. 5 órakor) tartott hangversenyen az egylet igazgatója «A beszélő számok» cime alatt szabad előadást tartott az egyletnek tizéves munkálkodásáról. Beszámolója a következő volt: Szeretem a számokat, mert azok őszinték, igazak, nincs bennük csalafintaság, szigorúan ragaszkodnak az igazsághoz. Beszélnek a számok kedves dolgot, épületes dolgot, ijesztő, félelmeteseket, a szerint, hogy honnét, miből nőnek ki. Az alkohol számai megrendítenek, mert azt beszélik, hogy mi 90 százalékban alkoholista szülőktől származtunk; a halál számai beszédére hidegség fut végig rajtunk; az életkor évei nagyon kényes témát bolygatnak különösen a gyenge nemnél; a pénznek minél több és beszédesebb számai legyenek, ez a közóhaj.

A mi számaink édesek, kedvesek, drágák, mert áldozatos, gyengéd, finom női szivekből, lelkekből fakadnak.

Most tehát kedves, épületes számaim, én elhallgatok s most ti beszéljetek.

Az erdélyi egyházmegyében van összesen 130 egylet, 21 ezer taggal. A központ alakult 1898. november hóban. Tiz év egy egylet életében nagy idő, mikor a szivek közömbösségével kell folyton küzdenie s az embereknek oktalan érzékenykedésével.

Az akkori tisztviselők ezek voltak: Elnök: Ávéd Jákóné, alelnökök: Jakabffy Albertné, Korbuly Ignácné, főjegyző: dr. Csubry Bonifácné, aljegyzők: dr. Szőke Ákosné, Andrássy Berta, pénztáros: Roska Józsefné, ruhatáros: Fogarasi Jánosné.

Igy indult meg az egylet 130 taggal dr. Ujfalusi József igazgatása mellett 1898-ban. Dr. Ujfalusi 1900-ban lemondván, helyette Soóthy Gyula vette kezébe az igazgatást.

Rendezett öt kiállítást: 1901., 1902., 1904., 1906. és 1908. években. Segélyezett 1901-ben 20 templomot, 1902-ben 31-et, 1904-ben 46-ot, 1906-ban 52-t és 1908-ban 54 templomot, amikor a pápa jubileumára egy misszió kazettát s több értékes egyházi ruhákat küldött Rómába. Az öt kiállítás értéke meghaladja az 50 ezer koronát. Gyüjtött az egyleti zászlóra 1901-ben 810 koronát; 1903-ban a zárdai szentségtartóra 603 koronát. Jegyzőkönyvet a nagy könyvben 96-ot olvashatunk.

A mostani tisztikar ez: elnök: Ávéd Jákóné, alelnökök: Korbuly Ignácné, Guardazonyi Józsefné, főjegyző: dr. Csubry Bonifácné, aljegyzők: dr. Szőcs Ákosné, Suhr Károlyné, pénztáros: Roska Józsefné, ruhatáros: Fogarasi Jánosné, igazgató: Soóthy Gyula, díszelnökök: özv. Majláth Györgyné és báró Huszár Károlyné.

A számok elhallgattak.

Nem beszélnek csak holnap; hogy kedves dolgot vagy kellemetlen dolgot beszélnek? — nem tudom. Kivánom, hogy minél örvendetesebb nyilatkozatot tegyenek a hangverseny után. Másnap reggel a számok nem épen jó kedvvel ébredtek s bizony csak úgy mogorván mormolták el azt, hogy az összes bevétel 465 K 70 f, a kiadás 125 K 92 f, az egylet pénztárába vándorolt 339 K 78 f.

† **Dr. Mikita Sándor.** 1855—1910. A magyar Oltáregyesületeknek nagy veszteségük van. Dr. *Mikita* Sándor meghalt. A munkácsi egyházmegyének tudományban és munkában talán legnagyobbika dőlt ki benne. Fáradhatatlan munkás férfiú volt, a székeskáptalan disze az ungvári püspöki theologiai lyceum tudós professzora, dr. Mikita Sándor őrkanonok, budafelhévvizi c. prépost, aki most életének 55-ik, áldozópapságának 30-ik s tanári működésének 25-ik évében, május 27-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Rövid, de fájdalmas betegség csapott le villám módjára, hogy kidöntse az erős, a hatalmas férfit. Egy fogpiszkálóval szúrta meg az ujját, azonban még így, felkötött kézzel is tovább járt a templomba és prédikált lelkesedéssel. Vérmérgezés állott be s egy munkás élet véget ért.

Mikita Sándor 1885-ben, Ungmegye Alsó-Ribnice nevű községében született, hol édesatyja gör. kath. lelkész volt. Iskoláit Ungváron végezte, a hittudományokat a budapesti egyetemen hallgatta. Tanulmányi előmenetele mindenütt és minden osztályban kitünő volt, miért is még felszentelése előtt az ungvári kántortanítóképző intézet segédtanára lett. 1879-ben a bécsi felsőbb Szent Ágostonról nevezett hittudományi intézetbe lépett, közben 1880-ban fölszentelték és 1883-ban, mint a hittudományok doktora tért vissza az egyházmegyébe. 1883. aug. 6-án az ungvári hittudományi főiskola tanára lett és egyúttal a papnevelőház prefektusa. A szemináriumban a szigorú, de mindig igazságos prefek-

tust a kispapok nagyon szerették. Kilenc évi prefektuskodása után 1892-ben a papfiárvaintézet igazgatója lett és az ott töltött öt évet életének legszebb, legkedvesebb napjai közé számította. Pontossága, törhetetlen szorgalma, kitartó munkálkodása gyorsan hozta meg neki az elismerést. 1890-ben t. esperes, 1891-ben szentszéki tanácsos, 1892-ben t. kanonok, 1896. szept. 19-én valóságos kanonok. 1897-ben oldalkanonokká és püspöki irodaigazgatóvá, 1899-ben székesegyházi parochussá, 1900-ban budafelhévvizi c. préposttá lett. Legjobban ismerik őt tudományáról. Dogmatikai előadásai, bölcseleti scriptumai értékesek. Számos önálló értekezést írt még fiatal tanár korában a «*Kelet*» című ujságba. 1889-ben megindítja a *Felvidéki Siont.* 1899-ben átlépett a könyvirodalom terére s kiadta az «*Institutiones de ss. Patribus*» című latin nyelvű s *Egyházi Tipikon* ószláv nyelvű munkáját. Mindkét munkáját elismeréssel fogadta a kritika. 1891-ben kiadta nagy liturgikáját magyar nyelven a gimnázisták és kis elemi liturgikáját a népiskolák számára. 1894-ben kiadta az «Elemi egyháztörténelmet», 1895-ben nagy «Egyháztörténelmét», amelyet theológián alkalmaznak tankönyvül, — 1895-ben oltáregyleti és rózsafüzértársulati imakönyvecskéket ad ki, 1900-tól szerkeszti az egyházmegyei *Directoriumot;* 1901-ben kiadja az *Elemi és közép kátét.* Szentbeszédeit sajtó alá kezdte rendezni, de annak megjelenését nem érhette meg.

Valóságos szervező tehetség volt; ahol működött, mindenütt rendet létesített. *Megalapította az Oltáregyletet, megírta a gör. kath. oltáregyesületi tagok vezérkönyvét, majd megalapította a Rózsafüzér imatársulatot,* szentségimádó papok társulatát az egyházmegyéjében. Legkedvesebb foglalkozása volt a tanítás. 25 évig volt tanár. Gyönyörű előadását élvezettel hallgatták növendékei, kidolgozott praelekciói voltak, amelyek magas szinvonalon álltak. A legutóbbi években létesítette a kántorok *Erzsébet házát.* Sokan sajnálják, sokan fájlalják távozását. Sokat vesztett benne a magyar katholicizmus, és az Oltáregyesület, melynek a görög katholikusok között ő volt legbuzgóbb szervezője.

Kalocsa. *Május 8-án* rendes havi ájtatosságát tartotta a kalocsai Oltáregyesület. 9 órakor egyleti szentmisével és közös szentáldozással kezdődött az ájtatosság, folytatódott a szentségimádással és befejezést nyert a délután 4 órai litániával. A szokásos szentbeszéd az igazgató távolléte miatt ezúttal elmaradt. A szentmisét és áldást Wiederkehr József dr. papnevelő-intézeti lelkigazgató tartotta. Az istentisztelet fényét nagyban emelte a kéthangú közös ének.

Itt említjük meg, hogy Kalocsa közönségének is volt már alkalma az Oltáriszentség képeit (Filkorn Jenő vetítőkép-kölcsönző vállalata) megszemlélni. Még a nagyböjt folyamán (febr. 27-én) lőnek bemutatva a képek a helybeli kath. legényegyletben.

Szerkesztő: Dr. Makay Lajos.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Prohászka Ottokár eucharisztikus elmélkedésének *Wense báróné* tollából *Die Liebe bis ans Ende* cím alatt megjelent kötetében a kérdezett rész a következő:

Das Allerheiligste Sakrament charakterisiert treffend unser übernatürliches Verhältnis zu Gott, es drückt aus, dass wir mehr als Gäste und Fremdlinge, dass wir «Bürger und Hausgenossen Gottes» sind. Gottes Stadt, in der wir Bürger und nicht Fremdlinge sind, ist die Kirche, seine Wohnung das Allerheiligste Sakrament. Und auch da sind wir nicht bloss Gäste hier, bei ihm, sind wir zu Haus! Diese innerliche Beziehung zu Jesus ist fürwahr ein süsses, starkes Band, ist der Springquell des Gebetsgeistes; sie führt die Pflicht der Anbetung und Gottesverehrung eindringlich zu Gemüte und überflutet meine Seele mit Freude, mit kräftigen, frischen Gefühlen, die mich anmuten, als wäre ich in taufrischem, blühendem Alpental, wo alles unberührt und mählich ansteigt, wo der nimmermüde Bach munter dahineilt und die Berge rings gleich Riesenwellen aufgetürmt, die Seele himmelwärts ziehen; als stünde ich im überwältigenden Schweigen des Hochgebirges, in der Feiertagsstille einsamer Höhen, wo es keinen Werktag gibt; als wiegte ich mich in den Fluten des Meeres und ahnte die mächtigen Kämpfe in seinen Tiefen... So wird mir, da ich die innere Welt, das Seelenleben Jesu betrachte, mich mit ihm erhebe, mit ihm freue oder weine.

Az Oltáriszentség alföldi védőbástyájáért!

Szeretettel kérjük az «Örökimádás» m. t. előfizetőit, hogy a jelen számhoz mellékelt 1 drb sorsjegyet megtartani és az árát, 1 koronát, a szintén idemellékelt póstautalványon — reá jegyezvén a sorsjegy számát — megküldeni sziveskedjenek.

Aki pedig bármely oknál fogva a sorsjegyet meg nem tarthatja, sziveskedjék azt másnál elhelyezni és az illető nevét, lakását és a sorsjegy számát a pénzutalványon velünk tudatni.

Ki pedig a sorsjegyet sem maga meg nem tarthatja, sem másnak át nem adhatja, azt arra kérjük, hogy a sorsjegyet nyitott borítékban 2 filléres bélyeggel nekünk visszaküldeni sziveskedjék.

Aki teheti, rendeljen még több sorsjegyet.

Nagy szükségünk van a m. t. előfizetők támogatására.

Kelt Kiskúnmajsán, 1910. május hó 16-án.

Varga Mihály,
a Katholikus Kör elnöke.

Örömmel közölve e lelkes felszólítást, a szent ügyhöz előfizetőink buzgó támogatását kérjük.

Budapest, 1910. július 1.

Dr. Makay Lajos,
az Örökimádás szerkesztője.

Zarándoklat Lourdesba. Dr. Kohl Medard püspök, dr. Nemes Antal praelatus, budavári plébános és Gaibl Sándor pozsonyi apátkanonok személyes részvételével és lelki vezérlete alatt Schweiz legszebb pontjainak érintésével f. é. július hó 26-án zarándoklat indul Lourdesba. Jelentkezéseket már csak július hó 5-éig fogad el Gaibl Sándor apátkanonok (Pozsony, Káptalan-utca 3.) Ugyanott programmok is kaphatók.

Új diszmunka. *Siessen megrendelni.*

A BUDAPESTI KÖZÉPPONTI OLTÁREGYESÜLET FÉLSZÁZADOS TÖRTÉNETE

Közzéteszi: **dr. Makay Lajos,** az «Örökimádás» szerkesztője.

A vaskos díszmunka fényes műnyomó papiron harmadfélszáz oldalon száznál több fényes képpel illusztrálva jelent meg. Kitünő vezérkönyv.

Ára 2 korona 50 fillér.

Reviczky Aladár C. M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.
Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 16 fill.
A vegyesházasságról. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 20 fill.
Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.
Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára füzve 80 fill. Kötve 1·20 Kor.
Jöjj, oh Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Sajtó alatt.
Mindennapi lelki kenyér. Ára amateur kötésben 1·60 Kor.
Jöjjetek hozzám mindnyájan. Ára 10 fillér, 100 drb. 8 Kor.

Kaphatók a Lazaristáknál. Budapest, IX., Gát-u. 6.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28*a*.

XI. évfolyam. 1910. 8. szám.

ÖRÖKIMÁDÁS

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSÁNAK ÉS MINDENNAPI VÉTELÉNEK TERJESZTÉSÉRE, AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGYASSZONYÁNAK TISZTELETÉRE ÉS A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS HAVI KÖZLÖNYÜL

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY és VARGA MIHÁLY

Közreműködésével

az Országos Oltáregyesület megbizásából

Szerkeszti

Dr. MAKAY LAJOS

Főmunkatárs

REVICZKY ALADÁR

Kiadja

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

Budapest, IX., Üllői-út 77.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Előfizetési ára egész évre 3 Korona

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1910. évre befolyt tagdíjak:

Madaras Józsefné gyűjtése: Egerczeiger Józsefné 2 k, Egerczeiger Gizella 2 k, Frank Ilonka 2, Frank Irma 2 k, Miskolczi Blanka 2 k, Miskolczi Aranka 2 k, Mihályffy Edéné 2 k. Összesen 14 kor.

Herfort Irén és Ilona gyűjtése: Dózsa Mihály 4 k, Dózsa Mihályné 1 k, özv. Nyúl Mihályné 2 k, Riedl Győzőné 2 k, Hickl Róza 2 k, özv. Baumann Ferenczné 4 k, özv. Videnmann Jánosné 2 k, Hegedűs Mária 1 k, Vaczula Jánosné 2 k, Vurst Ferencné 2 k, Herfort Ferencné 2 k, Gröger Rezsőné 2 k, Horváth Irma 1 k.

Ballay László Zsitvaapáti 10 k, Csémy Antal Alsóvárad 4 k 74 f, Noviuszky Gusztáv Nagybörzsöny 11 k 16 f, Etele Károly Tópatak 27 k 52 f, Radnai Viktor Nógrádludány 42 k 74 f, Novotny János Barstaszár 88 k 26 f, dr. Reindl Román Hontszete 18 k, Kassay Pál Uny 6 k 32 f, Mischák István Hontbozók 189 k 50 f, dr. Herodek Antal Pozsonyeperjes 16 k 43 f, Kemenczy Mihály Héreg 18 k, Bányász Endre Mosonkiliti 25 k 54 f, Pusztai Mátyás Budajenő 12 k, Schreiber Aladár Ipolyság 61 k 26 f, Boda Gábor Endrefalva 86 k 18 f, Craudt Lajos Pöstyén 130 k, Guerk József Magaslak 100 k. Összesen 847 kor. 65 fillér.

Bálint Luiza 2 k, Schneider Jozefa 24 f, Bosko Tizza 2 k, Légrády Imréné 48 f, Uitz Antalné 24 fill.

Az Oltáregyesület részére 50. éves jubileuma alkalmából beérkezett adományok.

Isten nevében 3 k, Fühl Pál 15 k, özv. Korzenszky Antalné 10 k, Korzenszky Antalné 10 k, özv. Valentin Antalné 10 k, Valentin Julia 10 k, Burgmeijer Jánosné 10 k, dr. Nyigrinyi György 74 k, Miskó Józsefné 74 k, Künstner Jánosné 16 k, Reisz Rozália 5 k, özv. Gürsch Jánosné 6 k, Bartl Teréz 2 k, Göndöcs Katalin 3 k, Zselisznek Anna 1 k, W. András 5, Szlobodu Zsuzsanna 5 k, Elman Vilmos 1 k, † Szarvas Gyula és neje 20 k, Schilberszky A. 1 k, Stöckl Ferenc lelkiüdvért 20 k, özv. Vogl Ferencné 10 k, Vogl testvérek 10 k, Hegyesy Ferencné 2 k, Kratky Mária 2 k, Jurátska Károly 2 k, Szloboda Irma 1 k, Libálné 1 k, Timschay József 2 k, Reinwein András 1 k, Kováts Mária 10 k, id. Vágó Jánosné 15 k, † Seregi A. és Vilmos 5 k, Bors Anna 1 k, özv. Szabó Péterné 5 k, Sterl Terézia 10 k, Vukovits 1 k, Pinkai 3 k, Szloboda Zsuzsanna 2 k, Beier Leopoldin lelkiüdvért 50 k, Knall Mariska 3 k, Habernik Emma 8 k, Poor Erzsébet 1 k, Kirchknopf Anna 1 k, Günther Gizela 1 k, Honetz E. 5 k, Krandl Irma 10 k, Daum József 1 k, Láng János 2 k, Scheicher Mária 2 k, Irén v. Pfrim 20 k, Giefing István 5 k, Szabó Ferencné 2 k, Szultzberger Gyula 2 k, Ott Antalné 3 k, Gyahán János és Rozália 5 k, † Korzenszky Antal 5 k, Majorszky Borbála 5 k, Vojt Ferenc és Rozália 5 k, Horkay György és Borbála 5 k, Pomp Antal és Erzsébet 5 k, Pomp Franciska 2 k, † Bátyay Zsigmondné 10 k, † Pojor Krisztina lelkiüdvért 10 k, Veszprémy Lipótné 2 k, Juhász Irma 2 k, Mayer Mária 1 k, Ertl Ferencné 4 k, † Gruber Constantin lelkiüdveért 10 k, † Spv. Család lelkiüdveért 10 k, P. Miklós lelkiüdvért 3 k, özv. Thalwieser Antalné 1 k, Thalwieser Mária 1 k, Weinecker Lajosné 2 k, Gatyás Julia 2 k, † Hauke A. lelkiüdveért 10 k, W. A. és Frigyes 5 k, † Szegen-

XI. EVFOLYAM. 1910. AUGUSZTUS. 8. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM. *Klett István S. J.:* Napkeltekor. — *Ruville-Péter:* A katholikus egyház éltető ereje. — *B. H.:* XVI. Lajos utolsó áldozása. — *Clara Adoratrix:* Az alpesek között. — *T. K.:* A ministránsok védőszentje. — Az állatok világából. — *K. I.:* Szűz Mária és az Oltáriszentség. — *E. K.:* Életképek. — *T. K.:* Az eucharistikus világkongresszusok. — A tiroli szabadságharc emléke. — *Lukácsy István:* Jézus szenvedésének története. — *H.:* A puszták temploma. — *Krasznyánszky János:* A négerek és az Oltáriszentség. — Gyakori szentáldozás. Rovatvezető: *Reviczky Aladár.* — Gyermek-világ. Rovatvezető: *Dr. Szyllaba Emil.* — Bankett a templomban. — Röptében a nagyvilág körül. — Egyesületi élet. — Halottaink.

NAPKELTEKOR

II.

AZÉRT ÚGY intézte gondviseléses vezetésével, hogy szentséges atyánk, dicsőségesen uralkodó X. Pius pápa, az ő nevében ünnepélyesen felszólítsa az egész földkerekség keresztény népeit, hogy minden rangi, rendi és állapotbeli különbség nélkül lehetőleg naponkint az Úr asztalához járuljanak, miként azt az első keresztények három századon át lelkük mérhetetlen hasznára tették vala.

Ezzel az évszázados köd egy csapással mindenkorra szétoszlott és darabokra foszlott. Az isteni nap többé el nem homályosul. A pápai rendelet minden időre irányadó marad.

De csodálatos dolog. Amit az égi nap egy pillanat alatt elér, azt az isteni nap ragyogó sugarai mind e mai napig nem voltak még képesek megvalósítani. A keresztény szivek még mindig nem nyilnak meg, a szemek még mindig fogva vannak, még mindig üres, elhagyatott az áldoztató pad. Hasztalan várja a szent Szív, hogy megnyissák fogsága ajtaját. A zár nem zördül, a felszentelt kéz nem nyul érte, nem vezeti ki börtönéből, mert nincs, aki kivánkoznék utána, a hivek érzéketlenek, hidegek iránta.

Ó szentséges Szív! Mit nem tettél, hogy a lelkeket magadhoz vond, szeretetre gyulasszad és szereteteddel fogva tartsad! S ők még mindig érzéketlenek veled szemben, nem értik legbensőbb kivánságodat, nem érzik szereteted hevét. Talán nem volt, aki nekik kivánságodat tolmácsolja és szereteted izzó hevét feltárja. Ó add, hogy e sorok némileg hozzájárul-

janak, hogy szent szerelmed boldogító sugarai minél több szívben felragyogjanak és minél több szívbe, főleg ártatlan gyermekkebelbe is, a tiszta istenszeretet és béke édeni gyönyöreit varázsolják, melyeket csak Te nyujthatsz s melyeket oly bőségben nyujtasz azoknak, kik szintén keresnek és készséggel teljesítik szived kivánságát.

«Izleljétek meg és lássátok, mily édes az Úr.» *Klett István S. J.*

A katholikus egyház éltető ereje.

Ami az eucharisztiában elénk lép, az titokzatos, soha se hallott, az emberi értelem által teljesen fel nem fogható csoda. Sem az Úr csodálatos születése, sem az Ő csodatettei, de még feltámadása sem hasonlítható ehhez. Azon tényeket mind meg lehet valamikép közelíteni az emberi értelemmel, ha az Isten fogalmát segítségül vesszük. Miért ne függeszthetné fel a Mindenható a természet törvényeit, miért ne ruházhatná fel egyszülött fiát természetfeletti erővel, miért ne adhatna neki a halál után új életet? Mindezt elképzelhetjük. De hogy egy közönséges kenyérdarab, egy pohár bor egy kimondott szóra az élő Krisztussá változzék át, sőt hogy az élő, az asztalnál ülő Krisztus a kenyeret és a bort, melyet kezeiben tart, saját személyévé változtassa át, ezt még el sem képzelhetjük, ez felül áll az emberi gondolkozás határain. Ez a legnagyobb követelés, melyet valaha az emberi értelem elé állítottak. És Jézus mégis feltétlenül megkivánja, hogy itt is betűről-betűre higyjünk neki. Aki nem hisz, az távozhatik, mint ahogy már oly sokan távoztak; távozhatik, ha mindjárt apostol volna is.

Pizzaro Ferenc, Peru meghódítója, az aranyföld felé vezető útján nyomasztó helyzetbe került, annyira, hogy mindenki kétségbe esett és visszatérésre gondolt. Ekkor emberei elé lépett, kardjával a homokban keletről nyugatra egy vonalat huzott és igy szólt: ezen vonaltól északra kényelmes, veszély nélküli élet vár rátok — szegénységgel, megvetéssel; délre nehéz fáradalmak, szükség és heves küzdelmek fenyegetnek benneteket, de ha vállalkozástok sikerül, akkor gazdagság, hatalom és dicsőség lesz részetek. Most tehát válasszatok. Mindannyian északra tartottak, csak 12 férfi lépett át Pizzaro mellé. S a «dicsőség tizenhárom fia» (los trece de la fama) elérte célját. Hasonlóképen Jézus is egy vonalat huzott, mely elválasztja hiveit az ő ellenfeleitől. Ez a vonal az Oltáriszentség. Aki nem mert e vonalon átlépni, azt Jézus nagy művéhez fel nem használhatta; akiben azonban volt annyi hit és bizalom Jézus iránt, hogy minden fontolgatást legyőzve bátran átlépett e vonalon, az már az Övé volt, az segíthetett Neki az egyház megalapításában. Szent Péter volt az első, ki elhatározva lépett a mester oldalára ezen vallomással: «Uram, hová menjünk, az örök élet igéi nálad vannak.» A többi tanítvány követte őt.

Ezzel a döntés megtörtént. Az utolsó vacsoránál már teljes hittel ismerhették meg és fogadhatták az új szentséget, most már átvehették a hatalmat és a megbizatást a csoda végrehajtására, miután bennük Jézus szenvedése, halála és feltámadása a mélyebb megértést megérlelte. Ők voltak aztán, akik másoknál, olyanoknál is, akik eleinte eltávoztak, utat törtek annak a megismerésnek, hogy Jézus igazat beszélt. Pizzaro 12 embere nem egyedüli meghódítója Perunak, ők csak a törzs voltak, mely fenntartotta az eszmét és átsegítette a kritikus ponton. Így volt ez Jézus művével is. A tanítványok meggyőződésükben, munkájukban nem maradtak egyedül. Nemsokára sokan csoportosultak köréjük, kik ép úgy esküdtek Jézus szavára, akik ép oly hittel fogadták a felfoghatatlant. De a 12 volt az úttörő, a csoda elismerésének első talaját ők munkálták meg. Bennük ez az isteni titok olyan 12 férfiút nyert, akik azt kétkedés és ingadozás nélkül képviselték az ellenségek egész világával szemben; ők voltak az első biztos alap, melyen aztán tovább terjedt a csoda. A dicsőség, melyet szent Péter azáltal szerzett, hogy az apostolok és az egész világ előtt Jézus mellé lépett, hervadhatatlan lesz mindörökké.

Vakmerőség és elfogultság volna az Oltáriszentség csodáját tudományosan vizsgálni, bizonyítani vagy vitatni akarni. Hisz ez új világnézetnek, új tudománynak az alapja. Alapelveinkkel, természeti törvények hangoztatásával vagy épen azzal a dogmával, hogy csodák lehetetlenek, nem szabad egyszerűen a természetes álláspontra helyezkednünk, hogy aztán ezen szempontból itéljük meg a Jézus tanához való csatlakozásnak helyes vagy helytelen voltát. Nem! Először át kell lépnünk a vonalon, először alá kell magunkat vetnünk Jézus akaratának, el kell ismernünk az Ő szent titkait s csak azután lehet becsületesen kutatni a tudomány eszközeivel. A teljes igazságot akár az egyházi, akár világi téren csak így lehet feltalálni.

Bizonyos, hogy más irányból is meg lehet a hit szilárd alapját találni. Jézusnak emberfeletti fönséges tulajdonságai és tanai, az ő győzelmes szeretete szent Péterre és a többi apostolra döntő hatással voltak. A föltámadás csodája megdönthetetlen bizonyítékaival a legalkalmasabb arra, hogy a kutató elméket az igazi utra vezesse. Épen ezért itt is lehet — miként magam is tettem — a keresztény tudomány és világnézet alapjait keresni. Az Oltáriszentség azonban mindig bele tartozik. Aki ezen tények útján a keresztény alapot tényleg megtalálta, annak sz. Péterhez hasonlóan szó nélkül kell elfogadnia az Oltáriszentséget mihelyt róla megfelelő alakban tudomást szerez; az ilyen ember máris öntudatlanul hisz az Oltáriszentségben. Én legalább egy pillanatig sem vonakodtam a hittitkot teljes

szivvel elfogadni, mihelyt annak igazi tartalmát megismertem. Aki pedig, bár jól ismeri a tant, mégsem tudja magát rászánni, hogy átlépje a vonalat, az még az említett tények alapján sem nyerte meg az igaz hitet, bármennyire is igaz hivőnek képzeli magát, bármily magas egyházi méltóságnak is legyen a birtokosa. Az Oltáriszentség a hit csalhatatlan próbaköve.

A kereszténység legnagyobb titka mégis oly természetű, hogy a legegyszerűbb lelkek előtt is igazságnak bizonyul. A földi táplálék valódiságát az általa nyujtott élvezet és a test fejlődése, erősödése bizonyítja. Az Oltáriszentség kegyelemadományai leirhatatlan lelki élvezetet nyujtanak és egyidejüleg erősítik az ember egész vallásos életét. Ezt mindenki tapasztalhatja, aki az Oltáriszentséget Jézus Krisztus valóságos testének és vérének el akarja ismerni és alázattal engedelmeskedik az egyház törvényeinek. Így aztán tényleg a lélek táplálékának bizonyul és a legegyszerűbb ember hitének is biztos zálogául szolgál, sőt a legegyszerűbbnek elsősorban, mert hisz ő legkönnyebben teljesítheti a feltételeket. Hisz engedelmesség és alázat az állás és szellem nagyjainál sokkal ritkábban találhatók.

El kell ismernünk tehát, hogy az Oltáriszentség szerzése a legcsodálatosabb isteni bölcseségnek és a legnagyobb isteni szeretetnek a ténye. Mivel is biztosíthatná, védhetné, erősítené a keresztény ember az ő meggyőződését? Hiszen minden tekintélyt, még az egyház és a Szentirás tekintélyét is le lehet rombolni. Külön tudományos kutatásokra csak kevés embernek nyilik alkalma. A finom vallási érzés, mely minden takarón át kiismeri az igazat, ritka ajándék. Szükségük volt tehát egy ilyen érzékelhető s érezhetőleg hatásos szentségre minden idők s minden állás keresztényeinek. Ebben találnak támaszt minden kétség, minden támadás ellen. Ez az a kapocs, mely őket az egyházzal folytonosan összeköti. Mindaddig, amíg bennük és velük ilyen csoda történik, mindaddig, amíg ilyen boldogságban részesülnek, mindaddig hinniök kell mindazon intézményekben és tanokban is, melyekkel ezek a fönséges ajándékok elválaszthatatlan egyesülésben, szerves összefüggésben állanak. Az Oltáriszentségtől akadály nélkül visz az út az anyaszentegyházhoz és dogmáihoz, melyek nélkül az egyház el sem képzelhető, ép úgy, mint ahogy az egyháztól és dogmáktól az Oltáriszentséghez vezetett. Állandó kölcsönhatás van itt, melybe a lelket saját boldogító tapasztalása vonja be.

Ruville-Péter: Vissza az Anyaszentegyházba.

Ha előmeneteledről s magadról gondoskodni akarsz, törekedjél mindig ellenállani azon kivánságnak, hogy az embereknél kegyben állj s előttök tekintélynek örvendj; keresd az utolsó helyet, azaz szeresd a keresztet.

Boldog Fáber Péter. Aug. 8.

XVI. Lajos utolsó áldozása.

Az Oltáriszentség a francia forradalomban.

Vasárnap, 1793. január 20-án, délután két órakor Garat igazságügyminiszter s a Conseil exécutif provisoire, az átmeneti végrehajtótanács elnöke, Le Brun külügyi miniszter, Grouvelle, a végrehajtó-tanács titkára, Chambon, a párisi polgármester, Santerre, a katonai főparancsnok — és még néhányan beléptek a Templeben a királyhoz, a fogoly XVI. Lajoshoz, hogy tudassák vele a Nemzeti Konvent itéletét, a halálos itéletet.

Halkan, reszketve olvassa föl Grouvelle az itéletet.

A király nagy nyugalommal hallgatja végig s azután átveszi Grouvelletől az okmányt, összehajtja, zsebéből tárcát húz elő s az összehajtott okmányt abba helyezi; a tárcából egy levelet vesz ki s azt átnyujtja Garatnak.

— Igazságügyminiszter úr kérem, juttassa e levelet azonnal a Nemzeti Konvent elé.

Garat átvette a levelet s megigérte, hogy nyomban a Konvent elé terjeszti.

Már indultak, amikor a király utánuk szólt:

— Ha a Konvent teljesíti óhajtásomat s azt küldi hozzám, akit én kérek: ime, itt a cime.

És ismét elővevén tárcáját, egy szelet papirost adott át az igazságügyminiszternek; a papiron, de nem az ő irásával, ez a cim: M. Edgeworth de Firmont, rue du Bacq, 483.

Garat, igéretéhez hiven, azonnal a Konventbe sietett, a Tuileriesbe. A Konvent «tudomásul vette» a király kérését, nyomban határozott is; határozatáról tüstént értesítette a végrehajtó-tanácsot. A végrehajtó-tanács is határozott rögtön: «Megengedtetik Capet Lajosnak, hogy az a gyóntató keresse föl, akit óhajt».

Futárt küldtek a Bacq-utcába, ezzel az irott üzenettel: «A Végrehajtó-Tanács, főbenjáró közlendője lévén. Idézi Edgeworth de Firmont polgárt, hogy egy pillanatot sem vesztve, a Tanács előtt megjelenjék».

Ki volt az az Edgeworth de Firmont «polgártárs», akit «Capet Lajos» ennyire óhajtott?

Henri-Essex Edgeworth de Firmont negyvennyolc éves volt ekkor. Az irországi Middlesex grófságban Erzsébet uralkodása alatt megtelepedett protestáns Firmont-családból származott. Apja katholikus hitre tért s őt, amikor négy esztendős volt még, magával vitte Franciaországba; Tulonban, a jezsuiták kollegiumában nevelték, belépett a rendbe, Párisba

telepedett át és buzgón térítette a Franciaországban lakó ireket. Augusztus 10-én a Missions Etrangéres szemináriumában, a rue du Bacq-ban, szinte meggyilkolták; kevéssel ezután, a szeptemberi öldöklés után, a párisi érsek, Mgr. de Juigné, kénytelen lévén Párist elhagyni, őt bizta meg a fővikáriátussággal.

Az udvarhoz, gyóntatójának választván, Madame Elisabeth vezette be őt, a királyság utolsó éveiben. Így ismerte meg XVI. Lajos s nagyrabecsülte őt. A király nem ámította magát, sorsával annyira tisztában volt, hogy már 1792. december tizennegyedikén említette védőjének, Malesherbesnek: «Testvérem közölte velem egy lelkész nevét és cimét, aki végső pillanataimban mellettem lehetne. Kérem, keresse föl őt nevemben s adja át neki ezt a levélkét».

Edgeworth abbé nem habozott, azonnal elfogadta a veszedelmes meghivást, bár szentül meg volt győződve, hogy ezért életével lakol. December huszonegyedikén ezt irta Angliába egy barátjának: «Készülök a halálra magam is, mert tudom, hogy amaz iszonyat után a nép dühét nem fogom elkerülni én sem».

Január tizenhatodikán a király ismét kérte Malesherbest, keresné föl Edgeworth abbét, hogy «legyen készen, mert közeledik a nap».

Január huszadikán a Végrehajtó-Tanács futárja készen találta a bátor papot. «Tehát menjünk! — írja Emlékirataiban az abbé — s mentünk.»

Délután négy óra tájt történt. Edgeworthot kocsin vitték a Tuileriek-be, a Tanács elé. Garat szólott hozzá:

«Capet Lajos azzal a kéréssel folyamodott hozzánk, hogy önt óhajtaná látni maga mellett végső pillanataiban; hajlandó-e megtenni neki ezt a szolgálatot?»

Az abbé kijelentette, hogy: igen.

«Ez esetben tehát ön velem jön a Templeba s indulunk azonnal!» — mondotta Garat.

Az abbé szeretett volna papi köntöst ölteni, de Garat nem adott néki időt reá, maga mellé ültette a kocsiba s mentek. Az abbét gondosan megmotozták a Templében s csak azután bocsátották be a királyhoz.

«A király láttára nem tudtam tovább uralkodni magamon — irja az abbé. — Szemem könnybe lábadt s én omlottam térdre előtte és nem tudtam szólni, csak zokogtam... A király jóságosan fölemelt.»

Átmentek a szomszéd helyiségbe, amelyet egy rongyos cserépkályha fütött s összes butorzata egy asztal volt és három szék. Ott gyónt meg a vérpadra készülő király; onnan hallgatta az abbé — esti félkilenctől tízig — mily keservesen bucsúzott családjától, a szomszéd szobában, Capet Lajos... «Zokogtak mindnyájan, nem lehetett megérteni, ki mit mondott, mert mindnyájan egyszerre beszéltek...»

Ezalatt tanakodott az abbé, mint részesíthetné a meggyónt királyt az utolsó áldozás szentségében? Levezettette magát az őrparancsnokhoz s engedelmet kért, hogy misét mondhasson másnap reggel a fogoly király cellájában. Némi akadékoskodás után a parancsnokság helyt adott az abbé kérésének s értesítették Sibire abbét, a Saint-Francois-d'Assise (rue d'Orleáns) plébánosát (curé constitutionnel), hogy a miséhez szükségeseket bocsássa Edgeworth abbé rendelkezésére.

Hajnali két órakor együtt volt a Templeban minden, amit az abbé kívánt.

A király, XVI. Lajos, illetve Capet Lajos — aki éjfél után fél órával szunnyadt el — aludt békességben.

Öt órakor ébredt föl. Mosdott, öltözött. Hűséges komornyikja, Cléry, egy alacsony szekrényt (commode) állított a szoba közepére: az lesz az oltár. A szekrényre fehér abroszt terítettek s arra, két szál gyertya közé a feszületet.

Hatot ütött, amikor az abbé megkezdte a misét. Cléry ministrált. A király térdenállva hallgatta a misét: buzgón imádkozott és megáldozott.

Hét órakor már csöndesen beszélgetett Edgeworth abbéval és mindaddig, mígnem Santerre, a katonai főparancsnok, meg nem érkezett embereivel. Nagy zajjal jöttek. Kilenc óra volt.

«Bevégeztetett», mondotta gyóntatójának a király s térdre bocsátkozván, kérte, adná reá utolsó áldását. Kérem, imádkozzék, hogy a jó Isten adjon erőt nekem a végső pillanatig!»

És az abbé elkisérte XVI. Lajost a vérpadig. Melléje szállott a kocsiba s az egész uton végig, a Templetól a place de la Révolutionig, buzgón imádkoztak mind a ketten.

A kocsi tíz óra húsz perckor állott meg a guillotine lépcsői előtt.

A király az abbé vállára támaszkodva szállott le a kocsiról; az abbé kérte őt, engedje meg a hóhérnak, hogy két kezét összekösse; a vérpad lépcsőin is úgy ment föl, hogy az abbéra támaszkodott.

«Szent Lajos fia! — kiáltott térdreomolva a pap — szállj az egekbe!»

Néhány pillanat multán lehullott a király feje a kés alól. *B. H.*

Az alpesek között.

Elbeszélés.

ÜNNEPÉLYESEN zúgnak a feltámadás ünnepét hirdető harangok S... tiroli falucskában, de mintha énekük nem volna most oly örvendetes, mint más években. 1810-et írtak. A szépséges Tirol nehéz rabiga alatt nyögött, hős fiainak egy része halva vagy számkivetésben, másik része mint üldözött vad bujdosott az erdős hegyek között.

A falu ősz plébánosa a feltámadási ünnep végeztével hazatért a templomból, azonban alig lépett szobájába, midőn erélyes kopogtatás hallatszott ajtaján.

— Szabad; — kiáltá a lelkész s e szóra egy negyven év körüli földmives ember lépett be.

— Isten hozott, Ferenc! Mi járatban vagy? — kérdé a plébános szivélyesen.

— Igen fontos ügyben jövök, főtisztelendő uram s arra kérem, hogy arról, amit mondani fogok, senkinek említést ne tegyen.

A plébános csodálkozva nézett a jövevényre, ki erre így kezdett szólani:

— Rokonom nagybeteg s a szent útravalót óhajtaná magához venni.

— Az Istenért, Ferenc! — kiáltá a lelkész. — Hát János itt van? Én azt hittem, hogy régen átmenekült az osztrák határon. Hiszen üldözik, háromszáz forint van fejére kitűzve, amiért a vicekirály tiltó rendelete ellenére tovább küzdött és fegyvereseket szerzett. Épen tegnap is jártak francia katonák a faluban.

— A Jánost ugyan meg nem találják, az biztos helyen van — mondá Ferenc.

— De hát miért nem menekült el? — kérdé a plébános aggódva.

— Szomorú egy történet az — mondá az ember. — Plébános úr igen jól tudja, mikor a franciák felgyujtották a házát, azután nemsokára a felesége, szegény boldogult testvérem megbetegedett. Akkor még Jánosnak könnyű lett volna menekülni, de addig nem akart elmenni, míg nem látta, mire fordul Anna betegsége. Azután Anna meghalt. Ő nem is láthatta szegényt utoljára, mert épen akkor tele volt a falu franciákkal. Szegény János majd kétségbeesett bánatában. Erőnek erejével be akart jönni a faluba, hogy legalább gyermekeit láthassa. Alig birtam őt ettől a veszélyes vállalkozástól visszatartani. Mondtam neki, hogy ne aggódjék gyermekei miatt, semmi bajuk nincs s én vettem őket magamhoz, neki pedig ép gyermekei miatt kell magát az ellenség elől megmentenie. Azután beállt a havazás s oly magas hó esett, hogy emiatt teljes lehetetlen volt neki a menekülés. Karácsony óta János fenn tartózkodik a «Kristálybarlangban». Erről rajtam és szolgámon kívül senki sem tud. Mi ketten felváltva hordtunk fel neki élelmet.

— Uram Jézus! A «Kristálybarlangban» — mondá a pap elrémülve — hát lehetséges élő embernek oda feljutni?

— Lehetségesnek ugyan lehetséges, de végtelenül nehéz is — mondá Ferenc. — Még a legmerészebb zergevadászok közül is alig bátorkodik néha egy a legszebb nyári időben fölmászni erre a veszedelmes helyre, pedig nyáron a «fekete fal» még kényelmes sétautnak mondható a téli veszélyes felmenéshez képest. Igazán jó szemek, erős kezek, biztos lábak

kellenek oda, ha az ember abból a kétszer templomtorony magasságból nem akar lerepülni. Különben sikerült félmagasságban egy sziklához kötelet erősítenünk, melyen fel- és lejárunk.

— És adott az Isten jó őrangyalt, aki e nyaktörő helyeken megvéd benneteket — egészíté ki a plébános. — De hogy van most János?

— Ó Istenem! A végét járja már szegény. Ma reggel fenn voltam nála s igen elgyengülve találtam őt. Igen nagy láza van s ő maga is azt mondja, hogy nem sokáig él már. Legjobban is szeretné, ha meghalhatna, de azért sírt, mint egy gyermek. Kérdeztem tőle, hogy talán nyomja a lelkét valami s biztattam, hogy indítsa fel szivében a bánatot, hiszen a jó Isten irgalmas, erre ő azt felelte: «Kedves Ferencem! Nem terheli az én lelkemet semmi, e miatt nyugodtan halhatok meg, utolsó kivonulásunk előtt végeztem életgyónást lent az A... völgyi atyáknál s azóta sem kedvem, sem időm nem volt a vétkezéshez. A bánat érzelmeit minden nap felgerjesztem szivemben, egyebet nem is tettem ebben a lyukban oly hosszú időn át, mint csak imádkoztam, sokszor éjjel-nappal egyaránt, tehát nincs mit gyónnom, hanem áldozni szeretnék még egyszer, mielőtt meghalok. A Szentáldozás nélkül nem tudok meghalni. Gyermekeimet is szeretném látni, legalább az egyiket, de úgyis tudom, hogy ez lehetetlen. Ha áldozhatok, akkor nyugodt leszek. Úgy vágyódom, úgy epedek az édes Jézus után».

Én ugyan iparkodtam vele megértetni, hogy kivánsága nem teljesülhet, mert oda pap fel nem viheti a Szentséget, de ő olyan szivrehatóan könyörgött: «Kedves Ferenc, kérlek, hozd el nekem az én Uramat, hozd el az Oltáriszentséget, én az egész örökkévalóságon át hálás leszek érte».

Ilyen esdeklésnek lehetetlen volt ellenállnom. Elérzékenyülve jöttem le tőle s most itt vagyok tanácsot kérni: mit tegyünk? Én ugyan tudom, hogy János kérését lehetetlen teljesíteni, de plébános úr talán tudna valamely vigaszt annak a szegény haldoklónak.

(Folyt. köv.) Németből: *Clara Adoratrix.*

A ministránsok védőszentje.

Az oltáriszentség vértanúját, szent Tarziciust is szokták emlegetni, mint a ministránsok védőszentjét; pedig hát az «oltárnál szolgálók pártfogója és mintaképe» tulajdonképen *Berchmans szent János*, kinek ünnepét *augusztus 13-án* üli az egyház.

Berchmans szent János 1599. március 13-án született a brabanti Diestheimban. A gimnáziumot Mechelnben elvégezve, szent Alajos példáját követendő, 17 éves korában a Jézus-társaságba lépett. A rendnek római

kollégiumában tanuló-társai közül legmeghittebb barátja volt egy fiatal magyar rendtársa, Rátkai Miklós, kivel versenyt buzgólkodtak szűz Mária különös tiszteletében. A rendben töltött öt esztendő alatt kiváló életszentségre jutva, befejezte rövid földi pályafutását 1621. augusztus 13-án. Szent volt életében, szent halálában is; kezében a rózsafüzér, feszület s a szerzet szabályai — így adta vissza lelkét Teremtőjének. IX. Pius pápa 1865-ben boldoggá avatta és Gonzaga szent Alajos meg Kosztka szent Szaniszlóval egyetemben a tanuló-ifjúság pártfogójává választotta. Szentté avattatott 1888-ban XIII. Leo pápa által. A martyrologium szavai szentünkről augusztus 13-án: «Rómában Berchmans szent János Jézus-társasági növendékpap halálának napja, ki életének ártatlansága s a szerzetesi fegyelem megtartásáról hires, kit XIII. Leo pápa a mennyei szentek tiszteletére méltónak itélt».

Szentünknek életében főleg két jellegzetes vonás domborodik ki: odaadó tisztelete a boldogságos Szűz és a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt. Micsoda lángoló tisztelettel viseltetett a szentségi Úr Jézus szavai iránt! Ime néhány szemelvény az ő irataiból: *a)* «Különösen fogom ápolni a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletét; e célból naponkint legalább ötször fogom azt meglátogatni és csütörtökön az asztalnál valami kis önmegtagadást fogok magamra vállalni.» *b)* «Igen helyeslem azt a föltételemet, hogy az iskola előtt és után a legméltóságosabb Oltáriszentséget meglátogassam». *c)* «Mi lehetne rám nézve kellemesebb és kivánatosabb, mint az, hogy veled, ó Jézusom, a szentáldozás által itt e földön egyesüljek?» *d)* «Minden vasárnap a legméltóságosabb Oltáriszentségről fogok valamit elbeszélni a felüdülés ideje alatt.»

Hogy mi cimen nevezzük Berchmans szent Jánost a ministránsok példaképének? Nagyon is rászolgált erre a megtisztelő címre. Halljátok csak! Mint iskolásfiú 7 éves korától nap-nap után kora reggel fölkelt és reggeli imája végeztével a templomba sietett, hogy az iskolai órák megkezdéséig saját jószántából 3—4 szentmisén ministráljon. Példás buzgósággal végzett ministrálásával kérte ki az ég áldását tanulmányaira. No de meg is látszott rajta az Isten áldása. Oly előrehaladást mutatott föl a tanulásban és erkölcsi viseletében, hogy a serdülő ifjút máris méltónak itélték a gimnáziumban fennálló Mária-kongregáció prefektusi tisztére. Tudjátok már most, hogy miért tiszteljük Berchmans szent Jánost, mint a ministránsok védőszentjét?

Még valamit. P. Basile Vince, S. J., annakidején a délszlávok apostoli misszionáriusa, társulatfélét is alapított Berchmans szent János tiszteletére. A társulatnak célja a ministránsokat és sekrestyéseket szentünknek oltalma alatt arra szoktatni, hogy a ministránsok védőszentjének példáját követve, igyekezzenek valódi jámborsággal, illő tisztelettel végezni angyali

szolgálatukat az oltár körül. IX. Pius pápa 1865 szeptember 21-én tartott audiencián jóváhagyta a társulatot, sőt búcsukban is részesítette. *Berchmans szent János társulatát (Pia sodalitas S. Joannis Berchmans)* bármelyik miséspap megalakíthatja, természetesen megyés püspöke engedélyével.

Ministránsok! Berchmans szent János legyen a ti példaképtek; őt kövessétek, tiszteljétek.

T. K.

Az állatok világából.

Az oltáriszentség országának érdekes természetrajza van. A szentség dicsfénye legendákat von Isten minden teremtménye köré, hogy az ember szivét ezzel is foglalkoztassa és figyelmét magára vonja. Egy francia iró azt mondotta, hogy a csodák a mennyország reklámjai, ezekkel kinálja Isten az élet áldott kenyerét. A csodákról az anyaszentegyház nyilatkozik, s amiket ő igazaknak tart, mi is igazaknak tartjuk, amiről az egyház nem határozott, arról szabad bármint vélekednünk. Ilyen az alábbi is. Egy nép ajkán él csak ez a csoda, de épen azért tanulságos.

Moelte Brugge Hamand városkában pünkösd után való negyedik vasárnapon minden évben megünnepelnek egy csodás eseményt, amely több mint kétszáz évvel ezelőtt játszódott le. A legenda szerint 1616-ban három gonosztevő betört a courtrai-i templomba és elrabolta a miseszereket. Zsákmányukkal megrakodva azután lóhalálában igyekeztek Gent városa felé. Courtrai és Gent között féluton van Moelte Brugge városa. Már majdnem eddig jutottak a rablók, amikor egy ürünyájjal találkoztak az országuton. A gonosztevők kendőbe csavarták a templomi drágaságokat és gondosan elrejtették ruhájuk alatt. De a jámbor állatokat hirtelen az «imádnivaló felismerésének tehetségével áldotta meg az Isten». Megérezték a szent edényeket, térdre vetették magukat a vezérürün kezdve a legsatnyább báránykáig és fennszóval imádni kezdték a mise szent edényeit. És megtörtént ekkor az a csodálatos dolog, hogy mekegő hangjuk szivig ható, édes dallammal szólt. Olyannyira megható volt fohászuk, hogy a gonosztevőket a lelkük mélyéig megrázta és hogy megbánták tettüket. Önként el is mentek a birák elébe és visszaadták nekik az elrabolt egyházi kincset. A biróság azután kerékbe törette és máglyán égettette meg őket. Azon a helyen pedig, ahol az ürünyáj térdre bukott, kápolnát építettek, amely ma is áll; évről-évre itt ünneplik meg pünkösd után való negyedik vasárnapon a csoda emlékét.

Szűz Mária és az Oltáriszentség.

Szűz Mária képe.

1. Borghese itáliai herceget kérdezték, hogyan tett szert oly mélységes vallási meggyőződésre, oly vallásos életre. Azt felelte: «Én gyakran szemléltem Rafaelnek és más nagy festőknek Mária képeit. És ezen képek szemlélete nyomán a lelkembe vésődött az Isten anyjának képe, szebben, nemesebben, nagyszerűbben, mint a leghiresebb művészek festménye.»

2. Ambros, hires egyházi zenetörténész mondta: «Ha ifjakat nevelnék, akkor naponkint egy óra hosszáig a granducai Madonna-kép elé állítanám őket, hogy annak fenséges vonásait szemléljék.» Ambros ugyanis azt hitte, hogy a meglátás, nézés elég, hogy tanítványai jobbak, jámborabbak, nemesebbek legyenek és ezen kép szerint alakuljanak.

3. Dr. Herbst Nándor protestáns létére nagyon becsülte, tisztelte a kath. vallást, tanulmányozta tanait, de sok mindenféle ellenvetés és előítélet tartotta őt vissza az elhatározó lépéstől. Lelki kinjaiban kiment a tiroli hegyek közé, s ott a szabad természet ölén keresett enyhülést. Jár a hegyek között s eltéveszti az utat. Találkozik egy öreg asszonnyal, aki épen rőzsét szedegetett; ettől kér útbaigazítást, merre menjen. Az asszony útbaigazítja a doktort s útjelzőnek kijelöli a számára az erdő szélén álló Mária-kápolnát. Vagy tíz lépésnyire távozik a doktor, az asszony utána kiált: «Édes uram a kápolnába is térjen be s imádkozzék ott néhány Avét, a bolds. Szűz igen szép képe látható ott». A doktor megfogadta az asszony tanácsát, bement, imádkozott soká, de soká, lelkét kimondhatatlan nyugalom szállotta meg... hivő katholikussá lett. *K. I.*

Életképek

A szentségház **és a gyermekek.** A gyermekbarát Jézus szerette a gyermekeket és szereti most is. Látogatásuknak örvend s a hitoktatónak kötelessége az ártatlan gyermeksereget az eucharisztikus Jézushoz vezetni. Ennél pedig könnyebb és kedvesebb kötelesség nincs. Tudok egy községet, melyben az iskolásgyermekek naponkint meglátogatják az Urat.

— Hová siettek, gyermekek?

— Az édes Jézust meglátogatni. A káplán úr mondotta, hogy a korcsmában mindig vannak emberek, a templom pedig állandóan üres. És kért minket, hogy látogassuk meg az édes Jézust, ha szeretjük őt.

— És szeretitek valóban? (E kérdés fölösleges volt; a választ előre tudhattam abból, hogy a fiúk Jézus nevének kiejtésekor levették kalapjukat, a leányok pedig meghajtották fejüket.)

— Bizony szeretjük. Úgy szeretjük, mint Tarsicius szerette. (Lám! Szent-Tarsiciusról is tudtak a kicsinyek. Hitoktatók, plébánosok, káplánok! — tőletek függ Tarsiciusokat nevelni.)

Az Oltáriszentség kisérése. De szép volna, ha az Oltáriszentséget a beteghez vezető útján sokan, nagyon sokan kisérnék! Pedig ez a vágy nem is álom. Könnyen megvalósítható.

A lelkipásztor havonkint kihirdeti, hogy pl. szombaton a falu betegeit meggyóntatja, megáldoztatja. (Azt a napot kell választani, melyen az iskolásgyermekek nem mennek iskolába.) Szentmise után egész gyermeksereg kiséri útján az Üdvözítőt. Elől mennek a fiúk; közbül a pap a Legfölségesebbel; utána a leánykák. A menet legelején feszületet visz a legerősebb fiú. Utközben és mialatt a pap a betegnél időzik, imádkozzák a rózsafüzért. Közbe-közbe szent énekeket zengedeznek.

— Sirtam, midőn láttam a szent menetet — mondotta egyik hivem.

— Istenem, de szép is az önök vallása — mondották a lutheránusok.

— Mikor kisérjük megint az édes Jézust? — kérdezősködtek a boldog gyermekek.

Egy alkalommal délután 4 órakor kellett a lelkipásztornak beteghez menni. A gyermekek már nem voltak az iskolában. A közeli szomszédságban sem akadt ministráns. De a beteg nem várakozhatott; sietni kellett. A lelkipásztor egyedül indult a templomból, de mire a beteg lakásához érkezett, már 60 gyermek kisérte az Üdvözítőt. A csilingelés behatolt a kunyhókba és a gyermekek a hivó szózatot követték. S reméljük, hogy amit gyermekkorukban megszoknak, azt később is megteszik. *E. K.*

Az eucharisztikus világkongresszusok.

Napholnap harminc esztendeje, hogy francia földön, Lille városban megtartották a legelső eucharisztikus kongresszust. Ennek negyedszázados évfordulóját öt évvel ezelőtt, Oszentségének határozott óhajára, Rómában, a kereszténység fővárosában, ünnepelték meg. Azóta évről-évre egyre nagyobb jelentőséget nyernek az eucharisztikus világkongresszusok.

Az eddigi kongresszusok a következő helyeken folytak le: Lille (1881), Avignon (1882), Lüttich (1883), Freiburg (Svájc, 1885), Toulouse (1886), Páris (1888), Antwerpen (1890), Jeruzsálem (1893), Reims (1894), Paray-le-Monial (1897), Brüsszel (1898), Lourdes (1899), Angers (1901), Namur (1902), Angoulême (1904), Róma (1905), Tournai (1906), Metz (1907), London (1908), Köln (1909).

Kezdetben a kongresszusok inkább csak országos jelleggel birtak;

nem annyira nemzetköziek voltak, hanem elsősorban a román népeknek az összejövetelei. A jeruzsálemi kongresszus volt az első, amelyik nemzetközi jelleget öltött. Ez a kongresszus a keleti egyház közeledésének jegyében folyt le. A római és a keleti Egyház együttesen mutatta be hódolatát a szentségi Úr Jézusnak. XIII. Leo pápát ezen kongresszuson Langénieux biboros képviselte mint pápai legatus.

Igazi világkongresszusnak azonban csak a metzitől kezdve nevezhetők az eucharisztikus kongresszusok. Eltekintve a római kongresszustól, a metzi volt az első, melyen hazánkból is többen résztvettek; attól fogva mi magyarok is képviselve voltunk a világkongresszusokon (London, Köln).

Az utóbbi évek kongresszusai igazán fölülmultak minden várakozást. Abban rejlik ezen kongresszusoknak tulajdonképeni jelentősége, egyben pedig életrevalósága, hogy a kongresszusi tanácskozmányok nem akadémikus jellegűek csupán, hanem az elfogadott javaslatokat és határozatokat aprópénzre is szokás váltani. Gondoljunk csak az úgynevezett metzi pontokra. Vagy például a londoni kongresszusnak első határozati javaslatára, melyet msgr. Delamaire, cambrai-i koadjutor terjesztett elő: «Mi a XIX. eucharisztikus világkongresszus tagjai kötelezzük magunkat, hogy minden rendelkezésünkre álló eszközzel terjesztjük a legmélt. Oltáriszentség odaadó, mélységes és mentül tevékenyebb tiszteletét. Elhatározzuk, hogy pezsgő hitéletünknek és fáradhatatlan, mindenekre kiható apostolkodásunknak vezéréül, példaképéül s egyben mentsváról a szentségi Úr Jézust választjuk». Nagyszerű programm!

Még másról is nevezetes a londoni kongresszus. Ugyanis ez a kongresszus — ki hitte volna? — még a politikai téren se maradt hatástalan. Az angol kormánynak emlékezetes rendelkezése, mellyel az utolsó pillanatban lehetetlenné tette a szentséges körmenetnek megtartását, általános visszatetszést keltett. A fanatikus protestáns egyesületek izgatása, meg a kormány magatartása megnyitotta még a lanyha katholikusoknak a szemét is. Talpra állottak az angol katholikusok és hangosan követelik, hogy az üldözés korából származó ósdi rendeleteket egy szálig helyezzék hatályon kívül, hogy ezáltal befejezett ténnyé váljék a katholikusok emancipációja Nagy-Britanniában. Úgy legyen!

Ez év őszén (szept. 7—11.) leszen megtartva a XXI. eucharisztikus világkongresszus Montrealban. E nemben az első kongresszus amerikai földön. Méltó várakozással nézünk hát elébe. El lehetünk rá készülve, hogy a praktikus Amerika meglepetéssel is fog szolgálni a vén Európának. *T. K.*

A tiroli szabadságharc emléke

A mindennapi szentséglátogatás társulata.

A MULT NYÁRON a tiroli alpokban örömtüzek gyultak ki mindenütt, száz év pergett le azóta, hogy Napoleonnak világverő hadát a szabadságszerető tiroli nép leverte. Hofer András volt a vezérök, ki Krisztus testével erősítette katonáit a csaták előtt. Nem ágyú és puskagolyó nyerte meg a csatát, mondá katonáinak, hanem a rózsafűzér golyói, amit a szent áldozás után imádkoztatok. Hálából a tiroliak és a trienti herceg-püspök a bozeni Jézus Szive-templomban megalakította az Oltáriszentség naponkinti látogatásának társulatát, melynek alapszabályai a következők:

A társulat célja: Az Oltáriszentségben valóságosan jelenlevő Úr Jézus iránt a hitet az emberi társadalom minden osztályában fölélesztení, az *áhitat* és *szeretet* bizonyítékait iránt a mindenütt gyarapítani és az ellene elkövetett sokszoros tiszteletlenség- és bántalmakért, szentségtörések- és szidalmakért, valamint elhagyatottságáért az ő imádandó Szivének elégtételt szolgáltatni.

Fölvételi föltételek: A társulat tagja lehet minden ragú és korú katholikus, ezen föltételek mellett:

Hogy az Oltáriszentség naponkinti látogatására kötelezze magát (de nem bűn terhe alatt). Ezt a látogatást tetszése szerint bármely templomban vagy kápolnában végezheti, hol az Oltáriszentség őriztetik. Meddig tartson a látogatás és milyen imákat végezzen ilyenkor, az teljesen a tagok szabad választására van bizva. Még az igen rövid látogatás is elég ezen kötelesség teljesítésére. Olyanok, kik gyakorolják azt a szép szokást, hogy naponkint hallgatnak szentmisét vagy résztvesznek a szentséges litánián, már ezzel teljesítik eme tagsági kötelességüket.

Hogy családi és keresztnevüket a társulati tagok névjegyzékébe beirassák. A beiratás díjmentesen történik. Aki azonban a fölvételi képet a fölajánló imával kívánja, az egy tetszésszerinti adomány ellenében megszerezheti azt az Oltáriszentségről nevezett szerzetesektől Bozenben.

A társulat szervezete. A társulat mindenkori igazgatója a bozeni Jézus Szive-templomnál működő örökimádási szerzetesek főnöke. Ettől kérjék a fölvételt azok, kik a társulatba lépni akarnak.

Miután a társulatnak kötelmei oly könnyűek és oly magasztos a célja: imádni Urunkat, Üdvözítőnket a legfölségesebb Oltáriszentségben, ennélfogva a tagok buzgón ismertessék és terjesszék ezt a társulatot. Evégett az igazgató terjesztőket is nevezhet ki az egyes községekben.

A társulat lelki előnyei. *Teljes búcsut* nyernek a tagok: A fölvétel napján, Karácsony, Újév, Vízkereszt ünnepén, Mária eljegyeztetése

napján (jan. 22.), Szent József (márc. 19.), Gyümölcsoltó-Boldogasszony (március 25.) ünnepén, Nagycsütörtökön, Husvét ünnepén, szent Páskál (május 17.) napján, Úrnapján, szent Péter és szent Pál (junius 29.), Nagyboldogasszony ünnepén, szent Thárcizius (aug. 15.), Assziszi szent Ferenc (október 4.) napján, Szűz Mária anyaságának napján (okt. 2-ik vasárnapján), szent Terézia napján (okt. 15.), Szűz Mária szeplőtelen fogantatása ünnepén (dec. 8.), szent János evang. ünnepén (dec. 27.), az egyházmegye és a társulati templom védőszentjének ünnepein, a halál órájában Jézus legszentebb nevének segítségül hivása által.

Nem teljes búcsukat: 300 napi búcsut az Oltáriszentség minden egyes látogatásáért.

Hét évi és hétszer 40 napi búcsut minden látogatásért délután 12—4 óráig.

Száz napi búcsut, valahányszor egyéb jócselekedetet a társulat szerint végeznek.

Hét évi és hétszer 40 napi búcsut nyerhetnek havonkint egyszer tetszés szerinti napon a társulat terjesztői és jótevői, ha a Szentatya szándékára imádkoznak.

Az *oltár-kiváltságot* az elhunyt tagokért, azaz, ha egy áldozópap a társulat elhalt tagjaiért a szentmisét mondja, úgy ehhez a szentmiséhez teljes búcsu van kötve, mely az elhalt tagtárs lelkére alkalmazható.

Jegyzet. A teljes búcsuk elnyeréséhez szükséges az érvényes szent gyónás és a méltó szent áldozás, egy templomnak vagy nyilvános kápolnának látogatása, a Szentatya szándékára ott elvégzett imádsággal együtt.

Az összes búcsuk, kivéve azt, mely a halál óráján nyerhető, a tisztító helyen szenvedő lelkekre is alkalmazhatók.

Ajánlható jócselekedetek és ájtatossági gyakorlatok.

Ezen fohász: «Dicsőíttessék és áldassék végnélkül a legfölségesebb Oltáriszentség».

A lelki áldozás. A templomok fölszerelésére és az Oltáriszentség tiszteletének terjesztésére közreműködni.

Bármily alkalmas módon, pl. imádsággal, szóval és példával az embereket a szentmise hallgatására, a szentségek vételére és az Oltáriszentség látogatására buzdítani.

Jézus szenvedésének története.

III. Azután beletekint a *jövőbe* is. Látja, mennyit fog szenvedni választott népétől, látja magát elhagyatva, egészen, égtől, földtől, mennyei Atyjától, Anyjától, az angyaloktól, az apostoloktól. Mindenki összeesküszik

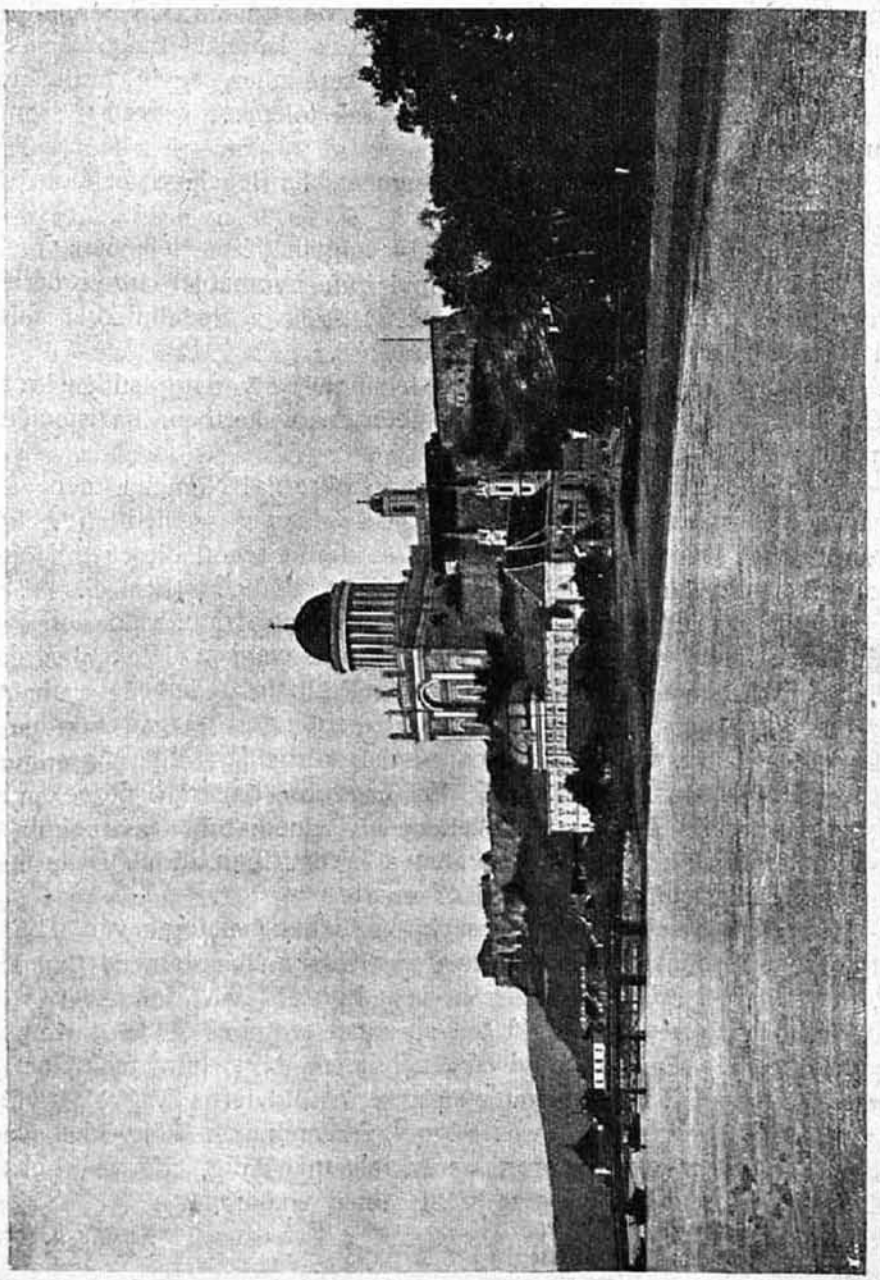

Esztergomi bazilika. A mellette lévő várkápolna Szent István királynak, az Oltáriszentség legelső magyar hitvallójának szülőhelye.

ellenem s vesztemre tör: a királyok, birák, irástudók, farizeusok, katonák... ezért szomorú az én lelkem. Heródes király s udvara kipellengéreznek, Annas s Kaiphas bevádolnak, Pilátus elitél, a katonák megkötöznek, a hóhérok megostoroznak, odaszegeznek a kereszthez, egyik tanítványom elárul, a másik megtagad, a többiek elfutnak tőlem... ó, ezért szomorú oly nagyon az én lelkem.

Hagyján! E kinokat örömmel viselném, ha legalább halálom árán az emberek üdvözülnének...

Ezek s ezekhez hasonló gondolatok zúgtak Jézus lelkében, melyek közül leginkább az gyötörte, hogy annyi bűn nyomában annyi kárhozat fakad s oly sokan sülyednek romlásukba, örök veszedelmükbe, mintha nem is szenvedett volna az emberek üdveért.

Mindez oly erővel, annyi szenvedelemmel, oly nagy súllyal rohant lelkére, hogy Jézus ott hal meg a gethsemani kertben, ha isteni ereje fönn nem tartja.

És te...?! E mérhetetlen szomorúság okozója! Nemcsak nem adod magad a halálos szomorúságra, de meg se csillan a szemedben a könny. Mit mondok? Még mosolyogsz is, víg és derült arcod dicsekedni látszik a gonoszsággal. «Vétkeztem, s milyen baj ért miatta?» (Eccl. 5. 4.)

Nemde így van?! Pedig... pedig minő megsiratni való sorsa van a bűnösnek. Halld csak! Ha csak kis hited is van, a lélek megremeg belé. Ha halálosan vétkeztél: a megszentelő malaszt lelkedet elhagyja; elveszíted jogod az örök boldogságra; megfosztod magad minden égi oltalomtól, az anyaszentegyház és a szentek közbenjárásától, az angyalok őrködésétől. Halálosan vétkeztél? Ez nagyobb baj rád nézve, mintha mindazt a sok kínt s gyötrelmet kellene elviselned, mit a zsarnokok csak kigondolni tudnak s ami a gonoszokra a kárhozatban zúdul. És te mered mondani: Vétkeztem s milyen baj ér miatta?

Vétkeztél? Siess hát, ó fuss azokhoz, kiknek hatalmuk van a bűnöktől föloldozni. «Ime az Isten báránya, ki elveszi a világ bűneit! (Ján. I. 29.) Ime, itt áll az, ki azért jött, hogy hivja a bűnösöket». (Máté, 9. 13.)

Uram, én Jézusom! Az én lelkem miatt szomorú a te szived. Én vagyok a te mélységes bánatod oka, a hűtelen, ki a bűn zsoldjába szegődtem. A harag fia, a kárhozat gyermeke, a föld terhe vagyok, gyülöletes az ég előtt. Szivemben keserűséggel, szemeimben könyekkel verem mellemet s fölsóhajtok: Szomorú az én lelkem halálig, mig csak el nem jutok az örök boldogságba, a te szent szined látására...

Lukácsy István.

A puszták temploma

Amerikai képek.

MONTANA keleti határa közelében nyilt pályán megállott a vonat. Előttünk föld csuszamlott le a pályára: állanunk kellett, míg eltakarították. Nyilt mezőn csűrt pillantottam meg: de kereszt volt rajta! megnézem mi az, amíg a vonat vesztegel. Nem volt zárva. Faláda állott az oltár helyén, letakarva fehér lepedővel. Sem gyertyatartó, sem könyvvánkos, sem szobor, sem kép, sem szőnyeg az oltár előtt, sem keresztuti stációk a falon, sem víztartó az ajtó mellett. Pár gyalulatlan fenyődeszkából összerótt ülőke utánképezte a padokat. Sem sekrestye mellette, sem kerítés körülötte. Sokáig koldulgatott a papja, míg a deszkát, a zsindely árát összehozta! Maga volt az ács, a kőmives, míg felépült. Száz és harminc angol mértföldről jár oda tanítani, gyóntatni, misézni. Ha öt vasárnap esik egy hónapra, az ötödik vasárnap ezé a templomé. Már péntek reggel indul el hazulról indián pony lován. Balkezéhez kötve a súlyos missiós táska; abban az oltárköve, misemondó könyve, misemondó ruhája, misés-bora, ostyája, gyertyája, oltári keresztje. És még kicsi imádságos könyvei, olvasói, skapuláréi, katekizmusai, bibliái és nagyok számára olvasni való jámbor könyvei. Az mind elosztogatni való! Jobb kezébe a kantárszára. És meglépnek egyszáz mértföldet kutyafuttában a lovával estig a hallgató pusztán hevesen tüző nap alatt! Mikor már a csillag ragyog, a ló megáll a magányos prairien. A pap leszáll és kóróból tüzet rak és a lovát béklyó nélkül szabadjára engedi. Az ott kezd legelni mellette. A tűz fénye mellett olvassa el breviáriumát, majd zsebéből kolbászt, kenyeret vesz ki; lovának is jut az édes kenyérből! Majd feje alá teszi a nyerget és a hátát tűznek fordítva keresztet vet magára és elalszik.

A ló vigyáz rája. Amikor a tűz csak pislog: nekibátorodik a kis réti farkas a coyotte és megorrontva a jó kolbászszagot, odakullog nagy sunyin. De a ló jól oldalba rúgva öt, megkergeti. Ott vonít aztán jó messzi kínjában nyalogatva ütött combját; vigasztalása: majd lesz még reggel és lesz «prairie dogg, réti kutya, ürge, amikor sütkérezni kijön a napocskára földalatti birodalmából! A pap a coyotte nyávogására a másik oldalára fordul és fülére húzza a nyeregpokrócot. Alszik jól. Éjszaka hüvös ugyan, de a fű száraz. Mert Missourin túl nincsen harmat a prairie mezőin.

Napkeltivel egyet nyerít a lovacska a kelő nap üdvözletére, odadörgöli orrát a lovasához és felkelti. Nyeregbe pattan a pap és ügetnek tovább. Azaz száguldanak, mert a prairien nőtt lovacska rögtön első mozdulástól gyors hosszú galoppban rohan és rohan fáradhatatlanul, mint

egy felhuzott gép két órán által: akkor két percre megáll, nagyott fúj és megint gyors galopp... Szombat délben ott van a pap a templom csűrjénél. Beviszi a táskát, megereszti a nyerget és a lovacska elégedetten legelni indul a templom körül. A pap megvizsgálja az épületet, hol szakított le a heves montanai szél róla deszkát, zsindelyt? Oltár mögül előkotorász szeget, kalapácsot és fix-ol, majd kisepri a templomot, letörli a port az oltárról, a padokról: elég finom homokot hordott be a szél a végtelenül száraz montanai levegőben összeszáradt deszkák finom hasadékain át. A templom mellett tüzet rak és a táskát feje alá rakva alszik. A ló, mint jó kutya, akkor a közelébe jő. Reggel víz után néz a közelben, három lepellel letakarja az oltárt és vár breviáriumába temetkezve. Nyolc óra után a szél minden irányából sebes galoppban száguldva jön a katholikus cowboy festői öltözetében. Mexicói sombrero kalap, kurta bársony zeke, veres kendő nyakába kötve a zeke gallérja felett, tehénbőr felső lovaglónadrág, a varrásnál a hosszú szőr kívül hagyva, hosszúszárú lakkos csizma magas francia sarokkal és éles sarkantyúval. Melle körül a bikacsök, ostor. Szélvész sebességével odarohan a cowboy lova a templomhoz, az ajtó előtt pillanat alatt megtorpan, megáll mint a cövek és a lovasa bent áll; megereszti a hevedert, megsimogatja a ló nyakát, gyengéden ráüt és a ló csendesen elkocog a pap lovához a legelőre, víg nyerítéssel üdvözölve őt. Majd jönnek sebes trappban könnyű kocsijaikon a farmerek feleségeikkel, gyermekeikkel. Két asszony pár csipkével felékesíti az oltárt, nagyobb lányok pohárba virágot hoznak, az oltárra meg tövissel kis csokrocskát tűznek a függő oltárlepelre; más pohárba gyertyát tesznek, papirost gyömöszölnek a gyertyához és áll a gyertya ebben a tartójában az oltáron.

Azt nem lehet elvárni, hogy a pusztai emberek csendesen legyenek a templomban, míg a szentmise megkezdődött! Hiszen már két-három hónapja nem látták egymást: az utolsó havi ötös vasárnap óta! A pusztai ember nem tud suttogva beszélni. Ha valamelyiküknek beszéde van a pappal, hogy mikor jöhetne ki a tanyájára vagy a kárányára gyerekét megkeresztelni, vagy a házába misét mondani, meginteni, megoktatni, a gyerekeit, akkor kivonulnak a szabadba a templom elé; ha meg gyónni akar valaki, akkor az egész gyülekezet kénytelen kivonulni. Mise után olvasót mondanak és aztán a pap kiosztogatja ingyen a katekizmust, a jámbor könyvet, az olvasót, a skapulárét, szentelt gyertyadarabot és megolvassa a kollektát, tíz dollár az, amit életére fáradozásáért kapott! A templom körül fűre telepedve elővesszik a löncs-öt a villásregelit és a javát mindegyik a papnak kínálja. Akkor majd agyonetetik. Megitatják a lovacskákat és csak úgy porzik utánuk a prairie, ahogy elrobognak hangtalanul a puha füvön a csillag minden irányába. A cowboy füttyent és a

lova nyerítve hozzá rohan. Hinnéd: rögtön leüti rohantában a lábáról és keresztül rohan a templom deszkafalán! No! Megtorpan a gazdájánál, megáll szempillanat alatt és várja, míg a cowboy a nyeregben van és aztán pár perc és csak kis fekete pont van a szemhatáron belőle... *H.*

A négerek és az Oltáriszentség.

Szép és áhitatos órákat terem nekünk minden hónap második vasárnapja. Már az előestén legtöbb hivőnk a szent gyónással készül rája.

Napkeltekor a hegyekből mindenünnen tódulnak, hogy a harang első szavára, a kenyér szine alatt elrejtőzött Istenünknek hódolatukat, imádásukat bemutassák.

A közös reggeli ima után van a szentségkitétel. Utána a P. Superior a vasárnapi evangéliumot magyarázza meg, mely alatt gyakran szóba kerül az engesztelő nap jelentősége és a négerek buzgalma ujraéled. Ájtatos figyelemmel hallgatják a szónok szavait, úgy, hogy nem is gondolja az ember, hogy pogány országban van.

Sok fekete leány megfeledkezik áhitatában arról, hogy szent beszéd alatt le is ülhet. Két óráig térdelnek összekulcsolt kezekkel.

Utána a nagy mise alatt az énekkar és a hivek latin misét és az Oltáriszentségről szóló énekeket adnak elő.

Nagy mise alatt az ujonnan megtértek nagy száma engesztelő szent áldozáshoz járul.

Ezután közösen a szent olvasót imádkozzák. Örömmel hangzik az Ave-Mária a sok üde gyermekhangon. Ünnepi áldás fejezi be az ájtatosságot.

A négereket nagyon mélyen érinti ezen ájtatosság. Sokan délig folytatják. E napon kettős kötelességnek tekintik a szent kereszt útja elvégzését, mely alatt a legalkalmasabb legényember olvassa az imákat. Sokan hazafelé menve az áhitatnak ezen szép óráiról beszélgetnek.

Sokan sajnálják, hogy a szentségkitétel ideje elmulott s azt gondolják, bűneik az oka annak, hogy Jézus nem kiván tovább az oltáron nyilvánosan trónolni.

Sok keresztény néger a szentségimádó vasárnapot a legnagyobb ünnepek közé sorolja, melyre mindig új buzgalommal várakozik.

Egyébként is igen épületes náluk a Legszentebb tisztelete. Sokan útközben felkeresik. Kissé térdelnek imádkozva az oltár előtt s a nagy tisztelet mutatja, hogy élő hitük van.

Mély hitre vall az egyik néger nyilatkozata: «Valóban, ha nem volna közöttünk a templomban az Üdvözítő, nem tudnék tovább élni. Gyakran, ha a szenvedések a kétségbeesés felé sodornak, az oltárhoz menekülök

s a meggyötört szív újra nyugalmat talál». (V. ö. Visszhang Afrikából. 1910. 4. 11. 58. l.)

*

A mária-celli misszió-állomáson ötvened vasárnapon tartottak Szentségimádást. Az újonnan megtért négerek apraja-nagyja valóban épületes buzgóságot tanusított. Óránkint váltakozott 4—4 néger iskolás a Legszentebb előtt. Szép ministráns ruhába öltözve mindenkinek az épülésére térdeltek az oltár előtt. Fekete kacsóikat imára kulcsolva, szemüket nem vették le a Legszentebbről.

Mögöttük térdeltek nagy számban a többi fekete keresztények és hitujoncok. Folyton imádkoztak hangosan vagy énekeltek, úgy, hogy estére, amikor a Legszentebbet visszahelyezték a szentségházba, teljesen berekedtek. — A fiuk e napon teljesen megfeledkeztek az ő szokott labdajátékukról. Közli: *Krasznyánszky János.*

Hasznos tudnivalók.

Miseruhák kitisztítása a zsír- és olajfoltoktól. Harminc gramm mézet, ugyanannyi zöld szappant és 1/4 liter borszeszt keverünk egy fazékban össze. A selyemszövetet deszkára helyezzük, finom flanell darabbal vigyázva helyenkint dörzsöljük. Minden darab selymet e mosás után langyos vízben óvatosan átmosunk, azután egy edényben hideg vízbe teszünk, úgy, hogy a víz ellepje. Ott marad addig, míg az összes mosást elvégezzük. Ha minden selyemdarabbal végeztünk, az összest óvatosan kicsavarjuk, tálba tesszük, melyben spiritusszal kevert víz van. Azonnal kivesszük belőle, a nedvességet kinyomjuk a selyemből. Azután ismét deszkára teríjük s puha kendővel simogatva szárítjuk. Vigyázzunk, hogy homokszem, kövecske stb. kendőnk alá ne szoruljon. Végre óvatosan, szál irányában kihúzva, kiterítve két vászon kendő alatt meleg — de nem tüzes — vassal kivasaljuk.

Az oltár tisztántartása. Az oltárokat évenként kétszer, tiszta időben, szentmise után estig alaposan át kell tisztítani. A terítőket és zsámolyokat — amennyiben ez lehetséges — el kell távolítani, hogy szabad, száraz levegőnek legyenek kitéve. Ne kerülje el a seprő még a lépcső belső oldalát se. Egyébként pedig valahányszor az oltárteritőket és antipendiumokat változtatjuk, a seprőkefével mindig meg kell söpörni az oltár menzáját. Ha az oltárkő viaszkendővel van betakarva, ehhez ne nyúljunk. A képeket, ékesítéseket, tabernákulumot, aranyozásokat finom borzfarkkal, vagy puha kefeseprővel takarítjuk. Az oltár asztala, lépcsői stb. mindennap leporolandók.

A templomi butorok ellensége. *A fa-szú kiirtása.* A templomi butorzatban előforduló férget elpusztíthatjuk, ha naftalint lenolajban oldunk és ezt kenjük az apró lyukakba. Benzint is szokás a lyukakba önteni. Teljesen szú-mentes lesz a templomi butor, ha higany-szublimát oldattal bekenjük a fát, de mivel ez anyag gőze mérges, azt nem szabad belehelni.

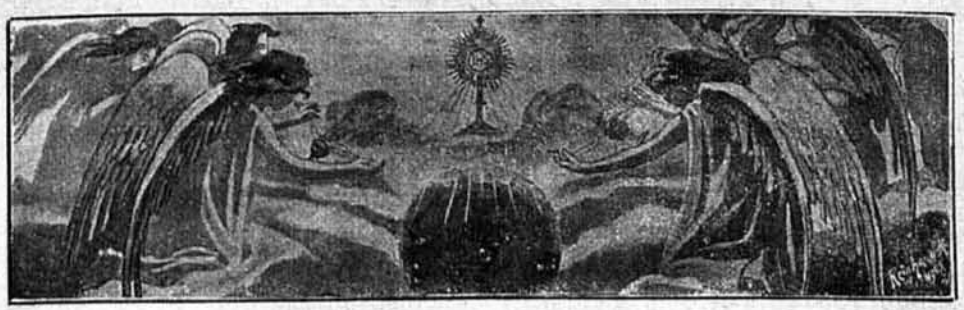

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR.

A gyakori áldozás apostola.

A következő sorokat kaptam:

«Hogy a gyakoribb szentáldozás terjed községünkben, nagy köszönet és dicséret illeti meg ezért a jó Istentől megáldott apostoli lelkű plébános urunkat, mert mint hivei igazi lelkiatyja, gondoskodik hivei lelkiüdvéről nem- és korkülönbség nélkül. Keresi az alkalmat, hogy hol és mi módon férkőzhetik hivei lelkéhez. A legszeretetteljesebb szelidséggel közeledik hiveihez, hogy mindenki bátran szólhasson vele bajaiban. Ha föl nem sorolható okok miatt hivei nem végezhetik nappal szent gyónásaikat, megteszi az évnek bármely szakában, hogy esti 10 óráig is gyóntat. Résztvesz vasár- és ünnepnapi összejöveteleinken, esténkint majd az egyik, majd a másik s harmadik, mert most már három házat vettünk igénybe a község különböző részein, hogy az erkölcsöket jobban fejleszteni s a lelki életet többekkel megkedveltetni szélesebb körű érintkezésünk legyen. Ilyenkor tanácsával, bátorításával, ha kell, fenyegető szavával sem mulasztja el hiveit a jó útra téríteni. Egy szóval a jóságos Istennek soha meg nem hálálható áldása a jó plébános urunk hiveinek. Ó, édes boldogsága az emberiségnek, kegyes Jézusunk, adj hazádnak s vele együtt az egész kereszténységnek ily áldott lelkű papokat, hogy annál jobban virágozzék anyaszentegyházad.»

(E községben a havi áldozók száma 70—80, a hetieké 54.)

Szűz Mária, a gyakori áldozás védasszonya.

Hála Jézus szentséges Szivének és az Ő Szűz Anyjának.

Igéretemnek teszek eleget, midőn itt a nyilvánosság előtt mondok köszönetet Jézus szents. Szivének és az Ő Szűz Anyjának. A dolog így történt: Már hosszú idő óta igen nagy nehézségeket okozott nekem a

szent gyónás végzése aggályosságom miatt. Miután azonban gyónásaimat még egy-két év előtt is csak havonta egyszer végeztem és a közbeeső időben nyugodt voltam, ez nem is okozott nekem oly nagy kellemetlenséget. 1909. februárban megkezdtem a gyakori szent áldozást és így gyakrabban kellett gyónnom. Azóta a szent gyónás számomra néha valóságos kín volt. A szent áldozáshoz is, melyhez most már egy gyónás után többször járultam, gyakran csak igen nagy félelem és nyugtalanság közt mertem járulni. Kivántam gyónni menni, gyónásaimat jól akartam végezni, imádkoztam egész erőmből, de mind hiába, lelki nyugalmamat nem birtam megtalálni. Nehéz idők voltak ezek, néha úgy éreztem, nem birom már tovább! Zavartan, nyugtalanul újból és újból Jézus szents. Szivéhez és «Édes Anyám» Máriához fordultam. Már nem is igen kértem a lelki békét, imám körülbelül ez volt: Uram, egészen Tied vagyok, tégy velem tetszésed szerint és Anyám, egészen Reád bizom magamat. Lassan, fokozatosan azután csöndesebb lett lelkem és Jézus legszentebb Szivében és «Édes Anyámban» reménylek, hogy még megtalálom a teljes lelki békét. Most majdnem naponta csaknem teljesen nyugodtan járulok a szent áldozáshoz. Hála érte az isteni Szívnek, ki azt mondta: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtak és terhelve vagytok, én megenyhítlek» titeket és az Ő Szűz Anyjának, ki nem hagyja el gyermekeit.

Mirbach Márta bárónő,
kongreganista.

Az Árpádok vére

A Chanel-család a magyar Árpádházi királyokkal rokon. Ez a dicsőséges uralkodóház az Oltáriszentségnek számos szentet adott.

Boldog Chanel Péter vértanu már gyengéd gyermekkorában is szerette nagyon a templomot, hol ő mindig az Oltáriszentséghez lehető legközelebb helyre jönni szeretett. Feltünt ez egy jó asszony előtt, ki is hozzája ez iránt kérdést intéz, mire ő feleletül adja:

— Ah! én őt oly nagyon szeretem!

Mondjuk mi is a mennyországnak e boldog vértanujával sokszor szeretetünknek ezen őszinte vallomását, hogy ő is, e végtelenül nagy és hatalmas Úr is az egész örökkévalóságon át szerethessen és boldogíthasson minket. Én csodálom a jó Istent az ő nagy, magasztos világában; de mindenek fölött bámulom egy oly nyomorult iránti igazán határtalan szeretetét, amilyen én vagyok, s azt mondom is önmagamhoz: Te, ha te ezt a végtelenül jó édes Jézust nem fogod szeretni és pedig teljes szivedből, úgy nem egy, hanem száz poklot is érdemelsz.

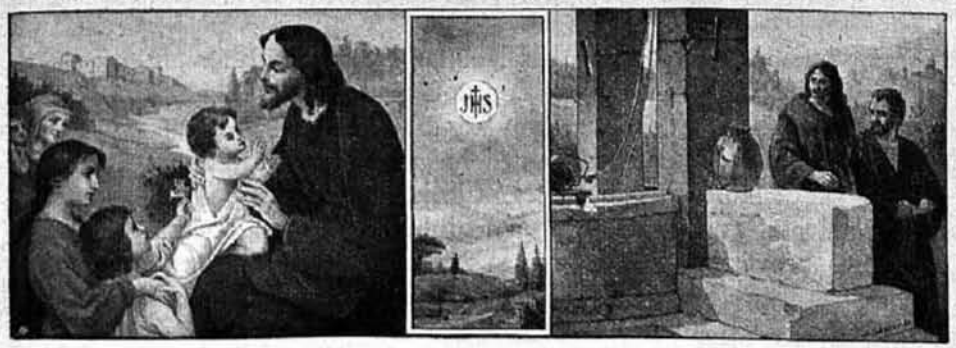

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

Szentségimádás szent Alajos példájára.

Oh Jézusom az Oltáriszentségben! az én lelkem egészen a tied. Azért tied, mert te teremtetted, te váltottad meg és azért vagy itt a szentségházban, hogy üdvözüljek. Az én lelkem olyan, mintha a te házad volna, amelyet megvettél magadnak. Nem pénzen vetted meg, hanem drága véreden. Mikor áldozom, úgy jösz lelkembe, mint házadba. Ha nem szabad elvennem azt, amit más pénzen vett meg magának, még nagyobb bűn volna, ha elvenném tőled lelkemet, melyet véreden vettél meg és odaadnám a véteknek. Nem is akarom tőled elvenni és a bűnnek adni, hiszen oly jó nekem, hogy tied a lelkem! Imádlak téged, lelkem Ura és Királya!

Jó nekem, hogy tiéd a lelkem, mert mindenható vagy. Oh én oly gyönge vagyok! oly könnyen tetszik nekem a bűn! Csak valamely rossz pajtás csábítson vagy szemérmetlen gondolatom támadjon s alig tudok a bűnnek ellenállni. Oh édes Jézusom, te oly hatalmas vagy! Még szent Alajosból is nagy bűnös lett volna, ha nem járult volna hozzád! Imádlak, mindenható Úr Jézus, a legfölségesebb Oltáriszentségben!

Úgy teszek most, mint az egészen kis gyermek, mikor még nem tud járni. Anyjához kiált, mert anyja erős. Anyjába kapaszkodik, csak úgy tud néhány lépést tenni. Te jobb és hatalmasabb vagy minden édes anyánál, bármilyen kicsinynek látszol is a kenyér szine alatt. Te segíts azon az úton, mely a mennyországba vezet, más úgy sem segíthet. Imádlak, végtelenül jó Úr Jézus, a legfölségesebb Oltáriszentségben!

Oh, ha úgy tudnálak imádni, mint szent Alajos. Ő gróf volt, neki egész kis országa lehetett volna s mégis semminek tekintett mindent. Csak te, Úr Jézus az Oltáriszentségben, voltál mindene. Igen, mert te vagy

a legfőbb Úr! A grófoknak, királyoknak csak földjük, országuk van, de szolgáiknak lelke nem az övék. Egyetlenegy lelket sem tudnak maguknak megvenni, mert egyetlenegy lélek drágább az egész világnál. S te, Úr Jézus, mégis minden lelket vettél meg drága szent véreden. Oh mily gazdag vagy! előtted igazán a leggazdagabb király is csak koldus. Imádlak, végtelenül gazdag Úr Jézus, a legfölségesebb Oltáriszentségben!

Itt a kenyér szine alatt is jelen van a te drága véred, amelyen minden ember lelkét megvetted. Imádom egész lelkemből, mert ez a szent vér a legnagyobb kincs a földön.

Édes Jézusom! neked ajánlom lelkemet, tied akarok lenni. Ne vess meg azért, hogy gyermek vagyok. Ne taszíts el magadtól azért, mert sokszor szerettem a bűnt. Ezentúl a legfölségesebb Oltáriszentségre akarok nagyon sokszor gondolni, róla beszélni, mint szent Alajos; semmi olyast nem fogok tenni, amiről te az Oltáriszentségben azt gondolhatnád: Gyermekem, ezt nem jól tetted! ez nem tetszik nekem! — Segíts meg reá, jóságos Jézusom. Amen. *Dr. Szyllaba Emil.*

Néger gyermekek ragaszkodása Jézushoz.

GABUNBÓL, Afrika belsejéből, visszatért misszionárius franciaországi időzése alatt (1905) mondotta a következő megható példát, mennyire képes az Úr Jézus iránt való szeretet még a kis négereket is hőstettre indítani s minket, a szeretetben elhidegült európaiakat megszégyeníteni. Fang kerületben — az egyenlítő alatt — fekszik Akork község. Ott mondtam egy napon a szent misét. A templomot maga a jó Isten emelte a nagy égboltozat alatt; szép is volt az, mint Isten minden műve, ha rajta ügyetlen emberi kéz nem kontárkodik. Pompás pálmák tisztelettel jelesen hajoltak a szentély fölé, míg a fák közötti kúszó növények oltárdiszül szolgáltak. Az oltár fölállításához fekete keresztényeim egy darab fakéreggel s négy darab cölöppel járultak. Mély ájtatossággal hallgatták a szent misét a vadon gyermekei. Bizonyára örömmel tekintett le reájuk Istennek szent Anyja, amint ájtatosan mondták el az Ave Máriát a rózsafüzér gyöngyein. Legboldogabb volt azonban e napon négy néger leányka, akik legelső izben vehették magukhoz az Úr Jézust. Ezek néhány évet a misszionárius nővéreknél töltöttek és ott meg is keresztelkedtek. Apjuk, egy megrögzött pogány, erőszakkal vitte el a menedékhelyről s hazaszállította őket, hogy a házimunkánál segédkezzenek otthon. Sírva búcsuztak el a szegény leánykák a nővérektől. Aggódva kérdeztük egymást: nem felejtik-e el intéseinket s hívek maradnak-e hitükhöz? Ötnapi távolságra laktak szüleik a misszióteleptől s pap ritkán kerül arra a tájra.

Jó idő multán beszálltam pirogemba (csónak) s áteveztem feketéimmel Akorkba, ahol gyermekeink nagy örömmel fogadtak. «Oly régen várakozunk reád, atyánk!» kiáltottak felém. «Nézd, ezek mind a te gyermekeid; csodálkozol majd, mi mindent tanultak meg tőlünk!» Csakugyan egy nagy csoport gyermek, fiú és leány állott előttem, akiknek tanítását a hazakerült misszióstanítványaink vették át. Tudtak olvasni, ájtatos énekeket zengeni és a katekizmus legfontosabb kérdéseire felelni. Minden este közös rózsafüzér-imához gyülekeztek egybe s vasárnap még istenitiszteletet is tartottak. Egy tizenöt éves néger leányka helyettesítette az imádkozó és éneklő papot s a legfiatalabb prédikált. A prédikáló leányka igyekezett a szónokló pap mozdulatait és arckifejezését utánozni s a beszéd, ha tartalma nem is sikerült, valószinűleg megnyerte a jó Isten tetszését. Fáradozásuk sikeréről az győzött meg, hogy oly jól voltak előkészítve, hogy rögtön a szent keresztséghez bocsáthattam őket. Az én négy katekizáló leánykám jutalmát a szent áldozásban kapta meg. Szent könnyek áztatták a gyermekarcokat s különben élénk szemeiken meglátszott, hogy a külvilágból mitsem vesznek észre. Mily szeretet hevíthette ezeket a fiatal sziveket az Úr Jézus iránt! Amint elhagytam a falut, figyelmeztettem a négy első áldozót: «Gyermekeim, három hét multán lesz husvét, a keresztények nagy ünnepe, kérjétek meg szüleiteket, engedjék meg, hogy elmehessetek a misszió-állomásra, mert ez lesz új alkalom, hogy az Úr Jézust magatokhoz vegyétek újból». «Atyánk, minden bizonnyal eljövünk» — felelték a kis feketék. Husvét reggelén örömteljes «itt vagyunkkal« állítottak be hozzám. De milyen szánandó állapotban! Meztelen vállaikon kegyetlen ostorcsapások nyomait láttam, hátukon pedig csupa véres sáv. «Kedves gyermekeim, mi történt veletek?» «Majd elmondom én» — mondja az öregebbik. «Fölszólítottál minket, hogy husvétkor jöjjünk hozzád, hogy a szent áldozáshoz járulhassunk. Atyánk azonban nem akart elengedni. Kértünk, könyörögtünk, de mind hiábavaló volt. Szüleink megharagudtak s ötven ostorvágást helyeztek kilátásba, ha merészkedünk eltávozni hazulról.

Jézus nevében! — így buzdítottuk egymást s még az este leoldottuk a csónakot, hogy hozzád evezzünk. Atyánk azonban vigyázott reánk s beváltotta szavát s ötven ostorcsapást mért reánk. Ezután abban a hitben, hogy a verés megpuhított bennünket, nem vigyáztak reánk s mink az alkalmat fölhasználva, elsompolyogtunk és ime most itt vagyunk! Nemde nemsokára bemutatod a szent misét s magunkhoz vesszük majd az Úr Jézust, mert még éhgyomorral vagyunk». «Szegény gyermekek, ily helyzetben nem kellett volna jönnötök — kiáltottam föl — hogy tudtatok ilyen kiméletlen bánásmódot elviselni?» «Hogy, atyánk — kiáltott föl Mária Róza, a legfiatalabb — hogy beszélhetsz így? Mondd meg, mit cseleked-

tél volna te, te, egy misszionárius? Mit választottál volna, ha Jézus és ostor között kellett volna választanod?» Szégyenkezve lehajtottam fejemet s halkan kérdeztem: «Mi vár rátok, majd ha hazatértek?» «Majd ha visszatérünk — mondja gyöngén összeborzadva Christina — újból ostorcsapások! Ugyan mi van azon? Az ostorvágások elmulnak, Jézus azonban marad».

Mit mondasz kedves ehhez? Ugye pirulsz!

Közli: *Krasznyánszky János.*

Bankett a templomban.

MULT ÉV szeptember 26-án a városi tanács engedélyezése következtében a soissoni templomban bankettet akartak tartani az e nap Soissonban gyülésező szabagondolkodók. Aznap este a szinházban felolvasást tartottak az «Egyház és a család» czímmel, valamint másnap ugyancsak a Saint-Leger templomban nyilvános konferencziát a szabadkőművesek gyülekezete. E hallatlan dolgok késztették Péchenard soissoni püspököt egy, a soissoni lakosokhoz intézett protestáczió közzétételére, melyben a legnagyobbfokú méltatlankodásának ad kifejezést azon, hogy a város katholikus közönsége a szent helyet ilyen czélra átadta vagy legjobb esetben tiltakozó szavát nem érvényesítette elég energikusan, hogy épen az egyház legveszedelmesebb ellenségeinek adták át szabad használatra, szentséget gyalázó czélra a templomot, melyben az Oltáriszentség lakozik.

«Mikor istelentelen Belsazar Jeruzsálem templomát kirabolta, nem félt, mikor a szent edényeket profanálta, azokat orgiák alkalmával használván. De megjelent a falon a mene-tekel-ufarsim és másnap igazat adatott az igazaknak és a vétkezők elpusztultak. Nem akarom azt hinni, hogy mi is ilyen időt élnénk. A legenergikusabban kell tiltakoznunk egyházunkat meggyalázó, templomunkat sírba tipró cselekedetek ellen, nem szabad néznünk, hogy nyilvános helylyé degradáltassék le a mi Urunk szent lakóhelye.»

A püspök szeptember 12-én publikálta e levelet, melynek eredménye az lett, hogy a város tekintélyes polgáraitól aláírt energikus tiltakozó iratot küldtek a kultusz- és belügyminiszterhez. Csakhogy a kommunális városi tanácsok széleskörű hatalma és kiskörű felelőssége következtében igen kétséges, hogy Briand esetleges kedvező válasza hatással lesz-e a tanácsra. Utasítani — itt Francziaországban — nem lehet a városi tanácsokat. Szinte korlátlan hatalommal rendelkeznek.

Röptében a nagyvilág körül.

Rule Brittania. Az Oltáriszentség világbirodalma. A legutóbbi tíz év alatt az angol nyelvű protestantizmus körében hat társulat keletkezett, melyeknek célja a szétvált keresztények visszaegyesítése. Ebből látható, hogy az angol nyelvű protestánsok mennyire nincsenek megelégedve a mai állapottal, vagyis a keresztényeknek mai széthuzásával és egyenetlenségével. Az egység és egyesülés szükségességének érzete hatja át valamennyit és csak idő kérdése, hogy valamennyi az egyedül igaz keresztény egyesülésnek, a Rómával való egyesülésnek áramlatában egyesüljön egy nagy és végleges egyesülési mozgalommá. A fönti cél kivitelére úgy Angliában, mint Amerikában új folyóirat keletkezett. Ez a jelenség maga örvendetes bizonyítéka az angol nemzet körében meggyökeresedett egyesülési törekvés növekvő erejének. Ezért imádkoznak s tartanak ima-cyklusokat angol protestáns testvéreink. Kérjük az Urat mi is, hogy úgy ők, mint az orosz szakadárok mielőbb visszatérjenek az egyház kebelébe: hogy mindnyájan egyek legyünk.

Szent Lajos országából. Fokról-fokra. Szentségtagadás. Krisztustagadás. Istentagadás. Így fest a francia tanítók vallási élete. Az Oltáriszentség nélkül nem mennek semmire; mindent, ami vele összefüggásben van, tagadnak; Istennek emlékét, nevét is ki akarják irtani. A francia világi oktatás egyre gyönyörűbb példákkal kedveskedik arról, hogyan értelmezik a jeles humanisták, a modern nevelést. A «Premier Livre de Lecture et d'Instruction pour l'Enfant» cimű elemi iskolai tankönyv 1903. és 1904. évi kiadásában egy pár helyütt említés tétetik Istenről, imádságról, sőt egyik olvasmánynak az a cime: «Az egek beszélik Isten dicsőségét». Persze ezek olyan dolgok, amiket egy atheista tanító nem bir szó nélkül hagyni, mit tett hát egy ilyen tanító? Ahelyett, hogy megszereztette volna a könyv legujabb, vallásos fogalmaktól «megtisztított» kiadását, ökonomikus módon — átiratta diákjaival az inkriminált passzusokat. Még pedig olyaténkép, hogy a «Vasárnap volt; Pál kis hugát templomba vezette»

átíródott így: «Hétfő volt; Pál kis hugát iskolába vezette». Nehogy a bernáthegyi szerzetesek túlságosan kidicsérődjenek, ez a mondat: «nagy kutyák, melyeket a Szent-Bernát-hegyi szerzetesek küldtek», így hangzott az átiratban: «nagy kutyák, melyeket Szent-Bernát hegyéről küldtek». Ahol a fiú «imádkozott Istenhez, hogy segítsen rajta», most «a fiú kétségbeesik segítség hijján». A Mon Dieu! Istenem! kiáltásból nyugodt lelkiismerettel grand père! nagyapó! kiáltást javítottak; azokat a sorokat, hogy «a világ óriási és az Isten hatalma végtelen»; «az egek, fiam, Isten dicsőségét beszélik» — egyszerűen áthuzatta, mert ezek nagyon abszurdak arra, hogy kijavítsák őket s nagyon ijesztőek arra, hogy megmaradjanak. Szinte nehéz elhinni, hogy katholikus gyermekeket ilyesmire kényszerítsenek neutrálisoknak mondott iskolákban. A fiuk azonban furcsa véleménynyel lehetnek a tanítójuk eszejárása felől.

Ily légkörben nőnek föl az első áldozásra készülő gyermekek.

Francia élcelődések. Emberevők vagyunk-e mi? Hogy az egyház ellen milyen ostoba és hajmeresztő logikájú módon harcolnak a tudományos szinezettel dicsekedni szerető lapok, arra nagyon jellemző a «Paris Journal» cimű hetilap egyik legutóbbi cikke. Nem kevesebbet állít, mint azt, hogy a chilei kannibáloknak La Plata körül a katholikus egyház adta meg az izlést az emberevéshez. Azt mondatja egy kannibál feleségével: «Ha bűn az emberevés, mért nem kezdik a papok azzal, hogy megtiltanák nekünk Isten megizlelését a szent áldozásnál? Logikusnak kellene lenniök...» Különös, hogy a La Plata körül ilyen filozófikus szavakkal beszélnek az emberevő asszonyok s logikát emlegetnek egészen egy párisi szabadkőmüves ironiájával. De ha már logikáról van szó, nagyon találó a «L'Univers» megjegyzése, hogy az antropotheophagia és antropophágia után tertium non datur s aki nem eszi az Úr testét, kénytelen bármely formában, a maga fajtájabelieket enni.

Berlin. Az első lépés az Oltáriszentség felé. Február 20-án Berlinben a vallásos protestánsok által megtartott nagyszabású tiltakozó gyülés folyt le. A monisztikus és krisztustagadó Drews tanár ellen, aki nyilvánosan azt vitatta, hogy «Jézus soha nem is élt»: a berlini pozitiv egyházi egyesület a Busch-cirkuszban gyülést hirdetett. A 10.000-re becsült embertömeg előtt a protestáns pásztorok egész sora beszélt e témáról: «Jézus élt». — «Jézus történeti személy». A történelmi-kritikai «liberális» protestáns teológia ezen beszédekben éles visszautasításokban részesült. Ugyanazon időben a protestáns dómtemplomban is tiltakozó gyülés volt. A néptömegek, melyek a cirkuszból kiszorultak, betöltötték a dómot az utolsó zugig. Mindkét helyütt a tiltakozó gyülés hangos közös hitvallással végződött.

Örvendetes jelenség. Ezek az emberek, kik újra hinni kezdik, hogy Jézus élt, azt is hinni fogják egykor, hogy Jézus él. Az Oltáriszentségben van jelen; nemcsak él, de éltet is. Ez lesz az út az igazi áldozáshoz.

Jászóújfalu pusztulása. Az Oltáriszentség lángokban. Péter-Pál napján tűz pusztította el Jászóújfalut. Az egyre tartó szélviharban lángot fogott a templom is. Néhány pillanat alatt lángban állott az egész tetőzete, sőt tüzet fogott a torony faberendezése is. Halálos csüggedéssel állották körül az emberek az égő templomot, amelynek gerendái dübörögve hullottak alá, amikor kivált a tömegből Damits József pányi plebános és berohant a lángban álló templomba. Rémülve látták az emberek a plebánost eltünni templomajtóban. Néhány rettenetes kinos perc telt el, amikor megjelent az ajtóban Damits plebános tépett reverendában — kezében az Oltáriszentséggel és abban a pillanatban félelmetes robajjal zuhant le a toronyból a harang. Egyszerre valaki a tömegből keresni kezdi Zselinszkyt, a jászóújfalusi plébánost; szanaszét szaladtak az emberek a szűk, keskeny utcákon, kiabálták a nevét, de Zselinszkyt nem találták. Hosszas keresés után végre ráakadtak, ott feküdt egy égő épület tövében megsebesülten. A hősies, bátor plebános valakit ki akart menteni egy házból és egy lezuhanó égő gerenda megsebesítette.

Egyesületi élet

A kalocsai Oltáregyesület Úrnapján és Jézus Szivének ünnepén (június 5.), szokásához hiven, testületileg részt vett a szentséges körmeneten. Az úrnapi körmenet hatása alatt írta a «Kalocsai Néplap» eme megfigyeléseit: «Szépen kitett magáért az Oltáregyesület, melynek tagjai nagy számban követték az egyesület hófehér zászlaját. Kalocsa uri hölgyközönségét láttuk az oltáregyesületi zászló nyomában. Vajha férjeiket is magukkal hozták volna! Az urak még mindig sajátos idegenkedést tanusítanak az úrnapi körmenet iránt. Pedig az utak nekik is fel vannak hintve a tavasz első hirnökeivel s az igénytelen fű, melyről a reménység üde zöldje biztat feléjük, nekik is a diadalmas Jézus követendő útját mutatja. Vajha megismernék, hogy a fehér ostya isteni erőt rejt magában, mely az ő szivük boldogságát is hordozza! Hogy olyan királyt követnek diadalmas útjában, akinek trónusa a mónstrancia, katonái a hivő nép milliói, adója a szivek imája s boldogsága az emberek közt lehetni! Igy fordult a férfiakhoz egy buzgó pap «post festum». Részünkről azt tartjuk és szeretettel meg is jegyezzük, hogy ha — mint más városokban szokás — Kalocsán is volnának az úrnapi körmenetnek rendezői, akik a programmot (értem a menet elrendezkedését) eleve megállapítanák s az urakat meghivnák, tudtukra adva, hogy a menetnek

melyik részében leszen helyük; ez esetben a féri-intelligencia is aligha érné be azzal, hogy csak mint nézők szerepeljenek a körmenetnél, hanem — úgy hisszük — készséggel szegődnének a szentségi Úr Jézus kiséretébe.

Alapítvány. Az *esztergomi* Oltáregyesület alapításában s annak tizenkét éven át való pénztári vezetésében szerzett szép érdemeit azzal tetőzte be *Bleszl* Ferencné úrnő, hogy az egyesület céljaira 100 koronát tett le örök alapítványként. A nemes tett önmagát dicséri! A jótéteményért ez uton is hálás köszönetet mond az *elnökség*.

A nagyváradi Oltáregyesület munkaóráin készült egyházi ruhák kiállítása. A kiállítást a Szent László Menház (Szaniszló-u. 25. sz.) nagytermében 1910. június 16-án d. u. 5 órakor Fetser Antal felsz. püspökkáptalani helynök nyitotta meg. A kiállítás június 17., 18. és 19-én d. e. 10—12-ig és délután 4—6-ig tartott. Június 17-én d. u. 1/25 órakor a kiállítás termében dr. *Németh Gyula tartott előadást az egyházi himzésekről.*

A Dunaföldvári Oltáregylet saját zászlójának alapjára 1910. évi julius hó 2.- és 3-án a helybeli uri zenekar és 60 műkedvelő szives közreműködésével, villanyvilágítás s szines fényvetítés mellett műkedvelői előadást rendezett, melyen a *Nap szakaszai* cimű élőképet adták elő nagy sikerrel, sokak részvétele mellett.

Oltáregyesületi kiállítás. A besztercebányai oltáregyesület mint minden évben, most is kiállította azon egyházi ruhanemüeket, melyeket jólelkű tagjai a szegény és elhagyott templomok fölruházására készítettek. A kiállítást az egyesület fővédnöke, dr. Radnai Farkas megyés püspök július 1-én délután 5 órakor a róm. kath. polgári leányiskola rajztermében nyitotta meg s az egész város nagy érdeklődéssel kisérte az oltáregyesület munkásságának becses tanújelét.

Meghaltak 1910. évben.

A budapesti Oltáregyesület egri egyházmegyei elhunyt tagjainak névjegyzéke: Buczkó Mária, Lemper Erzsébet, Ferkó Borbála, Kovács Erzsébet Alsótelekes. Barnák Anna Gáva. Szőke Eszter Gyöngyöspata. Völgyi Veron, Montvai Rozál, Tukova Veron, Szabó Veron Jászberény. Ujlaki Franciska, Mudris Anna, Bobák Ilona, Tukacs István, Görbe Anna, Gyenes Anna, Demény Marcel, Ördög Viktoria, Favágó Angyél, Bóta Erzsébet, André Anna, Kaszab Teréz, Mószár Angyél, Tösér Anna, Pethes Amál, Nagy Apollónia, Kaszab Anna, Palócz Terézia, Rőtt Anna, Kis Marcel, Sós F. János, Tóth Anna, Csáki Franciska, Fehér Franciska Palócz Terézia, Nagy Julianna, Palócz Rozál, Bogdán János, Palla Teréz, Bartus Veron, Pethes Angyél, Bordás Anna, Gebhard Teréz, Gebhard Etel, Sós Marcel.

Szerkesztő: **Dr. Makay Lajos.**

wein Magdalen 5 k, † M. Vilma lelkiüdveért 5 k, özv. Pálházy Andrásné 4 k, Dallia Antalné 6 k, † Bleaha Ferenc és család 5 k, Bujdosy József 3 k, † Gürsch Károly 5 k, Rusznyák Károlyné 2 k, † Károly és Lipót 10, Emer Antal 2 k, Lizi néni 2 k, Wachshoffer Alajos és neje 3 k, Kracker Leopoldin hálás emlékére 50 k, Kontor Alajos 1 k, Sterl Károly és neje 2 k, özv. Strebek Tivadarné 1 k, Bachmeyer György 1 k, özv. Hauke Antalné 10 k, Malmarits Irén 2 k, Missik Gizela 3 k, Kollár Borbála 2 k, Irma 1 k, Pr. Fr. 5 k, Wargáné 20 k, Házmán Kornélné 3 k, özv. Varászdy Lipótné 3 k, Filipovini 2 k, özv. Gróf Keglewich Ödönné 4 k, Steidler Czeczilie 5 k, Sterl Katalin és A. 5 k, † Fischer Péter és neje Éva 5 k, Sz. V. Wendelin 10 k, Rehm Zsigmond és neje 2 k, Circulinus Antal és neje 10 k, † W. Ágoston 5 k, † W. Ferenc és István 10 k, Sedlak Anna 4, Nazarcsek Zsuzsanna 2 k, Tomcsák János 2 k, Weringer Mária 1 k, Meindl Jakabné 2 k, Kmeth Vilmos 3 k, Hugyiz Mária 1 k, Dinesy Ágota 1 k, Ertl Anna 2 k, Tittl Lipót és neje 2 k, † Hecker Györgyné 2 k, † Ertl Béla 3 k, Messner Julia 3 k, † Messner Mária lelkiüdveért 3 k, Szücs Erzsébet 3 k, Auerhamer Magdolna 1 k, Nagy József és neje 2 k, Sz. József tisztelettel 20 k, Gáspár Teréz és neje 2 k, K. M. szűz Mária tiszteletére 40 k, † Schilberszky Zsuzsanna és Antal 10 k, Kesztler Ferenc és neje 5 k, Fischböck Ferenc lelkiüdveért 50 k, Reinheimer Rezsőné 2 k, Cséh Andrásné 2 k, † Pfanzelt József lelkiüdviért 10 k, Bartoloti Edéné 4 k, özv. Göttlicher Vinczéné 4 k, Sárik János 1 kor. Összesen 1001 kor.

Ruvillenek, a hallei egyetem tanárának hires könyve **«Vissza az anyaszentegyházba»** magyarul kapható dr. Péter Antal theologiai tanárnál, vagy pedig Schäser Ferenc könyvkereskedőnél Gyulafehérvárt. Ára füzve 1 kor. 50 fill.

Új díszmunka. *Siessen megrendelni.*

A BUDAPESTI KÖZÉPPONTI OLTÁREGYESÜLET FÉLSZÁZADOS TÖRTÉNETE

A vaskos díszmunka fényes münyomó papiron harmadfélszáz oldalon száznál több fényes képpel illusztrálva jelent meg. Kitünő vezérkönyv.

Ára 3 korona.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYV

Negyedik teljes kiadás; 30 óra.

K. Sávely Dezső festőművész rajzaival.

Megjelent (finom papiron) és kapható, és pedig:

1. vászonkötés, vörösvágás ... ... K **4·—***
2. bőrkötés, vörösvágás ... ... « **6·—***
3. bőrkötés, aranyvágás ... ... « **7·—***
4. borjubőrkötés, párnázva, aranym. « **10·—***

* A könyvkötői munkák drágulása miatt az imakönyvek árát fel kellett emelni.

Megrendelhető Csanyteleken (Csongrádmegye) a Ker. Hitelszövetkezetnél.

Ugyanez a könyv öregbetüs kiadásban

(Nagy negyedrét nagyságban) **Leszállított ár!**

a) vászonkötés, vörösmetszés ... ... K **4.—**
b) bőrkötés ... ... « **5.—**
c) bőrkötés, aranymetszés ... ... « **6.—**

Liguori szent Alfonz.

Üdvösség útja

Forditotta:

Varga Mihály

plébános.

Szép elmélkedéseket tartalmaz.

Vászonkötés K **3.—**
Diszes kötés « **4.—**
Selyemkötés « **6.—**

Megrendelhető

VARGA MIHÁLY

plébánosnál

KISKUNMAJSA (Pestm.)

Reviczky Aladár C. M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.
Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 16 fill.
A vegyesházasságról. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 20 fill.
Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.
Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára füzve 80 fill. Kötve 1·20 Kor.
Jöjj, oh Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Sajtó alatt.
Mindennapi lelki kenyér. Ára amateur kötésben 1·60 Kor.
Jöjjetek hozzám mindnyájan. Ára 10 fillér, 100 drb. 8 Kor.

Kaphatók a Lazaristáknál. Budapest, IX., Gát-u. 6.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28*a*.

XI. évfolyam. 1910. 9. szám.

ÖRÖKIMÁDÁS

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSÁNAK ÉS MINDENNAPI VÉTELÉNEK TERJESZTÉSÉRE, AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGYASSZONYÁNAK TISZTELETÉRE ÉS A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS HAVI KÖZLÖNYÜL

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY és VARGA MIHÁLY

Közreműködésével

az Országos Oltáregyesület megbizásából

Szerkeszti

Dr. MAKAY LAJOS

Főmunkatárs

REVICZKY ALADÁR

Kiadja

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

Budapest, IX., Üllői-út 77.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Előfizetési ára egész évre 3 Korona

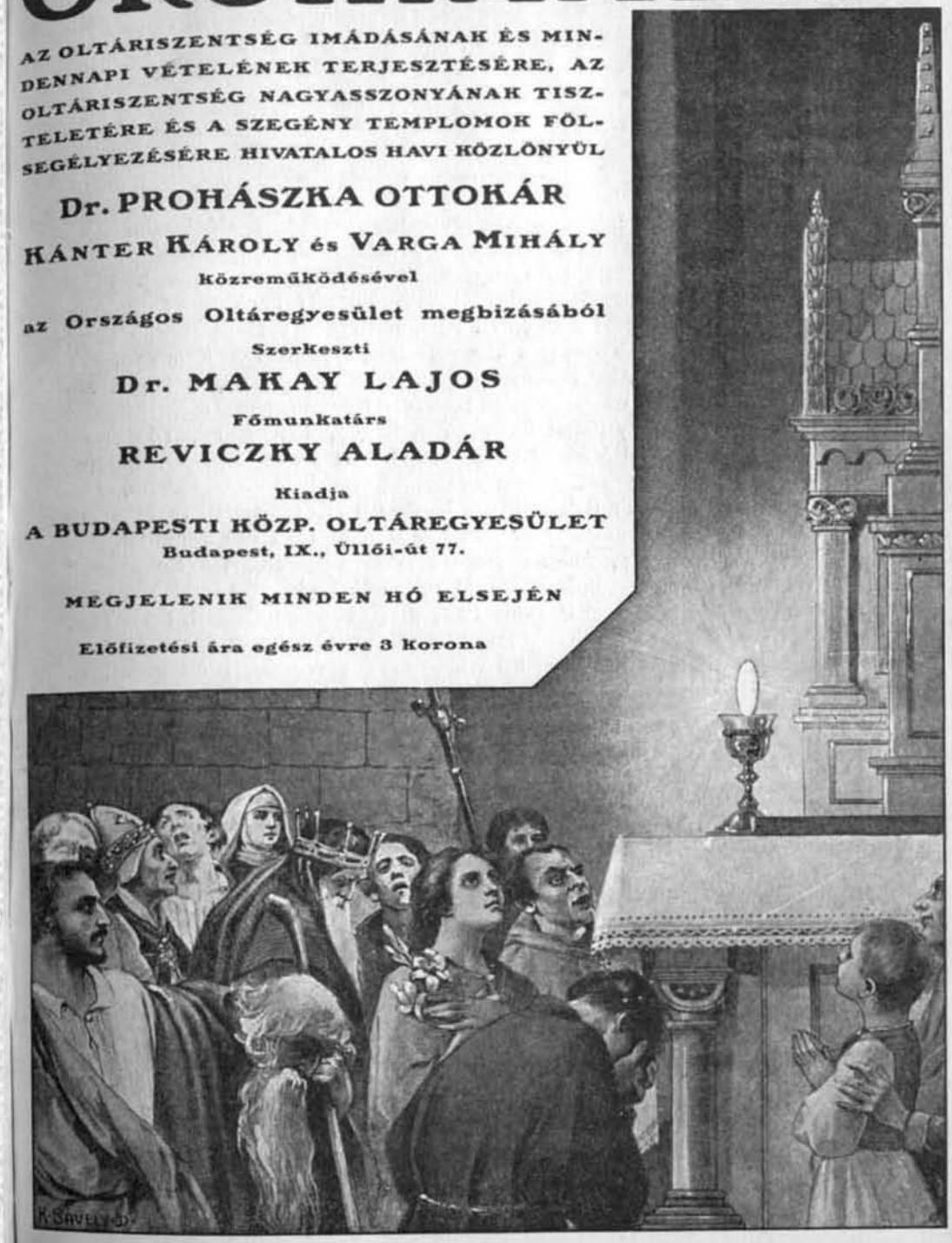

A kiskúnmajsai «Katholikus Kör» tárgysorsjátékának nyereményei:

1	nyerem.	250 K	értékű	kép	250 K
1	«	200 «	«	porcellánkészlet 12 személy részére	200 «
1	«	100 «	«	Katschthaler, Dogmatica, 6 kötet	100 «
1	«	80 «	«	ingaóra	80 «
1	«	50 «	«	kép	50 «
10	«	à 20 «	«	tárgy (több Szentirás, evőeszközök stb.)	200 «
50	«	à 10 «	«	« (imakönyvek, szobrok, edények stb.)	500 «
440	«	à 5—1 K	«	«	624 «
505	nyeremény				2000 K

Egy sorsjegy ára 1 korona. Sorsjegyek Kiskúnmajsán a «Katholikus Kör» elnökénél kaphatók. Húzás 1910. december 26-án délután.

A kiskúnmajsai «Kath. Kör» tárgysorsjátékának rendezéséhez máj. 15-től júl. 20-ig kegyes adományokat voltak szivesek küldeni: Funk József Budapest 9 drb szórakoztató játék és 2 kép, özv. Funk Antalné 8 különféle kisebb tárgy, özv. Wodiáner Albertné Pozsony 5 különféle tárgy, Mastalir Anna Komáromfüss 1 horgolt terítő, Dárday Aladár könyvkötő Budapest (harmadszor) 4 könyv, Miasszonyunkról nevezett iskolanővérek Temesvár 1 égetett plüss diványpárna, 1 kézimunka miliő, 1 nagy doboz levélpapir és boriték, 1 tentatartó, Tóth Teréz Budapest 1 könyv, Rédl Mária Nyiregyháza 1 kézi festett kép aranyrámával, Oravec Józsefné Szentjakab 2 selyem zsebkendő, Varga Mihály plébános, Tóth Imre, Vitéz Béla, Szomor Béla káplánok közösen 4 drb ezüst zsebóra és 2 drb ébresztő óra, Miasszonyunkról nevezett iskola nővérek Debrecen 2 kézi miliő és 1 faégetéses Krisztus-kép, Miasszonyunkról nevezett iskolanővérek Kolozsvár 2 kézim. miliő és 2 kézim. diványpárna, Murmann N. Budapest 4 k, Mailáth grófnő Zavar 9, Szapáry Béláné Pozsony 19 k, Szabó Istvánné Szeged 1 k, Tiszt. nővérek Nagytétény 1 k. — Tisztelettel felkérjük az «Örökimádás» olvasóit, hogy kegyeskedjenek szives adományaikkal a tárgysorsjáték rendezését megkönnyíteni. A kegyes adományok: Varga Mihály esperes-plébános, Kiskúnmajsa címre küldendők.

Ünnepségek Lourdesben. Szeptember hó 8-án (Kisasszony napon) és 11-én (Mária napján) gyönyörű ünnepségek szinhelye lesz a kies fekvésű csodás gyógyhely, Lourdes. Már most 49 különvonat van bejelentve Olasz-, Francia-, Németország, Ausztria és Belgiumból, tehát mintegy 50—60.000 hithű katholikus vesz részt az ünnepségekben. Magyarország—Tirol—Svájc és Olaszország érintésével Sipos Ágoston budapesti s.-lelkész vezet szeptember hó 1-én zarándoklatot Lourdesbe, aki ebben részt óhajt venni forduljon felvilágosítás és programmért Sipos Ágoston s.-lelkész úrhoz (Budapest, IX., Bakáts-téri plébánia), aki augusztus hó 18-ig fogad el jelentkezőket.

Számadás az eperjesi gör. szert. kath. püspöki megyéből a budapesti központi Oltáregyesület szent céljainak előmozdítására az 1909. évben befolyt adományokról. Czigelkai egyház és oltáregyleti tagok illetéke 6 k 96 f, Szárazkéki egyház és oltáregyleti tagok illetéke 14 k 96 f, Varannói ker. egyházainak illetéke 7 k 50 f, Sajópálfalvi egyház és oltáregyleti tagok illetéke 7 k 46 f, Györgyösi anyaegyház, kabalási fiókegyház és oltáregyleti tagok illetéke 6 k 54 f, Berkenyédi és hársádi templomok illetéke 4 k, Havaji egyház és a sztropkói esp. kerület

XI. ÉVFOLYAM. 1910. SZEPTEMBER. 9. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

az Országos Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM. Oltáriszentség és társadalom. — *Ruville-Péter:* A katholikus egyház éltető ereje. — *Clara Adoratrix:* Az alpesek között. — Az Oltáriszentség tiszteletének szabályai. — *Lukácsy István:* Jézus szenvedésének története. — Egy égből hullott levél. — *Klett István S. J.:* A nagy rendelet. — *Dr. Mattyasóvszky Kasszián:* A tisztaság érdekében. — Az Oltáriszentség a vasuti sineken. — Gyakori szentáldozás. Rovatvezető: *Reviczky Aladár.* — *T. K.:* Károlyi Sándor buzgósága. — Negyedszázad után. — Gyermek-világ. Rovatvezető: *Dr. Szyllaba Emil.* — Gyermekek öröme. Közli: *Krasznyánszky János.* — Röptében a nagyvilág körül. — Oltáriszentség és nővédelem. — Egyesületi élet. — *Krasznyánszky János:* Kis történetek. — Halottaink. — Kimutatás a székesfehérvári Oltáregylet 1910. évi kiállításáról.

Oltáriszentség és társadalom.

A FORRÓ ÉGÖV alatti primitiv társadalmak sokkal jobban ismerik, értékelik és becsülik meg az élet kenyerét, mint a mi vénhedt Európánknak bármely kulturállama. A rézbőrű indián, ki Amerika öserdeiben tüzet csihol, vagy az Andesek hócsucsain a kondorral viaskodik, az Oltáriszentséget buzgó szívvel imádja, a föld legdrágább kincsének ismeri, mely többet ér Kalifornia aranybányáinál és az amerikai folyamóriások dúsgazdag termányeinél. Egy rézbőrű indián el sem tudta hinni, hogy hogyan lophat, hazudhat valaki, hacsak egyszer is áldozott. Az Oltáriszentséget természetszerűleg jó orvosságnak nevezi a rézbőrű indián s ezzel a maga nevén nevezte meg az életadó kenyeret.

Orvosság az Oltáriszentség, a társadalmi bajok orvossága. Nemrégiben egyik francia katholikus lap a «Tíz egiptomi csapás» cimén cikksorozatot közölt és felsorolta a francia katholikus társadalom bajait. Sürgető kérdést intézett olvasóihoz, feleljen meg mindenki, hogy mi a legfőbb bajunk s mi a legfőbb orvosság ellene. Egy tengerparti városkából a következő felelet érkezett:

Franciaországnak az a baja, hogy az éhenhalásnak engedi át magát a tabernákulum közvetlen közelében, ahol az élet kenyere van: a csalhatatlan orvosság, a X. Pius pápa által annyira ajánlott naponkénti vagy gyakori szent áldozás.

A görögök és rómaiak sokkal betegebbek voltak, mint mi, amidőn az apostolok velük találkoztak; a gyakori, a mindennapi szent áldozás rövid idő alatt meggyógyítá őket s a legszebb erényvirágokat sarjasztá ki

náluk. Szent Pál látta ezt saját szemeivel. Csak olvassuk a korinthusiakhoz írt levelének hetedik fejezetét, látni fogjuk, hogy a rothadás állapotában levő korinthusiak néhány évi s gyakori s naponkénti áldozás után igazi angyali erényeket sajátítottak el és szenvedélyes szeretet ébredt föl bennük minden iránt, ami szép csak van a kereszténységben. Ez a hatása a szent áldozásnak. Ez az, ami Franciaországban is épúgy, mint Korinthusban, minden erényt ki fog csiráztatni.

Nem mondja-e az egyház is, a szent liturgiában Mária Magdolna, hogy ez az egyedüli orvosság? Az egyház természetesen nem zárja ki a többi orvosszert sem, amilyenek példának okáért azok a kitünő orvosszerek, melyeket a katholikus lapok munkatársai naponként elénk tárnak; de ez az isteni orvosság, amelyről egyedül mondja, hogy egyedüli és hatásos orvosszer, mintegy azt akarva mondani, hogy amint valamennyi közt a legkönnyebben megszerezhető, bármely bajban sinylődjék is a beteg.

Kétségtelen, sajnos! hogy sok öreg ember, sok érett férfi s fiatal ember sohasem akar ehhez az orvossághoz fordulni, melyet sohasem használt; nem áldoznak, vagy csak nagy ritkán. És mert nem akarják ezt magukhoz venni, innen van, hogy gyógyulásunk úgy késedelmeskedik, pedig különben hamar menne. De vannak, akik részben vagy egészben élnek ezen orvossággal s ezáltal a maguk részéről közreműködnek Franciaország gyógyulása siettetésén.

Aztán a gyermekek! Ó csak tartsa őket a pap a katekizmus évei alatt kezeiben, ezekben a megszenteltetésekben, amidőn mint a puha viaszt alakíthatja őket; ezen évek alatt, de különösen az első szent áldozás áldott évében naponként vagy gyakran táplálhatja őket az Oltáriszentséggel; a gyermekek, ime, a jövő nagy segítsége, mert hisz gyermekekből lesznek a férfiak és példájukkal arra az útra fogják igazítani Franciaországot, mely a gyógyuláshoz vezet. Elismerem, hogy ez időbe kerül, húsz, talán harminc esztendőbe; de hát olyan biztos az, hogy a többi orvosszer mind együttvéve képes lesz húsz, harminc év alatt Franciaországot meggyógyítani?

Valaki minap ugyane rovat alatt nagyon szomorú s kislelkű hangon azt írta: «A baj, hogy minden ideál le van rombolva. Ki fogja Franciaországnak visszaadni hitét? Ki fogja neki visszaadni hazafias ideálját? Ki fogja meghúzni az ébresztő harangot?» Azon a napon, amidőn Franciaország meg fogja érteni, hogy éhhalálnak engedi át magát két lépésnyire a tabernákulumtól, azon a napon, amidőn fiai rászánják magukat, hogy gyakran egyék az élet kenyerét, amelyet most nem, vagy csak ritkán vesznek magukhoz, azon a napon «a lerombolt ideál» ismét életre fog kelni. A megszentelő malaszttal, melyet az Eucharisztia a franciák szivében fönn fog tartani, az összes erények újra föl fognak virágozni s az ébresztő szerte fog hangzani mindenütt.

Eddig a francia. S ha végignézünk a hazán, amely még eddig a mienk, elfog a döbbenet és könny csordul szemünkbe. Lement a nap, de csillagok nem jöttenek. Az Oltáriszentség, mely hazánknak napja volt, komor felhők között ragyog; a pártviszály, a békétlenség, a demoralizáció sötét felhői eltakarják az érette sóvárgó szemek elől.

Hitvány ellenség vörös posztót tart elé és undok haszonlesésre tanította a magyart. Nem az élet kenyere kell neki, hanem a konc s az osztozkodás.

Vissza az Oltáriszentséghez, vissza őseink buzgóságához!

Orvosságért kiált, kenyeret kér a társadalom. Akkor béke lesz.

A katholikus egyház éltető ereje.

(Folytatás.)

Az egyháznak volt bátorsága, hogy a bámulatos csodából levonjon minden következtetést, tekintet nélkül arra, hegy ezzel megnehezíti-e a hit elfogadását a hitetlenek részéről s új anyagot ad-e a gúnyolódóknak. Az újszövetség áldozatát nem időszakosan egymásután mutatták be valamely központi templomban, hanem egyidejüleg sok helyen, sőt egy és ugyanazon templomban is egyszerre több oltáron. Az apostolok és utódaik az Úr Jézustól nyert hatalmat korlátlanul használták s nem ütköztek meg földi értelemben vett lehetetlenségeken. S miként is ütközhettek volna meg, ha már a legnagyobb lehetetlenséget hivő lélekkel fogadták? Az volt az egyház tana, hogy Krisztus egy időben a kenyér és bor szine alatt testével és lelkével több helyen jelen van. Az volt, hogy Krisztus egy időben testével és lelkével több hivőnek lelki táplálékul szolgálhat. Az volt, hogy mindig ugyanaz az egész, osztatlan Krisztus jelenik meg testével és lelkével az egyes oltárokon és ugyanazt veszik magukhoz az egyes hivők. Ellenmondás emberi, legmélyebb igazság isteni fogalmak szerint.

Ezen csodálatos tényt a gyermekeknek azzal szokták megmagyarázni, hogy őket sok részből álló törött tükörre emlékeztetik, melyben egy ugyanazon tárgy százszorosan visszatükröződik anélkül, hogy egységéből veszítene. Ez csak hasonlat, mely a valóságot meg nem közelíti, mivel a tükörképek nem valódi tárgyak, ellenben Krisztus minden ostyában valósággal jelen van. Én inkább az egyház tanát venném hasonlatul. Ez egy egységes egész s mégis az alkotó részek mindegyike ismét teljes egész, mivel valamennyi többi rész szükségszerűen ebből az egyből következik. De ez sem tökéletes hasonlat. Hisz Krisztus valóban oly egyedül álló alak, akit nem lehet földi mértékkel mérni. Ez azonban nem is szükséges. Ami

elrejtőzik a földi megismerés elől, a lelki tapasztalásban tárul fel. Akármennyien járulnak is a szent áldozáshoz, minden egyes érzi az ő Urával és Megváltójával a belső egyesülést, érzi a boldogságot, melyet ez az egyesülés biztosít.

Az átváltozás a Jézus által használt s az Ő nevében a fölszentelt pap által ismételt titokzatos szavakra történik. Mi tehát ismerjük és ünnepeljük azt a pillanatot, melyben a mi Urunk a kenyér és bor szine alatt megjelenik. Jelenléte a szinek romlásával ér véget, tehát akkor, midőn a szineket az áldozók szervezete magába fölvette. Méltatlan dolog volna erről fiziologiai ismeretek alapján pontos ismertetést adni. Teljesen elhibázott dolog volna abból a körülményből, hogy határozott megállapítás nem lehetséges, a tény hihetősége ellen következtetni. Maga a tény csoda, ez pedig hitet és nem tudományos vizsgálatot követel. Isten dolga, hogy az egyesekben miként akarja végrehajtani e tényt, a jó Istent azonban a fiziologiai törvények és szabályok nem kötik. A kath. egyház Isten mindenhatóságát a szentségekkel szemben sem tagadta soha.

Az egyház még további és pedig annál határozottabb következtetéseket von, minél hevesebben támadják ezért. A hit dolgaiban nincs előzékenység, legkevésbbé pedig a hitnek ezen sarkpontjában. Az átváltozás pillanatától kezdve jelen van Krisztus testével és lelkével, tehát akkor is jelen marad, ha a szent ostyát sem a pap, sem a hivők nem veszik magukhoz, föltéve, hogy méltósága csorbát nem szenved. Ezért őriz minden egyházközség ily ostyákat a szentegyházban azon erős hittel, hogy Jézus tényleg jelen van a templomban. Ezért tanusítják a hivők a jelenlévő Krisztusnak köteles tiszteletüket illő viselkedés, térdhajtás és imádás által a templomban, a templom előtt elhaladva pedig köszöntés által; mindezek oly vallási gyakorlatok, melyek a nem katholikusokat, kik ezek értelmét nem ismerik, fejcsóválására indítják.

Ujabb érthetetlenségek. Jézus a szentségházban van, Ot ott imádják s mégis egyidejüleg leszáll az oltárra, hogy a kenyér és bor szine alatt ismét jelen legyen. Balgaság, gúnyolódik az ellenfél, fenséges igazság, hirdeti a hivő. Mi volna a templom, ha Krisztus benne nem lakoznék, még pedig más módon, mint az emberi szívben vagy egy gyülekezetben, mely az Ő nevében jött össze. O a templom lelke; megszenteli, még az egyszerű keresztény képzeletében is szentté, élővé teszi az Isten házát. Mindenki tudja: ott az oltár fölött, azon a helyen van elrejtve a Legszentebb, oda irányulnak a szemek és szivek, oda szállnak a magasságbeli Istennek szánt áhitat- és imádás-gyakorlatok. Enélkül a templom csak élettelen, néma kövekből épült gyülésterem, még ha Isten tiszteletére is van szentelve. De ha egyszer Jézus a kenyér szin alatt bevonult a templomba, akkor ez mindjárt mintegy élni kezd, bizonyos értelemben Krisztus élő teste lesz, hol a hivők bizton s boldogan érzik magukat.

Ez az érzés hamar kifejlődik, ha szivvel-lélekkel veszünk részt az egyházi életben. Az épület szép, mély értelmű berendezése még növeli ez érzést, minthogy minden tárgy, minden dísz a titokra mutat, a titokkal áll vonatkozásban, mely az oltáron rejtve pihen. Lehetetlen e titokzatosság, ez egy központ felé irányuló általános törekvés hatása alól szabadulni. Ép úgy minden hideg, puszta, üres jelentőség és értelemnélküli, sőt egyenesen kihalt lesz, ha a templomból a központot, az Oltáriszentséget eltávolítják. Ha katholikus ember protestáns templomba megy, valami kellemetlen érzés fogja el. Úgy látja, mintha templomban volna, de mégsem templom az az ő értelmében, mivel hiányzik belőle a fődolog. Az oltár üres. Sokkal erősebb és visszariasztóbb ez az érzés oly épületben, melyet kath. istenitiszteletre emeltek s amely prot. kezekbe jutott. Már az a gondolat is ilyen érzületet ébreszt, hogy innen az Oltáriszentségnek távoznia kellett; de különösen azon tárgyak és diszítések megpillantása, melyek az Oltáriszentségre vonatkoztak, most pedig ott minden jelentőség nélkül állanak. Valami hullaszerűség nehezedik az egészre. Be kell vallanom, hogy már régebb sem tudtam hasonló érzésektől szabadulni, midőn az egykori katholikus templomokban voltam, habár akkor a kath. kultusz lényegét még nem is ismertem. Talán sejtettem, hogy valami fenséges, valami szent dolog volt e falak között s annak elvesztése lelkétől fosztotta meg e helyeket.

(Folyt. köv.) *Ruville—Péter: Vissza az Anyaszentegyházba.*

Az alpesek között.

(Folytatás.)

A plébános sokáig gondolkodva járt föl-alá a szobában, mialatt sűrűn törülgette a szemeit, végre megállva, így szólt:

— Én nem tudok fölmenni a «Fekete falra», én öreg, gyenge vagyok ahhoz.

— Arra még gondolni sem lehet — viszonzá Ferenc.

— Talán a y . . .i káplánt lehetne elhívni, az fiatal, erőteljes ember.

— Az lehetetlen. Először is a dolognak még most nem szabad kitudódni, másodszor pedig alighanem késő lenne már. Y . . .ig és vissza nyolc órajárás s én attól félek, hogy szegény János még a reggelt sem éri meg; különben a káplán úr sem tudna följutni a «Fekete falra», mert ott most minden sikamlós jéggel van borítva.

— Hátha kötéllel lehetne őt felhúzni?

— Azt sem lehet, mert sehol sincs biztos támpont és egy ember nehéz teher, elveszthetné még életét is e veszélyes vállalkozásban. Legföljebb egy gyermeket lehetne kötéllel felhúzni.

A pap ismét mély gondolatokba merülve járkált. Kis idő mulva élénken kérdé:

— Ferenc, csakugyan lehetséges volna veszély nélkül egy gyermeket felhúzni a barlangba?

— Azt lehetne — válaszolá a kérdezett — de ugyan mit használna az?

— Ha ez lehetséges — mondá a pap még élénkebben — akkor segíthetünk, csak figyelj ide. Tudod, úgy-e, hogy az üldözés századaiban a keresztényeknek barlangokban, földalatti üregekben kellett a pogányok elől elrejtőzniök, nehogy rájuk találjanak. Nagyon nehéz volt akkor a betegeket ellátni a végszentségekkel, a papokat legjobban üldözték s az Oltáriszentség a legnagyobb meggyalázásoknok lett volna kitéve, ha a pogányok egy beteghez menő papot elfogtak volna. Ebben a nagy szükségben aztán úgy segítettek, hogy a szent útravalót ártatlan fiúcskák által küldték el a haldoklókhoz. Gyermekeknél nem gyanították a pogányok a Legszentebbet, náluk biztonságban volt s a haldoklóknak nem kellett Szentség nélkül kimulniok. Ilyesmi azonban csak a végszükség idején van megengedve s ilyen szükségben van most szegény betegünk is; nézd csak, a János kis fia egnapelőtt járult az első szent áldozáshoz; a gyermek ártatlan, mint egy angyal s elég okos lesz megérteni, miről van szó és hogyan kell magát viselnie. Nem volna-e jó őáltala küldeni el Jánosnak a szent útravalót?

— Ó, plébános úr! — kiáltá Ferenc meghatottan — ha a szegény haldoklónak ezen nagy örömet megszerezhetnénk! A gyermek eléggé értelmes, arról pedig jótállok, hogy sértetlenül fog a barlangba jutni.

— Akkor Isten nevében megkiséreljük. Menj most haza és mondj el annyit a gyermeknek, amennyi szükséges s ha az éj beáll, jöjj vele ide; de a gyönge gyermek nem birja majd megtenni a hosszú utat.

— Ne tessék aggódni, plébános úr, Jeromos szolgám fog vele menni, ki majd egy kosárban viszi őtet a hátán, ez lesz a legjobb.

Ezzel Ferenc eltávozott.

Három óra mulva Ferenc szolgájával és a gyermekkel újra megjelent a plébánián. Józsika — ez volt a fiú neve — szép szőkefürtű, rózsásarcú gyermek volt. Legszebb ruhájába volt öltözve, arcán az öröm sugarai ragyogtak.

— Józsika — kérdé a plébános — akarod-e az Úr Jézust haldokló atyádnak elvinni?

— Ó igen — örvendezett a gyermek — majd szépen viszem a Jézuskát, vigyázok rá s egész uton imádni fogom Őt.

— Jól van, fiacskám — mondá a pap — te ma olyan vagy, mint egy angyal. Az égi angyalok nagyon szeretik ám a Jézuskát!

A pap erre megmagyarázta neki, mit kell majd tennie, azután átmentek a templomba, hol Józsikának a legszebb minisztráns-ruhát kellett fölvennie.

A plébános az oltárhoz lépett, kivette az Oltáriszentséget a tabernákulumból s egy ezüstszelencébe téve, hófehér kendőbe göngyölte s a burzába helyezte, melyet a gyermek nyakába akasztott.

Mély tisztelettel s bensőséggel szorítá ez keblére a drága kincset, a pap még valamit sugott neki halkan, mire mindnyájan kimentek a templomból.

Künn a gyermeket egy kosárba ültették, melyet a szolga hátára vett, egy égő lámpát a kezébe s egy mellékuton gyorsan távozott.

Ferenc kissé hátramaradt, csakhamar azonban ő is útnak indult kosárral a hátán.

Jeromos, a szolga, örömében és meghatottságában könnyezve lépkedett drága terhével előre. Hogy ő még valamikor Urát, Istenét hordozhassa, az soha még álmában sem jutott volna eszébe.

A gyermek csöndesen imádkozva ült a kosárban. Ferenc pedig utánuk szaladt, szintén imádkozva; feleuton elvált tőlük s a hegy baloldalán ment fölfelé, hogy a «Fekete falon» át jusson a kristálybarlangba, míg a szolga az erdőn keresztülmenve ért a sziklafal lábához, hol még egy jó órát kellett várnia. Egyszerre csak gyenge neszt hallott feje fölött, mely közelebb érve erősbült s pár pillanat mulva egy kötél vége esett lábai elé a földre, melyre Jeromos jó erősen rákötötte a kosarat, a fiút is odaerősítve egy szíj segélyével, azután éles füttyöt hallatott, mire megindult a kosár légi útjára fölfelé.

Clara Adoratrix.

(Folyt. köv.)

Az Oltáriszentség tiszteletének szabályai.*

1. Mentől gyakrabban ébreszszük föl magunkban azt a hitet, hogy Jézus Krisztus az Oltáriszentségben valósággal jelen van.

2. Mentől gyakrabban járuljunk a szentáldozáshoz, hogy szent Pál szavai szerint a bűnnek meghalva, az Istennek éljünk (Róm. 6. 11.), hogy aztán elmondhassuk az apostollal, hogy élünk, de már nem mi, hanem Krisztus él mi bennünk. (Galat. 2. 20.)

3. A lehető legjobban készüljünk a szentáldozáshoz.

* Dr. Szarniczky K. lembergi egyet. tanár «Uvazsanya» c. elmélkedő könyve és más művek nyomán írta Szémán István. Tízfilléres füzetekben kapható szerzőnél, Eperjes, főgimnázium.

4. A szentáldozás után legalább egy negyedóráig elmélkedjünk róla és társalogjunk Krisztussal.

5. Másokat is buzdítsunk a gyakori szentáldozásra.

6. Mentől gyakrabban áldozzunk lelkileg.

7. Térdenállva és ne ülve imádkozzunk az Oltáriszentség előtt.

8. Valahányszor elmegyünk az Oltáriszentség előtt, akár az oltáron van, akár pedig a szentségházban elrejtve, fejezzük ki iránta legmélyebb hódolatunkat s másokat is buzdítsunk arra. A templom előtt elhaladva, ugyancsak azt tegyük.

9. Tehetségünk szerint igyekezzünk gondoskodni a szentmise-áldozathoz szükséges dolgokról.

10. Gondoskodjunk az oltár diszítéséről, hogy az külsőleg is méltó helye legyen az Üdvözítőnek.

11. Valahányszor a pap tömjénezi az Oltáriszentséget, gondoljunk arra, hogy a mi ájtatosságunk is jóillatú legyen az Úr Jézus előtt.

12. Gondoskodjunk arról, hogy az Oltáriszentség előtt az öröklámpa éjjel-nappal égjen.

13. Imádkozzunk a méltó szentáldozás kegyelméért és a szentségtörő áldozások megszüneséért.

14. Gyakran adjunk hálát az Oltáriszentség alapításáért.

15. Szivesen olvassunk és elmélkedjünk az Oltáriszentségről.

16. Ne sajnáljuk filléreinket az Oltáriszentségről szóló könyvekért, füzetekért és másoknak is adjuk azokat.

17. Őrizkedjünk a száj, a nyelv bűneitől, mert Krisztus Urunk azon át költözik belénk.

18. Irtsuk ki házunkból a káromkodást, esküdözést, átkozódást, az ördög nevének említését, a csúfolást és megszólást.

19. Szokjunk hozzá az Úr Jézus és a bold. Szűz neveinek tisztelettel való kimondásához.

20. A hozzánk tartozókat is szoktassuk erre.

21. Törekedjünk az állapotunkbeli tisztaságra.

22. Gyakoroljuk magunkat az önmegtagadásban, hogy testünk is egyre méltóbbá váljék az Oltáriszentség vételére.

23. Törekedjünk a jámbor életre, nehogy a világ azt mondhassa, hogy a szentáldozásnak nincsen foganatja rajtunk.

24. Elmélkedjünk az Úr Jézusnak a szentségben való életéről: hogy könyörög az Atyánál értünk, hogy hivogatja a bűnösöket, s hogy vigasztalja és emeli föl a fáradtakat és a szomorúakat.

25. Lehetőleg mindennap látogassuk meg az Oltáriszentségben levő Üdvözítőt s járuljunk elé úgy, mint a koldus a dúsgazdag elé, mint az üldözött védője elé, mint a beteg az orvos, mint a szolga az ő ura, mint a gyermek atyja elé, úgy menjünk hozzá, mint testvér testvérhez, mint barát barátjához s tárjuk föl előtte szivünket, kéréseinket, vágyainkat.

26. Mikor a «Miatyánk»-ban azt mondjunk: mindennapi kenyerünket add meg nekünk, gondoljunk az Oltáriszentségre is és kérjük ezt az angyali kenyeret is.

27. Gyakran imádkozzunk azért, hogy a szentáldozás nélkül ki ne muljunk ez életből.

28. Ha kellene, legyünk készek akár meghalni is a katholikus vallás ezen igazságaiért: *a)* hogy az Oltáriszentségbon Jézus Krisztus valóságos teste és vére van jelen; *b)* hogy a kenyérből és borból a szinen (íz, súly, alak) semmi sem marad meg az átlényegülés után; *c)* hogy az Oltáriszentség legparányibb részében is Jézus Krisztus egész és valóságos teste és vére van jelen; *d)* hogy a legméltóságosabb Oltáriszentséget isteni tiszteletben kell részesítenünk; s hogy minden eszével élő ember köteles évenkint legalább egyszer a szentáldozáshoz járulni.

29. Meg kell becsülnünk a papokat azért, mert hatalmuk van a kenyérnek és bornak Krisztus Urunk testévé és vérévé való átlényegítésére.

30. A templom pitvarában álló szegényeknek, mint Krisztus őreinek szivesen adjunk alamizsnát s buzdítsuk őket, hogy az Oltáriszentség tiszteletére imádkozzanak.

31. Imádkozzunk a hanyag papokért és azokért, kik halálos bűnben áldoznak, hogy az Isten térítse őket a jó útra.

32. Vasár- és ünnepnapokon adjunk alamizsnát a szentségtörések kiengesztelésére.

33. Ha halljuk, hogy Krisztus Urunkat bántalmazzák, gyakoroljunk valami önmegtagadást (térdeplés, böjt, templombamenés, hosszabb ájtatosság stb.) a sértés kiengesztelésére.

34. Ha a templom nyitva van és üres, legalább egy pillanatra térjünk be s imádjuk a szentségházban elrejtett Krisztus Urunkat.

35. Örömest szolgáljunk a szentmisénél s ezt másnak is ajánljuk.

36. Mozdítsuk elő a nagybetegek szentáldozását.

37. A tudatlanokat oktassuk ki, hogy miképpen fogadják a beteghez menő Üdvözítőt.

38. Imádkozzunk a haldoklókért, hogy meg ne halljanak szentáldozás nélkül.

39. Imádkozzunk a tisztítóhelyen szenvedő lelkekért s különösen azokért, akik az Oltáriszentség tisztelői voltak.

40. Különösen is tiszteljük azokat a szenteket, akik az Oltáriszentség iránt kiváló buzgalommal viseltettek. (Aranyszájú szent János, Nagy szent Vazul, Alexandriai szent Czirill stb.)

41. Gyakran mondjuk el ezen fohászimát: Dicsőíttessék és áldassék

a legméltóságosabb Oltáriszentség, most és mindörökön örökké. Amen. (100 napi bucsú.)

42. Minden csütörtökön végezzünk valami ájtatosságot az Oltáriszentség alapításáért való hálaadásképpen.

43. Nagycsütörtökön, mint az Oltáriszentség alapításának emléknapján, a legnagyobb áhitattal imádjuk azt.

44. Iratkozzunk be az Oltáregyletbe s másoknak is ajánljuk a belépést.

45. Mindezen módok közül válaszszunk tetszésünk szerint és körülményeinkhez képest s másoknak is ajánljuk, hogy gyakorolják bármelyiket is.

Jézus szenvedésének története.

3. Jézus elszakad tanítványaitól.

«És ő eltávozék tőlük mintegy kőhajításnyira.» (Luk. 22. 41.)
Ime egy más forrás, melyből ujabb fájdalmak bugyognak.

«*Eltávozék tőlük.*» Ki? Kiktől? Krisztus az ő apostolaitól. Csak akkor értjük át ennek jelentőségét, ha meggondoljuk, minő gyöngéd szeretet kötötte össze a Mestert az ő tanítványaival. Nem szerette soha így az atya fiát, az anya leányát, a jegyes jegyesét, testvér testvérét, barát az ő jó barátját, Jákob Józsefet, József Benjamint, Jonathas Dávidot, mint Jézus az ő apostolait. Maga az Üdvözítő adott e szeretetnek hangot, midőn azt mondta: *Amint engem szeretett az Atya, én is szerettelek titeket.* (Ján. 15. 9.) A mennyei Atya előtt pedig ki lehetne kedvesebb, mint az ő isteni Fia?! *Ez az én* — úgymond O — *szerelmes fiam, kiben nekem jókedvem telik.* (Máté 17. 5.)

De viszont az apostolok is szerették Jézust. *Maga az Atya szeret titeket, mivelhogy ti szerettetek engem.* (Ján. 16. 27.)

Minő fájdalmat okozhatott tehát az elszakadás! Miként a százados tölgy, miután gyökereit mélyen ereszti a talajba s azzal mintegy összenőni látszik, csak vad erőszakkal, gyökereit elszaggatva, ágait eltördelve téphető ki a földből: úgy Krisztusnak s tanítványainak elválása sem történhetett fájdalom s keserűség nélkül, mert lelkük, szivük csaknem egy volt. Hisz a gyöngéd viszonyban a lélek inkább annál lenni látszik, akit szeret, mintsem annál, kit éltet. Jézus elválva tőlük, némán rájuk tekintett, hisz a hatalmas fájdalomnak nincs szava. A tanítványok hulló könnyeikkel feleltek vissza. A fák lombjai közt halk sóhajok szállnak s a visszhang lágyan adja vissza a fájdalmas búcsuzó szavakat.

Elszakad tőlük... A pásztor juhocskáitól, a vezér katonáitól, a védő az ő védenceitől, a tanító tanítványaitól. Szegény juhocskák, mit csináltok most, ha jő a farkas?! Keresitek a pásztort?... *Eltávozott.*

Harcokhoz még nem szokott katonák, kihez futtok, ha rátok rohan az ellenség? Talán a vezérhez? *Eltávozott.* Ó szegény árvák! Ime, *föllállanak a föld királyai s a fejedelmek egybegyülnek ellenetek* (Zsolt. 2. 2.) és *föladnak titeket a törvényszékeknek s a zsinagógákban megostoroznak titeket és a királyokhoz és helytartókhoz hurcolnak titeket.* (Máté 10. 18—19.) Kihez fordultok segítségért, oltalomért? A Mesterhez, Atyátokhoz, Jézushoz? *Eltávozott.*

De ne féljetek! Nincs azért messze tőletek! *Csak egy kőhajításnyira.* (Luk. 22. 41.) Azért, ha veszély fenyegetne, csak kiáltsatok föl hozzája, Ő meghallja. Ha háborúság s veszedelem zúdul rátok, testi vagy lelki, keressétek őt s megtaláljátok. *Csak egy kőhajításnyira távozott el.*

Azonban ennél sokkal távolabb van az Isten a bünösöktől. *Nem egy kőhajításnyira, hanem aminő magasan emelkedik az ég a földtől, annyira távol állanak az én utaim a ti utaitoktól.* (Izaiás 53. 9.) Az Isten és a bünös között *nagy köz vagyon* (Luk. 16. 26.), emiatt a bünösöktől messze áll az üdvösség. Ha a kis csibék kibujnak anyjuk szárnyai alól s jő a kánya, nagy veszedelembe hullanak, mert a vad madár elragadja amazokat. Ha a nap egészen lealkonyodik, a föld fölött sötétség terjeszti ki bús szárnyait. Így, *akik eltávoznak tőled, ó Uram, elvesznek.* (Zsolt. 118. 115.)

Így tett a tékozló fiú is. Elszakadt atyjától s messze tartományba méne. De mihelyt elhagyta a szülői házat, kezde szükölködni s kíváná gyomrát megtölteni moslékkal, melyet a sertések falnak, de senki sem ada neki. (Luk. 15. 16.)

Valóban, én Jézusom, nem válik hasznunkra, ha elszakadunk tőled, hacsak egy kőhajításnyira is. Eszembe jutnak azok a lángoló szavak, melyeket Ozeas ajkaival üzensz hozzánk: *Jaj nekik, mikor eltávozom tőlük!* (Ozeas 9. 12.)

Miként a test összeesik s meghal, ha elszáll belőle a lélek, akként hal meg a lélek is, ha elhagyja a kegyelem.

Alázattal esedezem Hozzád a prófétával: *Uram, ne távozzál el tőlem!* (Zsolt. 34. 22.) A te neved Emmanuel, ami annyit jelent: *Velünk az Isten!* (Máté 1. 24.) Maradj velünk, ó fényes égi napsugár, mert ha Te lehanyatlasz, hamar *beesteledik.* (Luk. 24. 29.) Maradj velünk, örök élet forrása, mert különben elsenyved szomjúságtól a lelkünk.

Ti se essetek kétségbe, bűnösök! Mintha az, ki eljött, hogy *magához hívja a bűnösöket,* olyan messze volna, hogy ne hallaná meg sóhajaitokat! Halljátok csak az apostolt: *Egyikünktől sincs messze Ő.* (Apost. csel. 17. 27.) Ha feléje röpíted lelkedet, meghallja, *mert nincs messze Ő.* Ha szemed-

ben megjelenik a bánatos könny, meglátja, *mert nincs messze Ő.* Ha kitárod feléje kezedet, karjaid közé esik s átölel, mert *nincs messze Ő.*

Ime az Istenember mintegy kiállva az oltár peremére, kitárt karokkal kiált az igazak s bünösök felé. Az igazaknak: *Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok!* (Máté 11. 28.) A bünösöknek: *Térjetek vissza szivetekbe, szálljatok magatokba!* (Izaiás 48. 8.) Szálljatok magatokba a komolyság, a szigorú önfegyelmezés útján, kik eltávoztatok tőlem a bűnök virágos s szélesre taposott útján. Jöjjetek vissza a poenitentia útján, kik elszakadtatok tőlem a bűnös gyönyörök útján. A szemérmetesség útján, liliomot tartva kezetekben s szivetekben, kiket elsodort tőlem a tisztátalanság posványos árja. Jöjjetek hozzám a mértékletesség útján, kik belemerültetek az evés és ivás mértékletlenségébe. Térjetek hozzám, szegény bűnösök, hogy halljátok majdan a Biró szavait: *Jöjjetek, Atyám áldottai.* (Máté 25. 34.)

Lukácsy István.

Egy égből hullott levél.

A KÉT ÖREG házastárs egymás mellett ül a kandalló mellett. Egy kis lámpa vet világosságot arcaikra, melyekre az évek és a szenvedések rávésték letörölhetetlen nyomaikat.

Nem kell beszélniök, hogy értsék egymást. Ugyanegy gondolat nyomja szivüket, mely két hosszú hét óta nem változott még meg. Lelkűket betölti valaki, aki testi szemeik előtt nincs jelen, de annál inkább lelki szemeik előtt, aki nekik több saját maguknál s aki az ő két szivükből *egy* szivet csinál, egy örökre megtört szivet. Házuk, árván az ő legédesebb szerelmétől, siratja elveszett örömét, eltünt ékességét.

Egyetlen, oly nagysokára született lányuk vigasztalta meg s tette derüssé az ő megpróbáltatásokkal, jól végzett kemény munkálkodással teli életüket. Vele minden árny eltünt, minden seb behegedt. E kis angyal jötte az ő életük purgatoriumából valóságos édent csinált.

Ahogy a gyermek növekedett, a szülők is visszafiatalodtak. Hónapról-hónapra, évről-évre, visszatért bizalmuk az életben, leszoktak a remegésről s a könnyekről. S amint egy kedves virág szétárasztja maga körül illatát, a lányka is egyre serdülvén, rájuk árasztotta cirógatásainak édességét, tiszta jámborságának, szűzi gyöngédségének kedvességét.

De egy napon, e tiszta szép fiatalságnak bimbónyilásakor, valami titkos fuvallat — az irgalmasságnak vagy az igazságosságnak fuvallata? — csapott le a szerény otthonra s a bizalmat aggodalomra változtatta, a mosolyt könnyekké, a jövő reményeit halál-fenyegetésekké.

Amint a lány lassanként hervadozott, úgy a szülők szive is. Az ember nem tudta volna, hogy hármuk közül ki költözik el hamarább.

A leány szállt föl angyalnak, mosolygó agónia után, mely oly rettenetes siralmas volt a szülőknek!

Ezért üldögélnek most oly hallgatagon az öregek egymás mellett.

Ezért vannak már két hét óta szinte valami gyötrelmes álomban, szenvedésük, elhagyatottságuk örvényében. Még a kis szobájába sem tudtak belépni a drága eltávozottnak.

Hogy zúgolódtak volna — erre nagyon is jó keresztények voltak; hogy imádkoztak volna — erre pedig nagyon is össze volt törve lelkük. Nem volt erejük sem lázongásra, sem megnyugvásra.

Ezen a napon már valahára fölocsúdott a vén katona a test és lélek e halálos álmából. Fölemelte lassan fejét, megfogta neje kezét s így szólt: «Eleget sírtunk már, most cselekednünk kell. Menjünk be az ő szobájába. Kell, hogy bemenjünk. Találunk talán ott valami emléket, valami figyelmeztetőt, valami utolsó meghagyást». S bár egymásra támaszkodva, de mégis inogva, alig merve egymásra nézni, kinyitották az ajtót s beléptek a kis szobába, hol drága leányuk kilehelte édes lelkét.

Semmi sem változott el ottan. Minden mozdulatlan maradt, szinte megrögzítve a haláltól. A feszület, a Szűz Mária-kép, a szentelt galy, az első áldozási s a bérmálási emlék úgy néztek le az elhagyott nyoszolyára, mint égi barátok.

Egyszerre térdeltek le az ágy elé, homlokukat ráhajtva; így sírtak és imádkoztak sokáig. Ez az imádság, az első a rettenetes nap óta, teljesen megerősítette őket.

A leányuk asztalkája vonta most figyelmüket magára. Szétszórt papirok, elkezdett feladatok hevertek rajta. Majd észrevevén azt a kék fedelű füzetet, hova ő gondolatait, kedvenc imáit szokta beírni, valami nyugtalanságot éreztek; valami biztatta őket, hogy hátha van az ő lelkének valami darabja ott hátrahagyva számukra?

Fölvették, megcsókolták s úgy nyitották ki. Egy négy-rét hajtott papiros, szinte levél, esett ki abból, lassan forogva hullott alá, mint megsebzett galamb.

Reszketve vették föl s valami vallásos előérzettel bontogatták ki. Fölismerték leányuk irását.

Dátum, aláirás nem volt. De mégis levél volt ez, friss levél, a síron-túlról, melyben leányuk egész szivét hagyta nekik hátra. Ez volt írva benne: «*Egy angyallal több az égben*».

Anyám, édes jó anyám, ne sírj sokat ezen a levélen. Az égben vagyok, Jézusunkkal és a szent Szűzzel, a jó Isten karjaiban, fehér ruhában, liliomokkal megkoszorúzva. Az angyalok testvérkéjüknek hívnak, a szentek oly kedvesen simogatnak.

Tegnap volt, hogy elhagytalak benneteket, édes jó anyám, hogy az

édenbe szálltam el. De vigasztalódjatok, csak látszatra hagytalak el. Az Istennel vagyok s így mindig veletek; mindig az O világosságában látlak benneteket, szebbeknek s ezerszerte jobban szeretlek most, mint előbb.

Nem engem visznek ma el a temetőbe, csak testruhámat, melyet az Egyház a jó Isten földjében vet el, honnét majd szebben kél ki egy napon, oly szépen, mint Jézus alakja, kit én oly boldogan csodálok most.

Atyám s többi szeretteim, vigasztalódjatok. Oh, ha egy cseppjét ejthetném lelketekre annak a gyönyörnek, mellyel Jézusom és Szűz Anyám áraszt most el engem, rögtön megszünnétek könnyezni. De lehetetlen, hogy most még felfogjátok e gyönyört s azért sírtok.

De könnyeitek még sem bántják a jó Istent. S amint azokat a feszület tövébe hullatjátok, én egy arany-csészébe fogom fel őket; drágakövek lesznek majd belőlük, majdan koronát csinálok belőlük nektek. Mert hiszen mind ide fogtok kerülni, édes jó lelketekkel.

A viszontlátásra hát, szeretteim, a viszontlátásra. Bátorság, bizalom; majd azután sohasem hagyjuk el egymást.»

E nap óta, ez áldott perc óta, melyben oly szépen csengett szivükbe szeretett halottjuk szava, melyet a vigasztaló Isten adott a halála előtti napon a leányka tollára, e perc óta nem sírtak többé, vagy ha sírtak is, boldogan sírtak.

A nagy rendelet.

EZEN HOSSZASABB bevezetés után* térjünk immár rá fejtegetésünk tulajdonképeni tárgyára: az 1905. dec. 20-án kibocsátott pápai rendeletre, melyet rendkívüli jelentősége miatt valamely nagyobb kath. gyűlésen igen találóan csak a «nagy rendelet»-nek neveztek. Azt tartom ugyanis, hogy semmivel sem győzhetnélek meg hamarább a gyakori szentáldozás üdvösséges voltáról, mint e rendelet egyszerű, világos fejtegetése által.

Előbb azonban pár szót a rendelet jellegéről. Kél dolgot kell benne jól megkülönböztetnünk: a közelebbi és távolabbi célját. Legközvetlenebb célja a rendeletnek a gyakori szentáldozáshoz szükséges feltételek megállapítása és az e kérdés körül támadt vita megszüntetése. E tekintetben tehát a pápai rendelet föltétlen meghódolást követel, úgy hogy ezentúl nem szabad többé senkinek más föltételeket szabnia, mint amelyeket a rendelet világos szavakkal meghatároz.

De bennfoglaltatik a rendeletben még valami. A Szentatyának rendeletével egyúttal az a célja is volt, hogy a híveket rábírja, hogy minél gyakrabban, ha lehet naponkint az Úr szent asztalához járuljanak. Mivel

* E közlemény utolsó két számunk «Napkeltekor» cimű vezércikkének kifejtése.

ez nem parancs, csak a Szentatya óhaja, kivánsága: e pontban a rendelet természetesen nem kötelez bűn alatt.

De azért így is bír kötelező erővel; nem bűn alatt kötelező erővel, mint épen mondottam; hanem a szeretet és méltányosság, az Úr Jézus kivánságának kötelező erejével.

Mert ime, k. hivő, az Új-Szövetségben az Úr nem szól többé közvetlen népéhez, mint egykor az Ó-Testamentomban; hanem megalapította szent Fia által e földön egyházát, reá hagyományozta a szent Lelkét és azt mondotta egyháza oszlopainak, az apostolok és azok utódainak: «Aki titeket hallgat, engem hallgat; aki titeket megvet, engem vet meg.»

Aki tehát az egyházat s első sorban annak látható fejét, Krisztus földi helytartóját, a római pápát hallgatja, mikor mint római pápa szól, az mintha magát az Istent hallaná, aki szent Lelkével igazgatja és sugallja. S ez nemcsak akkor áll, mikor szigorú parancsot ad, hanem akkor is, ha jelentősebb rendeletet bocsát ki és abban az egész egyházat érdeklő óhaját, kivánságát fejezi ki. Nem kötelez bűn alatt; de azért ez is az Isten akaratát, az Isten óhaját, az Isten kivánságát tolmácsolja nekünk.

A naponkénti szentáldozásra vonatkozólag a rendelet még külön ki is nyilvánítja, hogy a Szentatya akarata teljesen megegyez Krisztus ama forró kivánságával, mely őt a legméltóságosabb Oltáriszentség szerzésében vezette. Hogy tehát a gyakori és naponkénti szentáldozás Krisztus forró kivánsága. Tartsd ezt az egész további fejtegetések során szem előtt.

Célom különben a pápai rendelet fejtegetésével az, hogy meggyőzzelek róla, k. hivő, hogy a gyakori és naponkénti szentáldozás csakugyan a Szentatya komoly akarata és nyiltan bevallott szándéka, és hogy kimutassam, mit követel tőled a rendelet, ha naponként akarsz áldozni. E két szempont szerint tárgyalom a rendeletet. Célom tehát inkább oktató, mint buzdító; de ha szem előtt tartod, amit fönnebb mondottam, hogy t. i. a pápai rendeletben az Úr Jézusnak kivánsága nyilatkozik meg, tehát hogy O az, aki téged oktat és hív, akkor e fejtegetés egyúttal a leghatásosabb buzdítás is lesz. Mert nem emberi szó, hanem az Úr szava az.

(Folyt. köv.) *Klett István* S. J.

A tisztaság érdekében.

MINDNAP egymásután jelennek meg a munkák a nemi életről. Egész halom könyv. Mind bizonyos időközökben, midőn már az egyik érdekeltsége elmult, jön egy másik. És — de nem, épen nem csodálatos, mindig elfogy minden kiadás, a könyvkiadók ezreket zsebelnek el a nemi élet érdekében. Mindegyik munka csak tudományt akar terjeszteni; a

tiszta erkölcs érdekében iródott, de nem kell nagy tapasztalat hozzá, hogy több bűnt okoz, mint van. Erényt egy olvasójában sem kelt.

De mégis e sok irat mutatja, hogy korunk nyomás alatt áll, óriási érdek füzi valamihez: a nemi élethez. Nem is ehhez, hiszen ez Isten gondolata szerint is lehet, sőt kell lennie. Szentek vannak, akik mutatják. Hanem a mai kort érdek füzi és vonzza a nemi erkölcstelenséghez. Művészet, tudomány, erkölcs nevében hirdetik az erkölcstelenséget. Törvényeket hoznak ellene s ép e törvényeket szegik meg a törvényhozók legtöbbször; és ép e törvényeket játsszák ki legtöbben minden ügyvédi furfangosságot meghaladó találékonysággal. És e szellem terjed. Átragad egyikről a másikra. Önkéntelenül közeledünk lefelé. Még aki nem is akarja, még aki küzd is ellene, a környezete miatt változik a felfogása, lazább, engedékenyebb lesz. Nem csoda. Ha mindig füstös, piszkos levegőben járunk, a legtisztább ruhánk is fekete, piszkos lesz! Óvni akarják a fiatalságot, titkolni előttük a bűnt. Lehetetlen. Utcán látják meg a bűnt, oly szemérmetlenség uralkodik manapság. Rendőr, ha van is, hátat fordít. Ujságban, regényben kinyomatják, akinek csak egy jut kezébe, mindent megtud. Plakátok hirdetik az erkölcstelenséget, képek, «művészi» képek és «ánszichtok» izgatják a vért. Óvni, titkolni ily körülmények közt lehetetlen.

Sokan tehát azt mondják: felvilágosítás, ime ez kell. Kell? Kelleni nem kell, mert úgyis megvan. Óvás, titkolódzás nem használ, felvilágosítás nem lendít semmit a dolgon; hanem más kell, valami más, ami minden felvilágosításnál, óvásnál többet ér: erősítés és bátorság, ez már igenis kell. Mert ez nincs.

Az ember szinte kétségbeesik, látva, hogy minden tudomány, minden eszköz hiábavaló. Fiatalkorukban már rohannak saját maguk vágta sírba. Mit tegyünk?

Már kezdenek észretérni. Kongresszusokat tartanak s javítani akarják az erkölcsöt. Rengeteg sokat tanulmányoznak és beszélnek. Filozófiai és fiziológiai megfigyeléseket végeznek, mértékekkel mérik a lélek energiáit, pszichológiákat írnak és — még sem tudnak hatni, még sem tudnak eredményt elérni. Miért? Mert látják ugyan a jó utat, de nincs erejük rálépni és rajta előrehaladni. Megmutatják a világnak, ha erre mégy, biztos örvénybe jutsz. De a víz sebes, sodra nagy s az emberek mégis csak az örvény felé sietnek. Nem elég hát csak tudóskodni, levezetni a tételt, megmutatni a veszélyt, hanem kell módot is adni hozzá, hogy ezt a veszélyt elkerülhessük, kell erőt is teremteni, hogy a világ áramának ellenében is a csendesebb és biztosabb vizek felé evezzünk. Szcilla és Karibdisz tudjuk, hogy biztos veszély, de tudjuk-e, mi ment meg tőlük? Erre a világ fiai nem felelnek. Nem tudnak felelni, nem tudnak adni erőt, szellemet, érzületet, hangulatot.

S e kétségbeesett helyzetben megszólal egy más világ szelleme, melynek országa nem e világból való. Csendes ádventi szürkületben, midőn az ember mindegyre jobban érzi, mily tehetetlen és tudatlan; és keresi mindig jobban a menekülést, — egy fénysugár támad, mely nemcsak világítani tud, nemcsak mutatja a jó utat, hanem erőt is ád, tud adni, hogy az igaz cél felé tarthassunk. 1905. dec. 17-én adta tudtára X. Pius Pápa titkárának, hogy ő kívánja és óhajtja: a *gyakori*, sőt a *mindennapi szent áldozást.*

A fénysugár sokat megvakított, mint Sault, sok papot kétségbeejtett. Egy hang volt ez az égből. Nem értették. Máshoz voltak szokva, másban nevelkedtek. S ez a régi nevelés még ma is nyomasztólag hat reánk. Sokan nem értették e szózatot. Nem is akarták érteni. De tudta, előre látta ezt is X. Pius, azért hát megparancsolta (a dekretum 9. pontja), hogy e tekintetben az egyházi irók mindenféle vitatkozástól tartózkodjanak. Ne szóljanak ott, hol a szentirás szólott, ne vitatkozzanak arról, melyet ő: a pápa, a szentirás és Jézus szellemében kinyilatkoztatott. Fölösleges is. Mert hiszen ezzel megadta szentséges Atyánk azt az *erőt*, mit a világ eddig hiába keresett.

Nincs más orvosság az erkölcstelenség, a tisztátalanság ellen, mint az az erő, mely az Oltáriszentségből árad.

Mert erő kell hozzá. Akármit írjon is Paulsen és más az akarat neveléséről! Nevelheti az akaratot (kell is nevelni), de erő nélkül mégis csak érzékek alá kerül az. Erő! És mi erre eddig nem gondoltunk! Azt mondottuk: Fussatok és legyetek, mint a gyalogfenyű az út mellett. Vigyázzatok, imádkozzatok és meneküljetek... Az eredmény nem volt megfelelő, nem volt az, amit vártunk. Bizalmatlanok lettünk magunkkal szemben s félénkekké tettünk másokat is. Az eredmény: a félénkeken, remegőkön diadalmaskodott — az ellenség. Más a győzelem harca, más a fogása. Bizalom, bizalom kell önmagunkban, magunk erejében. Igen. Mert ha Isten velünk, ki ellenünk?... S Isten velünk van. Az ő ereje véd. Ő ád nekünk is erőt, ő van velünk, ő harcol velünk. És mily boldogság és mily bátorság ott harcolni, hol tudjuk, hogy mienk a győzelem. «Bizzatok — úgymond — én meggyőztem a világot!...»

Így kell ezután harcolnunk. Bátorsággal, bizalommal s annak öntudatával, hogy győzni fogunk. Lehetetlen csatát vesztenünk! És ezt a győző öntudatát az Oltáriszentségben jelenlevő Úr Jézus adja nekünk. Aki gyakran áldozik, azzal vele van az Úr! Az hatalmas, az győz.

Miért maradtok meg hát, ti Krisztus apostolai, a régi világ szellemében? Miért tartjátok vissza a hiveket, midőn ők óhajtják Jézust, midőn *nekik joguk van* áldozni gyakran, sőt mindennap? Miért féltek, hogy így közömbössé lesz a szentáldozás, midőn magatok szintén mindennap járul-

tok az Úr asztalához? Miért nem akarjátok Krisztus parancsát, az ő helyettesének rendeletét végrehajtani, midőn ő kihirdette, hogy halálos bűn nélkül, csak tiszta legyen a szándék, mindenki mindennap járulhat az Úr oltárához? Midőn megtiltotta, hogy erről vitatkozzunk, midőn minden felelősséget magára vállalt! Miért? Feleljetek magatok, nem akarok találgatni s nem akarok itélkezni, csak egyre kérlek benneteket, ne feledjétek: «Aki engem eszik, örökké él!» — úgymond Jézus.

Talán példákra hivatkoztok: Ince mindennap, vagy legalább is gyakran áldozik, mégis mily itélkező, mily haragos stb. ez az ember! Jó, elhiszem, sőt tudom. Mert gyarló az ember, míg e földön él. De erős a meggyőződésem, hogy ha az az illető nem áldozott volna annyiszor, még több gyarlósága, sőt hibája is lenne s ami fő: nem tudná magát tisztán megőrizni. — Meg aztán csak akkor van hatása az ételnek, ha kivántuk azt, ha jó étvággyal fogyasztottuk azt el. Ki nem így tesz, aki csak külsőségek miatt, csak immel-ámmal, étvágy nélkül, vágyakozás nélkül áldozik, nem tiszta szándékból teszi: nem szabad áldoznia. Mert csak ez lehetséges: vagy szent lesz az ember, vagy ördög. De szint kell vallania. Sokáig nem birja. Nem is kell félni, hogy ez utóbbi eset forduljon elő: már előbb abbahagyja a gyakori áldozást. Azért hát csak rajta. Gyakori, mindennapi áldozás! Ez legyen elvünk! Más nem segít rajtunk.

Nem is merem leírni, pedig mindenki tudja, hogy ifjúságunk 99 százaléka rabja a tisztátalanságnak. Statisztika bizonyítja. Sír a lelkem, midőn látom ezeket a szeretett lelkeket! Szeretném nekik adni egy felnőtt férfi gondolkozásmódját, szeretnék mindig mellettük lenni, mindig figyelmeztetni őket: önmagad teszed tönkre, önmagad rabolod el lelked üdvét, tested erejét! De nem tehetem. Megteheti azonban ezt az, aki mindenható! Ott van az Úr Jézus. Az Oltáriszentségben. Ha ki magához veszi, annak átalakítja gondolatait, ha ki hozzájárul gyakran, azt nem hagyja el, mindig mellette lesz; ha ki mindennap szólítgatja, ő viszont figyelmezteti, védi: Önmagad teszed tönkre, önmagad rabolod el lelked üdvét, tested erejét!...

Gondolkodhatunk, kongresszusokat tarthatunk, mértekkel mérhetjük a lélek energiáit, könyvtárakat olvashatunk végig pszichologiáról, fiziologiáról; a legjobb szándékkal lehetünk; sírhatunk a bűn romboló hatásán, óhajtjuk a jót, kibeszélhetjük a tüdőnket, lelkünket, — ha nem vezetjük oda a lelket az Úr Jézushoz, semmit se tettünk, mivel nem adtuk meg neki azt, amire szüksége van, mert nem is adhattuk meg, magunknak sincs: *nem adhattunk neki erőt!!* De mutassuk meg neki a tabernákulumot, vezessük Jézushoz s áldozzunk vele együtt, majd lesz ereje neki is, lesz erőnk nekünk is! Mert ád az, kiről mondatott: Ő az erő, a hatalom, az ige: Ő nélküle nem lett semmi s ami lett, általa lett!...

Igy cselekedve, lehet reményünk, hogy amiért mindennap imádkozunk: eljön az ő országa közénk!

S ha eljön hozzánk, akkor lesz erőnk. Lesz erő a fiatalságban is. Lesz bátorság szembeszállni a csábítóval és lesz kitartás legyőzni őt. S ha tán mégis ideig-óráig elbuknék a gyarló ember, újra fölkel s a tékozló fiú példájára lesz bátorsága az ő atyjához visszatérni. Lesz bátorsága bevallani bűneit, lesz bátorsága magát nem mentegetni. Lesz bátorsága szólni: Atyám, én tudom, hogy az egész világ gonosz; Atyám, én tudom, hogy az egész világ tisztátalan, erkölcstelen; tudom, hogy sok a kisértés és nehéz a győzelem! De, Atyám, én azt is tudom, hogy ha az egész világ tisztátalan is, hogy ha nem lenne egy se, ki melléd állana; Atyám, én tudom, hogy mindez nem mentene ki engem! Én tudom, hogy nekem még akkor sem szabadna tisztátalannak, becstelennek lennem! Azért hát irgalmazz és legalább béreseid közé végy föl engem! — Ily erőt csak Isten adhat!

Ha ezt el akarjuk érni, ne tiltsuk, hanem hívjuk, bátorítsuk a lelkeket a tisztaság forrásához. Ő is mondja, kisdedeknek is mondja: «Hagyjátok őket hozzám jönni és ne tiltsátok őket!...»

Ne tiltsuk, hanem hívjuk. Lesz látszatja, lesz hajása. *Erős* lesz a lélek, *erős* lesz a test. És jobb nap virrad szegény magyar hazára!

Dr. Mattyasóvszky Kasszián.

Az Oltáriszentség a vasuti sineken.

A HÓNAPOKBAN történt Uhorszke mellett Csehországban az az iszonyú vasuti szerencsétlenség, amelynél többek életöket vesztették. Mihelyt a szerencsétlenség hire Blacák redemptorista atyának a füléhez jutott, rögtön sietett a szerencsétlenség szinhelyére az egyház kegyszereivel a szerencsétlen sebesültekhez és haldoklókhoz s akik csak óhajtották a halotti szentségeket, mindazoknak föl is adta, aztán sorba járta őket, vigasztalta isszonyú kínjaikban, letérdelt mindegyikük mellé a vértócsába és gyengéden a fülökbe súgta a vigasztaló szavakat és felindíttatta velük a tökéletes bánatot. A halál percében mindnyájuknak jól esett az önfeláldozó pap emberszeretete és egy sem utasította vissza az egyház vigasztalását. Sőt egy zsidó is megfogta a katholikus pap kezét és megköszönte azon vigasztaló szavakat, melyekkel haláltusájában még őt is kitartásra és Isten akaratában való megnyugvásra biztatta. Hisz a katholikus tan szerint a tökéletes bánat a keresztséget is pótolja ilyenkor. És a zsidó, dacára isszonyú kínjainak könnyek között hálálkodott a jó papnak.

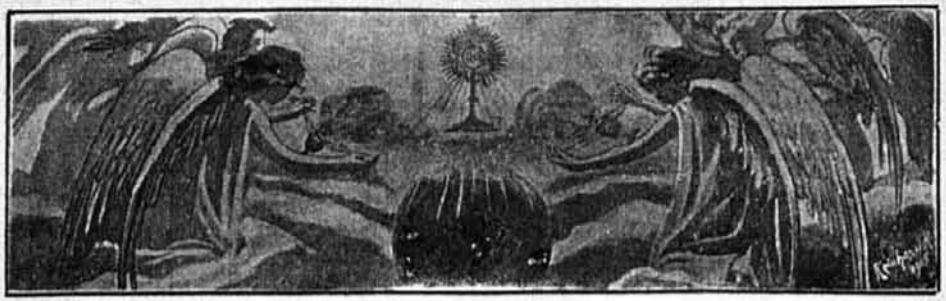

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR.

Ne féljünk a gyakori szentáldozástól.

AGYKORON AZ ÉDES Üdvözítő megjelenvén Margit-Máriának, neki mondá: «Leányom, ha nem rendeltem volna a legméltóságosabb Oltáriszentséget, én ezt megtenném most, hogy meglegyen az élvezetem szeretetből szivedben megpihenni». E napon, amely nagypéntek volt, Margit-Máriának nem volt alkalma a szentáldozást magához vehetni; de a vágy birni szeretetteljes Üdvözítőjét benne oly nagy és gyöngéd volt, hogy ennek viszonzásául Jézus neki az imént idézett szavakat mondotta és a zárda évkönyvei hozzáteszik, hogy ez időben Margit-Mária a kezében szemetet tartott.

Ezen szemét, ezen anyagi por pedig nem volt egyéb a szellemi por jelképénél, amely a bocsánandó bűnök, az Isten szolgálatában való hanyagságok és a felebarátainkkal való érintkezésben felmerülő hidegség alakjában rakodik le a lelkekre.

Valóban, ne féljünk a tökéletlenségek ezen pora dacára sem az Úr asztalához járulni; mert hiszen épen ezen szemét láttára mondotta Jézus e szavakat: «Leányom, ha nem rendeltem volna a legméltóságosabb Oltáriszentséget, én ezt megtenném most, hogy meglegyen ez élvezetem szeretetből szivedben megpihenni». A feltétele ennek csak az, hogy boldog Margit-Mária példájára pontosan teljesítsük hivatásbeli kötelességeinket és fogadjuk el nagylelkűen ezen múló élet szenvedéseit. Margit-Mária szokta ugyanis mondani novicainak: «Mi akadályoz meg bennünket abban, hogy szentek legyünk, mikor szivünk van, hogy szeressünk és testünk, hogy szenvedjünk?!»

(Lémann József kanonoknak az eucharisztikus papoknak 1910. junius havában tartott beszédéből.)

Fordította franciából:
Jeszenák Gábor báró.

Károlyi Sándor buzgósága.

A HIRES KURUC generális, *gróf Károlyi Sándor* vallásosságáról érdekes adatokat mond el Éble Gábor, «A nagykárolyi Szentháromság-kápolna története» cimű imént megjelent könyvecskéjében. Bennünket főképen az a körülmény érdekel, hogy a buzgó főúr gyakrabban járult a szentáldozáshoz. Kivált az általa alapított Szentháromság-kápolnában szeretett ájtatoskodni. Maga jegyzi föl naplójában, hogy pl. 1725. máj. 27-én, 1727. dec. 31-én, 1729. máj. 1-én meg 1740. jun. 12-én ezen kápolnában végezte el szentáldozását. A különböző napok mutatják, hogy évente gyakrabban szokott a szentáldozáshoz járulni. 1727. esztendő alkonyán megható módon végezte hálaadását; dec. 31-éről e sorokat veti papirra: «Mind Kaplonyban, Károlyban és az szent Háromság kápolnájánál hálaadással devotiókat tétettem. S ugyan említett kápolnában Istenemnek szent malasztjábul s ingyen kegyelmébül áldoztam is...» 1740. junius havában eme feljegyzést találjuk naplójában: «12-én volt közel 4 ezer emberből álló processiónk a szent Háromság kápolnájához, holott Istennek kegyelmébül gyóntam és áldoztam». Ime, egy gyakori áldozó főúr képe a kuruc időkből!

A Rákóczi-időben II. Rákóczi Ferenc s Károlyi Sándor buzgósága épenséggel nem egyedülálló. *Mikes Kelemenről*, ki a nagy Rákóczival megosztotta a számüzetés keservét, ismeretes pl., hogy gróf Petki Dávid névnapja alkalmából a gróf lelki üdveért fölajánlt három szentgyónást és áldozást s különféle egyéb ima- és erénygyakorlatot.

Lelkesedünk a kuruczok vitézségén; kövessük hát őket mély vallásosságukban is! *T. K.*

Negyedszázad után.

RITKA szép ünnepély keretében ünnepelték a kiskúnmajsai hivek szeretett plébánosukat, *Varga Mihály* esperest, p. tb. káplánt, a kiskúnmajsai Oltáregyesület igazgatóját, 25 éves áldozópapsága alkalmából. Az örömünnepély, melyre Szomor Béla helyi káplán küldöttségileg kérte föl a jubilánst, július 16-án délután fél 7 órakor kezdődött a leányiskola nagytermében. Az ünnepélyre a fáradságot nem ismerő, Miasszonyunkról nevezett apácák szinielődást rendeztek a helybeli hölgyek és urak közreműködésével.

A programm a következő volt: 1. Üdvözlő ének: dr. Szemethy Gézától. Előadta Marschal Endre úr kisérete mellett a hölgyénekkar. 2. Alkalmi óda. Irta Kovács József hittanár, szavalta Törtely Ilonka k. a

3. Erkel F.: «Óh ég Ura, kérünk», előadta az énekkar. Ezután következett «Gedőváry Ilona», vagy «A gyermeki szeretetnek példányképe» c. szinmű előadása.

A nagyterem zsúfolásig megtelt örömtől sugárzó arcokkal, akik az előadást a legnagyobb figyelemmel hallgatták.

A minden tekintetben sikerült előadást fokozta a még sikerültebb élőkép, melyet iskolásgyermekek adtak elő. Minden gyermek élővirággal kezében, fonta a csokrot, melyet a jubilánsnak nyujtottak. Az ünnepélyt a kiskúnmajsai hivek áldozatkészségéből szerzett szép ajándéknak, egy aranykehelynek átnyujtása zárta be.

Ezek után a jubiláns szívhez szóló szavakban köszönte meg a zárda vezetőségének és a szereplőknek fáradozását és a szerető hiveknek megjelenését.

A boldogságban uszó hivő népsereg hazament, várva a másnapi ezüstmisét.

Másnap a papság és a nép körmenetileg mentek a jubilánsért a plébániára.

A szentmise 9 órakor kezdődött, melyre a nagy templom zsufolásig megtelt. A jubiláns a templomba érve, a «Te Deum»-ot intonálta. Majd teljes segédlettel szentmiséjét kezdette. Evangélium után Porubszky József csongrádi apátplébános lépett a szószékre, ki szeretettől áthatott szavakkal méltatta a jubiláns 25 éves működését és érdemeit, melyeket a szentségi Jézus imádásának terjesztésében szerzett. A szentmise fényét emelte Gludovatz Károly dr. latin miséje, melyet a helybeli hölgyénekkar adott elő.

Mise után tiszteletét tette a jubilánsnál: a kerület orszgy. képviselője, Kovácsi Kálmán; az elüljáróság, Benkovits István főjegyző vezetésével; a helybeli iskolaszék, Veszelka József vezetésével; az oltáregyesületi hölgyek, özv. Büchlbauerné úrhölgy vezetésével; a tanítók, Farkas Ede főtanító vezetésével; végül a kerületi papság nevében a félegyházai plébános, Toldy Jenő intézett a jubilánshoz szívhez szóló beszédet.

Délben fényes ebédet adott a jubiláns, melyen szebbnél-szebb pohárköszöntők hangzottak el. Elsőnek a jubiláns szólalt fel s köszöntötte az egyház fejét, X. Piust, a megyés főpásztort, a királyt és a tiszteletére megjelent vendégeket. Majd Porubszky apát s a többi vendégek éltették a jubilánst. A vidám társaság délután 5 órakor oszlott szét, még egyszer sok és tartós boldogságot kivánván a jubilánsnak.

Varga Mihály ezüstmiséje a magyar eucharistikus társadalomnak is ünnepe. Lapunk táviratilag üdvözölte a jubilánst, ki acéltollával egy negyedszázad óta védi az Oltáriszentségben élő Jézus szent érdekeit.

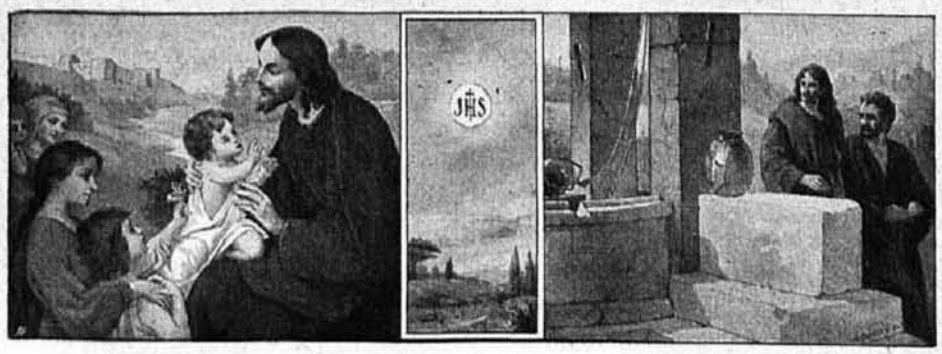

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

A jó gyermek a szentségi Jézus Anyjánál.

Kedves gyermekem! Október közeledik, a rózsafüzér hónapja. A lelki virágok már mindenfelé megnyitják kelyhecskéjüket, mely a harmatcseppektől úgy ragyog, mint valami gyémántos korona. Az Úr Istennek im kedve telik abban, hogy nekünk örömet szerez a megszámlálhatatlan sok virággal. Az Úr Jézus is boldog, mikor a szentségházból látja, hogy ti mily vidáman és ártatlanul játsztok a virágos mezőn.

S az anyaszentegyház, ez a jó lelki anyánk, mit tesz, midőn elérkezik lelki virágdíszével a szép ősz? Az évnek ezt a hónapját a boldogságos Szűz Máriának szenteli. Úgy tesz, mintha mondaná: «Nagy Isten! a mult hónapokban a te szent asztalodhoz vezettem az én virágaimat, az első áldozó gyermekeket és te most a te szép virágaidat adod nekünk: fölajánlom ezt a szép hónapot a te legszebb égi virágszálodnak, a boldogságos Szűz Máriának!»

Gyermeke vagy az anyaszentegyháznak, mert ő keresztelt meg és ő táplálja lelkedet a legfölségesebb Oltáriszentséggel: fogadj szót neki és tiszteld te is különös módon a boldogságos Szűz Máriát e hónapban. Gyermeke vagy Szűz Máriának is, mert gyermekévé fogadott s az ő Fia az, akit a kenyér szine alatt magadhoz veszel: örülj, hogy neki szolgálhatsz az egész hónapon át.

Tedd meg Szűz Mária kedveért ezeket:

1. Ha tartanak nálatok rózsafüzér-ájtatosságot, járj arra nagy örömmel s légy azon ájtatosan jelen.

2. Még ennél is nagyobb öröme lesz az Isten szent Anyjának, hogyha e hónapban sokszor lát téged áldozni.

3. Végezz e hónapban legalább egyszer Szűz Mária példájára szentséglátogatást. Végezd úgy, mint a mult hónapokban szent Alajos emlékére.

Olvasd el, amit e füzetben találsz e cim alatt: «*A gyermek Szűz Mária a jeruzsálemi templomban*» s ha ezt elolvastad, mondd el a templomban lassan és ájtatosan az utána következő imákat: «*Szentségimádás Szűz Mária példájára*».

Gyermekek öröme.

1. **Ott lakik a mi Urunk.** «Sun» amerikai ujság hozta a következő kis hírt. A katholikusoknál szokásban van, hogyha templom előtt elhaladnak, a férfiak kalapot emelnek, az asszonyok pedig a templom felé tekintetet vetnek. Igy láttuk ezt a legutóbbi (1909.) tüzoltói felvonulás alkalmával Newyorkban. Két hölgy nézte a felvonulást a Vanderbilt-palota lépcsőzetéről. Nézik a felvonuló tömeget s az egyik csodálkozva mondja a másiknak: «Veszed észre, hogy az emberek ott ama ház előtt többnyire mind megemelik a kalapjukat. Nem értem, mit jelentsen ez?» Egy kis fiú állott közelükben, aki kételyüket imigyen oszlatta el: «Katholikus templom előtt haladnak s tudják, hogy *ott lakik a mi Urunk!*»

2. **Szentséglátogatás.** Falusi iskolában történt. A hitoktató első szentáldozásra készítette elő tanítványait. Buzdította őket a többszöri szentséglátogatásra. Kitünt ebben egy leányka. Gyakrabban meglátogatta az Úr Jézust, amikor csak szerét tehette. Néha azonban zárva találta a templomot, de a leányka szeretete talált arra is módot, hogy az Úr Jézusnak bemutathassa hódolatát. Megkerülte a templomot s ott a szentély falát abban az irányban, amelyben a főoltár volt, tiszteletteljesen megcsókolta.

3. **Mester, hol lakol?** Vegyes vallású községben javították az evangelikus templom orgonáját. Iskolából menet betértek a fiúk a templomba, voltak közöttük katholikusok is. Az evangelikus fiúk nem igen respektálták a hely szentségét; a sípokat megfújták, padokon ugráltak, szóval nem igen épületes viseletet tanusítottak. A templomból kijövet megjegyzi az egyik katholikus fiú: «A mi templomunkban nem volna szabad így viselkednetek!» «Azt elhiszem — vág közbe egy evangélikus fiú; — mert ott van az Úr Jézus».

4. **Az öröklámpa.** Egy protestáns gyakran elvezette gyermekét a kath. templomba; a gyermek azt kérdezte tőle: «Papa, miért ég ott elöl a lámpa?» «Azért gyermekem, felelte a protestáns, mert itt van a Jézuska». Egyszer aztán a protestáns templomba is elvitte gyermekét az atyja. «Papa — kérdé a gyermek, — hát itt miért nem ég a lámpa?» «Itt nem ég gyermekem, mert itt nincsen Jézuska». «Akkor gyerünk innen, papa — mondotta a gyermek, — mert én nem akarok olyan templomban lenni, ahol a *Jézuska nincsen*». A protestáns szomorúan sóhajtott s nem sokkal utóbb gyermekével együtt áttért a kath. egyházba.

Közli: *Krasznyánszky János.*

Röptében a nagyvilág körül.

A jövő képe. Még néhány nap választ el a montreali nemzetközi eucharisztikus kongresszustól s máris a legközelebbi években tartandó ujabb kongresszusért vetélkednek egyes városok. Montreal után Madrid, majd Bécs s azután Lyon kerülnek sorra. Mindegyik dicsőségének tartja, ha falai között nyilvánosan hódolhat az Üdvözítőnek. Egy francia kanonok, Mgr. Brintet pedig indítványozza, hogy Európa, Ázsia és Amerika után most már Afrikában is, melynek földjét oly sok mártir vére áztatta, kellene tartani Krisztus dicsőségére egy eucharisztikus kongresszust. Legméltóbb volna erre Hippo városa, hol Szent Ágostonnak, a nagy egyházatyának hamvai nyugosznak. Hippónak a földközi tenger partján való gyönyörű fekvése, egének csodálatos kéksége és remek bazilikája méltó keretül szolgálnának egy ilyen kongresszushoz. A közlekedési viszonyok jók; Afrikában a katholicizmus a hittérítők áldásos munkája folytán egyre terjed s a legsötétebb világrész már annyi szentet adott az egyháznak, hogy megérdemli azt a kitüntetést, miszerint a Szentségi Jézus, ki gyermekkorában személyes jelenlétével is megszentelte volt földjét, midőn Heródes elől Egyptomba menekült, most dicsőségtől övezve diadalmenetben térjen újra vissza Afrikába.

Az eszmét Villalba, egy Szent-Ágoston-rendi szerzetes melegen pártolja a «La ciudad de Dios» cimű előkelő spanyol folyóiratban s lelkesült szavakkal szerez neki propagandát. Ismerve a spanyol és francia katholikusok mély tiszteletét az Eucharisztia iránt, körülbelül bizonyosra vehető, hogy az 1914. évben tartandó XXVI. nemzetközi eucharisztikus kongresszus tényleg Afrikában, Hippo városában lesz megtartva.

Első áldozás Jeruzsálemben. A «Kath. Tudósító» jelenti: A Sion-nővéreknek jeruzsálemi Ecce Homo templomában érdekes első szentáldozási ünnepély folyt le julius 3-án. A nővérek nagy leánynevelő intézetet tartanak fenn, melyben nemcsak latin, hanem görög, szir és egyéb keleti szertartású katholikus növendékek is vannak. A keleti ritusú növen-

dékek is rendesen a latin szertartásban vesznek részt egyházi fensőbbségük engedélyével, az első szentáldozást azonban saját papjaik kezéből veszik. A multkori ünnepnél a főoltárnál latin szertartású, a mellékoltároknál pedig egy-egy görög, illetve szir szertartású katholikus pap celebrált. A görögkatholikus papok a szentséget mindkét szín alatt szolgáltatják ki, még pedig úgy, hogy a kommunikálónak kis aranykanállal a kehelyből szentelt borba mártott ostyát nyujtanak. Az áldozás állva, mellen keresztbe tett kezekkel történik. A szir ritus szerint akár egy, akár két szín alatt lehet áldozni. Ugyanezen templomban nemrég két izraelita leány, kiknek anyja és fivérei már régebben keresztények, felvették a keresztség szentségét.

A sárga faj előrenyomulása. O Szentsége X. Pius rendelete a gyakori szentáldozásról a missiósterületeken talán sehol sem talált oly visszhangra, mint a kinai *Zikawei* (Kiangnan) plébánián. A plébánia híveinek a száma 1870:390, 1890:994; 1908:1505; 1909:1733 lélek. 1906:64.399; 1907:86.190; 1908:155.298, 1909:164.711 volt az áldozók száma. Ha ezen számadatokból leszámítjuk az áldozó nővérek, szeminaristák és szerzetes testvérek számát (62.000 áldozás), akkor 92.000 marad még; és így 1200 áldozóra átlag hetenkint 2 szentáldozás esik. «A szentáldozás hatásai — írja az egyik pater — kézzelfoghatók. Keresztényeink jobbak és bensőségesebbek.» (Kath. Missionen. 1909/1910. Nr. 10. s. 524.)

Washingtoni botrány. Nyilt kihivás. M. Scarges Baileg egy washingtoni protestáns gyülekezet előtt elmondta, hogy — eltekintve az olaszországi eseményektől — a katholikus Egyház egyre nagyobb türelmességet tanusít a protestánsok iránt s ha ez a türelmesség oly teljes lesz, mint a protestánsoké a katholikusok iránt, akkor megvalósul Isten országának boldogsága. Ezeket az egyébként igen meglepő szavakat ugyancsak különös világításba helyezi az amerikai protestáns vasárnapi iskolák washingtoni kiállítás-rendezőségének eljárása, melyet a philadelphiai «Catholic Standard and Times» ír le. A vasárnapi missionárius iskoláknak ezen a kiállításán a katholikus Egyház egy sorba kerül a buddhizmussal, a mohamedanizmussal, a pintoizmussal. Az «African Section»-ban csoportosítottak és klasszifikáltak egy csomó apró tárgyat, a pogány mágia és babona eszközeit, mint a protestáns missionáriusok trofeumait; egészen ilyen minőségben mutat be a «Mexicain Section» rózsafüzéreket, szentek szobrainak maradványait stb. A boldogságos Szűz egy medaillonja egyszerűen a «Réz Szűz», egy váza pedig egyszerűen az «Ostya Isten» őrzésére szolgáló eszköz. S így tovább ebben a zsánerben. A Standard cikkírója szerint efajta inzultusok, melyeket tudatlanság örvével nem lehet mentegetni, nagyon gyakoriak az amerikai protestánsok részéről. És ezek akarják a berlini nemzetközi kongresszuson a keresztényeket egyesíteni!

Oltáriszentség és nővédelem.

Szeréna katholikus Nőképző-Egyesület.

A SZERÉNA Kath. Nőképző-Egyesület (Budapest, IV., Váci-utca 74. sz. II—III. emelet) alakult 1909. évi június hó 17-én hercegprimási és belügyminiszteri jóváhagyással.

Az egyesület vezetősége. Védnökök: Boromisza Tibor, gróf Csáky Károly, Széll Kálmán, dr. Várossy Gyula, gróf Zichy János v. b. t. tanácsosok; tiszteletbeli elnökök: gróf Batthyány Tivadarné, báró Dániel Ernőné, gróf Serényi Béláné, Kohl Medárd, báró Rudnyánszky József; kormányzóelnök: dr. Walter Gyula püspök; elnök: Barkóczy Ilona bárónő; ügyvivő elnök: miklósi Nikolits Szeréna; alelnökök: özv. Hellebronth Jánosné, dr. Jordán Ferencné, báró Orosdy Fülöpné, ifj. Uhl Antalné; titkárok: Batthyány Hanna grófnő, dr. Bányász László; jegyző: dr. Kuzma Oszkár; pénztáros: özv. Maniette Emilné; ellenőr: dr. Svachulay Zoltán; ügyész: dr. Dömötör Mihály; intézeti orvos: dr. Dolecskó János pestvármegyei tb. főorvos (50 tagú választmány).

Internátus. 1. Az internátus célja: a fővárosi egyetemre és más intézetekbe járó uri leányoknak lakást és teljes ellátást nyujtani és őket vallásos, hazafias szellemben vezetni. Alapítványokkal ingyenes és kedvezményes helyeket létesíteni.

2. Az internátusba fölvételt nyerhetnek: *a)* Mindazon kath. és ker. vallású leányok, kik a fővárosi iskolákat látogatják. *b)* Mindazon magános urinők, kik hivatalos iratokkal igazolják a fővárosban levő szolid, hivatalos állásukat. Az engedményes hely száma ezidőszerint egy teljesen ingyenes, miklósi Nikolits Szeréna névre szóló hely, mely kizárólag r. k. szegénysorsú urileány részére van fenntartva. Ezen hely betöltésénél árva előnyben részesül.

3. A teljes ellátás díja a II. emeleten havi 120 korona, a III. emeleten 100—90 korona. Beiratási díj 8 korona. Mosás és vasalás díja havi 10 korona (120 koronánál mosással). Zongorahasználat havi 4 korona. Telefon havi 1 korona. Orvos díjazása évi 10 korona. A díjazás havonta előre fizetendő.

Az intézetet az iskolai év alatt elhagyni csak komoly, elfogadható ok miatt lehet.

Az intézetben okozott károkat a kárttevő köteles megtéríteni.

4. Minden bennlakó növendék a következő tárgyakat köteles magával hozni: Ágynemüt (3 huzattal), fehérnemüt (legkevesebb 6—6 darabot), 12 drb törülközőt, 6 drb asztalkendőt, 2 drb fehér abroszt, 1 drb asztalfutót, 1 drb kávésabroszt, 6 drb kis asztalkendőt, 2 drb vizespoharat.

A bennlakó leányok szinházat vagy hangversenyt intézeti felügyelet és kiséret mellett látogathatnak. Nagy leányokat táncestélyeken az ügyvivő elnök gardiroz. Bennlakó növendékeket családokhoz kikérni személyesen vagy levélben az ügyvivő elnöktől lehet.

Egyedül járni — az iskolai órákon kívül — szigoruan tiltva van.

Minden Budapestről érkező levelet, mely nem a szülőktől érkezik, az igazgatónő bont föl.

A növendékek kötelezve vannak vasár- és ünnepnapokon az igazgatónővel templomba menni. Kötelezve vannak továbbá a házi szabályok szigorú betartására.

Háztartási osztály. Uri, jómódú és szegénysorsú leányok a háztartás vezetésében, a jó magyar és francia étkek, cukrászat és befőttek elkészítésében kiképzést nyernek. Belépni e tanfolyamra bármikor lehet a szeptember—júniusi hónapok alatt. A tanfolyam díja az internátusban lakó növendékek részére havi 20 korona, bejáró növendékek részére pedig havi 36 korona. Ezért a díjazásért a háztartást és főzést tanulják és ebédre is bent maradnak az intézetben.

Dr. Tuskay Ödön orvos egészségügyi és háztartási kurzusokat tart az intézetben.

Iparosztály. Ez az osztály bennlakó és bejáró növendékek részére alakult s célja a női ipar különféle ágaiban oktatást nyujtani a növendékeknek. A ruhavarrás és szabás díja havi 24 korona, fehérneművarrásé és szabásé havi 20 korona; a csipkeverés, szövés, fehér és szines hímzés díjazása külön megállapodás szerint történik.

Továbbképző osztály. Bennlakó és bejáró növendékek az énekben, zongorában, idegen nyelvekben, rajzolásban és festésben nyernek továbbképző oktatást. Éneket tanít Szödényi Nagy Aranka tanárnő, hangverseny-énekművésznő. Egy óra díja 5 korona. Zongoránál egy óra díjazása 3 korona. Az angol, francia, olasz és német nyelvet magános vagy csoportos órákon elsőrendű tanerők oktatják kizárólag modern társalgási uton. Ezek díjazása a jelentkezők számától függ.

Jelentkezni személyesen vagy levélben méltóságos miklósi Nikolits Szeréna ügyvivő elnöknél lehet az egyesület IV., Váci-utca 74. sz. II. emeleti helyiségében. Budapest, 1910. június 30. *Az elnökség.*

Egyesületi élet

Ostyák küldeménye. Kérjük a Főtisztelendő urakat, kik szentmiséhez szükséges ostyákat akarnak beszerezni, forduljanak a Mária-Reparatrix zárda főnöknőjéhez. IX., Üllői-út 75. sz.

Kalocsa. A kalocsai O. E. buzgó hölgyei, élükön Jámbory Lajosné elnöknővel, mozgalmat indítottak a városban alakítandó *Urinők Mária-kongregációja* érdekében. Az Oltáregyesület választmánya ez ügyben már el is járt P. Bús Jakab Jézustársasági tartományi főnök úrnál, ki örömmel vette tudomásul a vállalkozást. A kongregáció szabályszerű meglakítása szeptember havában fog megtörténni; vezetését a J. t. atyák vállalták magukra.

A beszterczebányai Oltáregyesület kiállítása. Az Oltáregyesület ez évi kiállítását, az Irgalmas nővérek vezetése alatt, az új r. kath. polgári leányiskola dísztermében július 1-én délután 3 órakor nyitotta meg *Radnai Farkas* dr. megyés püspök, egyesületi fővédnök. A kiállítási teremben Kócsy Jánosné elnöklete élén egybegyült választmányi és terjesztő hölgyek nevében *Császik István* dr. igazgató üdvözölte a püspököt, mint az egyesület jótevőjét s pártfogóját. Az üdvözlő beszéd elhangzása után őméltósága megáldotta a kiállítás tárgyait, melynek befejezése után megkapó szépségű beszédben kitartó munkásságra buzdította az ünnepélyen megjelenteket s ezzel a kiállítást megnyitotta. Meleg érdeklődéssel nézte végig ezután a kiállított tárgyakat, melyek egytől-egyig az egyesületi tagok szorgalmát dicsérik. Fölöslegesnek tartjuk itt névleg megnevezni azokat a szorgalmas «Márthákat», kik épen azért, mert «Máriával» szivesen vannak az Úr Jézus környezetében, időt és fáradságot tudtak maguknak venni e munkák teljesítéséhez. A felvidék szegény templomaiban igen elhanyagolt szentségi Jézus lehet csak méltó jutalma az ő munkájuknak!

A kiállítást július 4-én este 6 óráig lehetett megtekinteni.

KIS TÖRTÉNETEK

Hempl lovag, a protestáns vallású festő, nagy előszeretettel viseltetett a kath. egyházzal szemben, de a döntő lépést nem merte megtenni. Tanácsot keresett barátjainál, meglátogatta Rómát is. Azonban hasztalan, tanácstalanul állott. Barátja, Kupelwieser Máriacellbe hitta őt. Hempl most már azt hitte, hogy amint a szentélybe lép, leesik lelki szemeiről a hályog s maga a bold. Szűz Mária megjelenik majd előtte. Ez azonban nem történt meg. Teljesen leverve készült haza; útközben egy koldusasszonnyal találkozott, amint kis fiát vezette. «Jó asszony, ez a maga gyermeke?» kérdezte résztvevően Hempl. «Igen uram, az enyém, de hülye a szegény s így az Úr testét sem veheti magához» — mondotta panaszló hangon a szegény asszony. «Hülye a szegény s így az Úr testét sem veheti magához» ismételgette meghatottan a festő. «Hát te nem

vagy hülye s hozzá még önakaratodból?!» kérdezi magától Hempl. E pillanatban leesett lelki szeméről a hályog s hivő katholikussá lett.

2. IX. v. szent Lajos francia király keresztes hadat vezetve a Szentföldre, a soriai szultán fogságába esett. Nagy váltságdíjat igértek a franciák; végre a szultán elég nagynak találva azt, hajlandó volt szabadon bocsátani a királyt, de csak egy föltétel mellett, ha hoznak neki egy konszekrált szent ostyát, mint zálogot. A szultán ugyanis megfigyelte, mily nagy áhitattal borulnak térdre a keresztények a szentmise alatt. Megfigyelte főképen a királyt, amikor a szentáldozáshoz járult. Természetesen a szultán kérését nem teljesítették. A szultán nem értette a keresztények viselkedését, de látva azok mély áhitatát, valami nagy dolognak tartotta a keresztények imádásának a tárgyát. S sejtelmében nem is csalódott, mert «ez nagy szentség valóban, ezt imádjuk legjobban!»

3. Lord Byron angol költő még ifjú korában egyik tisztelőjétől egy carneol kődarabot kapott ajándékba. A carneol szívalakú volt. Alacsony származású ember volt az ajándékozó, aki e ténnyel nagyrabecsülésének akart kifejezést adni a költővel szemben. A költő rendkívüli módon örült az ajándéknak. Öröme azonban nem volt tartós, mert egy alkalommal a carneol szív a földre esett s darabokra törött. A költő fájdalma mérhetetlen volt; inkább nagyobb pénzösszeget elveszített volna. Fájdalma oly nagy volt, hogy egyik költeményében igen élénk kifejezést is adott ennek.

Nagyobb-e a mi hálánk és kegyeletünk az Úr Jézus iránt, mint a költőé volt a szegénysorsú adományozó iránt? Az Úr Jézus az ő szerető, kegyelemteljes szivét adá zálogul szeretetének bizonyságául a legméltóságosabb Oltáriszentségben — s újból adja nekünk szivét, amikor a szentáldozásban hozzánk jön — ő, a nagy Isten, hozzánk, szegény emberekhez; az Úr a szolgájához; a tanító tanítványához. Ki van zárva a veszély, hogy őt elveszítsük, hacsak bűneink folytán nem leszünk reá méltatlanokká. Fájlalod-e ezt a veszteséget oly élénken, mint Byron a carneol elvesztét? Ha nem, akkor még nem látod be az Üdvözítő nagy szeretetét, akiben olyannyira gazdagok lettünk.

Krasznyánszky János.

Meghaltak 1910. évben.

Goda Ignác, Dósa Teréz, Szabó Marcel, Boros Anna, Benke Angyél, Bordás Anna, Farkas Marcel, Márkus Viktor, Móczár Anna, Pethes Anna, Bodócs Margit, Pethes Teréz, Szántó Veron, Jakus Teréz, Juhász Antal, Szűcs Angyél, Tóth Antal, Mongyi Apollónia, Balog Mária, Ördög

Franciska, Bordás Ágnes, Gulyás Marcel, Fehér Magdolna, Szungyi Veron Jászárokszállás. Salamon Hedvig, Kocsa Mária Mátraderecske. Pócs Eszter, Kis Klára, Molnár Mária Reszk. Forgács Julianna, Szakács Mária, Ribóczki Erzsébet Rudóbánya, Kis Borbála, Hegedűs Ábel Teréz Szajol, Orosz Ignác, Csuhaj Terézia, Ködmön Mária Szent-Erzsébet, Kovács Rózsi Lelesz, Szabó Julianna Ödémes, Szakács Mária Szuhogy, Tóth Borbála Török-Szent-Miklós, Bars Karolin Budapest, Beles Anna Tatárszentgyörgy, Csulyák Mária Vénya, Cékus Ferencné Budapest, Domok Zsuzsanna Rapp, Hecker Györgyné Budapest, Unger János Strém, Géczi Mária Kalanda, Domenis Mihályné Budapest, Farkas Erzsébet, Fejes Anna és Angyél Bodony, Hlavaty Ernő, Jurman Magdolna Budapest, Jakab Zsuzsanna Pétervására, Illés Teréz Rum, Kajos Irma Buda-pest, Lelovits Mária Pozsonyeperjes, Laskó Péterné, Prikler Veronika Dunakiliti, Morvai József Zsigárd, Medvecki Angyél Gyöngyöshalmaj, Molnár Márta Balatonederics, Nagy Franciska Pozsonyeperjes, Pechó István Malonya, Romanov Anna Vinga, Savanyu István Dunakiliti, Takács Mária Budapest, Vicián Kutik Zsuzsi Litva, Vrba Krizsán Anna Alsólegénd, Vinkovits Kálmánné Budapest, Weinhoffer Mihály Kukmér, Zvinger István Fer. Rozál.

Kimutatás

a székesfehérvári Oltáregylet 1910. évi kiállításáról, mely az idén is úgy, mint a megelőző esztendőkben a Ferenc József nőnevelde helyiségében tartatott, a következő tárgyak állíttattak ki:

1. *Felcsuth.* Ciborium, fekete casula, palla.

2. *Baracska.* Fehér casula, 1 alba, 1 karing, 1 palla, 2 vállkendő, 2 corporale, 4 kehelykendő, 6 lavabokendő, 1 cingulum, 2 piros ministránsruha, 2 ministránsing.

3. *Isztimér.* Fekete casula, palla, pulpitus, német evangeliumos könyv, szelence a szent olajoknak.

4. *Guttamási.* 1 alba, 1 karing, 6 kéztörlő.

5. *Bodajk.* Füstölő tömjéntartóval, viola casula, palla, dupla stóla, 2 beteglátogatási bursa, 2 beteglátogatási készlet, 2 fekete ministránsruha, magyar evangeliumos könyv, hengeralakú aspergillum, 2 Prep. ante Missam, post. missam, ráma nélkül.

6. *Csurgó.* Kehely, 1 alba, 1 karing.

7. *Helybeli Szent György-kórház Kápolnája.* Kehely, fehér pluviale, velum.

8. *Pilisvörösvár.* Fehér casula, ciboriumköpenyke, 1 alba, 6 kehelykendő, 6 lavabokendő, 1 palla.

9. *Vaál.* Viola pluviale, 5 ministránsing.

10. *Felsővárosi templom helyben.* Beteglátogatási lámpa, missale romanum, missale defunctorum, 6 fekete ministránsruha.

11. *Dinnyés.* 1 alba. 2 ministránsing, 2 vállkendő, 4 kehelykendő, 2 palla, 4 corporale, ciboriumköpenyke, fehér casula, beteglátogatási készlet, beteglátogatási lámpa.

12. *Szent Imre-konviktus helyben.* 1 alba, 1 pár ámpolna, ostyatartó szelence, fehér casula.

13. *Tahitótfalú.* Processziós kereszt, 4 ministránsing.

14. *Ferencrendiek temploma helyben.* 2 főoltárterítő, 2 mellékoltárterítő, 6 vállkendő, 12 kehelykendő, fehér casula, bursa, 2 dupla stóla, 2 lila stóla, velum, palla, ciboriumköpenyke.

15. *Kistétény.* Bursa, beteglátogatási készlet, beteglátogatási lámpa, 4 vállkendő, 12 kehelykendő, 12 lavabokendő, 2 ministránsing.

16. *Százhalombatta.* Misekönyv bursa, 2 alba, 2 karing, 2 ministránsing.

17. *Szikszó.* Ciboriumköpenyke.

18. *Ercsi.* (A legszentebb Megváltóról nevezett nővérek zárdája.) Fehér casula, 1 alba, 1 karing, 1 palla, missale defunctorum.

19. *Söréd.* 6 corporale, 6 vállkendő, pulpitus.

20. *Alsó-alap.* Velum, 4 viola ministránsruha, palla, fehér casula.

21. *Zsámbék.* (A szent Keresztről nevezett irgalmas nővérek zárdája.) Fehér casula, palla, 4 szólamú csengetyű.

22. *Pázmánd.* 1 alba, 1 karing, 4 piros ministránsruha, ciboriumköpenyke.

23. *Papneveldei templom helyben.* Ciboriumköpenyke, viola stóla, piros casula, 2 cingulum.

Ezeken kívül ki van állítva, mint magánadomány vagy magántulajdon:

Fehér stóla, a szent Ferencrendiek helybeli templomának. Fehér casula Sárpentelére. Fehér casula és viola stóla Iszkaszentgyörgyre. 4 ministránsing és 1 oltárterítő Pázmándra. 4 ministránsing Verebre. 4 fehér és 1 viola casula, gróf Pappenheim Siegfriedné magántulajdona. Karing. 12 kehelykendő a helybeli szeminariumi templomnak. Fehér casula magántulajdon. 4 ministránsruha és 1 oltárterítő Pázmándra. 4 ministránsruha Verebre. 1 alba, 1 fehér stóla, 1 karing magántulajdon. 2 oltárterítő, a budajki kálvária kápolnája részére. Corporalera való csipke.

Szerkesztő: **Dr. Makay Lajos.**

egyházainak illetéke 11 k 14 f, Makovicai esp. ker. egyházainak illetéke 16 k 50 f, Szaláncujvárosi egyház és oltáregyleti tagok illetéke 33 k 96 f. Összesen: 109 k 2 f. Kelt Eperjesen 1909. évi december hó 31-én. Dr. *Repák Jenő,* oltáregyesületi megbizott.

Az endrefalvai anyaegyház és Piliny, Szécsény-Felfalu fiókegyházak Oltáregylet tagjainak 1909. évi tagsági dija. Pap Rozália 2 k, Lavrencsik Apollónia 2 k, Puszta Mária 2 k, Borus Anna 2 k, Vörös Vilma 1 k, Rigó Rózsi 1 k, Tőzsér Mária 1 k, Deák Rózsi 1 k, Kuris Rozália 1 k, Fülöp Mária 1 k, Fülöp Judit 1 k, Kuris Terézia 1 k. Deák Terézia 1 k, Murányi Borbála 1 k, Csóri Judit 1 k, Csóri Borbála 1 k, Bartus Teréz 1, Tőzsér Mária 1 k, Bulyovszki Mária 1 k, Csóri Borbála 1 k, Bartus Julia 1 k, László Mária 1 k, Deák Karolin 60 f, Murányi Mária 60 f, Bartus Klára 60 f, Döbrei Anna 60 f, Bartus Rozália 60 f, Borzák Mária 60 f, Sútor Veronika 60 f, Új Erzsébet 60 f, Deák Terézia 60 f, Vaszkó Rozália 60 f, Pap Mária 60 f, Pap Anna 60 f, Deák Julia 60 f, Deák Terézia 60 f, Pap Veronika 60 f, Kovács Erzsébet 40 f, Bódi Borbála 40 f, Oldal Mária 40 f, Bartus Teréz 40 f, Kuris Julia 40 f, Deák Judit 40 f, Kuris Julis 40 f, Kuris Emma 40 f, Váczi Erzsébet 40 f, Deák Terézia 40 f, Háfra Borbála 40 f, Kollár Rozália 40 f, Deák Terézia 40 f, Vanya Veronika 40 f, Háfra Mária 40 f, Deák Margit 40 f, Holecz Mária 40 f, Deák Etel 40 f, Deák Teréz 40 f, Pap Klára 40 f, Kiszel Erzsébet 40 f, Simon Mária 40 f, Galó Mária 40 f, Nyikon Julia 40 f, Deák Mária 60 f, Serfőző Malvin 40 f, Fülöp Mária 40 f, Fülöp Erzsébet 30 f, Bollók Klára 30 f, Új Borbála 30 f, Galo Terézia 30 f, Galo Julia 30 f, Bollók Borbála 30 f, Kuris Veronika 30 f, Bartus Erzsébet 30 f, Kocsis Apollónia 30 f, Vaczkó Terézia 30 f, Vaczkó Mária 30 f, Deák Rozália 30 f, Béres Terézia 30 f, Fülöp Viktória 30 f, Pap Veronika 24 f, Szabó Borbála 24 f, Pál Mária 24 f, Szabó Anna 24 f, Háfra Terézia 24 f, Háfra Julia 24 f, Deák Judit 24 f, Deák Rozália 24 f, Kalló Rozália 24 f, Deák Rozália 24 f, Czeglédi Terézia 24 f, Deák Mária 24 f, Melóczki Borbála 24 f, Fülöp Mária 24 f, Deák Terézia 24 f, Deák Klára 24 f, Veszelovszki Erzsébet 24 f, Deák Terézia 40 f, Müller Mária 2 k, Deák Mária (galcsi) 1 k, Tőzsér Borbála 24 f, Tőzsér Mária 40 f, Máté Anna 24 f, Veszelovszki Mária 24 f, Új Erzsébet 24 f, Berta Borbála 24 f, Zsidai Rozália 24 f, Marton Terézia 24 f, Bóna Borbála 24 f, Kereszti Verona 24 f, Csonány Mária 24 f, Horváth Rozália 24 f, Bódi Emerencia 24 f, Bartus Veronika 24 f, Kovács Mária 24 f, Kovács Rozália 24 f, Nagy József 40 f, Zsidai Rozália 24 f, Csóri Veronika 24 f, Bollók Julia 24 f, Tőzsér Veronika 24 f, Bódi Julia 24 f, Kuris Emerencia 24 f, Bódi Rozália 24 f, Puszta Anna 24 f, Kovács István 24 f, Bollók Erzsébet 24 f, Borzák Veronika 24 f, Nagy Margit 24 f, Bódi Rozália 2 k, Bódi Rozália 1 k, Kovács Fáni 1 k, Traszenczki Judit 60 f, Kuris Borbála 60 f, Bódi Teréz 60 f, Serfőző Verona 60 f, Kuris Teréz 60 f, Radvánczki Mária 60 f, Kuris Borbála 60 f, Baranyi Mária 60 f, Vámos Verona 60 f, Kuris Katalin 60 f, Kovács Borbála 60 f, Kuris Mária 60 f, Bartus Rozália 60 f, Bartus Judit 60 f, Kuris Judit 60 f, Csóri Terézia 40 f, Kuris Karolin 40 f, Kuris Éva 40 f, Baranyi Rozália 40 f, Kuris Malvin 40 f, Puszta Terézia 40 f, Kuris Magdolna 30 f, Obrecsány Terézia 30 f, Bódi Mária 30 f, Kuris Etel 30 f, Kuris Rozália 30 f, Bartus Judit 24 f, Kuris Julis 24 f, Kuris Terézia 24 f, Csóri Mária 24 f, Dobos Veronika 24 f, Bódi Borbála

24 f, Nagy Zsuzsanna 24 f, Varga Amália 24 f, Kuris Borbála 24 f, Deák Borbála 24 f, Kuris Terézia 24 f, Kuris Veronika 24 f, Bódi Borbála 24 f, Bodi Verona 60 f, Kuris Rozália 60 f. Összesen: 86 k 18. Kelt Endrefalván, 1910. január 20-án. *Szóda Gábor,* esp.-pléb.

A munkácsi gör. kath. egyházmegyéből az Oltáregyelet céljaira az 1909. évre ez ideig a következő tagsági díjak és könyöradományok folytak be. És pedig: Tornyos-Pálca és Mezőladány 4 k, Révaranyos, Tisza-Adony és Nyirlövő 5 k 36 f, Gálszécs 24 k 44 f, Nagy-Mihály és Kis-Verbóc 21 k, Napkor 6 k 96 f, Szárazberek 15 k 4 f, Vécse 8 k 90 f, Bökény 10 k 4 f, Mária-Pócs 23 k 12 f, Isztanács 12 k, Kovácsrét 12 k 24 f, Szatmár-Németi 8 k, Nagy-Peleske 16 k 52 f, Mátyócz és Palló 20 k, Kiskolon 7 k 20 f, Levelek 18 k 24 f. Összesen: 213 k 6 f. Az itt kimutatott 213 korona 6 fillért mai napon póstára tettem. Ungvárott, 1910. április 17. Kiváló tisztelettel *dr. Mikita Sándor* prépost-kanonok, e.-megyei megbizott.

Új díszmunka. *Siessen megrendelni.*

A BUDAPESTI KÖZÉPPONTI OLTÁREGYESÜLET FÉLSZÁZADOS TÖRTÉNETE

A vaskos díszmunka fényes műnyomó papiron harmadfélszáz oldalon száznál több fényes képpel illusztrálva jelent meg. Kitűnő vezérkönyv.

Ára 3 korona.

Reviczky Aladár C. M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.
Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 16 fill.
A vegyesházasságról. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 20 fill.
Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.
Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára füzve 80 fill. Kötve 1·20 Kor.
Jöjj, oh Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Sajtó alatt.
Mindennapi lelki kenyér. Ára amateur kötésben 1·60 Kor.
Jöjjetek hozzám mindnyájan. Ára 10 fillér, 100 drb 8 Kor.

Kaphatók a Lazaristáknál. Budapest, IX., Gát-u. 6.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28*a*.

XI. évfolyam. 1910. 10. szám.

ÖRÖKIMÁDÁS

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSÁNAK ÉS MINDENNAPI VÉTELÉNEK TERJESZTÉSÉRE, AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGYASSZONYÁNAK TISZTELETÉRE ÉS A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS HAVI KÖZLÖNYÜL

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY és VARGA MIHÁLY

Közreműködésével

az Országos Oltáregyesület megbizásából

Szerkeszti

Dr. MAKAY LAJOS

Főmunkatárs

REVICZKY ALADÁR

Kiadja

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

Budapest, IX., Üllői-út 77.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Előfizetési ára egész évre 3 Korona

A görög katholikus oltáregyesületi tagok gyüjtő-íve. Popescu Miklós 2 k, Kelth József 1 k, Coriolan Popescu 1 k, Vasalie Bogdan 1 k, Achim Terzin 50 f, familia Burea 2 k, Elena Mustatin 2 k, Achim Blocau 40 f, Petru Cospenda 20 f, Petru Jurca 20 f, Jacob Vezocu 40 f, Nicolae Margo 40 f, Paun Arszat 20 f, Jon Negru 20 f, Achim Veyos 40 f, Paun Blocau 40 f, Jacob Costa 30 f, Vasilie Blocau 40 f, Achim Jurca 40 f, Trifu Ciovec 30 f, Romulus Dabiciu 40 f, Ana Clean 20 f, Jon Terzin 20 f, Nasta Cherlóba 20 f, Petru Peron 40 f, Vasilie Sestu 30 f, Vasilie Durain 20 f, Jova Terzin 20 f, Achim Preda 30 f, Joana Achim 1 k, Maria Dancin 20 f, Elena Achim 20 f, Ana Albu 20 f, Elena Enasiel 20 f, Ana Rosiu 20 f, Toma Moisiu 20 f, Veta Blocau 20 f, Parascheva Durain 20 f, Marie Martin 20 f, Silvia Balán 1 k, Marie Cospenda 1 k, Joan Ancia 40 f, Elisaveta Ciovec 30 f, Marie Ciovec 60 f, Jon Chulaba 1 k, Joan Rosiu 1 k, Nicolae Rosiu 40 f, Vasilie Soacam 1 k, Jon Durain 20 f, Petru Dragosu 40 f, Vasile Balan (Pascu) 20 f, Pavel Popa 40 f, Josif Jova 20 f, Joan Jencsel 20 f, Josif Lévis 20 f, Jon Pavdu 20 f, Elena Inasiu 1 k, Vasilie Tieranu 40 f, Vasilie Achim 40 f, Veta Jurca 20 f, Icone Jurca 60 f, Jacob Popovici 50 f, Joan Achim (Rusu) 40 f, Joan Paian 20 f, Julin Moldovan 50 f. Összeg 31 k 80 f.

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1910. évre befolyt tagdíjak:

Ballay László Zsitvaapáti 10 k, Csémy Antal Alsóvárad 4 k 74 f, Novinszky Gusztáv Nagybörzsöny 11 k 16 f, Etele Károly Tópatak 27 k 52 f, Radnai Viktor Nógrádludany 42 k 74 f, Novotny János Barstaszár 88 k 26 f, dr. Reindl Román Hontszete 18 k, Kassay Pál Ung 6 k 32 f, Mischák István Hontbozók 189 k 50 f, dr. Herodek Antal Pozsonyeperjes 16 k 43 f, Kemenczy Mihály Héreg 18 k, Bányász Endre Mosonkiliti 25 k 54 f, Pusztai Mátyás Budajenő 12 k, Schreiber Aladár Ipolyság 61 k 26 f, Boda Gábor Endrefalva 86 k 18 f, Czaudt Lajos Pöstyén 130 k, Guerk József Magaslak 100 k. Összesen 847 kor. 65 fill, Stefancsik Aranka 1 k, Tóth Katalin 1 k, Lukács Zsuzsanna 40 f, gróf Wenckheim Gézáné 10 k, Urbáni Anna 2 k, Fehérvári Istvánné 2 k, Nyulné 4 k, Frits Etelka gyüjtése: Várgede 2 k 64 f, özv. Edvi Illés Gyuláné 10 k és gyüjtése: Kheyll Elemérné 6 k, E. Illés Aladár 4 k, E. Illés Zoltánné 2 k, Scholz János 2 k, Kájlinger Mihályné 2 k, Bakos Jánosné 2 k, Hauberger Antalné 2 k, Babay Bálintné 2 k, báró Manndorff Károlyné 8 k, özv. Vavrik Ágostonné 10 k, összesen 50 k, Szabó Mária 2 k, özv. Blaha Gyuláné 40 f, báró Skerlecz Károlyné 6 k és gyüjtése: özv. Krischné 24 f, özv. Tuszovszky Gyuláné 2 k, Skerlecz Kara bárónő 2 k, összesen 10 k 24 f, Gilich Katalin 80 f, Lipinszky Károly 2 k, Geőcze Erzsébet 1 k, Dominik Sándor 1 k, Győry Ferenc és neje 2 k, Kis Jánosné 1 k, Hugai Mária 4 k, Skorupa Anna 2 k, Paucsek Mari 3 k, Galba József 4 k, Liber Andrásné 40 f, Frohmann Mária 2 k, özv. Matlag Istvánné 1 k, Német Mihályné 1 k, Hergerth Szerena gyüjtése az atkári tagoktól: Menyhárt Erzsébet 80 f, Török Róza 1 k, Bartók Angyél 40 f, Bander Erzsébet 60 f, Csomós Angyél 24 f, Szűcs Angyél 1 k, összesen 4 k 04 f, Beró Jánosné 2 k, Zeleznik Mária 2 k, Viktora Katalin 1 k, Sáner Mariska 30 f, Varga Piroska 30 f, Tóth Magdolna 1 k, Dancinger Francika 2 k, Illés Ferencné gyüjtése: Péntekfalu 24 k 40 f, Privizer Erzsébet 30 f, Gürtler Ilona 30 f, Feleky Géza 40 k, özv. Feleky Rezsőné 20 k, Lazarits Jánosné 2 k, Nagy Antalné 2 k, Dolin

XI. ÉVFOLYAM. 1910. OKTÓBER. 10. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

az Országos Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM. *Zeman Jenő:* Oberammergaui emlékek. — *Clara Adoratrix:* Az alpesek között. — *Stimicz József:* Az enyhülés dalaiból. — Az Oltáriszentség csodái napjainkban. — *Ruville-Péter:* A katholikus egyház éltető ereje. — A vakok látnak. Közli: *Krasznyánszky János.* — A montreali eucharisztikus kongresszus. — *Kleit István S. J.:* A nagy rendelet. — Az első áldozókról. — Egy egyetemi tanár vallomásai. — *Ny. Sz.:* Első szentmise Rómában. — *Galambos Kálmán:* A mennyei búza. — *Lukácsy István:* Jézus szenvedésének története. — Gyakori szentáldozás. Rovatvezető: *Reviczky Aladár.* — Gyermekvilág. Rovatvezető: *Dr. Szyllaba Emil.* — Röptében a nagyvilág körül. — Egyesületi élet.

Oberammergaui emlékek

Augusztus hó 22-én beteljesült egy régi forró vágyam: végignéztem a világnevezetességű oberammergaui passiójátékot. Örökre fogom áldani az isteni Gondviselést, hogy megengedte élnem ezt a túlvilági élvezetet. E sorokat is hálám jeleül irom az Örökimádás olvasóinak, kiket lélekben oda szeretnék vinni abba a kis bajor falucskába, ahova a világ minden tájáról ezrek és ezrek tódulnak végigcsodálni azt a nagyszerű előadást, mely nyolc órai időtartamon át a szenvedő Megváltót, Krisztust állítja elénk. Az előadás oly tökéletes, hogy sokszor perceken keresztül az ember elfeledi, miszerint szinjátékot néz, Krisztus kínszenvedéséből az egyes jelenetek annyira megelevenednek szemeink előtt, hogy érezzük s pedig erősen, hogy az a Krisztus ott a szinpadon nekünk több mint egy művész, Jézusunkra ismerünk benne, akit lélekben annyiszor láttunk, mintha most találkoznánk vele, bizonyos szent tisztelettel nézünk felé. Amint először meglátjuk Máriát, valami naiv boldogság ömlik szét lelki világunkban, szeretjük őt, sajnáljuk, együtt sirunk vele, s mikor Krisztus a keresztről beszél hozzá, alig tudjuk elhinni, hogy az a nő ott Zwink Ottilia, nekünk az ott Mária, akit ebben a pillanatban végtelenül sajnálunk és szeretünk. Látjuk Magdolnát is, s ő is régi ismerősünk, máskép nem viselkedhetett az az igazi Magdolna sem, csak így, mint ez a Mayr Mária, aki itt áztatja forró könnyeivel a Mester lábait. Valami leírhatatlan ellenszenv keletkezik a lelkünkben Judás személye ellen, mindjárt, mikor elkezd beszélni. Szóval azt akarom jelezni, hogy a személyek megválasztása,

illetőleg a szereposztás, oly nagy műértéssel s érzékkel történt, amely egymaga elegendő egy egész világot bámulatba ejtő siker kiváltására.

Képzeljünk magunk elé egy óriási nagy, fedett helyiséget, melynek tetőzete hatalmas vasból készült boltíveken nyugszik. Ez a helyiség egy oldalról szabad, ide néz a közönség s maga előtt látja a kék égboltot a messze távolban, közelben pedig a hatalmas szinpad, két oldalt széles utcák, oszlopcsarnokok.

Az előadást a mélységben elhelyezett 40 tagból álló zenekar nyitja meg. Ünnepi zene ez, úgy hallatszik, mintha ezt a dallamot valahonnan egy szebb hazából kikölcsönözték volna ide egy nagy, igen nagy ünnep alkalmára. S a lelkeken tényleg ünnepi hangulat van, mely mindig fokozódik, mikor a 36 tagból álló énekkar fehér tunikába, díszes palástokba öltözött, fejdísszel ékesített tagjai méltóságteljes léptekkel egy hosszú sorban fölállanak a közönség előtt. Énekelnek szépen, áhitatosan, majd egymásután két élő képet mutat a megnyilt szinpad. Ádám és Éva kiüzetését a paradicsomból látjuk magunk előtt művészi alakításban, majd a keresztimádás következik. Minden élőképet ének is kisér. E két élőkép eltünése után szemeink előtt látjuk Jézusnak Jeruzsálembe való bevonulását. Valami felséges szép kép. Már messziről halljuk a «hozsanna!» kiáltásokat. Óriási néptömeg, gyermekek, férfiak, nők kezükben pálmaágakkal, énekszóval köszöntik a szamáron ülő Jézust, Ő pedig szeliden nézi a tömeget és áldást oszt. Ezen jelenettel kezdődik a tulajdonképeni előadás. Ezután gyors egymásutánban folynak az események. Jézus korbáccsal a kezében szétkergeti az árusokat a templom előteréből. Erre a főpapok és irástudók gyűlést tartanak, kiadják a jelszót, hogy a Názáretit el kell tenni láb alól. Megállapodnak abban, hogy a közelgő husvéti ünnepet használják föl Jézus elfogatására. Ez alatt Jézus elbúcsuzik Bethaniában Simon házában övéitől; itt borul le lábaihoz Magdolna s ekkor tör ki Judásból a fösfénység pokoli érzelme, mikor szemére hányja Krisztusnak, hogy miért engedi eltékozolni a drága kenetet. Az utolsó vacsorát két gyönyörű szép élőkép előzi meg. Mózes és Áron körül össze van gyülekezve a zsidó nép (körülbelül 400—450 személy) s az égből manna hull alá. Ez alatt a kar valami túlvilági szépségű melódiát énekel. A másik kép: két ember hozza az óriási szőllőfürtöt Kánaánból. Az oberammergauiak erre a két élőképre a legbüszkébbek.

Nyomban a két élőkép után következik az utolsó vacsora. Lionardo da Vincinek világhirű utolsó vacsoráját látjuk magunk előtt megelevenítve. Nézetem szerint ez az egész előadásnak a fénypontja. Örökre elfelejthetetlen kép. Ha az egész 8 órai előadás alatt eszünkbe is jut, hogy az a Jézus ott a szinpadon az egy bajor ember, de az utolsó vacsoránál míg mossa a tanítványok lábát, míg végigáldoztatja őket, az alatt, mondom, a

szó szoros értelmében elfeledkezik magáról az ember s úgy érzi, mintha az igazi, a valódi Jézus állana ott előtte. Borzalmasan szép az a jelenet, mikor Jézus Judás felé viszi az ostyát, e pillanatban messziről ének hallatszik. Milyen dallam ez! A Wagner-féle akkordok úgy olvadnak össze, mintha éjjeli tüzet jelző harangkongást hallana az ember, mintha vészt jelző trombita szólna. A néző közönség mereven, mozdulatlanul néz, az arcokon sűrűn folynak a könnycseppek.

Az első szentségtörő áldozás borzalmas jelenete ez. *Zeman Jenő.*

(Folyt. köv.)

Az alpesek között.

Ferenc a barlangba érve, a beteget igen elgyengülve találta. Arcán meglátszott már a halál hideg lehelete. Röviden elmondá neki, hogy kívánsága teljesül, még pedig nemsokára. Az Úr Jézus eljön hozzá, de nem pap kezei által vitetve, hanem más valaki fogja elhozni. Azt is elbeszélte, amit az első keresztényekről hallott, s hogy a végszükség esetén szabad csak ily módon cselekedni.

Azután előszedte a magával hozott dolgokat s hozzáfogott a barlangot lehetőség szerint elkészíteni a magas vendég fogadására.

Egy meleg takaróval betakarta a beteget s egy ott álló kőre fehér kendőt terített s erre néhány szál viaszgyertyát erősített, a falon függő feszület mellé egypár friss fenyőgalyat tüzött, s meggyujtá a gyertyákat, melyeknek fénye tündéries ragyogással verődött vissza a barlang falait borító apró hegyikristályokról s a boltozatról, mely a szivárvány minden szinében játszott.

— Oh, mily fönséges! — sóhajtá a beteg — még szebb, mint valamely templom belseje. Oltárom is van s most jönni fog az édes Jézus, az én Uram. Áldjon meg a jó Isten, kedves Ferenc.

— Most készülj kissé — mondá ez szeretettel — én addig elmegyek az Úr elébe — s kiment a barlangból.

A beteg ájtatos imára kulcsolá kezeit s egészen elmerülve feküdt ott sok ideig.

Hirtelen zajt és halk hangokat hallott. Feszült figyelemmel nézett a barlangnyilás felé, melyen egy ministránsfiúcska lépett be, ki elbűvölve állt meg a tündéries fényben játszó barlang láttára, mire az utána jövő Ferenc szeliden előbbre tuszkolta.

A beteg tágra nyitott szemekkel nézett a gyermekre, ki tiszteletteljesen levéve a burzát nyakából, a rögtönzött kőoltárra tette, mire János feléje tárta karjait ily szavakkal:

— Álom ez vagy valóság? Nem te vagy az én kedves Józsikám?

— Igen, kedves jó atyám, én vagyok — szólt Józsika — s a beteg keblére borult, ki őt magához szorítva csókokkal halmozá el, mialatt csak ennyit tudott mondani: Fiam, édes gyermekem! — Azután hirtelen kérdé: De hol van az Úr Jézus?

— Itt van atyám, én hoztam Őt el neked.

— Oh fiam! Te hoztad el az Oltáriszentséget. Neked szabad volt az Urat kezeidben hordoznod. Mily kegyelem! Mily végtelen öröm! Saját gyermekem kezeiből fogadhatom a szent áldozást... Fiam! hamar adjad nekem az Urat... hadd egyesüljek hamar Vele!

Fekhelyére visszaesve, a vágyódástól mintegy átszellemülten tekintett fölfelé.

Józsika tiszteletteljes félelemtől áthatva vette ki az Úr szent testét az ezüst szelencéből s mialatt a szent ostyát kezeiben tartva e szavakat mondá: Uram, nem vagyok méltó... arca lángolt s egész testében reszketett.

A beteg a szent áldozás után buzgó imába merült, mialatt szemeiből a hála s öröm könnyei hullottak. Kis idő mulva fiát magához inté, kezeit ennek fejére tette s szeretetteljesen így szólt hozzá:

— Édes gyermekem! Te ma velem nagy jót tettél, áldjon meg érte a jó Isten. Én most elmegyek a mennyországba s ott fogok éretted imádkozni, de jó légy! mert az Úr megszentelt ma tégedet, légy mindig ártatlan, mint egy angyal s most fogadd áldásomat az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen. — S újra csókjaival árasztá el őt.

A halál pillanata közelgett. Kimerülten, lecsukott szemekkel feküdt ott. A faluból fölhalatszott az ünnepélyes harangozás. Husvét reggele volt.

A beteg ismét fölnyitá szemeit, gyenge, elhaló hangon beszélni kezdett: Oh mily szép itt most minden! Nézzétek csak a hegyeket, a falvakat, meg az aranyos tornyú templomokat... Az egész Tirol látszik itt, csakhogy mennyei fényben... Most kél sugárzó fényben a nap s a nap közepében ott áll az Úr Jézus fehér ruhában... kezében a győzelmi zászló... s int nekem, hogy Őt kövessem...

Ismét fölemelkedett s átszellemült arccal nézett a barlang nyilása felé, melyen a pirkadó hajnal rózsás fénye világított be. Igen, édes Jézusom!... Jövök már... Együtt megyünk... Ezzel visszahanyatlott fekhelyére és néhány perc mulva csendesen kiszenvedett. A kis Józsika ott térdelt mellette és sírt keservesen...

* * *

A hatvanas évek vége felé meghalt M.... hegyi falucskában egy tiszteletreméltó öreg plébános, ki gyakran elbeszélte, hogy ő már tíz éves korában beteghez vitte a Szentséget és saját édesatyjának nyujtotta az utolsó szent áldozást...

Clara Adoratrix.

AZ ENYHÜLÉS DALAIBÓL

Csüggeteg remények, elhervadó szirmok
Romjai közt némán, leverten bolyongok.
Nem jön a nap nálam sohasem az égre,
A madárdal elment le a délvidékre,
Nem is jő tán vissza...

Boldogtalanságban folyik az én éltem,
Sokszor elgondolom, minek is már élnem?...
Ha már ugyis letűnt boldogságom napja,
Mért nem mehet lelkem el egy másik partra,
Mért nem lehet boldog?...

Néha-néha azért, hogyha jobban nézem
Nem ragyog-e napfény fönn a borús égen,
Úgy szemembe jő a boldogság sugára,
— Míg madárdal száll a derűs láthatárra —
Fölvidul a lelkem...

Semmi sincs a földön, ami többet érne
Szegény bűnös szívem fájdalmas sebére,
Mintha Üdvözítőm vércseppjeit látom,
S megfeszített képét rajt' a szentségházon
Csendes nyugodtságban...

Ki van tárva mindig ölelő két karja:
«Jöjj csak ide lelkem, se jobbra se balra
Ne térj el Én tőlem... Jöveteled várom,
Boldogságra lelsz majd, meglátod, Énnálam,
Örök boldogságra!»

Oda megyek hozzá, Ő meg — mintha látnám —
Vigasztalásképen mosolyogva néz rám...
Barátságos szója s az angyalok hangja,
Amely dicsőségét ajkról-ajkra adja,
Boldoggá tesz engem!...

Stimicz József.

Az Oltáriszentség csodái napjainkban.

Egy Belgiumban élő magyar apáca levelet írt hozzánk. Az isteni szeretet tüzének lobbanását éreztük a sorokban, melyek közül néhányat közlünk. Szavai többek között ezek: «Egy örvendetes hírt is közlök, t. i. boldog Eymard atya koporsóját a napokban föl fogják nyitni a Szentatya rendeléséből megszemlélés végett; talán a szentségi Üdvözítő enged valami jelt találni dicsőítésére. Egy képet is mellékelek. Már több gyógyulások történtek közbenjárásával, így igen bíznak szenttéavatásában.

Megható dolgot is irok. Egy volt generális-főnök, tsz. atyánk fejezte be lelkigyakorlatunkat igen szép beszéddel, ki kilencvenkét éves és oly erőteljes még, hogy én azt hittem, hetven év körül van és még mindig az ima óráit egészen térden állva tartja; a szentmiséje is oly épületes, én úgy örültem, hogy láthattam. A Szentatyánál is volt, aki mondá neki, hogy kilátása van száz évre.

Még egy szép dolgot irok, mi nem rég történt Párisban a szűz Mária látogatásáról nevezett kolostorban, melynek Alacoque M. Margit is tagja volt. Valóságos tény az méltóságos püspök úr, úgy az orvosok hiteles vizsgálása szerint.

Párisban néhány hónappal ezelőtt, a főnöknő halála előtt megigérte a testvéreknek, ha az édes Jézushoz jut, jelét fogja valami módon adni támogatásának.

Halála után egy testvér szinte halálán volt, minden percben várták halálát. Egy testvér virrasztott mellette. Egyszerre észre veszi, hogy a beteg teste a levegőbe emelkedik fekvő helyzetben és így marad néhány percig. Az arca egészen átszellemül, aztán visszaereszkedik az ágyba és csendes álomba merül egész reggelig. Reggel fölkelt és teljesen egészségesnek érezte magát úgy, hogy dolgához fogott. Midőn kérdezték, mi történt vele az éjjel? mondá, hogy az édes Jézus megjelent neki, aki kimondhatatlan szép volt és sugarak jöttek reá az édes Jézustól, melyek meggyógyították. Aztán úgy könyörgött, mint egy koldus háromszor szeretetért; és a meghalt volt főnöknőt is látta az édes Jézus oldala mellett, de az nem szólt semmit.

Több főtisztelendő úrtól is hallottuk ezen állítás valódiságát s azt is, hogy ezen beteg *nem közönséges lélek.*

A katholikus egyház éltető ereje.

(Folytatás.)

Jézus állandó testi és lelki jelenléte, a templomban kitünő nevelő hatással van a hivekre. Mindig súlyos bűn terhe alatt kell törekedniök tiszteletteljes, illő viselkedésre, ismételten térdre hullanak, hogy üdvözöljék, alázatosan tiszteljék és imádják a titokzatosan jelenlévő Istenséget. Tisztán látják a különbséget a külső világi élet folyása s a Legszentebb által fölavatott hely szentsége között. Mennyire el kell tünniök ott a bünös hajlamoknak s föléledniök és a szívben növekedniök a nemes és Istennek tetsző gondolatoknak, a bánatnak és jó föltételeknek. S minő tisztelet, minő szent félelem járja át őket, midőn az oltárhoz közelednek, hogy állandó imádásuk tárgyát, a legméltóságosabb Oltáriszentséget lelki táplálékul magukhoz vegyék. És épen ezen állandóan gyakorolt imádás kiválóan alkalmas arra, hogy fenntartsa bennük az adomány nagyságának teljes megértését, hogy erősítse bennük az Oltáriszentség csodája iránti hitet. Ez által ismét gyarapodik bennük a szent áldozás hatása.

Botrány a zsidok szemében, balgaság a görögök előtt: ez volt az igaz keresztény tan az apostolok idejében. Botránynak és balgaságnak tekinti manapság is az emberiség jó nagy része, mely magát még kereszténynek mondja. Ezek az új ellenfelek azonban máskép jártak el, mint a kereszténység régi ellenségei. Ők nem vetették el a kereszténység tanait, de mégis alávetették őket egyéni itéletüknek, hogy azután kiválasszák, ami nekik tetszik s eldobják, ami nem tetszik, mindig a bibliai tekintélyére támaszkodva, amit természetesen a legkülönfélébb módon lehet magyarázni.

S mivel az Oltáriszentség a tisztán emberi megismerésnek a leghatározottabban ellenmondott, azért ez volt az ő szemükben a legnagyobb botrány. Emiatt nem is léphették át a választó vonalat oly szabadon és bátran, mint szent Péter és az apostolok. De tőlük mégsem akartak elmaradni, mivel mértékadó hittanítóknak őket ismerték. Ennek következménye az volt, hogy látszólag elfogadták Jézus eucharisztikus tanát, tényleg azonban távoztak, mint a zsidók és a megbizhatatlan barátok. Nem az igazi, félre nem magyarázható határozottsággal kijelentett tant fogadták el, hanem egy olyant, aminőt ők maguk arra a tanra támaszkodva maguknak megalkottak. A nem pontos fordítás is segítségükre jött és a magyarázat nagyon könnyen sikerülhetett az ő szájuk ize szerint, ha ők az emberi iogikát is, mint tényezőt alkalmazták. Csak épen azt kellett mondaniok, hogy így nem gondolhatta az Úr, mert ez a logika törvényeivel ellenkeznék, tehát ez és ez a magyarázat a helyes. És mégis úgy gondolta az Úr, habár a logika törvényeinek ellenmond is, és épen ebben állott a Jézus által kívánt hit, hogy bizva az Ő csalhatatlanságában, ezen ellenmondáson mindenki túl tegye magát.

Így került a katholikus szentmiseáldozat és a katholikus áldozás helyébe, az igazi Oltáriszentség helyébe a protestáns Urvacsora. Jézus szavait: «Ez az én testem, ez az én vérem» félremagyarázták. Azt mondották: A kenyér és a bor *mintegy* az én testem és az én vérem, mialatt magatokhoz veszitek. Abban a pillanatban lelkileg szivetekbe szállok. Más magyarázatok még jobban távolodnak a szöveg természetes értelmétől, úgy, hogy csak egy szerény emlékvacsora maradt meg. S midőn így a keresztény tanítás fő nehézségét akarták kikerülni, tulajdonképen lelkétől fosztották meg azt. Most már nem lehetett többé miseáldozatot bemutatni, hisz a kenyér és bor csak kenyér és bor maradt. Most már nem éltethette, nem szentelhette meg Krisztus a templomot az oltár titokzatos trónjáról s nem kívánhatott a hivőktől térdhajtást és imádást többé. Most már az egész fönséges kultusznak imádsággal és énekkel egybekötött oktatássá kelle ellaposodnia. E célból azonban mindent annyira értelmesen és logikuson rendeztek el, hogy a hitetlen tudósok már nem féltékenykedtek; a legélesebb szögletek, melyeken a kereszténység ellenségei megütközhettek, lecsiszolódtak. Most már a keresztény tan nem is volt oly nagy botrány a zsidók, vagy balgaság a görögök előtt. Az Ur Jézust, aki mégis csak túlzott követelésekkel állott elő, alaposan helyreigazították. S ha ez sem volt elég az értelem megnyugtatására, az ellenfél kibékítésére, hát akkor még többet is lehetett engedni. És engedtek, engedtek, míg végre csak árnyéka maradt a kereszténységnek. S nem is lehetett azt megakadályozni, hiszen az eucharisztikus vonalon túl nincs már a pogányság ellen sem védelem, sem határ. S ha képzett emberek, tudós theologusok befolyása

alatt még egy bizonyos keresztény-bölcseleti világnézetet el is fogadnak s még a keresztény erkölcstanból merítenek is, a nagy tömeg ebben semmi biztos támaszt nem talál s azért mindig és mindig jobban sülyed alá a művelt pogányság álláspontjára.

Ruville—Péter: Vissza az Anyaszentegyházba.

A vakok látnak.

Egy nap reggelén rendes szokása szerint elment a szentmisére Eleonóra császárné, I. Lipót neje. Minden nap hallgatott szentmisét a császárné az udvari kápolnában. A szentmise után még jó ideig imába merülve a padban szokott maradni a császárné. Egy alkalommal a szentmise után föláll s kisérete ijedve veszi észre, hogy a császárné bizonytalanul ide-oda tapogatódzik kezeivel, mintegy segítséget, támasztékot keresve. Ugyanis hirtelen megvakult. Amint környezete sajnálkozását hallotta, ő maga vigasztalta őket: «Ne sajnáljatok engem. Nagy szerencse ért engem. Szemem utolsó pillantása az Úr testére esett, amikor azt a pap a szentmisénél fölmutatta a hiveknek. Elhaló tekintetemmel láthattam a legszebbet, a legfenségesebbet, amit csak emberi szem láthat. Ez reám nézve nagy kegyelem s nem is kivánok többé látni.»

Nem régen halt meg Franciaországban egy hires prelátus, Segúr gróf. Dúsgazdag, nagyhirű családból származott s főleg szentéletű anyjának befolyása alatt egyházi pályára lépett. Egy ideig a pápai udvarban tartózkodott, mint kamarás, s úgy látszott, mintha fényes jövő várna reá, de egyszerre elvesztette szeme világát s mindentől kellett visszavonulnia. Ám vakságában sem vesztette el lelkierejét, tollal és szóval, főleg a gyóntatószékben tömérdek jót művelt a lelkek üdvözítésére. Csak az az egy fájt nagyon neki, hogy amióta vak lett, nem kereshette föl oly gyakran az Oltáriszentséget, mint azelőtt, hogy Jézus Szivénél vigaszt és világosságot találjon bajai között. Egyik zarándoklat alkalmával Rómába vezettette ő is magát. IX. Pius pápától a kihallgatás alkalmával csak azt a kiváltságot kérte, hogy saját házában állíthasson kápolnát s tarthassa a legméltóságosabb Oltáriszentséget. Ez ritka kiváltság s a pápa azt mondta neki: «Nem lehet» s elutasította kérésével. A világtalan arcán mély szomorúság jelent meg s szeméből egy könnycsepp pergett alá. Mikor a pápa ezt észrevette, megilletődött, visszafordult hozzá, megölelte őt, aztán így szólt: «Jó, megengedem tehát, hogy az Oltáriszentséget a házadban tarthasd, ad consolationem, vigasztalásul.» És Segúr gróf hazatérve, gyönyörű szép kápolnát készíttetett s a szentségház fölé e fölirást tétette: «Ad consolationem, vigasztalásul». Itt tölté idejének nagy részét s minden

éjszaka a trappisták öltönyét véve magára, legalább két órát imádkozott az Oltáriszentség előtt. Nem csoda aztán, hogy olyan lelkierőre és nyugalomra tett szert, hogy többször szokta ismételni ezt a mondást: «Három dologért adok mindennap hálát az Úristennek: hogy pap lehettem, hogy vak vagyok s hogy az Oltáriszentséget szabad magamnál tartanom».

Közli: *Krasznyánszky János.*

A montreali eucharisztikus kongresszus.

A MONTREÁLBAN megtartott XX. nemzetközi eucharisztikus kongresszus az egész keresztény világ részvéte mellett tartatott meg. Programmjának legfényesebb pontja vasárnapra esett. Ez alkalommal tartották meg a szabad ég alatt tervezett nagy körmenetet, melyen másfélszázezer ember vett részt. Különösen nagy hatást és lelkesedést keltett a kanadai hatóságok azon intézkedése, hogy a nagyszerű körmeneten az ottawai ezred összes legénysége is résztvett. A montreáli eucharisztikus kongresszus ezen fényes záró ténykedéséről ezeket közöljük:

Az eucharisztikus kongresszus megnyitása fényesen folyt le és Amerika bizonyára még soha sem látott katholikus lelkipásztorokat ily nagy számmal együtt. Vanutelli biborost nagy tiszteletnyilvánítással fogadták. Az angol királyhoz táviratot intéztek, melyben hódolatukat és mély hálájukat fejezik ki a kongresszus résztvevői *a trónralépés alkalmára szóló angol királyi nyilatkozat szövegének megváltoztatásáért.* A király táviratilag köszönte meg a hódolatot és azt mondotta, hogy a kongresszus jókivánságai örömmel töltik el. *Vanutelli* biboros a pápához is hódoló táviratot intézett. A pápa válaszában azt mondotta, hogy mélyen meg van hatva s a kongresszusnak apostoli áldását küldötte.

Az ottawai hatóságok megengedték a Montreálban állomásozó ezrednek, hogy a vasárnapi encharisztikus körmenetben résztvegyen. A szabad ég alatt, a newyorki érsek által celebrált misén 150.000 ember vett részt. A bostoni érsek mondotta a prédikációt. *Vanutelli* biboros misét mondott a St.-Patrick-templomban és 30.000 gyermeknek osztott áldást a pápa nevében.

A legnagyobb vallásos gyülekezet, melyet Kanada valaha látott, tegnap este volt a Notredame templomban. Ez alkalommal *Laurier* miniszterelnök, *Vanutelli* biboros és a newyorki érsek mondottak beszédeket.

A kongresszuson elhatározták, hogy a legközelebbi eucharisztikus kongresszust 1911. évben Sevillában, 1912-ben Bécsben, 1913-ban Lyonban és 1914-ben talán az Egyesült-Államokban fogják tartani.

A nagy rendelet

Lássuk tehát immár magát a rendeletet, az említett két szempont szerint röviden fejtegetve. Először is tehát a szentatya csakugyan óhajtja, hogy *az összes hívek, amennyire lehet, naponként* a szent áldozáshoz járuljanak.

«A trienti zsinat teljesen méltányolva ama kimondhatatlan kegyelmi kincseket, melyekben a hívek a legméltóságosabb Oltáriszentség vétele által részesülnek, azt mondja: ««A szent zsinat ugyan óhajtaná, hogy a hívek a szentmise hallgatásánál mindenkor necsak lelki módon, hanem valóságosan is áldozzanak»». E szavak elég világosan nyilvánítják az egyház ama kívánságát, hogy a keresztény híveket naponként szeretné ama mennyei lakománál látni, amelyből a megszentülés bőséges gyümölcseit merítsék.»

Amint ebből is láthatjuk — hogy csak mellesleg említsem — a pápa rendelete nem tartalmaz valami egészen újat, hallatlan dolgot, mint azt talán első tekintetre hinnők. Eltekintve az első keresztények háromszázados jámbor gyakorlatától ime a XVI. században is sürgették a zsinati atyák a naponkénti áldozást. Csakhogy nem oly eréllyel és határozottsággal, mint szentatyánk. De azért szavaikból világosan kitetszik az egyház óhaja, mely akkor is az volt, ami ma: hogy a hívek lehetőleg naponként járuljanak az Úr asztalához.

De lássuk a rendeletet tovább.

A fönti bevezetés után az indítóokokra tér rá.

A mindennapi szentáldozás először is az *Úr Jézus akarata.*

«Ezen óhajtás teljesen megegyezik Krisztus ama forró kívánságával, mely őt ezen isteni Szentség szerzésében vezérelte. Mily gyakran beszél ő félremagyarázhatatlanul a szükségességről, hogy szent testével gyakran táplálkozzunk és szent vérét gyakran magunkhoz vegyük, különösen mikor azt mondja: ««Ez a kenyér, mely égből szállott alá. Nem úgy, mint atyáitok mannát ettek és meghaltak. Aki e kenyeret eszi, örökké él»». (Ján. 6, 59.) Az angyali eledelnek a kenyérrel és mannával való összehasonlításából könnyen megérthették a tanítványok, hogy valamint a test naponként kenyérrel táplálkozik s valamint az izraelitákat a pusztában naponként a manna erősítette, épen úgy táplálkozhatik és erősödhetik a kereszténynek lelke naponként a mennyei kenyér által.

Az egyházatyák meg csaknem egyhanguan azt tanítják, hogy a Miatyánknak ezen kérésén: ««mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma»» nem annyira az anyagi kenyeret, a test táplálékát kell értenünk, mint inkább az eucharisztikus kenyérnek naponkénti élvezését.»

A mindennapi áldozás másodszor *bőséges kegyelmek forrása.*

«Jézus Krisztus és az egyház azon kívánsága, hogy a keresztény hívők naponként járuljanak az Úr asztalához, mindenekelőtt azt célozza,

Olaszországban is kiütött a kolerainség. Az ottani püspökök az egészségügyi hatóságok rendeletének lelkiismeretes betartását sürgették híveiknél, maguk pedig a lelkek orvosához, az Oltáriszentségben élő Jézushoz küldötték a népet. A járvány megszüntetésére és elhárítására a mindennapi áldozásban egyesültek a hívek, s a testvérület cimeréül a fentebbi képet választották.

hogy a hívek a szentség által Istennel egyesülve belőle erőt merítsenek arra, hogy gonosz indulataikat megfékezzék, naponként elkövetett kisebb hibáikat törlesszék, a súlyosabb bűnöket, melyeknek az emberi gyarlóság

ki van téve, kerüljék; szerintük tehát a naponkénti szentáldozásnak főcélja nem annyira az Isten dicsősége és dicsőítése, sem pedig az, hogy mintegy jutalmazásul szolgáljon, melyet az áldozó erényeiért érdemel.

Ezért nevezi a trienti zsinat az Oltáriszentséget: «ellenszernek, amely minket naponkénti hibáinktól megszabadít és halálos bűnöktől megóv».

Mily bőséges kegyelmek! Ime tehát, ha gyengének érzed magad a kisértésekkel szemben, ha gonosz indulataira zaklatnak és nem tudsz hibáidról letenni: ime, mondom, a biztosan ható orvosszer, az isteni táplálék.

És hogy csakugyan el is éri e hatását, arra a legjobb bizonyság *az első keresztények példája.* Azért legvégül e *buzdító* példára hivatkozik a rendelet.

«Az Úrnak ezt az akaratját — mondja — jól megértették az első keresztények, midőn naponként járultak az élet és erősség asztalához. ««Állhatatosak valának az apostolok tanításában és a kenyérszegés közösségében»». Hogy pedig ez a későbbi századokban is gyakorlatban volt és a szentség és tökéletesség nagy gyarapodásával járt, a szentatyák és egyházi irók műveikben említik.»

Ime, keresztény hivő, nem tettem mást, mint a rendelet szavait idéztem. És van-e még a legkisebb kétely aziránt, hogy a szentatya csakugyan komolyan akarja, hogy lehetőleg naponként megáldozzunk?

Idézi a trienti zsinat szavait, hivatkozik Krisztusnak világosan kifejezett akaratára, a gyakori és naponkénti áldozás nagy kegyelmeire és az első századok istenes gyakorlatára. Szavai oly világosak, hogy azok értelmén kételkedni nem lehet.

Tehát biztos, hogy a szentatya a gyakori és naponkénti szentáldozást akarja és sürgeti. *Klett István S. J.*

(Folyt. köv.)

Az első áldozókról

Szentszéki határozat 1910. aug. 7.

1. A diszkrecionális kor a gyónásra és az áldozásra vonatkozólag egyaránt az a kor, melyben a gyermek gondolkozni kezd, tehát hetedik éve felé. Lehet több is, kevesebb is. Ettől kezdve kötelezővé válik a gyónás és áldozás kettős előkészítésének való elégtétel.

2. *Az első gyónáshoz és áldozáshoz nem szükséges a keresztény tannak teljes, tökéletes ismerete.* A gyermek később folytathatja, intelligenciájának képessége szerint, a katekizmus fokozatos tanulását.

3. Hogy a gyermek kellőkép elő legyen készítve a szentáldozásra, elég, ha tehetsége szerint megérti a legszükségesebb hittitkokat s megtudja különböztetni az eucharisztikus kenyeret a rendes kenyértől, hogy korához mért ájtatossággal közeledhessék az Oltáriszentséghez.

4. A gyermek gyónási és áldozási előkészítésének kötelme a gyermekhez legközelebb állókra hárul, tehát a szülőkre, a gyóntatókra, a tanítókra, a plébánosra. Az apának vagy helyettesének s a gyóntatóknak kell, a római katekizmus szerint, a gyermeket az első áldozáshoz engedniök.

5. Egyszer vagy többször is évente gondoskodjanak a plébánosok arról, hogy a gyermekek közösen járuljanak az áldozáshoz s necsak az először áldozók, hanem szüleik vagy gyóntatóik beleegyezésével azok is, akik már áldoztak. Pár napot fordítsanak előkészítésükre és beiktatásukra.

6. Mindazok, kikre a gyermekek bizattak, gondoskodjanak arról, hogy a gyermekek első áldozásuk után minél többször járuljanak a szent lakomához, ha lehet, mindennap, mint azt Jézus Krisztus és anyánk, a szentegyház óhajtja, vigyázva, hogy korukhoz mért áhítattal tegyék. Ugyancsak őrködjenek azon, hogy a gyermekek szorgalmasan részt vegyenek a katekizmusi oktatáson, vagy vallási oktatásuk kiegészítéséről gondoskodjanak.

7. Az a szokás, hogy a gyermekeket, mikor eszükkel már élni kezdenek, nem engedik gyónáshoz, vagy nem oldozzák föl őket, elvetendő. Gondjuk lesz az egyházi hatóságoknak, hogy ezt a szokást, ha szükséges, a jog eszközeinek igénybevételével is megszüntessék.

8. Kárhoztatandó szokás nem részesíteni a gyermekeket a szent utravalóban és az utolsó kenetben eszes korukban sem és a gyermekek szertartása szerint temetni őket. Az egyházi hatóságok legszigorúbban lépjenek föl azok ellen, kik ezt a szokást el nem hagyják.

Egy egyetemi tanár vallomásai.

Fényes könyv jelent meg, mely az igazság ellenállhatatlan erejével hat az olvasóra. Ruville, a hallei egyetem tanára hazatért a katholikus egyházba, mint ő megtérését nevezi. Sokáig gondolkodott, járt-kelt és tanulmányozott s már-már birtokában volt a katholikus igazságnak, csak a legfényesebb volt még hátra, amit még nem tudott homályos lelke megérteni. Még egy s az utolsó akadály állott a teljes áttérés útjában. Ez az Oltáriszentségről szóló tan volt, melyben Ruville nem tudott hinni. De Möhler Symbolik-jának olvasása szerencsésen keresztül vitte őt ezen a szakadékon is. Ruville fölismerte az Oltáriszentség mélységes jelentőségét, látta, hogy az a katholikus hitélet tengelye és központja. És midőn a katekizmus tanulmányozása közben ráakadt e tételre: «Saját hibája folytán tévhitü (tehát az örök boldogságból ki van zárva) az, ki a katholikus egyházat ismeri, annak igazságáról meg van győződve, de abba még sem lép

be», rögtön átlátta, hogy tovább nem halogathatja a teljes áttérést. «Az egyház — úgymond Ruville — nem nevezhetné magát joggal Krisztus igaz egyházának, ha nem vallaná e tételt. Az Úr nem alapíthatott oly egyházat, melybe beléphet, vagy melytől távol tarthatja magát ki-ki tetszése szerint.»

Meghatóan jellemzi az áttérés s az első szent áldozás hatásait. «Csak most fogtam föl egész valójában, mily nagy a katholikus egyház hatalma, minden ember, minden osztály, állás és értelmiség fölött. Ő egy oly ajándékot adhat, melyet semmivel sem lehet itt a földön összehasonlítani. S a szent áldozásból bizonyos misztikus erő áradt széjjel, mely forrongásba hozta egész bensőmet s lelkemet a boldogság érzésével töltötte el, melyet eddigelé még sohasem éreztem. Csak ezek után lettem egész katholikussá. A miszterium föltárult előttem.»

Első szentmise Rómában.

A RÓMAI magyar-német kollégium temploma szokatlan fényt öltött 1909. október 28-án. Megtelt a templom az intézet növendékeivel és az ájtatos hivek nagy számával. Respighi biboros-püspök, a pápa vikáriusa a római egyházmegye kormányzásában, a nevezett római intézet 13 növendékét szentelte föl áldozópapokká. Voltak azonban még sokan, akik a kisebb rendeket kapták föl csupán; lehettek összesen vagy nyolcvanan. Nagy szám ez a mi fogálmaink szerint, pedig még többen vannak a nagyhét szombatján a Lateráni bazilikában történő szentelések alkalmával, amidőn számuk meghaladja a kétszázötvenet.

Az örvendetes rózsafűzér.

A ny...i egyházmegyéből is ott állott az oltár előtt egy levita, hogy fölvegye a püspök-biboros kezéből az egyházi rend szentségét. Miként nálunk, úgy ott is a hivek sorai közt találhatók a fölszentelendők rokonai; de a mi levitánknak bizony nincsen ott senkije. Ugyan ki is jönne oda a messze hazából, a hazának Trencsén vármegyéjéből.

Aztán ha tehetné... de az út, a fáradalmak és a szegény sors otthon marasztalják a szülőt. De az ifjú lelke az oltár mellől messze száll ide e hazába, e hazának kicsiny falujába s a falunak egy kis faházába: az édesanya áldásáért jön... Levelet kap az édesanya Rómából fiától. Olvassa, olvassa: kicsordult könnye reá a felelet. Már hogyne adná áldását fiára! De aztán az anya is vágyik fia áldására. És ima száll a kicsiny faházból az égbe — s feleletül áldás az oltár mellől Rómából...

A fájdalmas rózsafűzér.

November 1-én volt első miséje a szent Lőrinc bazilikában. Ugyan, miért épen ott? A védőszent iránt táplált háladatos tisztelet vonzotta őt oda: szent István első vértanú sírján mutatta be a szent áldozatot. Manuduktora egy esztergomi papnevelőintézeti tanár volt; ministráltak pedig ketten: egy erdélyi főúri származású és egy svájci növendék. Ez volt az egész assistentia. De közönsége is volt a templomnak. Ott volt erdélyi ministránsának édesanyja — a bérmafia, komái meg tanítványai. Tarka kép volt nagyon s mégis oly kedves az áldozónak: ájtatos lelkek, imádkozó kisszivek csoportja. És az oltár szent áldozata fölszállott az Ég urához.

Siri csendben csak az imádkozó ajkak suttogása volt hallható. És az emlékezésnél két könnycsepp gördült alá a miséző arcán! Ugyan ki juthatott eszébe? Bizonyosan a távol magyar hazában levő övéi, akik nem lehettek tanúi örömének. És azért mégis mennyi vigasztalás, mennyi öröm jutott neki azok részéről, akik ezt a napot oly emlékezetessé tették a szeretet gyengéd figyelmével. Hazajövet reggelig várta az ünneplőket: majd öröm és sejtések között tartottak szobáikba. Ami primiciánsunk a hatodik emeletre igyekezett, mert ott volt szobája. Úgy gondolta, hogy akiknek itt vannak a rokonaik, azoknak az ajándékokból bőven jut ki, de neki már az is kedves ajándék volt, amit megjelenésükkel nyujtottak az ismerősök. De mekkora meglepetés éri, midőn szobájába ér! Föl volt diszítve. Térdeplője pirossal bevonva, azon szent István emlék-reliquiája két gyertya között. Majd az asztalra tekint, melyen sok ajándék-könyvet

talált. Mindmegannyi jele a szeretetteljes figyelemnek s azok között különös örömet szerzett neki erdélyi ministránsa édesanyjának szép ajándékkönyve. Valóban szép és a Jézus-társasági atyák praktikus életfölfogásából eredő szokás az ott, hogy az ajándékokkal hasznos emléket iparkodnak nyujtani.

Épen gyönyörködik levitánk a szép ajándékokban, forgatja a könyveket, midőn kinyilik szobája ajtaja és belép rajta a manuduktor az assistensekkel. Áldásért jöttek. Utánuk jöttek az intézet elöljárói, a fölszentelt tanárai és végre a nagyszámú vörösreverendás növendék. Mindannyian részesei akartak lenni az ünnepelt örömének, kegyelmének. És az újmisésnek buzgó imája bensőséges hálából és szeretetből fakadt.

A dicsőséges rózsafüzér.

Az áldásosztás 3 napig tartott római szokás szerint és a második és harmadik mise szintén manuduktorral történt. A másodikat szent Péter, a harmadikat szent Ágnes sírján mondotta. A gyermeki hálás érzület még ott is megnyilatkozott, mert hiszen édes szülei védőszentjei ők.

És ünnepi lakoma nem volt? Dehogy nem és még milyen nagyszerű és érdekes. November elsején volt a nagy ebéd, amelyen a vendégek között megjelent a laibachi püspök is azon egyszerű oknál fogva, mert Rómában volt és két növendéket szintén akkor szenteltek föl. A primiciánsok, mint ünnepeltek szintén éltek azon jogukkal, hogy kiki egy-egy vendéget hivhatott meg az ebédre. Így aztán a mi megyés primiciánsunk meghivta Rómában tartózkodó kegyesrendi görög tanárát,* aki latin beszédben köszöntötte föl az újmisést. A háziszabályok tiltják ugyan a felköszöntőket, de ez esetben a klasszikus beszéd hatása alatt mindenki természetesnek találta a kivételt.

Ebéd közben az intézetben nevelkedett külföldiek száznál több sürgönye üdvözölte a primiciánsokat és egyben azokat, akik ugyanazon a napon fölveszik az intézeti vörösreverendát. Így aztán érthető, hogy november elseje minden évben nagy és kedves események napja a római magyar-német kollégiumban.

Ámde az ebéd után sem volt vége az ünneplésnek. Este 5½ órakor az intézetnek többi növendékei remek és változatos ünnepéllyel tisztelték meg fölszentelt és beöltöztetett társaikat.

Az első szentmisének egész életre kiható kedves emlékét betetőzte a szentséges Atyának áldása, aki november 3-án fogadta az összes újmiséseket külön kihallgatáson. Az a néhány buzdító szó, az az égből leesdett áldás a szivek mélyén fog honolni mindenkor.

Ny. Sz.

* Váry Gellért volt az, aki mint generális assistens tartózkodik Rómában a piarista generális mellett. Váry Nyitrán tanároskodott.

A mennyei búza.

Milyen végtelenül jó az Isten! Ő táplálja ezerötszáz millió gyermekét e földön, a rövid élet s a hosszú halál ezen hazájában, kik mind-mind csak az ő kegyéből kapják a mindennapi eledelt, kiket maga az örök Igazság és Jóság tanít így imádkozni: «Mindennapi kenyerünket adjad nekünk ma!» és kik Neki a vett jótéteményért a legigazságosabb és legszivélyesebb hálával tartoznak. Elégséges lenne, ha Ő nekünk csak kenyeret adna melyet mindennapinak is hivunk, és melyet aligha unnánk meg; hanem ez nem volt az ő mindenható bőkezüségének és csodálandó szeretetének elég; hányféle ételt nyújt Ő nekünk és mutatja vég és határnélküli kegyességét irántunk! Mindazonáltal be kell vallanunk, vagy legalább én vagyok kényszerülve azt egész őszinteséggel bevallani, hogy az ételek hosszú sorozatának első helyére a kis búzaszem jő: ez a többinek a koronája.

Szerény korona, kissé kopott szinű, piciny, de annak a végtelenül hatamas Istennek bölcs rendelkezése folytán életet s éltető erőt zár magába. Holtnak látszik, mozdulatlan és a tősgyökeres magyar azt csak félszázad előtt is élet-nek nevezte; most e szörnyűségesen felvilágosodott korban nem tudom, hogy így nevezik-e, de az tagadhatlan, hogy abban a kicsiny koporsó-félében, melyet búzaszemnek, búzamagnak nevezük, valóban szunnyadó élet van: bevetik a holt földbe eltemetik, s íme! kikel a sírjából, levelet, szárat, kalászt hajt, s be csodálatos dolog, hogy habár nem tanulta, sem elemi, sem főiskolába nem járt, a tudományukkal kérkedő nagy és kis uraktól arra útmutatást nem is kért és utoljára habár esze sincsen, mégis húsz, harminc buzaszemnek ad létet és ad életet. Furcsa egy tünemény! az egész nagy, hatalmas, tudományszomjas emberi nem még egy

homokszemecskét sem képes a semmiből létre hozni anná kevésbbé egy búzaszemet; búzamag pedig megsokasitja önmagát, csakhogy jelen s a jövő embereinek legyen élete. Kicsoda tehát itt az Úr, ki parancsol, és kinek, a magában hitványka lény oly szépen és reánk nézve olyan üdvösen engedelmeskedik? Aki itt nem látja, eszével nem látja az Úristent, annál nem annyira a hit, mint inkább a józan ész hiányzik. Az istentagadó, úgynevezett tudós sem látja puszta szemeivel, vagy a górcsővel a búzamagban az életet és ezt tagadásba venni még sem meri; az tehát a kérdés: kicsoda az az egész világ fölött álló bölcs és hatalmas Úr, kinek ez az észnélküli magocska oly hiven, oly kitartóan engedelmeskedik, és pedig nem is a maga hasznára, nem, hogy ő éljen, hanem hogy ő inkább meghaljon hogy az eszes ember fogsora vagy a malomnak zuzó köve azt összemorzsolja és így belőle főleg az egész látható világ fölé helyezett ember éljen, lévén benne tápéltető erő. Vajjon meri-e ezt az éltetőt valaki tagadni? Az emberek és saját maguk tapasztalása is bizonyitja, eltagadhattanul bizonyítja, hogy abba a kis búzaszembe valakinek, egy végtelenül bölcs, szerető és hatalmas Lénynek kellett az éltető erőt zárnia, mely bennünket csak akkor éltet, ha összerágjuk, saját életétől megfosztjuk, főzzük, sütjük: az ő halála ami életünk.

E szép természeti rendet a jó Isten az ő egyszülött Fia által hozta létre miként ezt a Szentlélek a szentírás ezen szavaival bizonyítja: «Az Úr Igéje által lettek az egek megerősítve és az ő szájának lélekzete által azoknak minden ereje»; továbbá:» Mindenek Ő általa (Isten Igéje, Isten Fia) lettek és Nála nélkül semmi nem lett, a mi lett. Őbenne vala az élet és az élet vala az emberek világossága. És a világosság a sötétségben világoskodik, de a sötétség azt föl nem fogta.» Az Úr Jézus tehát a bámulatos búzamagnak természeti rendjét az ő mindenhatóságának teremtő szavaival a természetfölötti rend magaslatára emelte, midőn az utolsó vacsoránál a búzamag lényegét saját szent testének és vérének lényegévé változtatta át. A mindenható Istennek «Legyen!» szava hangzik az egész természetben s az az ő Urának engedelmeskedik! úgy mondatja ki Ő a pap által és az átváltozás szavait s a kenyér is a bor az ő szent teste- és vérévé változik. Az ember is eszi a kenyeret és az Isten alkotta természeti erő és rend szerint az ember vérévé és testévé válik; így működik Istenünknek mindenható és csodálatos szeretettől lángoló szava az Oltáriszentségnek, az isteni Búzamagocskának létrehozásában is Ő mondatja ki egyházi szolgája által a «Legyen-t» és lesz az isteni Búzaszemmé, melyben örök élet és örökké éltető erő vagyon, és ez az örök Élet és örökké éltető erő maga az édes Jézus, ki ami lelkeinknek az által lett örökké éltető ereje, hogy szent testét és vérét értünk feláldozta «Halálával nyert életet». A természeti búzamag is csupa élet és éltető erő; hiszed ezt? Hiszem és pedig

fölemelt fővel magamnak s az embereknek, kik mind-mind csalatkozhatnak és valóban csalatkoznak is; de egész a magas égig bátran fölemelt fővel és szívvel hiszem az én örökké élő édes Jézusomnak, ki önmagáról mondja: «Én vagyok az élet kenyere»; Én vagyok az élő kenyér, ki mennyből szállottam alá; aki hisz Énbennem, annak örök élete vagyon». Ujra mondja: «Én vagyok az élet kenyere». Ez a mennyből leszállott kenyér, hogy aki abból eszik, meg ne haljon; ha valaki e kenyérből eszik, örökké él, és a kenyér, melyet Én adandó vagyok (a végső vacsorán), az én testem a «világ életeért.» Midőn pedig a zsidók vetekedtek hogyan adhatja ő testét eledelül mondá mintegy esküvel az Úr Jézus: Bizony, bizony mondom nektek: Ha nem eszitek az ember Fia testét és nem isszátok az ő vérét, nem leszen élet tibennetek... Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, örök élete vagyok és Én feltámasztom őt az utolsó napon... Amint Engem küldött az élő Atya és Én élek az Atyáért, úgy aki eszik Engem, ő is él Énérettem... Ez a kenyér, mely az égből szállott alá. Nem úgy mint atyáitok, mannát ettek és meghaltak; aki a kenyeret eszi örökké él!» E tiszta igazság hangzott le ami üdvözítő Istenünk végtelenül bölcs és mindenható ajkairól. Szent János apostol evangéliuma továbbá arról tanúskodik, hogy sokan tanítványai közül is hallották ezeket és mondák! «Kemény beszéd ez és ki hallgathatja ezt? Tudván pedig Jézus önmagába, hogy ezért zúgolódnak az ő tanítványai, modá nekik: Ez botránkoztat meg titekek? Hátha majd látjátok az ember fiát fölmenni oda, hol azelőtt volt.? (vajjon azután is fogtok-e kétkedni szavaimban?) Szellem az mi megelevenít, a test nem használ semmit. Az igék, melyeket Én nektek szólottam, szellem és élet». Urunk e szavakkal azt akarta mondani, hogy valamint a szellem nem látható, úgy szellemileg, lelkileg kell az ő szavait venünnk és nem azt gondolnunk, hogy az ő testét is csak úgy ennők, mint minden egyéb húst; a búzaszemben sem látjuk a kettős életet és azt mégis tapasztalásból tudjuk, hogy benne van, belé zárta a Mindenható; így van ez az isteni Búzaszemmel is: Jézusunk mindenható szava zárja abba saját örökké élő és éltetető szent testét. Szépen mondatja a nagy szent Ágoston az Úr Jézussal ezen szavakat:» Nem ezt a testet, melyet láttok, fogjátok enni; nem azt a vért inni, melyet keresztre feszítőim fognak osztani: Én egy titokteljes Szentséget adok nektek, mely valódi értelemben véve nektek lelki életet fog adni. Habár láthatólag kell azt megünnepelni, de csak mint láthatatlan kell azt érteni». Ez nem anyagi, testi táplálék, ilyen a természeti búzaszemben van; hanem a lélek tápláléka, azt pedig csak igazság és szeretet táplálja; azért van eszem és akaratom (szivem), hogy az igazat föl-értsem és a fölismert igazságot elfogadjam. Pilátus kérdezte Urunktól, mi az igazság? de nem várta be a választ s e válasz: Maga az Úr Jézus, miként ő mondja is: «Én vagyok az Igazság!» Isten nélkül

nincs is teljes igazság; a kérdésre: Honnan van minden, kicsoda tart fönn és igazgat mindent? csak a jó Istennel felelhetünk, és az isteni Gondviselés keretében józan ésszel és őszinte szívvel Jézus Krisztus isteni fönségét kell elismernünk. Azért hiszek neki, mert ő az örök Igazság, és szeretem őt, mert ő a legcsodálatosabb Szeretet és mint ilyen van jelen a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Még ellenségeinek, vagy legalább a Vele nem törődőknek is ő ad mindennapi eledelt; igazán szerető teremtményeinek pedig nyújtja ő ezen mennyei eledelt, mellyel táplálja lelkeiket, hogy ezek el ne veszszenek, éhen ne haljanak, hanem ez örök igazsággal és szeretettel táplálkozzanak és testi haláluk után az örök Igazság és Szeretet látására érdemesíttessenek.

Itt csak a hitnek, de isteni hitnek világosságában látom őt; de hiszek neki a mindentudó és legszentebb Istennek. Első szüleinktől és kivánt ő hitet; de őket az ördög megkisértette, úgy hogy inkább hittek a gonosz csábítónak, mint a végtelen bölcseségű Istennek. A hit, melyet az Úr Jézus tőlem kiván nemcsak észszerű, hanem a legcsodálatosabban fölemelő; hiszen a mindenható Isten táplált engemet szerető anyámnak tejével is, mely a vértől, alkatrészeit illetőleg, alighogy különbözik; anyám, jó édesanyám volt tehát az én nemes táplálékom, s ezt Isten rendelte így és nem a pöffeszkedő úgynevezett felvilágosodottság, mely még csak azt sem tudja, hogy mi a világosság, vagy hogy mi aluszik bennünk, mi az alvás, pedig ez is amaz is oly elterjedt és oly közönséges és mégis oly bámulatosan titokzatos. Majd fogjuk látni, színről-szinre, örökké boldogan látni a mi végtelenül édes Jézusunkat a mennyekben, ha itt őt igazán szerető szivünkbe fogadjuk gyakran a szent áldozásban. Ó, menjünk csak tehát hozzája, hiszen Ő maga hí ezen szavaival: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok és én megnyugtatlak titeket»; és «valamennyinek, kik őt befogadják, hatalmat ad hogy Isten fiaivá legyenek». Fogadjátok be őt, Isten gyermekei e szomorú, hideg földön, hogy ő is befogadjon titeket azon örökszép mennyországba, hol mindnyájunknak Atyja van és hol nektek is az a végtelenül hatalmas s édes Jézus helyett készített. Isten veletek! *Galambos Kálmán.*

Jézus szenvedésének története.

VI. Jézus mennyei Atyjához imádkozik. És egy kevéssé előbb menvén, orcájára borula.[1] Az Isten fia, csak úgy mint más boldogtalan halandó, halálig szomorkodva, reszketve a nagy félelemtől, elborítva annyi keserű

Máté. 26. 39.

érzés által, miután már a földön nem látott menedéket, hol oltalomban részesüljön, sem vigaszt, mely enyhítené szenvedései fájdalmát, miként a tékozló fiú mondá magában: *Fölkelek s Atyámhoz megyek.*[1] S letérdelve orcájára borulva imádkozik.

Ime, a hatalmas Isten fia, az egész világ bűneit magára vállalva e szörnyű súly alatt összeroskad; mélységes alázattal hajlik meg, vállai előre hullanak, térdei megtörnek s ó egek! aki *kezdetben teremté az eget-földet*[2] orcájára borul a földre.

Ó te fenhéjázó ember! ki merev nyakkal, fényes arccal, büszke tartással kevélyen lépdelsz végig az élet országútján, nézd, nézd az égi fényességet lealázva, a mennyei méltóságot földre hullva! Nézd ember, ki por vagy és hamu, az Isten fiát, a föld porában...! Az Isten az ő fényes ábrázatát lehajtja a fövenyig, melyet az ember lábával szokott taposni. Mily dermesztő csoda!

Nézzenek ide azok s lássák, kik Isten házában a templomban alig akarják térdöket meghajlítani... Figyeljenek ezek arelati Caesarnak komoly intelmére: «Ime, mint imádkozik az Irgalom s nem imádkozik a bűnös; imádkozik a szeretet s nem alázkodik meg a nyomorúság; földre borul az égi orvos s nem hajlik meg a beteg; imádkozik a bűntelen Ártatlanság s nem fél s remeg az, ki annyit vétkezik; imádkozik a biró s nem forrón óhajtja, hogy irgalmazhasson s nem kér kegyelmet a vádlott, hogy bűnei néki elengedtessenek».

De figyeljük meg áhitattal, mint imádkozott Jézus, hogy megtanuljuk, mint kell nekünk is imádkoznunk.

«*Atyám, ha lehetséges, muljék el tőlem a pohár.*[3]

Ó édes Testvérünk, ha szabad hozzád felesdenünk, ne tőled muljék el a pohár, ha lehetséges, hanem inkább fogadd el csak azt! Ha te elutasítod magadtól, a bűnös emberiségnek el kell akkor pusztulnia. *Kitárta a pokol az ő torkát, végnélkül kitárta azt.* A sötétség fejedelmei ránk leselkednek, a gonosz lelkek üldöznek, Atyád kivonta ránk fegyverét, az angyalok levették rólunk oltalmazó kezüket, reszketve állunk a nyilt kárhozat előtt, míg az ég felettünk el van csukva... Ha Te élve maradsz, mi akkor mindnyájan elpusztulunk. Könyörülj hát testvéreiden! *Hisz testvérünk vagy, vér a mi vérünkből.*[4] Jézus vagy, azaz Üdvözítő, ments meg minket, mert elveszünk; ó, mi szeretnők, ha eltávoznék tőled a pohár, de lásd, *akit szeretsz, beteg*[5] Vagy talán úgy gondolkozzam: Muljék el tőled a pohár, de akkor láthatod majd az embert, kinek üdveért emberré lettél, az örök halál karjai közt?! Ó nem, nem!

Te mikor láttad Jeruzsálem jövendő vesztét, megkönnyezted azt.

[1] Luk. 15. 18. [2] Terem. 1. 1. [3] Zsolt. 5. 14. [4] Terem. 37. 14. [5] Ján. 11. 13.

Lázár halott volt s sírjánál állva megrendült benned a lélek. Egy báránykád tévedt el s 99-et elhagyva jöttél ezt az egyet fölkeresni. Láttad egykor a tömeget, melynek nem volt mit ennie, szánakodva mondtad: *Szánom a sereget.*[1]

Ime a tömeg! Ezt nem tudja megszámlálni senki. Ádám fiai mind, valamennyien, *mivel atyjok vőn a fa gyümölcséből, mely a kert közepén állott vala s megevé,*[2] éheznek s nincs mit enniök. S lehetséges volna, hogy ne könyörülnél meg e roppant, szánandó tömegen?

Az a bizonyos anya Salamon király előtt állva, látta, hogy a király fiát meg akarja öletni s már kiadta a parancsot: *hozzanak kardot s vágják kétfelé az élő gyermeket.*[3] A szörnyű látványra *megindult fián a* szive: *Kérlek Uram, adjátok neki az élő gyermeket s ne öljétek meg őt.* Ime, a te Atyád is, inkább mint Salamon, *kirántotta fegyverét,*[4] hogy kiirtsa az embert, melyet saját képedre s hasonlatosságodra teremtettél... Ha eltávozik tőled a pohár, szivét át fogja járni mennyei Atyád elbusult haragjának kardja.

Ne féljetek! Látom, hogy megindul az Ő szive az emberen s ime, kitárva kezeit, a pohár után nyul, hogy kiigya.

Előbb azonban hozzátok fordul s megkérdez titeket: *Megihatjátok-e a poharat, melyet én fogok inni?*[5]

A nagy Babilon, *a paráznaságok s föld utálatosságainak anyja*[6] más poharat rak elétek, *aranypoharat, telve utálatosságokkal.* S ebből a pohárból isszák azt a bort, melyben *bujaság vagyon,*[7] bűn és halál. S mégis, sokan szinte eltikkadva utána epekedve kiáltanak föl: Szomjuhozom, adj belőle innom. Pedig már az első cseppek után fölkiált ez a dőre, bohó, mértékletlen ember, miként Jonathas: *Egy kevés bort izleltem s ime meghalok.*[8]

A te poharad s italod, ó Krisztus, micsoda drága nedű! Mivel te ajkaiddal, melyek alatt *méz és tej van,*[9] a kehely minden keserűségét már elvetted. Azért hát iszom belőle, abból a pohárból, melyből előbb Te ittál, mivel jól tudom, hogy aki e kelyhet megizleli, *nem fog szomjuhozni mindörökké,* hanem a *víz, melyet Te adsz neki, ő benne szökőkút vize lesz az örök életre.*[10]

Lukácsy István.

[1] Mark. 8. 2.
[2] Terem. 3. 6.
[3] III. Kir. k. 3. 25—26.
[4] Zsolt. 7. 13.
[5] Máté 20. 22.
[6] Jel. k. 17. 45.
[7] Efez. 5. 18.
[8] I. Kir. 14. 43.
[9] Én. é. 4. 11.
[10] Ján. 4. 13—14.

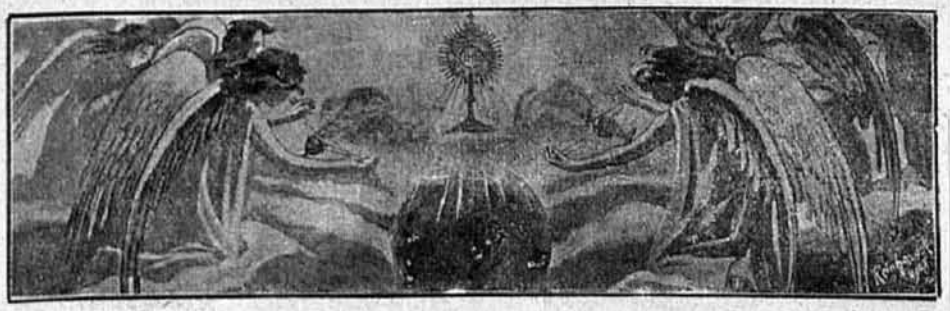

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR.

Őszi levelek.

«Ime — tehetségem szerint — itt adom válaszom. Mi indított engem a gyakori szentáldozásra? Isten iránti szeretetem s ama meggyőződésem, miszerint e világon minden mulandó, de ha azon a dicső, de nehéz úton haladunk, mely az Ég felé vezet, akkor bizonyára oly érdemet szerzünk, mely örökké megmarad. Már pedig jobbat, Istennek tetszőbbet nem tehetünk, mintha tiszta szívvel és lélekkel gyakran, ha lehet naponkint járulunk az Úr asztalához és egyesülünk a drága Jézussal a szentáldozásban. Ezzel Jézus hivó szavának engedelmeskedünk; ugyanis O mondja azt, hogy: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok és én megenyhítlek titeket». Oh! bár minden ember meg tudná érteni e nagy szavak jelentőségét.

A gyakori szentáldozás a jócselekedetek egész láncolatát vonja maga után úgy, hogy mintegy kiinduló pontja minden jócselekedetnek.

Én nyolc hónap óta vagyok mindennapi áldozó, azaz olykor egy-két nap elmarad fontos ok miatt; vagy ha esetleg elutazom vidéki rokonaim látogatására. De itthon — rendes körülmények között — mindennap járulok a szent áldozáshoz.

Egy idő óta többet foglalkozom a Szentirással s a Goffine-féle oktató könyvet is gyakran olvasgatom, s e jó könyvekből azt a tanulságot merítettem, hogy nekünk igen sok és fontos kötelességeink vannak, mit teljesíteni tartozunk és viszont sok világi dologtól kell magunkat távol tartanunk, ha buzgó katholikusok akarunk lenni. E név megszerzésére *első és legbiztosabb eszköz a szentségekhez való gyakori járulás.* Valóban én magam is csodálom *azon változást, melyen keresztülmentem, amióta gyakran áldozok.* Ezelőtt bizony sokszor foglalkoztam világias gondolatokkal, szerettem a társaságot s a szórakozás többféle nemét. Most azonban a világtól teljesen visszavonulva, minden törekvésem odairányul, hogy e földön Isten parancsait mindenben hiven teljesítve, egykor az üdvösség honába fölvétetni méltó legyek.» *B.*

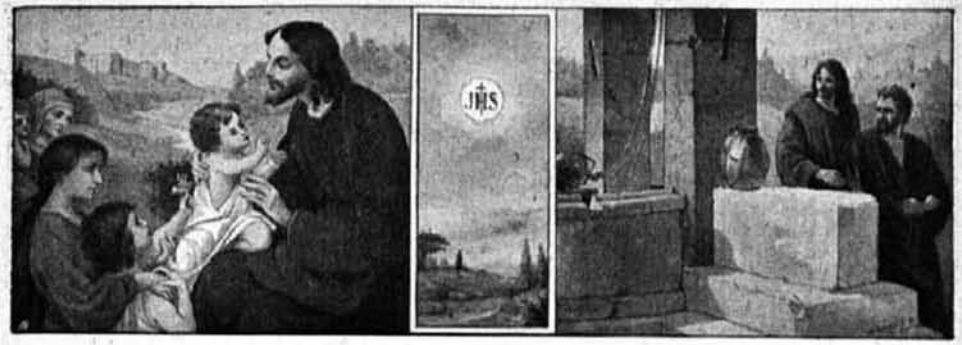

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

Az Ur Jézus szava az iskolába induló gyermekhez.

Kedves gyermekem! Egy pár nap óta ismét iskolába jársz. Kipihented eszedet a nagy szünidőben és megint kezedbe fogod a könyvet, az irkát, a palatáblát, hogy tanulj. Mikor még a földön jártam és apostolaimat tanítottam, én is adtam nekik szünetet, sőt elvittem őket egykor külön egy helyre, a galileai tengér mellé, hogy kipihenjék magukat s mikor már eszük kipihente magát, újból kezdtem őket tanítani. Így járulsz te is ismét jó tanítódhoz, hogy tovább tanulj.

El ne feledd az egész tanéven át, hogy én vagyok a legfőbb tanító. Igen, tanítani akarlak nemcsak a hittanban fölszentelt papom ajkai által, hanem mindenben, de mindenben, amit tanulnod kell. Azt akarom, hogy eszedbe jussak mindig, bármelyik tantárggyal foglalkozol is s így napról-napra jobban tanulj meg szeretni. Gondolkozzál csak egy kicsit azon, amit mondok s belátod, hogy mennyire tudlak mindenben tanítani.

Gyakorlod magadat az iskolában az irásban-olvasásban. Mily hasznos lesz neked az irás és olvasás később! Nem is említek egyebet, csak azt, hogy ha valamikor tán messze leszesz azoktól, akiket szeretsz, mily édes lesz megirnod nekik, hogyan vagy, mi nyomja lelkedet stb. S mily jól fog esni, ha távol tieidtől, levelet kapsz tőlük s abból megtudod, mi történik otthon! Mily szomorú dolog volna, ha az emberek nem tudnának irni, olvasni! Hiszen akkor csak azt tudhatnák, ami körülöttük történik, vagy amit élőszóval mondanak el nekik. Lám, az irást-olvasást én is nagyra becsülöm: azért irattam meg a szentirásban is a legfőbb dolgokat, amelyeket cselekedtem és tanítottam. Bizony, azokat a szavakat is leirattam, amelyekkel az áldozópap a kenyeret az én testemmé és a bort az én véremmé változtatja át. Leirattam, mert azok, hogy úgy mondjam, az én végrendeletemet alkotják s e végrendeletben magamat hagytam nektek.

Becsüld meg az irás-olvasást: az egész szentirás is annak az abc-nek a betüivel van megirva, amelyeket te irsz!

Tanulsz számolni. Ugyan miért kell az embernek számolnia? Ugy-e azért, mert én mindenből sokat adok, mert nem vagyok fösvény, hanem végtelenül bőkezű. Ha csak egy kenyér, egy ruha, egy lakás volna a világon, eggyel ugyan nem lehetne számolni, mert a számoláshoz kell a kettő, a három, a száz stb. szám is. De épen, mert nemcsak egy szántóföldön engedem megérni a termést, hanem milliónyi millión s mert mindenből sokat adok, azért lehet számolni. Ahányszor megszámlálsz valamit, az én jótéteményeimet számlálod. S ha számolsz, jusson eszedbe, hogy én is számolok: számon tartok mindent. Igen, nincs elfeledve egyetlenegy pillanat sem, melyet szentségházam előtt töltesz: összeadom valamennyit, megszorzom szeretetemmel és így fizetek meg érte. Minden egyes, bármily kis imád, minden akaratod, mellyel ellenállsz a kisértésnek, minden szent gyónásod és szent áldozásod, minden jótetted be van irva Szivembe: s ha ebből kivonom büneidet, ne félj, nem fogsz megszégyenülni, mert hozzászámítom a jóhoz, amit gondolsz, beszélsz és cselekszel, az én végtelen irgalmasságomat.

Tanulsz tán földrajzot, természetrajzot: ne feledkezzél el rólam, mikor tanulod. Gondold meg, hogy én, igen én, ki a szentségházban lakozom, alkottam azokat a hegyeket és rónákat, a patakokat, folyókat és tengereket, amelyekről tanulsz. Én tudtam kezdettől fogva azokról a bányákról, melyeket az emberek fölfedeztek s tudok másokról is, nagy kincsekről a föld mélységében, amiket még nem ismernek. Tudok róluk, mert én alkottam és senki más. Megtanulhatod ebből, mily gazdag vagyok, mert annyit tudtam teremteni és mily jó, mert mindazt a ti számotokra alkottam. S az állatokról és növényekről, melyekről tanulsz, szivesen beszéltem, mikor a földön jártam. Beszéltem az égi madarakról, melyek nem vetnek, nem aratnak, csűrökbe nem gyüjtenek, de az én mennyei Atyám gondoskodik róluk. Szóltam a liliomokról, melyek nem szőnek, nem fonnak és mennyei Atyám oly szép ruhát ad nekik, hogy Salamon minden pompájában sem volt oly gyönyörűen öltözve. Sőt annyira szeretem az állatokat, hogy szivesen veszem, ha engem báránynak, Isten Bárányának neveztek; s a növényeket is úgy kedvelem, hogy a misekelyhet is liliomalakban készítik az én kedvemért s virággal diszítik oltáraimat. S te megjelenhetnél őszinte szívvel előttem, ha az iskolában nem szivesen hallanál a földről, melyet én teremtettem, az állatokról és növényekről, melyeket szeretek s otthon nem tanulnál készségesen róluk?

Tanulsz már talán történelmet is az iskolában. Szó van ott királyokról, népekről, saját hazádról főképen. Ne felejtsd, hogy én vagyok a legfőbb király s mint az egyes országok királyai az ő népüket kormányoz-

zák, úgy az én kezemben van az egész világnak, a királyoknak a sorsa is. Téged egyes nagy hősök példájával oktatnak a hazaszeretetre; de soha senki jobban nem szerette hazáját, mint én. Megsirattam, mert előre tudtam, hogy elpusztul; jótéteményeimet majdnem mind honfitársaimmal gyakoroltam s mikor a jóért, amit tettem, szörnyű halálra kínoztak, akkor is a keresztfán imádkoztam az én népemért, a zsidó népért.

Menj, gyermekem, e szép hónaptól, Szentanyám hónapjától, őrangyalaim ünnepétől kezdve megint szorgalmasan és szivesen az iskolába; ne feledkezzél el ott rólam és én biztosan nem feledkezem meg rólad.

Mise a tornateremben.

Az 1907. év október hó 13-án a Soroksári-uton a népiskola tornatermében fölállított oltár keletkezését és ünnepélyes fölavatását annak idején megismertettük e lapok szives olvasóival, most pedig bemutatjuk magát a csinos kis oltárt, amelyet Horváth E. János igazgató-tanító vett föl e lap számára. Az oltár a tágas tornaterem végén a bejárattal szemben van elhelyezve s az egész egy kereken álló állványon, mely istentisztelet után egy faburkolattal van ellátva, bárhova eltolható. Az oltártól jobbra a Mária és balra a szent Antal szobra van elhelyezve. Az oltár fölött Üdvözítőnk képe, egy 50 éves olajfestmény, innen jobbról és balról négy-négy szentkép függ, valamint két égő lámpa. Van azonkívül egy Üdvözítőnk föltámadását jelző szobor és egy Jézus születését ábrázoló jászol, mely utóbbiak megfelelő időszakokban helyeztetnek el az oltár fölé. Ami magát az oltárfölszerelést illeti, az oly gazdag, hogy bátran vetekedhetik bármely vidéki plébánia fölszerelésével. Különösen a Soroksári-uton minden szépért és nemesért oly nagy ügybuzgóságot kifejtő hölgyek versenyeznek egymással az egyházi szerelvények ajándékozásában. És ami különösen kiemelendő, hogy ezek az ajándékok nagyrészt sajátkezűleg művészileg készített tárgyak. Hogy ennek az oltárnak a fölállítására milyen nagy szükség volt, mutatja azon körülmény, hogy nagyon gyakran nemcsak a tágas tornaterem, de az előcsarnok sem képes befogadni a nagyszámmal megjelenő ájtatos közönséget. S miután az oltár mindennel föl van szerelve, a kis eklézsia ezidén víz-, gyertya- és barkaszentelést is tartott, azonkívül karácsonykor pásztormisét és május hónapban szűz Mária tiszteletére minden szombaton este 6 órakor szentbeszéddel egybekötött litániát. S itt különösen ki kell emelnünk azon támogatást, amelyben az istentiszteleteket a székesfőváros hitoktatói részesítették szives és előzékeny közreműködésük által.

A Ferencváros nagyérdemű plébánosa, főtisztelendő Bán Sándor is tartott több izben istentiszteletet és szentbeszédet. Az istentiszteletnek két éven át főtisztelendő Bartusz Lajos főgimnáziumi hittanár volt a vezetője, ki feledhetetlen emléket hagyott a hivőknél távozása alkalmával; jelenleg főtisztelendő Fray Jenő székesfővárosi hitoktató és polgáriskolai vallástanár vezeti mult év óta az istentiszteletet, ki minden tekintetben méltó utódja elődjének. Végül meg kell emlékeznem mindazon mindkét

nembeli közreműködőkről, kik énekbetétük művészi előadása által nagyban emelik az istentisztelet magasztosságát. Meg kell emlékeznem e lelkes mozgalom szivéről-lelkéről, Pataki Ferenc posta- és távirda-főtisztről, kinek fáradhatatlan buzgalma az Oltáriszentség tiszteletében ezerek között terjeszti az «örvendetes hirt», miről az evangéliumok szólanak. Igazi posta- és távirdatiszt az Oltáriszentség birodalmában. A f. é. iskolaévben e hó 11-én volt az ünnepélyes «Veni Sancte», melyet főtisztelendő Fray Jenő hit-

Oltár a budapesti Soroksári-úti iskola tornatermében.

tanár mondott segédlettel, ezt pedig megelőzőleg főtisztelendő Bednárik József hitoktató tartotta az alkalmi szentbeszédet. Az istenitiszteleten az iskolás gyermekek Eller Ferenc igazgató vezetése alatt és nagyszámú ájtatos közönség vett részt. Mise alatt a következő énekbetétek adattak elő:

1. *Veni Sancte Spiritus* férfinégyes, énekelték: Kerekes Bálint, Vlaszák István, Fetter Kornél és Berán Ferenc tantestületi tagok.
2. *Ave Maria* Saint-Saenstól. Énekelte Pataki Ferencné.
3. *Stella Maris* kettős, Cserényi Bélától. Énekelték: Osváth Elvira és Osváth Ida.
4. *Miatyánk* Kontor Elektől. Enekelte: Kerekes Bálint. Az énekrészeket kisérte: Cserényi Béla harmoniumon.

Röptében a nagyvilág körül.

A trónörökös az Oltáriszentség előtt. *Tengerparti jelenetek.* 1903-ban Fürstenberg herceg egyik előkelő vendégével kocsin kirándult. A község felé haladva papot vesz észre a herceg, aki épen a Legszentebbel beteghez sietett. A herceg és magas kisérője azonnal kiszálltak a kocsiból, letérdeltek s fogadták az eucharisztikus Úr Jézus áldását. Majd a herceg átengedte kocsiját a papnak, ő maga és vendége elfoglalta az inas helyét s elkisérték őt a beteg házához s csak ezután folytatták tovább útjukat. Még szebb eset történt a trónörökössel. F. évi február hónapban időzött a magyar trónörökös Ferenc Ferdinánd a tengerparti Brioniban. A tengerparton haladva több tengerésztiszt társaságában, szembe vele jött egy kettősfogat, amely egy papot vitt, aki egy távoli beteghez sietett a Legszentebbel. Ahogy a főherceg megpillantotta a papot, letérdelt az út szélére s imádta a királyok királyát a kenyér szinében. Példáját követték a többi tengerésztisztek is.

Ezekről mondja az isteni Üdvözítő: «Aki engem megvall az emberek előtt!?»

A tiroli bérceken. Dél-Tirol több templomában Tannenberg igen kegyeletes alapítványt tett. Az alapítvány kamatai az egyházi fehérnemű beszerzésére és annak tisztántartására fordítandók. A n-i jezsuitaatyák templomának corporaleit és kehelykendőit egy előkelő asszonyság mossa sajátkezűleg.

A magyarországi Kárpátegyesület figyelmébe. 1890—1900-ig nagyon föllendült a turistasport Tirolban, föltünően sok hegymászó kereste föl az ottani hegyeket. A tiroli vezetők irásban biztosították a brixeni és trienti püspököt, hogy vasár- és ünnepnapon szentmisét hallgatnak s csak azután indulnak a turistákkal a hegyekbe. Tisztelet és becsület ezen vallásos, lelkiismeretes és jellemes embereknek.

Első szentáldozás Londonban. F. évi május 29-én ment végbe Londonban a szent Bonifác tiszteletére emelt templomban a londoni német

kolónia gyermekeinek az első szentáldozása. Az ünnepség mély hatást tett az angolokra, mert Angolországban az első szentáldozás a lehető legegyszerűbb keretek között megy végbe. Emelte az ünnepély fényét és jelentőségét ama körülmény, hogy London lordmajorja — Sir Jon Knill — is megjelent ott teljes gálában. Nevezetes ez azon okból, mert 300 év óta ez az első eset, hogy a lordmajor egy ilyen ünnepélyen résztvett volna.

Örökimádás a felkelő nap országában. Berlioz püspök, ki néhány évvel ezelőtt Budapesten is járt s az épülőfélben lévő Örökimádás templomát is meglátogatta, írja, hogy az 1907-iki óriási tűzvész által elpusztított templom helyébe új egyházat emelnek, melynek építése örvendetesen halad s remélik, hogy még a jelen évben átadhatják rendeltetésének. Az épülő templomról még a következőket írja Berlioz püspök: Végre két év mulva hozzá kezdhettünk templomunk ujjáépítéséhez. Leghálásabban köszönöm a kegyes adakozók jóságát, hogy ezt adományaikkal lehetővé tették. A jó szivek segítsége nélkül magunktól mit sem tehettünk volna.

A boldságos Szűznek füstös mészköveken és alaktalan romokon álló megfeketedett szobra mutatja legékesszólóbban azt a veszteséget, mely missiónkat 1907-ben a rettenetes tűzvész által érte, midőn egyetlen éjjelen át 13 ezer ház égett le.

Az új templom kezd már porjaiból emelkedni, a szent Szűz szobra nemsokára ismét elfoglalja méltó helyét. A hivek neki tulajdonítják azt a bőséges segítséget, mellyel a nagy szerencsétlenség után bennünket mindenfelől fölkerestek és folyton dicsérik és kérték a lourdesi szent Szüzet, különösen az elmult jubileumi évében s a kegyes Szűzanya meghallgatta könyörgésüket.

Az új székesegyház 36 méter hosszú és 10 méter széles. Tehát nem igen haladja meg egy kápolna méreteit, de mivel sem székeket, sem padokot nem helyezünk el benne, padozatát pedig egész kiterjedésében gyékénnyel fedjük be, a mi jó japánaink számára lesz annyi hely, mint egy nagyobb tágas templomban, japán szokás szerint a *tatami*-n, a gyékényen térdeinken ülve, tizenketten is elférnek két négyszögméter területen.

Az építési vállalkozó már egy meglevő kápolna mintájára építi a templomot b. e. Osuf püspök terve szerint, kinek neve biztosíték arra nézve, hogy a templom a célszerűség és a művészet szempontjainak mindenben megfelel.

Ez a hakodatei, a szeplőtelen Fogantatás tiszteletére épülő templom fényes bizonysága az élő keresztény szeretetnek és katholikus testvériségnek és továbbra is gyúpontja lesz a kath. hitterjesztés apostoli művének, s ha jövő esztendőben az ázsiai buddhismus két és félezer évi fenállását fogja tartani, a felkelő nap országában, Japánban Buddhát, *Ázsia világosságát* az Oltáriszentség kegyelmében ragyogó Jézus Krisztus, a *világ világossága* fogja elhomályosítani.

Egyesületi élet

A Budapesti Középponti Oltáregyesület *választmányi ülései* okt. 10-én, hétfőn, kezdődnek meg ismét, melyek minden hó 2-ik hétfőjén, d. u. 3 órakor lesznek megtartva.

Terjesztőnők ülése. A terjesztőnők ülései minden hó 3-ik hétfőjén d. u. 4 órakor lesznek.

Az Oltáregyesület nagyon számít a választmányi tagok és a terjesztőnők buzgó tevékenységére, hogy körükben ismertessék, megszerettessék az Egyesületet s minél több új tagot szerezzenek annak.

Akik óhajtanak különösen közreműködni s ezen szép műnek nemes céljaira szabadidejüket erre szentelni akarják, jelentkezzenek Üllői-út 75. szám alatt, hogy a hét folyamán tartandó munkaórákra fölvétessenek.

Munkaórák a Budapesti Középponti Oltáregyesületben. Október 1-én, az Oltáregyesület munkaterme, a szegény templomok segélyezésére, nyitva van és pedig: *minden kedden* d. u. 1½ órától este 7-ig, a Virgo Reparatrix kongregáció számára; *minden szerdán* d. u. 2½-től 5¼-ig a Mária-gyermekek számára; *minden pénteken* d. u. 2½-től 5¼-ig, az Oltáregyesület tagjai számára; *minden szombaton* d. u. 1½-től este 7-ig, a Szent-Anna-Congregatio számára.

Ezen munkaórák alatt a Rózsafüzért hangosan imádkozzák el az Oltáregyesület és a jelenlevők szándékaira. Conferentia-beszéd is van, melyet egy főtisztelendő úr tart; ennek hiányában, félórai olvasás.

Kérjük az új tagokat, kik e különböző munkaórákon résztvenni óhajtanak, hogy megelőzőleg jelentkezzenek fölvételért az Egyesület vezetőségénél, IX., Üllői-út 75. szám alatt.

A Váci Oltáregyesület tizéves jubileumát az Oltáriszentségért égő buzgalommal és lelkesedéssel ünnepelte meg gróf *Csáky* Károly váci püspökapostoli tevékenységétől élesztett váci eucharisztikus társadalom.

Ezelőtt *két* esztendővel rendezte az Oltáregyesület utolsó kiállítását, de azóta tömérdek dolgot produkáltak és teremtettek elő az áldozatos lelkek. Rengeteg sok fehérneműt hordtak össze hónapokon keresztül az egyesület elnöknőjéhez és ruhatárosnőjéhez, miket a kiállításra előkészíteni roppant nagy fáradságot okozott. De mindezt diadalmasan legyőzte a Krisztusért lángoló szeretet. Majd egy héten keresztül folytak az elrendezés munkálatai a Karolinában. Itt is bámulatos áldozatokat hoztak az egyesület tisztviselőnői és a választmány nemes tagjai.

Szeptember 2-án délelőtt 11 órakor volt a kiállítás megnyitása. A megnyitást maga a megyés *Főpásztor* őnagyméltósága eszközölte. Mindenki nagy érdeklődéssel várta a megnyitás óráját. Most végezvén be az egyházmegye papsága lelkigyakorlatait, annak számos tagja itt maradt

Ezenfelül ott volt a székeskáptalan majd minden tagja, a központi és szerzetes papság számos tagja, sok előkelőség, számtalan hivő s az oltáregyletek küldöttségei. Pontban 11 órakor érkezett a Karolinába a megyés Főpásztor, kit a bejáratnál az egyesület elnöksége, bent a teremben pedig az egyesület választmánya fogadott. A Főpásztor bevonulásakor a Mária-leányok és polgáriskola egyesített énekkara igen szép és kedves éneket énekelt. A Főpásztornak a teremben remek szép trónust készítettek, két oldalt pedig a Főpásztor édesanyjának s magának a Főpásztornak képeit helyezték el virágok és délszaki növények közepette. Különben a terembe vezető folyosón és magában a teremben is igen sok volt a szép zöld girland.

A köszöntő ének elhangzása után a megyés Főpásztor beszéddel nyitotta meg a kiállítást.

A Főpásztor szép megnyitó beszédére *Galcsek* György dr. apátkanonok, egyleti igazgató válaszolt.

Az egyleti igazgató beszéde után a Mária-leányok és polgáristák énekkara hálaéneket zengett, a Főpásztor pedig a vendégeknek, választmányi tagoknak, terjesztőnőknek, jelenvolt papságnak és hiveknek kiosztotta az oltáregyesületnek 1908. szept. 1-től 1910. szept. 1-ig terjedő működéséről szóló Értesítőt. Az Értesítőt nagy gonddal az igazgató állította össze s a Stephaneum nyomdában készült nagy műizléssel. Az Értesítő beszámol az egylet tisztikaráról, választmányáról, terjesztőnőiről. A központi oltáregyesület életéről és működéséről. Az egyházmegyei szentségimádások sorrendjéről. Az imádás rendjéről és módjáról Vácon. Az oltáregyesületről az egyházmegyében, amely rovatban igen épületes dolgok olvashatók egyes községekről. Kimutatja a központi és egyházmegyei oltáregylet bevételeit és kiadásait. Jegyzéket ad az ajándékozott ruhákról és szerekről. Ez 16 oldalt foglal el. Végül közli a vagyonmérleget s a Főpásztornak a választmányi gyűlések alkalmával mondott öt remekszép és gyakorlati elmélkedését.

Az Értesítők kiosztása után a Főpásztor és vendégek megtekintették a gazdag kiállítást, mely az eredeti tervek szerint vasárnap, azaz 4-én estig maradt volna nyitva. Mivel azonban pénteken is, szombaton is esős volt az idő, a kiállítás terminusát még két nappal meghosszabbították. A kiállításnak sok szemlélője volt, különösen a vasárnap folyamán. Nagyban emelte a látogatók számát, hogy a Karolinában most folytak az iskolai beiratások s így minden szülő befordult a kiállítás termébe is. Maga a megyés Főpásztor is, bár jelen volt már a rendezés munkálatainál is, minden nap ellátogatott a kiállításra. Szivesen néztek ott körül a székeskáptalan, a szerzetes és világi papság tagjai is. A látogatókat a teremben hölgyek kalauzolták s hivták föl a figyelmet egy-egy remekebb darabra.

A kiállítás alkalmából számos látogatója akadt a székesegyházi kincs-

tárnak is, mint a városban állandóan berendezett nagy műértékű kiállításnak.

A kiállítás műértéke. A kiállítás műértékét számokban kifejezni szinte lehetetlen. Csak az tudja ezt igazán értékelni, aki megfontolás tárgyává teszi, hogy mennyi áldozatba kerül akár az időt, akár a türelmet, akár a műgondot, akár a pénzt tekintve csak egy karing csipkéjének a meghorgolása is. Ennyi áldozatra csakugyan egyedül a hitből származó nagy szeretet képesít! És mennyi karing, alba, palla, lavábó, purifikatórium, korporale, humerale és oltárterítő van itt! Egyik ékesebb, mint a másik, egyik munkásabb, mint a másik. Mennyi áldozatos szeretet nagy gonddal és fáradsággal megtestesítve! A nagy terem körös-körül és a középen elhelyezett asztalok mind ilyesmikkel vannak tele. Aztán ott a tömérdek kazula, dalmatika, pluviále, baldachinum, burza, antipendium, stóla, oltárvánkos, remekebbnél-remekebb műhimzéssel egyik-másik. A hatalmas falak mind teleaggatva ilyen ruhákkal. Hátha még a sok ötvösmunkát is hozzávesszük kelyhekben, monstranciákban s egyéb szerelvényekben! Nem sokat tévedünk, ha a kiállítás értékét 500 ezer koronára becsüljük. Ez a kiállítás volt eleddig az öt között a leggazdagabb.

A kiállított ruhák és fehérneműek ünnepélyes megáldását vasárnap délelőtt 11 órakor eszközölte, szép elismerő beszéd kiséretében, Galcsek György dr. apátkanonok, oltáregyleti igazgató, a kelyheket és monstranciákat pedig kedden délelőtt konszekrálta Jung János püspök úr.

Mivel az oltáregylet célja az Úr Jézus Krisztus, gyakran fölkereste őt templomában a kiállítás napjai alatt az egyesület tagjai és a buzgó hívek. Pénteken, szombaton és vasárnap reggel 1/27-kor szentséges mise volt az egyesület élő és holt tagjaiért, délutánonként 6 órától pedig közös imaóra, szentbeszéd és litánia. Szombaton reggel maga a Főpásztor végezte a szentmisét. Az imaórákat és litániákat mindig az egyleti igazgató végezte, vasárnap pedig a prédikációt is ő tartotta. Pénteken és szombaton Kolossváry Mihály, illetve Schmidt János kanonok-plébánosok prédikáltak.

A Barstaszári Oltáregyesület igazgatója, Novotny János esperes-plébános augusztus 7-én ünnepelte pappá szenteltetésének 25-ik évfordulóját. Alig van itt két esztendeje s máris 1097 tagot toborozott az Oltáregylet zászlaja alá. Bozóki plébánoskodása alatt 664 tagot gyűjtött. A keresztuti képek, a szent Antal szobra, a hordozható Mária Szive szobra, Jézus szent Szivének oltára, a tavalyi misszió az ő buzgóságát hirdetik. Szeretik is a hivei! A gyóntatószéket rendkívül szereti. Minden alkalmat kihasznál, hogy a hivekben éltesse, ápolja a gyakori szentáldozás gondolatát.

Szerkesztő: **Dr. Makay Lajos.**

Jakabné 4 k 85 f, Mudrai Mária 2 k, Preisz Borbála 2 k 24 f, Gutteinsz Anna 6 k, Kelemen Antalné 3 k, Szász Mária 2 k, özv. Keller Károlyné 2 k, Papp Irén 1 k 20 f, Lippai János 1 k, Szolgovits Irma 2 k, Halmay Nándor 1 k, Miskó Józsefné gyűjtése: Poszlowski Mária 2 k, Weszprémy Lipótné 2 k, Kmeth Vilmosné 1 k, Borchy Istvánné 3 k, Goldschmidt Terézia 3 k, özv. Cséh Andrásné 2 k, Habrowsky Natalia 2 k, özv. Pohl Istvánné 2 k, özv. Fill Ferencné 2 k, özv. Pafkó Istvánné 1 k, Grenedits Miklósné 1 k, Neimeyer Elisabeth 1 k, Házman Kornélné 4 k, Bartoloti Edéné 4 k, özv. Göttlicher Vinczéné 4 k, Kesztler Ferencné 2 k, Burgmeyer János 5 k, Kertész Abáné 4 k, Felszman Mária 1 k, Pachmeyer Rozália 1 k, idős Vágó Jánosné 5 k, Dallia Antalné 2 k, Keller Jolán 1 k, Benedek Samuné 2 k, özv. Thalwieser Antalné 1 k, Litkey József 1 k, Litkey Józsefné 1 k, összesen 60 korona.

A szent Orsolya-rendiek nagyszombati zárdájában fennálló Mária-kongregáció Pius szakosztálya *ez évben is* küldött kézimunkát a szegény templomok számára: 18 vállkendő, 24 korporale, 25 kehelytörlő, 12 kéztörlő, 1 oltárterítő és 1 áldoztató kendőt.

A kiskúnmajsai «Kath. Kör» elnöksége tisztelettel felkéri az «Örökimádás» olvasóit, hogy amennyiben még vannak, akik az «Örökimádás» 5. számához mellékelt sorsjegyek árát nem küldték meg, sziveskedjenek október hó végéig megküldeni. Továbbá többen vannak, akik a pénz beküldésekor nem jelezték sorsjegyük számát, sziveskedjenek tehát lev.-lapon mielőbb tudatni. A jó ügy érdekében nagyon kérjük kegyes pártolásukat s ha még tehetik egyesek, kérjük a nyereménytárgy-adományoknak is okt. végéig való szives megküldését.

A kiskúnmajsai «Katholikus Kör» tárgysorsjátékának nyereményei:

1	nyerem.	250 K	értékű	kép	250 K
1	«	200 «	«	porcellánkészlet 12 személy részére	200 «
1	«	100 «	«	Katschthaler Dogmatica, 6 kötet	100 «
1	«	80 «	«	ingaóra	80 «
1	«	50 «	«	kép	50 «
10	«	à 20 «	«	tárgy (több Szentírás, evőeszközök stb.)	200 «
50	«	à 10 «	«	« (imakönyvek, szobrok, edények stb.)	500 «
440	«	à 5—1 K	«	«	624 «
505 nyeremény					2000 K

Reviczky Aladár C. M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.
Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 16 fill.
A vegyesházasságról. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 20 fill.
Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.
Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára füzve 80 fill. Kötve 1·20 kor.
Jöjj, oh Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Sajtó alatt.
Mindennapi lelki kenyér. Ára amateur kötésben 1·60 kor.
Jöjjetek hozzám mindnyájan. Ára 10 fillér, 100 drb 8 kor.

Kaphatók a Lazaristáknál Budapest, IX., Gát-u. 6.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYV

Negyedik teljes kiadás; 30 óra.

K. Sávely Dezső festőművész rajzaival.

Megjelent (finom papiron) és kapható, és pedig:

1. vászonkötés, vörösvágás ... ... K **4·—***
2. bőrkötés, vörösvágás ... ... « **6·—***
3. bőrkötés, aranyvágás ... ... « **7·—***
4. borjubőrkötés, párnázva, aranym. « **10·—***

* A könyvkötői munkák drágulása miatt az imakönyvek árát fel kellett emelni.

Megrendelhető Csanyteleken (Csongrádmegye) a Ker. Hitelszövetkezetnél.

Ugyanez a könyv öregbetüs kiadásban

(Nagy negyedrét nagyságban) **Leszállított ár!**

a) vászonkötés, vörösmetszés ... ... K **4.—**
b) bőrkötés ... ... « **5.—**
c) bőrkötés, aranymetszés ... ... « **6.—**

Liguori szent Alfonz.

Üdvösség útja

Forditotta:

Varga Mihály

plébános.

Szép elmélkedéseket tartalmaz.

Vászonkötés K **3.—**
Diszes kötés « **4.—**
Selyemkötés « **6.—**

Megrendelhető

VARGA MIHÁLY

plébánosnál

KISKUNMAJSA (Pestm.)

Új diszmunka. *Siessen megrendelni.*

A BUDAPESTI KÖZÉPPONTI OLTÁREGYESÜLET FÉLSZÁZADOS TÖRTÉNETE

A vaskos díszmunka fényes műnyomó papiron harmadfélszáz oldalon száznál több fényes képpel illusztrálva jelent meg. Kitűnő vezérkönyv.

Ára 3 korona.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28*a*.

XI. évfolyam. 1910. 11. szám.

ÖRÖKIMÁDÁS

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSÁNAK ÉS MINDENNAPI VÉTELÉNEK TERJESZTÉSÉRE, AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGYASSZONYÁNAK TISZTELETÉRE ÉS A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS HAVI KÖZLÖNYÜL

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY és VARGA MIHÁLY

Közreműködésével

az Országos Oltáregyesület megbizásából

Szerkeszti

Dr. MAKAY LAJOS

Főmunkatárs

REVICZKY ALADÁR

Kiadja

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

Budapest, IX., Üllői-út 77.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Előfizetési ára egész évre 3 Korona

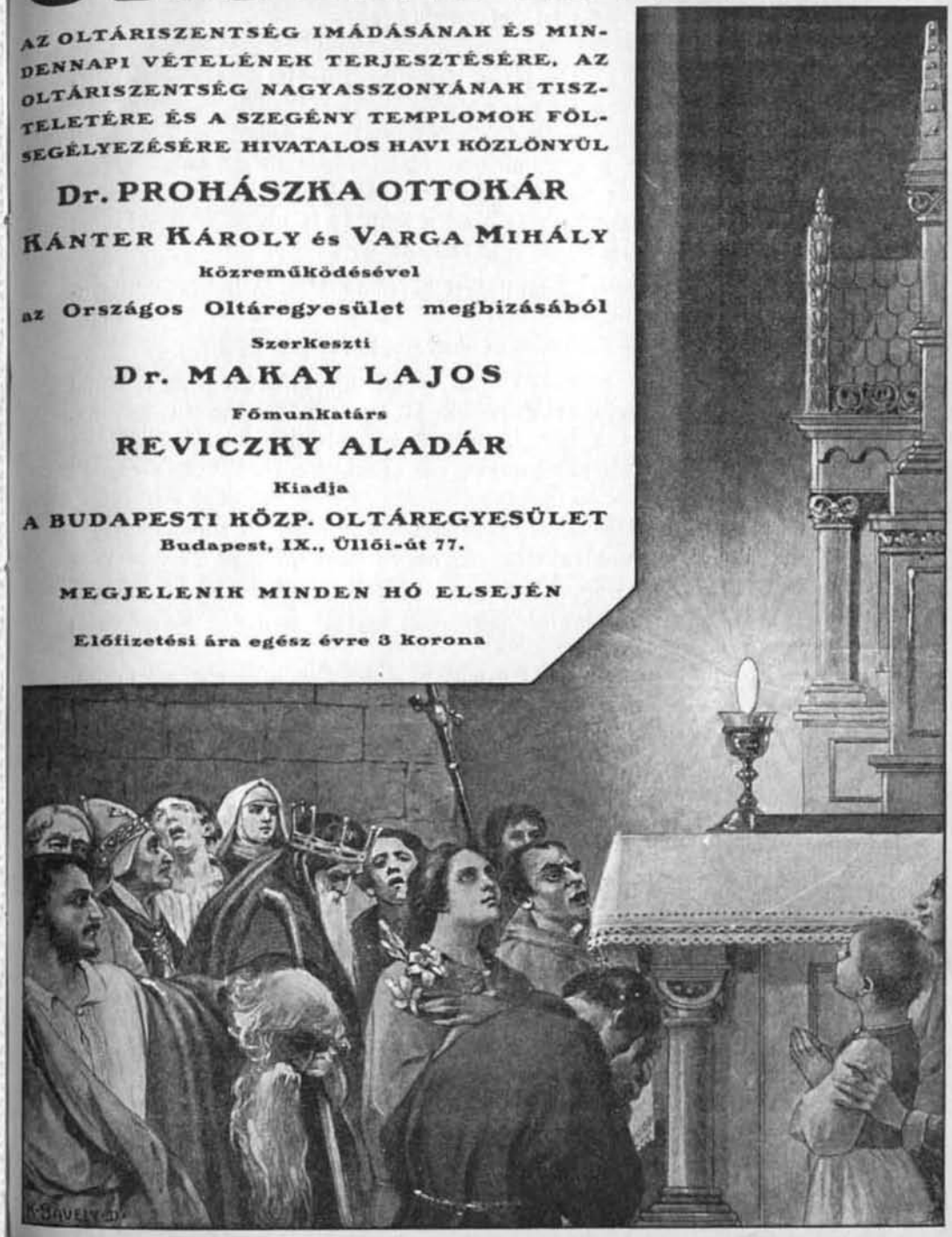

KATEKIZMUS.

Az oltáriszentségről.

Mi az oltáriszentség?

Az oltáriszentség az Úr Jézus Krisztusnak valóságos szent teste és vére a kenyér és a bor külső színe alatt.

* Az oltáriszentséget legfölségesebb szentségnek nevezzük, mert magát Jézust Krisztust foglalja magában.

* Az oltáriszentség külső színei azok a külsőségek, amelyeket az oltáriszentségen észrevehetünk: az alak, a szín, az íz stb.

Mikor rendelte Krisztus Urunk az oltáriszentséget?

Krisztus Urunk az oltáriszentséget kínszenvedése és halála előtt rendelte az utolsó vacsorán.

Miképen rendelte Krisztus Urunk az oltáriszentséget?

Krisztus Urunk kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megszegte, átadta tanítványainak és mondotta: Vegyétek és egyétek, «ez az én testem». Azután vette a kelyhet a borral, megáldotta, odaadta tanítványainak és mondotta: Igyatok ebből mindnyájan, «ez az én vérem». Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.

Mit cselekedett Krisztus Urunk e szavakkal: «Ez az én testem, ez az én vérem?»

Krisztus Urunk e szavakkal: «Ez az én testem, ez az én vérem» a kenyeret és a bort az ő szent testévé és vérévé változtatta át.

Mire adott Krisztus Urunk az apostoloknak hatalmat és parancsot e szavakkal: «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre?»

E szavakkal: «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre» Krisztus Urunk arra adott az apostoloknak hatalmat és parancsot, hogy a kenyeret és a bort az ő szent testévé és vérévé változtassák át.

Kikre szállott át az apostoloktól az a hatalom, hogy a kenyeret és a bort átváltoztassák Krisztus Urunk szent testévé és vérévé?

Az a hatalom, hogy a kenyeret és a bort átváltoztassák Krisztus Urunk szent testévé és vérévé, az apostoloktól a püspökökre és az áldozópapokra szállott át.

Mikor változtatják át a püspökök és az áldozópapok a kenyeret és a bort Krisztus Urunk szent testévé és vérévé?

A püspökök és az áldozópapok a szent misében változtatják át a kenyeret és a bort Krisztus Urunk szent testévé és vérévé, amikor Jézus e szavait mondják: «Ez az én testem, ez az én vérem».

* Azt a vékony, kovásztalan kenyeret, amelyet a pap a szent misében átváltoztat, ostyának nevezzük.

* A szent misének azt a részét, amikor a pap a kenyeret és a bort

XI. ÉVFOLYAM. 1910. NOVEMBER. 11. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

az Országos Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM. *R. T.:* A kanadai világkongresszus emlékei. — *Zeman Jenő:* Oberammergaui emlékek. — *Klett István S. J.:* A nagy rendelet. — *Ruville-Péter:* A katholikus egyház éltető ereje. — *T. K.:* Mátyás király antifonáléja. — *Reviczky Aladár C. M.:* Működési terünk Boszniában. — A szent titok ünneplése Samcsiou-szigeten. — Gyakori szentáldozás. Rovatvezető: *Reviczky Aladár.* — Katholikus gyermekvédelem. — *T. K.:* Irodalom. — Gyermekvilág. Rovatvezető: *Dr. Szyllaba Emil.* — Röptében a nagyvilág körül. — Egyesületi élet.

A kanadai világkongresszus emlékei.

Néhány héttel azelőtt, hogy Wellmann léghajója az Óceánra szállt, az amerikai eucharisztikus világkongresszuson a keresztény szellemnek röppenését szemlélhette a világ. Elmondhatjuk, hogy az eucharisztikus kongresszusok elérték a magassági rekordot. 1910. szeptember 7—11-ig tartották Montrealban a huszonegyedik nagy eucharisztikus kongresszust. Nagynak, impozánsnak igérkezett és az amerikai erős akarat, kitartás valóra is váltotta a várakozásokat. Készültek, dolgoztak, fáradoztak, mert áthatotta őket a szeretet, mely mindenre ad erőt. Mily nagy kitüntetés az halandó emberre, hogy Urát, Istenét megvallhatja az egész világ előtt!

A «The sentinel of the blessed Sacrament» (A legméltóságosabb Oltáriszentség díszőrsége) júniusi számában leírja, hogyan készülnek az amerikaiak a kongresszusra és ezeket a készületeket a kongresszus első gyümölcseinek nevezi. Lássuk csak!

Kanadában széltében-hosszában mindennap imádkoztak a kongresszusért.

A quebequei egyházmegyében, amelyben Montreal van, a papság minden misében elmondta az Oltáriszentségről szóló imát.

A családokban, szerzetesházakban és a templomban, a tabernakulum előtt, közösen mondták el az érsektől ajánlott búcsimát. Az egyik nevelőintézetben naponkint elmondták ezt a növendékek a kitett legméltóságosabb Oltáriszentség előtt és még minden előadási óra után.

A kongresszus sikerére misét, sok és forró szent áldozást ajánlottak föl. Mindenütt imádkoztak a kanadai kongresszusért.

Akárhány plébánián és szerzetesházban minden vasárnap ki volt téve

imádásra a legfölségesebb Oltáriszentség. Gyermekek épúgy, mint felnőttek nélkülözést, önmegtagadást és alamizsnát vállaltak magukra.

Az eucharisztikus beszédek számosabbak lettek. Az igazság napja máris oszlatja a kételyt. Püspökök, papok és előkelő világiak föláldozták idejüket, tehetségüket, vagyonukat és egészségüket, hogy az üléseket és a kongresszus egyéb munkáit előkészítsék.

Pénzajándékokat és adományokat ajánlottak föl az érseknek, aki maga járt elől példájával. Montrealban egy kollégium maga (a növendékek is résztvettek a gyüjtésben) 1000 dollárt (körülbelül 5000 koronát) gyüjtött. Jézus kegyelmeinek bő áldásával fogja őket megjutalmazni.

Az Oltáriszentség imádásának terjesztésére rendezett nemzetközi kongresszusok két irányban törekszenek megoldani föladatukat. Egyházi, fényes ünnepélyek rendezése és tudományos, theologiai előadások rendezése által. Utóbbi célra szolgálnak a különféle szakosztályok, amelyek itt nyelv szerint francia és angol szakosztályokra voltak osztva. Egy-egy szakosztály óriási termekben, nagy templomokban, melyekből előzőleg a Szentséget kivitték, átlag 1 és fél óra hosszat tartotta üléseit. Egy-egy ülés tartama alatt 6—8 előadó tartott beszédet. E beszédek egy-egy nagyobbszabású tanulmánynak csak kivonatát képezték. Mindegyik előadó ugyanis egy-egy határozati javaslattal állott elő, amit előzetesen meg kellett indokolnia. Aki bővebben érdeklődik a tárgy iránt, az nyomtatásban megkaphatja az összes tanulmányokat (Pères du très saint sacrament, Montreal, Mont Royal Est, ára 2 piaster, azaz circa 10 korona), ott azonban csak a kivonatot ismertették. Csak negyed óráig volt szabad az előadónak beszélni. Képzelhető, hogy az előadók mily igyekezettel törekedtek a kevés időt kihasználni.

Ez a rendszer azonban a hallgatókra nézve rendkívül érdekessé tette a gyűléseket. Folyton új és új szónokok álltak elő új és új tárgygyal. Fárasztó, de élvezetes szellemi torna volt ez. Mindegyik előadó tárgyához hozzá lehetett szólni, de csak egy-két percig. Kevés hozzászólás történt. Rendesen néhány szóval intéztek kérdést az előadóhoz. Például Hudon S. J., ismertette az Úr Jézusnak azon igéretét, hogy mindazok, akik 9 hónapon keresztül az első pénteken töredelmes szívvel a szentségekhez járulnak, haláluk óráján megkapják a neki való szentséget stb. Valaki erre fölszólal, kérem X. Y. hírneves missionárius hirtelen halt meg. Válasz: az igéret úgy értendő, hogy aki a haldoklók szentsége nélkül hal meg, megkapja a szentségekkel egyenértékű kegyelmeket. Más alkalommal Jobin assumpcionista előadó a gyakori szent áldozás terjesztéséről beszélt. Azt fejtegette, hogy az Oltáriszentség élvezete nem egyes osztályoknak, a papoknak vagy apácáknak kiváltsága, nem is a magasabb tökéletességi fokon levőknek jutalma, hanem lelki táplálék, melyre mindenkinek gyakran van szüksége. Aki tehát a megszentelő malaszt állapotában van és jó szándékkal akar áldozni, az

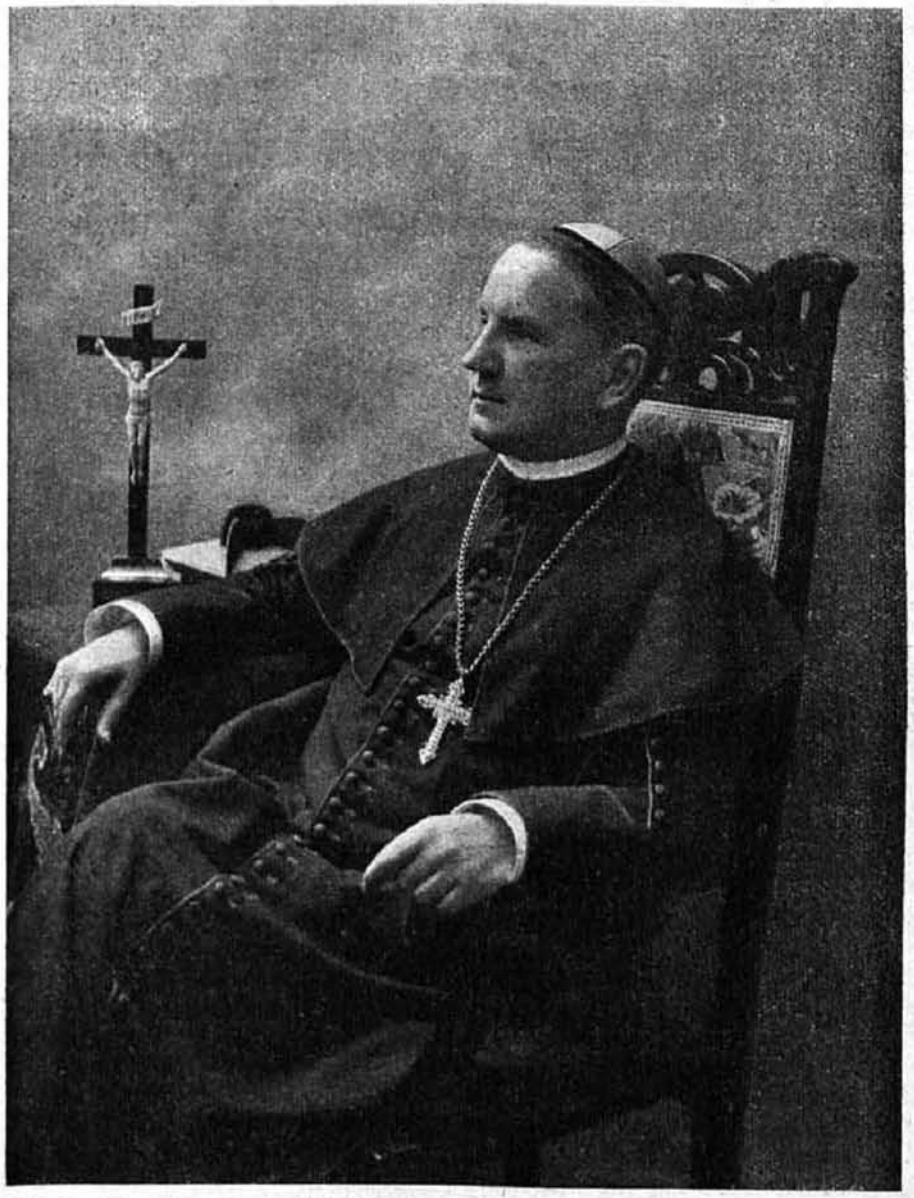

Gróf Csáky Károly Emmánuel, val. belső titkos tanácsos, váczi megyés püspök, a váczi központi és egyházmegyei oltáregyesület fővédnöke.

mind a szentáldozáshoz bocsátandó. Utána fölszólal valaki: Kérem, mi a teendő, ha a hivek akarnak gyónni, de a plébános úr reggel alszik, délután nem gyóntat? Felelet: A hivek imádkozzanak, hogy jó papokat kapjanak. — Simard, sherbrooki lelkész azon községek lelki gondozásáról

beszél, amelyekben kevés mise van. Felszólamlás: Az összes családtagok naponkint nem áldozhatnak. Válasz: Kövessék a luxemburgi püspök példáját, kinek egyházmegyéjében a családok fölosztják tagjaik között a hetet s a hét minden napján a család egy-egy tagja a szentáldozáshoz járul. Colomban franciskánus a tengeri utazás alkalmával való misézést ajánlja. Felszólamlás: Nincs oltár és fölszerelés több hajón. Mikor a jegyet megváltja, követelje a hajóstársaságtól az egyházi fölszerelést. Hivatkozzék a franciaországi és a canadai hajóstársaságokra, amelyek erről gondoskodnak. Ha másért nem: üzleti érdekből bizonyára majd teljesítik a kérelmét. Galtier, az Oltáriszentségről nevezett társulat tagja sürgeti az Oltáriszentségről való gyakrabbi prédikációt. Felszólamlás: Nehéz a tárgyat megválasztani, kimerül a szónok. Válasz: Isten minden tökéletessége concrete megvan e szentségben.

Tehát minden tökéletességet beszélhet róla. Hát még a hatása! A vallási igazságok legkedvesebbek az Oltáriszentséggel kapcsolatban. Kérem, ne tartsuk e szentséget smukknak, amit drága tokban jól elzárunk, hanem adjuk a hiveknek, mert ez az ő mindennapi táplálékuk. Megjegyzem, hogy Galtier rendkivül ajánlotta az egyházmegyei eucharistikus kongresszusok megtartását. Campeau, ottawai kanonok ajánlja, hogy azok, akik a szentségimádó papok társulatába tartoznak, törekedjenek ezt a hivekkel együtt nyilvánosan végezni a templomban. Utána fölszólal Begin, québeci püspök s ajánlja ezt annál is inkább, mert az ő egyházmegyéjében majdnem minden plébános így cselekszik. Ilyenkor ima és ének negyedóránkint váltakoznak. Hatása óriási. (Folyt. köv.) *R. T.*

Oberammergaui emlékek

(Folytatás.)

Az utolsó vacsora Jézus búcsuzó szavaival végződött; leírom szóról szóra, jól esik leírnom, hisz még most is hallom, amit az Úr elérzékenyülve s mégis határozott férfias hangon, elszomorkodva s mintegy az egész világot vigasztalni akaró gyöngédséggel mondott: «Gyermekeim! Miért vagytok olyan szomorúak, vajjon miért néztek rám annyi részvéttel, annyi sajnálattal. Meg ne háborodjék lelketek, higyjetek Én Bennem. Az én Atyám házában sok hely van. Én előre megyek, hogy számotokra, helyet készítsek, azután eljövök ti értetek, hogy ott legyetek ti is, ahol Én vagyok. Nem hagylak benneteket árván, Én a békét hagyom itt számotokra és pedig az én békémet, nem azt a békét adom Én, amit a világ ad. Tartsátok meg parancsolataimat. Az én parancsom pedig az, *hogy szeressétek egymást úgy, amint Én szerettelek Titeket.* Arról ismerjen rátok a világ,

hogy az Én tanítványaim vagytok, hogy szeretitek egymást. — Most már csak keveset beszélek veletek; mert ennek a világnak fejedelme közeledik, jóllehet rajtam semmi keresni valója uincs. Hanem, hogy beismerje a világ, hogy Én szeretem Atyámat s úgy cselekszem, mint azt Nekem Atyám parancsolta: menjünk». Ezzel az Úr s a tizenegy apostol felkel s neki indulnak. Ez a jelenet ott az oberammergaui néző téren oly csodás hatást idéz elő, melyet leírni lehetetlen. Mintha az a négyezer főnyi közönség egy lélekké változott volna át. Érzi mindenki, hogy Jézusnak búcsubeszéde hirdeti azt a *diadalmas világnézetet, mely egyedül s kizárólag képes boldogítani az emberiséget.* Az összes társadalmi kérdések megoldhatók ez alapon, de csakis ezen az alapon: «Szeressétek egymást úgy, mint Én szerettelek titeket». Ennek az isteni igazságnak sulyát ily ünnepi hangulatban még soha nem éreztem.

Dr. Galesek György pápai udvari káplán, apátkanonok.

Részvéttel, mély sajnálattal s háborgó lélekkel néztünk a távozó Jézus után, hisz tudtuk már, hogy mi várakozik rá. Alig ocsudtunk föl a mély benyomások hatása alól, már szemeink elé tárul az ó-szövetség legmeghatóbb élőképe: Józsefet bátyái eladják. — Művészi összeállítás. Nyomban erre magunk előtt látjuk a főpapok tanácsát, amint Judással tárgyal. Igen rokonszenves itt Nikodémusnak és Józsefnek szereplése, kik ellentétbe helyezik magukat az egész tanáccsal s védelmezik Krisztust.

Nagyszerű képet nyujt az olajfák hegyén imádkozó Jézus. Sokféle kép alakult már ki lelkemben erről az evangéliumi eseményről, sokszor láttam magam előtt a zöld olajfákat, a mohos sziklákat, az ott térdelő, vérrel verítékező Krisztust, de hogy ezt itt így tudják összeállítani, nem hittem volna. Látszik, hogy közel van Oberammergauhoz München, a művészet városa.

Míg az imádkozó Krisztust nézzük, már távolból hallatszik a vad lárma s látjuk is a körülbelül 30—40 főből álló csoportot Judás szánalmas vezetése alatt. Az egész elfogatás jelenete nagyszerű megtévesztéssel történt. Krisztusnak «Én vagyok» szavára oly természetes alakítással ömlik földre az egész, botokkal, kardokkal felfegyverkezett csapat, mintha tényleg

valami láthatatlan erő érthetetlen kihatásának eredményét bámulnók magunk előtt.

Nagyszerű, mély benyomásokat keltő jelenet Judásnak kinos vergődése, melyet a testvérgyilkos Kain lelkiismeretfurdalását ábrázoló kitűnő előkép előz meg. Itt kell megemlítenem azt a körülményt, hogy az utolsó vacsora után elsötétült előttünk az égbolt. Mennydörgött, villámlott, és pedig erősen, félelmetesen. S ez az égiháború nagyszerű keretet szolgáltatott Judás öngyilkos jelenetéhez. Annás és Kaifás házánál igazságtalanul s durván bánnak el Krisztussal. Olyan lehangoló Péternek a tagadása, úgy szerettünk volna neki bátorságot adni; nem lehetett, elbukott, bátortalan, félénk. gyáva ember lett. Sokáig igen rokonszenves Pilátusnak — ezt az oberammergaui polgármester adja — a szereplése. Oly határozott a viselkedése a főpapokkal szemben, hogy szinte lehetetlennek tartjuk, miszerint csak valami keveset is engedjen az igazságtalan követeléseknek. De bizony ott puhul el a szemünk előtt, a vad tömeg fenyegetése, a pokoli gyülölet léktelensége megtörik őt s amint mossa a kezeit, mi már valamennyien elfordulunk ettől a jellemnélkül szükölködő embertől.

Amikor a keresztet vállain vivő Krisztus szánalmas alakja megjelenik az egyik kapunál, a szó legigazibb értelmében vett nagypénteki hangulat nehezedett rá lelkünkre. Szomorúak voltunk, sötét volt minden gondolatunk, de látni sem láttunk jól, nem lehetett... sírtunk, s mikor ezzel a szomorú menettel épen szemben láttuk, hogy jön Mária, hallottuk az ő hangját, már zokogtunk sokan, talán mindnyájan.

Igen, az oberammergaui passiójáték jelenetei el fognak idővel mosódni lelki szemeim előtt, de ez a jelenet, mikor Mária messziről meglátja a keresztet vivő Krisztust, ez elfelejthetlen s hallom most is Mária hangját: «Er ist es! Ach Gott! Es ist mein Sohn! Mein Jesus ist es! — So sehe ich ihn zum Tode geführt, einem Missetäter gleich, zwischen Missetätern. O wo ist ein Schmerz gleich meinen Schmerzen».

Igen kedves, megható jelenet az is, mikor Veronika odanyujtja Krisztusnak a fehér kendőt, oly jól esik nézni, amint Krisztus kétszer-háromszor végigtörli arcát. Maga a keresztrefeszítés nem a szemünk előtt folyik le, csak kalapácsütéseket hallunk, de azt már látjuk, amint fölemelik a keresztet a rajta függő Krisztussal. Igazán visszafojtott lélekzettel hallgatjuk Krisztus hét szavát. Templomi halotti csend van, látjuk az átszúrt szívből alácsorgó vért is, bizonyos szent ihlettel néz mindenki a kereszt felé s amint Krisztus holttestét leemelik, szeretnénk odamenni segíteni, de már nincs reánk szükség, levették s ott fekszik fehér gyolcsban, a fájdalmas Anya ölén.

A föltámadás jelenetével végződik az előadás. Az evangéliumi leíráshoz hűen játszódik le szemünk előtt ez a nagyszerű kép. A zene- és énekkar diadalmasan ünneplő akkordjai valóságos föltámadási ünnepet váltanak ki lelkünkben. Ünneplő lélekkel s boldogságtól ragyogó arccal hagytuk ott a nézőteret. A nyolcórás ülés nem fárasztotta ki testünket hiába, ha a lélek élvez, magával ragadja a testet is.

Oberammergauból gyorsvonaton repültem mindenütt, egész Budapestig, itt pedig azonnal az Örökimádási templomba mentem; sokkal nagyobb s mélyebb áhitattal térdeltem a kitett Oltáriszentség előtt, mint máskor bármikor, végignéztem a Mária Reparatrix anyák szent áldozását s azután szentmisét mondtam. S tudják-e, kedves olvasóim, mit éreztem? Azt éreztem, hogy az oberammergaui nyolc óráig tartó lelkiörömet, túlvilági boldogságot át lehet élvezni mindennap, ha bűnbánó lélekkel szentmisét mondok, élvezheti mindenki, ha tiszta szívvel megáldozik s ha a szentmisén élőhittel jelen van. Az «Örökimádás» kedves s nagyrabecsült szerkesztőjét pedig arra kérem, miszerint, ha sikerült még eljutnia Oberammergauba, írjon nekünk valamit benyomásairól, már csak azért is, hogy az én egyszerű közleményem fogyatékosságát kijavítsa. *Zeman Jenő.*

A nagy rendelet

(Folytatás.)

MÁR MOST az a kérdés, kikre terjed ki a szentatya emez akarata. Kétségtelen, hogy mindazokra, akik a rendeletben megjelölt föltételeket teljesíthetik. Ezek pedig kivétel nélkül az összes hívek, «bármily rangú és állapotúak» legyenek is. Lássuk immár a rendeletet e második szempont szerint. Itt egyúttal több megjegyzést is fűzünk közbe.

Mit kíván tehát tőlünk e rendelet, ha naponkint akarunk áldozni? A rendelet a föltételeket pontokba foglalta.

Az első pont a két *lényeges* kelléket tartalmazza.

«1. Mivel a gyakori és naponkinti szent áldozás Krisztus Urunk és az anyaszentegyház kívánságának teljesen megfelel, azért minden rangú és állapotú ker. hívőnek könnyű szerrel hozzáférhető legyen; úgy hogy az Úr asztalától senki, aki a *kegyelem állapotában van és jószándékkal* járul hozzá, el nem utasítható.»

A kegyelem állapota és a jószándék tehát az egyetlen két föltétel, mely a jó és üdvösséges szent áldozáshoz megkivántatik. Úgy, hogy akiben e két kellék megvan, «bármily rangú vagy állapotú» legyen is, még a naponkinti áldozástól is el ne legyen tiltható. Sőt inkább «Krisztus és az anyaszentegyház kívánsága», hogy az ilyen hívő lehetőleg naponkint áldozzék.

Hogy miben áll a kegyelem állapota, azt úgy is tudjuk. Nem szabad lelkedet halálos bűnnek terhelnie és pedig akkor, amikor az Úr asztalához lépsz. Ha tehát előbb vétkeztél is, talán ismételten vétkeztél, de bűnödet töredelmesen megbántad és meggyóntad, nyugodtan megáldozhatol. A szent áldozás bőséges kegyelemáradata lesz majd legerősebb ótalmad ujabb bukások ellen.

A jó szándék lényegét a rendelet így határozza meg:

«2. A kellő érzület (jó szándék) pedig abban áll, hogy aki a szent áldozáshoz járul, ne merő szokásból vagy hiúságból, vagy emberi tekintetekből tegye ezt, hanem azon szándékkal, hogy Istennek tessék, vele a szeretet által bensőbben egyesüljön és ezen isteni orvosság által lelki betegségeiben és gyarlóságaiban hathatós segítségére találjon.»

A harmadik pont még jobban körülvonalazza a szükséges lelki tisztaság fokát. Akadályoz-e a naponkinti szent áldozásban a *bocsánatos vétek?* Nem. Mert:

«3. Habár nagyon üdvös, hogy akik gyakorta és naponkint áldoznak, mentek legyenek legalább a teljes megfontolással elkövetett bocsánatos bűnöktől és az azokhoz való ragaszkodástól, mindazonáltal elegendő, ha lelkünket nem terheli halálos bűn, és őszintén el vannak tökélve, hogy soha halálos bűnt el nem követnek.»

Sőt ép a legméltóságosabb Oltáriszentség a leghatásosabb orvosszer e mindennapi hibák ellen, mint a trienti zsinat mondja. S azért «ezen őszinte föltétel által azok, akik naponkint áldoznak, lassankint odajutnak, hogy a bocsánatos bűnöktől és az azokhoz való ragaszkodástól is megszabadulnak.»

Lassankint. Tehát abból, hogy valaki egy-két áldozás után még mindig oly türelmetlen, haragos, könnyelmű stb. nem szabad mindjárt azt következtetni, hogy szent áldozásai neki nem voltak üdvösségesek, hogy tehát jobb, ha nem áldozik.

A szent áldozásnak első és legfőbb hatása — ne feledjük soha — az, hogy lelkünk tápláléka legyen és azt a megszentelő malaszt gyarapításával a halálos bűn ellenében megerősítse és biztosítsa. Lassankint aztán e főhatáson kívül a kisebb hibák és tökéletlenségek kiirtására is ösztönöz. De ha csak első hatását is hozná létre és megóvná az áldozót a halálos bűntől, mondhatjuk-e, hogy ily áldozások haszontalanok vagy talán károsak?

Klett István S. J.

A katholikus egyház éltető ereje.

Mit használ, ha a protestáns áldozásnál a kelyhet is nyujtják, amit a kath. egyház különösen gyakorlati okokból a hivőktől megvont? Hogy a természetes kenyér mellé természetes bort is kap az ember, ugyan semmi jelentősége sincs. A tisztán földi adományok sokasítása által nem lehet pótolni a hiányzó Krisztust. A katholikus egy szin alatti áldozás a biblia tanusága szerint teljes érvényű. Az áldozó az egész Krisztust veszi magához. A prot. áldozás azonban akár egy, akár két szin alatt, érvénytelen, mivel abban nem Krisztus valóságos testét és valóságos vérét nyujtják, sőt nem is kell nyujtaniok. Mint emlékvacsora, a kifejtett áhitatnak megfelelőleg mégis nagy áldást hozhat. Csakhogy mégsem Oltáriszentség.

Lovag dr. Rapcsák Imréné, a váczi oltáregyesület elnökasszonya.

Hogyan is lehetett volna az általános egyházzal való szakítás után az Oltáriszentséget még megőrizni? Hiszen oda törvény szerint fölszentelt pap kellett, ilyenek pedig az ujonnan alakult egyházakban már csakhamar nem voltak. Az átváltoztatásra a hatalmat Jézus kizárólag az apostoloknak adta, másnak senkinek. Csak önkénnyel lehet Jézus szavait másképen magyarázni és azt állítani, hogy Ő az apostolokban valamennyi hivőt értette. Az apostolok sem így értelmezték. Csak ők és az általuk fölszentelt papok az egyházi törvények által meghatározott öröklés szerint mutathatják be a miseáldozatot és szolgáltathatják ki az Oltáriszentséget. Másként állt a dolog a keresztségnél. Ez olyan cselekmény, melyet bizonyos formák megtartása mellett minden keresztény végrehajthat, ehez nem szükséges különös csodatévő erő; olyan cselekmény ez, melyhez bizonyos igéretek kapcsolódtak. Rendszerint ugyan ezt is csak papok szolgáltathatják ki, de szükség esetén más személyek is érvényesen keresztelhetnek. Az Oltáriszentség azonban, minthogy csodálatos erőt kíván, a törvényszerű papszenteléstől függ s épen azért ahoz van kötve, hogy akinek szavára az átváltozás történik, a kath. egyházhoz tartozzék. Ehez pedig az egyház egysége volt a szükséges föltétel.

Ha tehát a protestánsok meg is akartak volna maradni az igaz tanok mellett, nem tehették volna anélkül, hogy az egyháztól való elszakadásukat vissza ne vonják, anélkül, hogy magukat ismét a kath. hierárchiának alá ne vessék. Így változott volna át a mise, melyet lehetőség szerint meg akartak volna tartani, katholikus maradványokkal átszőtt liturgiává. A hüvely megmaradt, a magva kihullott. A nép kenyér helyett követ kapot. Emellett aztán az úrvacsora lett a kárpótlás a miseért és a vele szervesen összefüggős áldozásért. Így e nagy, szent és mélyértelmű áldozati cselekmény két teljesen elkülönített részre oszlott és mindkét rész elveszítette igazi tartalmát.

Sokan talán azt kérdik, miért kellett a jó Istennek az Úr Jézus által ilyen képtelen intézkedést tennie, melyet oly végtelenül nehéz elhinni? Hisz az is elég lett volna, ha Jézus ima közben, vagy valamely szertartással kapcsolatban lelkileg száll a szivünkbe. Mire való a testi jelenlét? De épen az az Isten általános elve az Ő földi országának megteremtésénél, hogy a testből és lélekből álló embernek megfelelőleg minden szellemi dolog testileg jelenjék meg. Az Isten láthatatlan országa itt a földön látható szervezetet nyer, minden bűntől való első megtisztulásunk a természetes vízzel véghezvitt keresztségben történik. Kőből épült templom mutatja a község egységét stb. Így jelenik meg maga Krisztus is övéi között, mint étel és ital, testi alakban. Övéi lelkükbe fogadják azáltal, hogy testileg is egyesülnek vele. Ez legfölebb a művelteknek nehezíti meg a hitet, akik mindent logikusan a természet törvényei szerint akarnak megvizsgálni; az egyszerűeknek azonban megkönnyíti, mivel nekik a tisztán szellemi dolog érthetetlen volna, míg ellenben a testi-szellemi dolgot a szembeötlő csoda ellenére is szivesen fogadják. Rendjén valónak találják a csodát az isteni dologban, csak legyen lefolyása szemlélhető s az érzékek által felfogható. Jézus pedig első sorban nem a tudós urakat, nem a lelki gazdagokat tartotta szem előtt — ők csak törjék a fejüket, hogy tisztába jöjjenek tanaival és intézményeivel — hanem a szegény néptömeget le a legalsóbb rétegekig. Ennek számára kellett az evangeliumnak s az isteni kegyelem napjának feljönnie, anélkül, hogy amazok előtt elfödve maradna, hacsak ők maguk el nem takarják. Jézus itt is, mint mindig, a leghelyesebbet választotta. A zsidóságnak, a görög és római művelt világnak épen a legkiválóbb szellemei fogadták teljes odaadással az Oltáriszentség csodáját, és törekedtek, hogy követőket, hivő imádókat szerezzenek neki. Nehezen sikerült volna nekik, a pogányság büszke várát néhány évtized alatt aláásni, néhány évszázad alatt szétrombolni, ha a nagy tömegnek nem nyujthattak volna ilyen fönséges, boldogító ajándékot. Csak a XVI. századnak jutott az a szomorú feladat, hogy a kereszténység legnagyobb kegyelmi ajándékát eldobja magától azzal az ürüggyel, hogy az apostolok

és egyházatyák szellemében jár el. Mit szólottak volna azok, ha tőlük e legdrágább kincsüket el akarták volna rabolni! Adja Isten, hogy a komolyan hivőket ne sokáig tartsák vissza az okoskodó tanácsadók és lelkipásztorok attól, hogy átlépjék az eucharisztikus határvonalat, hogy részt vehessenek Krisztus szent, dicső lakomáján, mely számukra is készen áll.

Ruville—Péter: Vissza a katholikus anyaszentegyházba.

Mátyás király antifonáléja.

Varju Elemér ismertette a «Magyar Könyvszemle» 1908. évfolyamában (5—20. l.) Mátyás király világhirű könyvtárának, a Corvinának, egyik érdemes emlékét: Mátyás király antifonáléját. A király használatára szánt antifonálé francia földön készült; hozzávetőleg a XV. század végső harmadára; közelebbről az 1477—1490 közötti évekre tehető a készítése.

A fényesen kiállított kézirat jelenleg a bécsi udvari könyvtár birtokában van. Pompáját tekintve, az antifonálé egyike a Corvina-könyvtár eddig ismert legfényesebb darabjainak. Negyvenhat nagyobb képes kezdőbetű, egy rendkivül fényes díszlap és számtalan kisebb, arabeszkes initiale diszíti a kódexet.

A diszes kezdőbetük önálló illusztrációknak is tekinthetők, minthogy a betü csupán keretül szolgál rajtuk, egyike-másika a legmélt. Oltáriszentségre vonatkozik. Nevezetesen a következők:

a) 50*a* lap: E lapon kivételesen nem a zsoltár szavaihoz (Exaudivit de templo suo vocem meam. 17. zsolt. 7. vers.), hanem a címhez: «In letoniis maioribus introitus» (keresztjáró napok) alkalmazza a miniátor a képet. A betűben zárdaudvart látunk, nyitott boltives folyosóval és oldalt álló egyházzal; a folyosóról körmenet kanyarodik ki s tart a templom felé. Elől két pap a szentséghházat viszi vállán, utánuk diakonusok között a püspök jön, végül a nép. Mozgalmas, szépen megfestett kép; valóságos művelődéstörténeti forrás.

b) 69*b* lap: «*Cibavit eos ex adipe frumenti*» kezdetű zsoltárvershez szolgáló nagy C, amelyben azonban nem a psalmus szavaira vonatkozó, hanem a pünkösdkor tartatni szokott ünnepi körmenetet ábrázoló nagy művelődéstörténeti értékkel biró kép talál helyet (mellékelt ábra). A szintér templom vagy zárda udvara, amelyen félkörben a menet halad. Elől három zenész megy, egy harsonás, egy lantos és egy sipos, aki félkezével dobot ver; utánuk négy diakonus által emelt mennyezet alatt szentséget vivő püspök halad; ezt különféle öltözetű férfiak követik, kezükben hosszúnyelű gyertyatartókra tűzött égő gyertyákkal. Jobbról favázas, goblinekkel borított páholyból király és királyné udvari népükkel egyetemben nézik a menetet.

c) 79*b* lap: A zsoltár kezdősorához: «Caritas Dei diffusa est in cordibus vestris» Melchisedek áldozatát kapjuk illusztráció gyanánt.

d) 96*b* lap: *Úrnapjára* (in festo Sacratissimi Corporis Christi) a már egyszer felhasznált 80. zsolt. 17. verse: «Cibavit eos ex adipe frumenti» szolgáltat anyagot a képhez. Mint fentebb láttuk, előszörre nem a zsoltár szavait használja föl a művész; most ezeket érzékíti meg, amikor méhesekkel környezett kertet tár elénk, két asztalnál lakomázó alakokkal (férfiak, nők, gyermekek); az égből egyfelől manna hull, másfelől valami fehér csomók potyognak, amelyeket egy asszony tálba fog fel. Igen szépen festett képecske.

Igy írja le Varjú az eucharisztikus vonatkozású illusztrációkat.

Magáról az antifonáléról még csak azt kell megjegyeznünk, hogy franciaországi szokás szerint a husvéti ünnepkörrel kezdődik. Az antifonálé megszakad a pünkösd utáni 24. vasárnappal; eredetileg még egy kötet tartozhatott hozzá, mely felölelte az egyházi év többi részét. *T. K.*

Működési terünk Boszniában.

Bosznia és Hercegovinát I. Ferenc József apostoli király a magyar-osztrák monarchiához csatolta a magyar történeti jog alapján. Igy Bosznia és Hercegovina úgy jogilag, mint tényleg a monarchiához tartozik. De hogy a jövőben is ide tartozzék, nem elég, ha csak a két állam teszi meg kötelességét s mindenkép azon vannak, hogy fölemeljék a népet, hanem a társadalomnak, minden jó hazafinak és *jó katholikusnak* is ki kell vennie a részét ama kulturmunkából, mely napjainkban a két új országban folyik, mely kulturmunka lesz egyedül képes érzelmileg a szeretet kötelékével is hozzánk fűzni e földrészek lakóit s midőn majd a jövőben arra kerül a sor, hogy hovatartozósága felől határozzanak: szükségkép részünkre s javunkra dőljön el itéletük és határozatuk.

Az eucharisztikus Úr Jézusnak érdeke, hogy e két új ország ne dobja magát a görögkeleti egyházba vagy a hitetlenségbe, hanem lakói közül a katholikusok megmaradjanak hitükben, a többiek pedig fölvétessenek az egyedül üdvözítő katholikus egyházba. Hogy eme aggodalmunk nem ok nélkül való, azt a következőkből láthatjuk:

Ezen országokban van római katholikus 450.000, török 600.000, szerb görögkeleti 800.000. A törökök (s így a pogányság) lassan háttérbe szorulnak, ezeknek nincs jövőjük, ezek nem fognak lelkeket hódítani, ezektől nem kell félnünk s nem kell ellenük védekeznünk. De annál jobban kell félnünk a szerbektől, kik szakadárok, kiknek igen nagy részük szociáldemokrata s így vallás- és hazaellenesek, kik gazdagok, műveltek, szorgalmasak, roppant szivós természetűek, céltudatos munkások, földre, hatalomra, pénzre, uralkodásra éhesek s így *a két ország fölött való uralom elnyeréséért teljes erejükből küzdenek.* Ha mi katholikusok ezt eltűrjük,

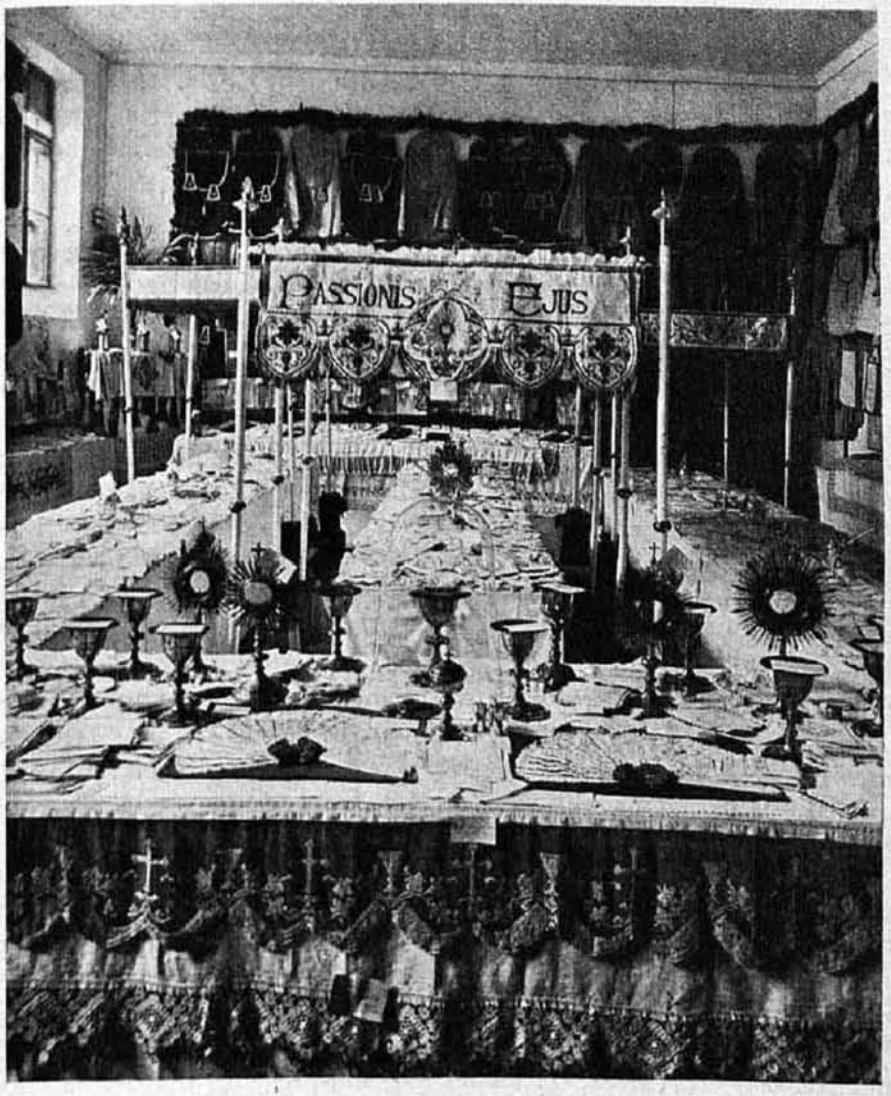

A váczi oltáregyesület jubiláris kiállítása.

úgy egy szép napon arra ébredünk, hogy az eucharisztikus Úr Jézusnak lelkek fölötti uralma a szép Boszniában és Hercegovinában elveszett — *elveszett a mi hanyagságunk következtében.*

Van Boszniának még egy veszedelmes ellensége: a protestantizmus, melyről P. Puntigam sarajevói szemináriumi rektor ezt írja: «A protestantizmus igen élénk propagandát fejt ki. Organizálja hitközségeit; sok helyen tart családi estélyeket, imaházakat és templomokat építenek. A «Gusztáv-Adolf-egyesület», mely a Los von Rom áramlat számára tízmillió márkán felül küldött Ausztriába, pénzes zacskójával már Boszniába is bevonult. Épen most építi az első templomot Schutzbergben Prnyávornál. «Nekünk nem kell osztrák pénz, mondá multkor egy protestáns azon a vidéken, mi kapunk Németországból». Igy dolgozik a protestantizmus, hogy ez országokat elszakítsa az eucharisztikus Úr Jézustól, *megfossza Oltáriszentségétől* s templomait — miként Németország ezernyi ezer helyén — az eretnekség imaházaivá fokozza le s a lelkeket az egyháztól elragadja. Nyugodt volna-e olvasóink lelkiismerete, ha ezt közönyösségből elnéznék, ha ők *nem lennének buzgóbb apostolok, mint a német protestánsok?*

S vajjon az ottani katholikusok elég erősek-e, hogy a nagy harcot megvívják? Már az eddigiekből is sejthettük, hogy nem. Sőt igen-igen gyengék, szegények, tudatlanok, a műveltség alacsony fokán állók s így sem a szellemi, sem az anyagi erőkkel nem rendelkeznek. *De megérdemlik, hogy támogassuk őket, mert jóakaratuak.* Szeretnének tanulni, szeretnének emberi méltóságukhoz megfelelően élni, de nem képesek, mert igen-igen szegények.

A nép lelki vezetői: *a papok oly nagy szegénységben élnek,* hogy hiveik adományaira szorulnak. Egy fiatal buzgó pap megbetegedett. Az orvos ezt mondta neki: a betegség oka az éhség, a rossz táplálkozás. Egy másik így panaszkodott: «oly nagy a nyomoruságom, hogyha ez tovább is így tart, egyetlen lovamat el kell adnom, pedig ezen járok a betegeimhez, őket az utolsó szentségekben részesíteni. Oly szegény vagyok, hogy nem tudok téli kabátot venni, misebort beszerezni; eddig egy derék töröktől kaptam misebort. A nyomoruságom arra visz, hogy kolduljak». Sajnos, hogy ilyen esetek nem is oly szórványosak. S vegyük hozzá azt, hogy a nyomorultak mindig csak a papjukhoz fordulnak elsősorban, s mennyire fáj az ily lelkésznek szive, hogy rajtuk segíteni nem tud, mert magának sincs.

A boszniai katholikusok közt oly nagy a nyomoruság s ennek következtében a tüdővész és a szülők korai halálozása, hogy a lakossághoz képest *aránytalanul sok az elárvult gyermekek száma.* Bár az apostoli lelkületű sarajevói érsek, ki többet tesz, mint tehetne, hisz vállait adósságok nyomják, állíttatott egy bölcsődét és egy árvaházat, de ez kevés a sok árva befogadására. Az árvaházban, hol az árvák csak levest és kenyeret kapnak, sokszor előfordul, hogy előljáróikkal, a nővérekkel együtt koplalnak. S még nyomoruságosabb a helyzetük, akiknek nem jut hely az árvaházban. Ezek a lassú éhhalálra vannak kárhoztatva.

A nép, hogy nagy nyomoruságában megvigasztalódjék, a templomba szeretne menni, hogy ott Úrának-Istenének elpanaszolná bajait s a vigasztalás kegyelmével térhetne haza. De hány helyen nincs templom! Vagy ha van is — de mily messze s mily elhagyatottságban! *Az ég és föld királyának: az eucharisztikus Úr Jézusnak viskókban, katonai barakkokban s istállókból átalakított fatákolmányban kell magát meghúznia.* Közönnyel olvashatják-e ezen dolgokat a magyar oltáregyesületek tagjai? Nem hiszem, hogy csak egy is akadna köztük, ki át nem érezné e nyomoruságot s nem áldozna valamit — tehetsége szerint — a boszniai és hercegovinai templomok számára!

S az iskolák? Hol gyermekeiket nevelhetik az eucharisztikus Úr Jézus szellemében? Sajnos, ez nagyon kevés helyen van meg. Míg az okkupáció előtt Boszniában 54 katholikus iskola volt, addig az okkupáció után ezek száma 32-re szállt le. Vagyis a haladás helyett *nagy visszaesés* mutatkozik. Igaz ugyan, hogy Kállay közös pénzügyminiszter 417 állami iskolát emeltetett, de ezekben katholikus szempontból nincs nagy köszönet. A hova katholikus, görögkeleti, zsidó és pogány egyaránt járhat, ott melegágyat nyitnak az indifferentizmusnak. Katholikus szellemet a gyermekek csak katholikus iskolában nyerhetnek, amelyhez ismét *katholikus tanítóképző intézet szükséges.* Ez is egy oly szükséglet, melynek megteremtéséhez a monarchia katholikusainak hozzá kell járulni.

A legelső intézmény, amelyet meg kell valósítani: *az ifjúsági otthon.* Hála Istennek, a kath. ifjúság egy része felfogva jövő hivatását, az Úr Jézus fehér zászlója mellé gyülekezett, hogy az evangélium szellemében alakíthassa ki életét. Jelenleg öt ifjúsági Mária-kongregáció működik Sarajevóban a jezsuita atyák vezetése alatt. Ezen ifjaknak otthonra volna szükségük, hol a közös összejöveteleket tarthatnák. P. Puntigam, a kongregációk igazgatója szerint ez a *legszükségesebb.*

S hogy ez a jó nép mennyire megérdemli a katholikusok pártfogását, csak egyet említek: a mult évben a sarajevói jezsuiták templomában *az áldozások száma meghaladta az 51 ezret.* Ez a nép, mely ennyire szereti az eucharisztikus Úr Jézust, rokonérzésével megsejti, hogy a magyarországi eucharisztikus testvérei nem fogják őket magukra hagyni abban a nagy küzdelemben, melyben egyedül magukra hagyatva, gyenge ereik tudatában kidőlnének.

Azért az *Örökimádás* tisztelt olvasóihoz a következő kérelemmel fordulunk:

Pártolja *minden egyes* azt a segélyegyesületet, mely e hónapban Bosznia érdekében Budapesten megalakul, s melyről legközelebb bővebben értesítjük olvasóinkat.

Gyujtsa lángra a Szentlélek Uristen az *Oltáregyesületek igazgatói és*

elnöknői szivét, hogy a boszniai és hercegovinai templomokat segélyezzék, hogy fölkérjék a hiveket, az Oltáregyesület tagjait *külön* akadozásra vagy ajándékozásra — mert nem idegeneket segélyzünk akkor, midőn a bosnyákoknak ajándékozunk, hiszen ők testvéreink lettek. Az adományok egyenest Sarajevóba, az érseki szeminárium cimére küldendők.

Ne engedjük a szegény, elhagyott *bosnyák árvákat* elveszni. Egy árvának eltartása Boszniában havi húsz koronába kerül. Hányan megtehetnék azt, hogy ezt a havi húsz koronát megküldenék egy kis árva részére, ki naponkint esdekelné le Isten áldását kegyes jótevőjére. S mily nemes érzés töltené el az adakozó szivét, valahányszor arra gondolna, hogy az én irgalmas szeretetemből él, tanul, növekszik, imádkozik, az Úr Jézussal naponkint egyesül egy árva gyermek, ki talán nagyban hozzá fog járulni Bosznia és Hercegovina felvirágoztatásához. Akik nem tehetik, hogy húsz koronát adjanak, talán adakozhatnának tíz koronát? Vagy évi segélyben részesíthetnék az árvaházat s ezáltal az éhezőknek ételt, a szomjuhozóknak italt adhatnának, a mezíteleneket ruházhatnák.*

Végre *apostolkodjunk* e nemes, az eucharisztikus Úr Jézusnak annyira tetsző ügy érdekében. Hívjuk fel e segélyakcióra minél több felebarátunk figyelmét s indítsuk meg akaratát, hogy minél többen beálljanak a mi missióterületünk nehéz, de annyi érdemet és áldást kieszközlő megmunkálásába.

Mentsük meg tehát Bosznia és Hercegovina katholikusait! Segélyezzük az ottani Egyházat állandóan, emeljük kath. kulturájukat, virágoztassuk föl hitközségeiket, enyhítsük a nyomort, nyujtsunk segédkezet ifjúságuk nevelésében, hogy így hitterjesztők lehessünk testvéreink között s őket a szeretet láncával magunkhoz fűzve, megakadályozzuk a tőlünk való elszakadástól s a hitetlenség kárhozatától. *Reviczky Aladár C. M.*

A szent titok ünneplése Samcsiou-szigeten.

Egy misszionárius a megérkezés után másnap szentmisét mondhatott. Fölállította a csinos kis oltárt.

Azt hitte, hogy magában lesz a ministráns ifjúval; de számos kiváncsi vette körül nemsokára. Annyira lebilincselte őket a szent szertartás, hogy szuszogni se mertek.

Mikor vége lett a misének, megrohanták a ministráns ifjút és ezer kérdéssel ostromolták: tudni akarták, hogy mi az, amit a szakállas ember végbevitt? Másnap Úrfelmutatáskor ékszereiket és virágaikat dobálták az oltárra, hogy az angyalok kenyere tőlük el ne menjen.

* Az oltáregyesületek nemesszivű hölgyei talán felajánlhatnának ruhát s egyéb dolgokat az árvák karácsonyfájára.

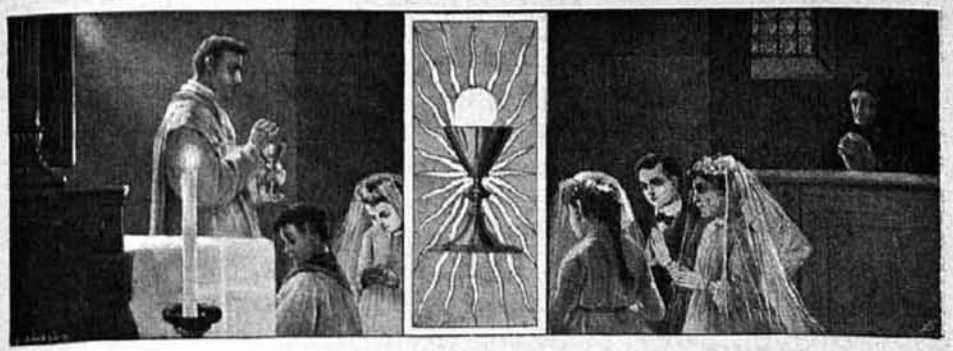

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS.

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR.

Mindennapi szentáldozás az Örökimádás templomában.

Reggelenkint, mikor a nap kibúvik a felhők közül és sugaraival nyájasan köszönti az Örökimádás temploma tornyait, benn a templomban is napkelte van, az oltár magasán megjelenik életünk ragyogó napja: az Oltáriszentség. Valóságos napunk Ő, aki életünket méri, irányozza, időbeosztásunkat befolyásolja, lelki világunkat nyájas sugarával elárasztja, világít, melegít, megtermékenyíti és előhívja a lélekben szunnyadó erőket és megváltja a bünben sinylődőket. Minderről mi tudunk beszélni, kik évről-évre, napról-napra közelében élünk és látjuk, mit munkálkodik az Úr Jézus az egyesek lelkében, néha mint szállja meg isteni malasztjával a tömegeket és megengedi, hogy néhány pillantást vethessünk a boldogabb jövőbe: az Oltáriszentség világába. A vallási élet ideálját abban látjuk, hogy mindennap minden ember járjon templomba, reggel, este a templom irányozza gondolatait, szivének vágyait. Ez persze csak úgy érhető el, ha minden városnegyedben, hogy ne mondjam utcanegyedben egy kis templom van.

Az igazi hitélet a kis templomokban van. Ottan minden bizalmas, családias: Isten családjába vétetünk föl és az Ő mennyei világában családja tagjainak érezzük magunkat. S ha ez megvan, akkor a gyakori áldozás s az ennek nyomán fakadó mindennapi áldozás, mint természetes vágy nem fog elmaradni, hanem rögtön jelentkezik és kielégítésre vár. A templomok életében nagy fontosságot tulajdonítok az esti szentségi ájtatosságoknak. Ezek ismertetnek meg legközvetlenebbül az Oltáriszentséggel. Ekkor tanul meg az ember az Oltáriszentséggel beszélni, ekkor ismerkedik meg vele, a predikáció Őt hirdeti, a szentséges áldás Őt magasztalja s az áldásban úgyszólván kegyelmeit szórja szét az Úr a szivekbe, meghivójegyeit osztja

ki az áldozásra. Van valami őskeresztény apostoli jelleg az esti ájtatosságokban; ez magával hozza az apostoli erények legszebbikét, a gyakori áldozást.

Épen ebben találjuk nyitját annak, hogy a gyakori áldozás az Örökimádás templomában oly szépen terjedez. A templom környéke a tizedik utcáig a templomban imádott Oltáriszentséggel él. Ez életének napja, napjainak órája. Ha eljön az esti ájtatosság ideje, eljönnek az anyák csecsemőikkel, az atyák gyermekeikkel, néha a gyermekek külön, néha az egész család egyszerre s akiket este látunk, reggel is látjuk az áldozózsámolynál. Ezeknek az embereknek szivét, agyvelejét átalakítja az Oltáriszentség. A gyónásban fölbátorítva odamennek az édes Üdvözítőhöz és maguk kezdenek beszélni vele és beszélnek bizalmasan úgy, hogy minden érzésük csak az Övé. Beszéltem gyári munkással, mesteremberrel, katonával, irodaemberrel, színésszel, tanulóval, gyermekekkel s épültem a bensőséges lelki életen. Az Oltáriszentség oly szeretetével találkoztam, mely nekem is, ki sokat elmélkedem, imádkozom, gondolkozom, irok, olvasok, az érzéseknek és eszméknek gazdag világát tárták föl előttem. Egyszerű, tanulatlan emberek őszinte gyermeki nyilatkozata programmot adott nekem, mint kell következetesen lángoló szeretettel az Oltáriszentségért munkálkodni. A gyakori áldozás egy gyári munkásleányból költőt, irót nevelt. Munkái az Örökimádás hasábjain olvashatók. Nevét nem is akarja megmondani; szerénységből csak Clara Adoratrixnak hivja magát.

S ezek nemcsak gyakori áldozói az Örökimádás templomának, ők maguk is apostolkodnak. Hoznak új embereket Budáról, más kerületekből, a vidékről. Ezek látva a példát, hazamenve ott is folytatják a gyakori áldozás apostoli munkáját. Egyszerű példájukkal. Mert sokan fordulnak meg a templomban. Valóságos nemzeti kegyhely ez, egy szentély, melyre büszke minden magyar. Hol az Alföldről, hol Erdélyből, hol meg a Kárpátokból jön ide a föld népe és gyónni akar, mert életének legszebb pillanatait élte át az imádandó Oltáriszentség előtt. Hány bünös vallja be, hogy a szentség látása térítette meg. Bünösök, kik harminc-negyven év óta nem gyóntak, töredelmes bűnbánatot tartanak és újra áldoznak. Ezzel meg van törve a jég s ez a gyakori áldozás kezdete.

Sokat segít az ügyön az Örökimádás templomában a gyakori prédikáció. A rendes vasárnapi s ünnepnapi prédikáción kívül minden hó első csütörtökjén van szentségi szentbeszéd, minden vasárnap és ünnepnap külön gyermekek számára szentbeszéd az Oltáriszentségről, az oltáregyesületi ájtatosságok és minden hónapban majdnem egy triduum, szent kilenced, úgy hogy a templom látogatói akár rendes hivei, akár az úgynevezett ambuláló közönség, következetesen csak egyet hall hirdetni:

Jézus szeretetét, imádását és gyakori vételét. Bármiről is szól a beszéd, a vége: a gyakori áldozás. Legtöbbet segített ezen az a két szentségi misszió, melyet 1908-ban és 1909-ben tartottunk Szentatyánk rendeletéből kifolyólag. A háromnapi ájtatosság zászlóbontás volt, melynek hullámait az ország is megérezte. Hatalmas működést fejt ki ez agitáció terén *dr. Hanauer István*, a központi papnevelő lelkiigazgatója s régebben az Oltáregyesület veszprémi megbizottja. A papság révén a mindennapi áldozás

A váczi oltáregyesület jubiláris kiállítása.

terjesztésével nagyot lendít az Oltáregyesület ügyén az apostoli lelkü *dr. Molnár* Ignác kanonok, a győri «Értesítő» szerkesztője. Sokat köszönhet az egyesület e téren *dr. Saly* Lászlónak, a Szent-Imre-kollégium prefektusának. *Dr. Andor* György, *dr. Csárszky* István és *dr. Hanauer* István után ő tartotta az oltáregyesületi munkaórák konferenciáit. Ujabban e konferenciák népszerű alakjai *Tomcsányi* Lajos *Mihályffy* Viktor, *Pokorny* Emánuel, *Velits* László, *Jeszenszky* Kálmán. Mindannyian az Oltáriszentség szeretetét ápolják. Minálunk egy év alatt húszezerről-harmincötezerre növekedett az áldozók száma; az országban pedig ünnepélyes alkalmakkor, mint Szentatyánk jubileumán, külön áldozási gyüjtőlapocskákkal terjesztette az Oltáregyesület a mindennapi áldozás szent eszméjét. Ilyen alkalmak tömegeket

mozdítottak meg. Ily nagyobb és kedvesebb alkalmak a nagybőjti idő, különösen pedig a karácsonyéjféli misén való áldozás. Ez a százak áldozása. Lassankint az egyesületek, patronagek is ide szoknak, újabban már a katonák is jönnek s buzgó lélekkel veszik magukhoz az Úr testét, mert *a mennyei kenyér buzgó vétele s egy bűntelen élettel önmagunkba való fönntartása az igazi: örökimádás!* *Dr. Makay Lajos.*

A gyakori áldozás és a munkásifjúság.

Jelen cikkünk azon 12—20 éves ifjak gyakori áldozásáról szól, kik a gyárakban, műhelyekben, bányákban vagy a mezőgazdaság terén mint legények, inasok dolgoznak. Ha valakinek, úgy ezen ifjaknak van nagy szükségük a gyakori szentáldozásra. Az okokat a következőkben adjuk:

1. Az ifjúkor a fejlődés ideje. Amint az ifjaknak szükségük van *gyakori és jó táplálékra*, úgy lelküknek is szüksége van jó és gyakori szellemi táplálékra.

2. Az ifjúságnál *a benyomások*, különösen a jók és a kegyelemnek hatásai, épen az ifjak természeténél fogva, *nem tartanak soká*. Képes hamar abbanhagyni mindazt, mit előbb jónak és üdvösnek ismert. A gyakori áldozás — épen a folytonos, állandó benyomások s hatások következtében — oly benyomást tesz az ifjúságra, mely egész egyéniségét minderősebben köti az eucharisztikus Úr Jézushoz.

3. Ha a mai ifjúságra gondolunk, önkényt felsóhajtunk: ó szegény, beteg, sebzett lelkek! *A ti harcotok még nincs befejezve* s sokat kell küzdenetek addig, míg a szent útravalót megkaphatjátok. Olyan embereket, kikben most kezd forrni a szenvedély, az élet veszélyeire csak figyelmessé tenni anélkül, hogy erős eszközöket adnánk kezükbe, merő gúny. Amire szükségük van — mondja Dalgairns — az a benső megerősödés, amely oly eszköz által történik, mely a szellemet fölvilágosítja s az akaratot megedzi. A túlvilágra való figyelmeztetés nem elég; égből jövő erőre van szükség, mely a szív mélyéig kell, hogy hatoljon. Ez az eszköz Oltáriszentség s ez az égből jövő erő az Oltáriszentségben rejlő kegyelemkincs. Az Oltáriszentség étel s magában foglalja az étel erejét. Amint a földi étel fönntartja, gyarapítja, kifejleszti s erőben, egészségben tartja a testet, ép úgy a szentáldozás a lelket. Az étel természete, hogy azt gyakran vegye magához az ember. Azért mondja a római katekizmus: a hivőket sokszor kell figyelmeztetni, hogy amint naponkint kell táplálkozniok, úgy kellene szellemileg is, mert a léleknek nem kevésbbé van szüksége szellemi táplálékra.

4. Nem szabad figyelmen kívül hagynunk *ama sok veszélyt*, amelynek az ifjúság ki van téve. A munkahelyek erkölcsi veszélyei, melyek

alkalmat nyujtanak az alkohol élvezésére, az érzéki örömökre, a krajcáros szennyes ujságok, a rémregények, a ponyvairodalom, a kirakatok, mozik, szinházak s egyéb mulatóhelyek, egy hálószobában összezsúfolt különböző

A váczi oltáregyesület jubiláris kiállítása.

nemű személyek, a rossz pajtások, a hajnalig tartó mulatságok, bálok — a modern életnek mindezen jelenségei, melyek az ifjúság szenvedélyeit élesztik, megrontják az erkölcsi érzéket.

Nagy bajoknál nagy üdveszközökre van szükség. A legjobb üdveszköz minden időben az Oltáriszenség volt. A pogány istentelen és erkölcstelen világ közepette a szentáldozás volt a lelkek védelme és erőssége. Az első századok keresztényeinek, hogy képesek legyenek Krisztusért vérőket ontani, szükségük volt, hogy naponkint Krisztus vérét igyák. És az Úr asztalától oly erővel távoztak, mint a tüzet lehelő oroszlánok. «Mai korunk — írja Dalgairns — hasonlóbb az első keresztények korához, mint VII. Gergely korához.» A középkori szenteknek nem kellett annyiszor az Úr asztalához járulniok, mert ők az evangélium szellemében nőttek föl, de a mai kor pogány szellemében ép oly szükség van az Oltáriszentségre, mint a Nerók korában. A gyakori szentáldozás utáni kivánság az egyházban mind kiáltóbbá válik. IX. Pius, XIII. Leó pápák után végre X. Pius elrendeli újból az egész egyházban.

5. A rossz szokások az ifjúságnál ép oly sajnálatraméltók, mint amennyire — majdnem azt mondhatnók — elkerülhetetlenek. De vajjon nem vigasztaltató-e az a tudat, hogy az Úr Jézus a szegényeket is, a vakokat, sántákat is meghivja lakomájára, hogy őket meggyógyítsa s erősítse? «Mindnyájan meghivatnak — mondja Dalgarius — az érzékiesek tiszta érzületre, a haragosak szelidségre stb. Nem kell sokat várniok, míg megszerzik a tisztaság, a szelidség erényét... hagyjátok őket jönni, amint vannak, csak erős akaratuk legyen a tiszta, a szelid stb. életre. Megkapjuk azt a hatalmas erőt, mely az Oltáriszentségből árad ki s mely a kisértés legyőzésére elégséges. Ne félj, szegény gyermek, ha te hibád ellen, szenvedélyed ellen küzdöttél, úgy minden szentáldozás jobbá tett téged.» A szentáldozás minden bűnnek ellenmérge. Igy tanitották ezt az összes szentatyák.

6. *A mai idők szomorú jele szakadás Krisztustól és egyházától.* A mai ifjúság ebben az atmoszférában nől föl. Mivel akadályozhatnók meg inkább az ifjúságnál a Krisztustól való elszakadást, mint épen azáltal, hogy a gyakori áldozáshoz vezetjük őt s így a legszorosabban összekötjük az eucharisztikus Úr Jézussal? «Aki az én testemet eszi és az én véremet issza — mondja az Úr — az bennem marad és én őbenne.» (Ján. 6. 57.)

Sajnos, hogy az ifjúságnak Krisztushoz való füzése igen sok akadályba ütközik. Az első áldozás után, mintha egy általános iszony szállná meg az ifjúságot, iszony a szentmisehallgatásától, a gyakori szentáldozástól, a templomlátogatástól. Ehhez járul a számtalan rossz példa, az álszégyen, az akarat aluszékonysága, a valláserkölcsben való hiányos ismeret és a tanoncoknál s legényeknél az idő hiánya. A sok munkából — sajnos — sokszor vasárnapra is marad, melyet épen az istentiszteleti idő alatt, délelőtt végeznek el, hogy a délután szabad legyen a szórakozásra s mulatásra. A gyakori áldozásra nem ösztökéli az ifjút saját családja sem, mert hiszen ők sem mennek gyakran az Úr asztalához. A szülők megelégesznek egy évben az egyszeri áldozással — sajnos, sokan még ezt is elhanyagolják — a szentmisén a legcsekélyebb okból nem vesznek részt s így mikép lehessen az inasoktól s legényektől elvárni, hogy vallásosabbak legyenek szüleiknél? S hozzávehetjük még azt, hogy egy 16—20 éves legény nem igen hallgat szülei szavára.

Igy a lelkipásztornak válik majdnem kizárólagos kötelességévé az ifjúságot (az inasokat s legényeket) meghivni s egyúttal vezetni is az Úr asztalához. Ezen szegény ifjakra alkalmaztatjuk leginkább az Úr szavait, miután a hivatalosak nem jöttek el a lakomára: «menjetek az utcákra s hivjátok meg mindazokat, akiket ott találtok, hogy beteljék azok száma, kik hivatalosak voltak a lakomához.» (Luk. 14.) — Az eszközökről a jövő számban.

Lech H.

Gyakori áldozás és szép halál.

A keresztény nőnek igazi mintaképe volt Stadion-Lobkowic Ludvika grófnő, aki 1907. október 10-én halt meg hirtelen halállal. Elnöknője volt a bécsi Oltáregyesületnek. Naponkint hallgatott szentmisét s a hétben többször áldozott. Október 10-én gyónt és áldozott s aznap este 10 órakor magához szólította őt az Úr épen akkor, amikor esti imádságát végezte. A gyertyák, amelyek minden este az elhunyt lelkekért égtek, a tövig égtek el, imazsámolyán nyitva volt a két imakönyv: «Der Gott geweihte Tag» és a «Vergissmeinnicht der Armen Seelen», a földön feküdt a grófnő teteme, az ágy érintetlenül, világos bizonyságul, hogy esti imája közben lehelte ki szép lelkét.

Katholikus gyermekvédelem.

A KERESZTÉNY Szeretet Országos Gyermekvédő Művének Hivatalos Közlönye. Megjelenik minden hónap közepén, július és augusztus kivételével. Előfizetési ára egész évre 2 korona. Az egyesület tagjai, tagsági díjuk fejében díjtalanul kapják. Szerkeszti: *Siposs* Antal Félix Esztergom.

Ami a *Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve* közgyűlésén határozatba ment, az most meg is valósult. Megindult a *Katholikus Gyermekvédelem* cimen a havi folyóirat, melynek az a célja, hogy egyrészt állandó kapcsolatot teremtsen mindazok között, kik a katholikus gyermekvédelemért már dolgoznak, másrészt összehozza mindazokat, akik e nemes cél érdekében dolgozni akarnak. *Rajner* Lajos dr. püspök, a katholikus gyermekvédelem mozgató lelke és vezetője, napról-napra szélesebb kör-

ben terjeszti a gyermekvédelem eszméjét. Egyre fejlődik az országos szervezet, melynek bizonysága az is, hogy egy lap, egy összekötő kapocsnak szükségét is érezték. De nemcsak a meglevőket akarja együtt tartani, hanem — mint azt *Siposs* Antal, a szerkesztő programmjában írja — a szeretet fegyverével ujakat szerezni. Épen azért mindazoknak, kik a gyermekvédelem nemes eszméi iránt érdeklődnek, melegen ajánljuk ezt a kis havonként megjelenő lapot, melynek első számát élvezettel olvastuk. Miután egész évre csak 2 korona, mindenki könnyen megszerezheti.

IRODALOM.

A szentmiseáldozat rövid magyarázata. Irta *Olsovszky* Mansvét szent Ferencrendi áldozár. Budapest, 1910. (16. r. 31 l.) Ára 20 fillér. Kapható szerzőnél: Pozsony, Ferencrendiek.

«A szentmiseáldozat rövid magyarázata az Úr Jézus keserves kínszenvedésének gondolataival összekapcsolva» — ez a téma, mit ebben a kis füzetben fejteget a szerző. Mi egyéb a szentmise, mint megujítása, titokszerű megjelenítése isteni Megváltónk kínszenvedésének, kereszthalálának? A szentmisében a mi Urunk Jézus Krisztus a kenyér és bor szine alatt a pap kezei által vérontás nélkül föláldozza magát mennyei Atyjának, amint egykor a keresztfán vérét ontva áldozta föl magát a mi büneinkért. Ép azért, hogy «lélekben és igazságban», más szóval figyelemmel és szívbeli áhitattal legyünk jelen a szentmiseáldozaton, üdvös foglalkozás a szentmise alatt Krisztus Urunk kínszenvedésének megszívlelése, az ő irgalmas szeretetének megfontolása; időszerű ez főleg a nagyböjtben. Épen ennek a gyakorlatára akar rávezetni, megtanítani e füzetnek buzgó irója. Párhuzamot von a szentmise egyes részei, meg Jézus szenvedéseinek s kereszthalálának megfelelő mozzanata közt; ámde azért közbe-közbe gyakorlati tanulságokkal is fűszerezi fejtegetéseit. Igy pl. a szent lecke magyarázatánál megjegyzi: «Az Epistola olvasása pedig buzdítson a jó könyvek olvasására, amelyek a lélek táplálékát képezik. Sok bünös megtért már, mert jó iratokat, könyveket olvasott.» (9. l.)

Volna egy szerény észrevételünk is. Szeretnők, ha szerző a gyakori mindennapi szentáldozást (27—28. l.) még hathatósabban ajánlaná.

Végül egy kis megrovást a magyar nyelvészet nevében. Szerző is a — sajnos — immár közkeletű «áldozár» szót használja. Maradjunk csak meg a régi jó «miséspap» mellett; ez nemcsak hogy magyarosabb, hanem a «presbyter» fogalmat is jobban kifejezi.

A kis füzet egyébként kedves olvasmánya leszen az eucharisztikus lelkeknek. Érdemes a tömeges terjesztésre. *T. K.*

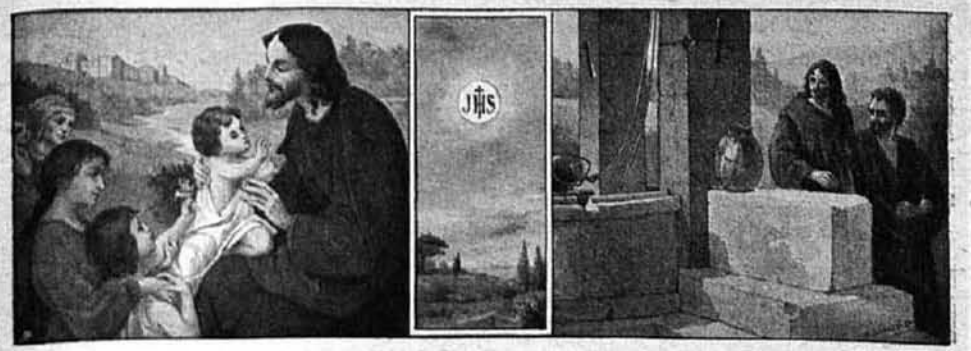

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

Szentségimádás Szűz Mária példájára.

Jóságos Jézusom a legfölségesebb Oltáriszentségben! Megjelentem előtted, én, a te gyenge gyermeked, akit a bűn szerencsétlenné akar tenni. Tudom és hiszem, hogy mindenható vagy és azért meg tudod erősíteni lelkemet. Arra akarlak kérni, hogy segíts meg; erre oly alázatosan és ájtatosan szeretnélek kérni, mint ahogy Szűzanyád imádkozott gyermekkorában a jeruzsálemi templomban.

Szentanyád gyermekkorában minden éjfélkor imádkozott a jeruzsálemi templomban, pedig ott nem volt Oltáriszentség, hanem csak üres oltár, melyen oktalan állatokat áldoztak föl. Én teelőtted, a legfölségesebb Oltáriszentség előtt térdelek, édes Jézusom! Ó engedd, hogy én is oly ájtatosan mondhassam el neked hét kérésemet, mint egykor Szűzanyád a te mennyei Atyádnak!

1. Kérlek, édes Jézus, add, hogy téged a legfölségesebb Oltáriszentségben úgy szeressünk, amint szeretett téged Szentanyád, mikor Betlehemben világra hozott. Szeressünk téged azért, mert mindennap leszállsz Úrfölmutatáskor az égből és elrejtőzöl a kenyér szine alatt, csakhogy köztünk lehess. ,Ó adj nekünk nagy szeretetet. Kérünk téged, hallgass meg minket!

2. Kérlek, édes Jézus, add, hogy szüleinket, testvéreinket, tanulótársainkat és minden embert nagyon szeressünk. Szeressük őket úgy, mint a boldogságos Szűz Mária, aki még azoknak a zsidóknak is megbocsátott, akik téged keresztre feszítettek. Szeressük őket úgy, mint te, aki minden ember kedvéért vagy jelen a legfölségesebb Oltáriszentségben. Add, hogy játékaink és beszédeink sohase legyenek durvák vagy gorombák. Kérünk téged, hallgass meg minket!

3. Kérlek, add, hogy a bűnre nagyon haragudjunk. Haragudjunk rá

úgy, mint Szentatyád, aki a kigyónak, azaz a gonosz léleknek a fejét eltaposta. Haragudjunk rá úgy, mint te, aki meghaltál, csakhogy bűneinktől megtisztíts minket és a legfölségesebb Oltáriszentségben is azért vagy jelen köztünk, hogy téged szeressük, a bűnt pedig utáljuk. Kérünk téged, hallgass meg minket!

4. Kérlek téged, édes Jézus, add, hogy alázatosak legyünk, mint Szűzanyád, aki senkit sem nézett le. Legyünk alázatosak, mint te, aki itt a szentségház előtt nemcsak a gazdag gyermekeket szereted látni, hanem a legszegényebbet is. Mikor betegség ér, legyünk türelmesek; mikor megbántanak, szelidek. Hiszen Szentanyád is békében szenvedett veled a Kálváriahegyen s te most is szeliden és türelmesen hallgatsz, midőn mi emberek megbántunk a legfölségesebb Oltáriszentségben. Kérünk téged, hallgass meg minket! (Folyt. köv.)

A pápa dolgozószobájából.

Azon számtalan örömnyilatkozat közül, melyek az első szent áldozásra vonatkozó körlevél alkalmából naponkint Őszentségéhez érkeznek, van egy különösen megható, melyet örömmel közlünk itt, mellékelve a Szentatya válaszát is a hétéves kis levélíróhoz. Ezt a választ, melyet Őszentsége sajátkezüleg írt, kedves ajándék kisérte, egy ezüst érmecske az Úr Jézust és szent Jánost ábrázolva az utolsó vacsorán; az egész szép tokba helyezve, melyen a pápai cimer volt látható. A kis Vandenbroucque Gellért személyében a Szentatya az összes kis gyermekeket akarta bátorítani és megáldani, midőn az isteni kisdeddel először találkoznak. Ime az első szent áldozásra vonatkozó körlevél első magyarázata:

Desores, 1910. augusztus 26-án.

Szentséges Atya!

Franciaországnak egy kis gyermeke az, aki bátor Neked megírni, mily nagy örömet érzett, midőn megtudta az engedélyt, hogy Jézust magához veheti. Én két hét óta hétéves vagyok, tehát az első szent áldozáshoz járulhatok!

Mily boldogság! Én úgy szeretem a kis Jézust!

Sokat fogok Hozzá imádkozni Érted, Szentséges Atya, hogy adjon neked még számos évet ez életben s így megmenthesd az én francia fivérkéimet és nővérkéimet.

Légy oly kegyes, Szentséges Atya, s áldd meg kis gyermekedet, úgyszintén áldd meg szüleimet és kis fivéremet, aki ez évben végezte első szent áldozását.

Kis gyermeked, aki mindig keresztény akar maradni:

Vandenbroucque Gellért,

szüleinél, Desores (Pas-de-Calais), Franciaország.

A Szentatya válasza a kedves levélkére a következő volt:

Kedves Gellértem!

Leveled igazán vigasszal töltött el; mert ha, mint a zsoltáros mondja a gyermekek és csecsemők szájából veszi Isten a tökéletes dicséretet, Ő maga lévén Az, ki nekik a beszélőképességet adja, tehát O maga Az, aki az első, szent áldozásra vonatkozó körlevelet akarta.

Köszönöm e vigasztalásodat s még inkább imáidat, melyeket értem a jó Jézushoz fogsz intézni, amidőn néhány nap mulva a szent áldozásban Őt magadhoz veszed. Hálám jeléül kis emléket küldök ez ünnepre és imádkozni fogok érted, hogy mindig oly jó maradj, mint e napon, egész családodnak vigasztalására.

És most, kedves Gellért, teljes szivemből adom különös áldásomat reád, szeretett szüleidre, fivéredre és Franciaország összes gyermekére, hogy kövessék példádat s jókor járuljanak a szent áldozáshoz, megmutatván ezáltal Jézus iránti szeretetünket.

Kelt a Vatikánban, 1910. szeptember 2-án.

X. Pius pápa.

Büszkének szeretem a spanyolt!

Egy francia lap bájos történetet mond el egy kis spanyol fiúról, akit egy észak-spanyolországi intézetbe irattak be. A fiú, Don Luis Ramon Medoya y Darnóna, egy ezredes fia, hétéves volt ekkor és már túl volt az első áldozáson; és mikor ezt a fiú édesapja elmondotta a pap-igazgatónak, az megkérdezte a fiút:

— De hát tudod-e, ki az Úr Jézus?

— Jézus, Isten fia, élő Isten — felelt a fiú.

— Igen, de tudod-e, mi kell ahhoz, hogy az ember méltóan vegye őt?

A felelet rövid, de ragyogó volt.

— *Reverenciarle y amarle.* (Tisztelni és szeretni Őt.)

A fiú anyja, Dona *Casilda* pedig hozzátette:

— Itt az északi tartományokban az a szokás, ami Franciaországban: későn és ünnepélyesen történik az első áldozás; mi Új-Castiliából jövünk, minálunk az a szokás, ami régente is volt: a kicsinyeinket megáldoztatjuk; papjaink azt mondják: «Lépjen be szivükbe Jézus, mielőtt belépne a bűn».

Röptében a nagyvilág körül.

Az Oltáriszentség és a Kath. Sajtóegyesület. Már a szegedi kath. nagygyűlésen elhangzott az az óhajtás, hogy a «Kath. Sajtóegyesület», hasonlóan más jótékonycélú egyesületekhez, készíttessen ú. n. jótékonysági levélzáró-bélyegeket. Az egyesület vezetősége most el is készíttette a bélyegeket. Az új bélyeg a szokott bélyeg nagyságánál jóval nagyobb, művészi rajzú, szép tiszta metszésű, úgy hogy minden levélnek diszére válik. A bélyeg rajzában, egy körön belül, Krisztus Urunk alakja látszik, amint egy intésére a sátán megsemmisülten lapul egy szikla meredek oldalához, mintha épen a pokol felé akarna lezuhanni. A bélyeg körirata: «Pártoljuk a Katholikus Sajtóegyesületet», «Üzzük el magunktól a gonosznak sajtóját». E jótékonysági levélzáró-bélyegek egyelőre csak zöld szinben kaphatók a központi irodánál (Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. sz., V. lépcső, I. emelet) darabonkint 5 fillérért. A minimális mennyiség, amelyet az összeg előzetes beküldése esetén póstán bérmentve küldenek, 1 teljes ív, vagyis 30 darab, ára pedig 1 korona 50 fillér. Ajánljuk a bélyeget a katholikus sajóügy barátainak jóakaratú figyelmébe és támogatásába. Fillérekkel is szolgálhatjuk a jó ügyet!

Oltáriszentség és fényűzés. *Hangok a hollandi katholikusok nagygyűléséről.* Hollandiában a mult hóban tartottak katholikus nagygyűlést, melyen báró Van Wynbergen dr. tartott igen szép beszédet, melyben a fényűzésre és pompára való hajlandóságot, vagy amint a franciák röviden, de velősen mondják, a «désir de paraitre»-t ostorozza. Ez a vágy mindenütt mutatkozik: a butorzatban, hol többé nem a szépség a kivánalom, de a gazdagság; a divatban, amely zsarnoki módon parancsolja meg, mit kell szépnek tartanunk és amely kényszerít, hogy félesztendő mulva ugyanazt félredobjuk, mert így akarja ezt a Divat ő felsége; a mulatságokban és utazásokban, melyeknél az egyetlen irányelv: láttatni és ragyogni! «Le disér de paraitre!»

Ha a szemek és szivek mindenkor a világgal vannak elfoglalva, a

vallás kötelessége ezt mérsékelni. Mutsaers atya fejtette ki igen szépen, mily ellentétben áll a fényűzés a vallással, hogy mennyire ellenkezik az a krisztusi szellemmel, ellentétben van magának a Mesternek szavaival is: «Ha ki engem akar követni, tagadja meg önmagát!» (Márk 8. 34.)

Hogyan kell tehát harcolnunk korunk eme nagy baja ellenében? Minden beszéd legjobb eszközként ezt jelölte meg: csatlakozzunk szent Ferenc harmadik rendjéhez, amely önmegtagadást, önmegtartóztatást hirdet. És ha figyelembe vesszük, hogy püspökünk szavai eddig is már milyen hatást értek el, bizalommal remélhetjük, hogy buzdítása most se lesz hiábavaló és Nordbrabant katholikusai nagy számban csatlakoznak majd a harmadik rendhez. Ez legyen eredménye a mi katholikus napunknak.

«Mégis kérdem, vajjon nincs-e megengedett fényűzés is?»

«Valóban ilyen is van — ami sohasem lehet túlságosan gazdag, túlságosan fényűző.»

«Nem volt túlságos fényűzés, mikor Mária Magdolna a drága kenetet öntötte az Üdvözítő lábára.»

«Nem volt túlságos fényűzés, mikor a keleti bölcsek gyönyörű ajándékokat hoztak a betlehemi kisdednek.»

«Nem volt túlságos fényűzés, mikor őseink nekünk nagyértékű, nagyszerű székesegyházakat hagyományoztak.»

«Az sem volt túlságos fényűzés, amelyet az előző évben Jeanne d'Arc és E. János boldoggáavatása alkalmával láttunk; sem az a nemesi testőrcsapat, amely körülveszi Szentséges Atyánkat, X. Pius római pápát.»

«Semmi sem túlságos fényűzés, ha «ad maiorem Dei gloriam» szolgál.»

«Szivünkbe fogadni Őt, ki a kenyér egyszerű szine alá rejtőzött, az önmegtagadás gyakorlása, a szent házasság boldogsága, amint Teremtőnk óhajtja: ez a mi fényűzésünk — a katholikusoké!»

Innsbrucki levél. Ne tessék rossz néven venni, ha idegen létemre jó tanáccsal merészlek szolgálni.

Mint tetszik tudni, e napokban volt itt nálunk az osztrák katholikusok ezidei nagygyűlése. Ez alkalommal, már a gyűlés ünnepélyes zárta után, eucharisztikus *népgyűlést* is rendeztek. Az eredmény meglepő volt. A gyülekező sokaságnak talán egyharmada kiszorult a teremből. Bent a tollas kalpagú tiroli vitézek (Schützen-ek) selymes uriasszonyok mellett zsúfolásig szorongtak. Többen nem birták ki a tolongást s távozni kényszerültek, mire a kinszorultak dulakodva iparkodtak helyüket elfoglalni. Sohse hittem volna, hogy ily ájtatos téma ekkora vonzalmat gyakorolna népünkre.

Nem volna tehát célszerű, ha mindjárt következő nagygyűlésünk alkalmából mi is rendeznénk ilyenféle euch. *népgyűlést*, nevezetesen a

gyakori szent áldozás eszméjének a nép lelkébe való beoltására? Miért hagynók ez óriási tőkét gyümölcsözés nélkül heverni!

Lehet, hogy már eddig is voltak nálunk ilyen gyűlések. Akkor soraim talán arra szolgálnak, hogy ez üdvös berendezés ezúttal se maradjon el.

Egyben a másnapi papi konferenciáról referálok pár sorban. Vagy háromszáz pap és teologus vett részt azon a leitmeritzi derék püspök elnöklete alatt. P. Gatterer, innsbrucki tanár, tartotta a referatumot, melyet élénk diskusszió követett. Három óráig tartott körülbelül az ülés, de minden hozzászólónak öt perce volt szólásra; tehát jó sokan nyilatkoztak. S mégis, noha a püspök felszólította a gyülekezetet, hogy mindenki teljes szabadsággal nyilvánítsa véleményét s nehézségeit az 1905. dec. 21-ki pápai rendelet gyakorlati megvalósítását illetőleg — mert ez volt a referatum és diskusszió tárgya — egyetlen hang nem volt hallható, mely csak valamikép is a rendelet ellen nyilatkozott volna. Mind annak praktikus voltát hangsúlyozta, illetőleg egy-egy praktikus megvalósítási módot ajánlott.

Ime tehát a Szentatya gondolata, épen mert a sziveket és veséket vizsgáló és igazgató isteni Üdvözítő sugallata és terve mindjobban és jobban megtalálja útját első sorban papjai szivébe, onnét aztán rohamosan átterjed majd a hivekre.

Adja Isten, hogy a szentségi Jézus birodalma mielőbb megint fölvirágozzék. S azért a jó Jézus bőséges áldását kérem állhatatos fáradozásaira.

Testvéri üdvözlettel az Úr szent Szivében: *Klett István S. J.*

Szentségimádás a sivatag közepén. A Szahara homoktengerében kedves kis oázis; pálma és alatta forrás; körötte a sivatag göndörhajú fekete gyermekei. Malun faluban tizenkilenc ifjú elhatározta, hogy súlyos penitenciát szabnak arra, aki közülök Isten nevét tiszteletlenül mondja ki, vagy pedig illetleneket beszél. Sőt mi több, megadóztatták magukat s a begyült összegen egy kecskét vettek, amelyet a kőművesnek adtak, kérve, hogy építsen nekik egy kunyhót. «Ez lesz — mondták — a mi kápolnánk.» Elhívták a hithirdető atyát s kérték, adjon nekik egy feszületet és készítsen egy kis oltárt, mintha csak az Úr Jézusnak le kellene szállani ezen kis hajlékba. Midőn a hithirdető habozott, teljesítse-e kérésüket, a jó néger ifjak esedeztek: «Szüleink nem engednek el vasárnap tehozzád a templomba; ezért itt fogunk összegyülni és imádkozni».

Hasonló buzgósággal tünnek ki Kupela és a környékbeli falvak keresztelendői. Pontosan megjelennek a szentmisén s nagy figyelemmel hallgatják az oktatást. A kápolnául szolgáló kunyhó már jó ideje nagyon szűkké vált, minden talpalatnyi helyet elfoglalnak, a későn jövők már csak az ajtónál vagy az ablakoknál térdelnek le.

Az Alpok hősének utolsó szentmiséje. Chavez utolsó perceit, amelyekben pedig irtózatos kinokat kellett elviselnie, teljes eszméletnél töltötte. Bátyját mosolygással fogadta és így szólt hozzá: «Hát eljöttél? Megkaptad sürgönyömet? Szép tőled». Meglátogatta Chavezt a domodossolai plébános is, akinek ezeket mondotta: «Köszönöm, köszönöm, nem halok meg, nem». Később egy látogatója így szólt hozzá: «Ön hős, az egész világ szeme ön felé fordul!» Erre már ezt felelte Chavez: «Szép, de nekem meg kell halnom». Az utolsó percekben még Coloati kanonok látogatta meg Chavezt. Coloati azt mondotta, hogy reggel a szentmise után külön imát mondott érte és a Mindenható kegyelmébe ajánlotta őt. Chavez erre föl akart ülni ágyában, de erőtlenül hanyatlott vissza. Ekkor megragadta Coloati kezét és sokáig szorongatva, háromszor is ismételte: «Merci, merci, merci». Azután ismét rezignáltan mondotta: «Pas mourir! Je suis catholique!» és 2 óra 18 perckor be is állott a halál.

Chavez, a hősnek meg kellett halnia, de mint jó katholikus halt meg, ki halála órájában sem feledkezett meg az Istenről.

Egyesületi élet

A Budapesti Középponti Oltáregyesület választmánya október 10-én délután 4 órakor havi rendes gyűlését tartotta Kánter Károly prelátus, egyházi igazgató és őrgróf Pallavicini Edéné elnöklete alatt. Az egyesületi igazgató a választmány nevében jegyzőkönyvi köszönetet mond a püspöki karnak és mindazoknak, kik az Oltáregyesület jubileumán közreműködtek. Meleg hangon üdvözli a váczi Oltáregyesületet, mely szintén ez évben ünnepelte tízéves jubileumát fényes kiállítás és ünnepségek keretében. A választmány kijelöli a jövő Oltáregyesületi munkaév programmját, melynek megvalósítása érdekében az egyesület a főváros összes kerületeiben a terjesztőnők számát ki fogja egészíteni. Az elhunyt terjesztőnők helyébe beválasztattak: Rosner Ferencné, Jambrikovics Lászlóné, Knapp Constancia. A munkaórák október 14-től kezdve minden pénteken 1/23—5-ig fognak megtartatni; a munkaórák alatt októberben Kánter Károly prelátus, Tomcsányi Lajos jézustársasági atya, novemberben pedig dr. Hanauer István pápai kamarás, lelki igazgató fog konferenciákat tartani. Igazgató három új misealapítványról tesz jelentést, bejelenti a besztercebányai és temesvári egyesületek értesítéseit és az újonnan beérkezett kérvényeket; határozatba ment, hogy a választmány ezentúl csak azon oltáregyesületek területéről származó kérvényeket veszi tekintetbe, melyek a budapesti középponti oltáregyesülettel szerves összeköttetésben vannak; majd beszámol az alapszabályok módosításáról, a lelkészek számára adandó útmutatásról, az országos szövetségről. Végül a választmány elhatározta, hogy az egyesület a

X. katholikus nagygyűlésen testületileg fog résztvenni.

*

Ostyák beszerzése. A szentségimádó Mária Reparatrix-apácák budapesti kolostora, a főtisztelendő papság és az eucharisztikus kongresszusok régtől hangsúlyozott óhajának kíván eleget tenni, amidőn a tiszt. papság megrendelésére szivesen szállít a szent áldozáshoz szükséges nagy- és kis ostyákat.

A megrendelések az ostyák számának, az egyes küldések közötti határidőnek és a megrendelő és a számla cimének pontos megjelölésével a «Mária Reparatrix-apácák kolostora főnökségének, Budapest, IX., Üllői-út 75.» címre küldendők.

Az árak és az elküldés föltételei: Nagy ostyák száza 1 korona, kis ostyák száza 50 fillér.

A csomagolás és postaköltség külön fizetendők. A kiadás csökkentése végett a dobozok minden három hónapban vagy félévenkint visszaküldhetők, IX., Üllői-út 75. Ugyancsak félévenkint lesz fizetve az ostyák ára, postafordultával (január és július hónapokban).

Bővebb fölvilágosítást ad a Mária Reparatrix-zárda főnöknője, Budapest, IX., Üllői-út 75. sz.

*

Kalocsa. Kegyelmes főpásztorunk szept. hó 7-én kelt leirata és engedélye alapján szűz Mária neve ünnepén (szeptember 11.) tartotta meg alakuló gyűlését az Oltáregyesület kebeléből sarjadt új hitbuzgalmi egylet, az *Urinők Mária-kongregációja.* A gyűlésen a Jézustársaság magyar rendtartományának főnökétől kinevezett prézes, P. *Hauer* Ferenc S. J. főgimnáziumi tanár elnökölt. Az alakuló gyűlés végén a szűkebbkörű előkészítő-bizottság tanácsülést tartott, amelyen megállapították a helyiszabályzatot. Első rendes gyűlését szept. 28-án délután 4 órakor tartotta meg az új kongregáció, mely védőszentjéül Árpádházi szent Erzsébetet választotta. Isten bőséges áldását kivánjuk működésére.

*

A besztercebányai Oltáregyesület. A besztercebányai Oltáregyesület, szept. 14-én tartotta szokásos havi választmányi ülését, melyen is elhatároztatott, hogy a főplébániai templomban minden évben szent Mihály-napján megtartatni szokott Szentségimádást magáénak vallja s tagjai négyes csoportokba beosztva egész nap imádandják a legméltóságosabb Oltáriszentséget; az ünnepélyes szentmise alatt pedig közös szent áldozáshoz járulnak.

Képeinkhez.

Lapunk mult számában leirtuk a váczi oltáregyesület jubiláris ünnepségeit, ez alkalommal képekben mutatjuk be a fényes multú oltáregyesületet. Egyben azon kérelemmel fordulunk nagyrabecsült olvasóinkhoz, hogy oltáregyesületi templomaiknak, szereplő személyeiknek, kiállításaiknak stb. fényképeit lapunknak megküldeni sziveskedjenek s így lapunkban az *Oltáregyletek képtárát* megteremthessük.

Szerkesztő: **Dr. Makay Lajos.**

átváltoztatja, átváltozásnak nevezzük. Átváltozás után a pap fölmutatja az Úr szent testét és vérét, hogy a hívek imádják; ez az Úrfelmutatás.

* Átváltozás után Jézus szent teste és vére van az oltáron; mi azonban kenyérnek és bornak látjuk, mert a kenyér és a bor külső színe megmarad.

Mi végett rendelte Krisztus Urunk az oltáriszentséget?

Krisztus Urunk avégett rendelte az oltáriszentséget: 1. hogy szent testével és vérével mindig közöttünk maradjon; 2. hogy a szent áldozáskor lelkünk tápláléka legyen, és 3. hogy a szent misében magát érettünk föláldozza.

Intelem. Csodáld az Ur Jézus végtelen szeretetét, a melylyel magát az oltáriszentségben titokszerű módon nekünk átadta. Gondolj sokszor hálás szívvel erre az imádandó szentségre.

Jézus jelen van az oltáriszentségben.

Ki van jelen az oltáriszentségben?

Az oltáriszentségben az Úr Jézus Krisztus van jelen.

* Jézus Krisztus az oltáriszentségben mind a kenyérnek, mind a bornak külső színe alatt élve és egészen van jelen, testével és vérével, lelkével és istenségével.

* Az oltáriszentséget a szentségtartóban és az áldoztatókehelyben tartják. Ez a két szent edény a szentségházban van. Az oltáriszentségre figyelmeztet az oltár előtt égő örök lámpa. A szentségtartó közepén kis félholdalakú tartó van; ezen látható az oltáriszentség.

* Az Úr Jézus addig van jelen az oltáriszentségben, míg a kenyér, vagy a bor külső színe el nem változik.

* Midőn a pap a szent ostyát széttöri, akkor nem az Úr szent testét töri részekre, hanem csak a kenyér külső színét. Az Úr Jézus a szent ostya minden részecskéjében jelen van.

Mit kell az oltáriszentség előtt cselekednünk?

Az oltáriszentség előtt térdre kell borulnunk és az Úr Jézust imádnunk.

* A pap a szent misénél, vagy a litániánál némelykor áldást ad az oltáriszentséggel.

Intelem. Az oltáriszentség előtt a templomban, vagy amikor a templomon kívül viszik, mindig mély tisztelettel hajts térdet. — Jelenj meg gyakran a szentségház előtt az Úr Jézus látogatására, különösen akkor, a mikor az oltáriszentséget imádásra kiteszik, vagy vele áldást adnak. Szentségimádáskor ezekkel a szavakkal üdvözöld az oltáriszentséget: «Dicséret és dicsőség a legfölségesebb oltáriszentségnek most és mindörökké».

A kiskunmajsai «Kath. Kör» tárgysorsjátékának rendezéséhez júl. 20-tól okt. 20-ig kegyes adományokat voltak szivesek küldeni: Miasszonyunkról nev. isk. nővérek Debrecen 2 divány párna (bársony égetés), özv. Keresztesy Róza Debrecen 2 gipsz váza, N. N. 2 rámázott kép, 1 hamutartó, 1 tűpárna, 1 miliő, Miasszonyunkról nev. isk. nővérek Kiskunmajsa kézimunka diványvédő, asztalfutó, miliő, keztyűtartó, zsebkendőtartó, tűpárna, journál, reggeli sipka, kézelőtartó, hőmérő, itató, szagosító párna, kefetartó, játék automobil, éjjeli szekrény garnitura, kis miliő, gyufatartó, 2 diványpárna, 2 nyakdísz, 2 óratartó, Miasszonyunkról nev. isk. nővérek Temesvár-Belváros 1 diványvédő, egy urinő Szabadka női arany óralánc, Malczanek Izabella Kolozsvár 2 kézim. képtartó, Makó Vica Hódmezővásárhely mandzsetta tartó és tűpárna, Szegh Eliz Vác 2 tálcakendő, Pesti Terézia Budapest 5 kép és 2 olvasó.

A kiskunmajsai «Kath. Kör» elnöksége nyilvános leghálásabb köszönetét fejezi ki az «Örökimádás» mindazon tisztelt olvasóinak, akik kegyes adományokat voltak szivesek küldeni a tárgysorsjátékhoz s akik az 5. számhoz mellékelt sorsjegyeket megtartani szivesek voltak. Akik még nem küldték meg a sorsjegyek árát, sziveskedjenek mielőbb megküldeni vagy a sorsjegyet visszaszármaztatni. Továbbá vannak többen, akik a pénz megküldésekor nem jelezték sorsjegyük számát, sziveskedjenek levelező-lapon tudatni.

A húzás eredményét az «Örökimádás» januári számában is közölni fogjuk.

A kiskúnmajsai «Katholikus Kör» tárgysorsjátékának nyereményei:

1	nyerem.	250 K	értékű	kép	250 K
1	«	200 «	«	porcellánkészlet 12 személy részére	200 «
1	«	100 «	«	Katschthaler Dogmatica, 6 kötet	100 «
1	«	80 «	«	ingaóra	80 «
1	«	50 «	«	kép	50 «
10	«	à 20 «	«	tárgy (több Szentirás, evőeszközök stb.)	200 «
50	«	à 10 «	«	« (imakönyvek, szobrok, edények stb.)	500 «
440	«	à 5—1 K	«	«	624 «
505	nyeremény				2000 K

Egy sorsjegy ára 1 korona. Sorsjegyek Kiskunmajsán a «Katholikus Kör» elnökénél kaphatók. Húzás 1910. december 26-án délután.

Reviczky Aladár C. M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.
Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 16 fill.
A vegyesházasságról. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 20 fill.
Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.
Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára füzve 80 fill. Kötve 1·20 kor.
Jöjj, oh Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Köt. 2.40 K
Mindennapi lelki kenyér. Ára amateur kötésben 1·60 kor.
Jöjjetek hozzám mindnyájan. Ára 10 fillér, 100 drb 8 kor.

Kaphatók a Lazaristáknál Budapest, IX., Gát-u. 6.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28*a*.

XI. évfolyam. 1910. 12. szám.

ÖRÖKIMÁDÁS

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSÁNAK ÉS MINDENNAPI VÉTELÉNEK TERJESZTÉSÉRE, AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGYASSZONYÁNAK TISZTELETÉRE ÉS A SZEGÉNY TEMPLOMOK FÖLSEGÉLYEZÉSÉRE HIVATALOS HAVI KÖZLÖNYÜL

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR

KÁNTER KÁROLY és VARGA MIHÁLY

Közreműködésével

az Országos Oltáregyesület megbizásából

Szerkeszti

Dr. MAKAY LAJOS

Főmunkatárs

REVICZKY ALADÁR

Kiadja

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

Budapest, IX., Üllői-út 77.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Előfizetési ára egész évre 3 korona

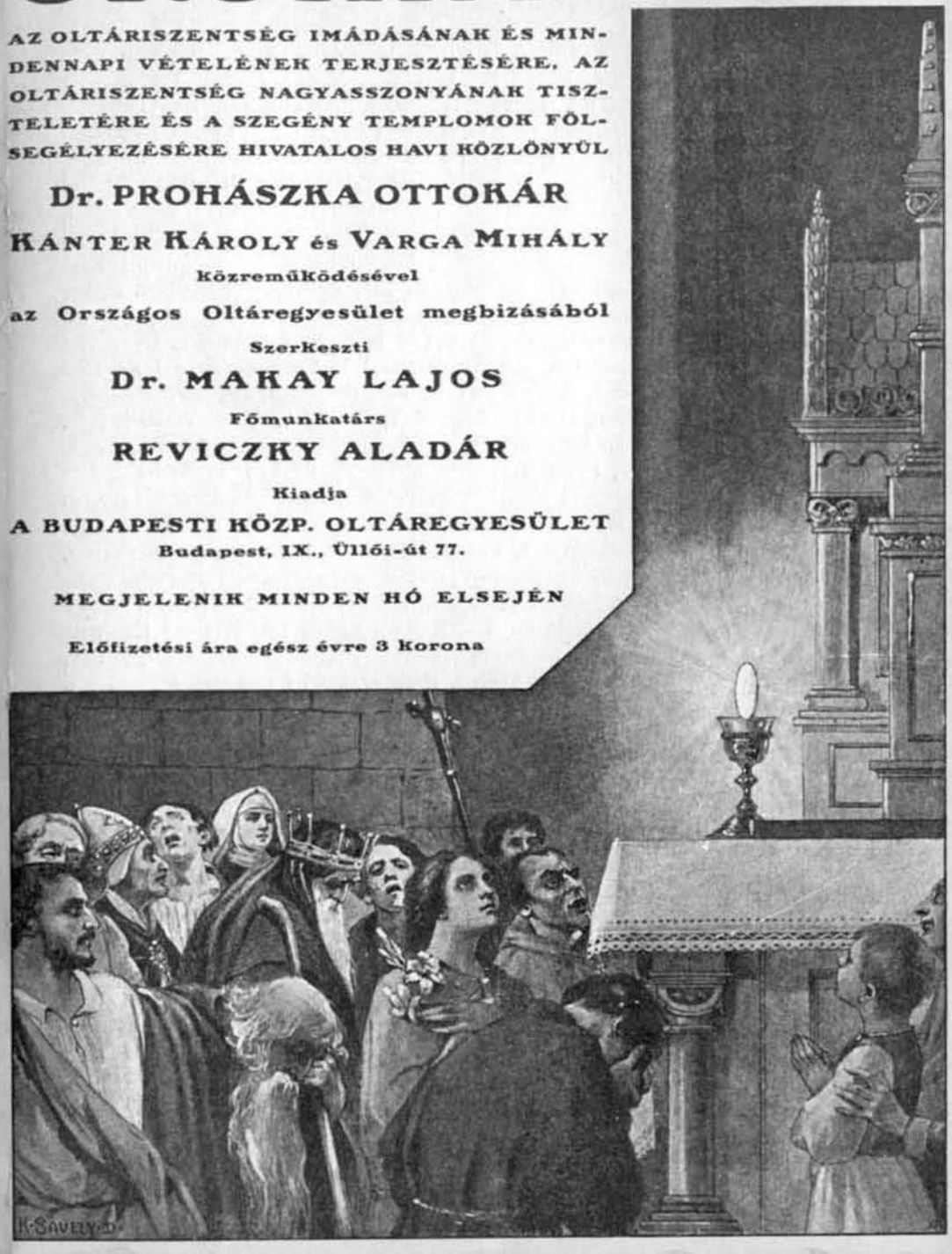

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1910. augusztus és szeptember hóban befolyt tagdíjak:

Riegell Vincéné 2 k, Mohos Mária 2 k, Jakobcsics Anna 24 f, Székely Miklósné 3 k, Csere Mihály 3 k, özv. Király Jánosné 4 k, Fellner Károly és neje 12 k, Szabó Mária 3 k, Mitskó Ferencné 2 k, Mitskó Emilia 2 k, Tulner Katalin 2 k, Dannay Dóra 1 k, Haczy Teréz 40 f, Böhm Erzsébet 1 k, Gyömörei Ferencné 4 k, Sztarovits Johanna 4 k, Kneitner Ferencné 4 k, Göndöcs Katalin 3 k, özv. Pável Jánosné 1 k, Gyula Béla és neje 1 k, Stefaits Aranka 1 k, Hergerth Szerena gyűjtése: Atkár 7 k 4 f, Cséri Gizella 2 k, Hadviger Matild gyűjtése: Somogy-Bodvica 8 k, Mikes Árpádné 2 k, Szarvas Juliska 40 f, Tyukos Franciska 2 k, Pacenberger Teréz és Károlyné 1 k 60 f, Radomszky Mihályné 2 k, Faragó Mariska és Julia 48 f, Gazder Józsefné 1 k, Konkoli Mária 3 k, özv. Váci Ferencné 2 k, Traxler Kornélia 2 k, Kévai Zsuzsika 1 k, Méhes Jánosné 4 k, Davida Erzsébet 4 k, Gedra Veronika 1 k, Müller Mária 50 f, Frits Etelka gyűjtése: Kerekgede 1 k 44 f, Tolt Ignác és Angela 4 k, Tolt József és Mária 2 k, Huszák Anna 1 k, Huszár Rozália 1 k, Szücs Erzsébet 1 k, Padló Katalin 2 k, Sterk Jolán 2 k, Angyal Piroska 1 k, Wagner Béláné és Mariska 4 k, özv. Kucsera Richardné 6 k, Balonya Ilona 4 k, özv. özv. Tary Vincené 2 k, Ettensperger Antóniai 2 k, Ettensperger Antal 1 k, Borostyán Albertné 2 k, Pusztai Lipót és neje 4 k, Pulai Teréz 24 f, Scholz Róza 1 k, Szetei Balázs 40 f, Pap Mária 10 k, Lengyel Katalin 2 k, Takács Józsefné 4 k, Tót Erzsébet 1 k, Miklós Margit 1 k, Svitek Anna 40 f, Zdrazsil Anna 1 k, Tót Teréz 2 k, Perecskor Evi és Stanek Mária 4 k, Csuka Györgyné 1 k, Danek Róza 70 f, Kösztler Mária 2 k, Mészáros Lajosné 4 k, Musza Julianna 80 f, Held Anna 2 k, Horváth Piusné 50 f, Szucsik Róza 2 k, Rohány Anna 2 k, özv. Fuchsné 6 k, Maczkó Mária 2 k, Metz Mária 2 k, Bielisch Emma 1 k, Rákóczy Károlyné 3 k, dr. Tóth József kanonok úr Szombathely egyházm. Angyal György 1 k, Sámfalva 6 k 30 f, Szécsisziget 12 k 48 f, Rum 47 k 66 f összesen 67 k 24 f, Tamár Mária 4 k, Grádl Anna 6 k, özv. Kovács Ferencné gyűjtése: Somogyvár 10 k 64 f, Tolt János és Éva 2 k, Alföldi Erzsébet 2 k, Novák Istvánné 1 k, Apró Mária 24 f, Sekolen Karolin 40 f, Stiaszny Szilveszterné 3 k, Sturm Irén 4 k, Széplaki Erzsébet 50 f.

Kampf Karolina 27 f, Kaster Erzsébet 27 f, Bartel Erzsébet 27 f, Ruszo Rozália 27 f, Fritsch Julianna 27 f, Bartlinczky Mari 27 f, Schefer Julianna 27 f, Hegedüs Mari 27 f, Wetel Erzsébet 27 f, Keller Magdolna 27 f, Micik Ignácz 26 f, Micik Rozália 26 f, Lambrecht Kati 26 f, Weber Kati 26 f, Belniczky Karolin 24 f, Forián Albert 1 k, Szlatkofszky Etel 1 k, Németh Janka 1 k, Ottinger Irén 1 k, Ottinger Nándorné 1 k, Wermes Mihályné 1 k, Winkler Erzsébet 1 k, Kramarik Karola 1 k, Fejes Lina 1 k, Brankner Verona 2 k, Grosz Róza 1 k, Hornyik Ottilia 1 k, Fok Ferencné 1 k, Fok Mariska 1 k, Icelsperger Kati 1 k, Szőllősy Ilona 2 k, Alercsi Kati 1 k, Komjáty Ilona 1 k, Almásy Zsuzsi 1 k, Jeszenczky Róza 1 k, Kiss Józsefné 1 k, Mészáros Mihályné 1 k, Seregi Györgyné 1 k, Krizsák Andrásné 1 k, Balog Györgyné 60 f, Sindler Mari 24 f, Murmann Alexandra 4 k, Pucher Istvánné 10 k, Kostka Irén 4 k, Kostka Pálné 4 k Bodogh Zsigmondné 4 k, Amán Jánosné 2 k, Wederber

XI. ÉVFOLYAM. 1910. DECEMBER. 12. SZÁM.

ORÖKIMÁDÁS

az Országos Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM. *Dr. Vucskics Gyula:* Bethlehem csillagos éjszakája. — *É.:* A fővezér elköltözött. — *Hortobágyi József:* Karácsonyi ének. — A győri oltáregyesület félszázados jubileuma. — *Párkányi Norbert:* A betlehemi jászol. — *R. T.:* A kanadai világkongresszus emlékei. — Karácsonyi történetek. — Indián világ. — *Klett István S. J.:* A nagy rendelet. — *Adoratrix:* Mindenem. — *D. A.:* Ujszülöttek a szentmisén. — *Timár Kálmán:* Rákóczi városában. — A liliomos gyermek. — Éjféli mise Newyorkban. — Az Oltáriszentség evangéliuma. — Őseink buzgósága. — *Vállay S. J.:* Szentáldozás a forradalomban. — *Lukácsy István:* Jézus szenvedésének története. — Gyakori szentáldozás. Rovatvezető: *Reviczky Aladár. M. L.:* Jöjj, Uram Jézus. *Drebitka Ferenc S. J.:* Keresztények fel! — *K. J.:* Az áldozati kenyér készítése. — Gyermekvilág. Rovatvezető: *Dr. Szyllaba Emil.* Az iskolásgyermek imája. Szűz Mária a jeruzsálemi templomban. *Krasznyánszky János:* Nagy Napoleon és a polgári iskolás leányka. — A véres szentostya. — Röptében a nagyvilág körül. — *Dr. Makay Lajos:* Irodalom. — Egyesületi élet. — A budapesti középponti Oltáregyesület 1910-ben. — A katholikus olvasóközönséghez.

Bethlehem csillagos éjszakája

A KARÁCSONYI szent ünnepek bűvös körébe léptünk: bethlehemi hangulat vesz körül bennünket. Bethlehemre irányítja gondolatainkat az Oltáriszentség is. Hiszen az Úr Jézus bethlehemi élete a szentségi, az eucharisztikus Jézus életében nyer folytatást. Úgy hasonlít egymáshoz ez a kettő.

Nem véletlen dolog az, hogy Bethlehem a zsidó nyelvben annyit jelent, mint a *kenyér háza.* Ott, abban a régi Bethlehemben szállott alá az égből az élő kenyér és itt van az élő kenyér oltárainkon a szentségházban, ebben az új Bethlehemben.

Még a jelenlét módja is oly sokban hasonlatos egymással.

Az Istenfia mikor megjelent a földön, nem a dicsőség vakító fényében, nem a hatalom félelmetes fegyverzetében jelent meg, hanem egy igénytelen kisded kedves alakjában; nem a jeruzsálemi királyi palotát választotta születése helyéül, hanem a bethlehemi barlangot; anyja nem fejedelemasszony volt, hanem Názáreth egyszerű, alázatos leánya, Mária; kiséretében nem voltak udvari méltóságok, csak József, az ács és a Bethlehem környékén nyájaikat legeltető pásztorok.

Kevesebb igénnyel már csakugyan nem léphetett a földre az Istenfia.

Es ehhez egészen hasonló jelenlétének az a módja, amely szerint itt közöttünk oltárainkon rejtőzködik. Nem a gyémánt tűzragyogásában, nem az arany vakító fényében van jelen, hanem a kenyér szine alatt. Ott egy alvó, szendergő gyermek szempillája alatt, itt a kenyér szine alatt folyik az örök isteni élet.

Nagy igényeket nem támaszt itt sem. Nem kívánja, hogy testőrök álljanak sorfalat előtte, nem tart itt sem udvari méltóságokat, akik bejelentsék a látogatókat, nem kell külön jelentkezni audienciára nála, szabad a bemenet hozzá mindenkinek, még csak azt sem kívánja, hogy parádés ruhát öltsünk magunkra az ő tiszteletére, ha megjelenünk előtte.

Ugyanazon erények gyakorlására mutat felséges példát a jászolban is, az oltáron is.

Szegénységét, igénytelenségét, alázatosságát már az eddigiekben is láttuk, de van még sok más egyéb.

Engedelmességét, melyet a bethlehemi jászolban gyakorolt, alig tudjuk a maga valójában megérteni. Hogy a mennyei Atyának engedelmeskedett, azt természetesnek tartja mindenki, de hogy Ő, a Teremtő, alávetette magát teremtményének, a legfőbb Úr az ő szolgájának, a végtelen fölség a názárethi Szűznek és a názárethi ácsnak — ez meghaladja felfogásunkat. Pedig csakugyan úgy feküdt a jászolban, mintha akarata sem lett volna. Anyja karjaira vette, jászolba fektette, Bethlehemből Egyptomba, Egyptomból Názárethbe vitte.

Hasonlóképen egészen átengedi magát akaratunknak a szentségi Jézus is. A pap szavára, az átváltozás szavaira megjelenik az oltáron, hol akkor fogad minket, amikor akarjuk, vehetjük magunkhoz akár mindennap, sőt ünnepeinken körmenetben vihetjük magunkkal az utcára s — ha betegek vagyunk — házainkba, a legutolsó kunyhóba is.

A bethlehemi kisded szereti a csendet és magányt, titkos, elrejtett életet él, csend veszi körül, csendben van ő is, még Szűzanyja csókjaira sem szólal meg, a pásztorok sem hallják szavát, de megértik azt az isteni gyermek tekintetéből, megértik kedves mosolyából.

Csend, misztikus csend honol a szentségház körül is, hol szintén titkos, elrejtett életet él az eucharisztikus Jézus. De ebben a misztikus csendben, ha a külvilág zaja, öröme, búja, aggodalma nem zaklatja szivünket, az imádás és áldozás óráiban megértjük mégis őt, meghalljuk lelkünk legtitkosabb belsejében az ő szavát, mely eloszlatja kételyeinket, megerősíti hitünket, megvigasztal szenvedéseinkben, támogat küzdelmeinkben, kielégíti vágyódásunkat utána s eltölti szivünket olyan édességgel, olyan boldogító érzéssel, amilyet a világon semmi más, csak az Istenben való megnyugvás adhat.

Dr. Vucskics Gyula.

A fővezér elköltözött

Élénk emlékemben él még az a fönséges kép, melyet négy év előtt a pécsi katholikus nagygyűlésen és eucharisztikus kongresszuson a Mecsek alatt táborozó magyar eucharisztikus sereg nyujtott. A tabernakulum volt a tábori sátor: ott táborozott a király Jézus Krisztus az Oltáriszentségben. Előtte az örökmécs és fáklyák, a tábortüzek égtek. Ott ismertem meg a fővezért a király sátoránál, Városy Gyula érseket. Itt táborozott valamikor a Mecsek alatt Tomory kalocsai érsek; ennek az 1907-iki mecseki dicső tábornak fővezére ugyancsak a kalocsai érsek volt.

Kimondhatatlan fájdalmas csapás érte a magyar katholicizmust a szentéletű kalocsai érsek elhunytával. Minden jó ügyet egész önfeláldozással pártolt, a kisebb-nagyobb munkásokra pedig az ő egyéni példaadása alázatosságban, buzgóságban rendkívül fölemelő hatást gyakorolt.

Mélységes hite az Oltáriszentségben abban a nagy áhitatban nyilvánult meg, amellyel minden funkcióját végezte. A szentséglátogatást ebéd és vacsora után sohasem mulasztotta el. Máskor is órákat töltött az Oltáriszentség előtt. Mint érseknek első gondja a székesegyház restaurálása volt. Az örökimádási templom monstranciáját az ő 1000 koronás ajándéka nélkül alig tudtuk volna beszerezni.

Mint főpásztor mindent elkövetett, hogy egyházmegyéjében terjedjen az Oltáriszentség tisztelete, különösen a gyakori áldozás. Nagyon jól tudta ő, hogy a gyakori szentáldozás terjesztésére minden eszköz meddőnek bizonyul, ha a papság nem nyujt a hiveknek bőséges alkalmat, hogy gyónásukat bármikor, minden kérdezősködés, utánjárás vagy bárminemű nehézség nélkül elvégezhessék. Ha a hivek senkit sem találnak a gyóntatószékben és a sekrestyés pártfogását kell igénybevenniök, hogy gyónhassanak, legtöbbnyire elmarad a gyónás és a gyónással az áldozás is. Azért a megboldogult érsek 1908-ik évi bőjti körlevelében elrendelte, hogy minden plébánia-templomban minden reggel legalább félóra hosszat és minden vasárnapot és ünnepet megelőző délután legalább egy pap üljön ki a gyóntatószékbe a hivek gyónásainak meghallgatása végett.

De a buzgó főpásztor nem érte be a rendelet kiadásával, hanem meggyőződést szerzett arról is, hogyan teljesítik a papok ezt a fontos intézkedést.

Folyó év május 24-én kelt körlevelében írja: «ahol hiven teljesítik rendeletemet, a legszebb, legvigasztalóbb eredmények mutatkoznak, a hitélet hatalmasan fejlődik, az erkölcsök megjavulnak, eddig nem tapasztalt bizalom, szeretet és odaadás mutatkozik a legméltóságosabb Oltáriszentség, hitünk legnagyobb erőssége iránt. Ez az örvendetes változás azonban

nagyon szórványosan tapasztalható, sok helyen még alig-alig vehető észre a hivek buzgalmának ily irányban való növekedése. Másutt pedig minden a régiben van. Tudom, hogy gyors változást nem lehet remélni, de kedvelt Paptársaimnak viszont az ügy fontossága és a vele járó lelki örömek miatt ezen irányban a legbuzgóbb tevékenységet kell kifejlenie.» Figyelmezteti a papságot, hogy a gyakori áldozás buzgó lelki vezetést, a szent gyónásban a gyónókkal tüzetesebb foglalkozást kíván. Ezt a hivek nagy száma mellett csak úgy lehet megtenni, ha azok gyónásaikat hétköznapokon felosztva, vagy az ünnepek előtti napokon végzik. Papjainak szeme elé állítja a külföldi papság példáját, amely akkora gondot fordít a hivek gyóntatására, hogy igen sok helyütt, kis községekben is, szombaton és ünnepek előtti napokon a papság késő estig gyóntat a templomokban. — «Addig — mondja a buzgó érsek — míg a papság ilyen áldozattal, vonzó példával nem jár a hivek előtt, nem is lehet várni azt, hogy Krisztus Urunk földi helytartójának a gyakori szentáldozásról szóló utasítását a hivek megszivleljék és kövessék».

Mindnyájan sokat vesztettünk az apostoli lelkű főpapban, de legtöbbet kétségkívül az egyházmegye, mely az ő működésének áldásaiban legközelebbről részesedett. Az ő buzdító szava elnémult, de az ő példája élni fog közöttünk. Minden papja tudja, hogy a szentéletű érsek szelidségét, alázatosságát, türelmét csak úgy, mint rettenthetetlen bátorságát, melyet ha szükséges volt, az ország és a trón előtt is az egyház érdekeinek védelmére kelt, az ő mesterétől, az Eucharisztiából merítette. Az ő halála ezt a gondolatot még mélyebben beleszántja a mi lelkünkbe, mint az ő apostoli intelmei tették. *É.*

KARÁCSONYI ÉNEK

Betlehemes fiúk, csilingelő szánok,
Csillogó hópelyhek, zöld fenyőfaágok,
Gyermekboldogságnak aranyos világa,
Szent karácsonyeste légy áldva, légy áldva!

Szeretlek, ahogy csak szerethetlek téged,
Fölolvasztja lelkem jegét melegséged,
Kis karácsonyfának szelid gyertyafénye
Világít utamnak sötét éjjelébe.

Összeölelkezik ma a föld az éggel.
Sok millió angyal lebeg szerte-széjjel.
Mennyei boldogság isteni szikrája
Szökik a fagyos szív jéghideg havára.

És az angyalszárnyak titkos suttogása
Hány hitetlen lelket tanít meg imára!
Megpihen szivünkben a béke galambja:
«Dicsőség Istennek!» — Árad ajkról-ajkra.

Szent karácsonyeste, angyalok világa,
Nem szeretünk téged földiek hiába:
Meleged az égnek levarázsolt fénye,
Hol a karácsonynak sohase lesz vége!

Hortobágyi József.

A győri oltáregyesület félszázados jubileuma.

Régente a római légiók hatalmas fegyverei pihentek meg e város falai között, most a keresztény légiók dicsőséges fegyvereit szemlélhettük az Oltáregyesület félszázados kiállításában. Győr főpásztora október havában több kulturintézményt adott át a hazának; e hónap 15-én volt az Oltáregyesület félszázados ünnepe is.

Délelőtt 9 órakor a püspöki székesegyházban szentmisével kezdődött az ünnepi nap. A szentmisét dr. Mohl Antal c. püspök, nagyprépost, az Oltáregyesület igazgatója mutatta be. A szentmisén az Oltáregyesület buzgó úrhölgyei teljes számban vettek részt.

A székesegyházból az úrhölgyek átvonultak dr. Mohl Antal c. püspök Káptalandombon levő lakására, ahol a kiállítás el van helyezve. A kiállítás az épület földszinti részében két termet foglal el. A bejárat előtt az oltáregyesületi hölgyek élén dr. Kramolin Viktorné úrasszony, elnök üdvözölte dr. Mohl Antal püspököt. Dr. Kramolin Viktorné költői szárnyalású beszédében megköszönte dr. Mohl püspök, az egyesület igazgatójának odaadó ügyszeretetét, kérte, hogy továbbra is maradjon lelkes vezetője az egyesületnek s végül fölhivta, hogy az idei kiállítást nyissa meg.

Dr. Mohl Antal c. püspök, nagyprépost szivekig ható fönséges beszéddel nyitotta meg a kiállítást. Beszélt az Oltáregyesület magasztos hivatásáról és az Oltáriszentségben jelenlevő Jézus szentséges szivéről, végtelen kegyelméről. Az ősz főpap magasztos szavai mélyen elérzékenyítették a jelenvoltakat és soknak könny csillogott a szemében.

S ekkor föltárult a kiállítás ajtaja. Két teremből művészies, ragyogó egyházi ruhák tömege káprázatta el a szemlélőket. A munkák finomsága, izlése, gazdagsága csodálatra ragadták a megjelenteket.

A kiállított tárgyakból a következő templomok nyernek egyházi fölszereléseket: Sopronszécseny alba. Feketeerdő bursa, olajzacskó. Rábaszovát karing, két ministering. Vértestolna kék, fehér és fekete pluviale, kék és fekete pluviale, kék és fekete miseruha. Mosonszolnok fehér és vörös miseruha. Balony fehér miseruha, két ministerruha. Kúnsziget oltárterítő, két oltárpárna, viola miseruha. Kisbér ministerruhák és ingek, dupla stóla, apró fehérneműek. Sokorópátka nagy fölszerelés. Bácsa fekete casula, vörös vecsernyepalást, két ministerruha. Dunaalmás három miseruha. Bösárkány casula, alba, karing, két ministerruha, apró fehérneműek. Győrasszonyfa fehér ünnepi casula, ciborium köpeny, dupla stóla, két ministerruha. Fehértó két oltárterítő, karing, ünnepi casula, apró fehérneműek. Dör oltárterítő, bursa, négy ministerruha. Nagybajcs vörös ünnepi miseruha, bursa, dupla stóla, apró fehérneműek. Rábapordány fehér velum, ciboriumköpeny. Táp ünnepi miseruha, apró fehérneműek. Miklóshalma casula, apró fehér-

neműek. Fertőszentmiklós velum, két ministerruha. Zurány vörös pluviale. Bogyoszló viola miseruha.

Ezek az adományok a legszebb dicséretét képezik a győri Oltáregyesületnek, amely a jelen kiállításával lezárta 49 évi működését s megkezdi a félszázados jubiláris esztendőt.

A BETLEHEMI JÁSZOL

Fordult az év. Ért új határt.
S szivünk mit olyan várva várt,
— A csendes, boldog, tiszta éjt —
Mint fényes álom, visszatért.
Szent ünnep-éj! te égnyitó,
— Mely angyalszárnyon szállt alá
S csillagsugár hint fényt reá —
Áld angyal- s embermillió!

Fordult az év... Mily változás!
A szemnek fáj a megszokás...
Mi gondolatnak is merész:
Kész művé alkotá az ész.
S a művek száz meg száz sora
Milyen dicső, minő remek!
— De nincs, nincs egy se remekebb,
Mint Betlehemnek jászola!

Fordult az év... Mily haladás!
Alig kelt eszmét hajt a más.
S mi tegnap még sejtés, titok:
Holnap tudássá válni fog.
— De minden eszmény, gondolat
Mily meddő, változó s kevés,
A fényből gyönge szinförés —
Ha nem e jászolból fakadt!

Fordult az év... Egy új világ
Zeng új korszakról glóriát...
S mit szentül hittek századok:
Gyermek-mesévé változott.
S átok, szitok hull, gúny sebez...
— De az a dal oly ihlető,
S egész világ ma összejő
A pásztorok zengésihez...

Szent jászol! Üdv bölcsője te,
Váltságunknak dicső helye!
Fordulnak évek, ezredek,
Eszmék tért nyernek s vesztenek:
— A hitforrás, e tiszta ér
Mégis rajtad sugárzik át,
S hozzád az elfajult világ
Karácsonyestén visszatér!

Szent jászol! Légy hát üdvözölt!
Örökségévé tett a föld.
A hit szentéllyé avatott.
Mely nékünk Megváltót adott.
S a megváltott ember-sereg
Köréd im összegyül s örül;
— Terjedjen hát körösköril
Az örök béke s szeretet!

Párkányi Norbert.

A kanadai világkongresszus emlékei.

II.

A KONGRESSZUS működése másodsorban nyilvános ünnepélyek rendezésében nyilvánult. Ezekben Amerika gazdagsága, a franciák szellemessége és Kanadának páratlanul álló hitélete olyat vittek végbe, amelyhez foghatót Európában nem lehet látni.

Az egész város föl van diszítve. Lobogók, jelvények, virágok, szőnyegek, lampionok, villanyoslámpák különféle szinekben és alakban minden házon. Igy tesznek a zsidók és protestánsok is. Miért, nem kutatom; de tény, hogy itt uralkodik a katholicizmus; ellene nyiltan nem lehet dolgozni. Az utcákon, melyeken a körmenet halad, egyik diadalkapu a másikat éri. A diadalkapuk között oszlopokon zászlók, szobrok, virágok, pálmák, füzérek. Minden oszlop, szobor, diadalkapu hófehér s este pazar villanyfényben uszik. Csak egy diadalkapu nem fehér, ez buzakalászokkal van borítva. Frumentum electorum van ráírva. A legtöbb diadalkapu hatalmas kupolás épület. A templomok diszítése mesés. A lélek mennyországban képzeli magát. Le kell térdelni...

Az első imaóra.

Ezen kongresszusok első ünnepélyes miséje rendesen éjfélkor tartatik. A sulpicianusok Notre Dame-temploma, melyben az itteni becslés szerint 15.000 ember elfér s *ez mind oda lát a főoltárhoz*, már 11 órára megtelt. Csak keskeny sávot hagynak a templom hosszában, melyen a püspökök bevonultak. A misét Redwood újzélandi püspök végezte. Hatalmas, szakállas ember. Körülötte harminchat püspök a világ minden tájáról, a legkülönfélébb püspöki díszben; prelátusok és apátok még nagyobb számban. Mise alatt öt ciboriumból három püspök és két pap áldoztatta a férfiakat, legnagyobbrészt urakat — félórán keresztül. Áldoztatás alatt több nagy ciboriumot újból kellett megtölteni szentostyával. A mise alatt 8-an végezték a tömjénezést, 24 apródnak öltözött ministráns gyermek forgolódott az oltár körül. 12 biborba, 12 világoskék selyembe volt öltözve. Kivágott cipő, hosszú piros, illetve fehér harisnya volt a lábukon. Az arany- és ezüstsujtású bugyogó térden felül kezdődött. Az aranysujtással diszített, rövid ujjú bő kabátjuk alól fehér selyem felsőruha tünt elő. Finom szőke, vagy fekete paróka omlott le vállukra. Piros, illetve fehér selyem keztyű volt a kezükön. A 25-ik pedig a violaszin bársonyba, spanyol díszbe volt öltözve. Parókáján kék- és fehérszinű lapos kalap volt. Ez a püspök uszályát tartotta, mindig körülötte forgolódott, csókolni való kedvességgel. Mintha imádkozó kis kolibrik lennének. Lesütött szemmel, imára kulcsolt kézzel álltak, ültek vagy térdeltek, ahogy a szertartás következett. Sanctuskor tetőtől-talpig hófehérbe öltözött, fehér selyem cipőjű ministránsok jöttek elő párosával, gyertyákat tartva kezükben

s azután szépen elhelyezkedtek. Mire ez megvolt, elhangzott a 800 tagú férfi- és gyermekkar utolsó hozsannája, a zuávok földre eresztették puskájukat, aki csak birta letérdelt a nagy templomban s ezüst hangú csengetyű jelezte, hogy a királyok királya megjelent az Oltáriszentségben. Mikor mindenki megáldozott, akkor ezek az angyalfejű kis ministránsok térdeltek az oltár elé. Lehetetlen volt meghatottság nélkül nézni ezeknek áldozását s utána azt a buzgóságot, ahogy helyükre térdelve a hálaadást végezték. Hosszú szempillájuk összeölelkezett, mint lelkük az Úr Jézussal; magukba szálltak, mintha csak az ő kedves vendégükkel beszélgetnének. Tovább kellett időznöm e pontnál; eszembe jutott, hogy mi is apródruhába öltöztethetnők a gyermekeket, szent Imre apródjaivá tehetnők őket, hogy megtanulják zsenge kortól kezdve erényben követni példaképüket. A kanadaiak fiatalon ragadják meg a fiuk lelkét. Tudják, hogy az ilyen válogatott fiatalság nem fogja elfelejteni, hogy akkor volt legszebb, mikor áldozott s férfikorában is meg fogja becsülni e kegyelmet. Bárcsak mi is ilyen módon kandiroznók édessé a magyar fiúk lelkét! 3/4 2-re járt az idő, mikor a templomból távoztunk s az ott töltött 3 óra úgy mult el, mintha 1/2 óráig tartott volna.

A fiatalságot egész tömegében is szerepeltették a kongresszus alkalmával. Díszfölvonulást rendeztek a pápai követ előtt. Erről elég csak annyit írnom, hogy Rumeau angersi püspök értesülése szerint 40.000 gyermek vonult el a kardinális előtt. *R. T.*

(Folyt. köv.)

Karácsonyi történetek.

A LUZ DE ASTORGA spanyol ujságban ezeket olvassuk: A redemtorista atyák 1905-ben Spanyolország Manzeneda nevű községében szent missiót tartottak. Ennek már a fele elmult volt, de a népen alig volt valami megindultság észrevehető, kivéve az ártatlan gyermekeket, kik épületesen viselkedtek. Szokásos a missión Urunk ünnepélyes megkérlelése az Oltáriszentségben, mely alatt a papság és a hívek a kitett Oltáriszentség előtt kérnek az Úr Jézustól bocsánatot mindazon bántalmakért, melyekkel az ő isteni Szivét megsérteni szerencsétlenek voltunk. Mariscal atya tartotta itt az ünnepélyes szentbeszédet s ennek vége felé a kérlelési imát kezdette meg. Erre nagy zavar keletkezik, az egész hallgatóság fölágaskodik, hogy jobban láthasson valamit, ami az oltáron történik; de Mariscal atya a szószék magasáról hangosan kéri a hiveket, hogy a megkérlelés alatt maradjanak térdelve, mire ismét ájtatos csönd áll be; csak egy kétéves leánykának, Véga Eudoksziának csengő hangja zavarja meg a szent némaságot, ki is anyjának ismételten mondja: «Látni akarom a

Gyermeket! Látni akarom a Gyermeket!» Ezalatt a szónok a Szentirásból e szavakat idézi: «Egész nap kiterjesztettem kezeimet a hitetlen és ellenszegülő néphez.» Nemcsak a plébánia és szomszéd községek számos gyermekei, hanem felnőttek s ezek között maga a plébános, Rodriguez Péter is azt bizonyítják, hogy a Szentségtartóban, a szentostya helyén egy hét-nyolc évesnek látszó, kimondhatatlanul szép Gyermeket láttak, fehér ruhába öltözve, ki is kezecskéit a hithideg nép felé terjesztette és azt mintegy átölelni akarta. Egy leányka, Ariaz Lújza, e Gyermek oldalán tátongó sebet látott, melyhez Ő jobb kezét szorította, mintha csak vérének folyását akarta volna meggátolni. Maga a plébános ott térdelt az oltár előtt és kijelentette, hogy igenis jól látta az isteni Gyermeket, mintegy a szentostyából előjönni, ki is kezecskéit nemcsak a nép felé tárta, hanem keresztalakba is helyezte és isteni Szivét az oldalseben át is tisztán láttatta. A plébános e látottakat ünnepélyes eskü alatt is kész bebizonyítani. Midőn pedig ő az isteni szolgálat végeztével a szentostyát a Szentségmutatóból az áldoztatási kehelybe akarta visszatenni, úgy kezdett remegni, hogy a visszahelyezést nem volt képes végbevinni; a szentségbe tehát mintegy természetes élet száll, kiválik maga a Szentségmutatóból és az áldoztatási kehelybe merül.

Az isteni Gyermeknek e rendkívüli megjelenése Manzeneda hivei között igen jó hatást gyakorolt, azok is megrendültek, kik a gyermek Jézust nem látták; a missió pedig nagyon szép eredményeket hozott létre, a hideg szivek is fölmelegedtek az isteni szeretet láttára, és a pár percnyi látomás a legékesszólóbb prédikáció. A missió bezárásának napján volt az ünnepélyes közös áldozás, mely is reggeli hat órától egészen féltízig tartott, és melyen az egész vidék résztvenni óhajtott azon templomban, hol a végtelenül édes isteni Gyermek boldogító szeretetének és leereszkedésének alig néhány pillanatig tartó rendkívüli jeleit mutatta. Mi a rendes ugyanis a mi legszentebb hitünkben? Az, hogy mindentudó, mindenható és legszentebb Jézusomnak, az Isten egy Fiának higyjem okosan és rendületlenül, miszerint világalkotó szava által jött létre semmiből a teremtett minden, még az utolsó homokszemecske is és ugyanazon szava által jön létre az Oltáriszentség élő kenyere, isteni uramnak szent teste és vére, lelkem tápláléka, föltámadásom záloga, Istenem csodálatos szeretetének ezen a földön netovábbja, és melyhez az isteni szavak erejénél fogva a valódi, mennyei, örök élet van csatolva! Ha már most ez isteni hitemhez még rendkívüli, meglepő tények is csatlakoznak, nem dobom elég oktalanul ezeket a sutba, nem bélyegzem öreg asszonyi beszédeknek, hanem hálatelt szívvel fogadom el isteni hitemnek örvendetes küljeleiül és az én örökké élő és uralkodó édes Jézusom csodálatos szeretetének, ha reám nézve nem is szükséges, de mindig vigasztaló, fölemelő

ezen zálogait. Ő mondotta csalhatatlan ajkaival: «Én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig»; igenis velünk van Ő, az egyedüli Úr, a legfönségesebb, miként azt a szentmisében a Gloria-imában hangoztatjuk; velünk van szegény, igazán szegény gyermekeivel, kik naponta az Ő földi és mennyei kenyerével táplálkozunk, és kik ludásunkat illetőleg is bizony-bizony nagyon gyarlók vagyunk; azért kell is, hogy a mindenható Isten tőlünk gyermeki, alázatos hitet kivánjon. (Petit Messager.)

Indián világ

MAY KÁROLY regényeiben mohón olvastuk az indiánok történetét, ezúttal a mi indiánbarát lelkünk egy igaz történetet fog hallani az újvilág egy rézbőrű asszonyáról. Caruanát haldokló indián asszonyhoz hivták. Midőn a lakáshoz érkezett, tömve találta azt emberekkel, kik a beteg halálát várták. Bármennyire is erősítgették a jelenlevők, hogy a beteg már nem tud beszélni, a missionárius kiküldötte őket a szobából, hogy a beteget meggyóntathassa. A pap jelenlétében a beteg mintegy új életre kelt és jó szent gyónást kivánt végezni. Az utolsó kenetet is föladta neki a missionárius, csak a szentáldozásban nem részesítette, minthogy nyelni már nem tudott.

Amint a páter távozni készült, hallja, hogy a beteg keservesen sír és sóhajtozik. Ennek okát kérdezte a betegtől, mire az így válaszolt:

— Azt akarod, fekete kabát (így hivják az indiánok a kath. papot), hogy úgy haljak meg, mint a kutya, az Úr Jézus szent teste nélkül?

Hogy őt megnyugtassa a páter, tréfásan így felelt:

— Ha a szentáldozásban akarsz részesülni, akkor holnap korán reggel a templomba kell jönnöd.

A páter azonban ismerte a beteg állapotát; az orvos kijelentette neki, hogy még az éjjel meg fog halni.

— Ah! — válaszolá az indián nő a páternek megvigasztalódva, ami annyit jelentett: Igen, eljövök!

Másnap reggel félhétkor P. Caruana az oltárhoz ment, hogy szentmisét mondjon. A szentáldozás idejekor a fráter, ki neki szolgált, a confiteort kezdte mondani. A pap kissé megfordult és odasúgta neki, hogy ma senki sem fog áldozni.

— De igen — felelé a fráter — egy indián asszony térdel az áldozópadnál.

Mennyire elcsodálkozott a páter, midőn a Szentséggel kifordulva ott látja az indián asszonyt, kit tegnap az utolsó kenet szentségével ellátott!

A szentmise után az indián asszony bement a sekrestyébe, hogy köszönetet mondjon.

P. Caruana, ki még mindig alig hitt szemeinek, megkérdezte tőle, hogyan történt az, hogy eljött a templomba. Az pedig felelé:

— Hát nem parancsoltad-e meg nekem? En engedelmeskedtem és a jó Isten meggyógyított. Most pedig megyek dolgozni.

Csakugyan vállára vetette fejszéjét és ment fát vágni. Nem volt-e ez élő hit?

A nagy rendelet

(Folytatás.)

A NEGYEDIK PONT a szentáldozásnak nem lényeges, de üdvösséges és igen ajánlatos föltételéről szól: az *előkészületről* és *hálaadásról*. Mennyi időt fordítsunk e két gyakorlatra?

A rendelet azt mondja:

«4. Minthogy az újszövetség szentségei, bár szentségi erejüknél fogva hatnak, annál nagyobb eredményt hoznak létre, minél gondosabb az előkészület, azért arról kell gondoskodni, hogy a szentáldozást buzgó előkészület előzze meg és megfelelő hálaadás kövesse kinek-kinek tehetsége, állapota és hivatala szerint.»

E pont is fontos tanítást tartalmaz, minthogy nemritkán az előkészület vagy hálaadásnál tapasztalt nehézségek, nevezetesen a kellő összeszedettség vagy idő hiánya okozzák, hogy lelkek, kiknek a szentségi Jézus kegyelmére igen nagy szükségük volna, a szentáldozástól tartózkodnak. Mások pedig, noha volna bőséges érkezésük, lekicsinyelve e két lelki tényked és fontosságát, gyakran minden készület nélkül járulnak az Úr asztalához, vagy ami még kárhozatosabb, az oltártól egyenest az utcára sietnek, minden további ájtatos gondolat vagy istenes érzelem nélkül. Ez rendszerint azoknál fordul elő, akik ritkán áldoznak s leggyakrabban a husvéti áldozóknál.

Mit kiván tehát a rendelet erre vonatkozólag?

Azt mondja először is, hogy az újszövetség szentségei szentségi erejüknél fogva hatnak (ex opere operato) azaz pusztán a szentség érvényes vétele folytán annak sajátos erejében és kegyelmében részesülünk, függetlenül minden további közreműködésünktől. Ami az Oltáriszentségre vonatkoztatva annyit jelent, hogy ha méltóképp, azaz a kegyelem állapotában és jószándékkal áldozunk, a megszentelő malasztban gyarapodunk, még ha nem is készülünk elő különös módon s nem is végzünk hosszabb hálaadást.

Mindazonáltal — mondja tovább a rendelet — e szentségek s főkép a legméltóságosabb Oltáriszentség annál bővebb áldás s annál hatásosabb kegyelmek kútforrásai, minél gondosabban készülünk elő azok vételére s minél buzgóbb szívvel hálálkodunk értök.

Tehát fontos, kegyelmek nélkül szükölködő lelkünk gyarapodására fölötte fontos, hogy ne járuljunk egészen gondatlanul s minden előkészület nélkül, főleg huzamosabb ideig a szentáldozáshoz, s ne hanyagoljuk el a hálaadást.

De mit tegyünk, ha nem marad időnk se egyikre, se másikra?

Megmondja a rendelet s pedig világos szavakkal.

Az előkészület és hálaadás igazodjék «kinek-kinek tehetsége, állapota és hivatala szerint.»

Más szóval, ha a legjobb akarattal sem találsz időt, hogy nyugodtan előkészülj vagy a Szentség vétele után azonnal távozni vagy kénytelen: ne hanyagold el ez okból a szentáldozást.

Készülj elő úgy, ahogy tudsz munkáid, foglalkozásaid közt, az úton, míg rád kerül a sor, a hálaadást pedig szintén végezd úgy, amint körülményeid engedik; az Úr szeretetének bőségével pótolni fogja, amit kötelességből elmulasztottál.

De Sonis tábornokról olvassuk, hogy tisztikarának egy részével még a háború idején is, amikor csak tehette, megáldozott. Sok ideje természetesen a hálaadásra nem maradt. Mit tett tehát? «Ha előőrsi szolgálatban járva — írja az osztrák-olasz háború idejéből (1859.) — kora reggel valami faluba vagy városkába érünk s templomra bukkanunk, hamar odakéretjük a papot s megáldozunk. Aztán sietve lóra kapunk újra — mert hiszen időnkkel nem rendelkezhetünk — s a nyeregben végezzük a hálaadást.» (Baugha: Jellemrajzok. 311. old.)

Mennyire kedves volt e katonás hálaadás az édes Üdvözítőnek, mutatja a kegyelmek bősége, mellyel e hős lelket elárasztotta. A katonahivatás veszedelmei közt is valósággal szent életet élt.

(Folyt. köv.) *Klett István* S. J.

MINDENEM!

Fény a sötét éjben,
Nap a tiszta égen,
Társ az élet útján,
Óvszer a veszélyben.

Lelkem boldogsága,
Szivem szép világa,
Édes üdvösségem,
Éltem mennyországa.

Oltár szent Csodája!
Lelkek Életfája
Élő, tiszta Szentség,
Kegyelmek tárháza.

Gyújts lángot szivemben,
Égess el egészen.

S engedj mennybe jutnom
Én Jézusom, Ámen.

Adoratrix.

Ujszülöttek a szentmisén.

Plébániám elfoglalásakor sokat kellett küzdenem, míg rávehettem a jó szülőket, hogy gyermekeiket reggel, a *szentmise előtt* kereszteltessék meg. Így a kis gyermekkel a keresztszülő mindjárt misét is hallgathat s a szentségi Jézusnak bizonyára igen nagy öröme telik az angyaltiszta léleknek jelenlétében. Náluk szegénykéknél a keresztelői tor volt a fődolog, azért eleinte csak délután jöttek keresztelőre. Most már ez az eset sohasem fordul elő, pedig plébániám 12 (mondd tizenkét) faluból áll.

Karácsonyéj.

Valamit e szentmisehallgatáshoz legyen szabad megjegyeznem.

Én szentül meg vagyok győződve, hogy az a kis újszülött — angyaltiszta lelkével — jobban látja az Oltáriszentségbe rejtőzött édes Jézust, semmint arról nekünk fogalmunk van. Miért fosztanánk tehát meg az újszülöttet az édes Jézus látásától s a szentségi Úr Jézust a tiszta lélek jelenlététől.

Necsak a plébánosok, de az Oltáriszentség buzgó tisztelői, a *hívek* is kövessenek el minden elkövethetőt, hogy a keresztszülő az újszülöttel, később az édesanya a bemutatáskor (avatás) gyermekével szentmisét hallgasson.

Még valamit.

Accipe salem sapientiae!... Vedd a bölcsesség savát! Milyen szép volna, ha a keresztelés szertartásának végén ezt is mondhatnánk az újszülöttnek: *Accipe Sanguinem Domini nostri Jesu Christi!* Vedd az Úr vérét! Milyen szép dolog volna ez a legszebb első áldozás s Őszentsége ezt bizonyára meg is fogja engedni, csak kérjük. Akkor egészen megújulna a világ, mint az őskeresztény századokban.

D. A.

Rákóczi városában

Mária Terézia korabeli kassai Oltáregyesület.

A HAZAI szentségi társulatok történetében négy korszakot különböztethetünk meg. Az első korszakban helyi jellegű *Corpus Christi-társulatokat* találunk, melyek többnyire a céhekkel állnak vonatkozásban. A sort megnyitja az *egri* társulat, melyet 1386-ban alapított Kanizsai János egri püspök.* Az eddigi adatok 13 ilyetén társulatról szólnak. Működésüknek a reformáció terjedése, meg a törökök előnyomulása vetett véget

A második korszakban a társulatok már kivetkőznek helyi jellegükből; a kereszténység fővárosából kiindulólag ország-világra szóló szervezettel birnak. Egyebek közt 1538 körül létrejő Rómában *az Úr testének társulata*, mely idővel elterjed mindenfelé. Nálunk az első ilynemű társulat tudomásunk szerint a *soproni*, melyről adatunk vagyon már 1636-ból. Az Úr testének társulata mellett idővel tért hódít az *Örökimádás-társulat* is, mígnem a virágzó társulati életet megdermeszti, majd nagyrészt tisztára tönkreteszi a jozefinizmus szele.

Hosszas szünet után az *Oltáregyesület* terjedésével indul meg a harmadik korszak. Hazánkban 1859-ben alakultak meg az első oltáregyletek. Mellettük egyéb szentségi társulatok is működnek; így helyenként az *engesztelő szentáldozás szövetsége*, meg a papok szentségimádó szövetségei (Eucharistia-társulat) s a magyarországi papi imaegyesület.

A negyedik korszak napjainkban alakul ki a gyakori szentáldozás jegyében. *A gyakori szentáldozás ligája* azonban még úgyszólván a jövő zenéje. Lelkes agitációnak kell még megelőznie a szervezés munkáját.

A *kassai* Oltáregyesület, melyet ezúttal ismertetni szándékozom, a második korszakba tartozik.** Szervezete után ítélve Úr teste-társulat lehetett, bár hivatalos elnevezése más volt, tudnillik: «az Oltáriszentség társulata» (Archi-Congregatio Sanctissimi Altaris Sacramenti). A társulatot Karlay Ferenc egri kanonok, kassai plébános alapította. Ünnepélyes megnyitása 1758. június 24-én ment végbe a kassai Erzsébet-dómban, fényes pompa kiséretében. A földiszített székesegyház közepén erre az alkalomra stallumokat állítottak föl, hol is a papság meg a Kisdi-szeminárium ifjú levitái foglaltak helyet. Az ünnepségre csak úgy özönlöttek a város lakói, élükön a város előkelőségei. Kilenc órakor kezdődött az ünnepség; magyar és német nyelven tették közhirré az Oltáregyesület hivatalos megalakulását. Az akkori szokáshoz képest dobpergés meg trombitaharsogás, továbbá a

* Batthyány: Leges Eccl. Claudiopoli 1827. T. III. pg. 281.

** A kassai O. E.-re vonatkozó adatokat főt. Dragóner Béla paloncai plébános úr bocsátotta rendelkezésemre. Hálás köszönet érte!

városban állomásozó Pálffy Lipót-ezred kivezényelt legénységének dísztüze emelte az ünnepi hangulatot. A megnyitó ünnepségre már a társulat költségén szereztetett be egy kisebbfajta mennyezeternyő meg két remek kivitelű templomi zászló, továbbá egynémely egyházi szerelvény. Az egyik zászló feketeszinü volt, másika pediglen piros; utóbbi a legtinomabb

A kassai Szent Erzsébet székesegyház.

anyagból készült, gazdag aranyozással, a rajtlévő kép tűfestéssel himezve. (Érdemes volna utánajárni, vajjon az említett tárgyak megvannak-e még a kassai dóm leltárában.)

A társulat első tisztikara következő összeállítással alakult meg. A társulat fővédnöke lett Barkóczy Ferenc gróf, egri püspök, ki lelke volt az egri Oltáregyesületnek is. Rektor: Csáky Antal gróf, Abauj vármegye

főispánja. Vicerektor: Sauberer András jászói prépost. A társulat legfőbb igazgatását — az anyagiakat illetőleg — Kassa város tanácsa vállalta magára. A tulajdonképeni elnök (Praeses) azonban a kezdeményező város plébános, Karlay Ferenc kanonok volt.

A társulat zavartalanul működött egészen 1782-ig, midőn a jozefinizmus hullámai elsöpörték ezt a társulatot is, miként a hitbuzgalmi egyleteket egyáltalában. Midőn a mult század hatvanas éveiben az oltáregyesületi eszme nálunk is mindjobban gyökeret vert, kisérletet tettek a régi kassai Oltáregyesület fölélesztésére is. Új tagokat is vettek föl 1868., 1875., 1876., 1878. években. Mindazonáltal elmondhatjuk, hogy ma már csak emléke él a régi kassai Oltáregyesületnek. Emlékét fönntartják az egyletnek ránkmaradt albuma s az elvétve található fölvételi cédulák; mindakettő a társulat alapítása évéből, 1758-ból.

Szent Mihály kápolna Kassán.

Az egyleti albumról részletesebben is meg kell emlékeznünk. A diszesen kiállított album misekönyvalakú. Elején pergamentlapokon a társulat notabilitásainak tagbejegyzései, majd számos üres levél után a 31—55. lapokon következnek a többi tagok nevei. Az albumnak fődiszét képezik a pergamentre festett műlapok, a társulai nagyjainak képeivel, cimereivel, jelmondataival s eredeti kézaláirásaival. A notabilitások sorában találjuk a következő tagokat: 1. Barkóczy Ferenc gróf, egri püspök. 2. Csáky Antal gróf és neje Berényi Anna Mária. 3. Báró Engelhard Kristóf generális, kassai parancsnok stb., nejével egyetemben. 4. Kassa város tanácsa; föltüntetve a városi cimer. 6. Karlay Ferenc plébános: imádkozó helyzetben ábrázolva. 6. Sauberer András. 7. Károlyi Anna. 8. Báró Vécsey József szepességi kamarai tanácsos és neje, Berényi Terézia. 9. Schnellinger János Ferenc kassai hadi prefektus és neje, Dubovna Mária Johanna.

A társulati fölvételi cédulákat fametszetű eucharisztikus kép diszíti. Tótnyelvű példányát az oltáregyesületi jubileum alkalmával Dragóner Béla plébános úr juttatta el a szerkesztőséghez.

Rákóczi városa, a kassai vértanuk városa, mindenha előljárt az Oltáriszentség különös tiszteletében. A kassai szentségi csoda kegytemplommá

avatta szent Erzsébet ősi egyházát. A XV. század elejétől fogva tömegesen zarándokolnak a hivek a kassai szent vérhez. Századok multával, 1758-ban pedig az Oltáriszentség fokozottabb tisztelete céljából oltáregyesületbe tömörülnek Kassa lakói. Vallásos buzgalmuknak kiváló jele, hogy akkortájt már egy hasonlócélú egyesület, Jézus Szivének társulata, is működött a városban. Ez utóbbi társulat szintén Barkóczy püspök védőszárnya alatt jött létre a kassai Orsolya-szüzek templomában, még 1747-ben.

Timár Kálmán.

A LILIOMOS GYERMEK

Mikor az ég heve hervaszt minden ágat,
Széles vidékeken kiég a gyep nedve:
Isten kis házában e disz honnan támad?
Honnan van ez ezer üde virág szedve?

... Szakadott a mennykő, örjöngött a zápor...
Borzasztó idő járt, zúgott napok óta
Isten oltárára szépjéből-javából
Ki hoz most liljomot, hogyan kerül oda?

Hegyi liliomot — ami messze terem,
Uad lakta bérczeken, rengetegek fölött...
Ki hozhat ilyenkor üdéket szüntelen,
Hogy az Úr lakása ily diszbe öltözött?

Körül van övezve az oltár közepe;
Hol a szent kenyér van, liliomok csüngnek
Rajtuk még a hozó csókos lehelete,
S a kezek fogása itt-ott alig hült meg...

Im, mégis virágot ölel egy leányka,*
S imbolyog vidáman az oltárhoz elé,
Aztán fűzi, rakja ide-oda állva...
Fűzte-rakta s közben imáját rebegé:

«Hozom, egyre hozom, mi kedvest hozhatok...
Porlepte lakásod mint diszitsem neked?
Ki értünk vagy itt benn ilyen elhagyatott,
Gyönyörködjél, ne und köztünk az életet.»

Ártatlan gyermek-hang súgja-búgja halkan
Ilyenkor oly kedves, derüs az orcája...
«Még az ide illőt tova el-elhagytam...
Mindjárt jövök vissza, elmegyek utánna.»

— Búcsuzik a gyermek s elmegy járt útjára,
Siet hegyen-völgyön lankadatlan kedvvel...
Magas sziklákat mász, sebet kap a lába
De megy, mert az Isten liliomot kedvel.

... Hajlott a nap és ő virágot fűz újra,
Kötözgeti hosszan forró, lázas kézzel,
Sebes lélekzettel szirmát összefújja
S szól maga magához: «Éj már mennyit késel!»

Biztatja jó magát. Hiába, nem halad;
Reszkető kezei rontják a virágot;
Elhervadnak azok már a csókja alatt
S úgy hullnak a földre — s ő sem soká áll ott.

Hull alá a virág szerteszét a földre,
Szirmai hervadtak, összetört a szára...
Ráterül a lányka — kebelével födve —
Szórja lázas csókját az oltár talpára.

Aztán ápolják gyógyító, jó kezek,
Hideg verejtékét törülgetik elébb...
És amikor látják, hogy dolguk elveszett:
Gondosan fölvágják a leányka erét.

Hull a szép piros vér, a föld mohón issza
S rá múlik a nagy láz, éledez a lányka,
Régi élénk kedvét egyre nyeri vissza.
De mi ez? virág kél mind a vér nyomába.

— Ual: hová hullott cseppenkint a vére,
Megsarjadott a föld s liliomot termett...
És volt disz az oltár szentelt közepére,
Mig újra hozhatott a liljomos gyermek.

* «Jézusról nevezett» boldog Mariannát kortársai «quitói liliom»-nak nevezték, mert egy érvágása alkalmával az ő véréből liliom nőtt — így tüntetvén ki az Oltáriszentség az ő imádóját.

Éjféli mise Newyorkban.

A mult év emlékeiből.

LEHULLOTT Newyorkban is az első hó. Hideg van, akár csak télen szokott lenni az óhazában. És emlékeink elszállnak a kicsinyke faluba, az édes otthonba. Különösen most, ahogy a szent ünnepek elkövetkeztek. Az amerikai katholikus magyarság igaz szívvel ünnepelt. Bizonyságot tett édes hazájából, Mária országából hozott vallásosságáról. Szent karácsony napján az a szokás Amerikában, hogy a hívek papjuknak a szentmise alatt levélborítékba teszik ajándékaikat, kifejezni akarván ezzel azt, hogy papjuknak egész éven át tartó nehéz, néha emberfölötti munkáját nem tudván megjutalmazni, szeretetükön kívül mással, egy kis ajándékocskával róják le mégis hálájukat.

A newyorki Szent-István magyar templom hívei is lerótták szeretetük jelét akkor, amikor közel ezer koronát adományoztak a karácsonyi offerában, amit viszont a plébános nem fogadott el, hanem ezen összeget a templom céljaira adta. Adományról lévén szó, ugyancsak fényes jelét adta a newyorki katholikus magyarság vallásosságának a templomi bazár alkalmával, a négy vasárnapon tartott templomi bazár egyezer dollárt, azaz ötezer koronát jövedelmezett a hitközségnek.

Williams, az új bevándorlási főbiztos százezer magyar bevándorlót jósolt a jövő évre. Mi lesz otthon, ha százezer dolgos, munkáskéz idekint fog a gyárak zakatoló gépei és a bányák tárnáiban dolgozni? És tényleg így áll a dolog, máris ezer és ezer ember jön ki az óhazából s az olasz kivándorlás után következik a magyar. Idekint minden másképen van Idekint pártfogolnak bennünket. Ime a newyorki érsek egyik gyönyörű cselekedete. Soha és sehol Amerikában, főleg pedig Newyorkban karácsonykor éjféli misét mondani egy templomban sem szabad. Ez idén megengedte Farley newyorki érsek, hogy a magyar és a negyedik utcában lévő Szent-Erzsébet tót templomban szabad legyen éjféli misét mondani, tekintve, hogy népünknél ez régi szokás és soha rendetlenkedést nem követtek el.

Hogy pedig megérdemelték ezen kitüntetést a magyarok, mi sem mutatja jobban, mint az, hogy éjféli misén a perselypénz a Szent-István magyar templomban százhatvanhárom dollár volt, tehát nyolcszáztizenegy korona s valószinüleg a tótok sem igen maradtak hátrább, ámbár Newyorkban sokkal kevesebb a tót, mint a magyar s a templomuk is fele olyan nagy, mint a magyar katholikusoké, hozzá a magyaroknak egyszerre két éjféli miséjük volt a templomban, amelyet Kovács Lajos plébános és a teremben, melyet Szilágyi Oszkár káplán mondott.

Amilyen nehezen lehetett betörni a magyar népet az amerikai szokásokba, épen olyan kellemesen említik a magyar lelkipásztorok, hogy népünk pár év alatt olyan jó, áldozatkész, paptisztelő lesz, mint soha odahaza, ennek oka részben lelkiatyáink végtelen jóságos, okos lelkipásztorkodása, részben a jó példa, amit népünk az irektől, németektől és lengyel katholikusoktól lát.

Az Oltáriszentség evangéliuma.

ACHTERMANN Vilmost, a jeles szobrászt (1799—1884.), 1853-ban meglátogatta a porosz trónörökös római műtermében. Az öreg mester személyesen is akarta megköszönni a trónörökös leereszkedését, elindult annak lakására. A trónörökös épen az időben sétakocsizást tett. A művész visszatért, útközben azonban szembe jött vele a trónörökös kocsija; a trónörökös megállíttatta a lovakat s beszédbe ereszkedett a művésszel. Ép a legjavában beszélgetnek, amikor mellettük elhaladt egy pap a legméltóságosabb Oltáriszentséggel. Achtermann rögtön abbahagyta a társalgást, letérdelt az utca kövezetére, hogy hódoljon a királyok királyának. A trónörökös néma szemtanúja volt a jelenetnek s nyugodtan bevárta, míg a művész fölkel s tovább folytatta a beszélgetést.

Hasonló. Mexikóban még a XVIII. században virágzott egy egyesület «Isten fuvarosai» cimen. Az egylet célja volt a Legszentebbet vivő papot elvinni a beteghez. Tagjai többnyire az illető város előkelői voltak. Egy külön épületben készenlétben állottak aranyozott szerszámmal ellátott lovak szép díszes hintóba befogva. Ha beteghez kellett menni, az illető városrész templomán haranggal jelt adtak. Minden templomnak más és más volt a jelzése. Ahogy a tagok meghallották a jelzést, rögtön a készenlétben álló fogathoz siettek s aki elsőnek odaért, felült a kocsira s elhajtatott az illető templomhoz. Felvette a papot s elvitte őt a beteghez, lett légyen az a legszegényebb kunyhó lakója is.

Őseink buzgósága.

ABBAN az időben, mikor Mária Terézia magyar huszárjai a berlini trón bársonyán verték ki pipájukat s győzelmeik emlékére a huszárok mentéikből miseruhákat csináltattak, a lovagias magyar nemzet nemcsak királynőjéért adott vért és életet, de mennyei királyáért, Jézus Krisztusért is. Ő neki is voltak testőrei, kik hiresek lettek tetteikkel. Egy régi magyar szentségi szónokról jegyezte föl a történelem a következőket:

Pater Balogh Bernárd, szent Ferencrendi szerzetes. Született Szom-

bathelyen 1742-ben; beöltözött 1764-ben; miséspappá lett 1767-ben. Társai bizalma 1791-ben tartományi főnökké emelte őt. Tartományi főnöksége letelte után írta meg egyik legnagyobb munkáját, amelynek cime:

«Eledel és áldozat, azaz: a kenyér és bor külső szinei alatt elrejtett Úr Krisztusnak valóságos tulajdon eleven szent testének és vérének szentségéről és a szent misebeli áldozatról a vasárnapi evangéliumok szerint két esztendőkre szolgáló prédikációk, melyeket több könyvekből összeszedett és elkészített Pater Balogh Bernárd, Szerafikus szent Ferenc rendén lévő Boldog Asszony Magyarországi szorosabb rendbeli Provintziájának volt Provintziálisa».

Két esztendőre szólnak e beszédek, kéziratban (4° 2288 lap) maradtak meg; a kéziratot a pozsonyszentantali Ferences-zárda könyvtárában őrzik. Az első rész szól a legméltóságosabb Oltáriszentségről mint eledelről, a másik rész pedig mint áldozatról.

P. Balogh meghalt 1818. február 27.

Szentáldozás a forradalomban.

Franciaországban véres forradalom dühöngött 1796-ban. A lázadók dühe főleg a papok ellen irányult. Amint papra akadtak, örjöngve kiáltották: «A lámpakaróra vele!» Néhány pillanat mulva a szerencsétlen áldozat a lámpaoszlopon függött. A hőslelkű papok azonban a nagy életveszély dacára is százával maradtak vissza Franciaországban s a szentségeket a betegek és ártatlanul szenvedő foglyok között kiszolgáltatták.

A Bastille nevű börtönben voltak a halálraitéltek. A rémes időszak alatt egy pék látogatott el reggelenkint e borzalmas helyre, fehér kötényben, péksapkában, karján nagy kosárral, mely tele volt péksüteményekkel. Egy hatéves gyermek volt állandó kisérője. Az őrök mindkettőt akadály nélkül engedték be. Mikor a pék a közös terembe jutott, süteményeit sorra kinálgatta. Amint azonban az őr távozott, keresztet vetett, és ha valamely fogoly közeledett s hasonlókép jelezte, hogy keresztény, a pék ezt súgta oda neki: «Barátom, én pap vagyok, most meggyónhatsz.» A fogoly letérdelt a kosár mellett, mintha annak tartalmát vizsgálgatná; a pék hozzáhajolt, meghallgatta gyónását és föloldozta. Majd levette a gyermek nyakából a kis szelencét, kivett belőle egy szentostyát és a foglyot megáldoztatta. Folytonos életveszély között, napról-napra belátogatott a pék a kis gyermekkel, aki később Észak-Amerikában Vincennes első püspöke lett.

Ama borzalmas idők elmultak. Mi a legkisebb veszély nélkül vehetjük magunkhoz az Úr Jézus szent testét. S mégis mily sokan elmulasztják ezt, vagy csak nagyritkán szánják rá magukat. Ha az a pap életét kockáztatta, hogy embertársait vigasztalja, mily szégyen reánk nézve, hogy gyakran csupán emberi tekintetből nem áldozunk... *Vállay S. J.*

Jézus szenvedésének története.

Jézus mennyei Atyja akaratának hódolva a poharat elfogadja.

Atyám, ha e pohár el nem mulhatik anélkül, hogy megigyam, legyen a te akaratod.[1]

Atyám, tudom, tudom szent elhatározásodat, melyet az igazság itélőszékén aláírtál, kezedben itéletem, ismerem tartalmát: *A könyvben főleg az van írva, hogy a te akaratod teljesítsem.*[2]

De Atyám, én jó mennyei Atyám, nemcsak a kegyelem, de isteni természetem kapcsán, tudod, hogy szeretlek s azt is tudom, hogy Te szeretsz engem. Magad mondottad: *Ez az én kedves fiam.*[3] Ha tehát szeretsz engem, légy irgalommat irántam, távozzék el tőlem e pohár. Elégedjék meg isteni felséged azzal, hogy istállóban születtem, hol pólyába takartak s jászolba fektettek. Ha könyeimet akarod, eleget sírtam Jeruzsálem fölött. Ha véremet: ezt is hullattam már nyolc nappal születésem után. Ha fáradozásaim engesztelnének ki: *Szegény vagyok s megterhelt ifjúságomtól fogva.*[4] Ha szivem mély bánata s szomorúsága, lásd: *Szomorú az én lelkem halálig.*

Muljék el hát tőlem e pohár...!

Szerelmes fiadhoz vajjon illenek-e a láncok, az arculcsapások, a megkoszoruzás, a töviskoszorú, a szegek s a kereszt? Elnézheted-e fiadat a Golgota ormán függni ég és föld között, tetőtől-talpig ruhátlanul vagy gyalázattal elborítva, megtépve, vérrel bemocskolva, mintha az emberiség utolsója lenne.

Vajjon eltürheted-e, hogy így haljon meg?

Megrendül a lelkem... Atyám, szabadíts meg ez órától...[5]

És mégis azt mondom: *Mindazáltal ne az én akaratom legyen, hanem a tied.*[6] *Ez a szerelmesnek szava.*[7]

Jézus szavaiban kettős érzés rezeg: egyrészről a félelem reszket bennük, másrészről szeretet sugárzik ki belőlük. Muljék el tőlem e pohár: ezt a félelem sugalja. Mindazáltal ne az én akaratom legyen meg: ezt meg a szeretet leheli. Az előbbi óhaj a romlatag testnek, a betegnek fohásza; az utóbbi a lelkek orvosának gyógyító balzsama. A félelem eltolja magától a keserű poharat, az irántunk való szeretet kinyujtja kezét érte. Borzadása a kinoktól azt sugalja neki, hogy a poharat kiöntse, értünk való forró szerelme azt, hogy érte kiürítse. A félelem így zokog: *Nem iszom e szőlő termésétől.*[8] A szeretet epedve kiált föl: *Adj nekem innom!*[9] Iszom addig, míg csak egészen elfogyasztva elmondhatom: *Beteljesedett!...*

Lukácsy István.

[1] Máté 26, 42. [2] Zsolt. 39, 8. [3] Máté 3, 17. [4] Zsolt. 87, 16. [5] Ján. 12, 27. [6] Máté, 26. [7] Én. é. 2, 8. [8] Márk 14, 25. [9] Ján. 14, 10.

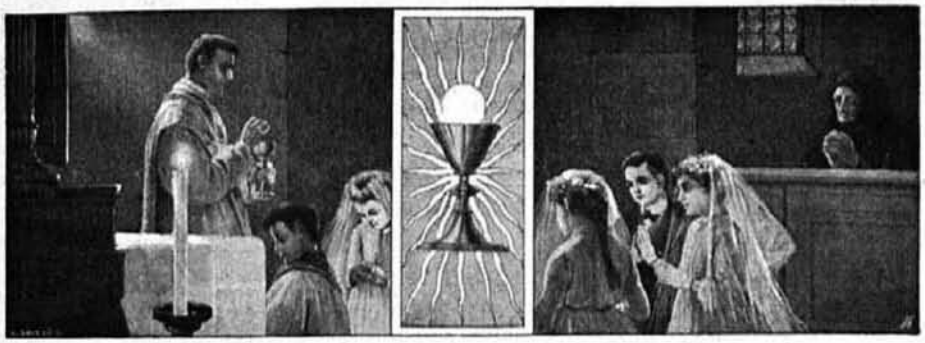

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS.

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR.

Jöjj, Uram Jézus!

MIDŐN Reviczky Aladárnak egyik klasszikus munkáját lapunk hasábjain ismertettük, azon eszmét pendítettük meg, hogy egy imakönyvnek kell jönnie, mely az igazi Úrjövetet a gyakori áldozásnak imában, tettekben megnyilatkozó virágkorát elő fogja készíteni. Az Úrjövet itt van, az idők teljessége elérkezett. Jöjj, Uram Jézus! Ez a cime annak az imakönyvnek, mely valóban egy hő vágyat fejez ki az Úrjövet után. Hiszen nemcsak az apostolok, dr. Szyllaba Emil és Reviczky Aladár, hanem a közönség lelke van már telve a vággyal. Jöjj, Uram Jézus! Mindenki érzi, hogy gyakrabban kell találkozniok a katholikusoknak, gyakrabban kell áldozniok s az áldozásban egyesülniök. Mindenki tudja, még a gyermek is, hogy az áldozás nélkül nem megyünk semmire. Már a gyermek szivébe is behatolt, az ő lelkében is megfogamzott a vágy. Jöjj, Uram Jézus! És Jézus a gyermekek szájából alkotott magának dicséretet. A gyermekvilág tavasza, üde varázsa nyilatkozik meg e könyvben. Jézus beszél s a gyermek Ő vele. Párbeszéd, csupa lüktető erő, csupa mozgalom. Párbeszédek alakjában írták meg a szerzők a könyvet; a gyermek érzi, hogy nem üres falaknak beszél a templomban, de Jézus foglalkozik vele, érdeklődik iránta. Gyakran áldozófiúk és leányok imakönyve, ez a mű másik cime, korszerű munka, mely X. Pius pápa könyvtárának legszebb disze lesz; hisz az ő eszméi, az ő imái visszhangzanak benne; amit a pápa rendelete mond, azt ez az imakönyv végre fogja hajtani. Nem kinálhatunk szebb karácsonyi ajándékot, mint e könyvet; ez nemcsak imakönyv, de a keresztény nevelés leghathatósabb módszerének kézikönyve. Izléses kötésben, szűz Máriát a kis Jézussal ábrázoló címképpel közel 500 oldalon beszél e könyv mesteri nyelven, mint lapunkban a Gyermekvilág és a

Gyakori szentáldozás rovatának vezetőitől megszokta a magyar olvasóközönség. Napi imák, miseimádságok, gyónási, áldozási ájtatosság, közös áldozás, harmincegy áldozási ájtatosság a hónap minden egyes napjára, majd hét ájtatosság a hét napjaira, utóbb tizenkét szentségi ájtatosság minden hó első péntekére, Jézus, Mária, szent József tiszteletére. Betegség, halál, szentségimádás ezek azon főpontok, melyek e sikerült kézikönyvben találhatók. Énekeket és kisebb utasításokat is talál benne a gyermek, hogy úgy nevezzük: ez egy kincses kalendárium, melyben mindaz megvan, mit a XX. század gyermekének Jézusról tudni és Jézusért tenni kell! *M. L.*

Keresztények fel!

Föl az égbe! Az égbe föl!

I. Hogyan? Hogyan a mennybe? Kívánkozol oda? — Járulj gyakran a szentségekhez! — Áldozzál gyakrabban, sőt *naponkint* is!

II. Miért? Ki kívánja azt? — 1. A mi Urunk Jézus Krisztus. «Aki eszi az én testemet, ... örökké él.» — 2. A szentatya, X. Pius pápa. — Tehát az egyház mondja Jézus Krisztus nevében: «Minden hivő, gazdag és szegény, tudós és nem tudós, férfiak és nők, házasok és nem házasok, öregek, fiatalok, ifjak és leányok, sőt a gyermekek is, — kezdve az első áldozástól — mind-mind hivatalosak, hogy gyakran, sőt mindennap áldozzanak.» 3. A szentek mondják és kívánják szent Ágoston szavaival: «Te naponkint vétkezel, azaz mindennap, tehát áldozzál is mindennap.»

4. A te saját hasznod kívánja azt; kiváltképen a te nagy lelki hasznod. Ha még oly sok fáradságodba kerül is, lelkedet, a halhatatlan lelket, meg kell mentened! A gyakori, a naponkinti áldozás pedig a legfontosabb, a legcélszerűbb, a legnagyobb, a legbiztosabb eszköz, hogy lelkedet minden bűntől tisztán és szeplőtelenül megőrizzed, hogy keresztény hitedet, hogy keresztény erkölcseidet érintetlenül megtartsad. Ez a gyakori áldozásnak legszebb és rád nézve leghasznosabb gyümölcse.

5. Ezt kívánja tőled a te ideigvaló, földi hasznod is: Béke és egyetértés a családban, szerencse és siker vállalataidban, gyermekeid nevelése és annak eredményes volta, — ez mind gyümölcse a gyakori, naponkinti szentáldozásnak. Mert mindez Isten áldásától függ, akit te a szentáldozásban szived hajlékába befogadsz, akivel te oly szorosan egyesülsz: már hogyne kapnál meg mindent, amit te nála, szived Istenénél keresel. Ő a te barátod, a te utitársad, mindened ... Istened!

III. És honnan tudhatom ezt? A mindennapi tapasztalás oktat erre mindenkit.

IV. Tehát hányszor is? Minden hónapban, minden héten, mindennap, — még egyszer mondom: *naponkint.* Krisztus Urunk, a szentatya, a

tridenti zsinat folyton ismétlik, minden lehető módon sürgetik: «Ahányszor a szentmisénél jelen vagy... naponkint egyszer áldozhatol is!»

V. Nem túlzás-e ez? Hát te talán okosabb akarsz lenni, mint a szentek, akik tapasztalásból tudják mindezt; fölvilágosodottabb akarsz lenni és nagyobb hittudós, mint a pápa és az egész egyház, sőt mint Jézus Krisztus maga? — Rajta tehát! Áldozzál csak naponkint is és terjeszd a naponkinti szentáldozás szokását, ezzel önmagadnak és felebarátodnak rendkívül hasznára leszel és a legnagyobb jótéteményt cselekszed meg önmagad- és felebarátodnak. *Drebitka Ferenc S. J.*

(Folyt. köv.)

Az áldozati kenyér készítése.

Szent Vencel, cseh király († 936.) a szentmise iránt oly nagy tisztelettel viseltetett, hogy mindig ő maga készítette elő a szükséges kenyeret és bort a legfölségesebb áldozat bemutatásához.

Ünnepies és megható módon készítették elő a kenyeret, amely a szentmisében majd az Úr testévé lesz, a Clugny-i bencéskongregáció kolostoraiban. Ima és zsoltár éneklése közben vetették a buzát s hasonló módon aratták le az érett gabonát. Szemes és szeges gonddal válogatták ki a búzaszemeket? Majd kizárólag csak erre a célra szánt zsákban vitte a buzát a malomba egy laikus testvér, aki a jámborságban kitünt. A malomkövet elsőben is megmosták, majd az őrlő testvér albába öltözködött. A lisztet hasonló gondos munkával kezelték. Előbb jól megmosott szitán szitálták át a lisztet s a többit albákba öltözött áldozópapok vagy pedig szerpapok végezték el.

***

Látogatóba ment édesanyjával a kilencéves Józsi egy apácazárdába. A főnöknőt keresték, aki épen ostyákat vágott ki. Odavezették őket. A kis fiú komolyan összedetten nézi a főnöknő munkáját. Majd nagy tisztelettel nyúl egy nagyobb ostya után, újjai közé fogja, megcsókolja nagy tisztelettel s mosolygó arccal, akárcsak egy angyal újból visszateszi.

«De édes fiam — mondja a főnöknő — ez még nem az Úr Jézus!»

«Tisztelendő nővér ezt én jól tudom — feleli a fiú — holnap a szentmisében az Úr Jézus lesz ott s azt akarom, hogy az én csókomat találja majd ott.»

«S miért vetted a nagyobb ostyát?»

«Hogy a csókom nagyobb legyen!»

K. J.

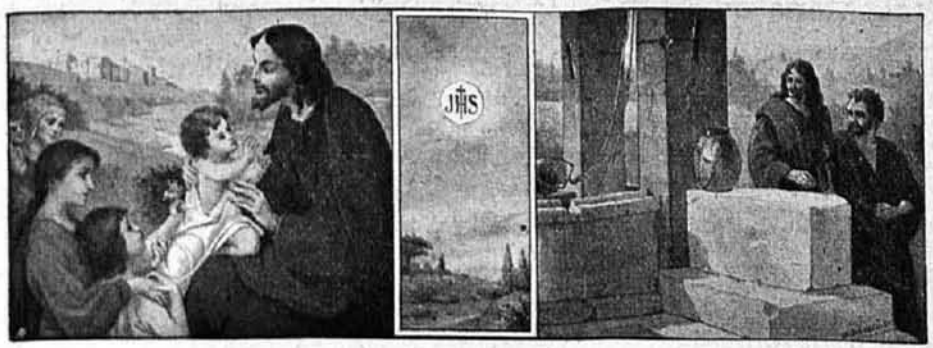

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil.

Az iskolásgyermek imája.

Tartsd meg egészségben a mi szemünket, édes Jézusunk, hogy jól tanulhassunk és szivesen olvassunk a legfölségesebb Oltáriszentségről s a boldogságos szüz Máriáról. Tartsd meg egészségben hallásunkat, hogy szivesen hallgassuk a templomban a szentbeszédet és az iskolában a tanítást. Tartsd meg egészségben kezünket, lábunkat s egész testünket, hogy oly szorgalmasak legyünk, amilyen te voltál Názáretben, szent József házában. Kérünk téged, hallgass meg minket!

Add, édes Jézusunk, hogy úgy engedelmeskedjünk, mint Szűzanyád a főpapnak és te is szüleidnek. Add, hogy sok örömet szerezzünk lelkipásztorainknak, szüleinknek és tanítóinknak. Add, hogy ne puszta félelemből fogadjunk szót, hanem a te kedvedért. Kérünk téged, hallgass meg minket!

Kérlek, édes Jézus, tartsd meg és segítsd a szentséges Atyát, a római pápát. Segítsd a püspököket és lelkipásztorokat, szüleinket és tanítóinkat, hogy minket jó és ájtatos embereknek neveljenek. Tartsd meg a katholikus anyaszentegyházat; térítsd meg a másvallásúakat; küldj a pogányokhoz hittérítőket, hogy ők is szeressenek téged a legfölségesebb Oltáriszentségben. Segíts a pogány gyermekeken, akik nem is tudnak rólad: add, hogy mindnyájan keresztény katholikusok legyenek. Ne hagyj egy gyermeket se keresztség nélkül meghalni, hogy mind a mennyországba jussanak. Kérünk téged, hallgass meg minket!

Édes Jézus! Szentanyádat hét könyörgése után az angyalok egy időre a mennyei Atya ölébe vitték. Ó, add, hogy egyszer minket is az égbe vigyenek az angyalok; most pedig, míg a földön élünk, segíts meg, hogy szeressünk téged, érted szeressük felebarátainkat is és nekik szivesen szolgáljunk. Amen.

Szűz Mária a jeruzsálemi templomban.

Mikor egyszer szent Erzsébet, magyar királyleány, karácsony estéjén azon gondolkodott, milyen nagy szent a boldogságos szűz Mária, megjelent neki a szent Szűz és így szólt hozzá: «Kedves leányom! meg akarlak tanítani azokra az imádságokra, amelyeket mint kis leány szoktam végezni, mikor a jeruzsálemi templomban szolgáltam. Figyelj reám!»

«Atyám és anyám — így folytatta szűz Mária — a templomban hagytak engem, hogy a papoknak szolgálatára legyek és a templomot más leányokkal és özvegyekkel tisztogassam. Attól kezdve, hogy a templomba léptem, már csak Istent tartottam Atyámnak. Gyakran gondolkoztam azon, hogy mi lehet az Úr Istennek a legkedvesebb. Azért szivesen hallgattam a papokra, mikor engem Isten parancsolataira tanítottak és leginkább ezt a három dolgot jegyeztem meg magamnak: 1. hogy szeressem Uramat, Istenemet teljes szivemből, teljes lelkemből és minden erőmből; 2. szeressem felebarátomat, mint enmagamat; 3. utáljam, gyűlöljem a bűnt.

Naponkint fölkeltem éjfélkor, az oltár elé mentem és nagyon kértem Istent, adjon erőt, hogy ezt a három parancsolatot meg tudjam tartani. Hét könyörgést mondtam az Úr oltára előtt: 1. hogy az Úr Istent szeressem; 2. hogy felebarátomat szeressem; 3. hogy a bűnt utáljam, gyűlöljem; 4. hogy alázatos, bajaimban türelmes, jóságos és szelid legyek; 5. hogy éljek akkor, mikor a szent Szűz az Isten Fiát fogja a világra hozni (nem tudtam akkor még, hogy én leszek az Isten Anyja); imádkoztam, hogy szememmel láthassam, fülemmel hallhassam ezt a szent asszonyt; legyen ép a kezem és a lábam, hogy neki szolgálhassak; egészséges a térdem, hogy leborulva imádhassam az Isten Fiát emberi testben; 6. imádkoztam, hogy szivesen fogadjak mindig szót a főpapnak; és 7. hogy a mennyei Atya ne hagyja elpusztulni a jeruzsálemi templomot és tartsa meg a zsidó népet, hogy Urának, Istenének hiven szolgáljon.

Mikor ezt a két kérést elvégeztem, az angyalok a mennyei Atya ölébe vittek engem. Oly édes volt nekem ott lenni, mintha elfelejtettem volna, hogy valaha a földön voltam és azt láttam. Midőn aztán az angyalok ismét visszahoztak a földre, oly boldog voltam, hogy öleltem, csókoltam a földet, a köveket és fákat s szivesen szolgáltam mindenkinek, mert arra gondoltam, hogy minden a mennyei Atyáé!

Édes leányom — így szólt szűz Mária azent Erzsébethez — ha Isten szent tetszése szerint akarsz imádkozni, imádkozzál úgy, mint én a jeruzsálemi templomban.»

Erre a boldogságos Szűz eltünt és szent Erzsébet követte az ő példáját az imádságban. Kövesd te is a következő szentségimádásban.

Nagy Napoleon és a polgári iskolás leányka.

A nagy Napoleonról mondják, hogy élete legszebb és legboldogabb napjának első szent áldozása napját tartotta.

Hasonlóképen III. Napoleon is nagynak tanitotta ama napot, melyen Einsiedelnben járult az első szent áldozáshoz. Mikor hatalmának tetőpontján állott, e nagy nap emlékére egy igen szép csillárt küldött ajándékba az einsiedelni templomnak.

«Melyik nap okozott neked nagy örömet?» cimen irtak iskolai gyakorlatot egy polgári iskola I. osztályú leánykái. Volt közöttük egy protestáns leány is. E leányka — minden tanítói közreműködés vagy befolyás nélkül — ezeket vetette papirra: «Életem legkedvesebb napja a husvét; de ha katholikus volnék, akkor a *fehérvasárnapot* tartanám annak, mert e napon a gyermekekhez tér be legelőször az Üdvözítő!»

Krasznyánszky János.

A véres szentostya.

Ami korunknak is vannak csodái! Don Bosco életirója a következő történetet írja le. Egy vasárnap épen szentmisét hallgattunk az oratórium kis kápolnájában. Don Bosco sok fiút meggyóntatott, aztán misézett. Szentmise alatt megszólalt a kis csengetyű: Úrfölmutatás van. Mindnyájan néma csendben, mély fejhajtással imádkoznak. Ekkor hangos zokogás töri meg a csendet. Oda nézek, ahonnan a hangos zokogás jön, hát a kis Fassiót látom fájdalomba merülve.

Mi történt?

Ő maga mondta el nekünk: «Ma reggel — úgymond — a szentostyára néztem szokásom ellenére, mikor azt a pap fölmutatta. Ekkor láttam azt a dolgot, ami szinte visszatartott a szentáldozástól. Láttam, hogy a szentostyáról vér csurog le a pap kezére. Jaj, mit jelent ez?»

Mindnyájan elcsodálkoztunk azon, amit hallottunk, elfogott a bámulat és mi azt kérdeztük egymástól: ugyan mit jelent ez?

Ekkor közénk lépett Don Bosco és ezeket mondta: «Kedves fiam! imádkozzunk a mi országunkért. Ez a vér talán azt jelenti, hogy sok gyalázat fogja érni a Szentségi Jézust. Mi pedig engeszteljük meg a jó Jézust méltó szentáldozásunkkal és a gyakori szentséglátogatással, mert ő el van hagyatva».

Röptében a nagyvilág körül.

Hangok a délvidékről. Fővezérünknek neveztük a boldog emlékű kalocsai érseket egyik cikkünkben. Ime itt néhány szó, mint teljesültek vezéri parancsai.

A hívek vallási életének emelésére pedig 1906-ban elrendelte, hogy valamennyi plébánián hét év leforgása alatt missiót kell tartani. És hogy híveiben a missiók jó eredményét állandósítsa, elrendelte, hogy papjai ünnep- és vasárnap előtti délutánokon és mindennap mise előtt félóra hosszat a gyóntatószékben üljenek, hogy a híveknek mindig alkalmuk legyen gyónásokat elvégezni. Az Oltáriszentség iránt gyermeki szeretettel és tisztelettel viseltetett. Jézus Krisztus az Oltáriszentségben volt tanácsadója, ereje és bizalma főpásztori munkájában. Azonnal érseksége kezdetén házi kápolnájába, hol rendesen misézett, beállította az Oltáriszentséget, mely előtt napjában kétszer udvari papjaival szentséglátogatást végzett s gyakran egy órán át is időzött imába merülve. Azért csak természetes, hogy az Oltáriszentség iránti tiszteletet egyházmegyéje híveiben is törekedett nevelni. E célból 1907-ben az örökimádás egy nemét rendelte el az egyházmegyében oly módon, hogy az esztendő minden napján az Oltáriszentséget egy-egy plébániatemplomban reggeltől estig nyilvános imádásra kiteszik. A szentségimádás mindig Kalocsán veszi kezdetét s azután a megállapított sorrendben és napon a többi plébánián folytatódik.

Mivel az érsek Jézus Szent Szivének különös tisztelője volt, Jézus Szent Szive tiszteletére külön ájtatosságokat is elrendelt. Az örökimádás ellenőrzése céljából pedig később külön naptárt készített, úgy hogy az érsek mindig tudta, hogy mely napon egyházmegyéjének melyik községében van kitéve a szentség.

***

Az Oltáriszentség a portugál forradalomban. Vigan dudál a portugál s a piros-zöld forradalmi zászló ott leng az ostromlott templomok ormain!

Csakhogy a portugál duda egész más dallamra szól, mint a bethlehemi pásztorok szivreható, mélabús danája. A szerzetesekre a hazugságot ráfogták, hogy bombákat dobtak, azért öldösték őket. De hogy az ostyában szunnyadó isteni gyermek mit vétett a portugál nemzetnek, azt ők maguk sem tudnák megmondani. Heródesi féltékenység és lelkiismeretfurdalás kellett tehát ahhoz, hogy a bethlehemi kisdedhez hasonló csendes ostyát bántalmazták. Ime napjaink evangéliumának heródesi rémtettei: egy portugál napilapból vettük az alábbi sorokat.

Munkaóra a központi Oltáregyesületben.

Egy óriási néger mezitláb, a fején papi süveg, kezében lovassági kard és mészároskés, drágakövek után kutatott egy oltáron. Két vad forradalmár Marseillaiset énekelve táncolt a kóruson, némelyek a papok intonációját utánozták. Mások a gazdagon ékesített baldachinumot verték szét baltákkal. Egy tengerésztisztecske — vérrel volt borítva és a feje bekötve — három fosztogatót hivott, hogy segítsenek neki a szószék és oltárok rombolásában: azt hitte, rejtett kincsekre fog akadni. Hatalmas szobrokat ledöntögettek, összetörtek. Hajósemberek a tabernákulumot szedték széjjel, ezüstfüggönyeit rongyokra tépve. Forradalmi jelszavakat

írtak krétával a templomfalakra. Az orgonát szétroncsolták. Egy őrjöngő tüzér valami vad énekhez akart kiséretet játszani rajta s ha egy hangot eltévesztett, dühösen letördöste a billentyűket és regisztereket.

***

A világsajtó ujabb panamája. Müncheni kulisszatitkok. A hazugság művészete a XX. században tetőpontját érte el. A modern társadalom agya annyira meg van fertőztetve, hogy a hazugság életszükséglete lett. Ezen emberbaráti missió teljesítésére az úgynevezett világsajtó vállalkozott. Igy lesz azután a szunyogból teve és egyéb gyülöletes apró állatokból elefánt. Például világgá kürtölték, hogy a bajor kormány ujjat húz a pápával.

Frühwirth müncheni nuncius római útjáról azt hiresztelik, hogy a bajor kormány megbizásából történik. Azt mesélik ugyais, hogy a bajor kormány placet-jogánál fogva meg akarja tiltani a kiskorúak áldozásáról szóló dekrétum kihirdetését és ezt bejelentendő, kérte meg Frühwirth nunciust, hogy a dekrétumot bajor területre nézve vonassa vissza a Szentszékkel. A Corrispondenza Romana a legerélyesebben cáfolja ezt a hiresztelést, maga Frühwirth pedig a Corriere d'Italia tudósítója előtt kijelentette, hogy a bajor kormánynak eszeágában sincs a placet-jog gyakorlása s csupán a lapok önkényes kombinációi, csakhogy római utazását valahogyan kommentálják.

***

Szentségi körmenet lovon. Az egész sváb földön hires a württembergi Weingartenben évenként áldozócsütörtökön tartani szokott búcsujárás, melyen a résztvevők, sőt a papság legnagyobb része is lovon jelenik meg. Ezt a körmenetet a Ravensburg közelében levő csinos ipari városban már több mint ötszáz év óta tartják meg és a régi bencés-templomba, mely mesteri orgonájáról — hatezerhatszázhatvanhat sípja van — is hires, évenként a hivek ezrei zarándokolnak el, hogy ott ájtatoskodjanak. A jámbor hagyomány szerint a régi kolostori, jelenleg plébánia-templomban Krisztus vérének egy cseppjét őrzik.

Az odarendezett zarándoklat közül legérdekesebb a «Blutritt», melyen régi időben a sváb föld összes főrangú urai, lovagjai és a harcosok is résztvettek, úgy hogy néha tízezer lovasból is állott a körmenet. Az idei körmenetben a gyalogosokon kívül ezerszáz lovas vett részt; igen sokan voltak lovon a papság közül is. A körmenetet megelőzőleg dr. Keppler rottenburgi püspök mondott szentbeszédet, utána pedig ő tartotta az ünnepi misét.

***

A svájci posta titkai. Meghatóan kedves hírt közöl a Momento cimű olasz újság. Aubonneban, Svájcban, egy postatiszt a levelek csoportosítása közben egy olyan levélre akadt, amely az Istenhez volt címezve. Nem tudta, hogy mitévő legyen ezzel a gömbölyded, öreg betükkel irott borítékkal, hát fölbontotta, hogy legalább vissza tudja származtatni a feladójának. A levél tartalma így hangzott:

— Édes jó Istenem! Mi mind olyan szomorúak vagyunk. Mért nem küldöd el megint hozzánk a napot? A nagymama úgy szeretne már kiülni a házunk elé a lócára, nekünk pedig be kellene takarítani az eleséget, hogy legyen kenyerünk, különben éhen veszünk a télen. Még csak a gyümölcsöket sem szedhetjük le, mert te folyton esőt küldesz ránk. A gyermeked vagyok és szeretlek. Mi mindig is fogunk téged szeretni és sohasem leszek engedetlen irántad. Hallgasd meg hát a mi könyörgésünket!

IRODALOM.

Örökimádás imakönyv. Ha van szó, melynek kimondása elég arra, hogy tömegeket mozgasson, úgy hatalmas erő rejlik e szóban: örökimádás. Ami a katonának az előre!, ami a zarándoknak a harangszó, az a szentségimádó katholikus kereszténynek e szó: örökimádás. Nem puszta szó, de érzéseknek, gondolatoknak, vagy tettek emlékeinek összesége.

Magyarországon e szónak története van. Lapunk hasábjain foglalkoztunk már vele s a névvel, amelyhez e szó füződik. Varga Mihály volt az, ki e szóba érzést lehelt, s amit a német s a művelt világ más nemzete csak két szóval fejez ki, kifejezte egy szóval, mutatva azt, hogy már a néplélekben, a nemzet szivében régen ott élt a talaj alatt, mint morajló erő, most csak kitört, eget kért magának: az örökimádás. Ősi erényeinket hozta föl a föld alól ez a könyv: mintha szent Istvánt, szent Imrét, szent Erzsébetet hallanók szólani, az ősök megmozdultak. Miként első szent királyunk korában a német szerzetes tanította imára a magyart, most is, a masodik ezredév hajnalán Walser Izsó német imakönyve jött ide apostolkodni közénk s magyarrá lett egészen. Talán Németországban sem szeretik úgy e könyvet, mint minálunk, Varga Mihály átdolgozásában. Mi itt, e fővárosban csak az örökimádás hömpölygő folyamát látjuk, mely az országot bejárja, de a források elemi erővel ott bugyognak a magyarlakta vidékeken, hol Varga Mihály is él s a hivek a régi keresztényekhez hasonlóan, félnapot templomban töltve, az Örökimádás imakönyvéből zsoltárokat énekelnek.

Ez a legnagyobb, amit a könyv alkotott. A nép kardalokat zengve, fölváltva felel egymásnak.

Aki e könyvet kezébe vette, feledni nem tudja. Ha csak bepillantunk,

egészen Jézuséi vagyunk; eltemetkezünk szent halála emlékének mélységes titkaiban. Reggel vele kezdjük, este vele végezzük. Vele élünk. E könyv örök kisérője az embernek. A lelkivilágnak csodás tájképeit barangoljuk be; forrásvíz, levegő, mindaz, ami a lelket üdíti, megvan itt. Reggeli, esti ima, közös családi ima, elmélkedés az Oltáriszentségről, miseájtatosságok, gyónás, áldozás, harminc szentséglátogatás, litániák, Jézus szive, énekek, kardalok, imák a test és lélek minden bajában, szóval egy nélkülözhetetlen vezérkönyv. Körtvélyesi Sávely Dezső rajzai mindmegannyi állomások, hol megpihenhetünk, üdülőhelyek, hol mennyei léget magunkba szivhatunk. A szentatyák munkáinak remekei, a keresztény irodalom gyöngyei, a szentirás, a próféták s a zsoltár magasbatörő imája az ég felé repülni tanítja a XX. század örökimádó emberét.

A könyv finom vászon, japán papirra nyomva, 700 oldali terjedelmét megtartva, könnyebben kezelhetővé vált, mellzsebben hordozható, közel a szívhez, melynek örök vágya az örökimádás. *Dr. Makay Lajos.*

EGYESÜLETI ÉLET.

A Budapesti Középponti Oltáregyesület választmánya 1910. november 21-én d. u. 3 órakor gyűlést tartott *Kánter* Károly prelátus, igazgató elnöklete alatt. A gyűlés tárgya a terjesztőnők létszámának fokozatos kiegészítése volt. Ujabban *Rumpler* Gézáné, *Várady* Elekné, *Bacsa* Andrásné, *Kégl* Gizella, *Holzschuh* Lajosné úrnőket fogadta el terjesztőnőknek a választmány. Igazgató jelenti, hogy új oltáregyesületek alakultak a mult nyár és ősz folyamán *Liptócsorbán*, az *eperjesi* gör. kath. tanítóképzőbe és a *szerencsi* gör. kath. plébánián. Igazgató visszatekint a lefolyt nagygyűlésre, mely alatt a főváros három templomában tartottak szentségi ájtatosságot. November 12-én közös áldozás és oltáregyesületi ájtatosság volt az Örökimádás templomában, ugyanitt nov. 13-án *Kánter* Károly prelátus, igazgató ünnepélyes gyászmisét tartott az összes elhunyt egyesületi tagokért, aznap este pedig, 8—9 óra között szentóra-ájtatosság volt, melyen a szentbeszédet *Zeman* Jenő hárskúti plébános tartotta. Ez ájtatosság, melyet Jézus Szent Szive tiszteletére boldog Alacoque Margit honosított meg, mindjobban terjedez a vidéki oltáregyesületekben is. Az Örökimádás templomában rendesen minden hó első péntekje előtti csütörtökön van ez ájtatosság, melyen a szentbeszédet dr. *Metzker* József pápai káplán tartja állandóan.

Oltáregyesületek szövetsége. *Az Eperjesi Főgimnáziumi Oltáregyesület* október hó 15-én hatvannégy taggal alakult meg az 1910—11-ik iskolai évre. Az eperjesi kir. g. k. tanítóképző növendékei is megalakították e napokban az ifj. Oltáregyesületet, *Gyulai* G. József intézeti hittanár elnöksége alatt. Ehhez a két ifj. Oltáregyesülethez csatlakozott a g. k. parochia kebelében működő Oltáregyesület is, hogy ezentúl a három testvéregyesület havonkint elmélkedéssel egybekötött *közös* ünnepélyes szentségimádást végezzen.

Az első közös ünnepélyes szentségimádás október hó 15-én volt a székesegyházban, amelyen az elmélkedést *Szémán* István főgimn. tanár, egyhm. tanfelügyelő, a főgimn. Oltáregyesület elnöke tartotta. Azt hisszük, hogy ennek a nemes szövetkezésnek meglesz a gyümölcse, mert ha egyéb nem volna is, mint az, hogy egy ilyen alkalommal legalább kétszáz ember adorál, már ez is szép eredmény. A havi elmélkedéseket az elnökök fölváltva tartják s a gyóntatásoknál mind a hárman a tagok rendelkezésére állanak. A parochiális Oltáregyesület elnöke: *Gerbery* Sándor t. kanonok, parochus.

Oltáregyesületi lelkigyakorlatok. Az Oltáregyesület háza egész éven át nyitva áll azoknak, akik magánlelkigyakorlatokat óhajtanak végezni.

Azonkívül hamvazó szerdától husvétig közös lelkigyakorlatok lesznek egymásután a különböző osztálybeli úrnők és fiatal leányok számára.

Akik ezen lelkigyakorlatok alatt a zárdában óhajtanak lakni, három napra 5 koronáért szobát és teljes ellátást nyerhetnek.

Külön árak vannak kitűzve, ha valaki a rendes ellátáson kívül többet kívánna. A népies lelkigyakorlatok alatt az ellátás három napra 5 K.

Akik csak a lelkigyakorlatokon tartandó szentbeszédeken vesznek részt, 5 és 2 K díj fejében belépőjegyet kaphatnak Ullői-út 75. szám alatt.

Mindennemű fölvilágosításért kérjük az Üllői-út 75. sz. alá fordulni.

A budapesti középponti Oltáregyesület 1910-ben.

Kimutatás

a budapesti központi Oltáregyesület által 1910. évben ajándékozott tárgyakról:

Az esztergomi főegyházmegyében. *Magaslak:* 1 ünnepi fehér miseruha, 1 fehér vecsernyepalást stólával, 1 misekönyv, 2 vörös ministránsruha, 2 ministránsing, 1 corporale, 6 kehelytörlő. — *Nyitrabajna:* 1 négyrúdú mennyezet, 1 oltárlámpa, 1 ünnepi fehér miseruha a hozzátartozókkal, 1 fekete miseruha, hozzátartozókkal, 6 fehér vecsernyepalást stolával, 6 corporale, 6 kehelytörlő. — *Aszós:* 1 fekete miseruha, 1 ciboriumköpenyke, 1 karing. — *Zsitvaapáti:* 1 fekete bársony pluviale stólával, 1 misekönyv, 2 corporale, 6 kehelytörlő. — *Budapest:* Irgalomház kápolnája: 1 fehér vecsernyepalást stolával. — A Rákóczi-Collégiumi kápolna részére: 1 kehely patenával, 1 fehér miseruha, 1 viola miseruha, 3 canontábla, 2 ám-

polna tálcával, 1 misekönyv, 1 oltárterítő. — *Alsónyárásd:* 1 románstilű oltárlámpa. — *Ardanócz:* 1 fehér miseruha, 1 vörös miseruha, 1 fehér vecsernyepalást stólával, 1 öröklámpa, 2 kétkarú gyertyatartó, 4 oltár-gyertyatartó, 1 burza, 1 hármas sz. olajtartó, 1 alba, 1 karing, 2 oltárterítő. — *Alsóvárad:* 1 szenteltvíztartó, 1 feltámadási szobor. — *Sopornya:* Patta filia részére: 1 fehér miseruha, 2 burza, 2 oltárvánkos, 1 alba, 4 vállkendő, 8 kehelytörlő, 1 fehér vecsernyepalást, 1 vörös miseruha, 1 fehér magánstóla, 1 Antipendium, 2 ministránsing. — *Vámos-Mikola:* 1 fehér vecsernyepalást stólával, 1 fehér velum, 1 oltáregyesületi zászló, 12 kehelytörlő, 12 kéztörlő. — *Udvard:* 1 vörös miseruha, 1 fekete miseruha, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 alba, 1 karing, 3 vállkendő, 6 kéztörlő, 4 corporale. — *Ipolyvisk:* 1 fehér vecsernyepalást, 1 oltárlámpa, 1 misekönyv-állvány. — *Barstaszár:* Martonya filia részére: 1 vörös miseruha, 1 fehér miseruha, 1 alba, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő. — *Nagylévárd:* A konvertált anabaptisták kápolnája részére: 1 fehér miseruha, 1 misekönyv, 1 fehér magánstóla, 1 viola-fehér magánstóla, 1 szenteltvízhintő, 1 karing, 2 corporale. — *Selmeczbánya:* 1 fehér miseruha, 1 fekete miseruha, 1 viola miseruha, 2 fehér-viola magánstóla, 2 alba, 2 karing, 2 karing, 8 ministránsing. — *Hont-Szete:* 1 vörös miseruha, 1 viola miseruha, 1 fekete miseruha, 1 szenteltvíztartó hintővel. — *Hont-Szob:* 1 kehely patenával, 1 ciborium, 1 velum, 1 fekete palást, 1 alba, 1 öv, 6 corporale, 6 kéztörlő, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő. — *Budapest:* A vakokat gyámolító orsz. egyesületi kápolnának: 1 kehely patenával, 1 ciborium, 4 oltárgyertyatartó, 1 fehér miseruha, 3 canontábla, 1 oltárterítő, 1 alba, 1 karing, 3 vállkendő, 3 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő. — *Budapest:* Az orsz. gyermekmenhely kápolnájának: 1 fehér vecsernyepalást. — *Budapest:* A fehér Kereszt kórházi kápolnának: 1 fehér miseruha, 1 gyászmisekönyv, 3 canontábla. — *Budapest:* Jézus szt. Szive templomának: 2 fehér miseruha, 1 alba. — *Érsekújvár:* A kath. főgimnáziumi kápolnának: 1 fehér miseruha, 1 viola miseruha, 1 kehely patenával, 1 misekönyv, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 2 vállkendő, 9 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 4 palla. — *Budapest:* Az I. ker. fehérvári-úron levő iskola-oltárra: 1 fehér miseruha, 1 kehely patenával, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 palla.

Nyitra egyházmegyében. *Trencsénmakó:* 1 ünnepi miseruha. — *Sztrecsény:* 1 ciboriumköpenyke, 1 fehér-viola magánstola, 1 antipendium, 3 corporale, 6 kehelytörlő, 1 stólavédő. — *Trencsén:* A kisdedóvó elemi- és polgárileányiskola kápolnának: 1 fehér vecsernyepalást, 1 velum. — *Nagydivény:* 1 ünnepi vörös miseruha, 1 kis pacificale, 1 pulpititus, 3 karing, 9 corporale, 3 kehelytörlő, 3 oltárterítő, 1 antipendium. — *Trencsén:* A kórházi kápolna részére: 1 ciborium, 1 ünnepi fehér miseruha, 1 fekete magánstóla. — *Handlova:* 1 kereszt, 1 pulpitustakaró, 1 antipendium, 2 vállkendő, 2 corporale, 6 kehelytörlő. — *Felső-Szőllős:* 1 ciborium, 1 fehér, 1 vörös miseruha, 1 velum, 1 ciboriumköpenyke.

Székesfehérvár egyházmegye. *Érd:* Százhalombatta új filia részére: 1 kehely patenával, 1 ciborium, 1 ciboriumköpenyke, 1 fehér, 1 fekete és 1 vörös miseruha, 2 corporale, 6 kehelytörlő. — *Ercsi:* A legsz. Megváltóról nev. növ. házikápolnájának: 1 fehér miseruha, 1 ciboriumköpenyke, 2 ámpolna, 1 oltárterítő, 3 corporale, 3 kehelytörlő. — *Vál:* Tabajd filia részére: 1 fehér vecsernyepalást.

Kalocsa főegyházmegyében. *Óbecse:* A szegényházi kápolnának: 1 misekönyv-

állvány és takaró, 1 oltárterítő. — *Magyarkanizsa:* A Nőv. házikápolnájának: 1 fehér viola magánstóla, 1 beteglátogatási szelence, 1 olajtartóval O. J., 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 palla.

A győri egyházmegyében. *Baj:* Kapuc. Rend: 1 fehér, 1 fekete miseruha a hozzátartozókkal, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 oltárterítő.

Pécs egyházmegyében. *Regöly:* Irgalmas Nővérek: 1 fehér miseruha a hozzátartozókkal.

Veszprém egyházmegyében. *Zalaszentbalázs:* Magyarszerdahely filia részére: 1 ünnepi fehér miseruha, 1 misekönyv, 1 gyászmisekönyv, 1 himzett fehér magánstóla, 2 corporale. — *Csesznek:* 1 velum, 1 viola palást stólával, 1 pacificale, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 alba, 2 palla, 1 karing, 6 kehelytörlő, 2 corporale, 2 vállkendő.

Beszterczebánya egyházmegyében. *Martalja:* 1 fehér, 1 vörös miseruha a hozzátartozókkal. — *Borosznó-fürdő:* 1 kehely patenával, 4 oltárgyertyatartó, 2 ámpolna tálcával, 3 canontábla, 1 misekönyv. — *Úrvölgy:* 1 füstölő tömjéntartóval, 1 pacificale. — *Dóval:* 1 kétrudas mennyezet, 1 ciboriumköpenyke. — *Lazan:* 1 misekönyv, 1 gyászmisekönyv, 1 szenteltvíztartó hintővel. — *Zólyomlipcse:* 1 kehely patenával, 4 gyertyatartó.

Szombathely egyházmegyében. A *zalaegerszegi* kápolna részére: 1 ünnepi fehér miseruha. — *Németújvár:* Az orbánfalvai filia részére: 1 fehér miseruha, 1 velum, 1 fekete stóla. — *Szombathely:* A szt. Domonkos-rendi nőizárda templomának: 1 fehér miseruha, 1 velum, 1 fekete és 1 viola oltárszolgai ruha. — *Felső-Szénégető:* I. Az alsó Szénégető filia részére: 1 viola miseruha, 1 burza, 1 beteglátogatási szelence, 1 olajtartó O. J., 1 alba. — II. A szalonakhutai filia részére: 1 viola miseruha, 1 alba, 1 fekete palást, 1 burza, 1 beteglátogatási szelence O. J., 1 füstölő tömjéntartóval. — *Máriafalva:* 1 ünnepies fehér vecsernyepalást, 1 himzett fehér stóla. — *Egyházasszecsőd:* 1 tabernaculum, 1 sárga miseruha, 2 tab. corporale, 1 oltárterítő. — *Kukmér:* A kisvaskúti filia részére: 1 velum, 1 vörös ministránsruha, 1 alba, 2 corporale, 1 oltárterítő. — *Kemenes-Hőgyész:* I. A mater részére: 1 fekete, 1 vörös, 1 fehér miseruha, 1 kehely megaranyozása, 1 sárga vecsernyepalást. — II. A gencsi filia részére: 1 fekete miseruha, 1 öröklámpa, 1 pacificale. — *Szent-Sebestyén:* 1 gyászmisekönyv, 2 alba, 2 karing, 2 oltárterítő, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő. — *Csesztreg:* 1 vörös miseruha. — *Zala-Egerszeg:* A városi kórház kápolnának: 1 vörös, 1 viola miseruha, 1 gyászmisekönyv, 1 olajtartó O. J., 1 szenteltvíztartó hintővel, 1 antipendium. — *Letenye:* A polai filia részére: 1 fehér miseruha, 1 ciborium-javítás, 1 misekönyv, 2 fekete ministránsruha, 1 alba, 1 karing, 3 corporale, 1 oltárterítő. — *Léka:* I. Kisostoros filia részére: 1 velum, 1 misekönyv, 2 fekete ministránsruha, 2 ministránsing, 1 alba, 1 fehér manipulus, 1 ablutio edény, 1 antipendium. — II. Hosszúszeghuta filia részére: 1 kehely aranyozása, 1 öröklámpa, 1 misekönyv, 1 pulpitus. — III. Hosszúszeg filia részére: 1 szenteltvíztartó hintővel, 1 ablutio edény. — IV. Hámortó filia részére: 1 kehely aranyozása, 1 öröklámpa, 1 ablutio edény, 4 corporale, 6 kehelytörlő. — *Szentelek:* 1 fehér miseruha, 1 pacificale, 1 misekönyv, 1 gyászmisekönyv, 1 viola miseruha a hozzátartozókkal. — *Kisunyom:* I. A mater részére: 1 viola vecsernyepalást, 1 pacificale, 1 füstölő

tömjéntartóval, 1 szenteltvíztartó hintővel, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 6 kehelytörlő, 1 öv. — II. Nagyunyom filia részére: 1 fekete miseruha, 1 pacificale, 1 misekönyv, 1 karing, 1 oltárterítő. — III. A sorkipolányi filia részére: 1 fehér miseruha a hozzátartozókkal, 1 viola vecsernyepalást, 1 pacificale, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 szenteltvíztartó hintővel, 1 alba, 6 kehelytörlő, 1 karing, 2 corporale. — *Barátfalva:* 1 fehér miseruha, 1 beteglátogatási szelence, 1 olajtartóval O. J. 1 füstölő tömjéntartóval, 1 ostyatartódoboz, 1 gyászmisekönyv. — *Kerca:* I. A mater részére: 1 fehér magánstóla, 1 karing, 1 oltárterítő. — II. Velemér és Domonkos filia részére: 1 viola, 1 vörös miseruha, 1 oltárterítő, 3 középterítő, 1 felső terítő, 6 corporale. — *Rőtfalva:* Rendek filia részére: 1 fehér, 1 fekete miseruha, 1 velum, 6 kéztörlő, 1 alba, 6 kehelytörlő, 2 corporale, 2 vállkendő. — *Szombathely:* A Karmelita zárdatemplomnak: 1 ünnepi fehér miseruha a hozzátartozókkal. — A Fehér kereszt kórházi kápolnának: 1 kehely patenával, 1 ciborium és köpenyke, 1 fehér és 1 fekete miseruha a hozzátartozókkal, 1 viola-fehér magánstóla, 1 burza, 1 beteglátogatási szelence, 1 olajtartóval O. J., 1 misekönyv, 1 alba, 4 vállkendő, 1 karing, 4 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 palla, 1 öv, 1 oltárterítő.

Csanád egyházmegyében. *Bozovics:* I. A mater részére: 1 monstrancia megaranyozása, 1 ciboriumköpenyke, 1 velum. — II. Sumnica filia részére: 1 új kehely patenával, 1 ciborium, 1 monstrancia, 1 fehér és 1 feket emiseruha a hozzátartozókkal. — *Szőreg:* Ószentiván filia részére: 1 kehely patenával, 1 ciborium, 1 fehér és 1 fekete miseruha, 1 fehér, 1 fekete magánstóla, 1 fehér-viola magánstóla, 2 ampolna tálcával, 2 alba, 2 karing, 4 corporale, 6 kehelytörlő, 1 öv, 6 kéztörlő, 4 palla.— *Nagygáj:* Torontál-Újfalu részére: 6 oltárgyertyatartó, 1 ciborium, 1 fehér és 1 fekete miseruha, 1 viola magánstóla, 1 burza, 1 beteglátogatási szelence 1 olajtartóval O. J., 2 ámpolna tálcával, 1 alba, 1 karing, 2 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő. — *Omor:* I. A mater részére: 1 kehely patenával, 1 ünn. fehér miseruha, 1 viola-fehér magánstóla, 1 burza, 1 misekönyv. — II. A brestyei filia részére: 1 vörös miseruha, 1 viola-fehér magánstóla, 1 alba, 1 karing. — *Temesvár-Erzsébetváros:* Isk. nővérek kápolnájának: 1 antipendium. — *Nagybecskerek:* a kath. árvaház kápolnájának: 1 monstrancia, 2 vörös, 2 viola ministránsruha. — *Nákófalva:* Isk. nővérek házikápolnája: 1 vörös és 1 viola miseruha a hozzátartozókkal. — *Temesvár-Józsefváros:* Az aggok menedékhely kápolnájának: 1 misekönyv. — *Lippa:* A lippai kórház kápolnának: 1 monstrancia. — *Temesság:* Parác új filia részére: 1 monstrancia, 1 fekete és 1 viola miseruha, 1 fehér vecsernyepalást, 2 alba, 2 karing, 6 corporale, 6 vállkendő, 1 oltárterítő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 4 ministránsing, 1 öv, 6 palla.

Eger főegyházmegyében. *Eger:* A szt. Anna-int. kápolnájának: 1 zöld miseruha, 1 alba, 1 karing. — *Kápolna:* Tótfalu filia részére: 1 halotti misekönyv. — *Bükk-szent-Erzsébet:* I. A mater részére: 1 fekete miseruha. — II. A tarnaleleszi filia részére: 1 viola vecsernyepalást. — III. A szentdomonkosi filia részére: 1 viola vecsernyepalást stólával. — *Görömböly:* 1 monstrancia, 1 ciborium, 1 alba, 1 karing. — *Büd-Szent-Mihály:* 1 fehér miseruha, 1 vecsernyepalást. — *Atkár:* 1 alba, 1 karing, 1 fehér stóla, 4 corporale, 1 oltárterítő, 6 kehelytörlő, 6 palla. — *Balaton:* 1 monstrancia-javítás és 1 új lunula, 1 ünnepi fehér miseruha, 1 fekete miseruha, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 készlet canontábla, 2 alba, 6 kéztörlő, 2 karing, 6 corporale, 1 kehely patenával. — *Gyöngyös:* Sz. Fer. R. 1 kehely patenával, 2 fehér miseruha, 1 fekete palást, 4 vállkendő, 1 fehér ornátus, 2 alba, 2 karing, 6 corporale, 6 kéztörlő, 6 kehelytörlő. — *Kisköre:* A pusztakolháti filia részére: 1 fehér és 1 viola miseruha, 1 burza, 1 beteglátogatási szelence, 1 olajtartóval O. J., 1 pacificale, 1 füstölő tömjéntartóval, 2 vörös ministránsruha, 2 ministránsing, 1 fekete stola, 1 antipendium, 2 vállkendő, 4 corporale, 6 kehelytörlő, 1 ciboriumköpenyke. — *Bélapátfalva:* 1 antipendium, 1 karing, 2 corporale, 6 kehelytörlő, 3 palla. — *Tiszaörs:* Újszentgyörgy filia részére: 1 fehér és 1 viola miseruha, 1 burza 3 canontábla, 2 vörös ministránsruha, 1 pacificale, 2 ministránsing, 3 corporale, 6 kehelytörlő, 2 palla, 1 antipendium. — *Pásztó:* A Margitkórház kápolnának: 1 fekete és 1 vörös miseruha, 1 oltárterítő, 2 alsó terítő, 4 corporale, 6 kehelytörlő

Rozsnyó egyházmegyében. *Rimaszombat:* A kórházi kápolna részére: 1 fehér és 1 vörös miseruha a hozzátartozókkal. — *Bolyk:* a pinczi filia részére: 1 kehely patenával, 1 ciborium, 1 mionstrancia, 1 viola miseruha, 1 velum, 1 burza, 2 alba, 2 oltárterítő, 2 karing, 2 corporale, 4 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő,. — *Szent-Simon:* I. A mater részére: 1 ünnepi fehér miseruha, 1 fekete miseruha, 1 fehér magánstóla, 1 viola magánstóla, 1 karing, 1 szenteltvíztartó hintővel. — II. Az alsóhangonyi filia részére: 1 ünnepi fehér miseruha, 1 szenteltvízhintő, 2 fekete ministránsruha. — *Uj-Antalfalva:* 1 fehér vecsernyepalást stólával, 1 alba, 1 karing. — *Hidvégardó:* Bodvalenke új filia részére: 1 kehely patenával, 1 fehér miseruha, 1 fekete miseruha, 1 fekete palást, 1 misekönyv, 1 alba, 1 karing. — *Salgótarján:* 1 szines vecsernyepalást stólával. — III. A terbeledi filia részére: 1 kehely patenával, 1 ciborium, 1 beteglátogatási szelence, 1 olajtartóval O. J., 1 burza, 2 alba, 2 karing, 4 corporale, 4 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 palla, 1 öv, 2 misekönyv. — IV. A kalendai filia részére: 1 kehely patenával, 1 fekete, 1 fehér és 1 vörös miseruha, 1 karing, 4 vállkendő, 6 kehelytörlő, 9 kéztörlő. — *Fülek:* Szentferencrendi zárda: 1 fehér, 1 fekete miseruha, 1 fehér cvecsernyepalást, 1 velum, 1 burza, 1 fehér és 1 viola stola, 2 alba, 1 karing, 2 ministránsing, 1 pacificale. — *Rapp:* I. A mater részére: 6 oltárgyertyatartó, 1 viola vecsernyepalást, 1 vörös, 1 fehér és 1 fekete miseruha, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 burza, 1 beteglátogatási szelence, 1 olajtartóval O. J., 1 misekönyv, 1 gyászmisekönyv, 1 alba, 1 karing, 2 vállkendő, 2 oltárterítő. — II. A kismulyadi filia részére: 1 ciborium és 1 ciboriumköpenyke, 2 alba, 2 karing, 4 vállkendő, 1 öv, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 1 fekete palást stólával. — *Torna-Szent-András:* 1 viola, 1 fehér, 1 fekete és 1 vörös miseruha, 1 fehér vecsernyepalást stólával, 1 velum, 1 öv, 4 corporale, 6 vállkendő, 6 kehelytörlő. — *Sajópüspöki:* I. A velkenyei filia részére: 1 fehér miseruha, 1 fehér vecsernyepalást. — II. A lénártfalvi filia részére: 1 fekete miseruha, 1 fekete palást, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 misekönyv, 4 corporale, 6 kehelytörlő. — *Forgácsfalva:* 1 ünnepi fehér miseruha, 1 vörös, 1 viola és 1 fekete miseruha a hozzátartozókkal, 1 fehér vecsernyepalást, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 misekönyv, 1 halotti misekönyv, 2 alba, 2 karing, 6 corporale, 6 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő. — *Csetnek:* 1 mennyezet 4 rúddal, 1 kis oltár, 1 velum, 1 fekete magánstóla, 1 viola-fehér stóla, 2 alba, 2 karing, 3 vállkendő, 4 fagyertyatartó, 2 kis párna, 2 virágtartó. — *Rátkószabadi:* 1 kehely patenával, 1 fehér miseruha, 1 fehér vecsernyepalást,

1 velum, 2 corporale, 1 alba, 2 kehelytörlő, 1 karing, 2 kéztörlő, 4 ministránsing, 1 oltárterítő.

Szepes egyházmegyében. *Kis-Lomnic:* 1 ünnepi vörös miseruha, 1 alba, 2 corporale, 2 vállkendő, 2 kehelytörlő. — *Batizfalva:* 1 ciborium, 6 oltárgyertyatartó, 1 viola vecsernyepalást, 1 füstölő tömjéntartóval. — *Trsztena:* A Szentferencrendi templomnak: 1 fehér és 1 vörös miseruha, 1 fekete palást stolával. — *Szepesszombat:* A nővérek házikápolnájának: 1 kehely patenával, 1 ciborium, 1 fehér és 1 fekete miseruha, 1 pacifikale, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 szenteltvíztartó hintővel. — *Csorba:* 1 öröklámpa. — *Majorka* « I. A mater részére: 1 vörös miseruha, 1 fekete palást, 1 misekönyv, 1 öv, 1 gyászmisekönyv, 2 ámpolna tálcával. — II. A leibnici kénfürdő kápolnájának: 1 fehér és 1 fehér miseruha, 1 fehér vecsernyepalást, 1 burza, 1 beteglátogatási szelence 1 olajtartóval O. J., 1 preaparatio ad missam, 1 alba, 1 karing, 2 vállkendő, 2 corporale, 6 kehelytörlő, 4 kéztörlő, 4 palla, 4 ministránsing, 1 oltárterítő. — *Busóc:* 2 kehely megaranyozása és a kupák megujítása, 1 ciborium megaranyozása, 1 öröklámpa javítása és ezüstözése, 1 monstrancia megaranyozása, 1 mionstrancia, 1 szenteltvíztartó hintővel.

Kassa egyházmegyében. *Szacsur:* 1 ciboriumköpenyke, 1 velum, 1 burza, 1 misekönyv, 1 pulpitus, 1 tálca, 6 kehelytörlő, 1 alba, 3 vállkendő, 1 karing, 3 corporale, 2 öv, 2 ministránsing. — *Detek:* 1 mennyezet 4 rúddal, 1 velum, 3 canontábla, 1 halotti misekönyv. — *Szinye:* I. A mater részére: 1 fekete palást, 1 velum, 1 ciboriumköpenyke. — II. Kajata filia részére: 1 ciboriumköpenyke. — III. Lászka filia részére: 1 ciboriumköpenyke, 4 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő. — *Imregh:* 1 fehér és 1 fekete miseruha, 1 viola vecsernyepalást, 1 fehér magánstóla, 1 alba, 1 karing. — *Mezőlaborc:* 1 fekete palást stolával. — *Szilvásújfalu:* 1 viola miseruha, 1 karing. — *Apátka:* 1 fehér és 1 vörös miseruha, 1 viola vecsernyepalást, 1 burza, 1 pacificale. — *Kassa:* Az árvaházi kápolnának: 1 fehér vecsernyepalást. — *Nagykapronca:* 1 viola, 1 vörös és 1 fehér miseruha a hozzátartozókkal, 1 velum, 1 burza, 1 ciboriumköpenyke, 2 corporale, 6 kehelytörlő. — *Szikszó:* a szeretetház kápolnának: 6 oltárgyertyatartó, 1 oltárkereszt. — *Vágás:* 1 mennyezet 4 rúddal, 1 fekete miseruha, 2 fekete ministránsruha, 2 ministránsing. — *Ojfenbánya:* 2 vörös és 2 viola ministránsruha, 6 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 ministránsing. — *Mikháza:* 1 velum, 1 oltárterítő, 1 ciboriumköpenyke, 2 alba, 2 karing, 4 corporale, 4 vállkendő, 12 kehelytörlő, 12 kéztörlő, 6 ministránsing. — *Dés:* Sz. Fer. R.: 2 kehely patenával, 1 fehér, 1 viola miseruha, 4 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 palla, 2 ministránsing, 1 magánstóla, 1 alba, 1 karing.

Erdély egyházmegyében. *Marosvásárhely:* Az áll. főgimn. intézet kápolnájának: 1 fehér és 1 vörös miseruha, 1 alba, 1 oltárterítő, 1 antipendium. — *Sárpatak:* 1 vörös, 1 viola és 1 fehér miseruha a hozzátartozókkal, 1 velum, 1 alba, 1 karing, 2 vállkendő, 2 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 ministránsing, 1 fehér vecserny palást. — *Székelyudvarhely:* Irgalmas nővérek kápolnájának: 1 ünnepi fehér miseruha, 1 öröklámpa, 1 kehely patenával, 4 oltárgyertyatartó.

Szatmár egyházmegyében. *Madarász:* 1 fekete palást, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 misekönyv, 1 készlet canontábla. — *Zajta:* 1 szenteltvíztartó hintővel, 1 pacificale, 1 tálca ámpolnával, 5 corporale, 6 kehelytörlő, 2 viola ministránsruha. — *Vitka:* 1 kehely patenával, 1 alba. — *Mezőkászony:* 1 kehely patenával,

1 pacificale, 1 készlet canontábla, 2 alba, 2 ministránsing, 2 viola ministránsruha. — *Nevetlenfalu:* I. A mater részére: 1 kehely patenával, 1 ciborium, 1 velum, 1 misekönyv, 2 alba, 1 karing, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő. — II. A feketeardói filia részére: 1 fehér miseruha, 1 fehér vecsernyepalást, 1 kehely patenával, 2 alba, 1 karing, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő. — *Halmi:* 1 fehér miseruha, 1 fehér vecsernyepalást, 1 velum, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 alba, 2 corporale, 2 vállkendő, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 palla, 2 ministránsing. — *Tiba:* Éles filia részére: 1 fekete, 1 viola, 1 vörös miseruha, 1 velum, 2 alba 2 alba, 1 ciboriumköpenyke, 1 burza, 1 beteglátogatási szelence, 1 öröklámpa, 1 olajtartó, 2 karing, 4 vállkendő, 4 corporale, 1 öv, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő, 2 ministránsing. — *Szerednye:* A szentandrásházi kápolnának: 1 öröklámpa, 2 gyertyatartó, 1 antipendium, 1 karing.

Misszió. *Sarajevo:* 1 kehely patenával, 1 ciborium, 1 velum, 1 fehér, 1 vörös és 1 viola miseruha, 1 nagy monstrancia, 1 ciboriumköpenyke, 3 alba, 2 karing, 6 vállkendő, 6 corporale, 12 kehelytörlő, 6 palla, 2 magánstola, 2 vörös ministránsruha, 2 ministránsing. — *Disnik:* 1 kehely mindennel, 1 ciborium, 1 beteglátogatási szelence 1 olajtartóval O. J., 1 burza, 1 alba, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 világos felon, 1 oltártakaró. — *Corabia:* 1 kehely patenával, 1 ciborium, 1 fehér és 1 viola miseruha, 1 fehér magánstóla, 1 ciboriumköpenyke, 2 alba, 1 karing, 4 corporale, 4 vállkendő, 4 palla, 6 kehelytörlő. — *Travnik:* 1 fehér ünnepi miseruha, 2 fehér ünnepi dalmatica. — *Nagyvárad:* A gyermekkórházi kápolna részére: 1 fekete miseruha a hozzátartozókkal.

Munkács egyházmegyében. *Izaszacsal:* 1 fehér felon a hozzátartozókkal, 1 alba, 2 corporale. — *Tiszaújlak:* Kölcsey filia részére: 1 kehely mindennel, 1 füstölő tömjéntartóval, 1 alba, 4 vállkendő, 2 corporale, 2 kehelytörlő, 2 kéztörlő, 1 oltárterítő, 1 burza, 1 fekete felon. — *Nyirkárász:* 1 kehely mindennel, 1 pacificale, 1 fekete felon. — *Határszög:* a kiesvölgyi filia részére: 1 taberrnaculum, 2 tabern. corporale. — *Nyirbakta:* I. A mater részére: 1 kehely mindennel, 2 ámpolna tálcával. — II. Petneháza filia részére: 1 kehely mindennel, 1 ünnepi felon, 2 ámpolna tálcával. — *Oláhgyűrűs-Ujtemplom:* 4 oltárgyertyatartó, 1 alba, 2 vállkendő, 2 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő. — *Csontos:* 1 ünnepi fehér felon és 1 fekete felon. — *Felső-Németi:* Szekó filia részére: 1 kehely mindennel, 1 fehér felon, 1 alba, 2 vállkendő, 2 corporale, 6 kehelytörlő, 6 kéztörlő. — *Mezőzombor:* 1 kehely mindennel, 1 beteglóátogatási készülék 1 olajtartóval O. J., 1 burza, 1 corporale. — *Zemplén:* 1 kehely mindennel, 1 fekete felon. — *Pálosremete:* 1 kehely mindennel, 1 ciborium, 1 világos felon, 1 beteglátogatási szelence, 1 olajtartóval O. J., 1 burza.

Eperjes egyházmegyében. *Viszló:* I. A pámlényi filia részére: 1 ciborium. — II. A mater részére: 1 fekete felon. — *Izbugyabéla:* Ökröske filia részére: 1 fekete felon, 1 alba, 2 corporale.

Gör. Nagyvárad egyházmegyében. *Biharsályi:* 1 vörös felon. — *Hollód:* 1 vörös felon, 2 ministránsing.

Lugos egyházmegyében. *Székás:* 1 fekete felon, 2 corporale, 2 vállkendő. — *Gilád:* 1 vörös felon, 1 pacificale, 1 oltárterítő, 2 ministránsing, 2 corporale, 2 vállkendő. — *Dragsina:* 1 fekete felon, 2 corporale, 2 vállkendő, 1 oltárterítő. — *Mercsina:* 1 ünnepi felon, 1 füstölő tömjéntartóval, 2 corporale, 2 vállkendő. — *Románoravica:* Csukics filia részére: 1 kehely mindennel, 2 gyertyatartó, 1 oltárlámpa,

1 pacificale, 1 oltárterítő. — *Rajfna:* 1 mennyezet, 1 oltárterítő. — *Tirnova:* 1 tabernaculum, 1 fekete felon, 2 tabern. corporale, 1 burza, 1 ciborium, 2 corporale, 2 vállkendő. — *Nagyzorlenc:* 1 fehér felon a hozzátartozókkal, 1 pacificale, 2 corporale, 2 vállkendő. — *Skeusz:* 1 ciborium, 1 öröklámpa, 1 alba. — *Viszág:* 1 ünnepi fehér felon, 1 beteglátogatási szelence, 1 olajtartóval O. J., 1 burza, 2 corporale, 2 vállkendő, 2 ministránsing. — *Krivobara:* I. A mater részére: 1 ünnepies fehér felon, 1 füstölő tömjéntartóval. — II. Temes-Székás filia részére: 1 kehely mindennel, 2 ministránsing, 2 viola ministránsruha, 2 corporale, 2 vállkendő.

Szamosujvár egyházmegyében. *Ér-Ghirolt:* 4 oltárgyertyatartó, 2 oltárterítő. — *Sereden:* 1 burza, 1 beteglátogatási szelence, 1 olajtartóval O. J., 1 corporale, 6 kéztörlő. — *Bogdánháza:* 1 ciborium, 1 beteglátogatási szelence, 1 olajtartóval O. J., 2 ámpolna tálcával. — *Felső-Szék:* I. A mater részére: 1 kehely mindennel. — II. A tiszai filia részére: 1 viola felon.

Kimutatás az 1910. évben elajándékozott összes tárgyakról: 90 alba, 14 antipendium, 17 beteglátogatási készülék, 24 burza, 24 ciborium, 21 ciboriumköpenyke, 237 corporale, 4 diaconruha, 26 felon a hozzátartozókkal, 21 füstölő tömjéntartóval, 14 gyászmisekönyv, 1 imatábla, 74 karing, 42 kehely patenával, 57 palla, 484 kehelytörlő, 11 készlet canontábla, 226 kéztörlő, 33 magánstóla, 7 mennyezet, 26 missale romanum, 158 miseruha a hozzátartozókkal, 1 oltárfeszület, 68 darab oltárgyertyatartó, 2 oltárvánkos, 66 oltárszolgai karing, 36 oltárszolgai öltöny, 1 ostyadoboz, 13 öröklámpa, 13 öv, 20 pacificale, 12 szentteltvíztartó hintővel, 8 Szentségmutató, 4 tabernaculum, 8 tabern. corporale, 9 tálca ámpolnával, 135 vállkendő, 44 oltárterítő, 48 vecsernyepalást stólával, 26 velum, 1 drb. feltámadási szobor, 3 ablutió edény, 1 oltáregyesületi zászló, 6 pulpitus, 1 kis oltár, 2 virágtartó virággal, 1 hármas szt. olajtartó, 2 kétkarú oltárgyertyatartó, 2 pár szentségházra való gyertyatartó, 1 oltártakaró..

A katholikus olvasóközönséghez.

Az Örökimádás új évfolyamába lép. Tizenkét éve immár, hogy kitartással, hűséggel és becsülettel szolgáljuk a szeplőtelen zászlót, amelynek jelszava ez: Oltáriszentség! Katholikus öntudat!

Ez újesztendő küszöbén új előfizetésre szólítjuk fel a katholikus olvasóközönséget, azon szent meggyőződéssel, hogy a folyton növekedő érdeklődés és pártolás mellett mindinkább tartalmasabbá, változatossá és érdekessé tehetjük lapunkat, hogy az újabban fellendülő katholikus sajtó igényeinek megfelelve a lelkek ezreit az eucharisztikus Úr Jézus imádására vezessük!

Az évi előfizetés továbbra is csak 3 korona.

Az Oltáriszentség áldása legyen mindnyájunkon!

Boldog karácsonyi ünnepeket kíván

Budapest, 1910. dec. 1. ***az Örökimádás szerkesztősége.***

Szerkesztő: **Dr. Makay Lajos.**

Józsefné 2 k, Pieke Józsefné 2 k, Stampfl Józsefné 2 k, Fekete Emerencia 2 k, Platon Constantin 1 k, Sziver Lujza 1 k, Spett Mici 2 k, Bálint Ernőné 4 k, Pesthy Árpádné 4 k, Pesthy Margit 2 k, Jordán Ferencné 4 k, Jordán Magdolna 4 k, Tothfalusy Eszter 2 k, Ottinger Károlyné 1 k, Ottinger Lajoska 1 k, Ottinger Ilonka 1 k.

Az Oltáregyesület tagjainak évi alamizsnái:

N. N. gyárimunkásnő Budapest az Oltáregyesület céljaira 1 k, Somogymegye, Somogyvárról: özv. Kovács Ferencné, szül. Magyar Anna mint terjesztő alamizsnája 2 k, Kovács Teréz 2 k, Andrasis Anna 30 f, Táska i Julianna 24 f, Gyurina Mária 24 f, Horváth Anna 24 f, Vlajgy Julia 40 f, Androsics Teréz 30 f, Szabó Teréz 40 f, Mraf Magdolna 24 f, Csöndes Róza 24 f, Péter Mária 24 f, Harangozó Mari 30 f, Matics Rozália 24 f, Androsics Mari 30 f, Horváth Vera 24 f, Gyurina Ferenc 24 f, Holler Erzsébet 1 k, Sárközi Rozália 24 f, Sebestyén Rozália 40 f, Gyurina Anna 24 f, Hajas Rozália 60 f.

Dőryné 2 k, Tarr Antalné 2 k, Darnay Kajetánné 1, Tásekné 1 k, Csiszár Ferencné 1 k, Kovács Zsigmondné 1 k, Szijártó Béláné 1 k, Német Borbála 1 k, Czibor Borbála 1 k, Győry Magda 40 f, Sipos Erzsi 60 f, Tóth Orbánné 50 f, Pál Teréz 24 f, Oszkainé 40 f, Csik Lajosné 40 f, Scharf Antalné 24 f, özv. Bencéné 24 f, Kovács Katalin 30 f, Szép Rozália 30 f, Tóth Ágnes 80 f, Németh Pál 30 f, özv. Eihingerné 30 f, Varga Mária 40 f, Végh Mária 40 f, Németh Karolin 40 f, Oszkai Julia 40 f, Nyirő Katalin 40 f, Hallgató Rozála 40 f, Csepregi M. 30 f, Schmidt Pálné 50 f, Vitai Mari 40 f, Barát M. 40 f, Bakos Mari 40 f, Kizmus Erzsébet 40 f, Darnay Olga 1 k, Vitai Erzsébet 40 f, Major Mária 40 f, Pap Erzsébet 40 f, Kopecsko Rozália 40 f, Szabó Rozália 40 f, Vitai Rozália 40 f, Hosszi Mária 40 f, Kajsza Erzsébet 40 f, Kovács Teréz 40 f, Bakos Erzsébet 40 f, Partos Mária 40 f, Bakos Mária 40 f, Illés Mária 40 f.

Horváth Györgyné 1 k, Horváth Jánosné 40 f, Magdus Ignacné 50 f, Márton Rozália 40 f, Alapi Lászlóné 24 f, Szelen Jenőné 40 f, Anda Lenke 50 f, Anda Mártonné 50 f, Nagy Lászlóné 60 f, Mészáros Sándorné 40 f, Tott Istvánné 40 f, Balog Juliska 40 f, Takács Jánosné 40 f, Nagy Pálné 40 f, Harmat Józsefné 48 f, Német Józsefné 40 f.

Januári számunkhoz az Örökimádás 1910-iki évfolyamának gazdag tartalomjegyzékét csatoljuk.

!! KARÁCSONYI AJÁNDÉK !!

Walser-Varga-féle

Örökimádás imakönyv

az oltáregyletek imakönyve, ötödik teljes kiadás; 30 óra

K. Sávely Dezső festőművész rajzaival megjelent és kapható

Közönséges papiron:

Vászonkötés ... ... 3 K
Bőrkötés, vörös vágás, tokkal 5 «
Bőrkötés, arany vágás, tokkal 6 «

Műnyomó papiron:

Vászonkötés, vörös vágás ... 3 K 50 f.
Bőrkötés, vörös v., tokkal ... 5 « 50 «
Bőrkötés, arany v., tokkal ... 6 « 50 «
Borjúbőr-kötés, arany vágás, párnázva, kazettával ... ... 8 « 50 «

Japán papiron: (az egész könyv egy ujjnyinál alig vastagabb)

Vászonkötés, vörös vágás ... 4 K
Bőrkötés, vörös vágás, tokkal 6 «
Bőrkötés, arany vágás, tokkal 7 «
Borjúbőr, pár.-va, kazettával 9 «
Borjúbőr, hordozható tokkal 18 «

Walser-Varga-féle

Örökimádás imakönyv

öregbetűs kiadás, sok képpel (Aranykorona nagyságban)

leszállított ára:

Vászonkötés, tokkal ... ... 4 K 20 f.
Bőrkötés, vörös v., tokkal ... 5 « 20 «
Bőrkötés, aranymetszés ... ... 6 « 20 «

Liguori sz. Alfonz

Üdvösség Útja (elmélkedések).

Vászonkötés ... ... 3 K 10 f.
Diszes kötés ... ... 4 « 10 «
Selyemkötés ... ... 6 « 10 «

Ezen könyvek megrendelhetők:

VARGA MIHÁLY esperes-plébánosnál

Kiskunmajsán (Pest vm.)

a pénz előleges beküldése mellett, vagy utánvéttel.

A kereskedésben 20%-kal drágább lesz.

REMÉNYSÉGÜNK 1906, 1907, 1908, 1909-ik évfolyamai még kaphatók ——— egyenként **1 K 40 fill.-jével.**

Reviczky Aladár C. M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.
Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 16 fill.
A vegyesházasságról. Ára 16 fill. Megjelent tótul is. Ára 20 fill.
Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.
Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára fűzve 80 fill. Kötve 1·20 kor.
Jöjj, oh Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Köt. 2.40 K
Mindennapi lelki kenyér. Ára amateur kötésben 1·60 kor.
Jöjjetek hozzám mindnyájan. Ára 10 fillér, 100 drb 8 kor.
Kaphatók a Lazaristáknál Budapest, IX., Gát-u. 6.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28a.